

GOVERNMENT OF INDIA
DEPARTMENT OF ARCHAEOLOGY
CENTRAL ARCHAEOLOGICAL
LIBRARY

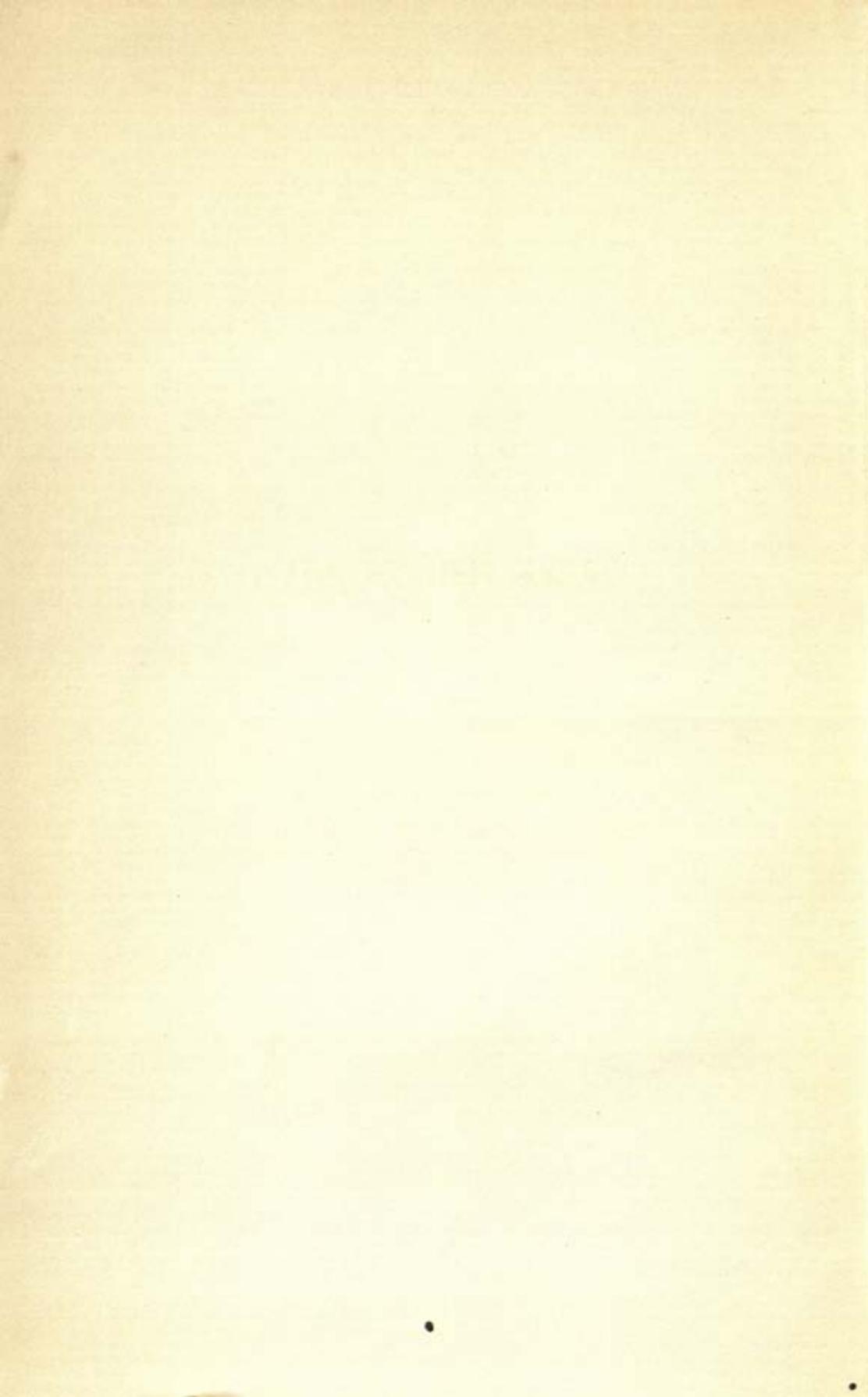
CLASS _____

CALL NO. **182.09** Dev

D.G.A. 79.

1/21. 00.181

B62



GREEK PHILOSOPHY I

GREEK PHILOSOPHY

A COLLECTION OF TEXTS

SELECTED AND SUPPLIED WITH
SOME NOTES AND EXPLANATIONS

BY

C. J. DE VOGEL

PH.D., PROFESSOR OF ANCIENT AND MEDIAEVAL
PHILOSOPHY IN THE UNIVERSITY OF Utrecht

38072
VOLUME I

THALES TO PLATO

SECOND EDITION

182.09
DeV



LEIDEN
E. J. BRILL
1957

GREEK PHILOSOPHY

A COLLECTION OF TEXTS

SELECTED AND SUPPLIED WITH
SOME NOTES AND EXPLANATIONS

BY

C. J. DE VOGEL

PH.D., PROFESSOR OF ANCIENT AND MEDIAEVAL
PHILOSOPHY IN THE UNIVERSITY OF Utrecht

38072

VOLUME I

THALES TO PLATO

SECOND EDITION

182.09

De V



LEIDEN

E. J. BRILL

1957

*Copyright 1957 by E. J. Brill, Leiden, Holland.
All rights reserved, including the right to translate or to reproduce
this book or parts thereof in any form.*

CENTRAL ARCHAEOLOGICAL
LIBRARY, NEW DELHI.

Acc. No. 38072

Date. 26.7.61

Call No. 182.09 / Dev

Printed in the Netherlands

CONTENTS

Preface	IX-X
Prooemium	I-3
BOOK I—THE PRESOCRATICS	4-84
CHAPTER I—THE MILESIAN SCHOOL	4-9
1—Thales	4-5
2—Anaximander	6-8
3—Anaximenes	8-9
CHAPTER II—PYTHAGORAS AND THE OLDER PYTHAGOREANS	10-22
CHAPTER III—HERACLITUS	23-30
CHAPTER IV—THE ELEATIC SCHOOL	31-50
1—Its fore-runner: Xenophanes of Colophon	31-35
2—Parmenides of Elea	35-44
3—Zeno	44-49
4—Melissus	49-50
CHAPTER V—PLURALISTS AND ATOMISTS	51-82
1—Empedocles	51-64
2—Anaxagoras	64-70
3—Leucippus and Democritus	70-82
CHAPTER VA—DIOGENES OF APOLLONIA	83-84
BOOK II—MAN IN THE CENTRE OF PHILOSOPHY	85-299
CHAPTER VI—THE SOPHISTS	85-112
1—Introduction	85-86
2—Protagoras	86-92
3—Gorgias	92-97
4—Hippias	97-98
5—Prodicus	98-101
6—Callicles and Thrasymachus, Antiphon and Critias	101-105
7—An average image of Sophistic	105-107
8—The judgment of Socrates and Plato, and that of modern critics	108-112

CHAPTER VII—SOCRATES	113-156
1—The sources	113-115
2—Socrates' life-work according to Plato's <i>Apology</i> , illustrated by the speech of Alcibiades in the <i>Symposium</i> and a passage in the <i>Theaetetus</i> . . .	116-124
3—The dialectic method	125-140
4—First principles of the philosophy of Socrates according to the <i>Crito</i>	140-144
5—The story of the youth of Socrates, told by himself	144-148
6—Some additions from Xenophon	148-151
7—A pre-platonic theory of Ideas?	152-154
8—The death of Socrates	154-156
CHAPTER VIII—THE MINOR SOCRATICS	157-169
1—The Megarian School	157-161
2—The Schools of Elis and Eretria	161
3—The Cynics	161-166
4—The School of Cyrene	167-169
CHAPTER IX—PLATO	170-299
1—Preliminary questions	170-171
2—Life and work	171-172
3—The origin of the theory of Ideas	172-178
4—The true sense of the platonic Idea	178-184
5—The Republic	184-218
6—Conclusions and criticism	218-224
7—The crisis in Plato's philosophy: <i>Theaet.</i> and <i>Parm.</i>	224-246
8—The later Platonism: <i>Soph.</i> , <i>Polit.</i> , <i>Phil.</i> , <i>Tim.</i>	246-272
9—The ideal Numbers	272-281
10—The Laws	281-299
Bibliography	300-307
Indices	308-318
Additions to the Bibliography	319

PREFACE

The first volume of *Greek Philosophy* was prepared in the years 1947-49. In these years, I myself and many other university teachers in this country were in urgent need of a source-book of Greek philosophy. In order to supply this need I started to write this book which, from the beginning, was intended to form a complete history of Greek philosophy, essentially composed by the texts themselves. Marginal notes, short explanations, here and there summaries, served to make the whole readable as a current history, in which of course a thorough knowledge of Greek was presupposed. Modern literature on the subject was taken into account, was frequently mentioned and sometimes discussed. Generally, as to the interpretation, I took an attitude of great discretion, since the essential thing was to have the texts, while discussion had to be left for the greater part either to oral teaching or to the further reading of the literature referred to. Yet, *something*, and I may say as much as possible, has been done.

As may be easily seen throughout the work, personal views are by no means lacking. It could not be otherwise, and, I think, it *should* not.

At present, the big third volume, which is going to complete the work, is ready for the press. I dare to say that the three volumes contain a complete and thoroughly pondered re-interpretation of the whole of Greek philosophy, in which the results of a long and personal contact with the ancient Greek thinkers are expressed, though often in a very condensed form.

Evidently, from the beginning this work was by no means meant for students and professors only. It was done in behalf of all those who wish to study Greek philosophy on the sources, and I am sure it has already been of great profit to many of them, and may hope it will be of still greater profit in the future.

In this second edition a number of small mistakes has been corrected. Moreover, the drawing of the den of Plato (p. 204) Mr. Swillens kindly made for the first edition, has been replaced by another made by miss B. Th. Koppers, which I trust will give a more satisfactory illustration of the text. To the bibliography a page has been added.

Utrecht, May 1957

C. J. DE VOGEL

ACKNOWLEDGEMENT

The fragments of the Presocratic philosophers and of the Sophists have been taken from Diels-Kranz, *Die Fragmente der Vorsokratiker*⁵ (1934-35)¹, those of Plato from the editions in the Collection Budé. For the Laws, which had not yet appeared in that series, I used the Oxford-edition of Burnet. As to the works of Aristotle, the editions of Ross have been used as far as possible (for *Phys.* and *Metaph.*), that of Immisch for the *Politika* and that of Siwek for the *Psychology*. Where I preferred another reading to that of the mentioned editions, the difference has been indicated, at least in cases of any importance.

The figures of the klepsydrae on p. 62 have been taken from W. K. C. Guthrie's edition of Aristotle's *De caelo* in the Loeb Classical Library (p. 228, fig. I and II); that of the cosmic system of Philolaus, with some slight alteration, from W. J. W. Koster, *Fragmenten van Grieksche denkers vóór Socrates*, Zwolle 1934, p. 71.

¹ Cited in this way: Parm., D. 28 B 8, or shortly B 8.

LIST OF ABBREVIATIONS

- Bidez, *Eos* = J. Bidez, *Eos ou Platon et l'orient*, Bruxelles 1945.
Burnet, *E. Gr. Ph.* = J. Burnet, *Early Greek Philosophy*, London 1892, *1908, *1945.
Burnet, *Gr. Phil.* I = J. Burnet, *Greek Philosophy*, I, *Thales to Plato*, London 1914, *1928.
Cherniss, *Ar.'s Crit. of Pl.* = H. Cherniss, *Aristotle's Criticism of Plato and the Academy*, vol. I, Baltimore 1944.
Cherniss, *Riddle* = H. Cherniss, *The Riddle of the Early Academy*, Berkeley and Los Angeles 1945.
Diels, *VS* = H. Diels-W. Kranz, *Die Fragmente der Vorsokratiker*, Berlin *1934.
Dox. = H. Diels, *Doxographi Graeci*, Berolini 1879.
Gigon, *Ursprung* = O. Gigon, *Der Ursprung der Griechischen Philosophie*, Basel 1945.
Gomperz, *Gr. D.* = Th. Gomperz, *Griechische Denker*, Berlin 1923-25.
Jaeger, *Theol.* = W. Jaeger, *The Theology of the Early Greek Philosophers*, Oxford 1947.
Joël, *Gesch. d. ant. Phil.* I = K. Joël, *Geschichte der antiken Philosophie*, I, Tübingen 1921.
De Vogel, *Keerpunt* = C. J. de Vogel, *Een keerpunt in Plato's denken*, Amsterdam 1936.
Wahl, *Etude sur le Parm.* = J. Wahl, *Etude sur le Parménide de Platon*, Paris 1926.
Zeller, *Ph. d. Gr.* = E. Zeller, *Philosophie der Griechen*, Leipzig *1919-23.

PROOEMIUM

1—Arist., *Metaph.* A 3, 983 b²⁰: Θαλῆς μὲν ὁ τῆς τοιωτῆς¹ ἀρχηγὸς φίλοσοφος ὑδωρ εἶναι φησιν.

The beginning

Philosophy may be distinguished from non-philosophical thinking by these three points:

Three criteria

- 1—Philosophers try to give a non-mythological explanation of the world.
- 2—They cultivate science not for gain, nor for their own glory. See our nr. 4.
- 3—From special sciences they pass on to speculative questions.

2—Mythological explanations about the origin of the world and the development of humanity preceded the philosophical explanation. But the mythological view of things did not disappear at once. Traces of it are found in abundance in the fragments of Parmenides and Empedocles, nor are they lacking in Anaximander's fragment. Yet there is a clear difference between these thinkers, to begin with Thales, and the way in which Hesiod and Pherecydes of Syrus explained the world's origin.

Proceedings

a. Hes., *Theog.* 116-138, ed. Rzach:

Hesiodus

'Η τοι μὲν πρώτιστα Χάος γένεται, αὐτάρ ἐπειτα
Γαῖα' εὐρύστερνος, πάντων ἔδος ἀσφαλὲς αἰεὶ¹²⁰
[ἀθνάνατον, οἱ δύουσι κάρη νιφόντος 'Ολύμπου.]
Τάρταρό τ' ἡερόντα μυχῷ χθονὸς εύρυοδεῖης,
ἡδὸν 'Ερος², ὃς κάλλιστος ἐν ἀθνάντοισι θεοῖσι,
λυσμελής, πάντων δὲ θεῶν πάντων τ' ἀνθρώπων
δάμνυται ἐν στήθεσσι νόνον καὶ ἐπίφρονα βουλήν.
ἐκ Χάος δ' 'Ερεβός τε μέλαινά τε Νῦξ ἐγένοντο
Νυκτὸς δ' αὖτ' Αἴθηρ τε καὶ Ἡμέρη ἐξεγένοντο,
οὓς τέκε κυστιμένη 'Ερέβει φιλότητι μιγεῖσα.¹²⁵
Γαῖα δέ τοι πρῶτον μὲν ἐγίνατο Ισόν εἴ τε αὐτῇ
Οὐρανὸν ἀστερόεντο, ίνα μιν περὶ πάντα καλύπτοι,
ὅφελη μηκάρεσσι θεοῖς ἔδος ἀσφαλὲς αἰεὶ.
γείνατο δ' Οὐρανὸς μηκάρα, θεῶν γαρίσνας ἐναύλους,
[Νυμφέων, αἱ ναιούσιν ἀν' οὐρανούς βησσήντα.]¹³⁰

¹ τοιωτῆς, sc. of that mode of inquiring which seeks for a material ἀρχή as the principle of all things.

² Both Jaeger in his *Theology of the Early Greek Philosophers* (Oxford 1947) and O. Gigon in *Der Ursprung der griech. Phil.* (Basel 1945) have pointed out that this Eros of Hes. reappears in Parmenides' explanation of the world of appearance and in the Philia of Empedocles. For us the decisive point is this: the marked difference of method between those who by Aristotle are called theologoi and the later, even mythologizing, philosophers.

ἢ δὲ καὶ ἀτρύγετον πέλαγος τέκεν, οἰδματι θυῖον,
Πόντον, ἕπερ φιλότητος ἐψιμέρους· αὐτῷ ἔπειται
Οὐρανῷ εἰνηθεῖσα τέκ' Ὀικεανὸν βαθυδίνην,
Κοιόν τε Κρίον δ' Ὄπερονά τ' Ἰαπετόν τε
Θεον τε Ἄρεαν τε Θέμιν τε Μήνημοσύνην τε
Φοίβην τε χρυσοστέφανον Τηθύν τ' ἐρατεινήν.
τοὺς δὲ μέτ' ὄπλότατος γένετο Κρόνος ἀγκυλομήτης,
πεινότατος παιδῶν· θαλερὸν δ' ἡχθῆρος τοκῆα.

135

Pherecydes

b. Eudemus, fr. 117 Mullach; Diels-Kranz, 7 A 8: Φερεκύδης δὲ ὁ Σύριος Ζάντα
μὲν εἶναι δέλ καὶ Χρόνον καὶ Χθονίαν τὰς τρεῖς πρώτας δοχάς . . . τὸν δὲ Χρόνον ποιήσαι
ἔκ τοῦ γόνου ἑκτοῦ πῦρ καὶ πνεῦμα καὶ θάρος . . . , δέ τον ἐν πάντες μυχοῖς διηρημένων
πολλὴν ἔλλην γνεδάν συστῆναι θεῶν, τὴν πεντέμυχον καλουμένην, ταῦτὸν δὲ ίσως εἴπειν,
πεντέκοσμον.

The name
„philosophy”

3—Plato used the name „philosophy” in a clearly technical sense. In a larger sense we find the word the first time with Herod. I 30, where Croesus says to Solon:

a. ξεῖνε Ἀθηναῖς, παρ' ἡμέας γάρ περι σέο λόγος ἀφίκεται πολλὸς καὶ σοφίης εἰνεκεν
τῆς σῆς καὶ πλάνης, ὡς φιλοσοφέων (in search of wisdom) γῆν πολλὴν θεωρίης εἰνεκεν
ἐπελήσθας.

b. Cf. Thucydides II 40: φιλοσολοῦμέν τε μετ' εὐτελείας καὶ φιλοσοφοῦμεν ἔνει
μαλακίας.

Isocrates also used the word in its larger sense.

c. The first who gave it a technical meaning seems to have been Pythagoras.

Diog., I 12: φιλοσοφίαν δὲ πρῶτος ὀνόμασε Πυθαγόρας καὶ ἔστιν φιλό-
σοφον ἐν Σικιονί διαλεγόμενος Λέοντι τῷ Σικυωνίων τυράννῳ ἡ Φλιασίων,
καθά φησιν Ἡρακλείδης δ' Ποντικὸς ἐν τῇ περὶ τῆς ἀπνοῦ (in the book about
the seemingly-dead woman).

Pure theory

4—Cicero, *Tusc. Disp.* V 3, 8-9: . . . omnes qui in rerum contemplatione studia
ponebant, sapientes et habebantur et nominabantur, idque eorum nomen usque
ad Pythagorae manavit aetatem. quem, ut scribit auditor Platonis Ponticus Hera-
clides, vir doctus in primis, Phliuntē ferunt venisse, eumque cum Leonte,
principe Phliasiōrum, docte et copiose disseruisse quaedam. cuius ingenium et
eloquentiam cum admiratus esset Leon, quaesivisse ex eo, qua maxime arte con-
sideret; at illum: artem quidem se scire nullam, sed esse philosophum, admiratum
Leontem novitatem nominis quaesivisse, quinam essent philosophi, et quid inter
eos et reliquos interesset; Pythagoram autem respondisse similem sibi videri vitam
hominum et mercatum eum, qui haberetur maxumo ludorum apparatu totius
Graeciae celebritate; nam ut illic alii corporibus exercitatis gloriam et nobilitatem
coronae peterent, alii emendi aut vendendi quaestu et lucro ducerentur, esset
autem quoddam genus eorum, idque vel maxime ingenuum, qui nec plausum
nec lucrum quaererent, sed visendi causa venirent studiose perspiccerent, quid
ageretur et quo modo, item nos quasi in mercatus quandam celebritatem ex urbe
aliqua sic in hanc vitam ex alia vita et natura profectos alios gloriae servire, alios
pecuniae, raros esse quosdam, qui ceteris omnibus pro nihilo habitis rerum
naturam studiose intuerentur; hos se appellare sapientiae studiosos—id est enim
philosophos—; et ut illic liberalissimum esset spectare nihil sibi adquirentem,
sic in vita longe omnibus studiis contemplationem rerum cognitionemque praestare

5—Wisdom preceded philosophy.

The seven
sages

a. Diog., I 13: σοφοὶ δὲ ἐνομίζοντο οἵδε· Θαλῆς Σόλων Περίκλειδρός Κλεόβουλος Χείλων Βίας Πιττακός.

b. Cf. Diog., I 40: οὗτε σοφοὺς οὕτε φιλοσόφους αὐτούς γεγονέναι, συνετούς δέ τινας (wise men) καὶ νομοθετικούς.

c. Plut., Solon III, 5: ὅλως ἔοικεν ἡ Θάλεω μόνου σοφία τότε περαιτέρω τῆς χρείας ἔξικέσθαι τῇ θεωρίᾳ· τοῖς δὲ ὄλλοις ἀπὸ τῆς πολιτικῆς ἀρετῆς τούνομα τῆς σοφίας ὑπῆρξε.

About four names—Thales, Bias, Pittacus, Solon—all agree; the other three are given with variations.

6—a. D. 10, 3, Cleobulus:

Proverbs

Μέτρον δριστον.

φιλήκον εἶναι καὶ μὴ πολύλαχον.

γαμεῖν ἐκ τῶν δόμοιών ἐξαν γάρ ἐκ τῶν χρειτόνων, δεσπότας, οὐ συγγενεῖς κτήση,
εὐποροῦντα μὴ ὑπερήφανον εἶναι, ἀποροῦντα μὴ ταπεινοῦσθαι.

b. Solon:

Μηδὲν δγαν.

φίλους μὴ τάχυ κτῶ, οὓς δ' ἀν κτήσῃ, μὴ τάχυ ἀποδοκίμαζε.

c. Chilo:

Γνῶθι σαυτόν.

ἡ γλῶσσά σου μὴ προτρεχέτω τοῦ νοῦ.

d. Thales:

Ἐγγύα, πάρα δ' ἀτα.

κακὰ ἐν οἴκῳ κρύπτε.

φθονοῦ μᾶλλον ἢ οἰκτίου.

μέτρῳ χρῶ.

e. Pittacus:

Καιρὸν γνῶθι.

δ μέλλεις ποιεῖν, μὴ λέγε· ἀποτυχών γάρ καταγελασθήσῃ.

ἀνέχου ὑπὸ τῶν πλησίον μικρὰ ἐλαττούμενος.

f. Bias:

Οἱ πλεῖστοι δηθρωποι κακοί.

εἰς κάτοπτρον, ἔφη, ἐμβλέψαντα δεῖ, εἰ μὲν καλὸς φαίνη, καλὰ ποιεῖν· εἰ δὲ αἰσχρός, τὸ
τῆς φύσεως ἀλιτρές διορθοῦσθαι τῇ καλοκαγαθίᾳ.

ἄκουε πολλά.

λάλει κατίρια.

πείσας λάβε, μὴ βιασάμενος.

ὅτι ἀν ἀγαθὸν πράσσῃς, θεούς, μὴ σεαυτὸν αἰτιῶ.

g. Periander:

Μελέτα τὸ πᾶν.

αἱ μὲν ἡδοναι θυηται, αἱ δὲ ἀρεται ἀθίναται.

BOOK I
THE PRESOCRATICS
FIRST CHAPTER
THE MILESIAN SCHOOL

I—THALES

- date** 7.—He predicted an eclipse of the sun, probably that of the year 585.
a. Herod. I 74: τὴν δὲ μεταλλαγὴν ταῦτην τῆς ἡμέρας Θαλῆς ὁ Μιλήσιος τοῖσι Ιωναὶ προηγόρευες ἔπεισθαι.
- a political adviser** b. Herod. I 170: χρηστὴ δὲ καὶ πρὸν ἡ διαφθαρῆναι Ιωνίην Θαλέω ἀνδρὸς Μιλήσιου ἐγένετο (γνώμη), τὸ ἀνάκαμψεν γένος Φοίνικος, δις ἐκέλευσεν ἐν βουλευτήριον Ιωναὶ ἐκτῆσθαι, τὸ δὲ εἶναι ἐν Τέῳ.
- engineer in the army of Croesus** c. Herod. I 75: ὃς δὲ ἀπίκετο ἐπὶ τὸν "Αλυν ποταμὸν ὁ Κροῖσος, τὸ ἀνθεῦτεν, ὃς μὲν ἦγά λέγω, κατὰ τὰς ἑούσας γεφύρας διεβίβασε τὸν στρατόν, ὃς δὲ ὁ πολλὸς λόγος Ἐλήνων, Θαλῆς οἱ ὁ Μιλήσιος διεβίβασε.
- doctrine** 8.—a. Arist., *Metaph.* A 3, 983 b⁶: τῶν δὴ πρώτων φιλοσοφησάντων οἱ πλεῖστοι τὰς ἐν ὅλῃς εἰδει μόνας¹ φήμησαν ἀρχὰς εἶναι πάντων· ἐξ οὐ γάρ ἔστιν ἀπαντα τὰ δύντα καὶ ἐξ οὐ γίγνεται πρώτου καὶ εἰς δ φθείρεται τελευταῖον, τῆς μὲν οὐσίας ὑπομενούσης τοῖς δὲ πάθεσι μεταβαλλούσης, τοῦτο στοιχεῖον καὶ ταῦτην ἀρχὴν φασιν εἶναι τῶν δυντῶν. — 983b¹⁸: τὸ μέντοι πλήθος καὶ τὸ εῖδος τῆς τοιαύτης ἀρχῆς οὐ τὸ αὐτὸ πάντες λέγουσιν, ἀλλὰ Θαλῆς μὲν δ τῆς τοιαύτης ἀρχηγὸς φιλοσοφίας ὄνδωρ εἶναι φησιν (διὸ καὶ τὴν γῆν ἐφ' ὄντας ἀπεφήνατο εἶναι), λαβὼν ἵσως τὴν ὑπόληψιν ταῦτην ἐκ τοῦ πάντων ὅραν τὴν τροφὴν ὑγρὰν οὖσαν καὶ αὐτὸ τὸ θερμὸν ἐκ τούτου γιγνόμενον καὶ τούτῳ ζῶν (τὸ δ' ἐξ οὐ γίγνεται, τοῦτ' ἔστιν ἀρχὴ πάντων), διά τε δὴ τοῦτο τὴν ὑπόληψιν λαβὼν ταῦτην καὶ διὰ τὸ πάντων τὰ σπέρματα τὴν φύσιν ὑγρὰν ἔχειν, τὸ δ' ὄνδωρ ἀρχὴν τῆς φύσεως εἶναι τοῖς ὑγροῖς.
- reasons** b. Aët. I 3, 1 (*Dox.* 276, 13): στοχάζεται δ' ἐκ τούτου πρῶτον δι πάντων τῶν ζῶν ἡ γονὴ ἀρχὴ ἔστιν ὑγρὰ οὖσα. οὗτως εἰκός καὶ τὰ πάντα δὲ ὑγροῦ τὴν ἀρχὴν ἔχειν. δεύτερον δι πάντα τὰ φυτὰ ὑγρῷ τρέφεται καὶ

¹ τὰς ἐν ὅλῃς εἰδει μόνας = τὴν ὅλην μόνην.

καρποφορεῖ, ἀμιοροῦντα δὲ ξηραίνεται. τρίτον δὲ καὶ αὐτὸς πῦρ τὸ τοῦ ἥλιου καὶ τὸ τῶν ἄστρων ταῖς τῶν ὑδάτων ἀναθυμιάσεσι τρέφεται, καὶ αὐτὸς δὲ κόσμος.

Gigon, *Der Ursprung d. gr. Phil.* 44 f. thinks that Th. did not teach any qualitative change at all of water into earth, but simply that the earth emerged from the sea.

c. cf. Arist., *De caelo* 294a¹⁰: οἱ δὲ ἐφ' ὑδάτος κεῖσθαι (sc. λέγουσιν). τοῦτον γάρ ἀρχαιότατον παρειλήφαμεν τὸν λόγον, ὃν φασιν εἰπεῖν Θαλῆν τὸν Μιλήσιον, ὡς διὰ τὸ πλωτὴν εἶναι μένουσαν διπερ ἔύλον ἢ τι τουοῦτον ἔτερον (καὶ γάρ τούτον ἐπ' ἀρέσος μὲν οὐδέποτε πέφυσε μένειν, ἀλλ' ἐφ' ὑδάτος), διπερ οὐ τὸν αὐτὸν λόγον ὅντα περὶ τῆς γῆς καὶ τοῦ ὑδάτος τοῦ ὁχοῦντος τὴν γῆν. ("But this is to forget that the same thing may be said of the water supporting the earth as was said of the earth itself." Guthrie). οὐδὲ γάρ τὸ διδωρό πέφυκε μένειν μετέωρον, ἀλλ' ἐπὶ τινός ἔστιν.

9—a. Arist., *De anima* I 5, 411 a⁷: καὶ ἐν τῷ διλφῷ¹ δέ τινες αὐτὴν *hylozoism* (τὴν ψυχὴν) μεμεῖχθαι φασιν, διθεν ἵσως καὶ Θαλῆς φήμη πάντα πλήρη θεῶν εἶναι.

b. Arist., *ibid.* I 2, 405 a¹⁸: ξοικε δὲ καὶ Θαλῆς, ἐξ ὧν ἀπομνημονεύουσι, κινητικὸν τι τὴν ψυχὴν ὑπολαβεῖν, εἰπερ τὸν λίθον ἕφη ψυχὴν ἔχειν, διτι τὸν σίδηρον κινεῖ.

c. Aët. I 7, II (D. II A 23): Θαλῆς νοῦν τοῦ κόσμου τὸν θεόν², τὸ δὲ πᾶν ἔμψυχον ἄμα καὶ δαιμόνων πλῆρες³.

10—Thales represents the purely theoretical attitude of mind, peculiar to philosophers according to Pythagoras:

Arist., *Polit.* I 11, 1259 a⁹; D. II A 10: διειδίζοντας γάρ αὐτῷ διὰ τὴν πενίαν ὡς ἀνωφελοῦς τῆς φιλοσοφίας οἴσης, κατανοήσαντά φασιν αὐτὸν ἐλαιῶν φορὰν ἐσομένην ἐκ τῆς ἀστρολογίας, ἔτι χειμῶνος ὅντος εὐπορήσαντα χρημάτων δλίγων ἀρραβώνας⁴ διαδοῦναι τῶν ἐλαιουργείων⁵ τῶν τε ἐν Μιλήτῳ καὶ Χίῳ πάντων, δλίγου μισθωσάμενον ἀτ' οὐδενὸς ἐπιβάλλοντος⁶. ἐπειδὴ δὲ ὁ καιρὸς ἦκε, πολλῶν ζητουμένων ἄμα καὶ ἔξαλφνης, ἐκμισθοῦντα δὲ τρόπον ἡβούλετο, πολλὰ χρήματα συλλέξαντα ἐπιδεῖξαι, διτι ῥάδιον ἔστι πλουτεῖν τοῖς φιλοσόφοις, ἀν βούλωνται, ἀλλ' οὐ τοῦτ' ἔστι περὶ δ σπουδάζουσιν.

¹ ἐν τῷ διλφῷ = in the universe.

² These are surely not Thales' own words; they are of Stoic origin. Cf. Diels, *Dox.* 128.

³ Plato is commenting the last words in *Leg.* X 899 b: ἄστρων δὴ πέρι πάντων καὶ σελήνης, ἐναυτῶν τε καὶ μηνῶν καὶ πασῶν ὡρῶν πέρι, τίνα ἄλλον λόγον ἔρουμεν ἢ τὸν αὐτὸν τοῦτον, ὡς ἐπειδὴ ψυχὴ μὲν ἡ ψυχὴ πάντων τούτων αἰτιαὶ ἐφάνησαν, ἀγαθοὶ δὲ πᾶσαν ἀρετὴν, θεοὺς αὐτὰς εἶναι φήσομεν, εἴτε ἐν σώμασιν ἐνοῦσαι, ζῷα δέ τα, κοσμοῦσιν πάντα οὐρανόν, εἴτε δηγῇ τε καὶ δπως; οὐδὲ διτις ταῦτα ὁμολογῶν ὑπομενεῖ μὴ θεῶν εἶναι πλήρη πάντα;

⁴ earnest-money.

⁵ oil-presses.

⁶ bidding higher.

2—ANAXIMANDER

the ἀπειρον
as first
principle

11—a. Simpl., *Phys.* 24, 13 (D. 12 A 9, B 1): 'Αναξίμανδρος — ἀρχήν τε καὶ στοιχεῖον εἶρηκε τῶν δυντων τὸ ἄπειρον, πρῶτος τοῦτο τούνομα κομίσας τῆς ἀρχῆς. λέγει δ' αὐτὴν μήτε ὅδωρ μήτε ἄλλο τι τῶν καλουμένων εἶναι στοιχείων, ἀλλ' ἐτέραν τινὰ φύσιν ἄπειρον, ἐξ οὗ ἡ ἀπαντας γίνεσθαι τοὺς οὐρανούς καὶ τοὺς ἐν αὐτοῖς κόσμους· ἐξ ὧν δὲ ή γένεσίς ἔστι τοῖς οὖσι, καὶ τὴν φθορὰν εἰς ταῦτα γίνεσθαι κατὰ τὸ χρεών· διδόναις γάρ αὐτὰ δίκην καὶ τίσιν ἀλλήλοις τῆς ἀδικίας¹ κατὰ τὴν τοῦ χρόνου τάξιν, ποιητικωτέροις οὕτως δύναμασιν αὐτὰ λέγων. δῆλον δὲ διτὶ τὴν εἰς ἀλληλα μεταβολὴν τῶν τεττάρων στοιχείων οὕτος θεασάμενος οὐκ ἡξίωσεν ἐν τι τούτων ὑποκείμενον ποιῆσαι, ἀλλά τι ἄλλο παρὰ ταῦτα. οὕτος δὲ οὐκ ἀλλοιουμένου τοῦ στοιχείου τὴν γένεσιν ποιεῖ, ἀλλ' ἀποκρινομένων τῶν ἐναντίων διὰ τῆς ἀδίου κινήσεως· διὸ καὶ τοῖς περὶ Ἀναξιγόραν τοῦτον δὲ Ἀριστοτέλης συνέταξεν.

reasons

b. Aēt. I 3, 3 (D. 12 A 14): 'Αναξίμανδρος δὲ — Μιλήσιος φησι τῶν δυντων τὴν ἀρχὴν εἶναι τὸ ἄπειρον· ἐκ γάρ τούτου πάντα γίνεσθαι καὶ εἰς τοῦτο πάντα φθείρεσθαι. διὸ καὶ γεννᾶσθαι ἄπειρους κόσμους καὶ πάλιν φθείρεσθαι εἰς τὸ ἐξ οὗ γίνεσθαι. λέγει γοῦν διότι ἀπέραντόν ἔστιν, ἵνα μηδὲν ἐλλείπῃ η γένεσις η ὑφισταμένη.

no
immaterial
principle

12—a. Arist., *Phys.* III, 4, 203 a²: πάντες ὡς ἀρχὴν τιθέασι τῶν δυντων (τὸ ἄπειρον), οἱ μὲν ὡσπερ οἱ Πυθαγόρειοι καὶ Πλάτων, καθ' αὐτό, οὐχ ὡς συμβεβηκός τινι ἐτέρῳ, ἀλλ' οὐσίᾳν αὐτὸ δὲ τὸ ἄπειρον..., οἱ δὲ περὶ φύσεως ἀπαντες δει τὸ ποτιθέασιν ἐτέραν τινὰ φύσιν τῷ ἄπειρῳ τῶν λεγομένων στοιχείων.

¹ διδόναις... ἀδικίας: rightly interpreted by Burnet, *E. Gr. Ph.*³ p. 60 (fourth ed. p. 57 f.) as a system of compensation (this term is used by L. Robin, *La pensée grecque* 52 f.). Cf. O. Gigon, *Ursprung* p. 82: „Es vollzieht sich ein unaufhörlicher Ausgleich in der Welt selber und ein Austausch des Einen gegen das Andere, wie Licht in Nacht und Nacht in Licht vergeht.“ Jaeger, *The Theol. of the E. Gr. Phil.* p. 36 points out that Anaximander's explanation of nature is something more than a merely physical explanation: the ἀδικία being a disturbance of a divine order, the natural compensation has the character of a penance. Hence Jaeger speaks here of „the first philosophical theodicy“.

The older interpretation of Nietzsche^a and E. Rohde^b presupposes a wrong text (without the word ἀλλήλους). See Diels, VS.³ p. 89 note, and Jaeger, o.c., p. 34 f.

^a Fr. Nietzsche, *Phil. im tragischen Zeitalter der Griechen*, I (Leipzig, Kroener Verlag), p. 429.

^b Erwin Rohde, *Psyche*, Tübingen³ 1921, II, p. 119 n. 1.

Which means that according to Anaximander, being one of the περὶ φύσεως ἀπαντές, the ἀπειρον is not a subject, but a predicate: an infinite matter, probably without any qualitative distinction.

b. In one place Aristotle seems to call it a μῆγμα: (*Metaph.* Λ 2, 1069 b²⁰: καὶ τοῦτ' ἔστι τὸ Ἀναξαγόρου ἐν καὶ Ἐμπεδοκλέους τὸ μῆγμα καὶ Ἀναξιμάνδρου), but Burnet seems to be right in assuming that we ought not to take that very strictly (*E. Gr. Ph.* 58 ff., 4th ed. p. 55 ff.).

c. Cf. Simpl., *Phys.* 149, 13 D: ὁ μέντοι Πορφύριος—σῶμα μὲν τὸ ὑποκείμενον ἀδιορίστως Ἀναξιμανδρὸν λέγειν φησιν ἀπειρον οὐδὲ διορίσαντα τὸ εἶδος εἴτε πῦρ εἴτε θέρμα εἴτε ἄλλο.

13—Simplic., *Phys.* 150, 20 D: ἔτερος δὲ τρόπος καθ' ὃν οὐκέτι τὴν μεταβολὴν τῆς ὅλης αἰτιῶνται οὐδὲ κατὰ ἄλλοιωσιν τοῦ ὑποκειμένου τὰς γενέσεις ἀποδιδόσιν, ἀλλὰ κατὰ ἔκκρισιν· ἐνούσας γάρ τὰς ἐναντιότητας ἐν τῷ ὑποκειμένῳ, ἀπείρω δυντι σώματι, ἔκκρινεσθαι φησιν Ἀναξιμανδρός, πρῶτος αὐτὸς ἀρχὴν ὄνομάσας τὸ ὑποκειμένον. ἐναντιότητες δέ εἰσι θερμὸν ψυχρὸν ξηρὸν ὑγρὸν καὶ τὰ ἄλλα.

how
qualitative
differences
are
explained

Even therefore the ἀρχή cannot be limited.

14—Arist., *Phys.* III 4, 203b⁷: τοῦ δὲ ἀπείρου οὐκ ἔστιν ἀρχή· εἴη it rules all
γάρ ἀν αὐτοῦ πέρας. ἔστι δὲ καὶ ἀγένητον καὶ ἀφθαρτον ὡς ἀρχή τις οὖσα· and is
τὸ τε γάρ γενόμενον ἀνάγκη τέλος λαβεῖν, καὶ τελευτὴ πάσης ἔστιν φθορᾶς. immortal
διό, καθάπερ λέγομεν, οὐ ταύτης ἀρχή, ἀλλ' αὕτη τῶν ἀλλων εἶναι δοκεῖ
καὶ περιέχειν ἀπαντα καὶ πάντα κυβερνᾶν, ὡς φασιν δοι μὴ ποιοῦσι
παρὰ τὸ ἀπειρον ἀλλας αἰτίας, οἷον νοῦν ἢ φύλαν. καὶ τοῦτ' εἶναι τὸ θεῖον·
ἀθάνατον γάρ καὶ ἀνώλεθρον, ὡς φησιν ὁ Ἀναξιμανδρός καὶ οἱ πλεῖστοι τῶν φυσιολόγων.

15—[Plut.], *Strom.* 2 (D. 12 A 10): μεθ' δν (Thales) Ἀναξιμανδρὸν innumerable worlds
Θάλητος ἐταίρον γενόμενον τὸ ἀπειρον φάναι τὴν πᾶσαν αἰτίαν ἔχειν τῆς
τοῦ παντὸς γενέσεως τε καὶ φθορᾶς, ἐξ οὐ δή φησι τούς τε οὐρανοὺς ἀποκεκρίσθαι καὶ καθόλου τούς ἀπαντας ἀπείρους δυτας κόσμους.

16—a. Ib. (D. 12 A 10, l. 33): φησὶ δὲ τὸ ἐκ τοῦ αἰδίου γόνιμον origin of the
θερμοῦ τε καὶ ψυχροῦ κατὰ τὴν γένεσιν τοῦδε τοῦ κόσμου ἀποκριθῆναι καὶ stars
τινα ἐκ τούτου φλογὸς σφαιραν περιφυῆναι τῷ περὶ τὴν γῆν ἀέρι ὡς τῷ
δένδρῳ φλοιόν· ἥστινος ἀπορραγείσης καὶ εἰς τινας ἀποκλεισθείσης κύκλους
ὑποστῆναι τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ τοὺς ἀστέρας.

b. Aēt. II 20 (D. 12 A 21, l. 10): Ἀναξιμανδρὸς κύκλον εἶναι ὁκτωκαιεικοσαπλασίονα τῆς γῆς, ἀρματείῳ τροχῷ παραπλήσιον, τὴν ἀψίδα¹ the sun

¹ fellowe (Dutch: veig).

έχοντα κοίλην, πλήρη πυρός, κατά τι μέρος ἐκφαίνουσαν διὰ στομίου τὸ πῦρ
δωσπερ διὰ πρηστῆρος αὐλοῦ¹ καὶ τοῦτ' εἶναι τὸν ἥλιον.

the earth
and the stars

c. Hippolyt., *Ref.* I 6 (*D.* 12 A 11, 3): τὴν δὲ γῆν εἶναι μετέωρον ὑπὸ²
μηδενὸς κρατουμένην, μένουσαν δὲ διὰ τὴν ὁμοίαν πάντων ἀπόστασιν· τὸ δὲ
σχῆμα αὐτῆς γυρόν³, στρογγύλον, κίονι⁴ λίθῳ παραπλήσιον. τῶν δὲ ἐπι-
πέδων φὲ μὲν ἐπιβεβήκαμεν, δὲ ἀντίθετον ὑπάρχει. τὰ δὲ ἄστρα γίνεσθαι
κύκλον πυρός, ἀποκριθέντα τοῦ κατὰ τὸν κόσμον πυρός, περιληφθέντα δὲ ὑπὸ⁵
ἀέρος. ἐκπνοὰς δὲ ὑπάρξαι πόρους τινὰς αὐλώδεις⁶, καθ' οὓς φαίνεται τὰ
ἄστρα· διὸ καὶ ἐπιφρασσομένων τῶν ἐκπνοῶν τὰς ἔκλείψεις γίνεσθαι. τὴν δὲ
σελήνην ποτὲ μὲν πληρουμένην φαίνεσθαι, ποτὲ δὲ μειουμένην παρὰ τὴν τῶν
πόρων ἐπίφραξιν ἡ ἄνοιξιν. εἶναι δὲ τὸν κύκλον τοῦ ἥλιου ἐπτακαιεικοσα-
πλασίονα τῆς σελήνης, καὶ ἀνωτάτῳ μὲν εἶναι τὸν ἥλιον, κατωτάτῳ δὲ τοὺς
τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων κύκλους.

the sea

d. Aēt. III 16, 1 (*Dox.* 381, 15): 'Αναξίμανδρος τὴν θάλασσάν φησιν
εἶναι τῆς πρώτης ὑγρασίας λείψανον, ἡς τὸ μὲν πλεῖον μέρος ἀνεξήρανε τὸ
πῦρ, τὸ δὲ ὑπολειφθὲν διὰ τὴν ἔκκαυσιν μετέβαλεν.

biological
evolution

17—a. Aēt. V 19, 4 (*D.* 12 A 30): 'Αναξίμανδρος ἐν ὑγρῷ γενηθῆναι τὰ
πρῶτα ζῷα φλοιοῖς περιεχόμενα ἀκανθώδεσι, προβαινούσης δὲ τῆς ἥλικίας
ἀποβαίνειν ἐπὶ τὸ ξηρότερον καὶ περιρρηγνυμένου τοῦ φλοιοῦ ἐπ' ὀλίγον
χρόνον μεταβιῶναι.

b. [Plut.], *Strom. fr.* 2 (*D.* 12 A 10, l. 37): ἔτι φησίν, δτι κατ' ἀρχὰς
ἔξι ἀλλοειδῶν ζῴων ὁ ἀνθρώπος ἐγεννήθη, ἐκ τοῦ τὰ μὲν ἄλλα δι' ἔσωτῶν
ταχὺ νέμεσθαι, μόνον δὲ τὸν ἀνθρώπον πολυχρονίου δεῖσθαι τιθηνήσεως· διὸ
καὶ κατ' ἀρχὰς οὐκ ἀν ποτε τοιοῦτον ὅντα διασωθῆναι.

c. Plut., *Symp.* VIII 8, 4 p. 730e (*D.* 12 A 30): ἐν ἰχθύσιν ἐγγενέ-
σθαι τὸ πρῶτον ἀνθρώπους ἀποφαίνεται ('Αναξίμανδρος) καὶ τραφέντας,
δωσπερ οἱ γαλεοί, καὶ γενομένους ἴκανοὺς ἐάυτοῖς βοηθεῖν ἐκβληθῆναι τηνι-
καῦτα καὶ γῆς λαβέσθαι.

3—ANAXIMENES

First
principle

18—Aēt. I 3, 4 (*D.* 13 B 2): 'Αναξιμένης δὲ ὁ Μιλήσιος ἀρχὴν τῶν ὅν-

¹ As through the nozzle of a pair of bellows (Dutch: pijp van een blaasbalg); cf. πόρους τινὰς αὐλώδεις in the next cited passage: „openings like pipes”, which is, however, not the reading of the MSS., but a probable correction.

* A correction by Roeper, adopted by Diels. MSS.: ὑγρὸν.

** MSS. χλον.

*** A probable correction of Diels. MSS.: τόπους τινὰς ἀερώδεις.

των ἀέρα ἀπεφήνατο, ἐκ γὰρ τούτου πάντα γίνεσθαι καὶ εἰς αὐτὸν πάλιν ἀναλύεσθαι. οἷον ἡ ψυχὴ, φησίν, ἡ ἡμετέρα ἀήρ οὖσα συγκρατεῖ ἡμᾶς, καὶ δολον τὸν κόσμον πνεῦμα καὶ ἀήρ περιέχει.

19—a. [Plut.], *Strom.* fr. 3 (D. 13 A 6): 'Αναξιμένην δέ φασι τὴν τῶν ^{rarefaction and} ὅλων ἀρχὴν τὸν ἀέρα εἶπεν, καὶ τοῦτον εἶναι τῷ μὲν μεγέθει ἀπειρον, ταῖς ^{condensation} δὲ περὶ αὐτὸν ποιότησιν ὠρισμένον· γεννᾶσθαι τε πάντα κατά τινα πύκνωσιν τούτου καὶ πάλιν ἀραιώσιν. τὴν γε μὴν κίνησιν ἔξι αἰώνος ὑπάρχειν. πιλούμένου δὲ τοῦ ἀέρος πρώτην γεγενῆσθαι λέγει τὴν γῆν πλατεῖαν μάλα. διὸ καὶ κατὰ λόγον αὐτὴν ἐποχεῖσθαι τῷ ἀέρι· καὶ τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ τὰ λοιπὰ ἀστρα τὴν ἀρχὴν τῆς γενέσεως ἔχειν ἐκ γῆς· ἀποφαίνεται γοῦν τὸν ἥλιον γῆν, διὰ δὲ τὴν ὁξεῖαν κίνησιν καὶ μᾶλιστι θερμήν ταύτην καῦσιν * λαβεῖν.

b. Theophr., *Phys. opin.* fr. 2 ap. *Simplic.*, *Phys.* 24, 26 (D. 13 A 5): 'Αναξιμένης δὲ Εύρυστράτου Μιλήσιος, ἔταῖρος γεγονώς 'Αναξιμάνδρου, μίαν μὲν καὶ αὐτὸς τὴν ὑποκειμένην φύσιν καὶ ἀπειρόν φησιν ὁσπερ ἐκεῖνος, οὐκ ἀόριστον δὲ ὁσπερ ἐκεῖνος, ἀλλὰ ὠρισμένην, ἀέρα λέγων αὐτὴν· διαφέρειν δὲ μανότητι καὶ πυκνότητι κατὰ τὰς οὐσίας. καὶ ἀραιούμενον μὲν πῦρ γίνεσθαι, πυκνούμενον δὲ ἄνεμον, εἴτα νέφος, ἔτι δὲ μᾶλλον ὄδωρ, εἴτα γῆν, εἴτα λίθους, τὰ δὲ ἄλλα ἐκ τούτων. κίνησιν δὲ καὶ οὗτος ἀλδιον ποιεῖ, δι' ἣν καὶ τὴν μεταβολὴν γίνεσθαι.

c. Hippol., *Refut.* I 7, 4-6 (D. 13 A 7): (4) τὴν δὲ γῆν πλατεῖαν εἶναι ἐπ' ἀέρος ὅχουμένην, ὅμοιώς δὲ καὶ ἥλιον καὶ σελήνην καὶ τὰ ἄλλα ἀστρα πάντα πύρινα δύντα ἐποχεῖσθαι τῷ ἀέρι διὰ πλάτος. (5) γεγονέναι δὲ τὰ ἀστρα ἐκ γῆς διὰ τὸ τὴν ἴχμάδα ἐκ ταύτης ἀνίστασθαι, ἡς ἀραιούμενης τὸ πῦρ γίνεσθαι, ἐκ δὲ τοῦ πυρὸς μετεωρίζομένου τοὺς ἀστέρας συνίστασθαι. εἶναι δὲ καὶ γεώδεις φύσεις ἐν τῷ τόπῳ τῶν ἀστέρων συμπεριφερομένας ἐκείνοις.

d. Cf. Aēt. II, 13, 10 (D. 13 A 14): 'Α. πυρίνην μὲν τὴν φύσιν τῶν ἀστρῶν, περιέχειν δέ τινα καὶ γεώδη σώματα συμπεριφερόμενα τούτοις ἀόρατα.

Though not exactly the same, this reminds us of the so-called „dark companions” in modern astronomy.

20—Theo Smyrn. p. 198, 19 Hiller (D. 13 A 16): 'Αναξιμένης δὲ ^{the light of} ^{the moon} (πρῶτος εὑρεν) δτι ἡ σελήνη ἐκ τοῦ ἥλιου ἔχει τὸ φῶς καὶ τίνα ἐκλείπει τρόπον.

* A correction of Diels. MSS. ίκανῶς θερμοτάτην κίνησιν λαβεῖν; Usener θερμότητος; Zeller θερμότητα (without κίνησιν).

SECOND CHAPTER

PYTHAGORAS AND THE OLDER PYTHAGOREANS

Life of Pythagoras

21—About the life of Pythagoras very little is known for certain. He lived at Samos and „flourished” in the reign of Polycrates.

a. The oldest testimony about a journey of his to Egypt is found in Isocr., *Busir.* II, 28: Πυθαγόρας ὁ Σάμιος — ἀφικόμενος εἰς Αἴγυπτον καὶ μαθητής ἔκεινων (τῶν ιερέων) γενόμενος τὴν τ' Ἑλλην φιλοσοφίαν πρῶτος εἰς τοὺς "Ἐλληνας ἐκδιδούσες καὶ τὰ περὶ τὰς θυσίας καὶ τὰς ἀγιστείας τὰς ἐν τοῖς ιεροῖς ἐπιφανέστερον τῶν ἀλλων ἐσπούδασεν.—

Herod. does not confirm this.

b. Strabo speaks of a journey to Egypt and the Orient, XIV 1, 16 p. 638: ἐπὶ τούτου (Πολυκράτους) Πυθαγόραν ιστοροῦσιν ίδοντα φιλομένην τὴν τυραννίδα ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν καὶ ἀπελθεῖν εἰς Αἴγυπτον καὶ Βαθυλῶνα φιλομαθείας χάριν. ἐπανιόντα δὲ ἔκειθεν, δρῶντα ἔτι συμμένουσαν τὴν τυραννίδα, πλεύσαντα εἰς Ἰταλίαν ἐκεὶ διατελέσαι τὸν βίον.

c. Diog. VIII 3: εἶτα ἐπανῆλθεν εἰς Σάμον καὶ εύρων τὴν πατρίδα τυραννούμενην ὑπὸ Πολυκράτους ἀπῆρεν εἰς Κρήτην τῆς Ἰταλίας κάκει νόμους θεὶς τοῖς Ἰταλιώταις ἐδοξάσθη σὺν τοῖς μαθηταῖς, οἱ περὶ τοὺς τριακοσίους δύντες φιλονόμους δρισταὶ τὰ πολιτικά, διστοκρατίαν εἶναι τὴν πολιτείαν.

mathematician and wonder-worker

22—Apollon., *Mir.* 6 (excerpt from Arist., Περὶ τῶν Πυθαγορείων) (D. 14, A 7): Τούτοις δὲ ἐπιγενόμενος („after these”, sc. Epimenides, Pherecydes a.o.) Πυθαγόρας Μνησάρχου υἱός τὸ μὲν πρῶτον διεπονεῖτο περὶ τὰ μαθήματα καὶ τοὺς ἀριθμούς, θυτέρον δὲ ποτε καὶ τῆς Φερεκύδου τερατοποιίας οὐκ ἀπέστη.

doctrine

23—a. Porphyry., *Vit. Pyth.* 19: ἂ μὲν οὖν ἔλεγε τοῖς συνοῦσιν οὐδὲ εἰς ἔχει φράσαι βεβαίως· καὶ γάρ οὐδὲ ἡ τυχοῦσα ἦν παρ' αὐτοῖς σιωπή. μάλιστα μέντοι γνώριμα παρὰ πᾶσιν ἐγένετο πρῶτον μὲν ὡς ἀθάνατον εἶναι φῆσι τὴν ψυχήν, εἶτα μεταβάλλουσαν εἰς ἄλλα γένη ζώων, πρὸς δὲ τούτοις διτὶ κατὰ περιόδους τινάς τὰ γιγνόμενά ποτε πάλιν γίγνεται, νέον δὲ οὐδὲν ἀπλῶς ἔστι, καὶ διτὶ πάντα τὰ γιγνόμενα ἔμψυχα ὄμοιγενή δεῖ νομίζειν. φαίνεται γάρ εἰς τὴν Ἑλλάδα τὰ δόγματα πρῶτος κομίσαι ταῦτα Πυθαγόρας.

b. Xenophanes, D. 21 B 7:

καὶ ποτέ μιν στυφελιζομένου σκύλακος παριόντα φρούριον ἐποικτήραι καὶ τόδε φάσθαι ἔπος·
"παῦσαι μηδὲ ῥάπιζ", ἐπεὶ ἡ φίλου ἀνέρος ἔστιν
ψυχή, τὴν ἔγνων φθεγξαμένης δίων."

the oldest testimony on metempsycho-

c. Eudemus ap. Simpl., *Phys.* 732, 30 D: periodical return of all things
 εἰ δέ τις πιστεύσεις τοῖς Πυθαγορείοις, ὥστε πάλιν τὰ αὐτὰ ἀριθμῷ,
 καждώ μυθολογήσω τὸ φαβδίον ἔχων ὑμῖν καθημένοις οὕτω, καὶ τὰ ἄλλα
 πάντα ὅμοιῶς ἔξει, καὶ τὸν χρόνον εὐλογόν ἐστι τὸν αὐτὸν εἶναι.

24—a. Porph., *V.P.* 7 ascribes to P. the habit of μὴ μόνον τῶν ἐμψύχων ἀπέχεσθαι, ἀλλὰ καὶ μαγείροις καὶ θηράτοροις μηδέποτε πλησιάζειν. abstinence
 Cf. the fragm. from the Middle Comedy, Diels, VS.⁵, 58 E.

b. Aristoxenus gives a rationalistic interpretation (*F. H. G.* II, 273, fr. 7):
 "Ο γε μὴν Ἀριστόξενος πάντα μὲν τὰ ἄλλα συγχωρεῖν αὐτὸν ἔσθιεν ἐμψύχα, μόνον δ' ἀπέχεσθαι βοὸς ἀροτῆρος καὶ κριοῦ.

c. The tradition that Pythagoras also abstained from beans, is attested by Emped. B 141: δειλοί, πάνθειλοι, κυάμων ἄπο χεῖρας ἔχεσθαι.

d. But Aristoxenus I.I. says he ate them by preference, because they were purgative: ΙΙ. δὲ τῶν δσπρίων μάλιστα τὸν κύαμον ἐδοκίμασεν· λειαντικὸν τε γάρ εἶναι καὶ διαχωρητικόν· διὸ καὶ μάλιστα κέχρηται αὐτῷ.

Burnet, *E. Gr. Ph.*² 103 (*94), rightly explains: A. represents "the more enlightened sect of the Order", who rejected the old taboo-practices.

25—Emped., *D.* 31 B 129:

praise of P

ἷν δέ τις ἐν κείνοισιν ἀνήρ περιώσια εἰδώς,
 δις δὴ μήκιστον πραπίδων ἐκτήσατο πλοῦτον,
 παντοίων τε μάλιστα σοφῶν ἐπιήρανος ἔργων.
 ὀπιότε γάρ πάσησιν ὀρέξαιτο πραπίδεσσιν,
 φεῦ δὲ τῶν ὄντων πάντων λεύσσεσκεν ἔκαστον
 καὶ τε δέκ' ἀνθρώπων καὶ τ' εἰκοσιν αἰώνεσσιν.

According to Neoplatonists these verses refer to Pythagoras. On the authority of Iamblichus this interpretation has been generally accepted. Cp. Jaeger, *Theol.*, p. 151 f.

26—According to Iamblichus the Pythagorean community had a postulate of unfixed duration, a first novitiate of three years, and after that five years of silence. rules of the order

a. Iambl., *V.P.* c. 17, Deubner p. 40, l. 16 sqq.: Προσιόντων τῶν postulate νεωτέρων καὶ βουλομένων συνδιατρίβειν, οὐκ εὐθὺς συνεχώρει, μέχρις ἂν αὐτῶν τὴν δοκιμασίαν καὶ τὴν κρίσιν ποιήσηται.

b. Ib. p. 41, 1: καὶ διντα δοκιμάσειν οὕτως, ἐφίει τριῶν ἐτῶν ὑπερορᾶσθαι, δοκιμάζων πῶς ἔχει βεβαιότητος. first novitiate

silence

c. Ib. p. 41, 4: μετὰ δὲ τοῦτο τοῖς προσιοῦσι προσέταττε σιωπὴν πενταετῆ, ἀποπειρώμενος πᾶς ἐγκρατείας ἔχουσιν.

During these five years all property was held in common.

poverty

d. Ib. p. 41, 8: ἐν δὴ τῷ χρόνῳ τούτῳ τὰ μὲν ἑκάστου ὑπάρχοντα, τοῦτ' ἔστιν αἱ οὐσίαι, ἐκοινοῦντο, διδόμενα τοῖς ἀποδεδεγμένοις εἰς τοῦτο γνωρίμοις, οἵπερ ἐκαλοῦντο πολιτικοί, καὶ οἰκονομικοί τινες καὶ νομοθετικοί ὅντες.

clothing and
profession

e. Ib. p. 41, 12: αὐτοὶ δὲ, εἰ μὲν ἄξιοι ἐφαίνοντο τοῦ μετασχεῖν δογμάτων, ἔχ τε βίου καὶ τῆς ἀλληγρίας ἐπιεικείας κριθέντες, μετὰ τὴν πενταετῆ σιωπὴν ἐσωτερικοὶ λοιπὸν ἐγίνοντο καὶ ἐντὸς σινδόνος ἐπήκουον τοῦ Π. μετὰ τοῦ καὶ βλέπειν αὐτὸν· πρὸ τούτου δὲ ἐκτὸς αὐτῆς καὶ μηδέποτε αὐτῷ ἐνορῶντες μετεῖχον τῶν λόγων διὰ ψιλῆς ἀκοῆς, ἐν πολλῷ χρόνῳ διδόντες βάσανον τῶν οἰκείων ἥθων.

common
reading

f. Ib. c. 21, p. 57, 15: μετὰ δὲ τόδε τὸ δεῖπνον ἐγίνοντο σπονδαί, ἐπειτα ἀνάγνωσις ἐγίνετο· ἔθος δ' ἦν τὸν μὲν νεώτατον ἀναγινώσκειν, τὸν δὲ πρεσβύτατον ἐπιστατεῖν δεῖ ἀναγινώσκειν καὶ ὡς δεῖ.

A. J. Festugière, *Sur une nouvelle édition du „De vita Pythagorica“ de Jamblige, Revue des Etudes grecques* 1937, p. 487 characterizes this ἀνάγνωσις as "le trait le plus monastique de la journée pythagoricienne"—but certainly not a primitive one! Nor is our knowledge of the famous examination of the conscience due to any ancient source, the Golden Verses being of a much younger date. Yet this may be a primitive feature.

g. Carm. aur. 40 (cf. Cic., *Cato Maior* 38):

μηδὲ ὑπὸν μαλακοῖσιν ἐπ' ὅμμασι προσδέξασθαι,
πρὶν τῶν ἡμερινῶν ἔργων τρὶς ἑκαστον ἐπελθεῖν·
πῆ παρέβην; τί ἔρεξα; τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη;

purpose of
the Pyth.-life

27—Iambl. V.P. 137 (Diels, VS. 58 D 2):

ἄπαντα δσα περὶ τοῦ πράττειν ἢ μὴ πράττειν διορίζουσιν, ἐστόχασται τῆς πρὸς τὸ θεῖον ὄμιλας, καὶ ἀρχὴ αὕτη ἔστι καὶ βίος ἀπας συντέτακται πρὸς τὸ ἀκολουθεῖν τῷ θεῷ καὶ ὁ λόγος οὗτος ταύτης ἔστι τῆς φιλοσοφίας, ὅτι γελοῖον ποιεῦσιν ἀνθρώποις ἀλλοιόθεν ποθεν ζητοῦντες τὸ εὖ ἢ παρὰ τῶν θεῶν, καὶ δμοιον, ὡσπερ ἂν εἴ τις ἐν βασιλευομένῃ χώρᾳ τῶν πολιτῶν τινα ὑπαρχον θεραπεύσαι ἀμελήσας αὐτοῦ τοῦ πάντων ἀρχοντος καὶ βασιλεύοντος. τοιοῦτον γὰρ οἴονται ποιεῖν καὶ τοὺς ἀνθρώπους.

moral
precepts

28—a. Ib. 175 (D. 58 D 3): μετὰ δὲ τὸ θεῖον τε καὶ τὸ δαιμόνιον πλεῖστον ποιεῖσθαι λόγον γονέων τε καὶ νόμου, καὶ τούτων ὑπήκουον αὐτὸν κατα-

σκευάζειν, μή πλαστῶς, ἀλλὰ πεπεισμένως. καθόλου δὲ φοντο δεῖν ὑπολαμβάνειν μηδὲν εἶναι μεῖζον κακὸν ἀναρχίας· οὐ γάρ πεφυκέναι ἀνθρωπὸν διασώζεσθαι μηδενὸς ἐπιστατοῦντος.

b. Ib. 196 (D. 58 D 6):

(καὶ ταῦτα δὲ παρέδωκε τοῖς Πυθαγορείοις Πυθαγόρας, ὃν αἴτιος αὐτὸς ἦν). προσεῖχον γάρ οὗτοι, τὰ σώματα ὡς ἣν <αἱ> ἐπὶ τῶν αὐτῶν διακέπται, καὶ μὴ ἢ ὅτε μὲν ῥικνά, ὅτε δὲ πολύσαρκα· ἀνωμάλου γάρ βίου φοντο εἶναι δεῖγμα. ἀλλὰ ὀσαύτως καὶ κατὰ τὴν διάνοιαν οὐχ ὅτε μὲν ὑλαροί, ὅτε δὲ κατηφεῖς, ἀλλὰ ἐφ' ὁμαλοῦ πράως χαίροντες. διεκρούοντο δὲ ὄργας, ἀθυμίας, ταραχάς· καὶ ἦν αὐτοῖς παράγγελμα, ὡς οὐδὲν δεῖ τῶν ἀνθρωπίνων συμπτωμάτων ἀπροσδόκητον εἶναι παρὰ τοῖς νοῦν ἔχουσιν, ἀλλὰ πάντα προσδοκᾶν, ὃν μὴ τυγχάνουσιν αὐτοὶ κύριοι δοντες. εἰ δέ ποτε αὐτοῖς συμβαίη ἡ ὄργη ἡ λύπη ἡ ἄλλο τι τοιοῦτον, ἐκποδὼν ἀπηλλάττοντο καὶ καθ' ἔκαστος γενόμενος ἐπειρῆτο καταπέττειν τε καὶ λατρεύειν τὸ πάθος.

This information of Iamblichus is due to Aristoxenus, who had it from the μαθηματικοὶ, the "more enlightened sect of the Order", of the fourth century. The examination of the conscience is by him explained rationally as a training of the memory (Iambl., *V. P.* 165; D. 58 D 1).

29—We also possess a collection of ἀκούσματα καὶ σύμβολα: the precepts of those Pythagoreans who kept the old traditions. Porphyry a.o. try to explain them morally and allegorically; but they are simple taboos of a primitive character. See Burnet, *E. Gr. Ph.*⁴ p. 96.

taboo-
precepts

a. Diog., VIII 34 sqq. (D. 58 C 3):

ἀπέχεσθαι τῶν κυάμων.
τὰ πεσόντα μὴ ἀναιρεῖσθαι.
ἀλεκτρυόνος μὴ ἀπτεσθαι λευκοῦ.
τῶν ἰχθύων μὴ ἀπτεσθαι δσοι λεοί.
ἄρτον μὴ καταγνύειν.

b. Porph., *V. P.* 42 (D. 58 C 6):

ζυγὸν μὴ ὑπερβαίνειν.
μὴ τὸ πῦρ τῇ μαχαίρῃ σκαλεύειν.
μηδὲ ἀποδημοῦντα ἐπιστρέφεσθαι.
τάς τε λεωφόρους μὴ βαδίζειν.
μηδὲ χελιδόνας ἐν οίκις δέχεσθαι.

c. Iambl., *Protr.* 21 (D. ib.):

τάς λεωφόρους ὁδοὺς ἐκκλίνων διὰ τῶν ἀτραπῶν βάδιζε.
πῦρ μαχαίρῃ μὴ σκάλειν.

δέξιδα ἀπὸ σεαυτοῦ ἀπόστρεψε πᾶσαν.
εἰς μὲν ὑπόδησιν τὸν δεξιὸν πόδα προπάρεχε, εἰς δὲ ποδόνιπτρον
τὸν εὐώνυμον.
στρωμάτων ἀναστὰς συνέλισσε αὐτὰ καὶ τὸν τόπον συνστόρνει,
χύτρας ἔχνος ἀπὸ σποδοῦ ἀφάνιζε.
κυάμων ἀπέγου.

Some of these precepts might seem to be of a positive character and therefore not to belong to the category of the taboo (for instance "Put on your right shoe first", "When the pot is taken off the fire, make disappear the mark of it in the ashes", and "When you rise from the bedclothes", e.g.s.). Yet this is only an appearance, the real sense of these prescripts being a defence or a warning ("not to leave the mark of the pot in the ashes, nor that of the body in the clothes"). W. Wundt, *Völkerpsychologie* II 2, Leipzig 1906, p. 308, rightly remarks that the true and only prescript which is behind the manyfold taboo-defences is this: "Guard against the wrath of the daemons!"

Cp. G. van der Leeuw, *Phaenomenologie der Religion*, Tübingen 1933, p. 25: "Tabu ist Meidung der Tat und des Worts aus Scheu vor der Macht" (sc. of the daemons).

the Pyth.
catechism

30—Iambl., V. P. 82-83 (D. 58 C 4): πάντα δὲ τὰ οὔτως «καλούμενα» 'Ακούσματα διήρρηται εἰς τρία εἴδη· τὰ μὲν γάρ αὐτῶν τί ἔστι σημαίνει, τὰ δὲ τί μάλιστα, τὰ δὲ τί δεῖ πράττειν ἢ μὴ πράττειν. τὰ μὲν οὖν τί ἔστι τοιαῦτα, οἷον τί ἔστιν αἱ μακάρων νῆσοι; — ἥλιος καὶ σελήνη. τί ἔστι τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον; — τετρακτύς . . . τὰ δὲ τί μάλιστα, οἷον τί τὸ δικαιότατον; — θύειν. τί τὸ σοφώτατον; — ἀριθμός . . . τί κάλλιστον; — ἀρμονία. τὰ δὲ τί πρακτέον ἢ οὐ πρακτέον τῶν 'Ακούσμάτων τοιαῦτά ἔστιν, οἷον ὅτι δεῖ τεκνοποιεῖσθαι· δεῖ γάρ ἀντικαταλιπεῖν τοὺς θεραπεύοντας τὸν θεόν· ἢ ὅτι δεῖ τὸν δεξιὸν ὑποδεῖσθαι πρότερον, ἢ ὅτι οὐ δεῖ τὰς λεωφόρους βαδίζειν ὁδούς . . .

scientific
principles

31—Our earliest direct testimony about the scientific principles of Pythagoreans are the so-called fragments of Philolaus, probably dating from the fourth century; if the greater part of them is genuine, from the beginning of the fourth century.

Boeckh, *Philolaos*, 1819, pleaded for the genuineness of the whole work. Bywater, *Journ. of Philol.* 1868, p. 21-53, rejected the whole. Burnet agrees with him. Diels admits most fragments as genuine, excepting the fr. 21 and 22. E. Frank, *Plato u. die sog. Pythagoreer*, 1923, argues that the work is composed in the second half of the fourth century, as it contains traces of Theaetetus' theory of the five regular bodies and of the musical theories of that time. R. Mondolfo, *Riv. di Filol.* 1937, p. 233 sqq., tried to refute these arguments and defends the genuineness.

Diog., VIII 85: τοῦτόν φησι Δημήτριος ἐν Ὁμωνύμοις πρῶτον ἐκδοῦναι τῶν Πυθαγορικῶν <βιβλία καὶ ἑπιγράψαι περὶ> φύσεως, ὡν ἡ ἀρχὴ ἡδε (D. 44 B1). ἀ φύσις δ' ἐν τῷ κόσμῳ ἀρμόδιη ἐξ ἀπειρων τε καὶ περαινόντων καὶ δλος δ κόσμος καὶ τὰ ἐν αὐτῷ πάντα.

32—*a.* Philolaus, D. 44 B 4: καὶ πάντα γα μὰν τὰ γιγνωσκόμενα ἀριθμὸν ἔχοντι· οὐ γάρ οἶόν τε οὐδὲν οὔτε νοηθῆμεν οὔτε γνωσθῆμεν ἀνευ τούτου. number

b. Philolaus, Ib. B 11: γνωμικὰ γάρ ἀ φύσις ἀ τῷ ἀριθμῷ καὶ ἀγεμονικὰ καὶ διδασκαλικὰ τῷ ἀπορουμένῳ παντὸς καὶ ἀγνοουμένῳ παντί. οὐ γάρ ἡς δῆλον οὐδὲν οὐδὲν τῶν πραγμάτων οὔτε αὐτῶν ποθ' αὐτὰ οὔτε δλλω ποτ' ἄλλο, αἱ μὴ ἡς ἀριθμὸς καὶ ἀ τούτῳ οὔσια. — ψεῦδος δὲ οὐδὲν δέχεται ἀ τῷ ἀριθμῷ φύσις οὐδὲ ἀρμονία· οὐ γάρ οἰκεῖον αὐτοῖς ἐστι. ταῖς τῷ ἀπειρω καὶ ἀνοήτῳ καὶ ἀλόγῳ φύσιος τὸ ψεῦδος καὶ δ φθόνος ἐστι.

33—*a.* Philolaus, Ib. B 6: περὶ δὲ φύσιος καὶ ἀρμονίας ὥδε ἔχει· ἀ harmony μὲν ἐστὸν τῶν πραγμάτων ἀδιος ἔσσα καὶ αὐτὰ μὰν ἀ φύσις θείαν γα καὶ οὐκ ἀνθρωπίναν ἐνδέχεται γνῶσιν, πλέον γα ἡ δι οὐχ οἶόν τ' ἦν οὐθὲν τῶν ἔντων καὶ γιγνωσκόμενον ὑφ' ἀμῶν γα γενέσθαι μὴ ὑπαρχούσας ταῖς ἐστοῦς τῶν πραγμάτων, ἐξ ὃν συνέστα ὁ κόσμος, καὶ τῶν περαινόντων καὶ τῶν ἀπειρων. ἐπει δὲ ταὶ ἀρχαὶ ὑπάρχον οὐχ ὅμοιαι οὐδὲ ὅμοφυλοι ἔσσαι, ηδη ἀδύνατον ἡς καὶ αὐταῖς κοσμηθῆναι¹, εἰ μὴ ἀρμονία ἐπεγένετο, ωτινιῶν τρόπῳ ἐγένετο. τὸ μὲν ὃν ὅμοια καὶ ὅμοφυλα ἀρμονίας οὐδὲν ἐπεδέοντο· τὰ δὲ ἀνόμοια μηδὲ ὅμοφυλα μηδὲ *ἰσοταγῆ*² ἀνάγκα τὰ τοιαύτα ἀρμονία συγκεκλεῖσθαι, οἷα³ μέλλοντι ἐν κόσμῳ κατέγεσθαι.

b. Nicom., Arithm. II 19, p. 115, 2 Hoche: ἀρμονία δὲ πάντως ἐξ ἐναντίων γίνεται· (D. 44 B 10) ἐστι γάρ ἀρμονία πολυμιγέων ἐνώσις καὶ διγὰ φρονεόντων συμφρόνησις.

It is hardly possible that these lines should belong to presocratic literature. Cp. the participle σωματῶν in B 11, and most of all B 12: καὶ τὰ μὲν ταῖς σφαιραῖς σόματα πέντε ἔντι, τὰ ἐν ταῖς σφαιραῖς πῦρ <καὶ> θέω καὶ γῆ καὶ ἀήρ, καὶ δ ταῖς σφαιραῖς δλκάς, πέμπτον.

Yet, number and harmony will have been the fundamental principles of ancient Pythagoreanism, reaching back to the master himself.

34—*a.* Nicom., Arithm. p. 83, 12:

Πρότερον δὲ ἐπιγνωστέον δι έκκαστον γράμμα φ σημειούμεθα ἀριθμόν, numbers
represented
as figures

¹ αὐταῖς κοσμηθῆναι: to establish with them a cosmic order.

² Diels reads *ἰσοταγῆ*, a correction of Heidel. *ἰσοταχῆ* F.

³ οἷα Diels. η ει F; al Meineke.

οἷον τὸ ι, φ τὸ δέκα, τὸ κ, φ τὰ εἴκοσι, τὸ ω, φ τὰ δικακόσια, νόμῳ καὶ συνθήματι ἀνθρωπίνῳ, ἀλλ' οὐ φύσει σημαντικόν ἐστι τοῦ ἀριθμοῦ.

Cf. Theo Smyrn., *Expositio*, pp. 31 sqq.

b. Also Iambl., *Introd.* p. 56, 27 Pistelli: ίστέον γάρ ὡς τὸ παλαιὸν φυσικώτερον οἱ πρόσθιν ἐσημαίνοντο τὰς τοῦ ἀριθμοῦ ποσότητας, ἀλλ' οὐχ ὁσπερ οἱ νῦν συμβολικῶς.

Eurytus

35—This is illustrated rather curiously by the example of Eurytus, the disciple of Philolaus.

a. Arist., *Metaph.* N 5 1092 b⁸: οὐθὲν δὲ διώρισται οὐδὲ ὑποτέρως οἱ ἀριθμοὶ αἰτίοι τῶν οὐσιῶν καὶ τοῦ εἶναι, πότερον ὡς ὅροι, (οἷον αἱ στιγμαὶ τῶν μεγεθῶν, καὶ ὡς Εὔρυτος ἔταττε τίς ἀριθμὸς τίνος, εἰν οὖν ὃδι μὲν ἀνθρώπου, ὃδι δὲ ἵππου, ὁσπερ οἱ τοὺς ἀριθμοὺς ἄγοντες εἰς τὰ σχήματα τρίγωνον καὶ τετράγωνον, οὕτως ἀφομοιῶν ταῖς ψήφοις τὰς μορφὰς τῶν φυτῶν). Η δι [δ] ¹ λόγος ή συμφωνία ἀριθμῶν, ὅμοιως δὲ καὶ ἀνθρωπος καὶ τῶν ἄλλων ἔκαστον.

b. Alex. Aphrod. p. 827, 9 explains: κείσθω λόγου χάριν ὅρος τοῦ ἀνθρώπου ὁ σν ἀριθμός, ὁ δὲ τξ̄ τοῦ φυτοῦ τοῦτο θείς ἐλάμβανε ψηφίδας διακοσίας πεντήκοντα τὰς μὲν πρασίνας τὰς δὲ μελαίνας, ἄλλας <δε> ἐρυθράς καὶ ὄλως παντοδαποῖς χρώμασι κεχρωσμένας είτα περιγρίων τὸν τούχον ἀσβέστῳ καὶ σκιαγραφῶν ἀνθρωπον καὶ φυτὸν οὕτως ἐπήγνυ τὰσδε μὲν τὰς ψηφίδας ἐν τῇ τοῦ προσώπου σκιαγραφίᾳ, τὰς δὲ ἐν τῇ τῶν χειρῶν, ἄλλας δὲ ἐν ἄλλοις, καὶ ἀπετέλει τὴν τοῦ μιμουμένου ἀνθρώπου διὰ ψηφίδων ίσαριθμῶν ταῖς μονάσιν, ἀς ὥριζειν ἔφασκε τὸν ἀνθρωπον.

the Pyth. proposition

36—This manner of representing numbers suggests geometrical problems. The so-called Pythagorean proposition is an application of it.

Procl. *ad Eucl.* I 47: Τῶν μὲν ίστορεν τὰ ἀρχαῖα βουλομένων ἀκούοντας τὸ θεώρημα τοῦτο εἰς Πυθαγόραν ἀναπεμπόντων ἐστιν εὑρεῖν καὶ βουθυτεῖν λεγόντων αὐτὸν ἐπὶ τῇ εὑρέσει.

likeness of numbers and things

37—Aristotle sometimes attributes to Pythagoreans the doctrine that numbers have a great likeness with things of the world, sometimes that, according to them, things *are* numbers, and that number is the essence of all.

¹ δ secl. Bonitz.

a. Arist., *Metaph.* A 5, 985 b²³:

'Ἐν δὲ τούτοις καὶ πρὸ τούτων οἱ καλούμενοι Πυθαγόρειοι τῶν μαθημάτων ἀψάμενοι πρῶτοι ταῦτα προήγαγον, καὶ ἐντραφέντες ἐν αὐτοῖς τὰς τούτων ἀρχὰς τῶν ὄντων ἀρχὰς φήμησαν εἶναι πάντων. Ἐπει ὁδὲ τούτων οἱ ἀριθμοὶ φύσει πρῶτοι, ἐν δὲ τοῖς ἀριθμοῖς ἐδόκουν θεωρεῖν ὅμοιώματα πολλὰ τοῖς οὖσι καὶ γιγνομένοις, μᾶλλον ἢ ἐν πυρὶ καὶ γῇ καὶ οὐδατί, διὸ τὸ μὲν τοιονδή τῶν ἀριθμῶν πάθος δικαιοσύνη, τὸ δὲ τοιονδή ψυχὴ καὶ νοῦς, ἔτερον δὲ καὶ φύσης καὶ τῶν ἄλλων ὡς εἰπεῖν ἔκαστον ὅμοίως, ἕτι δὲ τῶν ἀρμονῶν ἐν ἀριθμοῖς ὁρῶντες τὰ πάθη καὶ τοὺς λόγους, — ἐπειδὴ τὰ μὲν ἄλλα τοῖς ἀριθμοῖς ἐφαίνετο τὴν φύσιν ἀφωμοιῶσθαι πᾶσαν, οἱ δὲ ἀριθμοὶ πάσης τῆς φύσεως πρῶτοι, τὰ τῶν ἀριθμῶν στοιχεῖα τῶν ὄντων στοιχεῖα πάντων εἶναι ὑπέλαβον, καὶ τὸν δόλον οὐρανὸν ἀρμονίαν εἶναι καὶ ἀριθμόν.

b. Cf. *Metaph.* A 6, 987 b¹⁰, where he is comparing Pythagorean doctrine to Plato's theory of the Ideas:

τὴν δὲ μέθεξιν τοῦνομα μόνον μετέβαλεν (Plato) · οἱ μὲν γάρ Πυθαγόρειοι μιμήσει τὰ ὄντα φασὶν εἶναι τῶν ἀριθμῶν, Πλάτων δὲ μεθέξει, τοῦνομα μεταβαλών.

38—a. Arist., *Metaph.* A 5, 987 a¹⁴:

τοσοῦτον δὲ προσεπέθεσαν, δ καὶ ἔδιον ἐστιν αὐτῶν, διὸ τὸ πεπερασμένον καὶ τὸ ἀπειρον καὶ τὸ ἐν οὐχ ἐτέρας τινάς φήμησαν εἶναι φύσεις, οἷον πῦρ ἢ γῆν ἢ τι τοιοῦτον ἔτερον, ἀλλ' αὐτὸν τὸ ἀπειρον καὶ αὐτὸν τὸ ἐν οὐσίᾳν εἶναι τούτων ὃν κατηγοροῦνται, διὸ καὶ ἀριθμὸν εἶναι τὴν οὐσίαν πάντων.

number
the essence
of all

b. Cp. *Metaph.* M 6, 1080 b¹⁶:

καὶ οἱ Πυθαγόρειοι δὲ ἔνα τὸν μαθηματικὸν (sc. ἀριθμὸν φασὶν εἶναι), πλὴν οὐ κεχωρισμένον, ἀλλ' ἐκ τούτου τὰς αἰσθητὰς οὐσίας συνεστάναι φασὶν · τὸν γάρ δόλον οὐρανὸν κατασκευάζουσιν ἐξ ἀριθμῶν.

things
consist of
numbers

c. Cf. also *Metaph.* N 3, 1090 a²⁰:

οἱ δε Π. διὰ τὸ ὄραν πολλὰ τῶν ἀριθμῶν πάθη ὑπάρχοντα τοῖς αἰσθητοῖς σώμασιν, εἶναι μὲν ἀριθμοὺς ἐποίησαν τὰ ὄντα, οὐ χωριστοὺς δέ, ἀλλ' ἐξ ἀριθμῶν τὰ ὄντα.

things are
numbers

d. Ib. 1090 a²² 35:

κατὰ μέντοι τὸ ποιεῖν ἐξ ἀριθμῶν τὰ φυσικὰ σώματα, ἐκ μὴ ἔχοντων βάρος μηδὲ κουφότητα ἔχοντα κουφότητα καὶ βάρος, ἐοίκασι περὶ ἄλλου οὐρανοῦ λέγειν καὶ σωμάτων ἀλλ' οὐ τῶν αἰσθητῶν.

criticized
by Ar.

first no
elaborated
theory

39—The Pythagoreans first explained only a few things by numbers.

a. Arist. M 4, 1078 b¹¹: οἱ δὲ Πυθαγόρειοι πρότερον περὶ τινῶν δλίγων, ὡν τοὺς λόγους εἰς τοὺς ἀριθμούς ἀνῆπτον, οἷον τί ἔστι καιρὸς ἢ τὸ δικαιον ἢ γάμος.

criticized by
the Peripat.

b. *Magna Mor.* A 1, 1182 a¹¹:

πρῶτος μὲν οὖν ἐνεχείρησε Π. περὶ ἀρετῆς εἰπεῖν, οὐκ ὅρθῶς δέ τὰς γὰρ ἀρετὰς εἰς τοὺς ἀριθμούς ἀνάγων οὐκ οἰκείαν τῶν ἀρετῶν τὴν θεωρίαν ἔποιεντο· οὐ γάρ ἔστιν ἡ δικαιοσύνη ἀριθμὸς Ισάκις ἱσος.

δεκάς

40—a. Philolaus, D. 44 B II: θεωρεῖν δεῖ τὰ ἔργα καὶ τὴν οὐσίαν τῷ ἀριθμῷ καττὰν δύναμιν, ἄτις ἔστι ἐν τῷ δεκάδι· μεγάλα γὰρ καὶ παντελής καὶ παντοεργός καὶ θεῖος καὶ ὡραίων βίων καὶ ἀνθρωπίνων ἀρχὴ καὶ ἀγεμών κοινωνοῦσα * . . . δύναμις καὶ τὰς δεκάδος. ἀνευ δὲ τούτας πάντ' ἀπειρά καὶ ἀδηλα καὶ ἀφανῆ.

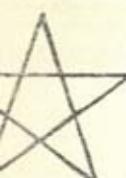
b. Cf. Arist., *Metaph.* A 5, 986a⁸:

τέλειον ἡ δεκάς εἶναι δοκεῖ καὶ πᾶσαν εἰληφέναι τὴν τῶν ἀριθμῶν φύσιν.

τετρακτύς

◦ ◦ ◦ ◦ ◦ ◦ ◦ ◦ ◦ ◦

penta-
gramma



41—a Pythagoras is called the inventor of the tetractys, a figure that represents the number ten as the triangle of four. See *Carm. Aur.* 47: οὐ μὰ τὸν ἀμετέρᾳ ψυχῇ παραδόντα τετρακτύν,
παγάν ἀενάου φύσιος ἥζωμά τ' ἔχουσαν.

b. Another sacred symbol of Pythagoreans is the pentagram or pentalpha. Schol. Luc., p. 234, 21 Rabe:

τὸ πεντάγραμμον· διτὶ τὸ ἐν τῇ συνηθείᾳ λεγόμενον πένταλφα σύμβολον ἢν πρὸς ἀλλήλους Πυθαγορείων ἀναγνωριστικὸν καὶ τούτῳ ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς ἔχρωντο.

Later a wellknown magical symbol (Paracelsus in the 16th century; also in Goethe's *Faust*).

two
contrarious
principles

42—Arist. Metaph. A 5, 986 a¹⁵:

φαίνονται δὴ καὶ οὗτοι (οἱ Πυθαγόρειοι) τὸν ἀριθμὸν νομίζοντες ἀρχὴν εἶναι καὶ ὡς ὑλην τοῖς οὖσι καὶ ὡς πάθη τε καὶ ἔξεις, τοῦ δὲ ἀριθμοῦ στοιχεῖα τὸ τε ἀρτιον καὶ τὸ περιττόν, τούτων δὲ τὸ μὲν πεπερασμένον τὸ δὲ ἀπειρον, τὸ δὲ ἐξ ἀμφοτέρων εἶναι τούτων (καὶ γὰρ ἀρτιον εἶναι καὶ περιττόν), τὸν δὲ ἀριθμὸν ἐκ τοῦ ἐνός, ἀριθμούς δέ, καθάπερ εἴρηται, τὸν δλον οὐρανόν. ἔτεροι

* After κοινωνοῦσα Diels indicates a lacuna of 12 letters.

δὲ τῶν αὐτῶν τούτων τὰς ἀρχὰς δέκα λέγουσιν εἶναι τὰς κατὰ συστοιχίαν λεγομένας.

πέρας	ἀπειρον,
περιττὸν	ἄρτιον,
ἐν	πλῆθος,
δεξιὸν	ἀριστερόν,
άρρεν	θῆλυ,
ἡρεμοῦν	κινούμενον,
εύθὺν	καμπύλον,
φῶς	σκότος,
ἀγαθὸν	κακόν,
τετράγωνον	έτερόμηκες.

δύπερ τρόπον ἔστι καὶ Ἀλκμαίων ὁ Κροτωνιάτης ὑπολαβεῖν, καὶ ἡτοι οὗτος παρ' ἐκεῖνοι παρὰ τούτου παρέλαβον τὸν λόγον τοῦτον.

43—Aristotle tells us, Pythagoreans held that there was „boundless breath“ outside the heavens, and that it was inhaled by the world.

a. Arist., *Phys.* IV 6, 213 b²²: εἶναι δὲ ἔφασαν καὶ οἱ Πυθαγόρειοι κενόν, καὶ ἐπεισέναι αὐτῷ * τῷ οὐρανῷ ἐκ τοῦ ἀπειροῦ πνεύματος ὡς ἀναπνέοντι καὶ τὸ κενόν, διορίζει τὰς φύσεις, ὡς ὅντος τοῦ κενοῦ χωρισμοῦ τίνος τῶν ἐφεξῆς καὶ διορίσεως * καὶ τοῦτ' εἶναι πρῶτον ἐν τοῖς ἀριθμοῖς· τὸ γάρ κενόν διορίζειν τὴν φύσιν αὐτῶν.

b. Cf. *Plac.* II 9, 1 (*Dox.* 338): οἱ ἀπὸ Πυθαγόρου ἐκτὸς εἶναι τοῦ κόσμου κενόν, εἰς δὲ ἀναπνεῖ δὲ κόσμος καὶ ἐξ οὗ.

44—a. Aet. II 7, 7 (D. 44 A 16): Φιλόλαος¹ πῦρ ἐν μέσῳ περὶ τὸ the so-called κέντρον, ὅπερ ἔστιν τοῦ παντὸς καλεῖ καὶ Διὸς οἶκον καὶ μητέρα θεῶν, cosmology of Philolaus βωμόν τε καὶ συνοχὴν² καὶ μέτρον φύσεως· καὶ πάλιν ἔτερον ἀνωτάτῳ, τὸ περιέχον. πρῶτον δὲ εἶναι φύσει τὸ μέσον, περὶ δὲ τοῦτο δέκα σώματα θεῖα χορεύειν, [οὐρανόν] <μετὰ τὴν τῶν ἀπλανῶν σφαῖραν> τοὺς ἐπλανήτας, μεθ' οὓς ἥλιον, ὑφ' ὧ σελήνην, ὑφ' ἣ τὴν γῆν, ὑφ' ἣ τὴν ἀντίχθονα, μεθ' ἀ σύμπαντα τὸ πῦρ ἔστιας περὶ τὰ κέντρα τάξιν ἐπέχον. τὸ μὲν οὖν ἀνωτάτῳ μέρος τοῦ περιέχοντος, ἐν δὲ τὴν εἰλικρίνειαν εἶναι τῶν στοιχείων, δλυμπον καλεῖ· τὰ δὲ ὑπὸ τὴν τοῦ ὄλυμπου φοράν, ἐν δὲ τοὺς πέντε πλανήτας

the
breathing
universe

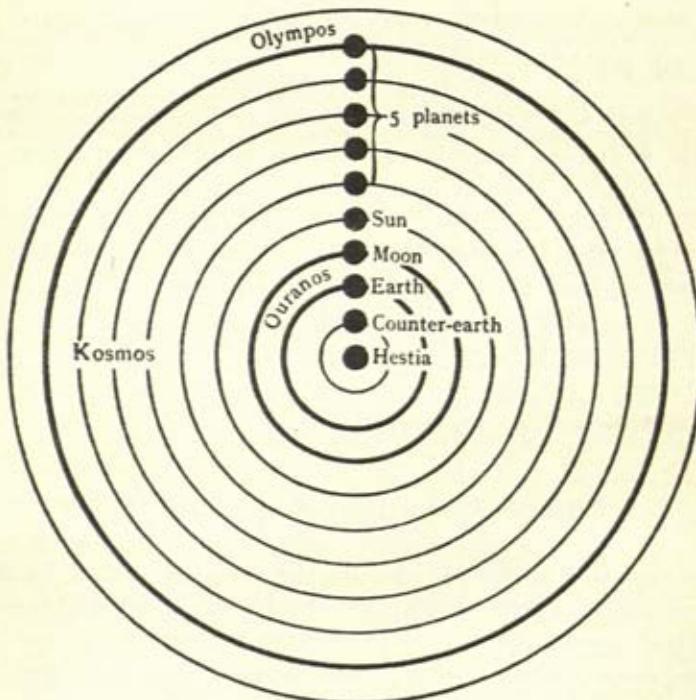
¹ Φ., sc. says.

² What keeps all together.

* αὐτῷ is read in one ms, and accepted by Simpl., Prantl, Bonitz and Carteron. The other mss have αὐτὸς, as is read also by Philop. and Themist., followed by W. D. Ross in his recent edition.

μεθ' ἡλίου καὶ σελήνης τετάχθαι, κόσμον, τὸ δ' ὑπὸ τούτοις ὑποστήνων τε καὶ περίγειον μέρος, ἐνῷ τὰ τῆς φιλομεταβόλου γενέσεως, οὐρανόν. καὶ περὶ μὲν τὰ τεταγμένα τῶν μετεώρων γίνεσθαι τὴν σοφίαν, περὶ δὲ τῶν γνωμένων τὴν ἀταξίαν τὴν ἀρετήν¹, τελείαν μὲν ἔκεινην, ἀτελῆ δὲ ταύτην.

It is highly improbable that it was Philolaus who taught this cosmology. For the arguments see Burnet, *E. Gr. Ph.* 345 f., 4 297 f.; W. Wiersma, *Mnem.* 1942, p. 28 f. argues for Hicetas of Syracuse as the author of this cosmology. Cf. M. T. Cardini, *Il cosmo di Filolao*, *Rivista di Storia della Filosofia* (Milano) 1946 (1), 322-333.



The cosmic system of Philolaus.

the
antitheton

b. Arist., *De caelo* II 13, 293 a¹⁸: τῶν πλείστων ἐπὶ τοῦ μέσου κεῖθαι (τὴν γῆν) λεγόντων — ἐναντίως οἱ περὶ τὴν Ἰταλίαν, καλούμενοι δὲ Πυθαγόρειοι λέγουσιν. ἐπὶ μὲν γὰρ τοῦ μέσου πῦρ εἰναι φασι, τὴν δὲ γῆν ἐν τῶν

¹ καὶ περὶ μὲν — τὴν ἀρετήν — "And that wisdom is referring to the fixed order of the heavenly bodies and phenomena, but virtue to the disorder of things that come into being."

άστρων οὖσαν, κύκλῳ φερομένην περὶ τὸ μέσον νύκτα τε καὶ ἡμέραν ποιεῖν. Εἴτε δὲ ἐναντίαιν ἄλλην ταύτῃ καταπικεύονται γῆν, ἣν ἀντίχθονα δύομα καλοῦσιν, οὐ πρὸς τὰ φαινόμενα τοὺς λόγους καὶ τὰς αἰτίας ζητοῦντες, ἄλλα πρὸς τινας λόγους καὶ δόξας αὐτῶν τὰ φαινόμενα προσέλκοντες καὶ πειρώμενοι συγκοσμεῖν.

c. Cic., *Acad.* pr. II 123: Hicetas Syracosius, ut ait Theophrastus, caelum, solem, lunam, stellas, supera denique omnia stare censem, neque praeter terram rem ullam in mundo moveri; quae cum circum axem se summa celeritate convertat et torqueat, eadem effici omnia, quae, si stante terra caelum moveretur.

Hicetas

d. Aet. III 13, 3 (D. 51, 5):

Eratosthenes

Ἡρακλείδης δὲ Ποντικὸς καὶ Ἐκφαντος δὲ Πυθαγόρειος κινοῦσι μὲν τὴν γῆν, οὐ μήν γε μεταβατικῶς, ἄλλὰ τρεπτικῶς, τροχοῦ δίκην ἐνηξονισμένην¹, ἀπὸ δυσμῶν ἐπ' ἀνατολὰς περὶ τὸ ἔδιον αὐτῆς κέντρον.

45—Arist., *De caelo* II 9, 290 b¹²:

the „harmony of the spheres”

φυνερὸν δὲ τούτων, διτὶ καὶ τὸ φάναι γίνεσθαι φερομένων² ἀρμονίαν, ὡς συμφώνων γινομένων τῶν ψόφων, κομψῶς μὲν εἱρηται καὶ περιττῶς³ ὑπὸ τῶν εἰπόντων, οὐ μήν οὔτως ἔχει τάληθές. δοκεῖ γάρ τισιν ἀναγκαῖον εἶναι τηλικούτων φερομένων σωμάτων γίνεσθαι ψόφον, ἐπει καὶ τῶν παρ' ἡμῖν οὔτε τοὺς δύκους ἔχοντων ἵσους οὔτε τοιούτῳ τάχει φερομένων· ἥλιον δὲ καὶ σελήνης, ἔτι τε τοσούτων τὸ πλήθος ἀστρων καὶ τὸ μέγεθος φερομένων τῷ τάχει τοιαύτην φορὰν ἀδύνατον μὴ γίγνεσθαι ψόφον ἀμήχανόν τινα τὸ μέγεθος. ὑποθέμενοι δὲ ταῦτα καὶ τὰς ταχυτήτας ἐκ τῶν ἀποστάσεων ἔχειν τοὺς τῶν συμφωνῶν λόγους, ἐναρμόνιον φασι γίνεσθαι τὴν φωνὴν φερομένων κύκλῳ τῶν ἀστρων. ἐπει δὲ ἄλογον ἐδόκει τὸ μὴ συνακούειν ἡμᾶς τῆς φωνῆς ταύτης, αἴτιον τούτου φασὶν εἶναι τὸ γιγνομένοις εὐθὺς ὑπάρχειν τὸν ψόφον, ὥστε μὴ διάδηλον εἶναι πρὸς τὴν ἐναντίαιν σιγήν· πρὸς ἄλληλα γάρ φωνῆς καὶ σιγῆς εἶναι τὴν διάγνωσιν, ὥστε, καθάπερ τοῖς χαλκοτύποις διὰ συνήθειαν οὐθὲν δοκεῖ διαφέρειν, καὶ τοῖς ἀνθρώποις ταῦτα συμβαίνειν.

This theory of the „harmony of the spheres” survived the Middle Ages. Kepler worked it out into details in his work *Harmonices mundi*. See Heath, *Aristarchus* pp. 105-115 (where the above quoted passage is translated).

46—Alcmaeon of Croton is said to have taught the divinity of the celestial bodies.

divinity of
the celestial
bodies

¹ Not so, that it goes from one side to the other, but turning itself round an axis, like a wheel fixed in an axle.

² sc. τῶν ἀστρων. ³ with subtlety.

a. Arist., *De anima* I 2, 405 a²⁹:

παραπλησίως δὲ τούτοις (Thales, Diogenes and Heraclitus) καὶ Ἀ. ξοκεν
ὑπολαβεῖν περὶ ψυχῆς· φησι γάρ αὐτὴν ἀθάνατον εἶναι διὰ τὸ ἐοικέναι τοῖς
ἀθάνατοις· τοῦτο δ' ὑπάρχειν αὐτῇ ὡς δὲ κινουμένη· κινεῖσθαι γάρ καὶ τὰ
θεῖα πάντα συνεχῶς ἀεί, σελήνην, ἥλιον, τοὺς ἀστέρας καὶ τὸν οὐρανὸν δλον.

b. Cic., *De nat. deorum* I 11, 27:

Crotoniates autem A., qui soli et lunae reliquisque sideribus omnibus
animoque praeterea divinitatem dedit, non sensit sese mortalibus rebus
immortalitatem dare.

c. Clem., *Protr.* 66 (I, 50, 20 St.):

ὅ γάρ τοι Κροτωνιάτης Ἀ. θεοὺς φέτο τοὺς ἀστέρας εἶναι ἐμψύχους διντας.

further
history of
the Pyth.
society

47—The synedrion of the Pythagoreans at Croton was burned with
the members themselves by the Crotoniates in the years 440-430.

a. Polyb., *Histor.* II 39: Καθ' οὓς γάρ καιρούς ἐν τοῖς κατὰ τὴν
Ἴταλιαν τόποις, κατὰ τὴν μεγάλην Ἑλλάδα τότε προσαγορευομένην, ἐνέ-
πρησαν τὰ συνέδρια τῶν Πυθαγορείων, μετὰ ταῦτα δὲ γινομένου κινήματος
δλοσχεροῦς¹ περὶ τὰς πολιτείας (ὄπερ εἰκός, ὡς ἐν τῶν πρώτων ἀνδρῶν ἔξ
ἐκάστης πόλεως οὕτω παραλόγως διαφθαρέντων), συνέβη τὰς κατ' ἐκείνους
τούς τόπους Ἑλληνικὰς πόλεις ἀναπλησθῆναι φόνου καὶ στάσεως καὶ παν-
τοδαπῆς ταραχῆς.

Philolaus
and Lysis

Philolaus was during that time at Thebes (Plato, *Phaedo* 61 d). According to Aristoxenus (Iambl., V. P. 250) only two Pythagoreans escaped from Croton. One of them was Lysis, who went to Thebes and afterwards became the master of Epaminondas.

b. Iambl., V. *Pyth.* 250, Deubner p. 134, l. 16 ff.: τῶν δύο τῶν
περισωθέντων, ἀμφοτέρων Ταραντίνων διντων, διὰ τὴν Ἀρχιππος ἀνεχώρησεν
εἰς Τάραντα, ὃ δὲ Λύσις μισήσας τὴν διαίγωρίαν ἀπῆρεν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ
ἐν Ἀχαΐᾳ διέτριβε τῇ Πελοποννησιακῇ, ἐπειτα εἰς Θήβας μετεφίσατο σπου-
δῆς² τίνος γενομένης, οὗπερ ἐγένετο Ἐπαμινώδας ἀκροατής καὶ πατέρα
τὸν Λύσιν ἐκάλεσεν.

¹ A complete riot.

² „Political zeal”, party feelings by which he came into danger.

THIRD CHAPTER HERACLITUS

48—H. “flourished” round 500 (Diog. IX, 1). He is younger than Pythagoras and Xenophanes, which appears from D. 22 B 40:

a. πολυμαθήν νόον ἔχειν οὐ διδάσκει· Ἡσίοδον γὰρ ἀνέδιδαξε καὶ Πυθαγόρην αὐτίς τε Χενοφάνεα καὶ Ἐκαταῖον.

On the other hand he is older than Parmenides, who clearly combats him in his poem (Parm., D. 28 B 6, vs. 8-9).

b. D. 22 B 121 speaks of the expulsion of Hermodorus: ἀξιον Ἐφεσίοις ἡβηδὸν ἀπάγξασθαι, οἵτινες Ἐρμόδωρον ἄνδρα ἐσωτῶν ὀνήσιον ἐξέβαλον φάντες· ἡμέων μηδὲ εἰς ὀνήσιος ἔστω, εἰ δὲ μή, ἀλλὴ τε καὶ μετ' ἀλλῶν.

This event, according to Zeller, could not have taken place before the downfall of Persian rule. H. consequently cannot have published his work till after 478. Burnet, *E. Gr. Ph.*² 143 sq. rightly argued that the Persians never took their internal selfgovernment from the Ionian cities¹: the accepted view was, as appears from the spurious Letters of Heraclitus, that the expulsion of Hermodorus took place during the reign of Darius.

49—Diog. IX 1, 1-3: (1) Μεγαλόφρων δὲ γέγονε παρ' ὁντιναοῦν καὶ ὑπερ-
όπτης, ὃς καὶ ἐκ τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ δῆλον, ἐνῷ φησι „πολυμαθήν”
e.q.s.² (2) Ἀξιούμενος δὲ καὶ νόμους θεῖναι πρὸς αὐτῶν ὑπερεῖδε διὰ τὸ ἥδη
κεκρατῆσθαι τῇ πονηρῷ πολιτεἴᾳ τὴν πόλιν. (3) ἀναχωρήσας δὲ εἰς τὸ ἱερὸν
τῆς Ἀρτέμιδος μετὰ τῶν παιδῶν ἡστραγάλιζεν· περιστάντων δ' αὐτὸν τῶν
Ἐφεσίων, ‘τί, ὡς κάκιστοι, θαυμάζετε;’ εἶπεν· ‘ἢ οὐ κρείττον τοῦτο ποιεῖν
ἢ μεθ' ὑμῶν πολιτεύεσθαι;’ καὶ τέλος μισανθρωπήσας καὶ ἐκπατήσας ἐν τοῖς
ὅρεσι διητάτῳ, πόνας σιτούμενος καὶ βοτάνας. (5) ἤκουσέ τε οὐδενός, ἀλλ'
αὐτὸν ἔφη διέγησθαι καὶ μαθεῖν πάντα παρ'³ ἐσαυτοῦ⁴.

50—a. Diog. ib. 5-6: τὸ δὲ φερόμενον αὐτοῦ βιβλίον ἔστι μὲν ἀπὸ τοῦ his book
συνέχοντος⁴ περὶ φύσεως, διήργηται δὲ εἰς τρεῖς λόγους, εἰς τε τὸν περὶ τοῦ

life and character

¹ Cp. in the fourth edition p. 130 f.

² The author could also have cited D. B 49: εἰς ἐμοὶ μαρτίοι, ἐὰν ἅριστος ἦ.

³ Β 101: ἐδιῆσάμην ἐμεωυτόν.

⁴ τὸ συνέχον = the chief matter (frequently in Polyb.).

παντὸς καὶ πολιτικὸν καὶ θεολογικὸν. (6) ἀνέθηκε δὲ αὐτὸς εἰς τὸ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερόν, ὃς μὲν τίνες, ἐπιτηδεύσας ἀσφέστερον γράψαι, διπως οἱ δυνάμενοι¹ «μόνον» προσίστειν αὐτῷ καὶ μὴ ἐκ τοῦ δημώδους εὐκαταφρόνητον ή.

b. Ib.: Θεόφραστος δὲ φησιν ὑπὸ μελαγχολίας τὰ μὲν ἡμιτελῆ, τὰ δὲ ἄλλοτε ἄλλως ἔχοντα γράψαι.

ὁ σκοτεινός 51—He was surnamed ὁ σκοτεινός.

a. Cic., *De fin.* II, 15; Strabo XIV, 25 (τῶν μὲν παλαιῶν Ἡράκλειτός τε ὁ σκοτεινός καλούμενος καὶ Ἐρμόδωρος); [Arist.], *De mundo* 5. Livius mentions in the days of Hannibal one „Heraclitus, cui Scotino cognomen erat” (XXIII 39, 3).

b. Arist., *Rhet.* III 5, 1407 b¹⁵ says that it is difficult to punctuate the texts of H.:

Τὰ γάρ Ἡράκλειτου διαστίξαι² ἔργον³ διὰ τὸ ἀδηλον εἰναι ποτέρῳ πρόσκειται, τῷ ὑστερὸν η τῷ πρότερον, οἷον ἐν τῇ ἀρχῇ αὐτοῦ τοῦ συγγράμματος. φησὶ γάρ· (D. B 1; οὐρ πρ. 60 a) „τοῦ λόγου τοῦδε” ἔντος αἰεὶ ἀξύνετοι ἀνθρωποι γίγνονται”. ἀδηλον γάρ τὸ αἰεὶ πρὸς ὀποτέρῳ διαστίξαι.

H. himself seems to be quite conscious of writing an oracular style.

c. D. B 93:

οἱ ἄναξ, οὐ τὸ μαντήιόν ἔστι τὸ ἐν Δελφοῖς, οὔτε λέγει οὔτε κρύπτει ἄλλα σημαίνει.

d. D. B 92:

Σίβυλλα δὲ μανιομένῳ στόματι ἀγέλαστα καὶ ἀκαλλώπιστα καὶ ἀμύριστα φθεγγομένῃ χιλίων ἑτέων ἔξικνεῖται τῇ φωνῇ διὰ τὸν θεόν.

doctrine 52—The doctrine of H. can be gathered from four central texts, illustrated by various images.

a. Plato, *Crat.* 402 a:

λέγει που Ἡράκλειτος διτε πάντα χωρεῖ καὶ οὐδὲν μένει, καὶ ποταμοῦ ροῆ ἀπεικάζων τὰ δύντα λέγει ὡς διεὶς τὸν αὐτὸν ποταμὸν οὐκ ἀν ἐμβαίνεις.

b. Heracl., D. B 91 (Plut., *De E ap. Delph.* 18, p. 392 B):

„ποταμῷ γάρ οὐκ ἔστιν ἐμβῆναι διεὶς τῷ αὐτῷ”, καθ' Ἡράκλειτον, οὐδὲ θυητῆς οὐσίας διεὶς ἀφασθεῖ κατὰ ξένιν· ἀλλ' ὅξυτητι καὶ τάχει μεταβολῆς „σκίδνησι καὶ πάλιν συνάγει”⁴, μᾶλλον δὲ οὐδὲ πάλιν οὐδὲ ὑστερὸν, ἀλλ' ἀμα συνίσταται καὶ ἀπολείπει, „πρόσεισι καὶ ἀπεισι”.

¹ οἱ δυνάμενοι - οἱ ἀριστοί.

² to point off.

³ ἔργον, sc. δοτι (it is difficult).

⁴ συνάγει - intrans.

c. D. B 49a:

ποταμοῖς τοῖς αὐτοῖς ἐμβαίνομέν τε καὶ οὐκ ἐμβαίνομεν, εἰμέν τε καὶ οὐκ εἰμεν.

d. fr.—*

Στάσις ἔστι τῶν νεκρῶν.

e. B 125:

καὶ ὁ κυκεὼν διέσταται <μὴ> κινούμενος.

53—a. Heracl., D. B 53:

2. war and
elastic
harmony

πόλεμος πάντων μὲν πατήρ ἔστι, πάντων δὲ βασιλεύς, καὶ τοὺς μὲν θεοὺς ἔδειξε τοὺς δὲ ἀνθρώπους, τοὺς μὲν δούλους ἐποίησε τοὺς δὲ ἑλευθέρους.

b. Cf. Arist., Eth. Eud. VII 1, 1235 a²⁶:

καὶ Ἡράκλειτος ἐπιτιμᾷ τῷ ποιήσαντι (Hom. Σ 107) „ώς ἔρις ἐκ τε θεῶν καὶ ἀνθρώπων ἀπόλοιτο”· οὐ γάρ ἂν εἴναι ἀρμονίαν μὴ δύντος δῆστος καὶ βαρέος, οὐδὲ τὰ ζῷα δίνει θήλεος καὶ ἄρρενος, ἐναντίων δύντων.

c. Heracl., D. B 8 (Arist., Eth. Nic. VIII 2, 1155 b⁴): Ἡράκλειτος (φάσκων) τὸ ἀντίξουν συμφέρον καὶ ἐκ τῶν διαφερόντων καλλίστην ἀρμονίαν καὶ πάντα κατ’ ἔριν γίνεσθαι.

d. Heracl., D. B 51:

οὐ ξυνιᾶσιν δικῶς διαφερόμενον ἔωυτῷ ὅμολογέει· παλίντροπος ** ἀρμονίη δικωσπερ τόξου καὶ λύρης.

e. [Arist.], De mundo 5, 396 b⁷; D. B 10:

ἴσως δὲ τῶν ἐναντίων ἡ φύσις γλίχεται καὶ ἐκ τούτων ἀποτελεῖ τὸ σύμφωνον, οὐκ ἐκ τῶν ὄμοιών· ὥσπερ ἀμέλει τὸ ἄρρεν συνήγαγε πρὸς τὸ θῆλυ καὶ οὐχ ἐκάτερον πρὸς τὸ διμόφυλον καὶ τὴν πρώτην ὄμόνιοιν διὰ τῶν ἐναντίων συνῆψεν, οὐ διὰ τῶν ὄμοιών. Ξοικε δὲ καὶ ἡ τέχνη τὴν φύσιν μιμουμένη τοῦτο ποιεῖν· ζωγραφία μὲν γάρ λευκῶν τε καὶ μελάνων ωχρῶν τε καὶ ἐρυθρῶν χρωμάτων ἐγκερασαμένη φύσεις τὰς εἰκόνας τοῖς προηγουμένοις ἀπετέλεσε συμφώνους, μουσικὴ δὲ δῖεις ἀμα καὶ βαρεῖς μακρούς τε καὶ βραχεῖς φθόγγους μελέσα πέν διαφόροις φωναῖς μίαν ἀπετέλεσεν ἀρμονίαν, γραμματικὴ δὲ ἐκ φωνημέντων καὶ ἀφώνων γραμμάτων κράσιν ποιησαμένη τὴν δλην τέχνην ἀπ’ αὐτῶν συεστήσατο. ταύτο δὲ τοῦτο ἦν καὶ τὸ παρὰ τῷ σκοτεινῷ λεγόμενον Ἡράκλειτῷ·

* Diels puts this fragment under the testimonia (A 6): Aēt. I 23, 7 (Dox. 320): Ἡ. ἡρεμίαν τε καὶ στάσιν ἐκ τῶν δλων ἀνήρει· ἔστι γάρ τοῦτο τῶν νεκρῶν.

** Plutarch, De Is. 45, 369 a, and Porphyry read παλίντροπος. In most other quotations the mss have παλίντροπος.

„συνάψιες δλα και ούχ δλα, συμφερόμενον διαφερόμενον, συνάψδον διψδον, και ἐκ πάντων ἐν και ἐξ ἐνὸς πάντα.“

contraries

54—a. Heracl., D. B 67:

‘Ο θεδς ήμέρη εύφρονη, χειμών θέρος, πόλεμος είρήνη, κόρος λιψός· ἀλλοιοῦται δὲ δικαστερ πῦρ ὅπόταν συμμιγῇ θυώμασιν, δνομάζεται καθ' ἡδονὴν ἔκάστου¹.

b. D. B 88:

ταῦτα τ' ἔνι² ζῶν και τεθνηκός και τὸ ἐγρηγορός και τὸ καθεῦδον και νέον και γηραιόν· τάδε γάρ μεταπεσόντα ἔκεινά ἔστι κάκεινα πάλιν μεταπεσόντα ταῦτα.

c. D. B 62:

ἀθάνατοι θνητοί, θνητοί ἀθάνατοι, ζῶντες τὸν ἔκεινων θάνατον, τὸν δὲ ἔκεινων βίον τεθνεῶτες³.

d. The same principle works in the elements. D. B 76:

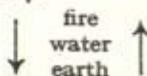
Ζῆ πῦρ τὸν γῆς θάνατον και ἀήρ ζῆ τὸν πυρὸς θάνατον, οὐδωρ ζῆ τὸν ἀέρος θάνατον, γῆ τὸν οὐδατος.

3. οδός ξνω
δδός κάτω

55—H. says that the upward path and the downward path are the same.

a. D. B 60:

‘Οδός ξνω κάτω μία και ώυτή.



b. Diog. IX 7 (D. A 1):

ἐκ πυρὸς τὰ πάντα συνεστάναι και εἰς τοῦτο ἀναλύεσθαι⁴. πάντα τε γίνεσθαι καθ' είμαρμένην, και διὰ τῆς ἐναντιοδρομίας * ἡρμόσθαι τὰ δντα. — (8) πῦρ εἶναι στοιχεῖον και πυρὸς ἀμοιβὴν τὰ πάντα⁵, ἀραιώσει και πυκνώσει γινόμενα. σαφῶς δὲ οὐδὲν ἔκτιθεται. — τῶν δὲ ἐναντίων τὸ μὲν ἐπὶ τὴν γένεσιν ἄγον καλεῖσθαι πόλεμον και ἔριν, τὸ δ' ἐπὶ τὴν ἔκπύρωσιν ὁμολογίαν και

¹ O. Gigon, *Ursprung* 242, remarks: “The fire in the luxurious Ionian houses is perfumed; it is named after the perfume with which it is mixed.”

² ἐν ἥμιν ἔστιν.

³ They live mutually each other's death and die each other's life.

⁴ Cp. the theory of the ἐκπύρωσις, our next nrs.

⁵ “All things are given in exchange for fire”. Cf. B 90 (our nr. 58).

* ἐναντιοδρομίας Aēt. I 7, 22 (*Dox.* 303). A probable correction of ἐναντιοροπῆς.

ειρήνην, καὶ τὴν μεταβολὴν ὁδὸν ἄνω κάτω, τὸν τε κόσμον γίνεσθαι κατ' αὐτὴν. (9) πυκνούμενον γάρ τὸ πῦρ ἔξυγραίνεσθαι συνιστάμενόν τε γίνεσθαι ὕδωρ, πηγνύμενον δὲ τὸ ὕδωρ εἰς γῆν τρέπεσθαι· καὶ ταύτην ὁδὸν ἐπὶ τὸ κάτω εἶναι λέγει. πάλιν τε αὖ τὴν γῆν χεῖσθαι¹, ἐξ ἣς τὸ ὕδωρ γίνεσθαι, ἐκ δὲ τούτου τὰ λοιπά, σχεδὸν πάντα ἐπὶ τὴν ἀναθυμίασιν² ἀνάγων τὴν ἀπὸ τῆς θαλάττης. αὕτη δέ ἐστιν ἡ ἐπὶ τὸ ἄνω ὁδός.

56—*a.* Arist., *Phys.* III 5, 205 a³:

'Η. φησὶν ἀπαντά γίνεσθαι ποτε πῦρ.

Also *Metaph.* Λ¹ 10, 1067 a⁴; *De caelo* I 10, 279 b¹⁴; Diog. IX 8:

γεννᾶσθαι τε αὐτὸν (τὸν κόσμον) ἐκ πυρὸς καὶ πάλιν ἐκπυροῦσθαι κατά τινας περιόδους ἐναλλάξ τὸν σύμπαντα αἰῶνα· τοῦτο δὲ γίνεσθαι καθ' εἰμαρμένην.

b. Theophrastus (*Simpl.*, *Phys.* 24, 4 D, *Dox.* 476) says, that H. fixed these periods on a limited duration:

ποιεῖ δὲ καὶ τάξιν τινὰ καὶ χρόνον ὀρισμένον τῆς τοῦ κόσμου μεταβολῆς κατά τινα εἰμαρμένην ἀνάγκην^{*}.

c. Cf. *Aet.* II 32, 3 (*Dox.* 364): 'Η. ἐξ μυρίων ὁκτακισχιλίων ἡλιακῶν (sc. ἐνιαυτῶν. H. makes it consist in 18000 sun-years).

57—Burnet argued (*E. Gr. Ph.*² 178-183; ⁴ 156-163) that the theory of a periodical conflagration is inconsistent with the texts of H. himself, D. B 30 and 94, and explained them as a later (Stoic and Christian) interpretation.

Zeller and Diels maintained that H. taught a general conflagration (see Zeller, *Phil. d. Gr.* I 2, p. 878 n. 2). More recently O. Gigon understood the μέτρα - μέτρα in our next following fr. as indicating a succession of periods⁵. Cf. *Ursprung*, pp. 215 f., cited sub c.

a. Heracl., D. B 30:

Κόσμον τόνδε, τὸν αὐτὸν ἀπάντων, οὔτε τις θεῶν οὔτε ἀνθρώπων ἐποίησεν, ἀλλ' ἦν ἀεὶ καὶ ἔστιν καὶ ἔσται πῦρ ἀείζων, ἀπτόμενον μέτρα καὶ ἀποσθεννύμενον μέτρα.

μέτρα can mean "partly", and can also mean "periodically".

¹ is dispersed.

² evaporation.

³ *Untersuchungen zu Heraklit*, Basel 1935, p. 73: "Denn nur ein derartig markiertes besonderes Weltgeschehen konnte als vom Schicksalsgesetz bestimmt bezeichnet werden und kaum ein ewig gleichförmiges Fliessen."

* ἀνάγκην is athetised by Usener as a gloss.

b. Cf. D. B 94:

"Ἄλιος γάρ οὐχ ὑπερβήσεται μέτρα· εἰ δὲ μή, Ἐρινύες μιν Δίκης ἐπίκουροι ἔξευρήσουσιν.

Indeed, there is a certain contradiction between the theory of an eternal process of conflagration and that of a periodical catastrophe. May we say that in Arist.'s words in *Phys.* III 5 (*ἀπάντα γίνεσθαι ποτε πῦρ*) the praesens just marks the perpetual process and consequently excludes a periodical catastrophe? The answer to this question may be found in the next fr.

c. Heracl., D. B 66:

πάντα γάρ, φησί, τὸ πῦρ ἐπελθόν κρινεῖ καὶ καταλήψεται.

Cf. O. Gigon, *Ursprung*, I.c. "Es wird nicht angehen, die Christen und die Stoiker hier in ein und derselben Missdeutung des heraklitischen Feuers als Gericht zusammenentreffen zu lassen" e.q.s.

all things
are given in
exchange
for fire

58—Heracl., D. B 90:

*πυρός τε ἀνταμοιβὴ τὰ πάντα φησὶν δὲ Ἡράκλειτος καὶ πῦρ ἀπάντων, δι-
κωστερ χρυσοῦ χρήματα καὶ χρημάτων χρυσός.*

the soul

59—a. Heracl., D. B 36:

*ψυχῆσιν θάνατος ὅδωρ γενέσθαι, ὅδατι δὲ θάνατος γῆν γενέσθαι. ἐκ γῆς δὲ
ὅδωρ γίνεται, ἔξ οὗ θάνατος δὲ ψυχή.*

H. observed drunken people and therefore says:

b. D. B 77:

ψυχῆσιν τέρψιν ἡ θάνατον ὑγρῆσι γενέσθαι.

c. Cf. B 117:

*'Ανήρ ὁκόταν μεθυσθῆ, ἄγεται ὑπὸ παιδὸς ἀνήβου σφαλλόμενος, οὐκ ἐπείτων
ὅκῃ βαίνει, ὑγρὴν τὴν ψυχὴν ἔχων.*

the dry soul Soul is the purest manifestation of the cosmic fire. Therefore the dry soul is wisest, as water is the death for souls.

d. D. B 118:

*αὖτη [Ξηρὴ] ψυχὴ σοφωτάτη καὶ ἀρίστη *.*

e. Cf. D. B 85:

θυμῷ μάχεσθαι χαλεπόν· δὲ γάρ ἀν θέλῃ ψυχῆς ὠνεῖται.

Anger is an eruption of the fire that is the vital force of the soul. Therefore, "what anger wills is bought at the expense of the soul". Vid. W. J. Verdenius, *A psychological statement of H.*, in *Mnem.* 1942, p. 115-121.

* αὖτη [Ξηρὴ] Stephanus, Bywater, Burnet. Diels reads αὐτῇ ξηρὴ. In this form the text is cited by Plutarch, Philo, Musonius and Clemens Alex. The mss have not αὐγῇ, but αὐτῇ and αὔτῃ. Stob. cites αὖτη ξηρὴ.

60—a. Heracl., D. B 1:

4. the logos

τοῦ λόγου τοῦδ' ἔόντος αλεὶ ἀξύνετοι γίγνονται ἀνθρωποι καὶ πρόσθεν ἡ ἀκούσαι καὶ ἀκούσαντες τὸ πρῶτον· γινομένων γάρ πάντων κατὰ τὸν λόγον τόνδε ἀπειροίσιν ἐοίκασι, πειρώμενοι καὶ ἐπέων καὶ ἔργων τοιούτων, ὅκοίων ἐγὼ δηγεῦμαι διαιρέων ἔκαστον κατὰ φύσιν καὶ φράζων δικαὶος ἔχει. τοὺς δὲ ἄλλους ἀνθρώπους λανθάνει ὀκόσα ἐγερθέντες ποιοῦσιν, δικαστερ ὀκόσα εὑδοντες¹ ἐπιλανθάνονται.

b. D. B 2 (Sext., *Adv. Math.* VII 133):

διὸ δεῖ ἐπεσθαι τῷ <ξυνῷ, τουτέστι τῷ> κοινῷ· ξυνὸς γάρ ὁ κοινός. τοῦ λόγου δ' ἔόντος ξυνοῦ ζώουσιν οἱ πολλοὶ ὡς ίδιαν ἔχοντες φρόνησιν.

61—Perhaps we must begin with B 101: ἐδιησάμην ἐμεωυτόν.

We might then find the result of this inquiry in B 45:

a. ψυχῆς πείρατα λὼν οὐκ ἀν ἐξεύροιο πᾶσαν ἐπιπορευόμενος ὁδόν· in the soul οὔτω βαθὺν λόγον ἔχει.

b. Cf. B 115: ψυχῆς ἔστι λόγος ἑαυτὸν αὔξων.**62—a.** The logos is also a cosmic law. B 31:in the
universe

Θάλασσα διαχέεται καὶ μετρέεται εἰς τὸν αὐτὸν λόγον ὥκοιος πρόσθεν ἡν
ἡ γενέσθαι γῆ.

Cf. B 30 and 94 (nr. 57a and b).

b. In this law our judgment must be founded, if it will be true; and also our actions. B 112: ^{a moral principle}

τὸ φρονεῖν ἀρετὴ μεγίστη, καὶ σοφίη ἀληθέα λέγειν καὶ ποιεῖν κατὰ φύσιν ἐπαίστοντας.

"to act according to nature, listening to her" (cp. the famous Stoic formula).

c. Cf. B 113:

ξυνόν ἔστι πᾶσι τὸ φρονέειν.

d. And also B 114:

Ἐνν νόῳ λέγοντας ισχυρίζεσθαι χρή τῷ ξυνῷ πάντων, δικαστερ νόμῳ πόλις καὶ πολὺ ισχυροτέρως. τρέφονται γάρ πάντες οἱ ἀνθρώπειοι νόμοι οὐπὸ ἔνδος τοῦ θείου· κρατεῖται γάρ τοιοῦτον ὀκόσον ἐθέλει καὶ ἐξαρκέται πᾶσι καὶ περιγίνεται².

¹ sc. ποιοῦσι.

² it overcomes all.

e. Cf. B 2 (our nr. 60 b) and B 44:

μάχεσθαι χρὴ τὸν δῆμον ὑπὲρ τοῦ νόμου δκωσπερ τείχεος.

Zeus

63—a. Heracl., B 32:

"Ἐν τῷ σοφὸν μοῦνον λέγεσθαι οὐκ ἔθέλει καὶ ἔθέλει Ζηνὸς ὄνομα.

b. B 41:

ἐν τῷ σοφόν, ἐπίστασθαι γνώμην, ὅτεν ἐκυβέρνησε πάντα διὰ πάντων.

In B 94 (our nr. 57 b) the helpers of Dikē are introduced as maintainers of cosmic order. That order itself is called "logos" in fr. 31 (nr. 62 a). We may conclude that to H. Zeus, Dikē, τῷ σοφόν and logos are the same; perhaps even εἰμαρμένη (see the passage in Diog. IX 7, our nr. 55 b: πάντα τε γίνεσθαι καθ' εἰμαρμένην).

c. Cf. D. B 52:

αἰλὸν παῖς ἔστι παιζῶν, πεττεύων· παιδὸς ἡ βασιλήη.

The eternal process of world-formation and solution into fire (ἀδὸς ἄνω and κάτω) is like child's play of building up and breaking down. Our fr. can hardly mean something else.

God and man

64—a. D. B 78:

'Ανὴρ νήπιος ἥκουσε πρὸς δαίμονος¹ δκωσπερ παῖς πρὸς ἀνδρός.

b. B 83:

ἀνθρώπων ὁ σοφώτατος πρὸς θεὸν πίθηκος φανεῖται καὶ σοφίᾳ καὶ κάλλει καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσιν.

criticism of popular religion

65—a. D. B 5:

καθαίρονται δ' ἄλλως² αἴματι μιαινόμενοι οἷον εἴ τις ἐς πηλὸν ἐμβὰς πηλῷ ἀπονίζοιτο. μαίνεσθαι δ' ἂν δοκοίη, εἴ τις αὐτὸν ἀνθρώπων ἐπιφράσαιτο οὔτω ποιέοντα. καὶ τοῖς ἀγάλμασι δὲ τουτοῖσιν εὔχονται, ὁκοῖον εἴ τις δόμοισι λεσχηνεύοιτο³ οὐ τι γινώσκων θεοὺς οὐδὲ ἥρωας οἴτινές εἰσι.

b. D. B 14:

τὰ νομιζόμενα κατ' ἀνθρώπους μυστήρια ἀνιερωστὶ μυεῦνται.

sense-perception

66—D. B 107:

κακοὶ μάρτυρες ἀνθρώποισιν ὄφθαλμοι καὶ ὅτα βαρβάρους ψυχὰς ἔχοντων (if they have barbarous souls).

¹ is looked at by the deity.

² ἄλλως - in vain.

³ λεσχηνεύοιτο - διαλέγοιτο.

FOURTH CHAPTER THE ELEATIC SCHOOL

I—ITS FORE-RUNNER: XENOPHANES OF COLOPHON

67—a. Diog. IX 18:

life

Οὗτος ἐκπεσὼν¹ τῆς πατρίδος ἐν Ζάγκλῃ τῆς Σικελίας διέτριβε καὶ τῆς εἰς Ἐλέαν ἀποικίας κοινωνήσας ἐδίδασκεν ἑκεῖ, διέτριβε δὲ καὶ ἐν Κατάνῃ, γέγραφε δὲ ἐν ἔπεσι καὶ ἐλεγείας καὶ λάμψους καθ' Ἡσιόδου καὶ Ὁμήρου, ἐπικόπτων αὐτῶν τὰ περὶ θεῶν εἰρημένα· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐρραψύδει τὰ ἔμυτοῦ. ἀντιδοξάσαι τε λέγεται Θαλῆ καὶ Πυθαγόρα, καθάψασθαι δὲ καὶ Ἐπιμενίδου, μακροβιώτατός τε γέγονεν, ὃς που καὶ αὐτός φησιν (D. 21 B 8):

(19) ήδη δ' ἐπτά τ' ἔασι καὶ ἔξηκοντ' ἐνιαυτοῖ
 βληστρίζοντες² ἐμὴν φροντίδ' ἀν' Ἑλλάδα γῆν·
 ἐκ γενετῆς δὲ τότ' ἡσαν ἐείκοσι πέντε τε πρὸς τοῖς,
 εἴπερ ἐγώ περὶ τῶνδε οἶδα λέγειν ἐτύμως. —

(20) ἐποίησε δὲ καὶ Κολοφῶνος κτίσιν καὶ τὸν εἰς Ἐλέαν τῆς Ἰταλίας ἀποικισμόν, ἐπη δισχίλια, καὶ ἡκμαζε κατὰ τὴν ἔξηκοστὴν ὀλυμπιάδα (540-537).

b. D. 21 B 22:

πάρ πυρὶ χρὴ τοιαῦτα λέγειν χειμῶνος ἐν ὥρῃ
ἐν κλίνῃ μαλακῇ κατακείμενον, ἔμπλεον δυτα,
πίνοντα γλυκὺν οἶνον, ὑποτρώγοντ' ἐρεβίνθους·
τίς πόθεν εἰς ἄνδρῶν; πόσα τοι ἔτε' ἔστι, φέριστε;
πηλίκος ἡσθ', δο' ὁ Μῆδος ἀφίκετο;

68—X. at a symposium. D. B 1, l. 13:

character

χρὴ δὲ πρῶτον μὲν θεὸν ὑμνεῖν εὑφρονας ἄνδρας
εὐφήμοις μύθοις καὶ καθαροῦσι λόγοις·

¹ ἐκπεσὼν τ. πατρίδος - X. seems to have left Colophon when it was conquered for Cyrus by Harpagus (545). He will have gone westward with the people of Phocaea, and may have taken part in the colonisation of Elea in 540 (cf. Her. I 162 ff.). The coming of the Medes to Ionia seems to have been the great event of his life. See the fr. 22, under b.

² βληστρίζοντες e.g.s. - "that have tossed my careworn soul up and down the land of Hellas" (Burnet).

- 15 σπείσαντες δὲ καὶ εὐξαμένους τὰ δίκαια δύνασθαι
 πρήσσειν— ταῦτα γάρ ὅν ἔστι προχειρότερον—
 οὐχ ὕβρις πίνειν ὅπόσον κεν ἔχων ἀφίκοιο
 οἰκαδ' ἀνευ προπόλου μὴ πάνυ γηραλέος.
 ἀνδρῶν δ' αἰνεῖν τοῦτον ὃς ἐσθὶλά πιὼν ἀναφαίνει,
 20 ὡς οἱ μνημοσύνη καὶ τόνος * ἀμφ' ἀρετῆς,
 οὕτι μάχας διέπειν Τιτήνων οὐδὲ Γιγάντων,
 οὐδὲ <τὰ> ** Κενταύρων, πλάσματα τῶν προτέρων,
 ἢ στάσιας σφεδανάς· τοῖς οὐδὲν χρηστὸν ἔνεστιν.
 θεῶν <δὲ> προμηθείην αἰὲν ἔχειν ἀγαθόν.

dignity

69—B 2, ll. 1-14:

- ἀλλ' εἰ μὲν ταχυτῆτι ποδῶν νίκην τις ἄροιτο
 ἢ πενταθλεύων, ἔνθα Διός τέμενος
 πάρ Πίσσαο βοῆσ' ἐν Ὀλυμπίῃ, εἴτε παλαίων
 ἢ καὶ πυκτοσύνην ἀλγινόεσσαν ἔχων,
 5 εἴτε τι δεινὸν ἀειθόν δ παγκράτιον καλέουσιν,
 ἀστοῖσίν κ' εἴη κυδρότερος προσορᾶν
 καὶ κε προεδρίην φανερήν ἐν ἀγῶσιν ἄροιτο
 καὶ κεν σῖτ' εἴη δημοσίων κτεάνων
 ἐκ πόλεως καὶ δῶρον δ οἱ κειμήλιον εἴη
 10 εἴτε καὶ ἵπποισιν, ταῦτα κε πάντα λάχοι—
 οὐκ ἔών ἀξίος ὥσπερ ἐγώ. βώμης γάρ ἀμείνων
 ἀνδρῶν ἡδ' ἵππων ἡμετέρη σοφίη.
 ἀλλ' εἰκῇ μάλα τοῦτο νομίζεται, οὐδὲ δίκαιον
 προκρίνειν δώμην τῆς ἀγαθῆς σοφίης.

doctrine

70—a. Plato, *Soph.* 242 cd:

- μῆδόν τινα ἔκαστος¹ φαίνεται μοι διηγεῖσθαι παισὶν ὡς οὖσιν ἡμῖν, ὁ μὲν
 ὡς τρία τὰ δόντα, πολεμεῖ δὲ ἀλλήλοις ἐνίστε αὐτῶν ἀττα πη, τοτὲ δὲ καὶ
 φῦλα γιγνόμενα γάμους τε καὶ τόκους καὶ τροφὰς τῶν ἔκγόνων παρέχεται·
 δύο δὲ ἔτερος εἰπών, ὑγρὸν καὶ ἔηρδον ἡ θερμὸν καὶ ψυχρόν, συνοικίζει τε αὐτὰ
 καὶ ἔκδίδωσι· τὸ δὲ παρ' ἡμῶν Ἐλεατικὸν ἔθνος, ἀπὸ Ξενοφάνους τε καὶ
 ἔτι πρόσθιν ἀρέξαμενον, ὡς ἐνὸς δόντος τῶν πάντων καλουμένων, οὗτοι διεξ-
 ἔρχεται τοῖς μύθοις.

¹ sc. of the philosophers of a former generation.

* Diels („das Streben um die Tugend“). The reading is doubtful.

** Diels <τε>, others <τὰ>.

b. Cf. Arist., *Metaph.* A 5, 986 b¹⁰:

εἰσὶ δέ τινες οἱ περὶ τοῦ παντὸς ὡς ἀν μᾶς οὖσης φύσεως ἀπεφήναντο, τρόπον δὲ οὐ τὸν αὐτὸν πάντες οὔτε τοῦ καλῶς οὔτε τοῦ κατὰ τὴν φύσιν.— Παρμενίδης μὲν γάρ ἔσκε τοῦ κατὰ τὸν λόγον ἐνὸς ἀπτεσθαι, Μέλισσος δὲ τοῦ κατὰ τὴν ὕλην· διὸ καὶ ὁ μὲν πεπερασμένον, ὁ δὲ ἀπειρόν φησιν εἶναι αὐτό· Ξενοφάνης δὲ πρῶτος τούτων ἐνίσας (ὁ γάρ Παρμενίδης τούτου λέγεται μαθητής) οὐθὲν διεσφῆνισεν, οὐδὲ τῆς φύσεως τούτων οὐδετέρας ἔσκε θιγεῖν, ἀλλ' εἰς τὸν δλον οὐρανὸν ἀποβλέψας τὸ ἐν εἶναι φησι τὸν θεόν.

c. Simpl., *Phys.* 22, 22 ff. (D. 21, A 31):

Μίαν δὲ τὴν ἀρχὴν ἥτοι ἐν τῷ ὃν καὶ πᾶν (καὶ οὔτε πεπερασμένον οὔτε ἀπειρον οὔτε κινούμενον οὔτε ἡρεμοῦν) Ξενοφάνην τὸν Καλοφώνιον τὸν Παρμενίδου διδάσκαλον ὑποτίθεσθαι φησιν ὁ Θεόφραστος [Phys. Op. fr. 5 D. 480] ὁμολογῶν ἐτέρας εἶναι μᾶλλον ἡ τῆς περὶ φύσεως ἴστορίας τὴν μνήμην¹ τῆς τούτου δόξης. τὸ γάρ ἐν τούτῳ καὶ πᾶν τὸν θεὸν ἔλεγεν ὁ Σ., διν ἐνα μὲν δείκνυσιν ἐκ τοῦ πάντων κράτιστον εἶναι· πλειόνων γάρ, φησίν, δητῶν ὁμοίως ὑπάρχειν ἀνάγκη πᾶσι τῷ κρατεῖν· τὸ δὲ πάντων κράτιστον καὶ ἄριστον θεός.

d. Hippol., *Ref.* I 14, 2 (D. A 33):

λέγει δὲ ὅτι οὐδὲν γίνεται οὐδὲ φθείρεται οὐδὲ κινεῖται καὶ ὅτι ἐν τῷ πᾶν ἐστιν ἔξω μεταβολῆς. φησὶ δὲ καὶ τὸν θεὸν εἶναι δίδιον καὶ ἐνα καὶ δμοίον πάντῃ καὶ πεπερασμένον καὶ σφαιροειδῆ καὶ πᾶσι τοῖς μορίοις αἰσθητικόν.

71—Xenoph., D. B 11:

he criticizes

Πάντα θεοῖς ἀνέθηκαν "Ομηρός θ' Ἡσίοδός τε
ὅσσα παρ' ἀνθρώποισιν ὀνείδεα καὶ ψύγος ἐστίν,
κλέπτειν μοιχεύειν τε καὶ ἀλλήλους ἀπατεύειν.

72—a. D. B 23:

God is not
like man

εἰς θεόσι καὶ ἀνθρώποισι μέγιστος,
οὐ τι δέμας θνητοῖσιν δμοίοις οὐδὲ νόημα.

b. D. B 24:

οὐλος ὁρᾷ, οὐλος δὲ νοεῖ, οὐλος δὲ τ' ἀκούει.

c. D. B 25:

'Αλλ' ἀπάνευθε πόνοιο νόου φρενὶ πάντα κραδαίνει.

d. D. B 26:

αἰεὶ τ' ἐν ταύτῳ μίμνει κινούμενος οὐδέν
οὐδὲ μετέρχεσθαι μιν ἐπιπρέπει ἄλλοτε ἄλλη.

¹ μνήμην = the mentioning of this doctrine.

the absurdity
of anthropo-
morphism

73—*a.* D. B. 14:

ἀλλ' οἱ βροτοὶ δοκέουσι γεννᾶσθαι θεούς,
τὴν σφετέρην δὲ ἐσθῆτα ἔχειν φωνήν τε δέμας τε.

b. Cf. Arist., *Rhet.* II, 23, 1399 b⁶:

Ξενοφάνης ἔλεγεν δτι δόμοιῶν ἀσεβοῦσιν οἱ γενέσθαι φάσκοντες τοὺς θεούς τοῖς ἀποθανεῖν λέγουσιν· ἀμφοτέρως γάρ συμβαίνει μὴ εἶναι τοὺς θεούς ποτε.

c. D. B. 15:

ἀλλ' εἰ χεῖρας ἔχον βόες <ἴπποι τ'> ἡὲ λέοντες *
ἢ γράψαι χείρεσσι καὶ ἕργα τελεῖν ἀπέρ ἄνδρες,
ἴπποι μὲν θ' ίπποισι, βόες δὲ τε βουσὶν δόμοίας
καὶ <κε> θεῶν ιδέας ἔγραφον καὶ σώματ' ἐποίουν
τοιαῦθ' οἶνον περ καύτοι δέμας εἶχον <ἔκαστοι>.

physics

74—We have also some fragments of X. about physics, but they do not represent the most important part of his doctrine. Interesting is, however, the following geological theory.

Hippol. *Ref.* I 14, 5 (D. A. 33):

'Ο δὲ Ξενοφάνης μίξιν τῆς γῆς πρὸς τὴν θάλασσαν γίνεσθαι δοκεῖ καὶ τῷ χρόνῳ ὑπὸ τοῦ ὑγροῦ λύεσθαι, φάσκων τοιαύτας ἔχειν ἀποδείξεις, δτι ἐν μέσῃ γῇ καὶ δρεσιν εὑρίσκονται κόγχαι, καὶ ἐν Συρακούσαις δὲ ἐν ταῖς λατομίαις λέγει εὑρῆσθαι τύπον ἰχθύος καὶ φωκῶν ¹, ἐν δὲ Πάρῳ τύπον ἀφύης ἐν τῷ βάθει τοῦ λίθου, ἐν δὲ Μελίτῃ πλάκας συμπάντων θαλασσίων. ταῦτα δέ φησι γενέσθαι, δτε πάντα ἐπηλώθησαν πάλαι, τὸν δὲ τύπον ἐν τῷ πηλῷ ἔηρανθῆναι. ἀναιρεῖσθαι δὲ τοὺς ἀνθρώπους πάντας, δταν ἡ γῆ κατενεχθεῖσα εἰς τὴν θάλατταν πηλὸς γένηται, είτα πάλιν ἀρχεσθαι τῆς γενέσεως· καὶ ταῦτην πᾶσι τοῖς κόσμοις γίνεσθαι μεταβολὴν.

knowledge

75—*a.* Xenoph., D. B. 18:

οἵτοι ἀπ' ἀρχῆς πάντα θεοὶ θνητοῖς παρέδειξαν,
ἀλλὰ χρόνῳ ζητοῦντες ἐφευρίσκουσιν ἀμεινον.

¹ φωκῶν - Gomperz proposes φωκῶν: fossils of seals (Dutch: robben. ἀρύν: ansjovis) are palaeontologically impossible; fossils of seaweed are really found in Sicily, not in the stone-pits, but near to them. — This is a nice conjecture, but it will not be true. Next to ἰχθύος φωκῶν fits in much better, nor is there any trace to be discovered of the anchovy (ἀρύν) on Paros.

* Diels 21 B 15 cites the verse in this form. ἀλλ' ἔχον Euseb.; Clem. and Theodor. have: ἀλλ' εἰ τοις χείρας εἶχον

b. D. B 34:

καὶ τὸ μὲν οὖν σαφὲς οὕτις ἀνὴρ ἔδει οὐδέ τις ἔσται εἰδὼς ἀμφὶ θεῶν τε καὶ ἄσσα λέγω περὶ πάντων· εἰ γὰρ καὶ τὰ μάλιστα τύχοι τετελεσμένον εἰπών, αὐτὸς δῆμος οὐκ οἶδε· δόκος δὲ ἐπὶ πᾶσι τέτυκται.

c. Cf. Sext., *Adv. Math.* VII (= *Against the Logicians I*) 110:

Εἰ... φαίνεται μὴ πᾶσσαν κατάληψιν ἀναιρεῖν, ἀλλὰ τὴν ἐπιστημονικήν τε καὶ ἀδιάπτωτον¹, ἀπολείπειν δὲ τὴν δοξαστὴν.

76—K. Reinhardt in his *Parmenides* (Bonn 1916) has been first to defend the hypothesis that Xenoph. was not the master of Parm., but in his later years became his disciple, and that he, borrowing much from Parmenides' philosophy, worked up his own religious ideas unto a system of rational theology. The ps. Aristotelian work *De Melisso, Xenophane, Gorgia* (cited as MXG) would then contain an important fr. of this work of Xenoph.—This unfortunate theory has been adopted by O. Gigon (*Ursprung* p. 194). It has been rightly refuted by Jaeger, *Theol.*, pp. 52-54.

MXG

2—PARMENIDES OF ELEA

77—Diog. IX 21 (D. 28 A 1):

life

Ξενοφάνους δὲ διήκουσε Παρμενίδης Πύρητος Ἐλεάτης. (τοῦτον Θεόφραστος ἐν τῇ Ἐπιτομῇ Ἀναξιμανδρου φησὶν ἀκοῦσαι.) δῆμος δὲ οὖν ἀκούσας καὶ Ξενοφάνους οὐκ ἡκολούθησεν αὐτῷ. ἐκοινώνησε δὲ καὶ Ἀμεινίᾳ Διοχαίτα τῷ Πυθαγορικῷ, ὃς ἔφη Σωτίων, ἀνδρὶ πένητι μὲν, καλῷ δὲ κάγαθῳ. Φ καὶ μᾶλλον ἡκολούθησε καὶ ἀποθανόντος ἥρων ιδρύσατο γένους τε ὑπάρχων λαμπροῦ καὶ πλούτου, καὶ ὑπ' Ἀμεινίου ἀλλ' οὐχ ὑπὸ Ξενοφάνους εἰς ἡσυχίαν² προετράπη. — (23) ἡχιαζεῖ δὲ κατὰ τὴν ἐνάτην καὶ ἔξηκοστὴν ὀλυμπιάδα (a. 504-500)³. — λέγεται δὲ καὶ νόμους θεῖναι τοῖς πολίταις, ὃς φησι Σπεύσιππος ἐν τῷ περὶ φιλοσόφων.

78—Plato, *Theaet.* 183 e:Plato's
admiration
for

Παρμενίδης δέ μοι φαίνεται, τὸ τοῦ Ὁμήρου, αἰδοῖος τέ μοι εἶναι ἅμα ^{for} δεινός τε. συμπροσέμειξα γὰρ δὴ τῷ ἀνδρὶ πάνυ νέος πάνυ πρεσβύτῃ, καὶ ^{Parmenides} μοι ἐφάνη βάθος τι ἔχειν παντάπασι γενναῖον.

¹ „infallible”, affording absolute knowledge of the truth.

² εἰς ἡσυχίαν - to a βίος θεωρητικός.

³ (504-500) - cf. Plato, *Parm.* 127 b-c, where P. on the age of 65 is brought together with Zeno, a man of forty, and with Socrates, τότε σφέδρα νέον. If this situation is a historical one, P. must have been some 25 years younger than the date, given by Diog. L., makes him.

Empedocles
imitates his
style

79—Diog. VIII 55:

Θεόφραστος: Παρμενίδου φησὶ ζηλατὴν αὐτὸν (Empedocles) γενέσθαι καὶ μιμητὴν ἐν τοῖς ποιήμασιν· καὶ γάρ ἐκεῖνον ἐν ἔπεσι τὸν περὶ φύσεως ἔξενεγκεῖν λόγον¹.

the exordium 80—Parm., D. 28 B 1:

Ἴπποι ταὶ με φέρουσιν, ἐσον τ' ἐπὶ θυμὸς ἵκάνοι,
πέμπον, ἐπει μ' ἐς δόδὸν βῆσαν πολύφημον ἄγουσαι
δαίμονος, ἢ κατὰ πάντ' ἀστη * φέρει εἰδότα φῶτα.
τῇ φερόμην· τῇ γάρ με πολύφραστοι φέρον ἴπποι
ἄρμα τιταίνουσαι, κοῦραι δ' ὁδὸν ἡγεμόνευον.

5 ἄξων δ' ἐν χνοιῃσιν *ἴκει* σύριγγος ἀυτήν
αιθόμενος (δοιοῖς γάρ ἐπείγετο δινωτοῖσιν
κύκλοις ἀμφοτέρωθεν), δτε σπερχοίατο πέμπειν
‘Ηλιάδες κοῦραι, προλιποῦσαι δώματα Νυκτός,
10 εἰς φάος, ωσάμεναι: κράτων ἀπὸ χεροὶ καλύπτρας.

Ἐνθα πύλαι Νυκτός τε καὶ ‘Ηματός εἰσι κελεύθων,
καὶ σφας ὑπέρθυρον ἀμφὶς ἔχει καὶ λάινος οὐδός,
αὐταὶ δ' αιθέριαι πλῆνται μεγάλοισι θυρέτροις·
τῶν δὲ Δίκη πολύποινος ἔχει κληῆδας ἀμοιβούς.

15 τὴν δὴ παρφάμεναι κοῦραι μαλακοῖσι λόγοισιν
πεῖσαν ἐπιφραδέως, ὡς σφιν βαλανωτὸν ὅχῆα
ἀπτερέως ὥσεις πυλέων ἀπὸ· ταὶ δὲ θυρέτρων
χάσμ' ἀχανὲς ποίησαν ἀναπτάμεναι, πολυχάλκους
ἄξονας ἐν σύριγξιν ἀμοιβαδὸν εἰλίξασαι
20 γόμφοις καὶ περόνησιν ἀρηρότε· τῇ δὲ δι' αὐτέων
Ιθὺς ἔχον κοῦραι κατ' ἀμαξιτὸν ἄρμα καὶ ἴππους.
καὶ με θεὰ πρόφρων ὑπεδέξατο, χεῖρα δὲ χειρὶ
δεξιτερήν ἔλεν, ὃδε δ' ἔπος φάτο καὶ με προσηύδα
25 δ κοῦρ', ἀθανάτησι συνήρος ἡνιόχουσιν,
ἴπποις ταὶ σε φέρουσιν ἵκάνων ἡμέτερον δῷ,
χαῖρ', ἐπει οὐ τί σε μοῖρα κακὴ προύπεμπε νέεσθαι:
τὴνδ' ὁδὸν (ἢ γάρ ἀπ' ἀνθρώπων ἔκτὸς πάτου ἔστιν)
ἄλλα θέμις τε δίκη τε. χρεὼ δέ σε πάντα πυθέσθαι.

¹ He too treated physical science in hexameters.

* πάντ' ἀστη Diels, with the ms N.; most miss have πάντ' ἀτῇ. Wilamowitz proposed πάντα ταῦθι. Jaeger, *Paideia* I² p. 460, n. 149 renews Meineke's conjecture: κατὰ πάντ' ἀστη ("leads him who knows unscathed wherever he goes"). See also *The Throl. of the E. Gr. Phil.*, p. 98, and p. 225, n. 23.

30 ήμὲν ἀληθείης εύπειθέος ἀτρεμές ητορ
 ήδε βροτῶν δόξας, ταῖς οὐκ ἔνι πίστις ἀληθής.
 ἀλλ' ἔμπηγ καὶ ταῦτα μαθήσεαι, ώς τὰ δοκοῦντα
 χρῆν δοκιμῶσ' εἰναι διὰ παντὸς πάντα περῶντα¹.
 ἀλλὰ σὺ τῆσδ' ἀφ' ὁδοῦ διζήσιος εἰργε νόημα
 μηδέ σ' ἔθος πολύπειρον ὁδὸν κατὰ τὴνδε βιάσθω,
 35 νωμᾶν ἀσκοπον δύμα καὶ ἡχήσσαν ἀκουήν²
 καὶ γλῶσσαν, κρίναι δὲ λόγω πολύδηριν ἔλεγχον
 ἐξ ἐμέθεν δηθέντα³. μόνος δ' ἔτι θυμὸς ὁδοῖο
 λείπεται.*

81—a. D. B 2 (in former editions 4):

the two ways

εἰ δ' ἄγ' ἐγών ἔρέω, κόμισαι δὲ σὺ μῆθον ἀκούσας,
 αἵπερ ὁδοὶ μοῦναι διζήσιος εἰσι νοῆσαι·
 ή μὲν ὅπως ἔστιν τε καὶ ὡς οὐκ ἔστι μὴ εἶναι
 Πειθοῦς ἔστι κέλευθος ('Αληθείη γάρ δηθεῖ),
 5 ή δ' ὡς οὐκ ἔστιν τε καὶ ὡς χρεών ἔστι μὴ εἶναι,
 τὴν δὴ τοι φράζω παναπευθέα ἔμμεν ἀταρπόν·
 οὔτε γάρ ἂν γνοίης τό γε μὴ ἔδν (οὐ γάρ ἀνυστόν)
 οὔτε φράσαις.

b. D. B 3 (formerly 5):

.... τὸ γάρ αὐτὸν νοεῖν ἔστιν τε καὶ εἶναι.

¹ Vs. 31 v.: "Yet you will learn these things also, how a man ought to accept (*δοκιμῶσαι* = *δοκίμασαι*, to approve, to take for granted) that the world of appearance is (*τὰ δοκοῦντα εἶναι*), when you go through all."

The construction is correct, the meaning of *δοκιμῶσαι*, as we understood it, not unusual (cf. Xen., *Mem.* I, 2, 4; Pl., *Ep.* III, 316 c; *Thuc.* II 35 Pericles speaks: *ἔπειθη τοῖς πάλαι οὕτως ἀδοκιμάσθη ταῦτα καλῶς ἔχειν* —).

τὰ δοκοῦντα can surely mean "the world of what seems to be", which may be rendered by "the world of appearance", *τὰ φαινόμενα* being a later formula for what to P. are *τὰ δοκοῦντα*.

Wilamowitz (with Simpl.) prefers the reading *δοκίμως*, which gives a possible translation: *ὡς χρῆν τὰ δοκοῦντα εἶναι δοκίμως*, "how things that seem to be ought to be most probably". Diels rejected this explanation as contrary to Parmenidean metaphysics. Kranz in his fifth edition of the VS follows Wilamowitz.

² Vs 35: "wandering eye or sounding ear".

³ Vs 36: "judge by reason the much disputed proof uttered by me".

* The lines 33—38, cited by Sextus, *Adv. Math.* VII 111, directly after l. 30, are placed by Kranz, *VS*⁵, before the fr. 8. In l. 37 he reads with Karsten, who first proposed this combination, *μῆθος* instead of *θυμός*. See the objection of Diels in *VS*⁴, p. 151.

warning
against
two ways

82—D. B 6:

χρὴ τὸ λέγειν τε νοεῖν τ' ἔὸν ἔμμεναι¹. ἔστι γάρ εἶναι,
μηδὲν δ' οὐκ ἔστιν· τὰ σ' ἐγώ φράζεσθαι ἀνωγα.
πρώτης γάρ σ' ἀφ' ὁδοῦ ταύτης διζήσιος <εἰργω>,
αὐτάρ ἔπειτ' ἀπὸ τῆς, ἦν δὴ βροτοὶ εἰδότες οὐδέν
5 πλάσσονται *, δίκρανοι · ἀμηχανίη γάρ ἐν αὐτῶν
στήθεσιν θύμει πλακτὸν νόον· οἱ δὲ φοροῦνται
κωφοὶ ὅμως τυφλοὶ τε, τεθηπότες, ἄκριτα φῦλα²,
οἵς τὸ πέλειν τε καὶ οὐκ εἶναι ταύτὸν νενόμισται
κού ταύτον, πάντων δὲ παλίντροπός ἔστι κέλευθος³.

the predicates
of true being

83—D. B 8:

μοῦνος ** δ' ἔτι μῦθος ὁδοῖο
λείπεται, ὡς ἔστιν. ταύτη δ' ἐπὶ σήματ' ἔκει
πολλὰ μάλ', ὡς ἀγένητον ἔὸν καὶ ἀνώλεθρόν ἔστιν,
ἔστι γάρ οὐλομελές *** τε καὶ ἀτρεμές ἥδ' ἀτέλεστον·
5 οὐδέ ποτ' ἦν οὐδὲ ἔσται, ἐπει τοῦ ἔστιν ὁμοῦ πᾶν,
ἴν, ξυνεχές· τίνα γάρ γέννων διζήσει αὐτοῦ;
πῆ πόθεν αὐξηθέν; οὔτ' ἐκ μὴ ἔόντος ἔάσσω
φάσθαι σ' οὐδὲ νοεῖν· οὐ γάρ φατὸν οὐδὲ νοητὸν
ἔστιν ὅπως οὐκ ἔστι. τί δ' ἂν μιν καὶ χρέος ὠρσεν
10 οὔτερον ἢ πρόσθεν, τοῦ μηδενὸς ἀρξάμενον, φῦν;
οὔτως ἢ πάμπαν πέλεναι χρεών ἔστιν ἢ οὐχί.
οὐδέ ποτ' ἐκ μὴ ἔόντος ἐφήσει πίστιος ίσχύς
γίγνεσθαι τι παρ' αὐτό· τοῦ εἰνεκεν οὔτε γενέσθαι

¹ Vs 1: "This you must say and think, that being is".—This translation, also given by Diels, will be the right one.

² Vs 7: ἄκριτα, without judgment.

³ Vs 9: "and in all things there is for them a counterway". He might seem in the last verses to be combating Heraclitus. Yet, the whole passage (l. 4 till the end) rather gives the impression that not one isolated thinker is referred to, but the multitude of men, including the older philosophers. See O. Gigon, *Ursprung* p. 258, and Jaeger, *Theol.* p. 101.

* Diels keeps in his text the form πλάττονται, and notes: verderbt für πλάσσονται = πλάζονται.

** Diels, who took this fr. apart, read μοῦνος. Kranz, who makes it one with the end of the first fr., has to continue after the words ἐξ ἔμέθεν ῥηθέντα: μόνος δ' ἔτι e.q.s.

*** Diels read ιούλον μουνογενές (with Simpl., Clem., Philop.), but Kranz (VS¹) preferred ἔστι γάρ οὐλομελές (Plut., *Adv. Col.* 1114 c). See his note there (VS¹ I, p. 235).

ούτ' διλυσθαι ἀνῆκε Δίκη χαλάσσα πέδησιν,
 15 ἀλλ' ἔχει · ἡ δὲ κρίσις περὶ τούτων ἐν τῷδε ἔστιν ·
 ἔστιν ἡ οὐκ ἔστιν · κέχριται δ' οὖν, ὥσπερ ἀνάγκη,
 τὴν μὲν ἔαν ἀνόητον ἀνώνυμον (οὐ γάρ ἀληθής
 ἔστιν ὅδός), τὴν δ' ὥστε πέλειν καὶ ἐτήτυμον εἶναι.
 20 πῶς δ' ἂν ἔπειτ' ἀπόλοιτο * ἔόν; πῶς δ' ἂν κε γένοιτο;
 εἰ γάρ ἔγεντ', οὐκ ἔστ(ι), οὐδὲ εἰ ποτε μέλλει ἔσεσθαι.
 τῶς γένεσις μὲν ἀπέσβεσται καὶ ἀπαυστος ὄλεθρος.
 Οὐδὲ διαιρέτον ἔστιν, ἐπει πᾶν ἔστιν ὅμοιον ·
 οὐδέ τι τῇ μᾶλλον, τό κεν εἱργοι μιν συνέχεσθαι¹,
 οὐδέ τι χειρότερον · πᾶν δ' ἔμπλεόν ἔστιν ἔοντος.
 25 τῷ ξυνεχὲς πᾶν ἔστιν, ἐδὸν γάρ ἔοντι πελάζει². —
 αὐτάρ ἀκίνητον μεγάλων ἐν πείρασι δεσμῶν
 ἔστιν ἀναρχον, ἀπαυστον, ἐπει γένεσις καὶ ὄλεθρος
 τῇλε μαλ' ἐπλάγχθησαν, ἀπώσε δὲ πίστις ἀληθής.
 ταῦτὸν τ' ἐν ταῦτῷ τε μένον καθ' ἔαυτό τε κεῖται ·
 30 χοῦτως ἔμπεδον αῦθι μένει · κρατερή γάρ Ἀνάγκη
 πείρατος ἐν δεσμοῖσιν ἔχει, τό μιν ἀμφὶς ἔέργει.
 οὐνεκεν οὐκ ἀτελεύτητον τὸ ἐδὸν θέμις εἶναι ·
 ἔστι γάρ οὐκ ἐπιδεύξεις · [μὴ] ἐδὸν δ' ³ ἂν παντὸς ἐδεῖτο.
 ταῦτὸν δ' ἔστι νοεῖν τε καὶ οὐνεκέν ἔστι νόημα⁴ ·
 35 οὐ γάρ ἄνευ τοῦ ἔοντος, ἐν φε πεφατισμένον ἔστιν,
 εὑρήσεις τὸ νοεῖν. οὐδὲν γάρ <ἢ> ἔστιν ἡ ἔσται
 ἄλλο πάρεξ τοῦ ἔοντος · ἐπει τό γε Μοῦρ' ἐπέδησεν
 οὐλὸν ἀκίνητόν τ' ἔμεναι. τῷ πάντ' ὄνομ(α) ἔσται⁵,
 δόσσα βροτοι κατέθεντο πεποιθότες εἶναι ἀληθῆ,
 40 γίγνεσθαι τε καὶ διλυσθαι, εἶναι τε καὶ οὐχί,
 καὶ τόπον ἀλλάσσειν, διά τε χρόα φανὸν ἀμείβειν.
 αὐτάρ ἐπει πεῖρας πύματον⁶, τετελεσμένον ἔστι

¹ Vs 23: "and you cannot attribute a higher degree of intensity to any part of it, which might diminish its continuity".

² Vs 25: πελάζει = borders upon.

³ Vs 33: ἐδὸν δ' - if it was ἐπιδεύξεις.

⁴ Vs 34: "thinking and the object of thought are the same". οὐνεκεν = οὐ ένεκα (not unusual, cf. Hom., *Od.* III 60 f., where Mentor-Athene prays:

δός δ' ἔτι Τηλέμαχον καὶ ἐμὲ πρήξαντα νέεσθαι,
οὐνεκα δεῦρ' Ιερμεσθα θοῇ σὸν νηὶ μελανη.).

⁵ Vs 38: τῷ πάντ' ὄνομ' ἔσται - "Therefore it will be nothing but name".

⁶ Vs 42: since it has a furthest limit.

* Thus Kranz (VS⁸), with Karsten and Stein. Diels read: ἔπειτα πέλοι τὸ ἐδόν.

πάντοθεν, εὐκύκλου σφαιρής ἐναλίγκιον δγκω,
μεσσόθιν ισοπαλές πάντη¹· τὸ γάρ οὔτε τι μεῖζον
οὔτε τι βαιότερον πέλεναι χρεόν ἔστι τῇ ἢ τῇ.
45 οὔτε γάρ οὐκ ἐδόντες * ἔστι, τό κεν παύοι μιν ἴκνεῖσθαι
εἰς ὅμόν², οὔτ' ἐδόντες ἔστιν δπως εἴη κεν ἐόντος
τῇ μᾶλλον τῇ δ' ἡσσον, ἐπεὶ πᾶν ἔστιν ἀσυλον³.
οἱ γάρ πάντοθεν ίσον, ὅμως ἐν πείρασι κύρει.

50 ἐν τῷ σοι παύω πιστὸν λόγον ἡδὲ νόημα
ἀμφὶς ἀληθείης· δόξας δ' ἀπὸ τοῦδε βροτείας
μάνθανε, κόσμον ἐμῶν ἐπέων ἀπατηλὸν ἀκούων·
μορφὰς γάρ κατέθεντο δύο γνώμας⁴ δόνομάζειν·
τῶν μίαν οὐ χρεών ἔστιν — ἐνῷ πεπλανημένοι εἰσίν —.
55 τάντια δ' ἐκρίναντο δέμας καὶ σῆματ' ἔθεντο⁵
χωρὶς ἀπὸ ἀλλήλων, τῇ μὲν φλογὸς αἰθέριον πῦρ,
ἡπιον δν, μέγ' ἀραιὸν ** [έλαφρόν], ἐωυτῷ πάντοσε τωύτον,
τῷ δ' ἑτέρῳ μὴ τωύτον· ἀτὰρ κάκεινο κατ' αὐτό
τάντια νύκτι⁶ ἀδαῆ, πυχινὸν δέμας ἐμβριθές τε.
60 τόν σοι ἐγὼ διάκοσμον ἔοικότα πάντα φατίζω,
ώς οὐ μὴ ποτέ τίς σε βροτῶν γνώμη παρελάσσῃ⁶.

for the realm 84—Alex. in *Metaph.* A 3, 984 b³, p. 31, 7 Hayd.:
of δόξα P. Θεόφραστος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ τῶν φυσικῶν [fr. 6 D. 482, 5] οὕτως λέγει·
accepts two principles τούτῳ δὲ ἐπιγενόμενος Π. Πύρητος δ 'Ελεάτης' (λέγει δὲ [καὶ] Ξενοφάνην)
'ἐπ' ἀμφοτέρας ἤλθε τὰς ὁδούς, καὶ γάρ ὡς ἀλιόν ἔστι τὸ πᾶν ἀποφαίνεται καὶ
γένεσιν ἀποδιδόναι πειράται τῶν δητῶν, οὐχ ὅμοιως περὶ ἀμφοτέρων δοξάζων,
ἀλλὰ κατ' ἀληθειαν μὲν ἐν τὸ πᾶν καὶ ἀγένητον καὶ σφαιροειδὲς ὑπολαμβάνων,

¹ Vs 44: equal to all sides.

² Vs 47: εἰς ὅμόν = to the same point or distance, i.e. to the spherical form.

³ Vs 48: ἀσυλον, inviolable.

⁴ Vs 53: γνώμας κατέθεντο - "Mortals have made up their minds" (Burnet).

⁵ Vs 55 f.: „They have distinguished them as opposite in form, and have assigned to them marks distinct from one another.”

⁶ Vs 60 f.: "This whole arrangement I tell you as a probable one, lest ever an opinion of mortals should outstrip you."

* Diels read οὐ τεον, Kranz, VS⁶ οὐκ ἐον (a misprint for ἐόν).

** Simpl. has μέγ' ἀραιὸν ἔλαφρόν. Diels, followed by Kranz, deleted ἀραιὸν, Karsten ἔλαφρόν. Indeed, if the one is a gloss of the other, ἔλαφρόν could better be a gloss than ἀραιόν, which is an especial presocratic term. We cannot accept the solution recently suggested by W. J. Verdenius (*Mnem.* 1947, p. 286 f.), who proposes to delete ἡπιον, starting from the wrong assumption that ἀραιόν and ἔλαφρόν could not be synonyms.

κατὰ δόξαν δὲ τῶν πολλῶν εἰς τὸ γένεσιν ἀποδοῦναι τῶν φαινομένων δύο ποιῶν τὰς ἀρχάς, πῦρ καὶ γῆν, τὸ μὲν ὡς ὑλὴν τὸ δὲ ὡς αἴτιον καὶ ποιοῦν.^{*}

85—Aēt. II, 7, 1 (D. 28, A 37):

Παρμενίδης στεφάνας εἶναι περιπελεγμένας, ἐπαλλήλους, τὴν μὲν ἐκ τοῦ ἀραιοῦ, τὴν δὲ ἐκ τοῦ πυκνοῦ· μικτὰς δὲ ὅλας ἐκ φωτὸς καὶ σκότους μεταξὺ τούτων, καὶ τὸ περιέχον δὲ πάσας τείχους δίκην στερεὸν ὑπάρχειν, ὑφ' ὧ πυρώδης στεφάνη, καὶ τὸ μεσαίτατον πασῶν στερεόν, ὑφ' ὧ πάλιν πυρώδης¹. τῶν δὲ συμμιγῶν τὴν μεσαιτάτην² ἀπάσσαις <ἀρχήν> τε καὶ <αἴτιαν> κινήσεως

the cosmic
system of P.

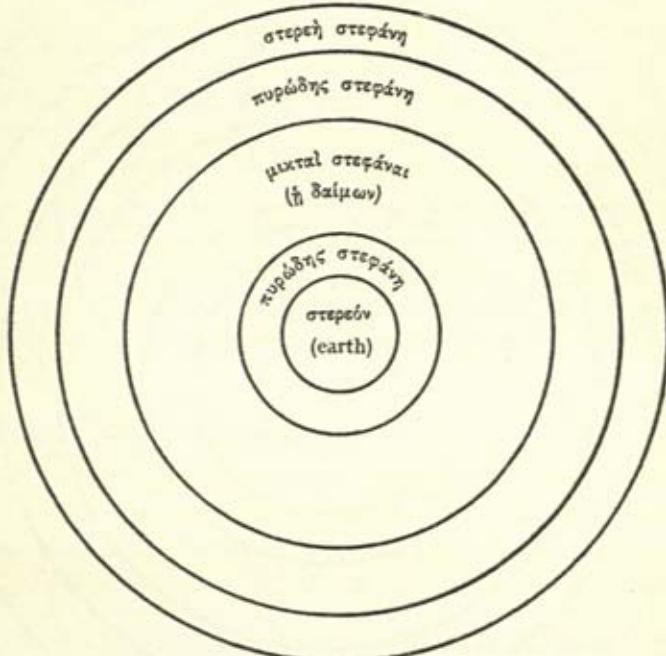


Fig. 1

καὶ γενέσεως ὑπάρχειν, ἦντινα καὶ δαιμονα κυβερνῆτιν καὶ κληροῦχον^{*} ἐπονομάζει Δίκην τε καὶ Ἀνάγκην.

b. Parm., D. B 12:

αἱ γὰρ στεινότεραι³ πλήντο πυρὸς ἀκρήτοιο,

¹ sc. στεφάνη.

² τῶν δὲ συμμιγῶν τὴν μεσαιτάτην - she who dwells in the middle of the mixed zones. See fig. 1.

³ al γὰρ στεινότεραι, sc. στέφαναι.

* κληροῦχον: Αēt. κληροῦχον Fülleborn, Diels (see fr. 1, l. 14).

αὶ δ' ἐπὶ ταῖς νυκτός, μετὰ δὲ φλογὸς ἵσται αἷσα·
ἐν δὲ μέσῳ τούτων δάιμων ἡ πάντα κυβερνᾶ·
πάντα γάρ <ἢ> στυγεροῦ τόκου καὶ μίξιος ἀρχει
πέμπουσ' ἄρσενι θῆλυ μιγῆν τὸ τ' ἐναντίον αὗτις
ἄρσενι θηλυτέρῳ.

The neoplatonists (Simplicius) let the δάιμων reside in the centre of the whole (fig. 2).

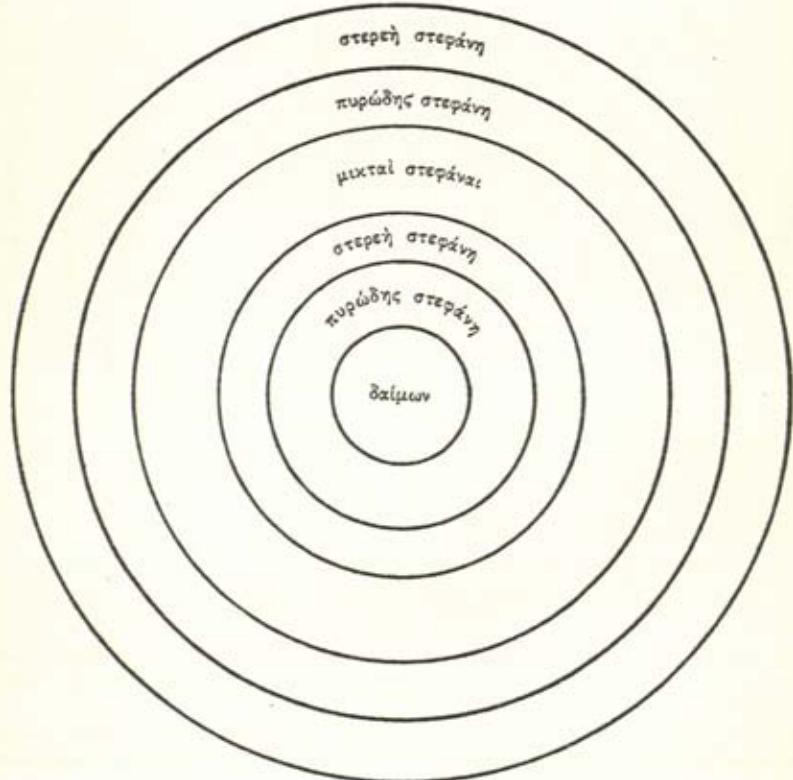


Fig. 2

But this is contrary to the testimony of Diog. L. in IX 21, that P. was the first who put the earth in the centre:

C. πρῶτος δὲ οὗτος τὴν γῆν ἀπέφαινε σφαιροειδῆ καὶ ἐν μέσῳ κεῖσθαι.

Cf. Burnet, *E. Gr. Ph.*² 215-221; fourth ed. p. 188-191. See also Diels, *Parmenides' Lehrgedicht*, p. 105 and 107.

d. A third explanation is given by O. Gigon, *Ursprung*, p. 279 ff.
See fig. 3.

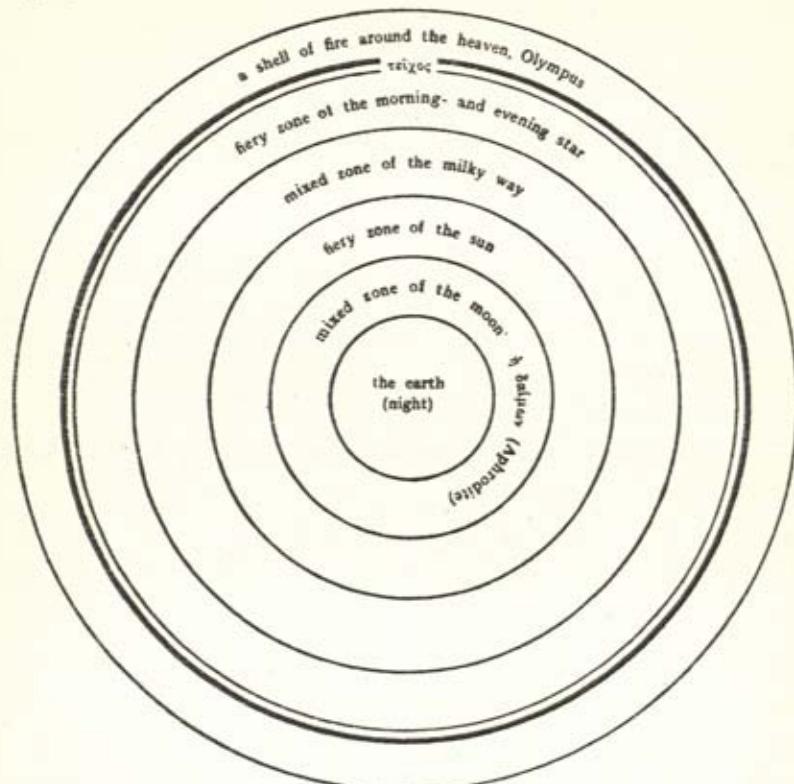


Fig. 3

Now, surely, this does not agree with the description of Aëtius, cited under a. As to the idea of a shell of fire ("Feuerschale") around the heaven, G. finds this confirmed by Cic., *De nat. deor.* I 11, 28 (D. A 37):

Nam P. quidem commenticium quiddam: corona simile efficit (στεφάνην appellat), continentem ardorem et lucis orbem qui cingit caelum, quem appellat deum.—

86—a. Parm., D. B 16:

ώς γὰρ ἔκαστος ἔχει κρᾶσιν μελέων πολυπλάγκτων **,
τέως νόος ἀνθρώποισι παρίσταται· τὸ γὰρ αὐτό

thinking and
bodily con-
sistence

** In this form the text is cited by Arist. and Theophr. Then νόος must be the subject, which gives a possible construction, yet a rather hard one. Some will read ἔκαστος, which would be easier to understand. However, if any correction is to be proposed, κρᾶσις will do better.

ἔστιν ὅπερ φρονέει μελέων φύσις ἀνθρώποισιν
καὶ πᾶσιν καὶ παντὶ· τὸ γάρ πλέον ἔστι νόημα¹.

b. Theophr. explains the last words in the following lines (*De sensu* 3, D. A 46):

Παρμενίδης μὲν γάρ ὅλως οὐδὲν ἀφώρικεν², ἀλλὰ μόνον ὅτι δυοῖν ὄντοιν στοιχείοιν κατὰ τὸ ὑπερβάλλον ἔστιν ἡ γνῶσις. ἐὰν γάρ ὑπεραίρῃ τὸ θερμὸν ἡ τὸ ψυχρόν, ἀλληγ γίνεσθαι τὴν διάνοιαν, βελτίω δὲ καὶ καθαρωτέραν τὴν διὰ τὸ θερμόν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ταύτην δεῖσθαι τινος συμμετρίας· „ώς γάρ ἐκάστοτε” — φησίν — „ἔχει κρᾶσιν μελέων πολυπλάγκτων” κτλ. (4) τὸ γάρ αἰσθάνεσθαι καὶ τὸ φρονεῖν ὡς ταῦτο λέγει· διὸ καὶ τὴν μνήμην καὶ τὴν λήθην ἀπὸ τούτων γίνεσθαι διὰ τῆς κράσεως. ἂν δ' ισάζωσι τῇ μίξει, πότερον ἔσται φρονεῖν ἡ οὖ, καὶ τις ἡ διάθεσις, οὐδὲν ἔτι διώρικεν. ὅτι δὲ καὶ τῷ ἐναντίῳ καθ' αὐτὸ ποιεῖ τὴν αἰσθήσιν φανερόν, ἐν οἷς φησι τὸν νεκρὸν φωτός μὲν καὶ θερμοῦ καὶ φωνῆς οὐκ αἰσθάνεσθαι διὰ τὴν ἔκλεψιν τοῦ πυρός, ψυχροῦ δὲ καὶ σιωπῆς καὶ τῶν ἐναντίων αἰσθάνεσθαι, καὶ ὅλως δὲ πᾶν τὸ ὃν ἔχειν τινὰ γνῶσιν.

3—ZENO

life

87—a. Diog. IX 25 (D. 29 A 1):

Ζήνων Ἐλεάτης, τοῦτον Ἀπολλόδωρός φησιν ἐν Χρονικοῖς φύσει μὲν Τελευταγόρου, θέσει³ δὲ Παρμενίδου. — φησὶ δὲ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ Σοφιστῇ εὐρετὴν αὐτὸν γενέσθαι διαλεκτικῆς, ὡσπερ Ἐμπεδοκλέα φητορικῆς. (26) γέγονε δὲ ἀντὶ γενναιότατος καὶ ἐν φιλοσοφίᾳ καὶ ἐν πολιτείᾳ. φέρεται γοῦν αὐτοῦ βιβλία πολλῆς συνέσεως γέμοντα.

b. On the book of Zeno see Plato, *Parm.* 128 c:

ἔστι δὲ τὸ γε ἀληθὲς βοήθειά τις ταῦτα [τὰ γράμματα] τῷ Παρμενίδου λόγῳ πρὸς τοὺς ἐπιχειροῦντας αὐτὸν κωμῳδεῖν ὡς, εἰ ἐν ἔστι, πολλὰ καὶ γελοῖα συμβαίνει πάσχειν τῷ λόγῳ καὶ ἐναντία αὐτῷ. ἀντιλέγει δὴ οὖν τοῦτο τὸ γράμμα πρὸς τοὺς τὰ πολλὰ λέγοντας καὶ ἀνταποδίδωσι ταῦτα καὶ πλείω, τοῦτο βουλόμενον δηλοῦν, ὡς ἔτι γελοιότερα πάσχοι ἀν αὐτῶν ἡ ὑπόθεσις, εἰ πολλά ἔστιν, ἢ ἡ τοῦ ἐν εἶναι, εἰ τις ἴκανῶς ἐπεξίοι. διὰ τοιαύτην δὴ φιλονικίαν ὑπὸ νέου ὄντος ἐμοῦ ἐγράφη, καὶ τις αὐτὸ ἔκλεψε γραφέν, ὥστε οὐδὲ βουλεύσασθαι ἔξεγένετο, εἰτ' ἔξοιστέον αὐτὸ εἰς τὸ φῶς εἴτε μή.

¹ "For what prevails (in the body) is thought".

² sc. περὶ αἰσθήσεων.

³ by adoption.

c. On the subtlety of his dialectic: Plato, *Phaedr.* 261 d:

τὸν οὖν Ἐλεατικὸν Παλαιμήδην λέγοντα οὐκ ἴσμεν τέχνη, ὡστε φαίνεσθαι τοῖς ἀκούουσι τὰ αὐτὰ δύοισι καὶ ἀνόμοισι, καὶ ἐν καὶ πολλά, μένοντά τε αὐτὸν καὶ φερόμενα;

88—Simpl., *Phys.* 1108, 18 D (D. 29 A 29):

the grain and
the heap

διὰ τοῦτο λύει¹ καὶ τὸν Ζήνωνος τοῦ Ἐλεάτου λόγον, διὸ ἥρετο Πρωταγόραν τὸν σοριστήν. „εἰπὲ γάρ μοι,” ἔφη, „ὦ Πρωταγόρα, ἀρα ὁ εἰς κέγχρος καταπεσών ψόφον ποιεῖ ἢ τὸ μυριοστὸν τοῦ κέγχρου;” τοῦ δὲ εἰπόντος μὴ ποιεῖν, „ὅ δὲ μέδιμνος”, ἔφη, „τῶν κέγχρων καταπεσών ποιεῖ ψόφον ἢ οὗ”; τοῦ δὲ ψοφεῖν εἰπόντος τὸν μέδιμνον „τί οὖν”, ἔφη ὁ Ζήνων, „οὐκ ἔστι λόγος² τοῦ μεδίμνου τῶν κέγχρων πρὸς τὸν ἕνα καὶ τὸ μυριοστὸν τὸ τοῦ ἑνός”; τοῦ δὲ φήσαντος εἶναι, „τί οὖν”, ἔφη ὁ Ζήνων, „οὐ καὶ τῶν ψόφων ἔσονται λόγοι πρὸς ἀλλήλους οἱ αὐτοί; ὡς γάρ τὰ ψοφοῦντα, καὶ οἱ ψόφοι· τούτου δὲ οὕτως ἔχοντος, εἰ ὁ μέδιμνος τοῦ κέγχρου ψοφεῖ, ψοφήσει καὶ ὁ εἰς κέγχρος καὶ τὸ μυριοστὸν τοῦ κέγχρου.”

89—a. D. 29, B 1, at the end, and B 2 (Simpl., *Phys.* 139, 5 D): there cannot
be many

Ἐν μέντοι τῷ συγγράμματι αὐτοῦ πολλὰ ἔχοντι ἐπιχειρήματα καθ' ἔκαστον δείκνυσιν, δτι τῷ πολλὰ εἰναι λέγοντι συμβαίνει τὰ ἐναντία λέγειν· ὃν ἐν ἔστιν ἐπιχειρῆμα, ἐν φ δείκνυσιν δτι, „εἰ πολλά ἔστι, καὶ μεγάλα ἔστι καὶ μικρά μεγάλα μὲν ὥστε ἀπειρα τὸ μέγεθος εἰναι, μικρὰ δὲ οὕτως ὥστε μηθὲν ἔχειν μέγεθος” (B 1).

Ἐν δῇ τούτῳ δείκνυσιν, δτι οὖ μήτε μέγεθος μήτε πάχος μήτε ὅγκος μηθεῖς first proof:
μεῖζον ποιήσειν. μεγέθους γάρ μηδενὸς δντος, προσγενομένου δέ, οὐδὲν ολόν the infinitely
τε εἰς μέγεθος ἐπιδοῦναι. καὶ οὕτως ἀν ἡδη τὸ προσγινόμενον οὐδὲν εἴη. εἰ small
δὲ ἀπογινομένου τὸ ἔτερον μηδὲν ἔλαττον ἔσται, μηδὲ αὐ προσγινομένου αὐ-
ξήσεται, δῆλον δτι τὸ προσγενόμενον οὐδὲν ἦν οὐδὲ τὸ ἀπογενόμενον.” καὶ ταῦτα οὐχὶ τὸ ἐν ἀναιρῶν ὁ Ζήνων λέγει, ἀλλ’ δτι μέγεθος ἔχει ἔκαστον τῶν πολλῶν καὶ ἀπειρων, τῷ πρὸ τοῦ λαμβανομένου ἀει τι εἰναι, διὰ τὴν ἐπ' ἀπειρον τομήν. δείκνυσι προδείξας, δτι οὐδὲν ἔχει μέγεθος ἐκ τοῦ ἔκαστον τῶν πολλῶν ἔσαντῷ ταῦτὸν εἰναι καὶ ἐν.

b. D. B 3 (Simpl., *Phys.* 140, 28 D):

second proof:
ἐκ διχοτομίας

πάλιν γάρ δεικνὺς δτι, εἰ πολλά ἔστι, τὰ αὐτὰ πεπερασμένα ἔστι καὶ ἀπειρα, γράφει ταῦτα κατὰ λέξιν ὁ Ζήνων· „εἰ πολλά ἔστιν, ἀνάγκη τοσαῦτα εἰναι

¹ λύει - refutes, sc. Aristotle.

² λόγος - a proportion.

δσα ἔστι καὶ οὗτε πλείωνα αὐτῶν οὔτε ἐλάττονα. εἰ δὲ τοσαῦτά ἔστιν δσα ἔστι, πεπερασμένα ἀν εἶη. εἰ πολλά ἔστιν, ἀπειρα τὰ δντα ἔστιν· ἀεὶ γάρ ἕτερα¹ μεταξύ τῶν δντων ἔστι, καὶ πάλιν ἔκεινων ἕτερα μεταξύ. καὶ οὕτως ἀπειρα τὰ δντα ἔστι.” καὶ οὕτως μὲν τὸ κατὰ τὸ πλῆθος ἀπειρον ἐκ τῆς διχοτομίας ἔδειξε.

third proof: c. D. B 1 (Simpl., *Phys.* 140, 34 D) (to be connected with the infinitely great first proof):

τὸ δὲ κατὰ μέγεθος (sc. ἀπειρον ἔδειξε) πρότερον κατὰ τὴν αὐτὴν ἐπιχειρησιν. προδεῖξας γάρ δτι, „εἰ μὴ ἔχοι μέγεθος τὸ δν, οὐδὲ ἀν εἶη”, ἐπάγει· „εἰ δὲ ἔστιν, ἀνάγκη ἔκαστον μέγεθός τι ἔχειν καὶ πάχος, καὶ ἀπέχειν αὐτοῦ τὸ ἔτερον ἀπὸ τοῦ ἔτερου. καὶ περὶ τοῦ προύχοντος² δ αὐτὸς λόγος. καὶ γάρ ἔκεινο ἔξει μέγεθος καὶ προέξει αὐτοῦ τι³. δμοιον δὴ τοῦτο ἀπαξ τε εἰπεῖν καὶ ἀεὶ λέγειν· οὐδὲν γάρ αὐτοῦ τοιοῦτον ἔσχατον ἔσται, ὥστε ἔτερον πρὸ ἔτερου οὐχ ἔσται⁴. οὕτως εἰ πολλά ἔστιν, ἀνάγκη αὐτὰ μικρά τε εἶναι καὶ μεγάλα, μικρά μὲν ὥστε μὴ ἔχειν μέγεθος, μεγάλα δὲ ὥστε ἀπειρα εἶναι.”

space 90—a. Simpl., *Phys.* 562, 3 D:

ὁ Ζήνωνος λόγος ἀναιρεῖν ἔδοκει τὸ εἶναι τὸν τόπον ἐρωτῶν οὕτως· „εἰ ἔστιν δ τόπος, ἐν τινι ἔσται· πᾶν γάρ δν ἐν τινι· τὸ δὲ ἐν τινι καὶ ἐν τόπῳ. ἔσται ἄρα καὶ δ τόπος ἐν τόπῳ, καὶ τοῦτο ἐπ’ ἀπειρον. οὐκ ἄρα ἔστιν δ τόπος.”

b. Cf. Arist., *Phys.* IV 3, 210 b²²:

δὲ Ζήνων ἡπόρει, δτι εἰ ἔστι τι δ τόπος, ἐν τινι ἔσται, λύειν οὐ χαλεπόν· οὐδὲν γάρ κωλύει ἐν διλφῷ μὲν εἶναι τὸν πρῶτον τόπον, μὴ μέντοι ὡς ἐν τόπῳ ἔκειναι, ἀλλ’ ὥσπερ ἡ μὲν ὑγίεια ἐν θερμοῖς ὡς ἔξις, τὸ δὲ θερμὸν ἐν σώματι ὡς πάθος. ὥστ’ οὐκ ἀνάγκη εἰς ἀπειρον λέναι.

motion: first argument 91—a. Arist., *Phys.* VI 9, 239 b³:

Τέτταρες δ’ εἰσι λόγοι περὶ κινήσεως Ζήνωνος οἱ παρέχοντες τὰς δυσκολίας τοῖς λύουσιν· πρῶτος μὲν δ περὶ τοῦ μὴ κινεῖσθαι διὰ τὸ πρότερον εἰς τὸ ἥμισυ δεῖν ἀφικέσθαι τὸ φερόμενον ἡ πρὸς τὸ τέλος, περὶ οὐ διείλομεν ἐν τοῖς πρότερον λόγοις⁴.

¹ ἀεὶ γάρ ἕτερα e.g.s. - For every extent can always again be divided.

² περὶ τοῦ προύχοντος “about what is before it”.

³ προέξει αὐτοῦ τι “there will be something before it”.

⁴ ἐν τοῖς πρότερον λόγοις - i.e. in the next cited passage of *Phys.* VI 2, under b.

* Diels keeps the text of the mss: οὐτε ἔτερον πρὸς ἔτερον οὐκ ἔσται. K. Freeman, *Ancilla to the Pre-Socr. Philosophers*, translates: “nor will any part be unrelated to another part.” The corrections ὥστε and πρὸς ἔτερου are due to Th. Gomperz.

b. Arist., *Phys.* VI 2, 233 a¹¹:

μέγεθος ἄπαν ἐστὶ συνεχές· τὰς αὐτὰς γάρ καὶ τὰς ἵσας διαιρέσεις ὁ χρόνος διαιρεῖται καὶ τὸ μέγεθος. — 233 a¹¹: διὸ καὶ ὁ Ζήνωνος λόγος ψεῦδος λαμβάνει¹ τὸ μὴ ἐνδέχεσθαι τὰ ἀπειρά διελθεῖν η̄ ἀφασθαι τῶν ἀπείρων καθ' ἔκαστον² ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ. διχῶς γάρ λέγεται καὶ τὸ μῆκος καὶ ὁ χρόνος ἀπειρον, καὶ δῆλως πᾶν τὸ συνεχές, ἦτοι κατὰ διαιρέσιν η̄ τοῖς ἐσχάτοις. τῶν μὲν οὖν κατὰ ποσὸν ἀπείρων οὐκ ἐνδέχεται ἀφασθαι ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ, τῶν δὲ κατὰ διαιρέσιν ἐνδέχεται· καὶ γάρ αὐτὸς ὁ χρόνος οὗτος ἀπειρος. ὥστε ἐν τῷ ἀπειρῷ καὶ οὐκ ἐν τῷ πεπερασμένῳ συμβαίνει διέναι τὸ ἀπειρον, καὶ ἀπτεσθαι τῶν ἀπείρων τοῖς ἀπείροις, οὐ τοῖς πεπερασμένοις.

92—a. Arist., *Phys.* VI 9, 239 b¹⁴:

δεύτερος δ' ὁ καλούμενος Ἀχιλλεύς. ἐστὶ δ' οὗτος, διτὶ τὸ βραδύτατον οὐ-
δέποτε καταληφθήσεται θέον ὑπὸ τοῦ ταχίστου· ἔμπροσθεν γάρ ἀναγκαῖον
ἐλθεῖν τὸ διώκον, θίεν ὀρμησε τὸ φεῦγον, ὥστ' ἀεὶ τι προέχειν ἀναγκαῖον τὸ
βραδύτερον.

second argument:
Achilles

Aristotle's
comment
on this

b. Arist. continues (*Phys.* VI 9, 239 b¹⁸):

ἔστι δὲ καὶ οὗτος ὁ αὐτὸς λόγος τῷ διχοτομεῖν, διαιρέει δὲ ἐν τῷ διαιρεῖν μὴ δίχα τὸ προσλαμβανόμενον μέγεθος. — 239 b²² ἐν ἀμφοτέροις γάρ συμβαίνει μὴ ἀρικνεῖσθαι πρὸς τὸ πέρας διαιρουμένου πως τοῦ μεγέθους. ἀλλὰ πρόσκειται ἐν τούτῳ διτὶ οὐδὲ τὸ τάχιστον τετραγωδημένον³ ἐν τῷ διώκειν τὸ βραδύτατον.

93—a. Ib. 239 b²⁰:

τρίτος δ' ὁ νῦν ῥήθεις, διτὶ η̄ διστός φερομένη ἐστηκεν. συμβαίνει δὲ παρὰ τὸ λαμβάνειν τὸν χρόνον συγκεῖσθαι ἐκ τῶν νῦν· μὴ διδομένου γάρ τούτου οὐκ
ἔσται ὁ συλλογισμός.

third
argument:
the flying
arrow

b. Cf. the beginning of this chapter (239 b⁵):

Z. δὲ παραλογίζεται· εἰ γάρ ἀεὶ, φησίν, ἡρεμεῖ πᾶν η̄ κινεῖται, <ἡρεμεῖ δέ>
ὅταν η̄ κατὰ τὸ ἴσον*, ἐστὶ δέ τὸ φερόμενον ἐν τῷ νῦν, ἀκίνητον τὴν φερο-
μένην εἶναι διστόν. τοῦτο δέ ἐστι ψεῦδος· οὐ γάρ σύγκειται ὁ χρόνος ἐκ τῶν
νῦν τῶν διδιαιρέτων, ὥσπερ οὐδὲ ἄλλο μέγεθος οὐδέν.

¹ assumes wrongly. ² severally.

³ that hero in swiftness, sc. ἀφένται.

* Zeller deletes η̄ κινεῖται. Diels adds after κινεῖται «οὐδὲν δὲ κινεῖται», and
after ἐκ τῷ νῦν <πᾶν δὲ κατὰ τὸ ἴσον ἐν τῷ νῦν>. Carteron <ἡρεμεῖ δέ>. Ross (in his
recent edition) follows Zeller.

fourth
argument

94—a. Ib. 239 b³³:

τέταρτος δ' ὁ περὶ τῶν ἐν σταδίῳ κινουμένων ἔξι ἐναντίας ἵσων δγκων παρ' ἵσους, τῶν μὲν ἀπὸ τέλους τοῦ σταδίου τῶν δ' ἀπὸ μέσου, ἵσῳ τάχει, ἐνῷ συμβαίνειν οἰεται ἵσον εἶναι χρόνον τῷ διπλασίῳ τὸν ἡμισυν.

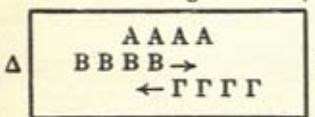
the comment
of Aristotle

b. Arist. adds (240 a¹):

ἔστι δ' ὁ παραλογισμὸς ἐν τῷ τὸ μὲν παρὰ κινούμενον τὸ δὲ παρ' ἡρεμοῦν τὸ ἵσον μέγεθος ἀξιοῦν τῷ ἵσῳ τάχει τὸν ἵσον φέρεσθαι χρόνον.

"The mistake of the argument lies in this point, that the same object is supposed to move with the same velocity in the same time along a moving and along a non-moving object."

Alex. draws this figure of it (*Simpl. Phys. 1016, 14 ff.*):



E

A δγκοι ἐστῶτες.

B δγκοι κινούμενοι ἀπὸ τοῦ Δ ἀπὶ τὸ E.

Γ δγκοι κινούμενοι ἀπὸ τοῦ E ἀπὶ τὸ Δ.

Δ ἀρχὴ τοῦ σταδίου.

E τέλος τοῦ σταδίου.

the definitive refutation of Arist. 95—In *Phys. VIII 8, 263a⁴-b⁹* Arist. qualifies his first refutation of the argument ἐκ διχοτομίας as a preliminary one and gives his definitive refutation, which is based upon the distinction between δυνάμει and ἐνεργείᾳ δν.

(263 a¹¹) 'Ἐν μὲν οὖν τοῖς πρώτοις λόγοις τοῖς περὶ κινήσεως ἐλύομεν διὰ τοῦ τὸν χρόνον ἀπειρα ἔχειν ἐν αὐτῷ · οὐδὲν γάρ ἀπόπον εἰ ἐν ἀπείρῳ χρόνῳ ἀπειρα διέρχεται τις · ὅμοίως δὲ τὸ ἀπειρον ἐν τε τῷ μήκει ὑπάρχει καὶ ἐν τῷ χρόνῳ. Ἀλλ' αὗτη ἡ λύσις πρὸς μὲν τὸν ἐρωτῶντα ἴκανῶς ἔχει (ἡρωτᾶτο γάρ 5 εἰ ἐν πεπερασμένῳ ἀπειρα ἐνδέχεται διεξελθεῖν ἢ ἀριθμῆσαι) · πρὸς δὲ τὸ πρᾶγμα καὶ τὴν ἀλήθειαν οὐχ ἴκανῶς. "Ἄν γάρ τις, ἀφέμενος τοῦ μήκους καὶ τοῦ ἐρωτᾶν εἰ ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ ἐνδέχεται ἀπειρα διεξελθεῖν, πυνθάνηται ἐπ' αὐτοῦ τοῦ χρόνου ταῦτα (ἔχει γάρ ὁ χρόνος ἀπείρους διαιρέσεις), οὐκέτι ἴκανή 10 ἔσται αὕτη ἡ λύσις · ἀλλὰ τὸ ἀληθὲς λεκτέον, διπέρ εἴπομεν ἐν τοῖς ἀρτὶ λόγοις.

10 "Αν γάρ τις τὴν συνεχῆ διαιρῇ εἰς δύο ἡμίση, οὗτος τῷ ἐνὶ σημείῳ ὡς δυσὶ χρῆται · ποιεῖ γάρ αὐτὸν ἀρχὴν καὶ τελευτὴν · οὕτω δὲ ποιεῖ δὲ τὸ ἀριθμῶν καὶ δει τὰ ἡμίση διαιρῶν. Οὕτω δὲ διαιροῦντος, οὐκ ἔσται συνεχῆς οὕθ' ἡ γραμμὴ οὕθ' ἡ κίνησις · ἡ γάρ συνεχῆς κίνησις συνεχοῦς ἔστιν · ἐν δὲ τῷ συνεχεῖ ἔνεστι μὲν ἀπειρα ἡμίση, ἀλλ' οὐκ ἐντελεχείᾳ ἀλλὰ δυνάμει. "Αν δὲ ποιῇ ἐντελεχείᾳ,

15 οὐ ποιήσει συνεχῆ, ἀλλὰ στήσει · διπέρ επὶ τοῦ ἀριθμοῦντος τὰ ἡμίσεα φανερόν ἔστιν δτι συμβαίνει · τὸ γάρ ἐν σημείον ἀνάγκη αὐτῷ ἀριθμεῖν δύο · τοῦ μὲν γάρ ἐτέρου τελευτὴ ἡμίσεος, τοῦ δ' ἐτέρου ἀρχὴ ἔσται, ἀν μὴ μίαν ἀριθμῇ τὴν συνεχῆ, ἀλλὰ δύο ἡμίσεις.

"Ωστε λεκτέον πρὸς τὸν ἐρωτῶντα εἰ ἐνδέχεται ἀπειρα διεξελθεῖν ἢ ἐν 20 γρόνῳ ἡ ἐν μήκει, δτι ἔστιν ὡς, ἔστι δ' ὡς οὐ. 'Ἐντελεχείᾳ μὲν γάρ δυτα οὐκ

ἐνδέχεται, δυνάμει δ' ἐνδέχεται· ὁ γάρ συνεχῶς κινούμενος κατὰ συμβεβηκός ἀπειρα διελήλυθεν, ἀπλῶς δ' οὐ· συμβέβηκε γάρ τῇ γραμμῇ ἀπειρα ἡμίσεα εἶναι, ή δ' οὐσία ἐστὶν ἔτερα καὶ τὸ εἶναι.

4—MELISSUS

96—Diog. IX 24 (D. 30 A 1):

Μέλισσος Ἰθαγένους Σάμιος. οὗτος ἤκουσε Παρμενίδου. — γέγονε δὲ καὶ πολιτικός ἀνὴρ καὶ ἀποδοχῆς¹ παρὰ τοῖς πολίταις ἡξιωμένος· δθεν καὶ ναύαρχος² αἰρεθεὶς ἦτι καὶ μᾶλλον ἐθαυμάσθη ἡ διὰ τὴν οἰκείαν ἀρετὴν.

life

97—a. Melissus, D 30 B 1:

ἀεὶ ἦν δ τι ἦν καὶ ἀεὶ ἔσται. εἰ γάρ ἐγένετο, ἀναγκαῖόν ἐστι πρὶν γενέσθαι εἶναι μηδὲν· δτε τοίνυν μηδὲν ἦν, οὐδαμάτ̄ ἀν γένοιτο οὐδὲν ἐκ μηδενός.

doctrine
what is,
is eternal

b. D. 30 B 2:

it is infinite

δτε τοίνυν οὐκ ἐγένετο, ἔστι τε καὶ ἀεὶ ἦν καὶ ἀεὶ ἔσται, καὶ ἀρχὴν οὐκ ἔχει οὐδὲ τελευτὴν, ἀλλ' ἀπειρόν ἔστιν. εἰ μὲν γάρ ἐγένετο, ἀρχὴν ἀν είχεν (ἥρξατο γάρ ἀν ποτε γενόμενον) καὶ τελευτὴν (ἐτελεύτησε γάρ ἀν ποτε γενόμενον). δτε δὲ μήτε ἥρξατο μήτε ἐτελεύτησεν, ἀεὶ τε ἦν καὶ ἀεὶ ἔσται <καὶ> οὐκ ἔχει ἀρχὴν οὐδὲ τελευτὴν· οὐ γάρ ἀεὶ εἶναι ἀνυστόν δ τι μὴ πᾶν ἔστι.

c. D. B 6:

it is one

εἰ γάρ (sc. ἀπειρον) * εἴη, ἐν εἴη ἀν· εἰ γάρ δύο εἴη, οὐκ ἀν δύναιτο ἀπειρα εἶναι, ἀλλ' ἔχοι ἀν πείρατα πρὸς ἀλληλα.

98—D. B 7:

immutable
and without
pain

οὕτως οὖν ἀδίδιόν ἔστι καὶ ἀπειρον καὶ ἐν καὶ δμοιον πᾶν. καὶ οὔτ' ἀν ἀπόλοιτο οὔτε μεῖζον γίνοιτο οὔτε μετακοσμέοιτο, οὔτε ἀλγεῖ οὔτε ἀνιᾶται· εἰ γάρ τι τούτων πάσχοι, οὐκ ἀν ἔτι ἐν εἴη. εἰ γάρ ἐτεροιοῦται, ἀνάγκη τὸ ἐδύν μηδοῖον εἶναι, ἀλλὰ ἀπόλλυσθαι τὸ πρόσθιν ἐδύν, τὸ δὲ οὐκ ἐδύν γίνεσθαι. εἰ τοίνυν τριχὶ μιῇ μυρίοις ἔτεσιν ἐτεροῖον γίνοιτο, δλεῖται πᾶν ἐν τῷ παντὶ γρόνῳ. 'Αλλ' 5 οὐδὲ μετακοσμηθῆναι ἀνυστόν· δ γάρ κόσμος δ πρόσθιν ἐών οὐκ ἀπόλλυται οὔτε δ μηδ ἐών γίνεται. δτε δὲ μήτε προσγίνεται μηδὲν μήτε ἀπόλλυται μήτε

¹ ἀποδοχῆς = favour.

² ναύαρχος - M. commanded the Samian fleet in the war against Athens a. 441. (Plut., Pericles 26: Μέλισσος δ Ἰθαγένους ἀνὴρ φύλασσοφος στρατηγῶν τότε τῆς Σάμου —).

* Kranz <ἀπειρον>.

έτεροι οὖται, πῶς ἂν μετακοσμηθὲν τῶν ἔόντων εἴη; εἰ μὲν γάρ τι ἐγίνετο
έτεροῖον, ήδη ἀν καὶ μετακοσμηθείη. Οὐδὲ ἀλγεῖ· οὐ γάρ ἂν πᾶν εἴη ἀλγέον·

10 οὐ γάρ ἂν δύναιτο δεῖ εἶναι χρῆμα ἀλγέον· οὐδὲ ἔχει ἵσην δύναμιν τῷ ὑγιεῖ·
οῦδ' ἂν ὁμοίον εἴη, εἰ ἀλγέοι· ἀπογινομένου γάρ τευ ἀλγέοι η προσγινομένου,
κούκι ἂν τὸ διμοίον εἴη. οὐδ' ἂν τὸ ὑγιὲς ἀλγῆσαι δύναιτο· ἀπὸ γάρ ἂν διοιτο
τὸ ὑγιὲς καὶ τὸ ἔόν, τὸ δὲ οὐκ ἔὸν γένοιτο. καὶ περὶ τοῦ ἀνιᾶσθαι ὠτὸς λόγος
τῷ ἀλγέοντι.

15 Οὐδὲ κενεόν ἔστιν οὐδέν· τὸ γάρ κενεὸν οὐδέν ἔστιν· οὐκ ἂν οὖν εἴη τὸ γε
there is no void μηδέν. οὐδὲ κινεῖται· ὑποχωρῆσαι γάρ οὐκ ἔχει οὐδαμῆ, ἀλλὰ πλέων ἔστιν.
εἰ μὲν γάρ κενεὸν ήν, ὑπεχώρει ἀν εἰς τὸ κενόν· κενοῦ δὲ μὴ ἔόντος οὐκ ἔχει
δοκή ὑποχωρήσει. πυκνὸν δὲ καὶ ἀραιὸν οὐκ ἂν εἴη· τὸ γάρ ἀραιὸν οὐκ ἀνυστὸν
20 πλέων εἶναι ὁμοίως τῷ πυκνῷ, ἀλλ' ήδη τὸ ἀραιόν γε κενεώτερον γίνεται τοῦ
πυκνοῦ. κρίσιν δὲ ταύτην χρὴ ποιήσασθαι τοῦ πλέω καὶ τοῦ μὴ πλέω· εἰ μὲν
οὖν χωρεῖ τι η εἰσδέχεται, οὐ πλέων· εἰ δὲ μήτε χωρεῖ μήτε εἰσδέχεται, πλέων.
ἀνάγκη τοίνυν πλέων εἶναι, εἰ κενὸν μὴ ἔστιν. εἰ τοίνυν πλέων ἔστιν, οὐ κινεῖται.

the one has 99—D. B 9:
no body

Εἰ μὲν οὖν εἴη, δεῖ αὐτὸν ἐν εἶναι· ἐν δὲ ἔὸν δεῖ αὐτὸν σῶμα μὴ ἔχειν. εἰ δὲ
ἔχοι πάχος, ἔχοι ἀν μόσια καὶ οὐκέτι ἐν εἴη.

FIFTH CHAPTER PLURALISTS AND ATOMISTS

I—EMPEDOCLES

100—Diog. VIII 51 (D. 31 A 1):

Ἐμπεδοκλῆς, ὡς φησιν Ἰππόβοτος, Μέτωνος ἦν υἱὸς τοῦ Ἐμπεδοκλέους,
Ἀκραγαντῖνος. — (52) Ἀπολλόδωρος δ' ὁ γραμματικὸς ἐν τοῖς Χρονικοῖς
φησιν ὡς

life and
person

„ἥν μὲν Μέτωνος υἱός, εἰς δὲ Θουρίους
αὐτὸν νεωστὶ παντελῶς ἔκτισμένους
<ό> Γλαῦκος ἐλθεῖν φησιν.”

— (55) δὲ Θεόφραστος Παρμενίδου φησὶ ζηλωτὴν αὐτὸν γενέσθαι καὶ
μιμητὴν ἐν τοῖς ποιήμασι. — (58) φησὶ δὲ Σάτυρος ἐν τοῖς βίοις διτὶ καὶ
Ιατρὸς ἦν καὶ φύτωρ ἄριστος. Γοργίαν γοῦν τὸν Λεοντῖνον αὐτοῦ γενέσθαι
μαθητὴν. — (59) τοῦτόν φησιν δὲ Σάτυρος λέγειν, ὡς αὐτὸς παρείη τῷ Ἐμπε-
δοκλεῖ γοητεύοντι. — (67) περὶ δὲ τοῦ θανάτου αὐτοῦ διάφορος ἐστιν λόγος. —
(77) τὰ μὲν οὖν Περὶ φύσεως αὐτῷ καὶ οἱ Καθαρμοὶ εἰς ἑπτη τείνουσι πεντα-
κισχῦλα.

101—In the beginning of his Καθαρμοί E. himself gives the following prophetical appearance

a. D. 31 B 112:

δ φίλοι, οἱ μέγα ἀστυ κατὰ ξανθοῦ Ἀκράγαντος
ναίετ' ἀν' ἄκρα πόλεος, ἀγαθῶν μελεδήμουνες ἔργων,
ξείνων αἰδοῖοι λιμένες, κακότητος ἀπειροι,
χαίρετ' ἐγώ δ' ὑμῖν θεὸς ἅμβροτος, οὐκέτι θνητὸς
5 πωλεῦμαι μετὰ πᾶσι τετιμένος, ὥσπερ ἔοικα,
ταινίαις τε περίστεπτος στέφεσίν τε θαλείοις.
τοῖσιν † ἄμ' † ἀν * ἵκωμαι ἐς ἀστεα τηλεθάοντα,
ἀνδράσιν ἡδὲ γυναιξί, σεβίζομαι · οἱ δ' ἄμ' ἔπονται
μυρίοι εξερέοντες, ὅπῃ πρὸς κέρδος ἀταρπός,
10 οἱ μὲν μαντοσυνέων κεχρημένοι, οἱ δ' ἐπὶ νούσων
παντοίων ἐπύθοντο κλύειν εύηκέα βάξιν,
δηρὸν δὴ χαλεποῖσι πεπαρμένοι <άμφι μόγοισιν>**.

* Kranz. Diels read ἄμ' <εῦτ> ἄν.

** Kranz. χαλεπῆσι... <άμφι δδύνησι>

and tone

b. D. B. II4:

Ὄ φίλοι, οἰδα μὲν οὐνεκ' ἀληθείη πάρα μύθοις,
οὖς ἔγώ ἔξερέω· μάλα δ' ἀργαλέη γε τέτυκται
ἀνδράσι καὶ δύσκηλος ἐπὶ φρένα πίστιος ὄρμή.

he dominates
the powers of
nature

c. D. B. III:

φάρμακα δ' ὅσσα γεγᾶσι κακῶν καὶ γήραος ἄλκαρ
πεύσῃ, ἐπεὶ μούνῳ σοὶ ἔγώ κρανέω τάδε πάντα.
παύσεις δ' ἀκαμάτων ἀνέμων μένος οἴ τ' ἐπὶ γαῖαν
ὅρνύμενοι πνοιαῖσι καταφθινόθουσιν ἀρούρας·
5 καὶ πάλιν, ἦν ἐθέλησθα, παλίντιτα πνεύματ(α) ἐπάξεις·
θήσεις δ' ἔξ οἱ μετροιο κελαινοῦ καίριον αὐχμόν
ἀνθρώποις, θήσεις δὲ καὶ ἔξ αὐχμοῦ θερείου
ῥέυματα δενδρεόθρεπτα, τά τ' αιθέρι ναιήσονται,
ἄξεις δ' ἔξ Ἀίδαο καταφθιμένου μένος ἀνδρός.

miracle-
stories

102—a. Diog. VIII 60 (D. A 1):

Φρσι δὲ καὶ Τίμανος ἐν τῇ ὁκτωκαυδεκάτῃ κατὰ πολλοὺς τρόπους τεθωκάσθαι τὸν
ἀνδρα, καὶ γάρ ἐτησίων ποτὲ σφοδρῶς πνευσάντων, ὡς τοὺς καρποὺς λυμῆναι, καλεύσας
ὄντος ἐκδαρῆναι καὶ ἀσκούς ποιῆσαι περὶ τοὺς λόφους καὶ τὰς ἀκρωτείας διέτεινε πρὸς
τὸ συλλαβεῖν τὸ πνεῦμα· λήξαντος δὲ Κωλυσανέματαν κλητῆναι.

1. checking
the winds

b. (Ib.) Ἡρακλείδης τε ἐν τῷ περὶ νόσων φησι καὶ Παυσανίᾳ ὑφηγήσασθαι αὐτὸν
τὰ περὶ τὴν ἀπνοιαν. — (61) τὴν γοῦν ἀπνοιαν ὁ Ἡρακλείδης φησι τοιοῦτόν τι εἰναι, ὡς
τράκοντα ἡμέρας συντηρεῖν ἀπνοιαν καὶ ἀσφυκτὸν¹ τὸ σῶμα· διεν εἰπεν αὐτὸν καὶ Ιητρὸν
καὶ μάντιν.

3. the purifi-
cation of the
marshes

c. (70) Τοῖς Σελινουντίοις ἐμπεσόντος λοιμοῦ διὰ τὰς ἀπὸ τοῦ παρκκειμένου ποταμοῦ
δυσοδίας, ὥστε καὶ αὐτοὺς φύείρεσθαι καὶ τὰς γυναικας δυστοκεῖν, ἐπινοῆσαι τὸν Ἐμπε-
δοκλέα καὶ δύο τινάς ποταμοὺς τῶν σύνεγγυς ἐπαγαγεῖν ίδίαις δαπάναις, καὶ καταμίξαντα
γλυκῆναι τὰ ρέυματα. οὕτω δὴ λήξαντος τοῦ λοιμοῦ καὶ τῶν Σελινουντίων εὐώχουμένων
ποτὲ παρὰ τῷ ποταμῷ, ἐπιφανῆναι τὸν Ἐμπεδοκλέα· τοὺς δὲ ἔξαναστάτας προσκυνεῖν
καὶ προσεύχεσθαι καθαπέρει θεῷ.

4. his death

a. Heracl. Pont. tells (fr. 76 Voss, Diog. VIII, 67 f.) that he, after a
θυσίᾳ with a circle of friends, was snatched up to heaven during the night.

(68) ὡς δὲ ἡμέρας γενηθείσης ἔξαναστησαν, οὐχ ηύρεθη μόνος. ζητουμένου δὲ καὶ τῶν
οἰκετῶν ἀνακρινομένων, καὶ φασκόντων μὴ εἰδέναι, εἰς τις ἔφη μέσων νυκτῶν φωνῆς
ὑπερμεγέθους ἀκοῦσαι προσκαλουμένης Ἐμπεδοκλέα, εἰτα ἔξαναστάς ἐνιρακέναι φῶς
οὐράνιον, καὶ λαμπάδων φέγγος, ἄλλο δὲ μηδέν.

b. Ib. 69 (Heracl. Pont. fr. 77 Voss):

'Ιππόβιτος δέ φησιν ἔξαναστάτα αὐτὸν ὀδευκέναι ὡς ἐπὶ τὴν Αἴτνην, εἰτα παραγενό-
μενον ἐπὶ τοὺς κρατῆρας τοῦ πυρὸς ἐναλέσθαι καὶ ἀφανισθῆναι, βουλόμενον τὴν περὶ αὐτοῦ
φήμην βεβαιῶσαι ὅτι γεγόνοι θεός, οὔτερον δὲ γνωσθῆναι, ἀναρριπισθείσης αὐτοῦ μιᾶς
τῶν κρηπίδων· χαλκᾶς γάρ εἰθιστο ὑποδεισθαι.

¹ without pulsation (σφύζω: beat violently).

c. Cf. Horatius, *A. P.* 464:

deus immortalis haberi
dum cupit Empedocles, ardentem frigidus Aetnam
insiluit.

d. *Diog.* VIII 71:

Τούτοις δ' ἐναντιοῦται Τίμαιος ὥρτῶς λέγων, ώς ἔξεχώρησεν εἰς Ηλειστόνων καὶ τὸ σύνολον οὐκ ἐπανῆλθεν.

104—a. Emped., D. 31 B 2:

στεινωποὶ μὲν γάρ παλάμαι¹ κατὰ γυῖα κέχυνται·
πολλὰ² δὲ δεῖλ' ἔμπαια^{*} τά τ' ἀμβλύνουσι μερίμνας.
παῦρον δὲ ζωῆς ἀβίου^{**3} μέρος ἀθρήσαντες
ἀκύμεροι καπνοῖο δίκην δρθέντες ἀπέπτων,
αὐτὸ δύνον πεισθέντες δτῷ προσέκυρσεν ἔκαστος⁵
πάντος' ἐλαυνόμενοι, τὸ δ' ὅλον <πᾶς> εὔχεται εύρεται·
οὕτως οὗτ' ἐπιδερκτὰ τάδ' ἀνδράσιν οὗτ' ἐπακουυστά
οὕτε νόω περιληπτά.

rejection of
any theory of
the whole

b. Still stronger D. B 3 (formerly 4):

ἄλλα θεοὶ τῶν μὲν μανίην⁴ ἀποτρέψατε γλώσσης,
ἐκ δ' ὄσιων στομάτων καθαρὴν δχετεύσατε πηγῆν.
καὶ σέ, πολυμνήστη λευκώλεν παρθένε Μοῦσα,
ἄντομαι, ὡν θέμις ἐστὶν ἐφημερίοισιν ἀκούειν,
πέμπε⁵ παρ' Εὔσεβίης ἐλάσουσ' εὐήνιον ἄρμα.⁵
μηδέ σέ γ' εὐδόξοιο βιήσεται⁶ ἄνθεα τιμῆς
πρὸς θητῶν ἀνελέσθαι, ἐφ' ὧ οὐδὲ⁷ ὄσίης πλέον εἰπεῖν
θάρσει — καὶ τότε δὴ σοφίης ἐπ' ἄκροισι θοάζειν.
ἀλλ' αγ' ἄθρει πάσῃ παλάμη⁷ πῆ δῆλον ἔκαστον,
μήτε τιν' ὅψιν ἔχων πίστει πλέον η κατ' ἀκουὴν¹⁰
η ἀκοήν ἐρίδουπον ὑπὲρ τρανώματα⁸ γλώσσης,

do not reject
the assistance
of the senses!

¹ στεινωποὶ παλάμαι - "For straitened are the organs"—

² π. δὲ δεῖλ' ἔμπαια - "many are the woes that burst in on them" (Burnet).

³ ζωῆς ἀβίου - of a life that is no life.

⁴ τῶν μὲν μανίην - the madness of those men, who construct a theory about the whole. Doubtless he thinks of Parmenides.

⁵ ἄντομαι — πέμπε: "I beseech thee, drive my car from the abode of holiness, that I may hear what is lawful for the children of a day."

⁶ μηδέ σέ γε . . . βιήσεται - "And may not the flowers of a glorious garland, which mortals offer to you, compel you to lift them from the ground, so that you might be forced (ἐφ' ὧτε - on condition) to speak in pride more than is lawful."

⁷ παλάμη - αἰσθήσει. ⁸ τρανώματα - clear perceptions.

* δειλεμπέα mss. (Sext., *Math.* VII 123). Diels read δεῖλ' ἔμπαια (correction of Emperius).

** ζωῆς ἀβίου is a correction of Scaliger for ζωῆσι βίου. Cf. fr. 15: τὸ δὴ βίοτον καλέουσι. Burnet adopts this correction. Diels ζωῆς ιδίου. Kranz δὲ ἐν ζωῆσι βίου.

μήτε τι τῶν ἄλλων, ὅπόσῃ πόρος ἐστὶ νοῆσαι,
γυίων πίστιν ἔρυχε, νόει δὲ ηδὸν ἔκκαστον.

the four
elements

105—Emped., D. B 6:

τέσσαρα γάρ πάντων ῥίζώματα πρῶτον ἀκουε·
Ζεὺς ἀργῆς "Ηρη τε φερέσβιος ηδ' Ἀιδωνεύς
Νῆστίς θ', η δακρύοις τέγγει κρούνωμα βρότειον.

there is no
coming into
being nor
passing away

106—a. D. B 8:

ἄλλο δέ τοι ἔρεω· φύσις οὐδενὸς ἐστιν ἀπάντων
θυητῶν, οὐδέ τις οὐλομένου θυνάτοιο τελευτή,
ἄλλα μόνον μῖξις τε διάλλαχξις τε μιγέντων
ἐστι, φύσις¹ δὲ ἐπὶ τοῖς ὀνομάζεται ἀνθρώποισιν.

b. D. B 11:

νῆπτοι· οὐ γάρ σφιν δολιχόφρονές εἰσι μέριμναι,
οἱ δὴ γίγνεσθαι πάρος οὐκ ἐὸν ἐλπίζουσιν
η τι καταθνήσκειν τε καὶ ἔξολλυσθαι ἀπάντη.

c. D. B 12:

ἔκ τε γάρ οὐδάμ' ἔόντος ἀμήχανόν ἐστι γενέσθαι
καὶ τ' ἐὸν ἔξαπολέσθαι ἀνήνυστον καὶ ἀπυστον·
αἰεὶ γάρ τῇ γ' ἐσται, διηγή κέ τις αἰὲν ἔρειδη.

d. D. B 15:

οὐκ ἀν ἀνήρ τοιαῦτα σοφὸς φρεσὶ μαντεύσαιτο,
ὅς δρρα μὲν τε βιῶσι, τὸ δὴ βίοτον καλέουσι,
τόφρα μὲν οὖν εἰσὶν καὶ σφιν πάρα δειλὰ καὶ ἐσθλά,
πρὶν δὲ πάγεν τε βροτοὶ καὶ <ἐπει> λύθεν, οὐδὲν ἄρ' εἰσιν.

Love and
Strife

107—a. D. B 17:

διπλ' ἔρεω· τοτὲ μὲν γάρ ἐν ηὔξηθη μόνον εἶναι
ἐκ πλεόνων, τοτὲ δὲ αὖ διέφυ πλέον² ἐξ ἐνδος εἶναι.
δοιὴ δὲ θυητῶν γένεσις, δοιὴ δὲ ἀπόλειψις·
τὴν μὲν γάρ πάντων σύνοδος τίκτει τ' ὀλέκει τε,

5 η δὲ πάλιν διαφυομένων θρεφθεῖσα διέπτη.
καὶ ταῦτ' ἀλλάσσοντα διαμπερές οὐδαμά λήγει,
ἀλλοτε μὲν Φιλότητι συνεργόμεν³ εἰς ἐν ἀπαντα,
ἀλλοτε δὲ αὖ διχ' ἔκαστα φορεύμενα Νείκεος ἔχθει.
<οὗτως η μὲν ἐν ἐκ πλεόνων μεμάθηκε φύεσθαι> *

¹ φύσις - γένεσις.

* Here not in the mss.; added from B 26, 8.

ἥδε πάλιν διαφύντος ἐνὸς πλέον' ἔκτελέθουσι,
τῇ μὲν γίγνονται τε καὶ οὐ σφισιν ἔμπεδος αἰών·
ἥ δὲ διαλλάσσοντα διαμπερές οὐδαμὰ λήγει,
ταύτη δ' αἰὲν ἔασιν ἀκίνητοι κατὰ κύκλον.

ἀλλ' ἄγε μύθων κλῦθι· μάθῃ γάρ τοι φρένας αὔξει·
ώς γάρ καὶ πρὶν ἔειπα πιφαύσκων πείρατα μύθων¹,
δίπλ' ἔρέω· τοτὲ μὲν γάρ ἐν τῷ ηὔξηθη μόνον εἶναι
ἐκ πλεόνων, τοτὲ δ' αὖ διέφυ πλέον' ἔξι ἐνὸς εἶναι,
πῦρ καὶ υδωρ καὶ γῆς καὶ ἥρος ἀπλετον ὑψος,
Νεῖκός τ' οὐλόμενον δίχα τῶν, ἀτάλαντον ἀπάντη,
καὶ Φιλότης ἐν τοῖσιν, ἵση μῆκός τε πλάτος τε·
τὴν σὺ νόω δέρκευ, μηδὲ ὅμμασιν ἡσο τεθηπώς·
ἥτις καὶ θυητοῖσι νομίζεται ἔμφυτος ἀρθροις,
τῇ τε φίλα φρονέουσι καὶ ἀρθμια ἔργα τελοῦσι,
Γηθοσύνην καλέοντες ἐπώνυμον ἡδ' Ἀφροδίτην·
τὴν οὐ τις μετὰ τοῖσιν ἐλισσομένην δεδάηκε
θυητὸς ἀνήρ· σὺ δ' ἄκουε λόγου στόλον οὐκ ἀπατηλόν.
ταῦτα γάρ ἵσα τε πάντα καὶ ἡλικα γένων ἔασι,
τιμῆς δ' ἄλλης ἄλλο μέδει, πάρα δ' ἥθος ἐκάστῳ,
ἐν δὲ μέρει κρατέουσι περιπλομένοιο χρόνοιο.
καὶ πρός τοῖς οὕτ' ἄρ τι ἐπιγίνεται^{*} οὐδὲ ἀπολήγει·
εἴτε γάρ ἐφθείροντο διαμπερές, οὐκέτ' ἂν ἡσαν·
τοῦτο δ' ἐπαυξήσεις τὸ πᾶν τί κε; καὶ πόθεν ἐλύόν;
πῃ δέ κε κήξαπόλοιτο, ἐπει τῶνδ' οὐδὲν ἔρημον;
ἄλλ' αὐτ(ὰ)² ἔστιν ταῦτα, δι' ἄλλήλων δὲ θέοντα
γίγνεται ἄλλοτε ἄλλα καὶ ἡνεκὲς αἰὲν ὄμοια.

To the last verses cf. fr. D. B 21,⁹⁻¹²: Being cannot perish, separate things can, whereas the elements ("being") remain. So all must come from being:

b. ἐκ τούτων γάρ πάνθ' ὅσα τ' ἦν ὅσα τ' ἔστι καὶ ἔσται,
δένδρεά τ' ἐβλάστησε καὶ ἀνέρες ἥδε γυναικες,
θηρές τ' οἰωνοί τε καὶ ὄδατοθρέμμανες ἰχθῦς,
καὶ τε θεοί δολιχαίωνες τιμῆσι φέριστοι.

108—a. D. B 23:

ώς δ' ὁπόταν γραφέες ἀναθήματα ποικίλλωσιν

quantitative proportion of the mixture

¹ Vs 15 πείρατα μύθων - the purpose of my doctrine.

² Vs 34 αὐτά - μόνα: "only this exists", nothing exists besides.

* See the note of Kranz on the metrum of this verse.

ἀνέρες ἀμφὶ τέχνης ὑπὸ μήτιος εὖ δεδαῶτε,
 οἵτ' ἔπει οὖν μάρψωσι πολύχροα φάρμακα χερσίν,
 ἀρμονίῃ μείζαντε τὰ μὲν πλέω, ἀλλα δ' ἐλάσσω,
 5 ἐκ τῶν εἰδεα πᾶσιν ἀλίγκια πορσύνουσι,
 δένδρεά τε κτίζοντε καὶ ἀνέρας ἡδὲ γυναικας
 θῆράς τ' οἰωνούς τε καὶ ὑδατοθρέμμανας ἰχθῦς
 καὶ τε θεούς δολιχαίωνας τιμῆσι φερίστους·
 οὗτα μή σ' ἀπάτη φρένα καινύτω ἄλλοθεν εἶναι
 10 θυητῶν, δόσσα γε δῆλα γεγάκασιν ἀσπετα, πηγήν,
 ἀλλὰ τορῶς ταῦτ' ἵσθι, θεοῦ πάρα μῦθον ἀκούσας.

Vs 9 f.: οὔτω - "so let not the error prevail over thy mind, that there is any other source of all the perishable creatures that appear in countless numbers".

b. Cf. B 96¹⁻³:

ἡ δὲ χθὼν ἐπίηρος¹ ἐν εὐστέρνοις χοάνοισι²
 τὸ δύο τῶν δόκτω μερέων λάχε Νήστιδος αἴγλης,
 τέσσαρα δ' Ἡφαίστοιο.

equal things
attract each
other

109—a. D. B 90:

ώς γλυκὺ μὲν γλυκὺ μάρπτε, πικρὸν δ' ἐπὶ πικρὸν ὅρουσεν,
 δέξῃ δ' ἐπ' δέξῃ ἔβη, δαερὸν δ' ἐποχεῖτο δαηρῷ.

b. E. explains this by his theory of ἀπορροιά, going out from things and penetrating into the pores of others. B 89:

γνοὺς ὅτι πάντων εἰσὶν ἀπορροái ὅσσ' ἐγένοντο. . . .

This is the movement of the elements, described in fr. 17, vs 34: the "run through each other" (δι' ἀλλήλων δὲ θέοντα), our nr. 107.

four periods 110—I. All elements are mixed together by Love.

a. D. B 27:

"Ἐνθ' οὕτ' Ἡελίοιο διείδεται ὥκεα γυῖα
 οὐδὲ μὲν οὐδ' αἴης λάσιον μένος οὐδὲ θάλασσα·
 οὗτως ἀρμονίῃς πυκνῷ χρυφῷ ἐστήριχται
 Σφαῖρος κυκλοτερής μονή περιηγέι γαίων³.

¹ "the kindly earth" (Burnet).

² "received in its broad vessels".

³ Burnet translates (with Diels): "rejoicing in its circular solitude".

Jaeger suggests that μονή must rather mean "rest" or "repose" (from μένω, not from μόνος). See *Theol.* p. 141, and 237, the notes 57 and 58. Now surely the word can mean this. The epithet περιηγής in that case must mean „circular", not "surrounding". — which is in itself quite possible, yet not convincing in this context.

b. D. B 27a:

οὐ στάσις οὐδέ τε δῆρις ἀναίσιμος ἐν μελέεσσιν.

c. 2. Neikos penetrates into the sphairos. D. B 31:

πάντα γὰρ ἔξειης πελεμίζετο γυῖα θεοῖο¹.

d. 3. Neikos dominates, Philia has retired completely. Complete separation of the elements. D. B 30:

αὐτάρ ἐπει μέγα Νεῖκος ἐνίμμελέεσσιν ἐθρέφθη
ἐς τιμάς τ' ἀνόρουσε τελειομένοιο χρόνοιο,
ὅς σφιν ἀμοιβαῖος πλατέος παρ' ἐλήλαται δρου

e. 4. Philia comes back and brings the elements together again; Neikos is passing out. D. B 35:

Αὐτάρ ἐγώ παλίνορσος ἐλεύσομαι ἐς πόρον ὅμνων,
τὸν πρότερον κατέλεξα, λόγου λόγον ἔξοχετεύων,
κεῖνον ἐπει Νεῖκος μὲν ἐνέρτατον ἵκετο βένθος
δίνης, ἐν δὲ μέσῃ Φιλότης στροφάλιγγι γένηται,
ἐν τῇ δὴ τάδε πάντα συνέρχεται ἐν μόνον εἶναι,
οὐκ ἄφαρ, ἀλλὰ θελημάτη συνιστάμεν' ἄλλοθεν ἄλλα.

τῶν δέ τε μισγομένων χεῖτ' ἔθνεα μυρία θνητῶν
πολλὰ δ' ἀμεικτ' ἐστηκε κεραιομένοισιν ἐναλλάξ,
ὅσσ' ἔτι Νεῖκος ἔρυκε μετάρσιον· οὐ γὰρ ἀμεμφέως
τῶν πᾶν ἔξεστηκεν ἐπ' ἐσχατα τέρματα κύκλου,

ἄλλα τὰ μὲν τ' ἐνέμιμνε, μελέων τὰ δὲ τ' ἔξεβεβήκει.
ὅσσον δ' αἰὲν ὑπεκτροφέοι, τόσον αἰὲν ἐπήει

ἡπιόφρων Φιλότητος ἀμεμφέος ἀμβροτος δρμή·
αἴψα δὲ θνήτ' ἐφύοντο, τὰ πρὶν μάθον ἀθάνατ' εἶναι,
ζωρά τε τὰ πρὶν ἀκρητα² διαλλάξαντα κελεύθους.

τῶν δέ τε μισγομένων χεῖτ' ἔθνεα μυρία θνητῶν,
παντοίαις ἰδέησιν ἀρηρότα, θαῦμα ἰδέσθαι.

5

10

15

f. D. B 36:

τῶν δέ συνερχομένων ἐξ ἐσχατον ἵστατο Νεῖκος.

111—a. i. Various parts of animals arise separately. D. B 57:

ἢ πολλαὶ μὲν κόρσαι ἀναύχενες ἐβλάστησαν,
γυμνοὶ δ' ἐπλάζοντο βραχίονες εὔνιδες³ ὄμματα,
ὄμματά τ' οἵ ἐπλανάντο πενητεύοντα μετώπων.

forming of
organic
combinations

¹ θεοῖο - he calls the sphairos a god. Cp. Jaeger, *Theol.* p. 141.

² Vs 15 ζωρά τε τὰ πρὶν ἀκρητα, - "and mixed what was not mixed before".
(By the physician Philumenus ζωρός is also used as the opposite of ἀκρατος).

³ bereft of.

b. 2. Forming of arbitrary combinations. D. B 59:
 αὐτάρ ἐπεὶ κατὰ μεῖζον ἐμίσγετο δαιμονι δαιμων¹,
 ταῦτα τε συμπίπτεσκον, ὅπῃ συνέχυρσεν ἕκαστα,
 ἄλλα τε πρὸς τοῖς πολλὰ διηγεκῆ ἔξεγένοντο.

c. The fittest of these survive. See Arist., *Phys.* II 8, 198 b²⁰:
 ὅπου μὲν οὖν ἀπαντα συνέβη ὥσπερ κἄν εἰ ἔνεκά του ἐγίνετο, ταῦτα μὲν
 ἑσώθη ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου συστάντα ἐπιτηδειῶς· ὅσα δὲ μὴ οὔτως, ἀπώλετο
 καὶ ἀπόλλυται, καθάπερ Ἐμπ. λέγει τὰ βουγενῆ ἀνδρόπρωρα.

d. D. B 61:

πολλὰ μὲν ἀμφιπρόσωπα καὶ ὀμφίστερνα φύεσθαι
 βουγενῆ ἀνδρόπρωρα, τά τ' ἐμπαλιν ἔξανατέλλειν
 ἀνδροφυῆ βούκρανα, μεμιγμένα τῇ μὲν ἀπ' ἀνδρῶν,
 τῇ δὲ γυναικοφυῆ, σκιεροῖς² ἡσκημένα γυίσι.

e. 3. "Whole-natured forms" in which there is not any distinction of sex or species. D. B 62 vs. 4:

οὐλοφυεῖς μὲν πρῶτα τύποι χθονός ἔξανατέλλον,
 ἀμφοτέρων ὄδατός τε καὶ ἵδεος^{*} αἰσαν ἔχοντες·
 τοὺς μὲν πῦρ ἀνέπεμπε θέλον πρὸς ὄμοιον ἴκεσθαι,
 οὕτε τί πω μελέων ἔρατὸν δέμας ἐμφαίνοντας,
 οὕτ' ἐνοπήν οἶόν τ' ἐπιχώριον ἀνδράσι γυῖον.

f. Cf. Plato, *Symr.* 189 e: "Ἐπειτα δόλον ἦν ἔκάστου τοῦ ἀνθρώπου τὸ εἶδος, στρογγύλον κῶτον καὶ πλευράς κώλων ἔχον· χείρας δὲ τέτταρας είλε καὶ σκέλη τὰ ταῖς χερσὶ· καὶ πρόσωπα δύο ἐπ' αὐχένι κυκλοτερεῖ, διοικα πάντη, κεφαλὴν δὲ ἐπ' ἀμφοτέροις τοῖς προσώποις ἐναντίοις κειμένοις μίαν· καὶ δύτι τέτταρα, καὶ αἰδοῖα δύο, καὶ τέλλα πάντα ὡς ἀπὸ τούτων ἀν τις εἰκάστειν.

4. The sexes and species having been separated, new animals no longer arise from the elements, but are produced by generation (Burnet, *E. Gr. Ph.* 281, 4243).

¹ "When Philotes and Neikos closed in with each other on a larger scale".—K. Freeman (like Burnet) translates: "But as the one divinity became more and more mingled with the other"—But, as the forming of human beings, according to B 35 (our nr. 110e), took place in the fourth period, this "mingling" of the two divinities must be understood as a struggle. Diels: "Doch als in grösserem Masse handgemein wurde der eine Daimon mit dem anderen"—

² σκιεροῖς - covered with hair.

* Kranz reads εἰδεος, with Simpl., who means the genit. of the word Ιδος (= sweat). Diels rightly restored the form ιδεος (transl.: "having a share of both elements, Water and Heat").

g. These four stages are accurately distinguished by Aēt. V, 19, 5 (D. 31 A 72):

'Εμπεδοκλῆς τὰς πρώτας γενέσεις τῶν ζώων καὶ φυτῶν μηδαμῶς ὄλοκλήρους γενέσθαι, ἀσυμφυέσι δὲ τοῖς μορίοις διεζευγμένας· τὰς δὲ δευτέρας συμφυομένων τῶν μερῶν εἰδωλοφανεῖς· τὰς δὲ τρίτας τῶν ὄλοφυῶν· τὰς δὲ τετάρτας οὐκέτι ἐκ τῶν ὅμοιών *, οἷον ἐκ γῆς καὶ ὄντος, ἀλλὰ δι' ἀλλήλων ἥδη, τοῖς μὲν πυκνωθείσης [τοῖς δὲ καὶ τοῖς ζώοις] ** τῆς τροφῆς, τοῖς δὲ καὶ τῆς εύμορφίας τῶν γυναικῶν ἐπερεθίσμὸν τοῦ σπερματικοῦ κινήματος ἐμποιησάσης. τῶν δὲ ζώων πάντων τὰ γένη διακριθῆναι διὰ τὰς ποιὰς κράσεις.

Burnet, *E. Gr. Ph.*² 280 f. (4 242 f.) ascribes (1) and (2) to the fourth period of the world's history; (3) and (4) to the second, when the union of the sphairos is destroyed by Strife. As to (1), cf. Arist., *De caelo* III 2, 300 b¹⁹: καθάπερ Ἐμπ. φησι γίνεσθαι ἐπὶ τῆς φιλότητος, sc. when Love is increasing and Strife retiring. So about (2) Simpl. says (*De caelo* 587, 20): δτε τοῦ Νείκους ἐπεκράτει λοιπὸν ἡ Φιλότης.

112—a. Theophr., *De sensu* 7 (D. A 86):

perception

'Εμπεδοκλῆς — φησι τῷ ἐναρμόττειν¹ εἰς τοὺς πόρους τοὺς ἔκάστης (αἰσθήσεως) αἰσθάνεσθαι· διὸ καὶ οὐ δύνασθαι τὰ ἀλλήλων κρίνειν, διτὶ τῶν μὲν εὐρύτεροι πως, τῶν δὲ στενώτεροι τυγχάνουσιν οἱ πόροι πρὸς τὸ αἰσθητόν, ὡς τὰ μὲν οὐχ ἀπτόμενα διευτονεῖν, τὰ δ' ὀλας εἰσελθεῖν οὐ δύνασθαι.

b. Therefore equal things are known by each other. Emp., D. B 109:

γαίῃ μὲν γάρ γαῖαν ὀπώπαμεν, ὄντας δ' ὄντωρ,
αἰθέρι δ' αἰθέρα δίον, ἀτάρ πυρὶ πῦρ ἀιδηλον,
στοργῇ δὲ στοργὴν, νεῖκος δέ τε νείκει λυγρῷ.

c. Theophr., *I.c.* (D. A 86, l. 30):

vision

πειρᾶται δὲ καὶ τὴν δψιν λέγειν, ποία τίς ἔστι· καὶ φησι τὸ μὲν ἐντὸς αὐτῆς εἶναι πῦρ, τὸ δὲ περὶ αὐτὸν <ὄντωρ καὶ> γῆν καὶ ἀέρα, δι' ὃν διέναι λεπτὸν ὃν καθάπερ τὸ ἐν τοῖς λαμπτῆρσι φῶς. τοὺς δὲ πόρους ἐναλλάξ κεῖσθαι τοῦ τε πυρὸς καὶ τοῦ ὄντος, διτὶ τοῖς μὲν τοῦ πυρὸς τὰ λευκά, τοῖς δὲ τοῦ ὄντος τὰ μέλανα γνωρίζειν· ἐναρμόττειν γάρ ἔκατέροις ἔκάτερα. φέρεσθαι δὲ τὰ γρώματα πρὸς τὴν δψιν διὰ τὴν ἀπορροήν.

d. Emped., D. B 84:

ώς δ' δτε τις πρόδον νοέων² ὠπλίσσατο λύχνον
χειμερίην διὰ νύκτα, πυρὸς σέλας αἰθομένοιο

¹ τῷ ἐναρμόττειν - sc. τὰς ἀπορροίας. "as the effluences fit into the pores of the sense-organ to which they are related".

² πρόδον νοέων - μέλλων δέξιεναι.

* ὅμοιών τις, στοιχείων Diels., *Dox.* 430.

** Secl. Diels.

ἄψας, παντοίων ἀνέμων λαμπτῆρας ἀμοργούς¹,
 οἱ τ' ἀνέμων μὲν πνεῦμα διασκιδνᾶσιν ἀέντων,
 5 φῶς δ' ἔξω διαθρῷσκον, δσον ταναώτερον ἦεν²,
 λάμπεσκεν κατὰ βηλὸν³ ἀτειρέσιν ἀκτίνεσσιν ·
 ὃς δὲ τότε⁴ ἐν μήνιγξιν ἑεργμένον ὡγύγιον πῦρ
 λεπτῆσιν <τ>⁵ ὅθόνησι λοχάζετο κύκλοπα κούρην,
 <αῖ> χοάνησι δίαντα τετράτο θεσπεσίησιν ·
 10 αἱ δ' ὄδατος μὲν βένθος ἀπέστεγον⁶ ἀμφινάοντος,
 πῦρ δ' ἔξω δίεσκον⁶, δσον ταναώτερον ἦεν.

In this fr. the eye is compared to the sun (see W. J. Verdenius in *Studia Vollgraff*, p. 155-164) and sight is more an active proceeding than a passive state, as might be deduced from Emp.' general theory of effluences going out from things and penetrating into the pores of the organs. Cf. Plato, *Meno* 76 d, where Gorgias defines colours as ἀπορροὴ σχημάτων ὥψει σύμμετρος καὶ αἰσθητός.

hearing

e. Theophr., *I.c.*, continues (c. 9):

τὴν δ' ἀκοήν ἀπὸ τῶν ἔξωθεν γίνεσθαι ψόφων, θταν γάρ <ό ἀὴρ> * ὑπὸ τῆς φωνῆς κινηθῆ, ἤχειν ἐντός · ὥσπερ γάρ εἰναι κώδωνα τῶν † ἵσων ἤχων † ** τὴν ἀκοήν, ἦν προσαγορεύει σάρκινον ὅζον· κινουμένην δὲ παίειν τὸν ἀέρα πρὸς τὰ στερεὰ καὶ ποιεῖν ἤχον.

taste and touch

f. Theophr., *I.c.* (D. A 86, p. 302, l. 15):

περὶ δὲ γεύσεως καὶ ἀφῆς οὐ διορίζεται καθ' ἐκατέραν οὔτε πῶς οὔτε δὶ' ἀγίγνονται, πλὴν τὸ κοινὸν δτι τῷ ἐναρμόττειν τοῖς πόροις αἰσθησίς ἐστιν.

thinking

113—a. Theophr., *ib. c. 10:*

ώσαύτως δὲ λέγει⁷ καὶ περὶ φρονήσεως καὶ ἀγνοίας. τὸ μὲν γάρ φρονεῖν εἶναι τοῖς ὁμοίοις, τὸ δ' ἀγνοεῖν τοῖς ἀνομοίοις, ὡς ἡ ταύτην ἡ παραπλήσιον

¹ ἄψας - ἀμοργούς · λαμπτῆρας is a horn-lantern. Burnet puts the comma after αἴθομένοι and then translates ἄψας . . . λαμπτῆρας: "fastening to it horn plates to keep out all manner of winds". I prefer to construe with Diels πυρὸς σέλας αἴθομένοι ἄψας, taking λαμπτῆρας as an apposition of λύχνον.

² δσον ταναώτερον ἷεν - because it is so much finer.

³ λάμπεσκεν κατὰ βηλὸν κτλ. - "shines across the threshold with unyielding beams".

⁴ ὡς τότε — : "so then the primeval fire, wrapped up in membranes (μήνιγξιν) and delicate tissues, which were pierced through and through with wondrous passages (χοάνησι), hid itself behind the round pupil".

⁵ ἀπέστεγον - keep out.

⁶ let go through.

⁷ Sc. Emped.

* Kranz (Diels read ὁ ἀὴρ in stead of γάρ).

** τῶν ἴσων mss.; Diels reads τῶν εἰσιόντων. Probably the meaning is: "For hearing is a sort of bell ringing inside the ear."

δὸν τῇ αἰσθήσει τὴν φρόνησιν. Διαριθμησάμενος γὰρ ὡς ἔκαστον ἔκάστῳ γνω-
ρίζομεν, ἐπὶ τέλει προσέθυκεν ὡς (D. B. 107)

ἐκ τούτων <γάρ> πάντα πεπήγασιν ἀρμοσθένται καὶ τούτοις φρονέουσι καὶ ἔδοντ̄ ἥδ̄ ἀνιῶνται.

5

διὸ καὶ τῷ αἴματι¹ μάλιστα φρονεῖν· ἐν τούτῳ γὰρ μάλιστα κεκρᾶσθαι [έστι] τὰ στοιχεῖα τῶν μερῶν. (II) δσοις μὲν οὖν ίσα καὶ παραπλήσια μέμεικται καὶ μὴ διὰ πολλοῦ μηδ' αὖ μικρά μηδ' ὑπερβάλλοντα τῷ μεγέθει, τούτους φρονιμωτάτους εἶναι καὶ κατὰ τὰς αἰσθήσεις ἀκριβεστάτους, κατὰ λόγον δὲ 10 καὶ τοὺς ἐγγυτάτω τούτων, δσοις δὲ ἐναντίως, ἀφρονεστάτους. καὶ ὅν μὲν μανὰ καὶ ἀραιὰ κεῖται τὰ στοιχεῖα, νωθρούς καὶ ἐπιπόνους· ὅν δὲ πυκνὰ καὶ κατὰ μικρὰ τεθραυσμένα, τοὺς δὲ τοιούτους ὁξεῖς φερομένους καὶ πολλοῖς ἐπιβαλλομένους ὀλίγα ἐπιτελεῖν διὰ τὴν ὁξύτητα τῆς τοῦ αἵματος φορᾶς. οἷς δὲ καθ'² ἐν τι μόριον ἡ μέση κρᾶσίς ἔστι, ταύτη σοφοὺς ἐκάστους εἶναι· 15 διὸ τοὺς μὲν ὥρτορας ἀγαθούς, τοὺς δὲ τεχνίτας, ὡς τοῖς μὲν ἐν ταῖς χερσὶ, τοῖς δὲ ἐν τῇ γλώττῃ τὴν κρᾶσιν οὖσαν. ὅμοιώς δ' ἔχειν καὶ κατὰ τὰς ὅλλας δυνάμεις³.

b. D. B 105, vs 3:

αίνια γάρ άνθρώποις περικάρδιον ἐστιν νόημα.

114—Sextus, *Adv. Math.* VIII (Against the Logicians II) 286:
ο δὲ Ἐμπ. . . πάντα ἡξίου λογικὰ τυγχάνειν, καὶ οὐ ζῶα μόνον ἀλλὰ καὶ φυτά ὄφτως γεράσων (B 110, 19):

all creatures
think

πάντα γὰρ ἴσθι περόνησιν ἔγειν καὶ γώματος αἴσαν.

Emp. in this fr. warns men to strive after other things than wisdom; "for they long once more to return to their own kind. For know that all things" e.g.s.

¹ τῷ αἷματι μάλιστα φρονεῖν. Cf. the fr. 105 (this nr., sub b).

² καὶ κατὰ τὰς ἄλλας δυνάμεις. About the whole of this *κρᾶσις*-theory cp. Parm. fr. 16, our nr. 86: thinking depends on the *κρᾶσις* μελέτων. Diels explains Emp. fr. 106 in this way:

πρὸς παρεὸν γὰρ μῆτις δέξεται ἀνθρώπουσι.
However, τὸ παρεὸν obviously does not mean the bodily consistence of each moment, but simply: "what is before them". So what he says is this: "For wisdom (or counsel) growth to men according to what is before them"; i.e. depends on things exterior. Aristotle cites the verse in *De Anima* III 3, 427 a²¹, in order to prove that οἱ ἀρχαῖοι τὸ φρονεῖν καὶ τὸ αἰσθάνεσθαι ταῦτα εἰναι φασιν, namely both a physical process, defined by the formula "τῷ ὅμοιῳ τὸ ὅμοιον". Now the senses are affected by the ἀπορροαῖ of things. Likewise, reasonable powers grow according to what presents itself to them.

In B 108 Eimpd. says what Diels found in 106:

δοσσον δ' ἄλλοις μετέφυν, τόσον ἀρ σφισιν αλι
καὶ τὸ προσεγένεν ἄλλοις παρίσταται . . .

"As far as men grow to be different (as to their bodily consistence), in that measure thought also presents itself different to them."

respiration 115—Men breathe according to E. not only through the organs of respiration, but through all the pores of the body, the blood retiring

to the heart and air going in, and inversely the blood being pushed to the surface of the body and air going out. He illustrates this by the *klepsydra*, a metal vessel with a narrow neck (*αὐλός*) at the top, and the bottom being pierced with holes: when you dip the instrument into the water, holding your hand on the pipe, the water does not flow in. As soon as you take your hand off, the water enters. Inversely, when the vessel is filled with water and you

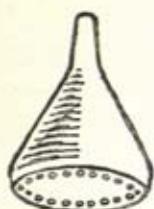


Fig. 1.

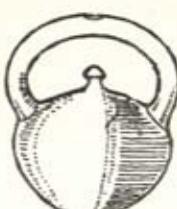


Fig. 2.

These figures are taken from W. K. G. Guthrie's edition of Arist., *De caelo* (Loeb Class. Libr.), p. 228.

withdraw it from the water keeping your hand on the opening at the top, the water does not run out. See Arist., *Problem. XVI 8*, 914 b⁹ (Diels, V. S. 59 (Anaxagoras) A 69).

Emp., D. B 100:

'Ωδε δ' ἀναπνεῖ πάντα καὶ ἔκπνει· πᾶσι λίφαυοι
σαρκῶν σύριγγες πύματον κατὰ σῶμα¹ τέτανται,
καὶ σφιν ἐπὶ στομίοις πυκιναῖς τέτρηνται ὅλοξιν
ριῶν ἔσχατα τέρθρα² διαμπερές, ὥστε φόνον³ μὲν
5 κεύθειν, αἰθέρι δ' εὔποριήν διόδουσι τετμῆσθαι.
Ἐνθεν ἔπειθ' ὅπταν μὲν ἀπατήῃ τέρεν⁴ αἷμα,
αἰθήρ παρλάζων κατατίσσεται οἰδματι μάργῳ,
εὗτε δ' ἀναθρώσκῃ, πάλιν ἔκπνει, ὥσπερ ὅταν παῖς
κλεψύδρη παιζῆσαι⁵ διπτετέος⁶ χαλκοῖο.
10 εὗτε μὲν αὐλοῦ πορθμὸν ἐπ' εὐειδεῖ χερὶ θεῖσα
εἰς ὄδυτος βάπτησι τέρεν δέμας ἀργυρέοιο,
οὐδεὶς ἄγγοςδ' ὅμβρος ἐσέρχεται, ἀλλά μιν εἱργει
ἄέρος ὅγκος ἔσωθε πεσών ἐπὶ τρήματα πυκνά,

¹ πύματον κατὰ σῶμα - over the surface of their body.

² τέρθρα - τέρματα (the surface).

³ φόνον - αἷμα.

⁴ τέρεν - thin.

⁵ παιζῆσαι - shining.

⁶ παιζῆσαι Diels. Kranz παιζούσα (according to the reading of some mss.; others have παιζούσαι or παιζῆσαι), putting a — after this verse and after 17.

εισόκ' ἀποστεγάσῃ πυκινὸν ῥόον¹. αὐτὰρ ἔπειτα
πνεύματος ἐλλείποντος ἐσέρχεται αἰσιμὸν ὄδωρ. 15
ώς δ' αὕτως, δθ' ὄδωρ μὲν ἔχη κατὰ βένθεα χαλκοῦ
πορθμοῦ χωσθέντος βροτέω χροὶ ἡδὲ πόροιο,
αἰθήρ δέκτος ἐσω λειτημένος διμβρον ἐρύκει,
ἀμφὶ πύλας ἡθμοῖο δυσηχέος² ἄκρα κρατύνων,
εἰσόκε ρειρὶ μεθῆ, τότε δ' αὖ πάλιν, ἐμπαλιν ἢ πρίν, 20
πνεύματος ἐμπίπτοντος ὑπεκθίει αἰσιμὸν ὄδωρ.
ώς δ' αὕτως τέρεν αἴμα κλαδασσόμενον διὰ γυίων
όππότε μὲν παλίνορσον ἀπατήεις μυχόνδε³,
αἰθέρος εὐθὺς ῥεῦμα κατέρχεται οἰδματὶ θῦον,
εὗτε δ' ἀναθρώσκη⁴, πάλιν ἐκπνέει ίσον ὄπισσω. 25

116—For the exordium of the „Purification“ (“Song of penance”) the Καθαροὶ see D. B 112, our nr. 101a.

a. In B 115 he presents himself as a fallen god:

a fallen god

ἔστιν Ἀνάγκης χρῆμα⁵, θεῶν ψήφισμα παλαιόν,
ἀίδιον, πλατέεσσι κατεσφρηγισμένον δρκοῖς.
εὗτέ τις⁶ ἀμπλακίησι⁷ φόνῳ⁸ φίλα γυῖα μιήνη
<Νείκει θ>' δις κ(ε) ἐπίορχον ἀμαρτήσας ἐπομόσση⁹
δαιμονες οἵτε μακραίωνος λελάχασι βίοιο, 5
τρίς μιν μυρίκις ὥρας ἀπὸ μακάρων ὀλάλησθαι
φυομένους παντοῖα διὰ χρόνου εἰδεα θνητῶν,
ἀργαλέας βιότοιο μεταλλάσσοντα κελεύθους.
αἰθέριον μὲν γάρ σφε μένος πόντονδε διώκει,
πόντος δ' ἐξ χθονὸς οὐδας ἀπέπτυσε, γαῖα δ' ἐξ αὐγάς 10
ἡλίου φαέθοντος, δ' δ' αἰθέρος ἐμβαλε δίναις.
ἄλλος δ' ἐξ ἄλλου δέχεται, στυγέουσι δὲ πάντες.
τῶν καὶ ἔγώ νῦν εἰμι, φυγὰς θεόθεν καὶ ὀλήτης,
Νείκει μαίνομένω πίσυνος.

¹ πυκινὸν ῥόον - the compressed stream of air.

² δυσηχέος - "ill-sounding", ruckling: the water is pushed to the top by the air "striving to get in" (ἐσω λειτημένος) at the bottom, and "dominates at the top" (ἄκρα κρατύνων).

³ μυχόνδε - "to the interior", to the heart.

⁴ ἀναθρώσκη - to the surface of the body.

⁵ χρῆμα - an oracle.

⁶ τις sc. δαιμων, in a loose construction taken up by the word δαιμονες in the vs 5.

⁷ ἀμπλακίησι - sinfully.

⁸ φόνῳ - αἴματι.

his incarnation
tions He remembers his own incarnations.

b. D. B 117:

ἥδη γάρ ποτ' ἐγώ γενόμην κοῦρός τε κόρη τε
Θάμνος τ' οἰωνός τε καὶ ἔξαλος Ἑλλοπος¹ ἵχθυς.

warning
against
animal food

117—a. D. B 136:

οὐ παύσεσθε φόνοιο δυσηγέος; οὐκ ἐσορᾶτε
ἄλλήλους δάπτοντες ἀκηδείησι νόοιο;

b. D. B 137:

Μορφὴν δὲ ἄλλάξαντα πατήρ φίλον υἱὸν ἀείρας
σφάζει ἐπευχόμενος μέγα νήπιος· οἱ δὲ² ἀπορεῦνται
λισσόμενον θύοντες· δὲ αὖ νήκουστος ὁμοκλέων³
σφάξας ἐν μεγάροισι κακὴν ἀλεγύνετο δαῖτα.
ώς δὲ αὔτως πατέρα υἱὸς ἐλὼν καὶ μητέρα παιδεῖς
θυμὸν ἀπορράσαντε φίλας κατὰ σάρκας ἔδουσιν.

c. D. B 139:

οἴμ' δτι οὐ πρόσθεν με διώλεσε νηλεὲς ἡμαρ,
πρὶν σχέτλι' ἔργα βορᾶς περὶ χείλεσι μητίσασθαι.

the gods

118—a. D. B 133:

οὐκ ἔστιν πελάσσασθαι⁴ ἐν ὀρθαλμοῖσιν ἐφικτόν
ἡμετέροις ἡ χερσὶ λαβεῖν, ἡπερ τε μεγίστη
πειθοῦς ἀνθρώποισιν ἀμαξιτὸς εἰς φρένα πίπτει.

b. D. B 134:

οὐδὲ γάρ ἀνδρομέῃ κεφαλῇ κατὰ γυῖα κέκασται⁵,
οὐ μὲν ἀπὸ νώτοιο δύο κλάδοι ἀΐσσονται,
οὐ πόδες, οὐ θοὰ γοῦν⁶, οὐ μήδεα λαχνήντα,
ἄλλᾳ φρὴν ἱερὴ καὶ ἀθέσφατος ἐπλετο μοῦνον,
φροντίσι κόσμον ἀπαντα καταΐσσουσα θοῆσιν.

2—ANAXAGORAS

his place in
the history of
philosophy 119—About Anaxagoras we have the testimony of a (younger) con-
temporary, namely Socrates. In *Ph.* 96 a ff. Plato makes him tell his

¹ Explained by Hesych. as "dumb".

² οἱ δέ - the assistants.

³ ὁμοκλέων - (deaf to) his cries.

⁴ "It is not possible to bring the deity near to us, so that he could be reached by our eyes or touched with our hands." —

⁵ κέκασται - he is not equipped with. Cf. Pind., *OI.* I 27.

own intellectual history: in his youth he was very eager to learn the causes of things, of their coming into being and passing away, and of their existence. The elder philosophers of nature did not furnish him with any satisfactory explanation.

a. Plato, *Phaedo* 97 b:

ἀκούσας μέν ποτε ἐκ βιβλίου, τινός, ὡς ἔφη, Ἀναξαγόρου ἀναγιγνώσκοντος καὶ λέγοντος, ὡς ἄρα νοῦς ἐστιν διακοσμῶν τε καὶ πάντων αἴτιος, ταύτη δὴ τῇ αἰτίᾳ ήσθην τε καὶ ἔδοξέ μοι τρόπον τινὰ εὖ ἔχειν τὸ τὸν νοῦν εἶναι πάντων αἴτιον, καὶ ἡγησάμην, εἰ τοῦθ' οὕτως ἔχει, τόν γε νοῦν κοσμοῦντα πάντα κοσμεῖν καὶ ἔκαστον τιθέναι ταύτη, δῆπε ἀν βέλτιστα ἔχῃ.

But on reading the whole book he is bitterly disappointed. 98 b:

ἀπὸ δὴ θυμαστῆς ἐλπίδος φχόμην φερόμενος, ἐπειδὴ προτὸν καὶ ἀναγιγνώσκων ὁρῶ ἀνδρα τῷ μὲν νῷ οὐδὲν χρώμενον οὐδέ τινας αἰτίας ἐπαιτιώμενον εἰς τὸ διακοσμεῖν τὰ πράγματα, δέρας δὲ καὶ αιθέρας καὶ ὄματα αἰτιώμενον καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ ἄτοπα.

b. Cf. Arist., *Metaph.* A 3, 984 b¹⁵:

νοῦν δή τις εἰπὼν εἶναι καθάπερ ἐν τοῖς ζῷοις καὶ ἐν τῇ φύσει τὸν αἴτιον τοῦ κόσμου καὶ τῆς τάξεως πάσης οἷον νήφων ἐφάνη παρ' εἰκῇ λέγοντας τοὺς πρότερον.

c. Ib. A 4, 985 a¹⁶:

Ἀναξαγόρας τε γάρ μηχανῇ χρῆται τῷ νῷ πρὸς τὴν κοσμοποιίαν, καὶ δτῶν ἀπορήσῃ διὰ τὸν αἴτιαν ἐξ ἀνάγκης ἐστί, τότε παρέλκει αὐτὸν, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις πάντα μᾶλλον αἴτιάται τῶν γιγνομένων ἢ νοῦν.

120—a. Diog. II 6 (D. 59 A 1):

Ἀναξαγόρας Ἡγησιβούλου ἦν Εύβούλου Κλαζομένιος. — (7) ἤρξατο δὲ φιλοσοφεῖν Ἀθήνησιν ἐπὶ Καλλίου ἐτῶν είκοσιν ὥν, ὡς φησι Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς ἐν τῇ τῶν ἀρχόντων ἀναγραφῇ· ἔνθα καὶ φασιν αὐτὸν ἔτη διατρῆψαι τριάκοντα. —

life

b. Plut., *Pericl.* 4, 4 (D. 59 A 15):

οὐ δὲ πλεῖστα Περικλεῖ συγγενόμενος καὶ μάλιστα περιθεὶς ὅγκον αὐτῷ καὶ φρόνημα δημαρχίας ἐμβριθέστερον, δλως τε μετεωρίσας καὶ συνεζάρχας τὸ ἀξίωμα τοῦ ἥθους, Ἀναξαγόρας ἦν ὁ Κλαζομένιος, διὸ οἱ τότε ἀνθρωποι Νοῦν προστηγόρευον.

his relation
to Pericles

c. Plut., *Pericl.* 32 (D. A 17):

Περὶ δὲ τοῦτον τὸν χρόνον . . . καὶ ψήφισμα Διοπείθης ἔγραψεν εἰσαγγέλλεσθαι τοὺς τὰ θεῖα μὴ νομίζοντας ἢ λόγους περὶ τῶν μεταρσίων διδά-
De Vogel, Greek Philosophy I

the charge
of ἀσέβεια

σκοντας ἀπερειδόμενος¹ εἰς Περικλέα δι' Ἀναξαγόρου τὴν ὑπόνοιαν. — Ἀναξαγόραν δὲ φοβηθεὶς ἐξέπεμψε καὶ προῦπεμψεν ἐκ τῆς πόλεως.

d. Cf. Plut., *Nic.* 23, 3 (D. A 18):

'Αναξαγόραν εἰρχθέντα μάλις περιεποιήσατο Περικλῆς.

As to the charge, cp. Plato, *Apol.* 26 d, where Meletus says that Socrates did not acknowledge sun and moon to be gods, ἐπεὶ τὸν μὲν ἥλιον λίθον φησὶν εἶναι, τὴν δὲ σελήνην γῆν. To which S. answers: 'Αναξαγόρου οὐεὶ κατηγορεῖν, ὡς φύλε Μ.; e.q.s.

he died at Lampsacus 121—a. Diog. II 14 (D. A 1):

καὶ τέλος ἀποχωρήσας εἰς Λάμψακον αὐτόθι κατέστρεψεν. ὅτε καὶ τῶν ἀρχόντων τῆς πόλεως ἀξιούντων τί βούλεται αὐτῷ γενέσθαι, φάναι τοὺς παῖδας, ἐν ᾧ ἀποθάνῃ μηνί, κατ' ἔτος παιζειν συγχωρεῖν. καὶ φυλάττεται τὸ ἔθος καὶ νῦν.

b. Cf. Arist., *Rhet.* B 23, 1398 b¹⁵: καὶ Λαμψακηνοὶ Ἀναξαγόραν ξένον ὅντα ἔθαψαν καὶ τιμῶσιν ἔτι καὶ νῦν.

being is one 122—A. first of all is influenced by Parmenides.

a. D. B 5:

... γινώσκειν χρή, ὅτι πάντα οὐδὲν ἐλάσσω ἔστιν οὐδὲ πλείω (οὐ γάρ ἀνυστόν πάντων πλείω εἶναι), ἀλλὰ πάντα ἕστι αἰεὶ.

b. D. B 3:

οὔτε γάρ τοῦ σμικροῦ ἔστι τό γε ἐλάχιστον, ἀλλ' ἐλασσον ἀεὶ (τὸ γάρ ἐὸν οὐκ ἔστι τομῇ οὐκ εἶναι²) — ἀλλὰ καὶ τοῦ μεγάλου ἀεὶ ἔστι μεῖζον. καὶ ἕστι τῷ σμικρῷ πλήθιος, πρός τοῦ δὲ ἔκαστον ἔστι καὶ μέγα καὶ σμικρόν.

infinitely divisible 123—D. B 17:

τὸ δὲ γίνεσθαι καὶ ἀπόλλυσθαι οὐκ ὁρθῶς νομίζουσιν οἱ "Ελληνες". οὐδὲν γάρ γρῆμα γίνεται οὐδὲ ἀπόλλυται, ἀλλ' ἀπὸ ἔόντων χρημάτων συμμίσγεται τε καὶ διακρίνεται. καὶ οὕτως ἀν ὁρθῶς καλοῖεν τό τε γίνεσθαι συμμίσγεσθαι καὶ τὸ ἀπόλλυσθαι διακρίνεσθαι.

In this A. seems to agree with Empedocles. But the latter explains qualitative variety of things by admitting his four elements. A. accounts for the same fact in a very different way.

¹ ἀπερειδόμενος εἰς - directing suspicion against P. by means of A.

² τὸ γάρ ἐὸν οὐκ ἔστι τομῇ οὐκ εἶναι - "For it cannot be that what is should cease to be by being cut" (Burnet).

τομῇ is a correction of Zeller for the mss.-reading τὸ μῆ. Kranz keeps the traditional text τὸ μῆ οὐκ εἶναι; but in his translation he is inclined to adopt the correction of Zeller.

124—a. Simpl., *Phys.* 155, 23 (Anaxag. D. B 1):

ὅτι δὲ Ἀναξαγόρας ἔξ ἐνὸς μίγματος¹ ἀπειρα τῷ πλήθει ὁμοιομερῆ ἀποχρίνεσθαι φησιν πάντων μὲν ἐν παντὶ ἐνόντων, ἐκάστου δὲ κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν² χαρακτηριζομένου, δηλοῖ διὰ τοῦ πρώτου τῶν Φυσικῶν λέγων ἀπ' ἀρχῆς· „ὅμοιοι πάντα χρήματα ἦν, ἀπειρα καὶ πλῆθος καὶ σμικρότητα· καὶ γάρ τὸ σμικρὸν ἀπειρον ἦν. καὶ πάντων ὅμοιοι ἐόντων οὐδὲν ἔνδηλον ἦν ὑπὸ σμικρότητος· πάντα γάρ ἄντε τε καὶ αἰθῆρ κατεῖχεν, ἀμφότερα ἀπειρα ἐόντα· ταῦτα γάρ μέγιστα ἔνεστιν ἐν τοῖς σύμπασι καὶ πλήθει καὶ μεγέθει³.“

qualitative variety explained

b. The primitive stage of πάντα ὅμοιοι does still exist in a certain *everything in sense*: “all things have a part of everything in themselves”. D. B 6: *everything*

καὶ δὲ ἵσται μοῖραι εἰσι τοῦ τε μεγάλου καὶ τοῦ σμικροῦ πλῆθος, καὶ οὕτως ἀν εἶη ἐν παντὶ πάντα· οὐδὲ χωρὶς ἔστιν εἰναι, ἀλλὰ πάντα πάντος μοῖραν μετέχει. ὅτε τούλαχιστον μὴ ἔστιν εἰναι, οὐχ ἀν δύναιτο χωρισθῆναι, οὐδὲ ἀν ἐφ' ἕαυτοῦ γενέσθαι, ἀλλ' διποστερ ἀρχὴν εἰναι καὶ νῦν πάντα ὅμοιοι. ἐν πᾶσι δὲ πολλὰ ἔνεστι καὶ τῶν ἀποκρινομένων ἵστα πλῆθος ἐν τοῖς μείζοσι τε καὶ ἐλάσσοσι.

c. Cf. also D. B 4:

τούτων δὲ οὕτως ἔχόντων χρὴ δοκεῖν ἐνεῖναι πολλά τε καὶ παντοῖα ἐν πᾶσι τοῖς συγκρινομένοις, καὶ σπέρματα πάντων χρημάτων καὶ ιδέας παντοῖας ἔχοντα καὶ χροιάς καὶ ἡδονάς.

d. In B 10 he puts the question: How is qualitative variety to be explained, if all is one?

πῶς γάρ ἀν, φησίν, ἐκ μὴ τριχός γένοιτο θρὶξ καὶ σάρξ ἐκ μὴ σαρκός;
He has given his answer in B 6: πάντα πάντος μοῖραν μετέχει.

e. Cf. B 8:

οὐ κεχώρισται ἀλλήλων τὰ ἐν τῷ ἐνὶ κόσμῳ οὐδὲ ἀποκέκοπται πελέκει οὔτε τὸ θερμὸν ἀπὸ τοῦ ψυχροῦ οὔτε τὸ ψυχρὸν ἀπὸ τοῦ θερμοῦ.

Hence each thing has something of its opposite in it. Cf. D.B 21 about perception (our nr. 133).

125—An especial kind of opposites may prevail, such as cold and wet, a separation having been made in the original state of mixture. D.B 2: *influence of Anaximenes*

¹ ἔξ ἐνὸς μίγματος - the original mixture, when “all was ὅμοιοι”, contained all qualitative variety in itself.

² κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν - see our next nr., 125.

³ In this he shows influence of Anaximenes; see our next following nr.

a. καὶ γὰρ ἀήρ τε καὶ αἰθήρ ἀποκρίνονται ἀπὸ τοῦ πολλοῦ τοῦ περιέχοντος, καὶ τό γε περιέχον ἀπειρόν ἐστι τὸ πλῆθος.

But also in the original state the cold and wet seem to have prevailed according to A., and therefore air and aether (see the fr. I at the end: πάντα γὰρ ἀήρ τε καὶ αἰθήρ κατεῖχεν); for “everything bears the stamp of that opposite which prevails” (ἐκάστου κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν χαρακτηρίζομένου, 124a). Cf. Anaxagoras D. B 12, at the end:

b. δὲ τῶν πλεῖστα ἔνι, ταῦτα ἐνδηλότατα ἐν ἔκαστον ἐστι καὶ ἦν.

no void

126—Arist., *Phys.* IV 6, 213a²² cites A. among those who try to demonstrate that there is no void:

οἱ μὲν οὖν δεικνύναι πειρώμενοι ὅτι οὐκ ἐστιν (τὸ κενόν), οὐχ ὁ βιούλονται λέγειν οἱ ἀνθρωποι κενόν, τοῦτ' ἔξελέγχουσιν, ἀλλ' ἀμαρτάνοντες λέγουσιν, ὥσπερ Ἀναξαγόρας καὶ οἱ τοῦτον τὸν τρόπον ἐλέγχοντες. ἐπιδεικνύουσι γὰρ ὅτι ἐστι τι ὁ ἀήρ, στρεβλοῦντες τοὺς ἀσκοὺς καὶ δεικνύντες ὡς ἴσχυρὸς ὁ ἀήρ καὶ ἐναπολαμβάνοντες ἐν ταῖς κλεψύδραις.

the void:
separated
from all
other things

127—Anaxagoras D. B 12:

τὰ μὲν ἄλλα παντὸς μοῖραν μετέχει, νοῦς δέ ἐστιν ἀπειρον καὶ αὐτοκρατὲς ἄλλα μέμεικται οὐδὲν λόγοι, ἀλλὰ μόνος αὐτὸς ἐπ' ἐωστοῦ ἐστιν. εἰ μὴ γὰρ ἐφ' ἑαυτοῦ ἦν, ἀλλά τε φέμεμεικτο ἄλλῳ, μετεῖχεν ἀν ἀπάντων λόγοι, εἰ ἐμέμεικτό τε φέμε. ἐν παντὶ γὰρ παντὸς μοῖρᾳ ἔνεστιν, ὥσπερ ἐν τοῖσι πρόσθιν

5 μοι λέλεκται, καὶ ἀν ἔκώλυνεν αὐτὸν τὰ συμμεμειγμένα, ὥστε μηδενὸς λόγοις κρατεῖν δύμοις δέ καὶ μόνον ἔοντα ἐφ' ἑαυτοῦ. ἐστι γὰρ λεπτότατόν τε πάντων λόγοι, καὶ καθαρώτατον καὶ γνώμην γε περὶ παντὸς πᾶσαν ἴσχει

cause of
motion

καὶ λόγοι μέγιστον· καὶ δσα γε ψυχὴν ἔχει καὶ τὰ μεῖζα καὶ τὰ ἐλάσσων, πάντων νοῦς κρατεῖ. καὶ τῆς περιχωρήσιος¹ τῆς συμπάσης νοῦς ἐκράτησεν,

10 περιχωρήσαι τὴν ἀρχήν². καὶ πρῶτον ἀπὸ τοῦ * σμικροῦ ἤρξατο περιχωρεῖν, ἐπὶ ** δὲ πλέον περιχωρεῖ, καὶ περιχωρήσει ἐπὶ πλέον. καὶ τὰ συμμετρόμενά τε καὶ ἀποκρινόμενα καὶ διακρινόμενα πάντα ἔγνω νοῦς. καὶ δποῖα ἐμελλεν ἔσεσθαι καὶ δποῖα ἦν, δσσα νῦν μὴ ἐστι, καὶ δσα νῦν ἐστι καὶ δποῖα ἐσται ***, πάντα διεκδιμησε νοῦς, καὶ τὴν περιχώρησιν ταύτην, ἦν νῦν

15 περιχωρέει τὰ τε ἀστρα καὶ ὁ ἡλίος καὶ ἡ σελήνη καὶ ὁ ἀήρ καὶ ὁ αἰθήρ οἱ ἀποκρινόμενοι. ἡ δὲ περιχώρησις αὐτῇ ἐποίησεν ἀποκρίνεσθαι. καὶ ἀποκρίνεται ἀπὸ τε τοῦ ἀραιοῦ τὸ πυκνὸν καὶ ἀπὸ τοῦ ψυχροῦ τὸ θερμὸν καὶ ἀπὸ τοῦ ζοφεροῦ τὸ λαμπτὸν καὶ ἀπὸ τοῦ διεροῦ τὸ ξηρόν. μοῖραι δὲ πολλαὶ πολλῶν

¹ περιχώρησις - rotation.

² ὥστε περιχωρῆσαι τὴν ἀρχὴν - so that it began to rotate in the beginning.

* τοῦ Diels; τοῦ mss.

** ἐπὶ δὲ Diels; ἐπειδὲ δὲ mss.

*** καὶ δσα νῦν ἐστι — ἐσται Kranz.

εἰσι. παντάπασι δὲ οὐδὲν ἀποκρίνεται οὐδὲ διακρίνεται ἔτερον ἀπὸ τοῦ ἑτέρου πλὴν νοῦ. νοῦς δὲ πᾶς ὅμοιός ἐστι, καὶ ὁ μείζων καὶ ὁ ἐλάττων. ἔτερον δὲ 20 οὐδέν ἐστιν ὅμοιον οὐδενί, ἀλλ' ὅτων πλεῖστα ἔνι, ταῦτα ἐνδηλότατα ἐν ἔκαστον ἐστι καὶ ἦν.

128—a. Simpl., *Phys.* 300, 27 (D. 59 B 13), defends A. against the *reproach of Aristotle and his commentator Alexander, that he did not use his νοῦς in his explanation of the world:*

'Αλλ' ὅτι μὲν προσχρῆται, δῆλον, εἴπερ τὴν γένεσιν οὐδὲν ἄλλο ἢ ἔκκρισιν εἶναι φησι, τὴν δὲ ἔκκρισιν ὑπὸ τῆς κινήσεως γίνεσθαι, τῆς δὲ κινήσεως αἴτιον εἶναι τὸν νοῦν. λέγει γὰρ οὗτως 'Α.' „καὶ ἐπει ἤρξατο ὁ νοῦς κινεῖν, ἀπὸ τοῦ κινουμένου παντὸς ἀπεκρίνετο, καὶ ὅσον ἔκινησεν ὁ νοῦς, πᾶν τοῦτο διεκρίθη· κινουμένων δὲ καὶ διακρινομένων ἡ περιχώρησις πολλῷ μᾶλλον ἐποίει διακρίνεσθαι.'

b. Anaxagoras, D. B 16:

'Απὸ τουτέων ἀποκρινομένων συμπήγγυται γῇ· ἐκ μὲν γὰρ τῶν νεφελῶν ὕδωρ ἀποκρίνεται, ἐκ δὲ τοῦ ὕδατος γῇ, ἐκ δὲ τῆς γῆς λίθοι συμπήγγυνται ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ· οὗτοι δὲ ἔκχωρέουσι μᾶλλον τοῦ ὕδατος.'

129—D. B 4 (for the beginning see our nr. 124 c):

innumerable worlds

καὶ ἀνθρώπους τε συμπαγῆναι καὶ τὰ ἄλλα ζῷα, δσα ψυχὴν ἔχει. καὶ τοῖς γε ἀνθρώποισιν εἶναι καὶ πόλεις συνωκημένας καὶ ἔργα κατεσκευασμένα, ὡσπερ παρ' ἡμῖν, καὶ ἡέλιόν τε αὐτοῖσιν εἶναι καὶ σελήνην καὶ τὰ ἄλλα, ὡσπερ παρ' ἡμῖν, καὶ τὴν γῆν αὐτοῖσι φύειν πολλά τε καὶ παντοῖα, ὃν ἔκεινοι τὰ δνῆστα συνενεγκάμενοι εἰς τὴν οἰκησιν χρῶνται. ταῦτα μὲν οὖν μοι λέλεκται περὶ τῆς ἀποκρίσιος, δτι οὐκ ἀν παρ' ἡμῖν μόνον ἀποκριθείη, ἀλλὰ καὶ ἄλλῃ.

130—a. D. B 11:

ἐν παντὶ παντὸς μοῖρᾳ ἔνεστι πλὴν νοῦ, ἐστιν οἷσι δὲ καὶ νοῦς ἔνι.

organic nature
distinguished from anorganic

We could expect that, according to this view, man would be defined as having the greatest portion of νοῦς within him. However, A. defines him more as *homo faber* than as *homo sapiens*.

b. Arist., *De part. anim.* Δ 10, 687 a⁷:

'Α. μὲν οὖν φησι διὰ τὸ χεῖρας ἔχειν φρονιμώτατον εἶναι τῶν ζῷων ἀνθρωπον.

131—a. Plut., *Quaest. nat.* I p. 911 D:

plants have a soul

ζῷον γὰρ ἔγγειον τὸ φυτὸν εἶναι οἱ περὶ . . . 'Αναξαγόραν . . . οἴονται.—

b. [Arist.], *De plantis* I 1, 815 a¹⁸:

ὁ μὲν 'Αναξαγόρας καὶ ζῷα εἶναι (τὰ φυτὰ) καὶ ἥδεσθαι καὶ λυπεῖσθαι εἶπε, τῇ τε ἀπορροῇ τῶν φύλλων καὶ τῇ αἰδήσει τοῦτο ἐκλαμβάνων.. (b¹⁷) καὶ νοῦν καὶ γνῶσιν εἶπεν ἔχειν τὰ φυτά.

perception 132—A. explains perception in a way contrary to Empedocles. Theophr., *De sensu* 27 (D. 59 A 92):

'Αναξαγόρας δὲ γίνεσθαι μὲν (τὰς αἰσθήσεις) τοῖς ἐναντίοις· τὸ γάρ δόμοιον ἀπαθέεις ὑπὸ τοῦ δόμοιου· καθ' ἐκάστην δ' ίδιᾳ πειρᾶται διαριθμεῖν. (29) ἀπασταν δ' αἰσθῆσιν μετὰ λύπης, ὅπερ ἂν δόξειεν ἀκόλουθον εἶναι τῇ ὑποθέσει· πᾶν γάρ τὸ ἀνόμοιον ἀπτόμενον πόνον παρέχει.'

weakness of the senses

133—a. Sextus, *Adv. Math.* VII 90:

'Ο μὲν φυσικώτατος Ἀναξαγόρας, ὡς ἀσθενεῖς διαβάλλων τὰς αἰσθήσεις, „ύπ' ἀφαυρότητος αὐτῶν”, φησίν, „οὐ δυνατοί ἔσμεν κρίνειν τάληθές.” τίθησι δὲ πίστιν αὐτῶν τῆς ἀπιστίας τὴν παρὰ μικρὸν τῶν χρωμάτων ἔξαλλαγήν. εἰ γάρ δύο λάθοιμεν χρώματα, μέλαν καὶ λευκόν, εἴτα ἐκ θατέρου εἰς θάτερον κατὰ σταγόνα παρεχέοιμεν, οὐ δυνήσεται ἡ δύψις διακρίνειν τὰς παρὰ μικρὸν μεταβολάς, καίπερ πρὸς τὴν φύσιν ὑποκειμένας.'

b. In connection with this last fr. we have to understand D. B 21 a: δύψις γάρ τῶν ἀδήλων τὰ φαινόμενα.

3—LEUCIPPUS AND DEMOCRITUS

Leucippus

134—Diog. IX 30 f. and 46 (D. 67 A 1, and 68 A 33):

Λεύκιππος Ἐλεάτης, ὡς δέ τινες Ἀβδηρίτης, κατ' ἐνίους δὲ Μιλήσιος· οὗτος ἤκουσε Ζήνωνος.—πρῶτος τε ἀτόμους ἀρχὰς ὑπεστήσατο.

(46) Μέγας Διάκοσμος, διν οἱ περὶ Θεόφραστον Λευκίππου φασὶν εἶναι.

Aristotle nearly always joins his name with that of Democritus, so that we can hardly distinguish the thoughts of the one from those of the other.

On and μὴ δν

135—Arist., *Metaph.* A 4, 985 b*:

Λεύκιππος δὲ καὶ ὁ ἐταῖρος αὐτοῦ Δημόκριτος στοιχεῖα μὲν τὸ πλῆρες καὶ τὸ κενὸν εἰναὶ φασι, λέγοντες τὸ μὲν δν, τὸ δὲ μὴ δν, τούτων δὲ τὸ μὲν πλῆρες καὶ στερεὸν τὸ δν, τὸ δὲ κενόν [γε καὶ μανδὸν]* τὸ μὴ δν (διὸ καὶ οὐδὲν μᾶλλον τὸ δν τοῦ μὴ δντος εἶναι φασιν, διτι οὐδὲ τὸ κενὸν τοῦ σώματος **, αἵτια δὲ τῶν δντων ταῦτα ὡς ὄλην).

* Jaeger argues rightly that these words must be secluded (*Hermes* 52, 1917, pp. 483-486).

** τοῦ κενοῦ τὸ σώμα Schwegler, followed by W. D. Ross. The mss have τὸ κενὸν τοῦ σώματος. Zeller supplied «ἔλαττον» after τὸ κενὸν. Now this gives a good sense; yet it seems not to be necessary to supply or to change anything, the words οὐδὲν μᾶλλον meaning simply "just as well", so that the terms may be interchanged. A good example of this use is cited by Jaeger, i.e., p. 488. Some interesting parallels in Seneca and the Latin jurists will be adduced by Mr. L. M. de Rijk in *Mnemosyne* 1950.

136—Arist., *De gen. et corr.* I 8, 325 a²³:

Λεύκιππος δ' ἔχειν φήμη λόγους, οἵτινες πρὸς τὴν αἰσθησιν ὄμολογούμενα λέγοντες οὐκ ἀναιρήσουσιν οὔτε γένεσιν οὔτε φθορὰν οὔτε κίνησιν καὶ τὸ πλῆθος τῶν ὅντων. ὄμολογήσας δὲ ταῦτα μὲν τοῖς φαινομένοις, τοῖς δὲ τὸ ἐν κατασκευαζούσιν, ὡς οὐκ ἂν κίνησιν οὖσαν ἀνεύ κενοῦ, τὸ τε κενὸν μὴ ὃν καὶ τοῦ ὅντος οὐθὲν μὴ ὃν φησιν εἶναι· τὸ γάρ κυρίως ὃν παυπτλῆρες ὅν. ἀλλ' εἶναι τὸ τοιοῦτον οὐχ ἐν, ἀλλ' ἀπειρα τὸ πλῆθος καὶ ἀδράτα διὰ σμικρότητα τῶν ὅγκων. ταῦτα δὲ ἐν τῷ κενῷ φέρεσθαι (κενὸν γάρ εἶναι), καὶ συνιστάμενα μὲν γένεσιν ποιεῖν, διαλυσόμενα δὲ φθοράν.

difference
from the
Eleatics

137—Stob., *Ed.*, I 4, 7 c (*Dox.* 321):

Λεύκιππος πάντα κατ' ἀνάγκην, τὴν δὲ αὐτὴν ὑπάρχειν είμαρμένην. λέγει γάρ ἐν τῷ Περὶ νοῦ· οὐδὲν χρῆμα μάτην γίνεται, ἀλλὰ πάντα ἐκ λόγου τε καὶ ὑπ' ἀνάγκης.

ἀνάγκη

138—Cic., *Acad. pr.* II, 37, 118; D. 67 A 8:

Leucippus plenum et inane; Democritus huic in hoc similis, uberior Democritus in ceteris.

Leucippus
and
Democritus

139—a. Arist., *De caelo* III 4, 303 a⁴; *De gen. anim.* II 6, 742 b²⁰: Democritus Δημόκριτος δὲ Ἀβδηρίτης.

b. Diog. IX 41 (D. 68 A 1):

γέγονε δὲ τοῖς χρόνοις, ὡς αὐτός φησιν ἐν τῷ Μικρῷ διακόσμῳ, νέος κατὰ πρεσβύτην Ἀναξαγόραν, ἔτεσιν αὐτοῦ νεώτερος τετταράκοντα.

c. Diog. IX 34 (D. ib.):

οὗτος μάγων τινῶν διήκουσε καὶ Χαλδαίων, Ξέρξου τοῦ βασιλέως τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἐπιστάτας καταλιπόντος, ἦνίκα ἔξενίσθη παρ' αὐτῷ, καθά φησι καὶ Ἡρόδοτος¹. παρ' ὃν τά τε περὶ θεολογίας καὶ ἀστρολογίας ἔμαθεν ἔτι παῖς ὁν.

d. Demetr. Magnes ap. Diog. IX 36 (D. 68 A 1, B 116):

δοκεῖ δὲ καὶ Ἀθήναζε ἐλθεῖν καὶ μὴ σπουδάσαι γνωσθῆναι δόξης καταφρονῶν. καὶ εἰδέναι μὲν Σωκράτη, ἀγνοεῖσθαι δὲ ὑπ' αὐτοῦ „ἡλθον γάρ”, φησίν, „εἰς Ἀθήνας, καὶ οὕτις με ἔγνωκεν”.

140—Democr. wrote a great many books, on the most various subjects. Diog. I 16 mentions him among the most voluminous writers: his books

¹ Cp. Hrd. VIII 120; VII 109.

a. πολλὰ δὲ Ζήνων, πλείω Ξενοφάνης, πλείω Δημόκριτος, πλείω Ἀριστοτέλης, πλείω Χρύσιππος.

Cf. Seneca, *Eph.* 90, 32.

b. Diog. enumerates them in IX 46-49:

Τὰ δὲ βιβλία αὐτοῦ καὶ Θρασύλος ἀναγέγραφε κατὰ τάξιν οὕτως, ὡσπερεὶ καὶ τὰ Πλάτωνος, κατὰ τετραλογίαν· ἔστι δὲ Ἡθικὰ¹ — Φυσικὰ¹ — Ασύντακτα¹ — Μαθηματικὰ¹ — Μουσικὰ¹ — Τεχνικὰ¹ —.

and style

c. Cic., *Orat.* 20, 67:

itaque video visum esse nonnullis Platonis et Democriti locutionem, etsi absit a versu, tamen quod incitatius feratur et clarissimis verborum luminibus utatur, potius poema putandum quam comicorum poetarum.

the atoms
and the void

141—Simpl., *De Caelo* p. 294, 33 Heiberg:

ὅλιγα δὲ ἐκ τῶν Ἀριστοτέλους Περὶ Δημοκρίτου (fr. 208 Rose) παραγραφέντα δηλώσει τὴν τῶν ἀνδρῶν ἔκεινων διάνοιαν. „Δημόκριτος ἡγεῖ ται τὴν τῶν ἀιδίων φύσιν εἶναι μικρὰς οὐσίας πλῆθος ἀπείρους· ταύταις δὲ τόπον ἄλλον ὑποτίθησιν ἀπειρον τῷ μεγέθει· προσαγορεύει δὲ τὸν μὲν τόπον τοῦσδε 5 τοῖς ὀνόμασι, τῷ τε κενῷ καὶ τῷ οὐδενὶ καὶ τῷ ἀπειρῷ, τῶν δὲ οὖσιων ἐκάστην τῷ τε δενὶ καὶ τῷ ναστῷ² καὶ τῷ δντι. νομίζει δὲ εἶναι οὕτω μικρὰς τὰς οὐσίας, ὥστε ἐκφυγεῖν τὰς ἡμετέρας αἰσθήσεις. ὑπάρχειν δὲ αὐταῖς παντοῖς μορφάς καὶ σχήματα παντοῦα καὶ κατὰ μέγεθος διαφοράς. ἐκ τούτων οὖν ἡδη καθάπερ ἐκ στοιχείων γεννᾶται καὶ συγκρίνει τοὺς ὁφθαλμοφανεῖς καὶ 10 τοὺς αἰσθητοὺς δγκους. στασιάζειν δὲ καὶ φέρεσθαι ἐν τῷ κενῷ διά τε τὴν ἀνομοιότητα καὶ τὰς ἄλλας εἰρημένας διαφοράς, φερομένας δὲ ἐμπίπτειν³ καὶ περιπλέκεσθαι περιπλοκὴν τοιαύτην, ἡ συμψαύειν μὲν αὐτὰ καὶ πλησίον ἄλλήλων εἶναι ποιεῖ, φύσιν μέντοι μίαν ἐξ ἔκεινων κατ' ἀλήθειαν οὐδὲ ἡντιναοῦν γεννᾶται· κομιδῇ γάρ εὑηθες εἶναι τὸ δύο ἡ τὰ πλείονα γενέσθαι ἀν ποτε 15 ἐν. τοῦ δὲ συμμένειν τὰς οὐσίας μετ' ἄλλήλων μέχρι τινὸς⁴ αἰτιάται τὰς ἐπαλλαγάς καὶ τὰς ἀντιλήψεις⁵ τῶν σωμάτων· τὰ μὲν γάρ αὐτῶν εἶναι σκαληνά⁶, τὰ δὲ ἀγκιστρώδη, τὰ δὲ κοῖλα, τὰ δὲ χυρτά, τὰ δὲ ἄλλας ἀναρίθμους ἔχοντα διαφοράς· ἐπὶ τοσοῦτον οὖν χρόνον σφῶν αὐτῶν ἀντέχεσθαι νομίζει καὶ συμμένειν, ἔως ἴσχυροτέρα τις ἐκ τοῦ περιέχοντος ἀνάγκη παραγενομένη διασείσῃ καὶ χωρὶς αὐτὰς διασπειρῇ.”

¹ Here follows a series of titles for each group.

² ναστόν = πλῆρες.

³ ἐμπίπτειν - sc. ἄλλήλαις.

⁴ μέχρι τινὸς - sc. χρόνου.

⁵ τ. ἐπαλλαγάς κ.τ. ἀντιλήψεις - the junction and the seizing of each other.

⁶ σκαληνά - crooked.

142—a. *Sext., Adv. Math. VII (= Against the Logicians I) 135* primary and secondary qualities
(Democr. D. 68 B 9, 10, 6, 7):

Δημόκριτος (D. B 9) . . . „νόμῳ . . .”, φησί, „γλυκὺ καὶ νόμῳ πικρόν, νόμῳ θερμόν, νόμῳ ψυχρόν, νόμῳ χροιή· ἐτεῇ δὲ ἀτομα καὶ κενόν” (ὅπερ <ἔστι>· νομίζεται μὲν εἶναι καὶ δοξάζεται τὰ αἰσθητά, οὐκ ἔστι δὲ κατ’ ἀλήθειαν ταῦτα, ἀλλὰ τὰ ἀτομα μόνον καὶ τὸ κενόν). (136) ἐν δὲ τοῖς Κρατυνηρίοις, καίπερ ὑπεσχημένος ταῖς αἰσθήσεσι τὸ κράτος τῆς πίστεως ἀναθεῖναι, 5 οὐδὲν ἡττον εὑρίσκεται τούτων καταδικάζων. φησὶ γάρ· „ἡμεῖς δὲ τῷ μὲν ἔόντι οὐδὲν ἀτρεκὲς συνίεμεν, μεταπῖπτον δὲ κατά τε σώματος διαθήκην καὶ τῶν ἐπεισιόντων καὶ τῶν ἀντιστηριζόντων.” καὶ πάλιν φησίν (B 10) · „ἐτεῇ μὲν νῦν διτὶ οἶον ἔκαστον ἔστιν <ἢ> οὐκ ἔστιν οὐ συνίεμεν, πολλαχῆ δεδήλωται.” (137) ἐν δὲ τῷ Περὶ ἴδεων (B 6) „γιγνώσκειν τε χρή”, φησίν, „ἄνθρωπον 10 τῷδε τῷ κανόνι, διτὶ ἐτεῆς ἀπήλλαχται.” καὶ πάλιν (B 7) · „δῆλοι μὲν δὴ καὶ οὗτος ὁ λόγος, διτὶ ἐτεῇ οὐδὲν ἴσμεν * περὶ οὐδενός, ἀλλ’ ἐπιφρουσμή¹ ἔκάστοισιν ἡ δόξις.”

b. *Democr., D. B 117:*

ἐτεῇ δὲ οὐδὲν ἴδμεν · ἐν βυθῷ γάρ ἡ ἀλήθεια.

his seeming scepticism

c. *Sext., o.c. 138 (D. B 11):*

ἐν δὲ τοῖς Κανόσι (D. B 11) δύο φησίν εἶναι γνώσεις, τὴν μὲν διὰ τῶν αἰσθήσεων, τὴν δὲ διὰ τῆς διανοίας, ὃν τὴν μὲν διὰ τῆς διανοίας γνησίην καλεῖ προσμαρτυρῶν αὐτῇ τὸ πιστὸν εἰς ἀληθείας κρίσιν, τὴν δὲ διὰ τῶν αἰσθήσεων σκοτίην δινομάζει ἀφαιρούμενος αὐτῆς τὸ πρὸς διάγνωσιν τοῦ ἀληθίους ἀπλανές. (139) λέγει δὲ κατὰ λέξιν · „γνώμης δὲ δύο εἰσὶν ἴδεαι, 5 ἡ μὲν γνησίη, ἡ δὲ σκοτίη· καὶ σκοτίης μὲν τάδε σύμπαντα, δψις ἀκοή ὁδμὴ γεῦσις ϕαῦσις. ἡ δὲ γνησίη, ἀποκεχριμένη δὲ ταύτης.” εἴτα προκρίνων τῆς σκοτίης τὴν γνησίην ἐπιφέρει λέγων · „διτὸν ἡ σκοτίη μηχέτι δύνηται μήτε δρῆν ἐπ’ ἑλαττον μήτε ἀκούειν μήτε ὁδμᾶσθαι μήτε γεύεσθαι μήτε ἐν τῇ ϕαῦσει αἰσθάνεσθαι, ἀλλ’ ἐπὶ λεπτότερον <δέῃ ζητεῖν, τότε ἐπιγίνεται ἡ 10 γνησίη ἀπε δργανον ἔχουσα τοῦ νῶσαι λεπτότερον> **.

d. *Democr., D. B 125 (Galen., De medic. empir. fr. ed. Schoene, 1259, 8):*

ἐποίησε τὰς αἰσθήσεις λεγούσας πρὸς τὴν διάνοιαν οὔτως · „τάλαινα φρήν, παρ’ ἡμέων λαβθοῦσα τὰς πίστεις² ἡμέας καταβάλλεις; πτῶμά τοι τὸ κατάβλημα.”

the senses speak to the reasoning power

¹ ἐπιφρουσμή - flowing-in (of images). Cp. the next following fr.
² “your evidence”.

* Sextus cites the fr. in this form. Diog. L. IX 72 has ίδμεν in the parallel fr. 117, see our nr. b. ** Added by Diels.

the theory of the eidolæ 143—**a.** Aēt. IV 8, 10 (Dox. 395):

Λεύκιππος, Δημόκριτος τὴν αἰσθήσιν καὶ τὴν νόησιν γίνεσθαι εἰδώλων ἔξωθεν προσιόντων μηδενὶ γάρ ἐπιβάλλειν μηδετέραν χωρὶς τοῦ προσπίπτοντος εἰδώλου.

b. More detailed information is given by Plut., *Symp.* VIII 10, 2, p. 735 a:

φησὶ Δημόκριτος ἐγκαταβυσσοῦσθαι τὰ εἴδωλα διὰ τῶν πόρων εἰς τὰ σώματα καὶ ποιεῖν τὰς κατὰ τὸν ὄποις ἐπαναφέρόμενα· φοιτᾶν δὲ ταῦτα πανταχόθεν ἀπιόντα καὶ σκευῶν καὶ ίματίων καὶ φυτῶν, μάλιστα δὲ ζῴων ὑπὸ σάλου πολλοῦ καὶ θερμότητος, οὐ μόνον ἔχοντα μορφοειδεῖς τοῦ σώματος

5 explanation of telepathic phenomena ἐκμεμαγμένας ὁμοιότητας . . . ἀλλὰ καὶ τῶν κατὰ ψυχὴν κινημάτων καὶ βουλευμάτων ἐκάστῳ καὶ ἡθῶν καὶ παθῶν ἐμφάσεις¹ ἀναλαμβάνοντα συνεφέλκεοθαι, καὶ προσπίπτοντα μετὰ τούτων ὡσπερ ἐμψυχα φράζειν καὶ δια-

στέλλειν² τοῖς ὑποδεχομένοις τὰς τῶν μεθέντων αὐτὰ δόξας καὶ διαλογισμούς καὶ ὅρμάς, ὅταν ἐνάρθρους καὶ ἀσυγχύτους φυλάττοντα προσμίξῃ τὰς εἰκόνας.

On the eidola-theory see J. Bidez, *Eos ou Platon et l'Orient*, Bruxelles 1945, p. 135-141.

and of the evil eye

c. Ib. V 7, 6, p. 682 F:

ἄ (sc. εἴδωλα) φησιν ἔκεινος ἔξιέναι τοὺς φθονοῦντας οὔτ' αἰσθήσεως ἀκοιρά παντάπασιν οὔτε ὄρμῆς, ἀνάπλεα τε τῆς ἀπὸ τῶν προιεμένων μοχθηρίας καὶ βασκανίας³. μεθ' ἡς ἐμπλασσόμενα καὶ παραμένοντα καὶ συνοικοῦντα τοῖς βασκαινομένοις ἐπιταράττειν καὶ κακοῦν αὐτῶν τό τε σῶμα καὶ τὴν διάνοιαν.

d. Cp. Sext., *Adv. Math.* IX (= *Against the Physicists* I) 19 (D.B. 166):

the gods explained as eidolæ Δημόκριτος δὲ εἰδώλα τινά φησιν ἐμπελάζειν τοῖς ἀνθρώποις, καὶ τούτων τὰ μὲν εἶναι ἀγαθοποιά τὰ δὲ κακοποιά· ἔνθεν καὶ εὕχετο „εὐλόγγων τυχεῖν εἰδώλων”.⁴ εἶναι δὲ ταῦτα μεγάλα τε καὶ ὑπερφυῆ καὶ δύσφιλατα μέν, οὐκ ἄρθρατα δέ, προσημαίνειν τε τὰ μέλλοντα τοῖς ἀνθρώποις θεωρούμενα καὶ φωνάς ἀρέντα. δῆν τούτων αὐτῶν φαντασίαν λαβόντες οἱ παλαιοὶ ὑπενόησαν εἶναι θεόν, μηθενὸς ἄλλου παρὰ ταῦτα δόντος θεοῦ τοῦ ἄρθρατον φύσιν ἔχοντος.

¹ ἐμφάσεις - images.

² διειστέλλειν - tell accurately.

³ βασκανία - malignity (βασκανία = to bewitch).

⁴ J. Bidez, o.c., p. 139 f. says of this prayer: "Sa prière était celle d'un incroyant préoccupé de détourner de lui les songes qui, en suggérant aux hommes des idées fausses sur les dieux, et surtout en les affolant par les frayeurs de la superstition, leur enlèvent ce qu'il appelait l'ἀθραμβή, un équivalent de l'„euthymie" ou bonne humeur d'où est venue la légende du philosophe qui riait toujours."

144—Diog. IX 45 (D. A 1):

πάντα τε κατ' ἀνάγκην γίνεσθαι, τῆς δίνης αἰτίας ούσης τῆς γενέσεως πάντων, ἣν ἀνάγκην λέγει.

purely mechanical explanation of nature

145—Hippolyt., Ref. I 13 (D. A 40):

Ἐλεγε δὲ ὡς ἀεὶ κινουμένων τῶν ὄντων ἐν τῷ κενῷ· ἀπείρους δὲ εἰναι κόσμους καὶ μεγέθει διαφέροντας, ἐν τισὶ δὲ μὴ εἰναι ἥλιον μηδὲ σελήνην, ἐν τισὶ δὲ μεῖζω τῶν παρ' ἡμῖν καὶ ἐν τισὶ πλείω. εἰναι δὲ τῶν κόσμων ἄνισα τὰ διαστήματα, καὶ τῇ μὲν πλείους τῇ δὲ ἐλάττους. καὶ τοὺς μὲν αἴξεσθαι, τοὺς δὲ ἀκμάζειν, τοὺς δὲ φθίνειν, καὶ τῇ μὲν γίνεσθαι, τῇ δὲ ἐκλείπειν *. 5 φθίρεσθαι δὲ αὐτοὺς ὑπὸ ἀλλήλων προσπίπτοντας. εἰναι δὲ ἐνίους κόσμους ἔρημους ζώων καὶ φυτῶν καὶ παντὸς ὑγροῦ. — (18) ἀκμάζειν δὲ κόσμον, ἔως ἂν μηκέτι δύνηται ἔξωθεν τι προσλαμβάνειν.

innumerable worlds

146—a. Arist., *De Anima* I 2, 403 b²⁵:

the soul

Τὸ ἔμψυχον δὴ τοῦ ἀψύχου δυοῖν μάλιστα διαφέρειν δοκεῖ, κινήσει τε καὶ τῷ αἰσθάνεσθαι. Παρειλήφαμεν δὲ καὶ παρὰ τῶν προγενεστέρων σχεδὸν δύο ταῦτα περὶ ψυχῆς· φασὶ γάρ ἔνιοι καὶ μάλιστα καὶ πρώτως ψυχὴν εἰναι τὸ κινοῦν. οἰηθέντες δὲ τὸ μὴ κινούμενον αὐτὸ μὴ ἐνδέχεσθαι κινεῖν ἔτερον, τῶν κινουμένων τι τὴν ψυχὴν ὑπέλαβον εἰναι¹. διθεν Δημόκριτος μὲν πῦρ τι καὶ 5 θερμόν φησιν αὐτὴν εἰναι· ἀπείρων γάρ ὄντων σχημάτων καὶ ἀτόμων τὰ σφαιροειδῆ πῦρ καὶ ψυχὴν λέγει, οἷον ἐν τῷ ἀέρι τὰ καλούμενα ξύσματα², διφαίνεται ἐν ταῖς διὰ τῶν θυρίδων ἀκτῖσιν, ὃν τὴν μὲν πανσπερμίαν τῆς ὅλης φύσεως στοιχεῖα λέγει. ὅμοιώς δὲ καὶ Λεύκιππος. τούτων δὲ τὰ σφαιροειδῆ ψυχὴν, διὰ τὸ μάλιστα διὰ παντὸς δύνασθαι διαδύνειν τοὺς τοιούτους ῥυσμούς³, 10 καὶ κινεῖν τὰ λοιπὰ κινούμενα καὶ αὐτά, ὑπολαμβάνοντες τὴν ψυχὴν εἰναι τὸ παρέχον τοῖς ζώοις τὴν κίνησιν. διὸ καὶ τοῦ ζῆν δρον εἰναι τὴν ἀναπνοήν· συνάγοντος γάρ τοῦ περιέχοντος τὰ σώματα καὶ ἐκθλίβοντος τῶν σχημάτων τὰ παρέχοντα τοῖς ζώοις τὴν κίνησιν διὰ τὸ μηδ' αὐτὰ ἡρεμεῖν μηδέποτε, βοήθειαν γίνεσθαι θύραθεν ἐπεισόντων ἄλλων τοιούτων ἐν τῷ ἀναπνεῖν· 15 κωλύειν γάρ αὐτὰ καὶ τὰ ἐνυπάρχοντα ἐν τοῖς ζώοις ἐκκρίνεσθαι, συνανείργοντα τὸ συνάγον καὶ πηγανόν· καὶ ζῆν⁴ δὲ ἔως ἂν δύνωνται τοῦτο ποιεῖν.

it consists of round and very small atoms

¹ ὑπέλαβον εἰναι - In this frame Aristotle places Democrit's theory of the soul as consisting of round and very fine atoms. We have to consider this as a reflexion of his, not as a direct report of what D. said.

² ξύσματα - "shavings"; particles, motes in the sunbeams.

³ ῥυσμούς - forms, figures.

⁴ καὶ ζῆν - sc. τὰ ζῷα.

* ἐκλείπειν Ritter; λείπειν mss.

b. Ib., 405 a⁸:

Δημόκριτος δὲ καὶ γλαφυρωτέρως¹ εἰρηκεν ἀποφηνάμενος διὰ τί τούτων ἐκάτερον². ψυχὴν μὲν γάρ εἶναι ταῦτα καὶ νοῦν, τοῦτο δὲ εἶναι τῶν πρώτων καὶ ἀδικιρέτων σωμάτων, κινητικὸν δὲ διὰ λεπτομέρειαν καὶ τὸ σχῆμα· τῶν δὲ σγημάτων εὐκινητότατον τὸ σφαιροειδὲς λέγει· τοιοῦτον δὲ εἶναι τὸν τε νοῦν καὶ τὸ πῦρ.

poetical
inspiration

147—D. seems to have reflected upon poetical inspiration. It is quite possible that he explained it by his theory of εἴδωλα, certain well-organised persons being more open to the εἴδωλα than others. Cf. A. Delatte, *Les conceptions de l'enthousiasme chez les philosophes présocratiques*, Paris 1934, pp. 43 f., 57 f.

a. Democrt., D. B 18:

Ποιητὴς δέ, ἄστα μὲν ἀν γράφη μετ' ἐνθουσιασμοῦ καὶ Ἱεροῦ πνεύματος, καλὰ κάρτα ἔστιν.

b. B 21:

"Ομηρος φύσεως λαχῶν θεαζούσης ἐπέων κόσμον ἐτεκτήνατο παντοίων.

man a mikro-
kosmos

148—D. B 34:

ἀνθρώπῳ μικρῷ κόσμῳ ὅντι κατὰ τὸν Δ.

An ancient Iranian theory (in the Avesta, and later in the Boundahish).

Cf. Plato, *Phaedr.* 270 c e, and the *Timaeus* passim; also [Hippocr.], π. ἐβδομάδων. See about this question A. Götze, *Persische Weisheit in Griech. Gewande*, in Zeitschr. f. Indologie und Iranistik, 1923, pp. 60 ff. and 167 ff.; and J. Bidez, *Eos etc.*, p. 135.

The εἴδωλα-theory also occurs with the magians. D. may have been influenced by them (cf. our nr. 139 c).

the highest
thing in life

149—Diog. IX 45 (D. A 1):

Τέλος δὲ εἶναι τὴν εὐθυμίαν, οὐ τὴν αὐτὴν οὖσαν τῇ ἡδονῇ, ὡς ἔνιοι παρακούσαντες ἔξηγήσαντο, ἀλλὰ καθ' ἣν γαληνῶς καὶ εὔσταθῶς ἡ ψυχὴ διάγει, ὑπὸ μῆδενδρος ταραττομένη φύσιος ἡ δεισιδαιμονίας ἡ ἄλλου τινὸς πάθους, καλεῖ δὲ αὐτὴν καὶ εὐεστώ καὶ πολλοῖς ἄλλοις ὀνόμασι.

Here we have come to the "ethics" of D., if we may give this name to it. We have a rather large collection of γνῶμαι of D., loose proverbs or maxims without any system, conserved in the *Florilegium* of Stob. Natorp, *Die Ethika des Demokr.*, Marburg 1893, tried to discover a systematic principle in them.

¹ γλαφυρωτέρως - more subtly.

² διὰ τί τούτων ἐκάτερον - "why the soul is each of these two things", sc. κινητικὸν καὶ γνωριστικὸν.

In these fragments D. appears to us as an ethical humanist, who, in default of a religious or metaphysical principle, was not able to connect his ethics organically with his philosophy of nature.

We find in the ethical fragments of D. two principal themes, from which many of his other apophthegms can be deduced.

150—i—The priority of the spiritual over the corporeal. two principal themes

a. *Democr. D. B 105:*

Σώματος κάλλος ζωῶδες, ἢν μὴ νοῦς ὑπῆ.

b. *D. B 187:*

ἀνθρώποις ἀρμόδιον ψυχῆς μᾶλλον ἢ σώματος λόγον ποιεῖσθαι· ψυχῆς μὲν γάρ τελεότης σκήνεος¹ μοχθηρίην ὄρθοι, σκήνεος δὲ ίσχὺς ἀνευ λογισμοῦ ψυχὴν οὐδέν τι ἀμεινώ τίθησιν.

2—Pleasure and lack of pleasure is the standard.

c. *D. B 4:*

Τέρψις καὶ ἀτερπίη οὖρος.

Diels supplies «τῶν συμφόρων καὶ τῶν ἀσυμφόρων», “of what is suitable or expedient and what is not” *.

d. *D. B 189:*

“Αριστον ἀνθρώπῳ τὸν βίον διάγειν ὡς πλεῖστα εὐθυμηθέντι καὶ ἐλάχιστα ἀνηγθέντι. τοῦτο δ' ἂν εἴη, εἰ τις μὴ ἐπὶ τοῖς θνητοῖσι² τὰς ἡδονὰς ποιοῖτο.

From these two chief principles five other groups of maxims may be deduced.

151—i—Happiness does not depend on outward goods.

Besides B 189 (the preceding fr.) we cite:

εὐθυμία
οὐ εὔεστω

a. *D. B 170:*

Εὐδαιμονίη ψυχῆς καὶ οὐκοδαιμονίη.

b. He says exactly the same in B 171:

Εὐδαιμονίη οὐκ ἐν βοσκήμασιν οἰκεῖ οὐδὲ ἐν χρυσῷ· ψυχὴ οἰκητήριον δαιμονος³.

¹ σκήνεος - σώματος.

² ἐπὶ τ. θνητοῖσι “in mortal things”.

³ “The soul is the dwelling-place of a daemon”, be it a good or an evil one.

* Natorp «τῶν πρηκτέων καὶ μὴ πρηκτέων».

c. B 146 (Plut., *De projectibus in virtute* 10, p. 81 b):

The more advanced in virtue show τὸν λόγον ἐντὸς ἥδη τρεφόμενον καὶ φίλοιμενον ἐν ἔχυτῷ καὶ κατὰ Δ. „αὐτὸν ἐξ ἔχυτοῦ τὰς τέρψιας ἐθιζόμενον λαμβάνειν”.

d. B 40:

οὗτε σώμασιν οὕτε χρήμασιν εύδαιμονοῦσιν ἀνθρωποι, ἀλλ' ὀρθοσύνῃ¹ καὶ πολυφροσύνῃ².

e. B 37:

ὅ τὰ ψυχῆς ἀγαθὰ αἰρεόμενος τὰ θειότερα αἰρέεται· ὁ δε τὰ σκήνεος τὰ ἀνθρωπήια.

f. B 77:

δόξα καὶ πλοῦτος ἀνευ ξυνέσιος οὐκ ἀσφαλέα κτήματα.

μέτρον

152—2—The classic Greek principle of measure.

a. B 191:

‘Ανθρώποισι γάρ εὐθυμίη γίνεται μετριότητι τέρψιος καὶ βίου συμμετρίῃ· τὰ δὲ ἔλλείποντα καὶ ὑπερβάλλοντα μεταπίπτειν³ τε φιλεῖ καὶ μεγάλας κινήσιας ἔμποιειν τῇ ψυχῇ, αἱ δὲ ἐκ μεγάλων διαστημάτων⁴ κινούμεναι τῶν ψυχέων οὗτε εὐσταθέες εἰσὶν οὕτε εὐθυμοί. ἐπὶ τοῖς δυνατοῖς οὖν δεῖ ἔχειν τὴν γνώμην 5 καὶ τοῖς παρεοῦσιν ἀρκέεσθαι τῶν μὲν ζηλουμένων καὶ θαυμαζομένων ὅληγην μνήμην ἔχοντα καὶ τῇ διανοίᾳ μὴ προσεδρεύοντα, τῶν δὲ ταλαιπωρεόντων τοὺς βίους θεωρέειν, ἐννοούμενον ἢ πάσχουσι κάρτα, δκως ἢ τὰ παρεόντα σοι καὶ ὑπάρχοντα μεγάλα καὶ ζηλωτὰ φαίνηται, καὶ μηκέτι πλειόνων ἐπιθυμέοντι συμβαίνῃ κακοπαθεῖν τῇ ψυχῇ.

b. B 102:

καλὸν ἐν παντὶ τῷ ἰσον· ὑπερβολὴ δὲ καὶ ἔλλειψις οὖ μοι δοκεῖ.

c. Also in B 3 D. shows a remarkable inclination to the Epicurean attitude of living-to-oneself:

τὸν εὐθυμεῖσθαι μέλλοντα χρὴ μὴ πολλὰ πρήσσειν, μήτε ἴδιη μήτε ξυνῆ, μηδὲ ἀσσ’ ἀν πράσσῃ, ὑπέρ τε δύναμιν αἰρεῖσθαι τὴν ἔωστοῦ καὶ φύσιν· ἀλλὰ τοσαῦτην ἔχειν φυλακήν⁵, ὥστε καὶ τῆς τύχης ἐπιβαλλούσης⁶ καὶ ἐξ τὸ πλέον ὑπηρεομένης τῷ δοκεῖν, κατατίθεσθαι⁷, καὶ μὴ πλέω προσάπτεσθαι τῶν δυνατῶν. ή γάρ εὐογκίη ἀσφαλέστερον τῆς μεγαλογκίης.

¹ ὀρθοσύνη - straightness of character.

² πολυφροσύνη - many-sidedness.

³ μεταπίπτειν - change suddenly.

⁴ ἐκ μεγάλων διαστημάτων - from one extreme into another.

⁵ φυλακήν - sc. over himself.

⁶ ἐπιβαλλούσης - intrans. ⁷ κατατίθεσθαι - lay aside.

153—3—Practical wisdom a condition to happiness.

φρόνησις

a. B 175:

οἱ δὲ θεοὶ τοῖσι ἀνθρώποισι διδοῦσι τάγαθὰ πάντα καὶ πάλαι καὶ νῦν. πλὴν ὅκσσα κακὰ καὶ βλαβερὰ καὶ ἀνωφελέα, τάδε δ' οὔτε πάλαι οὔτε νῦν θεοὶ ἀνθρώποισι δωροῦνται, ἀλλ' αὐτοὶ τοῖσδεσιν ἐμπελάζουσι διὸ νοῦ τυφλότητα καὶ ἀγνωμοσύνην.

b. B 119:

"Ανθρωποι τύχης εἰδῶλον ἐπλάσαντο πρόφασιν Ιδίης ἀβουλίης· βατὰ¹ γάρ φρονήσει τύχη μάχεται, τὰ δὲ πλεῖστα ἐν βίῳ εὐξύνετος δέξια κατιθύνει.

154—4—The later Cynic and Stoic principle of limitation of desires

of desires is found in many of the fragments of D. Besides B 191, quoted for the greater part in our nr. 152a, we cite:

a. B 284:

"Ἡν μὴ πολλῶν ἐπιθυμέης, τὰ δὲ λίγα τοι πολλὰ δέξει· σμικρὰ γάρ δρεῖς πενίην ἴσοσθενέα πλούτῳ ποιέει.

b. B 283:

πενίη πλούτος δνόματα ἐνδείης καὶ κόρου· οὔτε οὖν πλούσιος <ό> ἐνδέων οὔτε πένης ὁ μὴ ἐνδέων.

c. B 286:

εὐτυχῆς ὁ ἐπὶ μετρίοισι χρήμασιν εὐθυμεόμενος, δυστυχῆς δὲ ὁ ἐπὶ πολλοῖσι δυσθυμεόμενος.

d. B 210:

τράπεζαν πολυτελέα μὲν τύχη παρατίθησιν, αὐταρκέα δὲ σωφροσύνη.

e. B 211:

σωφροσύνη τὰ τερπνὰ δέξει καὶ ἡδονὴν ἐπιμείζονα ποιεῖ.

f. B 118:

βούλεσθαι μᾶλλον μίαν εύρειν αἰτιολογίαν ἢ τὴν Περσῶν οἱ βασιλεῖς^{a philosopher does not care for power or wealth} γενέσθαι.

155—5—The good lies in the disposition of the heart, not in word or deed.

a. B 62:

'Αγαθὸν οὐ τὸ μὴ ἀδικεῖν, ἀλλὰ τὸ μηδὲ ἔθέλειν.

¹ βατὰ - seldom.

b. B 96:

χαριστικός οὐχ ὁ βλέπων πρὸς τὴν ἀμοιβήν, ἀλλ' ὁ εὖ δρᾶν προηγομένος.

c. B 244:

φαῦλον, κανὸν μόνος ἡς, μήτε λέξης μήτ' ἐργάσῃ· μάθε δὲ πολὺ μᾶλλον τῶν ἄλλων σεαυτὸν αἰσχύνεσθαι.

d. B 264:

μηδέν τι μᾶλλον τοὺς ἀνθρώπους αἰδεῖσθαι ἔωστοῦ μηδέ τι μᾶλλον ἔξεργάζεσθαι κακόν, εἰ μέλλει μηδεὶς εἰδῆσειν ἢ οἱ πάντες ἀνθρώποι· ἀλλ' ἔωστὸν μάλιστα αἰδεῖσθαι, καὶ τοῦτον νόμον τῇ ψυχῇ καθεστάναι, ὅστε μηδὲν ποιεῖν ἀνεπιτήδειον¹.

intellectual definition of sin

156—6—We add a sixth principle, not to be deduced from the two chief themes, given under 150, yet a very Greek one, and fitting in rather well with the whole of Democrit's view of life and morals.

a. B 83:

'Αμαρτίης αἰτίη ἡ ἀμαθίη τοῦ κρέσσονος.

Here then we have the famous Socratical maxim: οὐδεὶς ἐκῶν ἀμαρτάνει, and behind it the hotly debated question of the Athenians round the year 400: whether virtue can be taught or not? D. seems to conclude from the above principle that education has some moral effect:

b. B 242:

Πλέονες ἔξι ἀσκήσιος ἀγαθοὶ γίνονται ἢ ἀπὸ φύσιος.

c. See also B 181:

Κρείσσων ἐπ' ἀρετὴν φανεῖται προτροπῇ χρώμενος καὶ λόγου πειθοῖ, ἥπερ νόμῳ καὶ ἀνάγκῃ. λάθρῃ μὲν γάρ ἀμαρτέειν εἰκὸς τὸν εἰργμένον ἀδικίης ὑπὸ νόμου, τὸν δὲ ἐξ τὸ δέον ἡγμένον πειθοῖ οὐκ εἰκὸς οὔτε λάθρῃ οὔτε φανερῷς ἔρδειν τι πλημμελές. διόπερ συνέστει τε καὶ ἐπιστήμῃ δρθοπραγέων τις ἀνδρεῖος δῆμα καὶ εὐθύγνωμος γίγνεται.

d. The following point also reminds us of Plato's Socrates (in the Gorgias and Crito):

Democr., D. B 45:

δὲ ἀδικῶν τοῦ ἀδικουμένου κακοδαιμονέστερος.

e. He explains this in the fr. B 174:

'Ο μὲν εὕθυμος εἰς ἔργα αἰεὶ φερόμενος δίκαια καὶ νόμιμα καὶ ὑπάρχει δινάρχης τε καὶ ἔρρωται καὶ ἀνακηδής² ἐστιν· διὸ δὲ ἀν καὶ δίκης ἀλογῆ³

¹ ἀνεπιτήδειον - not suitable.

² ἀνακηδής = δικηδής.

³ ἀλογῆ - despises.

καὶ τὰ χρὴ ἔόντα μὴ ἕρδη, τούτῳ πάντα τὰ τοιαῦτα ἀτερπείη, ὅταν τευ ἀναμνήσθῃ, καὶ δέδοικε καὶ ἔσυτὸν κακίζει.

f. The next fr. again brings us near to the Platonic Socrates: B 160:

Τὸ γάρ κακῶς ζῆν . . . Δημόκριτος ἔλεγεν οὐ κακῶς ζῆν εἰναι, ἀλλὰ πολὺν χρόνον ἀποθνήσκειν.

Yet, if philosophical ethics are a critical reflexion on the essence of moral good, Aristotle was right in calling Socrates, and not Democr., the founder of philosophical ethics,—unless we would attribute this title to Heraclitus, with his theory of the Logos (see our nr. 62 b).

157—Some loose fragments.

a. B. 99:

Ζῆν οὐκ ἄξιος, δτῷ μηδὲ εἰς ἐστι χρηστὸς φίλος.

friendship
the state

b. B 252:

τὰ κατὰ τὴν πόλιν χρεών τῶν λοιπῶν μέγιστα ἡγεῖσθαι, ὃκως ἀξεται εὖ, μήτε φιλονικέοντα παρὰ τὸ ἐπιεικές μήτε ἴσχυν ἔσυτῷ περιτιθέμενον παρὰ τὸ χρηστὸν τὸ τοῦ ξυνοῦ. πόλις γάρ εὖ ἀγομένη μεγίστη δρθωσίς ἐστι, καὶ ἐν τούτῳ πάντα ἔνι, καὶ τούτου σφόδρα πάντα σώζεται καὶ τούτου διαφθειρομένου τὰ πάντα διαφθείρεται.

c. Cf. B 287:

Ἄπορίη ξυνὴ τῆς ἔκάστου ἡλεπωτέρη· οὐ γάρ ὑπολείπεται ἐλπὶς ἐπικουρίης.

158—a. B 275:

Τεκνοτροφίη σταλερόν· τὴν μὲν γάρ ἐπιτυχίην¹ ἀγῶνος μεστὴν καὶ φροντίδος κέκτηται, τὴν δὲ ἀποτυχίην² ἀνυπέρθετον ἐτέρη ὁδύνη.

difficulties
of raising
children

b. B 276:

οὐ δοκεῖ μοι χρῆναι παιδας κτᾶσθαι· ἐνορῶ γάρ ἐν παιδῶν κτήσει πολλοὺς μὲν καὶ μεγάλους κινδύνους, πολλὰς δὲ λύπας, ὀλίγα δὲ τὰ εὐθηλέοντα³ καὶ ταῦτα λεπτά τε καὶ ἀσθενέα.

c. B 277:

ὅτεῳ χρήμη⁴ τεά ἐστι παιδα ποιήσασθαι, ἐκ τῶν φίλων τεύ μοι δοκεῖ ἀμεινον είναι. καὶ τῷ μὲν παιᾶς ἐσται τοιοῦτος, οἷον ἀν βούληται· ἐστι γάρ ἔκλεξασθαι οἷον ἔθελει· καὶ δις ἀν δοκῇ ἐπιτήδειος είναι, καν μάλιστα κατὰ φύσιν ἔποιτο. καὶ τοῦτο τοσοῦτον διαφέρει, δσον ἐνταῦθα μὲν ἐστι τὸν παιδα λαβεῖν καταθύμιον ἐκ πολλῶν οἷον ἀν δέη. ην δέ τις ποιήται ἀπὸ ἔωστοῦ, πολλοὶ ἔνεισι κίνδυνοι· ἀνάγκη γάρ, δις ἀν γένηται, τούτῳ χρῆσθαι.

¹ τ. ἐπιτυχίην - if you succeed in education.

² τ. ἀποτυχίην - if you do not succeed.

³ εὐθηλέοντα - blessings. ⁴ χρήμη - χρεία, a need.

*tranquillitas
animi* 159—His undisturbed peace of mind gives a foretaste of the Stoic
ἀπάθεια.

B 216:

Σοφίη ἀθαμβός ἀξέιη πάντων τιμιωτάτη οὖσα *.

*Greek
merriness*

160—B 230:

Βίος ἀνεόρταστος μακρὴ ὁδὸς ἀπανδόκευτος.

* Kranz brackets τιμιωτάτη οὖσα as a gloss.

FIFTH CHAPTER A

DIOGENES OF APOLLONIA

161—Diog. IX 57 (D. 64 A 1):

life and date

Διογένης Ἀπολλοθέμιδος Ἀπολλωνιάτης, ἀνὴρ φυσικὸς καὶ ἄγαν ἐλλόγυμος, ἤκουσε δέ, ὡς φησιν Ἀντισθένης, Ἀναξιμένους. ήν δὲ τοῖς χρόνοις κατ' Ἀναξαγόραν.

Diog. of Apollonia (in Crete) was a late disciple of Anaximenes. In opposition to Anaxagoras he defends that the primary substance must be one, and therefore he identifies νόησις (what Anaxagoras called νοῦς) with air.

162—Diog. Apoll., D. 64 B. 2:

one principle

ἐμοὶ δὲ δοκεῖ, τὸ μὲν ἔμπαν εἰπεῖν, πάντα τὰ ὅντα ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἑτερού-
οῦσθαι καὶ τὸ αὐτὸν εἶναι. καὶ τοῦτο εὔδηλον· εἰ γὰρ τὰ ἐν τῷδε τῷ κόσμῳ
ἔόντα νῦν, γῆ καὶ οὐδῶρ καὶ πῦρ καὶ τάλλα δσα φαίνεται ἐν τῷδε τῷ
κόσμῳ ἔόντα, εἰ τούτων τι ἦν ἑτέρον τοῦ ἑτέρου, ἑτέρον δν τῇ ίδίῃ φύσει, καὶ
μὴ τὸ αὐτὸν ἐὸν μετέπιπτε πολλαχῶς καὶ ἑτεροιοῦτο, οὐδαμῆ οὔτε μίσγεσθαι
ἄλλήλοις ἥδύνατο, οὔτε ὠφέλησις τῷ ἑτέρῳ <γένεσθαι ἀπὸ τοῦ ἑτέρου>^{*}*
οὔτε βλάβη, οὐδὲ ἀν οὔτε φυτὸν ἐκ τῆς γῆς φῦναι οὔτε ζῷον οὔτε ἄλλο γενέσθαι
οὐδέν, εἰ μὴ οὕτω συνίστατο ὡστε τωάτῳ εἶναι. ἀλλὰ πάντα ταῦτα ἐκ τοῦ
αὐτοῦ ἑτεροιούμενα ἄλλοτε ἄλλοια γίνεται καὶ ἐς τὸ αὐτὸν ἀναγωρεῖ.

163—a. D. B 3 (Simpl., *Phys.* 152, II):

there is much
νόησις in this
ἀρχῇ

ἔφεζῆς δὲ δεῖξας δτι ἔστιν ἐν τῇ ἀρχῇ ταύτη νόησις πολλῇ „οὐ γὰρ ἄν”, φησιν „οἶόν τε ἦν οὕτω δεδάσθαι ἄνευ νοήσιος, ὡστε πάντων μέτρα ἔχειν, χειμῶνός τε καὶ θέρεος καὶ νυκτὸς καὶ ἡμέρας καὶ οὐετῶν καὶ ἀνέμων καὶ εύδιῶν· καὶ τὰ ἄλλα, εἴ τις βούλεται ἐννοεῖσθαι, εὑρίσκοι ἀν οὕτω διακείμενα, ὡς ἀνυστὸν κάλλιστα”

By Dümmeler, Dickerman and Theiler *, recently followed by Jaeger, Diog.

* Added by Schorn and Diels.

* F. Dümmeler, *Akademika*, Giessen 1889, p. 96 f.

S. O. Dickerman, *De argumentis quibusdam ap. Xenoph., Plat., Arist. obviis e structura hominis et animalium petitis*. Diss. Halle 1909.

W. Theiler, *Zur Geschichte der teleologischen Naturbetrachtung*, Zürich 1925.

is believed to be the source of the teleological explanation of nature, which is by Xenophon, *Mem.* I 4, attributed to Socrates. See Jaeger, *Theol.* pp. 157 ff.—Zeller, *Ph. d. Gr.* 6 I 1, p. 340 n. 2 calls this "ein sehr unsicheres Ergebnis".

b. D. B 4 (Simpl., ib.):

ἐπάρει δτι καὶ ἀνθρωποι καὶ τὰ ἄλλα ζῷα ἐκ τῆς ἀρχῆς ταύτης. ητις ἔστιν ὁ ἀήρ, καὶ ζῆ καὶ ψυχὴν ἔχει καὶ νόησιν, λέγων οὕτως· (B 4) „Ἐτι δὲ πρὸς τούτοις καὶ τάδε μεγάλα σημεῖα· ἀνθρωποι γάρ καὶ τὰ ἄλλα ζῷα ἀναπνέοντα ζώει τῷ ἀέρι. καὶ τοῦτο αὐτοῖς καὶ ψυχὴ ἔστι καὶ νόησις, ὡς δεδηλώσεται ἐν τῇδε τῇ συγγραφῇ ἐμφανῶς· καὶ ἐὰν τοῦτο ἀπαλλαχθῇ, ἀποθνήσκει καὶ η νόησις ἐπιλείπει.”

and it rules all 164—D. B 5 (Simpl., *Phys.* 152, 21):

εἰτα μετ' ὀλίγα σαφῶς ἐπήγαγε· „καὶ μοι δοκεῖ τὸ τὴν νόησιν ἔχον εἶναι ὁ ἀήρ καλούμενος ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὑπὸ τούτου πάντας καὶ κυβερνᾶσθαι καὶ πάντων κρατεῖν· αὐτὸ γάρ μοι τοῦτο θεὸς* δοκεῖ εἶναι καὶ ἐπὶ πᾶν ἀφῆθαι καὶ πάντα διατίθεναι καὶ ἐν παντὶ ἐνεῖναι. καὶ ἔστιν οὐδὲ ἐν, δ τι μὴ μετέχει 5 τούτου. μετέχει δὲ οὐδὲ ἐν ὅμοιοις τὸ ἔτερον τῷ ἔτερῳ, ἀλλὰ πολλοὶ τρόποι καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀέρος καὶ τῆς νοήσιος εἰσιν· ἔστι γάρ πολύτροπος, καὶ θερμότερος καὶ ψυχρότερος καὶ ξηρότερος καὶ ὑγρότερος καὶ στασιμώτερος καὶ δξυτέρην κίνησιν ἔχων, καὶ ἄλλαι πολλαὶ ἔτεροιώσιες ἔνεισι καὶ ἡδονῆς καὶ χροῖς ἀπειροι. καὶ πάντων τῶν ζῷων δὲ η ψυχὴ τὸ αὐτὸ ἔστιν, ἀήρ θερμότερος μὲν τοῦ ἔξω, ἐν δὲ ἐσμεν, τοῦ μέντοι παρὰ τῷ ἥλιῳ πολλὸν ψυχρότερος. ὅμοιον δὲ τοῦτο τὸ θερμὸν οὐδενὸς τῶν ζῷων ἔστιν (ἐπει οὐδὲ τῶν ἀνθρώπων ἀλλήλοις **), ἀλλὰ διαφέρει μέγα μὲν οὖ, ἀλλ' ὥστε παραπλήσια εἶναι. οὐ μέντοι γε ἀτρεκέως γε ὅμοιον οὐδὲν οἷόν τε γενέσθαι τῶν ἔτεροιουμένων ἔτερον τῷ ἔτερῳ, πρὶν τὸ αὐτὸ γένηται. ἀτε δὲ πολυτρόπου οὐδέστις τῆς ἔτεροιώσιος πολύτροπα καὶ τὰ ζῷα καὶ πολλά, καὶ οὗτε ιδέαν ἀλλήλοις ἔοικότα οὔτε δίαιταν οὔτε νόησιν ὑπὸ τοῦ πλήθεος τῶν ἔτεροιώσεων. ὅμως δὲ πάντα τῷ αὐτῷ καὶ ζῆ καὶ ὄρῃ καὶ ἀκούει, καὶ τὴν ἀλλήλην νόησιν ἔχει ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ πάντα.”

it occupies the whole body

165—Simpl., *Phys.* 153, 13 (D. B 6):

καὶ ἐφεξῆς δείκνυσιν δτι καὶ τὸ σπέρμα τῶν ζῷων πνευματῶδές ἔστι, καὶ νόησις γίνονται τοῦ ἀέρος σὺν τῷ αἷματι τὸ ὄλον σῶμα καταλαμβάνοντος διὰ τῶν φλεβῶν· ἐν οἷς καὶ ἀνατομὴν ἀκριβῆ τῶν φλεβῶν παραδίδωσιν.

This account of the veins by Diog. of Apoll. is inserted by Aristotle in his *Hist. Animalium* III 2, 511 b²⁰ (explained by Panzerbieter, *Diog. Ap.*, Lips. 1830, p. 72).

* αὐτὸ γάρ μοι τοῦτο θεὸς is a correction of Usener, accepted by Diels. The mss have ἀπὸ γάρ μοι τοῦτο θεός.

** <ἐν> ἀλλήλοις Kranz.

BOOK II

MAN IN THE CENTRE OF PHILOSOPHY

SIXTH CHAPTER THE SOPHISTS

I—INTRODUCTION

166—I—At Athens people live outside of the philosophical movement. There was nothing beyond elementary teaching.

general conditions

2—A strong need of intellectual training for public life: the *ekklesia*, *boulē* and *dikastēria*.

3—Relativation of moral values by acquaintance with foreign nations.

Herod. III 38:

Δαρεῖος ἐπὶ τῆς ἑωυτοῦ ἀρχῆς καλέσας Ἐλλήνων τοὺς παρεόντας εἶρετο, ἐπὶ κόσφῳ ἀν χρήματι βουλούσατο τοὺς πατέρας ἀποθνήσκοντας καταστέσθαι· οἱ δὲ ἐπ' οὐδενὶ ἔφασαν ἔρδειν ἀν τοῦτο. Δαρεῖος δὲ μετὰ ταῦτα καλέσας Ἰνδῶν τοὺς καλεομένους Καλλατίας, οἱ τοὺς γονέας κατεσθίουσι, εἶρετο, παρεόντων τῶν Ἐλλήνων καὶ δι' ἐρμηνέος μανθανόντων τὰ λεγόμενα, ἐπὶ τίνι χρήματι δεξαίατ' ἀν τελευτῶντας τοὺς πατέρας κατακαίειν πυρί. οἱ δὲ ἀμβώσαντες μέγα εὑφημέειν μιν ἐκέλευν. Οὕτω μὲν ταῦτα νενόμισται, καὶ δρθῶς μοι δοκεῖ Πλιθάρος ποιῆσαι „νόμον πάντων βασιλέα” φήσας εἶναι.

Herodot's attitude towards *nómos*:

III 38, beginning:

πανταχῇ δὲ μοι δῆλα ἔστι διτὶ ἡμάντη μεγάλως ὁ Καρμύσης· οὐ γάρ ἀν ἴροῖσι τε καὶ νομάσιοις ἐπεχειρήσεις καταγελᾶν. Εἰ γάρ τις προθετηπάσι ἀνθρώποισι ἐνλέξασθαι κελεύων νόμους τοὺς καλλίστους ἐκ τῶν πάντων νόμων, διασκεψάμενοι ἀν ἔδοισατο ἔκαστοι τοὺς ἑωυτῶν· οὕτω νομίζουσι πολλὸν τι καλλίστους τοὺς ἑωυτῶν νόμους ἔκαστοι εἶναι. Οὐκ δὲ οὐκές ἔστι δῆλον γε ἡ μανόμενον ἀνδρὸς γέλωτα τὰ τοιαῦτα τίθεσθαι.

Here the opposition of *nόμος* to *φύσις* is near, and a less respectful attitude to the *nόμοι* δὲ can easily be taken.

167—One step further in the same direction brings us to the main thesis of Protagoras:

the next stage

πάντων χρημάτων μέτρον ἀνθρωπος, τῶν μὲν ὅντων ὡς ἔστιν, τῶν δε οὐκ ὅντων ὡς οὐκ ἔστιν.

Here man and his conscience have become the primary reality: being itself depends on his judgment.

traces of
sophistic
culture

168—1—In Thuc. (Nietzsche calls him "den vollendeten Ausdruck der Sophisten-kultur"). See the dialogue of the Melians with the Athenians about right and wrong (Thuc. V 85-113).

2—The dialogues in Attic tragedy, especially Euripides.

3—According to Xenophon (*Mem.* I 2, 40) Pericles disputed with the young Alcibiades on the signification of *nómos*. Plutarch tells us (*Pericles* 36) that Xanthippus, the son of Pericles, reproached his father with the discussions he used to have with the sophists. πεντάθλου γάρ τινος ἀκοντίῳ πατέξαντος Ἐπίτημον τὸν Φαρσάλιον ἀκούσιως καὶ κατακτεναντος ἡμέραν διηγήσασι μετὰ Περιτταγόρου διαποροῦντα, πότερον τὸ ἀκόντιον ἢ τὸν βαλόντα μᾶλλον ἢ τοὺς ἀγωνοθέτας κατά τὸν δρόμον λόγον αἰτίους χρή τοῦ πάθους ἥγεισθαι.

2—PROTAGORAS

date

169—He must have been at least 25 years older than Socrates.

a. Plato, *Prot.* 317 c (Prot. speaks):

καίτοι πολλά γε ἔτη ἡδη εἰμι ἐν τῇ τέχνῃ· καὶ γάρ καὶ τὰ σύμπαντα πολλά μοι ἔστιν· οὐδενὸς διου οὐ πάντων ἀν ὑμῶν καθ' ἡλικίαν πατήρ εἴην.

b. Cf. Pl., *Meno* 91 e:

οἱμαι γάρ αὐτὸν ἀποθανεῖν ἐγγὺς καὶ ἐβδομήκοντα ἔτη γεγονότα, τεττεράκοντα ἐν τῇ τέχνῃ ὄντα.

In the *Theaet.* he is spoken of as one since long dead.

c. Cf. Diog. IX 50:

Πρωταγόρας . . . Ἀβδηρίτης, καθά φησιν Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τοῖς περὶ νόμων, δις καὶ Θουρίοις νόμους γράψαι φησιν αὐτόν.

books

170—The book of Prot. which begins with the homo-mensura-thesis, is called *'Αλήθεια* by Pl., *Theaet.* 161 c.

Sext., *Adv. Math.* VII 60, calls it *Καταβάλλοντες* (sc. λόγοι).

Many other titles are cited: Περὶ τοῦ ὄντος, Περὶ θεῶν, Ἀντιλογικά ορ 'Αντιλογίαι, Τέχνη ἐριστικῶν, Περὶ τῶν μαθημάτων, Περὶ πολιτείας, Περὶ ἀρετῶν a.o.

the homo-
mensura-
thesis

171—a. Protagoras, D. 80 B 1 (Sextus, *Math.* VII 60):

πάντων χρημάτων μέτρον ἀνθρωπος, τῶν μὲν ὄντων ὡς ἔστιν, τῶν δ' οὐκ ὄντων ὡς οὐκ ἔστιν.

We possess two ancient explanations of this thesis, 1—that of Plato in the *Theaet.*, 2—that of Democr. (in Plut., *Adv. Col.*).

b. Pl., *Theaet.* 151 e:

Theaet. has defined ἐπιστήμη as αἰσθησις. Socr. answers: Κινδυνεύεις μέντοι λόγον οὐ φαῦλον είρηκέναι περὶ ἐπιστήμης, ἀλλ' ὃν ἔλεγε καὶ Πρωταγόρας. τρόπον δέ τινα ἄλλον είρηκε τὰ αὐτὰ ταῦτα. φησὶ γάρ που „πάντων χρημάτων μέτρον” ἀνθρώπον εἶναι, „τῶν μὲν ὄντων ὡς ἔστι, τῶν δὲ μὴ ὄντων ὡς οὐκ ἔστιν”. ἀνέγνωκας γάρ που;

ΘΕΑΙ. Ἀνέγνωκα καὶ πολλάκις.

ΣΩ. Οὔκουν οὕτω πως λέγει, ὡς οἷα μὲν ἔκαστα ἐμοὶ φαίνεται, τοιαῦτα μὲν ἔστιν ἐμοί, οἷα δὲ σοί, τοιαῦτα δὲ αὖ σοί· ἀνθρώπος δὲ σύ τε κάγω;

ΘΕΑΙ. Λέγει γάρ οὖν οὕτω.

ΣΩ. Εἰκός μέντοι σοφὸν ἀνδρα μὴ ληρεῖν· ἐπακολουθήσωμεν οὖν αὐτῷ. ἀρ' οὐκ ἐνίστε πνέοντος ἀνέμου τοῦ αὐτοῦ ὃ μὲν ἡμῶν ῥιγοῖ, ὃ δ' οὗ; καὶ ὃ μὲν ἡρέμα, ὃ δὲ σφόδρα;

ΘΕΑΙ. Καὶ μάλα.

ΣΩ. Πότερον οὖν τότε αὐτὸ ἐφ' ἑαυτοῦ τὸ πνεῦμα ψυχρὸν ἢ οὐ ψυχρὸν φήσομεν; ἢ πεισόμεθα τῷ Πρωταγόρᾳ ὅτι τῷ μὲν ῥιγοῦντι ψυχρόν, τῷ δὲ μὴ οὕ;

ΘΕΑΙ. Ἔοικεν.

ΣΩ. Οὔκουν καὶ φαίνεται οὕτω ἔκατέρῳ;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τὸ δέ γε „φαίνεται” αἰσθάνεσθαι ἔστιν;

ΘΕΑΙ. Ἐστιν γάρ.

ΣΩ. Φαντασία ἄρα καὶ αἰσθησις ταῦτα ἐν τε θερμοῖς καὶ πᾶσι τοῖς τοιούτοις. οἷα γάρ αἰσθάνεται ἔκαστος, τοιαῦτα ἔκάστω καὶ κινδυνεύει εἶναι.

c c. Socr. explains this thesis as fundamentally identical with Heracliteism:

(Ib., 152 C 8) Ἄρ' οὖν πρὸς Χαρίτων πάσσοφός τις ἦν ὁ Πρωταγόρας, καὶ τοῦτο ἡμῖν μὲν ἡνίξατο τῷ πολλῷ συρφετῷ, τοῖς δὲ μαθηταῖς ἐν ἀπορρήτῳ τὴν ἀλήθειαν ἔλεγεν;

ΘΕΑΙ. Πῶς δή, Ὅ Σώκρατες, τοῦτο λέγεις;

ΣΩ. Ἐγὼ ἔρω καὶ μάλ' οὐ φαῦλον λόγον, ὡς ἄρα ἐν μὲν αὐτῷ καθ' αὐτὸ οὐδέν ἔστιν, οὐδ' ἂν τι προσείποις ὀρθῶς οὐδὲ ὅποιονοῦν τι, ἀλλ' ἐὰν ὡς μέγα προσαγορεύῃς, καὶ σμικρὸν φανεῖται, καὶ ἐὰν βαρύ, κοῦφον, σύμπαντά τε οὕτως, ὡς μηδενὸς δυνος ἐνὸς μήτε τινὸς μήτε ὀποιουσοῦν· ἐκ δὲ δή φορᾶς τε καὶ κινήσεως καὶ κράσεως πρὸς ἄλληλα γίγνεται πάντα δὲ δή φαμεν εἶναι, οὐκ ὀρθῶς προσαγορεύοντες· ἔστι μὲν γάρ οὐδέποτε οὐδέν, ἀεὶ δὲ γίγνεται. καὶ περὶ τούτου πάντες ἔξῆς οἱ σοφοὶ πλὴν Παρμενίδου συμφερέσθων, Πρωταγόρας τε καὶ Ἡράκλειτος καὶ Ἐμπεδοκλῆς.

d d. To this Socr. replies: If this be so, the opinion of every man

is right. Then one man is not cleverer than the other, and there is no reason why Prot. should be our master.

(Ib., 161 d 3) εἰ γάρ δὴ ἐκάστῳ ἀληθὲς ἔσται δὲ δι' αἰσθήσεως δοξάζῃ, καὶ μήτε τὸ ἄλλου πάθος ἄλλος βέλτιον διακρινεῖ, μήτε τὴν δόξαν κυριώτερος ἔσται ἐπισκέψασθαι ἔτερος τὴν ἑτέρου δρθῆ ή ψευδῆς, ἀλλ' δὲ πολλάκις εἰρηται, αὐτὸς τὰ αὐτοῦ ἐκαστος μόνος δοξάσει, ταῦτα δὲ πάντα δρθὰ καὶ ἀληθῆ, τί δὴ ποτε, δὲ ἑταῖρε, Πρωταγόρας μὲν σοφός, ὥστε καὶ ἄλλων διδάσκαλος ἀξιούσθαι δικαίως μετὰ μεγάλων μισθῶν, ἡμεῖς δὲ ἀμαθέστεροι τε καὶ φοιτητέον ἡμῖν ἦν παρ' ἐκεῖνον, μέτρῳ δοντι αὐτῷ ἐκάστῳ τῆς αὐτοῦ σοφίας;

e. Pl. makes Prot. defend himself as follows:

Ib., 166 d-167a: ἐγὼ γάρ φημι μὲν τὴν ἀλήθειαν ἔχειν ὡς γέγραφα· μέτρον γάρ ἐκαστον ἡμῶν εἶναι τῶν τε δοκιμῶν καὶ μή· μυρίον μέντοι διαφέρειν ἔτερον ἑτέρου αὐτῷ τούτῳ, διτι τῷ μὲν ἄλλα ἔστι τε καὶ φαίνεται, τῷ δὲ ἄλλα. καὶ σοφίαν καὶ σοφὸν ἄνδρα πολλοῦ δέω τὸ μὴ φάναι εἶναι, ἀλλ' αὐτὸν τούτον καὶ λέγω σοφόν, δις δὲ τινὶ ἡμῶν, δὲ φαίνεται καὶ ἔστι κακά, μεταβάλλων 166e ποιῆσαι ἀγαθὰ φαίνεσθαι τε καὶ εἶναι. — οἶον γάρ ἐν τοῖς πρόσθιν ἐλέγετο ἀναμνήσθητι, διτι τῷ μὲν ἀσθενοῦντι πικρὰ φαίνεται δὲ ἔσθιει καὶ ἔστι, τῷ δὲ ὑγιαίνοντι τάνατον ἔστι καὶ φαίνεται. σοφώτερον μὲν οὖν τούτων οὐδέτερον 167a δεῖ ποιῆσαι· οὐδὲ γάρ δυνατόν· οὐδὲ κατηγορητέον ὡς δὲ μὲν κάμνων ἀμαθής, διτι τοιαῦτα δοξάζει, δὲ ὑγιαίνων σοφός, διτι ἄλλοια· μεταβλητέον δὲ ἐπὶ θάτερα· ἀμείνων γάρ η ἑτέρα ἔξις. οὕτω δὲ καὶ ἐν τῇ παιδείᾳ ἀπὸ ἑτέρας ἔξεως ἐπὶ τὴν ἀμείνων μεταβλητέον. ἀλλ' δὲ μὲν Ιατρὸς φαρμάκοις μεταβάλλει, δὲ σοφιστῆς λόγοις.

f. Finally Socr. turns the thesis of Prot. against himself:

Ib., 170 e 7: Τί δε αὐτῷ Πρωταγόρα; ἢρ' οὐχὶ ἀνάγκη, εἰ μὲν μηδὲ αὐτὸς φέτο μέτρον εἶναι ἀνθρώπον μηδὲ οἱ πολλοί, δισπερ οὐδὲ οἰονται, μηδενὶ δὴ εἶναι ταῦτην τὴν ἀλήθειαν ἦν ἐκεῖνος ἔγραψεν; εἰ δὲ αὐτὸς μὲν φέτο, τὸ δὲ πλῆθος μὴ συνοւσται, οἴσθ' διτι πρῶτον μὲν δσω πλείους οἵς μὴ δοκεῖ η οἵς δοκεῖ, τοσούτῳ μᾶλλον οὐκ ἔστιν η ἔστιν.

ΘΕΟ. Ἀνάγκη, εἶπερ γε καθ' ἐκάστην δόξαν ἔσται καὶ οὐκ ἔσται.

Socrates concludes (171 c 5): Οὐκοῦν ἐπειδὴ ἀμφισβητεῖται ὑπὸ πάντων, οὐδενὶ ἂν εἴη η Πρωταγόρου Ἀλήθεια ἀληθής, οὔτε τινὶ ἄλλῳ οὔτ' αὐτῷ ἐκείνῳ.

Plato gives his own definitive answer to Prot.' thesis in his last great work, *Laws* IV 716 c: *God is the measure of all things, not man* (our nr. 374 b).

g. Democrit. interprets the thesis of Prot. in the same way, i.e. he also takes "man" in the individual sense. Plutarch says, the Epicurean Colotes imputed to Democrit the teaching "that nothing is more so than so". Plutarch replies:

"No, it was not Democrit who taught that, but Protagoras; and Democrit has even been so far from teaching this, that he fought against Protagoras who said that."

Plut., *Adv. Coloten* 4, 1108 f:

'Εγκαλεῖ δ' αὐτῷ πρῶτον, δτι τῶν πραγμάτων ἔκαστον εἰπὼν οὐ μᾶλλον τοῖον ἢ τοῖον εἶναι συγκέχυκε τὸν βίον. ἀλλὰ τοσοῦτόν γε Δ. ἀποδεῖ τοῦ νομίζειν μὴ μᾶλλον εἶναι τοῖον ἢ τοῖον τῶν πραγμάτων ἔκαστον, ὥστε Πρωταγόρας τῷ σοφιστῇ τοῦτο εἰπόντι μεμαχῆσθαι καὶ γεγραφέγαι πολλὰ καὶ πιθανὰ πρὸς αὐτόν.

b. The same explanation is found in Sext. Emp. I 216 ff., VII 389 (his source is Democrit.); and in Arist. who follows Plato, e.g. *Metaph.* Γ 5, 1009 a⁶:

ἔστι δ' ἀπὸ τῆς αὐτῆς δόξης καὶ ὁ Πρωταγόρου λόγος · — εἴτε γάρ τὰ δοκοῦντα πάντα ἔστιν ἀληθῆ καὶ τὰ φαινόμενα, ἀνάγκη πάντα ἄμα ἀληθῆ καὶ ψεύδη εἶναι. πολλοὶ γάρ τάνατία ὑπολαμβάνουσιν ἀλλήλοις καὶ τοὺς μὴ ταῦτα δοξάζοντας ἔστιν διεψεῦσθαι νομίζουσιν · ὥστ' ἀνάγκη τὸ αὐτὸν εἶναι τε καὶ μὴ εἶναι. καὶ εἰ τοῦτ' ἔστιν, ἀνάγκη τὰ δοκοῦντα εἶναι πάντ' ἀληθῆ · τὰ ἀντικείμενα γάρ δοξάζουσιν ἀλλήλοις οἱ διεψευσμένοι καὶ ἀληθεύοντες. εἰ οὖν ἔχει τὰ δοκοῦντα οὕτως, ἀληθεύσουσι πάντες.

172—This fits in completely with the other main thesis of Protag.: two λόγοι about each question

a. Diog. IX 51:

Πρῶτος ἔφη δύο λόγους εἶναι περὶ παντὸς πράγματος ἀντικειμένους ἀλλήλοις. — (5.3) καὶ τὸν Ἀντισθένους λόγον τὸν πειρώμενον ἀποδεικνύειν, ὡς οὐκ ἔστιν ἀντιλέγειν, οὗτος πρῶτος διείλεκται, καθά φησι Πλάτων ἐν Εὔθυδήμῳ (286 c).

b. Cf. Arist., *Metaph.* Γ 4, 1007 b¹⁸:

ἔτι εἰ ἀληθεῖς αἱ ἀντιφάσεις ἄμα κατὰ τοῦ αὐτοῦ πᾶσαι, δῆλον ὡς ἀπαντα ἔσται ἐν. ἔσται γάρ τὸ αὐτὸν καὶ τριήρης καὶ τοῦχος καὶ ἀνθρωπος, εἰ κατὰ παντὸς τι ἢ καταφῆσαι ἢ ἀποφῆσαι ἐνδέχεται, καθάπερ ἀνάγκη τοῖς τὸν Πρωταγόρου λέγουσι λόγον. εἰ γάρ τῷ δοκεῖ μὴ εἶναι τριήρης ὁ ἀνθρωπος, δῆλον δτι οὐκ ἔστι τριήρης · ὥστε καὶ ἔστιν, εἰπερ ἡ ἀντίφασις ἀληθής.

Hence the possibility of τὸν ἥττω λόγον χρέιττω ποιεῖν.

173—Up to Zeller modern interpreters followed the subjective-individual explanation of Protagoras' thesis, as it is understood in Antiquity. Th. Gomperz was the first to explain it in an objective-general sense, taking "man" in the sense of mankind (*Gr. D.* I⁴ p. 373 f.).

modern interpretation

Cf. K. Joël, *Gesch. d. ant. Phil.* I, 1923, p. 703-707:

"... die Richtung der Sophistik geht zweifellos auf subjektive Entfaltung

des Individuum, und so ist sicherlich schon Prot. trotz des generellen Ausdrucks *auf dem Wege zur individuellen Fassung des Menschen*" (706) . . ." Er meint mit dem Menschen in Wahrheit das *Subjekt* der Erkenntnis, das er, gleichgültig ob als generelles oder individuelles oder vielmehr als beides zugleich, erheben will über die Objekte" (707).

the gods

174—Protag., D. 80 B 4 (from II. θεῶν):

περὶ μὲν θεῶν οὐκ ἔχω εἰδέναι οὐθ' ὡς εἰσίν, οὐθ' ὡς οὐκ εἰσίν, οὐθ' ὅποιοι τινες ιδέαν· πολλὰ γάρ τὰ κωλύοντα εἰδέναι, η̄ τ' ἀδηλότης καὶ βραχὺς ὁν ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου.

the myth of

Prot. on
αλθώς and
δίκῃ175—Pl., *Prot.* 320 c 8-323 a:

"Ἡν γάρ ποτε χρόνος, δέ θεοί μὲν ἡσαν, θυητὰ δὲ γένη οὐκ ἦν. Ἐπειδὴ

320d δὲ καὶ τούτοις χρόνος ἤλθεν εἰμαρμένος γενέσεως, τυποῦσιν αὐτὰ θεοί γῆς ἐνδὸν ἐκ γῆς καὶ πυρὸς μείζαντες καὶ τῶν ὅσα πυρὶ καὶ γῇ κεράννυται. Ἐπειδὴ δ' ἀγειν αὐτὰ πρὸς φῶς ἐμελλον, προσέταξαν Προμηθεῖ καὶ Ἐπιμηθεῖ κοσμῆσαι τε καὶ νεῖμαι δυνάμεις ἑκάστοις, ὡς πρέπει. Προμηθέα δὲ παραιτεῖται Ἐπιμηθεύς αὐτὸς νεῖμαι. „Νείμαντος δέ μου, ἔφη, ἐπίσκεψαι” καὶ οὕτω πείσας νέμει. Νέμων δὲ τοῖς μὲν Ισχύν ἀνευ τάχους προσῆπτεν, τοὺς δ' ἀσθε-

ε νεστέρους τάχει ἐκόσμει· τοὺς δὲ ὥπλιζε, τοῖς δ' ἀσπιλον διδούσις φύσιν ἀλλην τιν' αὐτοῖς ἐμηχανᾶτο δύναμιν εἰς σωτηρίαν. "Α μὲν γάρ αὐτῶν σμικρότητι ἡμπισχεν, πτηνὸν φυγὴν ἢ κατάγειν οὐκησιν ἔνεμεν. ο δὲ γῆζε μεγέθει, τῷδε αὐτῷ αὐτὰ ἔσψεν" καὶ τάλλα οὕτως ἐπανισῶν ἔνεμεν. Ταῦτα δὲ ἐμη-
321 χανᾶτο εὐλάβειαν ἔχων, μή τι γένος ἀλιστωθείη· ἐπειδὴ δὲ αὐτοῖς ἀλληλοφθο-
ριῶν διαφυγὰς ἐπήρκεσε, πρὸς τὰς ἐκ Διὸς ὡρας εὐμάρειαν ἐμηχανᾶτο ἀμφιενύς αὐτὰ πυκναῖς τε θριξὶν καὶ στερεοῖς δέρμασιν, Ικανοῖς μὲν ἀμῦναι χειμῶνα, δυνα-
τοῖς δὲ καὶ καύματα, καὶ ἐς εὐνάς ιοῦσιν ὅπας ὑπάρχοι τὰ αὐτὰ ταῦτα στρωμνὴ οὐκεία τε καὶ αὐτοφυῆς ἑκάστῳ, καὶ ὑποδῶν τὰ μὲν ὄπλαῖς, τὰ δὲ [θριξὶν καὶ] δέρ-
μασιν στερεοῖς καὶ ἀναίμοις. Τούντευθεν τροφάς ἀλλοις ἀλλας ἔξεπόριζεν, τοῖς μὲν ἐκ γῆς βοτάνην, ἀλλοις δὲ δένδρων καρπούς, τοῖς δὲ ῥίζας· ἔστι δὲ οἵς ἔδωκεν εἶναι τροφὴν ζῷων ἀλλων βοράν· καὶ τοῖς μὲν δλιγογονίαν προσῆψε, τοῖς δ' ἀναλισκομένοις ὑπὸ τούτων πολυγονίαν, σωτηρίαν τῷ γένει πορίζων. "Ατε δὴ οὖν οὐ πάνυ τι σοφὸς ὁν ὁ Ἐπιμηθεύς ἔλαθεν αὐτὸν καταναλώσας τὰς δυνάμεις εἰς τὰ ἀλογα· λοιπὸν δὴ ἀκόσμητον ἔτι αὐτῷ ἦν τὸ ἀνθρώπων γένος, καὶ ἡπόρει, δ τι χρήσαιτο. Ἀποροῦντι δὲ αὐτῷ ἔρχεται Προμηθεύς ἐπισκεψό-
μενος τὴν νομήν, καὶ ὅρῃ τὰ μὲν ἀλλα ζῷα ἐμμελῶς πάντων ἔχοντα¹, τὸν δὲ ἀνθρωπὸν γυμνόν τε καὶ ἀνυπόδητον καὶ ἀστρωτὸν καὶ ἀσπιλον· ἥδη δὲ καὶ ἡ εἰμαρμένη ἡμέρα παρῆν, ἐν ᾧ ἔδει καὶ ἀνθρωπὸν ἔξιέναι ἐκ γῆς εἰς φῶς. Ἀπορίᾳ οὖν ἔχόμενος δ Προμηθεύς, ἥντινα σωτηρίαν τῷ ἀνθρώπῳ εὔροι, κλέπτει

¹ ἐμμελῶς πάντων ἔχοντα: ἔχοντα trans., πάντων - genitivus partitivus. "that they had in due order (part) of all things" —

'Ηφαίστου καὶ Ἀθηνᾶς τὴν ἔντεχνον σοφίαν σὺν πυρὶ — ἀμήχανον γάρ ἦν ἃ
ἄνευ πυρὸς αὐτὴν κτητήν τῷ ἡ χρησίμην γενέσθαι — καὶ οὕτω δὴ δωρεῖται
ἀνθρώπῳ. Τὴν μὲν οὖν περὶ τὸν βίον σοφίαν ἀνθρωπος ταύτη ἔσχεν, τὴν δὲ
πολιτικὴν οὐκ εἶχεν· ἦν γάρ παρὰ τῷ Διὶ. Τῷ δὲ Προμηθεῖ εἰς μὲν τὴν ἀκρό-
πολιν τὴν τοῦ Διὸς οἰκησιν οὐκέτι ἐνεχώρει εἰσελθεῖν· πρὸς δὲ καὶ αἱ Διὸς
φυλακαὶ φοβεραὶ ἦσαν· εἰς δὲ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς καὶ Ἡφαίστου οἰκημα τὸ κοινόν,
ἐνῷ ἡ ἐφιλοτεχνείτην, λαθὼν εἰσέρχεται, καὶ κλέψας τὴν τε ἔμπυρον τέχνην τὴν
ε τοῦ Ἡφαίστου καὶ τὴν ἀλλην τὴν τῆς Ἀθηνᾶς δίδωσιν ἀνθρώπῳ, καὶ ἐκ τούτου
εὐπορία μὲν ἀνθρώπῳ τοῦ βίου γίγνεται, Προμηθέα δὲ [δι'] Ἐπιμηθέα ὄστερον, 322
ἥπερ λέγεται, κλοπῆς δίκη μετῆλθεν.

'Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀνθρωπος θείας μετέσχε μοίρας, πρῶτον μὲν διὰ τὴν τοῦ θεοῦ
συγγένειαν * ζώων μόνον θεοὺς ἐνόμισεν, καὶ ἐπεγέρει βωμούς τε ἰδρύεσθαι
καὶ ἀγάλματα θεῶν· ἐπειτα φωνὴν καὶ ὄνόματα ταχὺ διηρθρώσατο τῇ τέχνῃ,
καὶ οἰκήσεις καὶ ἐσθῆτας καὶ στρωμάτας καὶ τὰς ἐκ γῆς τροφὰς
ηὗρετο. Οὕτω δὴ παρεσκευασμένοι κατ' ἀρχὰς ἀνθρωποι φύουν σποράδην, b
πόλεις δὲ οὐκ ἦσαν· ἀπώλλυντο οὖν ὑπὸ τῶν θηρίων διὰ τὸ πανταχῇ αὐτῶν
ἀσθενέστεροι εἶναι, καὶ ἡ δημιουργικὴ τέχνη αὐτοῖς πρὸς μὲν τροφὴν ἵκανη
βιοθός ἦν, πρὸς δὲ τὸν τῶν θηρίων πόλεμον ἐνδεής· πολιτικὴν γάρ τέχνην
οὕπα εἶχον, ἡς μέρος πολεμική. 'Εζήτουν δὴ ἀθροίζεσθαι καὶ σώζεσθαι κτί-
ζοντες πόλεις· δτ' οὖν ἀθροισθεῖν, ἥδικουν ἀλλήλους ἀτε οὐκ ἔχοντες τὴν
πολιτικὴν τέχνην, ὥστε πάλιν σκεδανύμενοι διεφθείροντο. Ζεὺς οὖν δείσας c
περὶ τῷ γένει ήμῶν, μὴ ἀπόλοιτο πᾶν, 'Ἐρμῆν πέμπει ἄγοντα εἰς ἀνθρώπους
αἰδῶ τε καὶ δίκην, ἵν' εἰλεν πόλεων κόσμοι τε καὶ δεσμοὶ φύλαξ συναγωγοί.
'Ἐρωτᾷ οὖν 'Ἐρμῆς Δία, τίνα οὖν τρόπον δοίη δίκην καὶ αἰδῶ ἀνθρώποις·
,,Πότερον ὡς αἱ τέχναι νενέμηνται, οὕτω καὶ ταύταις νείμω; νενέμηνται δὲ
ῶδε· εἰς ἔχων Ιατρικὴν πολλοῖς ἵκανος ἴδιωταις, καὶ οἱ ἄλλοι δημιουργοί·
καὶ δίκην δὴ καὶ αἰδῶ οὕτω θῶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις, ἢ ἐπὶ πάντας νείμω; „Ἐπὶ d
πάντας”, ἔφη ὁ Ζεύς, „καὶ πάντες μετέχοντων· οὐ γάρ ἂν γένοιντο πόλεις, εἰ
δλίγοις αὐτῶν μετέχοιεν ὥστερ ἀλλων τεχνῶν· καὶ νόμον γε θέες παρ' ἔμοιο,
τὸν μὴ δυνάμενον αἰδοῦς καὶ δίκης μετέχειν κτείνειν ὡς νόσον πόλεως.” οὕτω
δὴ, δ. Σώκρατες, καὶ διὰ ταῦτα οἱ τε ἄλλοι καὶ Ἀθηναῖοι, δταν μὲν περὶ ἀρετῆς
τεκτονικῆς ἢ λόγος ἢ ἄλλης τινὸς δημιουργικῆς, δλίγοις οἴονται μετεῖναι
συμβουλῆς, καὶ ἐάν τις ἐκτὸς δων τῶν δλίγων συμβουλεύῃ, οὐκ ἀνέχονται, e
ὡς σὺ φής· εἰκότως, ὡς ἐγώ φημι· δταν δὲ εἰς συμβουλὴν πολιτικῆς ἀρετῆς
ἴωσιν, ἦν δεῖ διὰ δικαιοσύνης πᾶσαν ιέναι καὶ σωφροσύνης, εἰκότως ἀπαντος
ἀνδρὸς ἀνέχονται, ὡς παντὶ προσῆκον ταύτης γε μετέχειν τῆς ἀρετῆς, ἢ μὴ
εἶναι πόλεις. αὐτη, δ. Σώκρατες, τούτου αἰτία.

* διὰ . . . συγγένειαν secl. Deuschle, followed by A. Croiset.

On the contents of this myth cf. D. Loenen, *Prot. and the Greek community*, Amsterdam 1941.

grammatical studies 176—Diog. IX 53:

διεῖπλέ τε τὸν λόγον πρῶτος εἰς τέτταρα· εὐχωλήν, ἐρώτησιν, ἀπόκρισιν, ἔντολήν.

Among the titles of the lost works of Prot. are named a work Περὶ δρθοεπείας, and Περὶ ὄνομάτων δρθότητος.

3—GORGIAS

life and date 177—a. Plato, *Hipp. Mai.* 282 b:

Γοργίας . . . σοφιστὴς δεῦρο ἀφίκετο δῆμοσίᾳ οἶκοθεν πρεσβεύων¹, ὡς ἵκανώτατος ὁ Λεοντίνων τὰ κοινὰ πράττειν, καὶ ἐν τε τῷ δήμῳ ἔδοξεν ἀρισταῖς εἴπειν καὶ ἴδια ἐπιδειξεις ποιούμενος καὶ συνὼν τοῖς νέοις χρήματα πολλὰ εἰργάσατο καὶ ἔλαβεν ἐκ τῆσδε τῆς πόλεως.

b. Diog. VIII 58: ὃν φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν Χρονικοῖς ἐννέα πρὸς τοῖς ἑκατὸν ἔτη βιῶναι.

c. Cf. Quintil., *Inst. or.* III 1, 8: Gorgias Leontinus, Empedoclis, ut traditur, discipulus. is beneficio longissimae aetatis, nam centum et novem vixit annos, cum multis simul floruit — et ultra Socratem usque duravit.

his success as a rhetor 178—Dion. Hal., *De Lys.* 3, p. 458 Rsk.:

Γοργίας τε ὁ Λεοντίνος ἐν πολλοῖς πάνυ φορτικήν τε καὶ ὑπέρογκον ποιῶν τὴν κατασκευὴν καὶ οὐ πόρρω διθυράμβων ἔνια φεγγόμενος — ἢψατο δὲ καὶ τῶν Ἀθήνησι ρήτορων ἡ ποιητική τε καὶ τροπική φράσις, ὡς μὲν Τίμαιος φησι, Γοργίου ἀρξαντος, ἦνίκ' Ἀθήναζε πρεσβεύων κατεπλήξατο τοὺς ἀκούοντας τῇ δημηγορίᾳ.

λόγος δυνά-
στης μέγας

179—Gorg., D. 81, B 11, 8 (from 'Ελένης ἐγκώμιον).

There are four possibilities: Helen did what she did ἡ τύχης βουλήμασι καὶ θεῶν βουλεύμασι καὶ ἀνάγκης ψηφίσμασιν, ἡ βίᾳ ἀρπασθεῖσα, ἡ λόγοις πεισθεῖσα, ἡ ἔρωτι ἀλοῦσα. In none of the four cases is she guilty. Having proved this for the first and second possibility, he continues:

* An objection to the author's main thesis, that both Plato and Aristotle followed the principles of Protagoras in their political theories, has been made by me in the *Museum* 1942, p. 103-105.

¹ πρεσβεύων. This embassy took place in 427. Cf. Diod. XII 53, 1 sqq.

εἰ δὲ λόγος ὁ πείσας καὶ τὴν ψυχὴν ἀπατήσας, οὐδὲ πρὸς τοῦτο χαλεπὸν ἀπολογῆσασθαι καὶ τὴν αἰτίαν ἀπολύσασθαι ὡδε. λόγος δυνάστης μέγας ἐστιν, ὃς συμφροτάτῳ σώματι καὶ ἀφανεστάτῳ θειότατα ἔργα ἀποτελεῖ· δύναται γάρ καὶ φόβον παῦσαι καὶ λύπην ἀφελεῖν καὶ χαρὰν ἐνεργάσασθαι καὶ ἔλεον ἐπαυξῆσαι.

180—Gorg., D. B 26:

an example
of his art

Ἐλεγε δὲ τὸ μὲν εἶναι ἀφανὲς μὴ τυχὸν τοῦ δοκεῖν, τὸ δὲ δοκεῖν ἀσθενὲς μὴ τυχὸν τοῦ εἶναι.

181—Gorg., D. B 3 (Sext., *Adv. Math.* VII 65):his work
about non-
being

Γοργίας δὲ ὁ Λεοντῖνος ἐκ τοῦ αὐτοῦ μὲν τάγματος ὑπῆρχε τοῖς ἀνηρηκόσι τὸ χριτήριον, οὐ κατὰ τὴν ὄμοιαν δὲ ἐπιβολὴν τοῖς περὶ τὸν Πρωταγόραν. ἐν γάρ τῷ ἐπιγραφομένῳ Περὶ τοῦ μὴ ὄντος ἦ Περὶ φύσεως τρία κατὰ τὸ ἔξῆς κεφάλαια κατασκευάζει· ἐν μὲν καὶ πρῶτον δτὶ οὐδὲν ἐστιν, δεύτερον δτὶ εἰ καὶ ἐστιν, ἀκατάληπτον ἀνθρώπῳ, τρίτον δτὶ εἰ καὶ καταληπτόν, ἀλλὰ τοί γε ἀνέξοιστον καὶ ἀνερμήνευτον τῷ πέλας.

182—Proof of the first thesis: nothing does exist.

i. nothing can
exist

Sext., I. I. 66:

εἰ γάρ ἐστι <τι>, ητοι τὸ ὄν ἐστιν ἢ τὸ μὴ ὄν, ἢ καὶ τὸ ὄν ἐστι καὶ τὸ μὴ ὄν.

(67) G. first refutes the second possibility (B): that the μὴ ὄν would be. This is impossible for two reasons: B

a. εἰ γάρ τὸ μὴ ὄν ἐστιν, ἐσται τε ἄμφι καὶ οὐκ ἐσται.

b. καὶ δὲλλως, εἰ τὸ μὴ ὄν ἐστι, τὸ ὄν οὐκ ἐσται· ἐναντία γάρ ἐστι ταῦτα ἀλλήλοις.

(68) Then the first possibility (A): καὶ μὴν οὐδὲ τὸ ὄν ἐστιν. This is excluded for two reasons:

A

I. In this case it ought to be eternal (a), or to come into being (b), or both together (c).

II. It ought to be one (a), or many (b), or both of them (c).

I. a. εἰ γάρ ἀίδιον ἐστι τὸ ὄν —, οὐκ ἔχει τινὰ ἀρχήν. (69-70) τὸ γάρ γινόμενον πᾶν ἔχει τιν' ἀρχήν, τὸ δὲ ἀίδιον ἀγένητον καθεστὼς οὐκ εἰχεν ἀρχήν. μὴ ἔχον δὲ ἀρχὴν ἀπειρόν ἐστιν. εἰ δὲ ἀπειρόν ἐστιν, οὐδαμοῦ ἐστιν. εἰ γάρ πού ἐστιν, ἔτερον αὐτοῦ ἐστιν ἐκεῖνο τὸ ἐν φῷ ἐστιν, καὶ οὕτως οὐκέτι ἀπειρον ἐσται τὸ ὄν ἐμπεριεχόμενόν τινι· μεῖζον γάρ ἐστι τοῦ ἐμπεριεχομένου τὸ ἐμπεριέχον, τοῦ δὲ ἀπειρού οὐδέν ἐστι μεῖζον, ὥστε οὐκ ἐστι που τὸ ἀπειρον. (70) καὶ μὴν οὐδὲ ἐν αὐτῷ περιέχεται. ταῦτὸν γάρ ἐσται τὸ ἐν φῷ καὶ τὸ ἐν αὐτῷ, καὶ δύο γενήσεται τὸ ὄν, τόπος τε καὶ σῶμα· τὸ μὲν γάρ ἐν φῷ τόπος ἐστιν, τὸ δὲ ἐν αὐτῷ σῶμα. τοῦτο δέ γε ἀτοπον. τοίνυν οὐδὲ ἐν αὐτῷ ἐστι τὸ ὄν. ὥστ' εἰ ἀίδιον ἐστι τὸ ὄν, ἀπειρόν ἐστιν, εἰ δὲ ἀπειρόν ἐστιν, οὐδαμοῦ ἐστιν,

εἰ δὲ μηδαμοῦ ἔστιν, οὐκ ἔστιν. τοίνυν εἰ ἀίδιον ἔστι τὸ ὅν, οὐδὲ τὴν ἀρχὴν ὅν ἔστιν.

b. (71) καὶ μήν οὐδὲ γενητὸν εἶναι δύναται τὸ ὅν. εἰ γάρ γέγονεν, ητοι ἐξ δυντος ἡ ἐκ μὴ δυντος γέγονεν. ἀλλ' οὔτε ἐκ τοῦ δυντος γέγονεν· εἰ γάρ ὅν ἔστιν, οὐ γέγονεν ἀλλ' ἔστιν ηδη· οὔτε ἐκ τοῦ μὴ δυντος· τὸ γάρ μὴ ὅν οὐδὲ γεννῆσαι τι δύναται διὰ τὸ ἐξ ἀνάγκης ὄφελειν ὑπάρξεως μετέχειν τὸ γεννητικόν τινος. οὐκ ἄρα οὐδὲ γενητὸν ἔστι τὸ ὅν.

c. (72) κατὰ τὰ αὐτὰ δὲ οὐδὲ τὸ συναμφότερον, ἀίδιον ἀμα καὶ γενητὸν· ταῦτα γάρ ἀναιρετικά ἔστιν ἀλλήλων.

II. (73) καὶ δὲλλως, εἰ ἔστιν, η τοι ἐν ἔστιν ἡ πολλά· οὔτε δὲ ἐν ἔστιν οὔτε πολλά, ὡς παρασταθήσεται· οὐκ ἄρα ἔστι τὸ ὅν.

a. εἰ γάρ ἐν ἔστιν, ητοι ποσόν ἔστιν ἡ συνεχές ἔστιν ἡ μέγεθος ἔστιν ἡ σῶμα ἔστιν. δτι δὲ ἀνὴ τούτων, οὐχ ἐν ἔστιν, ἀλλὰ ποσὸν μὲν καθεστώς διαιρεθήσεται, συνεχές δὲ ὅν τητήσεται. δμοίως δὲ μέγεθος νοούμενον οὐκ ἔσται ἀδιαιρέτον. σῶμα δὲ τυγχάνον τριπλοῦν ἔσται· καὶ γάρ μῆκος καὶ πλάτος καὶ βάθος ἔξει. ἀτοπον δέ γε τὸ μηδὲν τούτων εἶναι λέγειν τὸ ὅν· οὐκ ἄρα ἔστιν ἐν τὸ ὅν.

b. (74) καὶ μήν οὐδὲ πολλά ἔστιν. εἰ γάρ μὴ ἔστιν ἐν, οὐδὲ πολλά ἔστιν· σύνθεσις γάρ τῶν καθ' ἐν ἔστι τὰ πολλά, διόπερ τοῦ ἐνδὸς ἀναιρουμένου συναναιρεῖται καὶ τὰ πολλά.

C The third possibility: that being would be ὅν and μὴ ὅν at the same time. This is refuted by two arguments, converging to the same point: if ὅν and μὴ ὅν are identic, the ὅν is dragged along with the μὴ ὅν, so that neither exists.

(75) δτι δὲ οὐδὲ ἀμφότερα ἔστιν, τὸ τε ὅν καὶ τὸ μὴ ὅν, εὐεπιλόγιστον. (a) εἰπερ γάρ τὸ μὴ ὅν ἔστι καὶ τὸ ὅν ἔστι, ταῦτὸν ἔσται τῷ δυντὶ τὸ μὴ ὅν δσον ἐπὶ τῷ εἶναι· καὶ διὰ τοῦτο οὐδέτερον αὐτῶν ἔστιν. δτι γάρ τὸ μὴ ὅν οὐκ ἔστιν, δμόλογον· δέδεικται δὲ ταῦτὸ τούτῳ καθεστώς τὸ ὅν· καὶ αὐτὸ τοίνυν οὐκ ἔσται.

(76) (b) οὐ μήν ἀλλ' εἰπερ ταῦτὸν ἔστι τῷ μὴ δυντὶ τὸ ὅν, οὐ δύναται ἀμφότερα εἶναι.. εἰ γάρ ἀμφότερα, οὐ ταῦτον, καὶ εἰ ταῦτον, οὐκ ἀμφότερα. οἷς ἔπειται τὸ μηδὲν εἶναι.

2. nothing can
be known

183—The second thesis (Sext., l.l. 77):

"Οτι δὲ κανὴ τι, τοῦτο ἀγνωστόν τε καὶ ἀνεπινόητόν ἔστιν ἀνθρώπῳ, παρακειμένως ὑποδεικτέον.

a. First proof: as being and thinking are correlative, the intelligibility of being is carried away with the non-being of what is thought.

εἰ γάρ τὰ φρονούμενα, φησὶν ὁ Γοργίας, οὐκ ἔστιν δντα, τὸ δὲ οὐ φρονεῖται. — (78) καὶ <μήν> δτι τὰ φρονούμενα οὐκ ἔστιν δντα, συμφανές. — (79) εἰ γάρ

τὰ φρονούμενά ἔστιν ὄντα, πάντα τὰ φρονούμενα ἔστιν, καὶ ὅπῃ ἀν τις αὐτὰ φρονήσῃ. διπέρ ἔστιν ἀπεμφαινον· [εἰ δέ ἔστι, φαῦλον.] οὐδὲ γάρ ἀν φρονῇ τις ἀνθρωπὸν ἴπταμενον ἢ ἀρματα ἐν πελάγει τρέχοντα, εὐθέως ἀνθρωπὸς ἴπταται ἢ ἀρματα ἐν πελάγει τρέχει. ὥστε οὐ τὰ φρονούμενά ἔστιν ὄντα.

b. Second proof: from the correlation of thinking and being follows that non-being cannot be thought.

(80) πρὸς τούτοις εἰ τὰ φρονούμενά ἔστιν ὄντα, τὰ μὴ ὄντα οὐ φρονηθήσεται. τοῖς γάρ ἐναντίοις τὰ ἐναντία συμβέβηκεν, ἐναντίον δέ ἔστι τῷ ὄντι τὸ μὴ ὄν· καὶ διὰ τοῦτο πάντως, εἰ τῷ ὄντι συμβέβηκε τὸ φρονεῖσθαι, τῷ μὴ ὄντι συμβήσεται τὸ μὴ φρονεῖσθαι. ἀπὸπον δὲ ἔστι τοῦτο· καὶ γάρ Σκύlla καὶ Χίμαιρα καὶ πολλὰ τῶν μὴ ὄντων φρονεῖται. οὐκ ἄρα τὸ ὄν φρονεῖται.

c. Third proof: Perception is always "of an *ὄν*", as it is later said by Plato (*Th.* 152 a 5; cf. our nr 158 b, where follows directly: "Αἰσθησις ἄρα τοῦ ὄντος δεῖ ἔστιν καὶ ἀψευδές"),—why not thinking?—Answer: Experience is against this.

(81) Διπέρ τε τὰ δρώμενα διὰ τοῦτο δρατὰ λέγεται δτι δρᾶται, καὶ τὰ ἀκουστὰ διὰ τοῦτο ἀκουστὰ δτι ἀκούεται, καὶ οὐ τὰ μὲν δρατὰ ἐκβάλλομεν δτι οὐκ ἀκούεται, τὰ δὲ ἀκουστὰ παραπέμπομεν δτι οὐχ δρᾶται (ἔκαστον γάρ ὑπὸ τῆς Ιδίας αἰσθήσεως, ἀλλ' οὐχ ὑπὸ ἀλλης ὁφείλει κρίνεσθαι), οὕτω καὶ τὰ φρονούμενα καὶ εἰ μὴ βλέποιτο τῇ δψει μηδὲ ἀκούοιτο τῇ ἀκοῇ ἔσται, δτι πρὸς τοῦ οἰκείου λαμβάνεται κριτηρίου. — (82) εἰ οὖν φρονεῖ τις ἐν πελάγει ἀρματα τρέχειν, καὶ εἰ μὴ βλέπει ταῦτα, δρεῖται πιστεύειν δτι ἀρματα ἔστιν ἐν πελάγει τρέχοντα. ἀπὸπον δὲ τοῦτο· οὐκ ἄρα τὸ ὄν φρονεῖται καὶ καταλαμβάνεται.

184—The third thesis (Sext., I.I. 83):

καὶ εἰ καταλαμβάνοιτο δὲ, ἀνέξοιστον ἐτέρῳ.

^{3.} nothing can
be enunciated

Proof: What we do enunciate, is not the object itself, but a word.

(84) Φ γάρ μηγύομεν, ἔστι λόγος, λόγος δὲ οὐκ ἔστι τὰ ὑποκείμενα καὶ δντα· οὐκ ἄρα τὰ δντα μηγύομεν τοῖς πέλας, ἀλλὰ λόγον, δς ἔτερός ἔστι τῶν ὑποκειμένων.

(85) μὴ ὃν δὲ λόγος, οὐκ ἀν δηλωθείη ἐτέρῳ.

185—We have another tradition of this text of G. in the ps. Aristotelian treatise *De Melisso, Xenophane, Gorgia*. It contains two important passages which are missing in Sextus. On the whole the argumentation in Sextus is clearer, which is the reason why we gave this text, *Θεωρίας χάριν*. In the form M.X.G. may be nearer to G. To consult: O. Gigon, *Gorgias, „Ueber das Nichtsein“*, Hermes 1936, p. 186-213; G. Calogero, *Studi sull' Eleatismo*, Rome 1932, p. 157-222; E. Dupréel, *Les Sophistes*, Neuchâtel 1948, pp. 62-74.

186—a. Pl., *Meno* 76 c-d:

Meno has asked Socr. what he calls colour. Socr. will answer the question κατὰ Γοργίαν.

other testi-
monies
about G.

Ούκοιν λέγετε ἀπορροάς τινας τῶν δυτῶν κατ' Ἐμπεδοκλέα; MEN. Σφόδρα γε. ΣΩ. Καὶ πόρους, εἰς οὓς καὶ δι' ὃν αἱ ἀπορροαὶ πορεύονται; MEN. Πάνυ γε. ΣΩ. Καὶ τῶν ἀπορροῶν τὰς μὲν ἀρμόττειν ἐνίοις τῶν πόρων, τὰς δὲ ἐλάττους ἡ μείζους εἶναι; MEN. "Εστι ταῦτα. ΣΩ. Ούκοιν καὶ δψιν καλεῖς τι; MEN. "Ἐγωγε. ΣΩ. Ἐκ τούτων δὴ „σύνες ὅ τοι λέγω", ἔφη Πίνδαρος. ἔστι γὰρ χρόα ἀπορροὴ σχημάτων δψει σύμμετρος καὶ αισθητός.

b. Pl., *Gorg.* 449 a:

.... εἰπὲ τίς ἡ τέχνη (Γοργίου) καὶ τίνα Γοργίαν καλεῖν χρὴ ἡμᾶς. μᾶλλον δέ, ὁ Γοργία, αὐτὸς ἡμῖν εἰπέ, τίνα σε χρὴ καλεῖν ὡς τίνος ἐπιστήμονα τέχνης.

ΓΟΡ. Τῆς φητορικῆς, ὁ Σώκρατες.

ΣΩ. 'Ρήτορα ἄρα χρὴ σε καλεῖν;

ΓΟΡ. 'Αγαθόν γε, ὁ Σώκρατες, εἰ δὴ ὁ γε εὔχομαι εἶναι, ὡς ἔφη "Ομηρος, βούλει με καλεῖν.

The question of how these two aspects of G. are to be combined with that of the author of the work on non-being, has first been asked by H. Diels, *Sitz. Ber. Berl. Akad.* 1884, p. 343. He explains II. τοῦ μὴ δυτος as representing a crisis in the life of Gorgias, who is deemed to have begun as a philosopher of nature and to have ended as a rhetor. Against this theory H. Gomperz, *Rhetorik und Sophistik*, 1913 (beginning) and K. Reinhardt, *Parm. u. die Gesch. d. gr. Phil.*, 1916, p. 39, explained the II. τοῦ μὴ δυτος as a mere παίγνιον, of the kind of the Helena and Palamedes.

K. Joël, *Gesch. d. ant. Phil.*, p. 721 ff. rightly argues that the παίγνιον may have an earnest sense. Cf. O. Gigon I.I. and E. W. Beth, *Alg. Ned. Tijdschr. v. Wijsb. en Psychol.* 1941, p. 41-58.

the golden
statue at
Delphi

187—a. Paus. VI 17, 7:

καὶ τὸν Λεοντίνον Γοργίαν ιδεῖν ἔστιν· ἀναθεῖναι δὲ τὴν εἰκόνα ἐξ Ὀλυμπίαν φησιν Εὔμολπος ἀπόγονος τρίτος Δηϊκράτους συνοικήσαντος ἀδελφῇ τῇ Γοργίου.

(X 18, 7) ἐπίχρυσος δὲ εἰκὼν ἀνάθημα Γοργίου τοῦ ἐκ Λεοντίνων αὐτὸς Γ. ἔστιν.

b. Cf. Cic., *De Orat.* III 32, 129:

(G.) cui tantus honos habitus est a Graecia, soli ut ex omnibus Delphis non inaurata statua, sed aurea statuereetur.

c. Plin., *N. H.* XXXIII 83:

hominum primus et auream statuam et solidam LXX (?) circiter olympiade G. Leontinus Delphis in templo posuit sibi. tantus erat docendae artis oratoriae quaestus.

and two
epigraphs

Epigr. 875 a, p. 534 Kaibel (beginning 4th century; found at Olympia, 1876):

- d. Χαρμαντίδου Γοργίας Λεοντῖνος.
 τὴμ μὲν ἀδελφὴν Δημικράτης τὴγ Γοργίου ἔσχεν,
 ἐκ ταύτης δ' αὐτῷ γίγνεται Ἰπποκράτης.
 'Ιπποκράτους δ' Εῦμολπος, δις εἰκόνα τὴνδ' ἀνέθηκεν
 δισσῶν, παιδείας καὶ φιλίας ἔνεκα.
- e. Γοργίου ἀσκῆσαι ψυχὴν ἀρετῆς ἐς ἀγῶνας
 οὐδείς πω θνητῶν καλλίον' εὔρε τέχνην·
 οὐ καὶ Ἀπόλλωνος γυάλοις¹ εἰκὼν ἀνάκειται
 οὐ πλούτου παράδειγμ', εὔσεβείας δὲ τρόπων.

4—HIPPIAS

188—a. Pl., *Hipp. Mai.* 281 a:Hippias of
Elis

'Ιππίας ὁ καλός τε καὶ σοφός, ὡς διὰ χρόνου ἡμῖν κατῆρας εἰς τὰς Ἀθήνας.
 III. οὐ γάρ σχολή, δὲ Σώκρατες, ή γάρ Ἡλις δταν τι δένται διαπράξασθαι
 πρός τινα τῶν πόλεων, δει ἐπὶ πρῶτον ἐμὲ ἔρχεται τῶν πολιτῶν αἰρουμένη
 πρεσβευτήν, ἡγουμένη δικαστὴν καὶ διγγελὸν ἵκανότατον εἶναι τῶν λόγων,
 οἱ ἀν παρὰ τῶν πόλεων ἑκάστων λέγωνται. πολλάκις μὲν οὖν καὶ εἰς δῆλας
 πόλεις ἐπρέσβευσα, πλεῖστα δὲ καὶ περὶ πλείστων καὶ μεγίστων εἰς Λακεδαι-
 μονα· διὸ δή, δ σὺ ἔρωτᾶς, οὐ θαυμίζω εἰς τούσδε τοὺς τόπους.

b. Ib. 282 d-e (Hippias speaks):

ἀφικόμενος δέ ποτε εἰς Σικελίαν, Πρωταγόρου αὐτόθι ἐπιδημοῦντος καὶ
 εὐδοκιμοῦντος καὶ πρεσβυτέρου δντος καὶ πολὺ νεώτερος ὃν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ
 πάνυ πλέον ἡ πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν μνᾶς εἰργασάμην, καὶ ἐξ ἐνός γε χωρίου
 πάνυ σμικροῦ, Ἰνυκοῦ, πλέον ἡ εἴκοσι μνᾶς· καὶ τοῦτο ἐλθὼν οἰκαδε φέρων
 τῷ πατρὶ ἔδωκα, διστε ἑκεῖνον καὶ τοὺς ἄλλους πολίτας θαυμάζειν τε καὶ
 ἐκπεπλήγθαι. καὶ σχεδόν τι οἷμαι ἐμὲ πλείω χρήματα εἰργάσθαι ἡ ἄλλους
 σύνδυο οὕτινας βούλει τῶν σοφιστῶν.

c. Pl., *Hipp. Min.*, 368 b-d:he knows all
sciences and
practises all
arts

Πάντως δὲ πλείστας τέχνας πάντων σοφώτατος εἰ ἀνθρώπων, ὡς ἐγώ ποτέ
 σου ἥκουον μεγαλαυχουμένου, πολλὴν σοφίαν καὶ ζηλωτὴν σαυτοῦ διεξιόντος
 ἐν ἀγορῇ ἐπὶ ταῖς τραπέζαις. ἐφησθα δὲ ἀφικέσθαι ποτὲ εἰς Ὁλυμπίαν ἢ
 εἰχες περὶ τὸ σῶμα ἀπαντα σαυτοῦ ἔργα ἔχων· πρῶτον μὲν δακτύλιον — ἐν-
 τεῦθεν γάρ ἥρχου — διν εἰχες σαυτοῦ ἔχειν ἔργον, ὡς ἐπιστάμενος δακτύλίους
 γλύφειν, καὶ ἄλλην σφραγίδα σὸν ἔργον, καὶ στλεγγίδα καὶ λήκυθον, ἢ αὐτὸς
 εἰργάσω· ἔτι τὰ ὑποδήματα ἢ εἰχες ἐφησθα αὐτὸς σκυτοτομῆσαι, καὶ τὸ ἴμά-

¹ γύαλον - hollow; the vales.

τινον ὑφῆναι καὶ τὸν χιτωνίσκον· καὶ δὲ γε πᾶσιν ἔδοξεν ἀτοπώτατον καὶ σοφίας πλείστης ἐπίδειγμα, ἐπειδὴ τὴν ζώνην ἔφησθα τοῦ χιτωνίσκου, ἦν εἶχες, εἶναι μὲν οἴαι αἱ Περσικαὶ τῶν πολυτελῶν, ταύτην δὲ αὐτὸς πλέξαι· πρὸς δὲ τούτοις ποιήματα ἔχων ἐλθεῖν, καὶ ἐπη καὶ τραγῳδίας καὶ διθυράμβους, καὶ καταλογάδην πολλοὺς λόγους καὶ παντοδαποὺς συγκειμένους· καὶ περὶ τῶν τεχνῶν δὴ δύν ἄρτι ἐγὼ Ἐλεγον, ἐπιστήμων ἀφικέσθαι διαφερόντως τῶν ἄλλων, καὶ περὶ φύσιμῶν καὶ ἀρμονιῶν καὶ γραμμάτων δρόστητος, καὶ ἄλλα ἔτι πρὸς τούτοις πάνυ πολλά, ὡς ἐγὼ δοκῶ μνημονικὸν ἐπελαθόμην σου, ὡς ἔοικε, τέχνημα, ἐν ᾧ σὺ οἴει λαμπρότατος εἶναι.

d. Cf. Philostr., *Vit. Sofh.* I 22, 1 ff.:

'Ιππίας δὲ ὁ σοφιστὴς ὁ Ἡλεῖος τὸ μὲν μνημονικὸν οὕτω τι καὶ γηράσκων ἔρρωτο, ὡς καὶ πεντήκοντα δυναμάτων ἀκούσας ἀπαξ ἀπομνημονεύειν αὐτὰ καθ' ἦν ἤκουσε τάξιν, ἐσήγετο δὲ ἐξ τὰς διαλέξεις γεωμετρίαν, ἀστρονομίαν, μουσικήν, φύσιμούς· (2) διελέγετο δὲ καὶ περὶ ζωγραφίας καὶ περὶ ἀγαλματοποιίας.

(7) εὑδοκιμῶν δὲ καὶ τὸν ἄλλον χρόνον ἔθελγε τὴν Ἑλλάδα ἐν Ὀλυμπίᾳ λόγοις ποιεῖλοις καὶ πεφροντισμένοις εὗ.

5—PRODICUS

Prodicus of Ceos 189—Pl., *Hipp. Mai.* 282c:

. ὁ ἡμέτερος ἐταῖρος Π. οὗτος πολλάκις μὲν καὶ ἄλλοτε δημοσίᾳ ἀφίκετο, ἀτὰρ τὰ τελευταῖα ἔναγχος ἀφικόμενος δημοσίᾳ ἐκ Κέω λέγων τ' ἐν τῇ βουλῇ πάνυ ηὐδοκίμησεν καὶ ἰδίᾳ ἐπιδείξεις ποιούμενος καὶ τοῖς νέοις συνάντησιν χρήματα ἔλαβεν θαυμαστὰ δσα.

Synonymics 190—Pl., *Prot.* 337 a-c:

(Critias has spoken) Εἰπόντος δὲ αὐτοῦ ταῦτα, ὁ Πρόδικος, Καλῶς μοι, ἔφη, δοκεῖς λέγειν, Δοκιτίᾳ· χρὴ γάρ τούς ἐν τοιοῖσδε λόγοις παραγιγνομένους κοινοὺς μὲν εἶναι ἀμφοῖν τοῖν διαλεγομένοιν ἀκροατάς, ἵσους δὲ μή. ἔστιν γάρ οὐ ταῦτόν· κοινῇ μὲν γάρ ἀκοῦσαι δεῖ ἀμφοτέρων, μή ἵσον δὲ νεῖμαι ἐκατέρῳ, ἀλλὰ τῷ μὲν σοφωτέρῳ πλέον, τῷ δὲ ἀμαθεστέρῳ ἔλαττον. ἐγὼ μὲν καὶ αὐτός, Δοκιτάρα τε καὶ Σώκρατες, ἀξιῶ ὑμᾶς συγχωρεῖν καὶ ἀλλήλοις περὶ τῶν λόγων ἀμφισβητεῖν μέν, ἐρίζειν δὲ μή· ἀμφισβητοῦσι μὲν γάρ καὶ δι' εὔνοιαν οἱ φίλοι τοῖς φίλοις, ἐρίζουσιν δε οἱ διάφοροι τε καὶ ἔχθροι ἀλλήλοις, καὶ οὕτως ἀν καλλίστη ἡμῖν ἡ συνουσία γίγνοιτο· ὑμεῖς τε γάρ οἱ λέγοντες μάλιστ' ἀν οὕτως ἐν ἡμῖν τοῖς ἀκούουσιν εὐδοκιμοῦτε καὶ οὐκ ἐπαινοῦσθε· εὐδοκιμεῖν μὲν γάρ ἔστιν παρὰ ταῖς ψυχαῖς τῶν ἀκουόντων ἀνευ ἀπάτης,

ἐπεινεῖσθαι δὲ ἐν λόγῳ πολλάκις παρὰ δόξαν φευδομένων· ἡμεῖς τ' αὖ οἱ ἀκούοντες μάλιστ' ἀν οὔτως εὐφραινούμεθα, οὐχ ἥδοιμεθα· εὐφραίνεσθαι μὲν γάρ ἔστιν μανθάνοντά τι καὶ φρονήσεως μετάλαμβάνοντα αὐτῇ τῇ διανοίᾳ, ἥδεσθαι δὲ ἔσθιοντά τι ἡ ἄλλο ἥδū πάσχοντα αὐτῷ τῷ σώματι. Ταῦτα οὖν εἰπόντος τοῦ Προδίκου πολλοὶ πάνυ τῶν παρόντων ἀπεδέξαντο.

191—*a.* Schol. Aristoph., *Clouds* 361 (D. 84 B 1):

Heresies at
the cross-
road

φέρεται δὲ καὶ Προδίκου βιβλίον ἐπιγραφόμενον "Ωραι, ἐν ᾧ πεποίηκε τὸν Ἡρακλέα τῇ Ἀρετῇ καὶ τῇ Κακῇ συντυγχάνοντα καὶ καλούσης ἑκατέρας ἐπὶ τὰ ἥθη τὰ αὐτῆς, προσκλῖναι τῇ Ἀρετῇ τὸν Ἡρακλέα καὶ τοὺς ἐκείνης ὕδρωτας προκρῖναι τῶν προσκαίρων τῆς κακίας ἥδονῶν.

b. Pl., *Symp.* 177b:

Phaedrus says to Eryximachus: Is it not terrible that none of the poets ever made a hymn to Eros? εἰ δὲ βούλει αὖ σκέψασθαι τοὺς χρηστούς σοφιστάς, Ἡρακλέους μὲν καὶ ἄλλων ἐπαίνους καταλογάδην συγγράφειν, ὥσπερ ὁ βέλτιστος Πρόδικος, — "Ἐρωτα δὲ μηδένα πω ἀνθρώπων τετολμηκέναι εἰς ταυτὴν τὴν ἡμέραν ἀξίως ὑμνῆσαι.

c. Xenoph., *Mem.* II 1, 21-34 transmits to us the contents of this story, according to his own words in a somewhat simplified form (D. 84 B 2):

καὶ Πρόδικος δὲ ὁ σοφὸς ἐν τῷ συγγράμματι τῷ περὶ Ἡρακλέους, ὅπερ δὴ καὶ πλείστοις ἐπιδείκνυται, ὡσαύτως περὶ τῆς ἀρετῆς ἀποφαίνεται, ὃδέ πως λέγων, ὅσα ἔγω μέμνημαι. φησὶ γάρ Ἡρακλέα, ἐπει ἐκ παίδων εἰς ἥβην ὡρμάτο, ἐν ἦ οἱ νέοι ἥδη αὐτοχράτορες γιγνόμενοι δηλοῦσιν εἴτε τὴν δί' ἀρετῆς ὄδὸν τρέψονται ἐπὶ τὸν βίον εἴτε τὴν διὰ κακίας, ἔξελθόντα εἰς ἡσυχίαν καθῆσθαι ἀποροῦντα ποτέραν τῶν ὄδῶν τράπηται· (22) καὶ φανῆναι αὐτῷ δύο γυναῖκας προσιέναι μεγάλας, τὴν μὲν ἐτέραν εὐπρεπῆ τε ἰδεῖν καὶ ἐλευθέριον φύσει, κεκοσμημένην τὸ μὲν χρῶμα καθαρότητι, τὰ δὲ ὅμματα αἰδοῖ, τὸ δὲ σχῆμα σωφροσύνῃ, ἐσθῆτη δὲ λευκῇ, τὴν δ' ἐτέραν τεθραμμένην μὲν εἰς πολυσαρκίαν τε καὶ ἀπαλότητα, κεκαλλωπισμένην δὲ τὸ μὲν χρῶμα ὥστε λευκοτέραν τε 10 καὶ ἐρυθροτέραν τοῦ δύντος [δοκεῖν] φαίνεσθαι, τὸ δὲ σχῆμα ὥστε δοκεῖν ὄρθοτέραν τῆς φύσεως εἶναι, τὰ δὲ ὅμματα ἔχειν ἀναπεπταμένα, ἐσθῆτα δὲ ἔξ ής ἀν μάλιστα ἡ ὥρα διαλάμποι· κατασκοπεῖσθαι δὲ θαμά ἐαυτήν, ἐπισκοπεῖν δὲ καὶ εἰς τις ἄλλος αὐτὴν θεᾶται, πολλάκις δὲ καὶ εἰς τὴν ἐαυτῆς σκιὰν ἀποβλέπειν. (23) ὡς δ' ἐγένοντο πλησιαίτερον τοῦ Ἡρακλέους, τὴν μὲν πρόσθιεν 15 ῥήθεῖσαν ἴεναι τὸν αὐτὸν τρόπον, τὴν δ' ἐτέραν φθάσαι βουλομένην προσδραμεῖν τῷ Ἡρακλεῖ καὶ εἰπεῖν· "Ορῶ σε, ὁ Ἡράκλεις, ἀποροῦντα ποίαν ὄδὸν ἐπὶ

τὸν βίον τράπη. ἐὰν οὖν ἐμὲ φύλην ποιησάμενος ἔπη, τὴν ἡδίστην τε καὶ ὁρίστην
όδὸν ἄξω σε, καὶ τῶν μὲν τερπνῶν οὐδενὸς ἀγευστος ἔσει, τῶν δὲ χαλεπῶν
ἄπειρος διαβιώσει. (24) πρῶτον μὲν γάρ οὐ πολέμων οὐδὲ πραγμάτων φροντιεῖς,
ἀλλὰ σκοπούμενος ἀει ἔσῃ τί ἀν κεχαρισμένον ἡ στίον ἡ ποτὸν εὔροις, ἡ τί
5 ἀν ίδων ἡ ἀκούσας τερφθείης, ἡ τίνων ἀν δσφραινόμενος ἡ ἀπτόμενος ἡσθείης,
τίσι δὲ παιδικοὺς ὅμιλῶν μάλιστ' ἀν εὑφρανθείης, καὶ πῶς ἀν μαλακώτατα
καθεύδοις, καὶ πῶς ἀν ἀπονώτατα τούτων πάντων τυγχάνοις. (25) ἐὰν δέ ποτε
γένηται τις ὑποψία σπάνεως ἀφ' ὧν ἔσται ταῦτα, οὐ φόβος μή σε ἀγάγω ἐπὶ
τὸ πονοῦντα καὶ ταλαιπωροῦντα τῷ σώματι καὶ τῇ ψυχῇ ταῦτα πορίζεσθαι,
10 ἀλλ' οἵς ἀν οἱ ἄλλοι ἐργάζωνται, τούτοις σὺ χρήσει, οὐδενὸς ἀπεχόμενος θεν
ἄν δυνατὸν ἡ τι κερδᾶνται· πανταχόθεν γάρ ὀφελεῖσθαι τοῖς ἐμοὶ συνοῦσιν
ἔξουσίαν ἐγὼ παρέχω. (26) καὶ δ 'Ηρακλῆς ἀκούσας ταῦτα · "Ω γύναι, ἔφη, δνομα
δέ σοι τί ἔστιν; ἡ δέ · Οἱ μὲν ἐμοὶ φίλοι, ἔφη, καλοῦσί με Εὔδαιμονίαν, οἱ δὲ
μισοῦντές με ὑποκνιζόμενοι δνομάζουσι Κακίαν. (27) καὶ ἐν τούτῳ ἡ ἐτέρα γυνὴ
15 προσελθοῦσα εἶπε · Καὶ ἐγὼ ἦκα πρὸς σέ, δ 'Ηράκλεις, εἰδοῦλα τοὺς γεννή-
σαντάς σε καὶ τὴν φύσιν τὴν σὴν ἐν τῇ παιδείᾳ καταμαθοῦσα, ἔξ ὧν ἐλπίζω,
εἰ τὴν πρὸς ἐμὲ ὄδὸν τράποιο, σφόδρ' ἀν σε τῶν καλῶν καὶ σεμνῶν ἀγαθῶν
ἐργάτην γενέσθαι καὶ ἐμὲ ἔτι πολὺ ἐντιμοτέραν καὶ ἐπ' ἀγαθοῖς διαπρεπεστέραν
φανῆναι. οὐκ ἔξαπατήσω δέ σε προοιμίοις ἡδονῆς, ἀλλ' ἥπερ οἱ θεοὶ διέθεσαν
20 τὰ δυντα διηγήσομαι μετ' ἀληθείας. (28) τῶν γάρ δυντων ἀγαθῶν καὶ καλῶν οὐδὲν
ἄνευ πόνου καὶ ἐπιμελείας οἱ θεοὶ διδόσαντι ἀνθρώποις, ἀλλ' εἴτε τοὺς θεοὺς
Ὕλεως εἰναὶ σοι βούλει, θεραπευτέον τοὺς θεούς, εἴτε ὑπὸ φύλων ἐθέλεις ἀγαπᾶ-
σθαι, τοὺς φίλους εὐεργετητέον, εἴτε ὑπὸ τίνος πόλεως ἐπιθυμεῖς τιμᾶσθαι, τὴν
πόλιν ὀφελητέον, εἴτε ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος πάσης ἄξιοῖς ἐπ' ἀρετῇ θαυμάζεσθαι,
25 τὴν Ἑλλάδα πειρατέον εν ποιεῖν, εἴτε γῆν βούλει σοι καρποὺς ἀφθόνους φέρειν,
τὴν γῆν θεραπευτέον, εἴτε ἀπὸ βοσκημάτων οἱει δεῖν πλούτιζεσθαι, τῶν βο-
σκημάτων ἐπιμελητέον, εἴτε διὰ πολέμου δρμᾶς αὔξεσθαι καὶ βούλει δύνασθαι
τοὺς τε φίλους ἐλευθεροῦν καὶ τοὺς ἔχθρούς χειροῦσθαι, τὰς πολεμικὰς τέχνας
αὐτάς τε παρὰ τῶν ἐπισταμένων μαθητέον καὶ δπως αὐταῖς δεῖ χρῆσθαι
30 ἀσκητέον · εἰ δὲ καὶ τῷ σώματι βούλει δυνατὸς εἰναι, τῇ γυνώμῃ ὑπηρετεῖν
ἔθιστέον τὸ σῶμα καὶ γυμναστέον σὺν πόνοις καὶ ίδρωτι. (29) καὶ ἡ Κακία ὑπο-
λαβοῦσα εἶπεν, · ως φησι Πρόδικος · "Ἐννοεῖς, ως Ἡράκλεις, ως χαλεπήν καὶ
μακρὰν ὄδὸν ἐπὶ τὰς εὐφροσύνας ἡ γυνὴ σοι αὕτη διηγεῖται; ἐγὼ δὲ ὁρδίαν
καὶ βραχεῖαν ὄδὸν ἐπὶ τὴν εὐδαιμονίαν ἄξω σε. (30) καὶ ἡ Ἀρετὴ εἶπεν · "Ω
35 τλῆμον, τί δὲ σὺ ἀγαθὸν ἔχεις; ἡ τί ἡδὺ οἰσθα μηδὲν τούτων ἔνεκα πράττειν
ἐθέλουσα; ἡτις οὐδὲ τὴν τῶν ἡδέων ἐπιθυμίαν ἀναμένεις, ἀλλὰ πρὶν ἐπιθυμῆσαι
πάντων ἐμπίμπλασαι, πρὶν μὲν πεινῆν ἐσθίουσα, πρὶν δὲ διψῆν πίνουσα . . .
(31) ἀθάνατος δὲ οὖσα ἐκ θεῶν μὲν ἀπέρριψαι, ὑπὸ δὲ ἀνθρώπων ἀγαθῶν
ἀτιμάζει · τοῦ δὲ πάντων ἡδίστου ἀκούσματος, ἐπαίνου σεαυτῆς, ἀνήκοος εἰ,

καὶ τοῦ πάντων ἡδίστου θεάματος ἀθέατος· οὐδὲν γάρ πώποτε σεαυτῆς ἔργον καλὸν τεθέασαι... (34) οὕτω πως διώχει Πρόδικος τὴν ὑπὸ Ἀρετῆς Ἡρακλέους παιδευσιν. ἐκόσμησε μέντοι τὰς γνώμας ἔτι μεγαλειοτέροις ὅρμασιν ἡ ἐγὼ νῦν.

192—a. Philodem., *De piet.* c. 9, 7, p. 75 G. (D. 84 B 5): a rational ex-
plication of
religion

Περσαῖος¹ δὲ δῆλος ἐστιν... ἀφανίζων τὸ δαιμόνιον ἡ μηθὲν ὑπὲρ αὐτοῦ γινώσκων, δταν ἐν τῷ Περὶ θεῶν μὴ ἀπίθανα λέγη φαίνεσθαι τὰ περὶ <τοῦ> τὰ τρέφοντα καὶ ὡφελοῦντα θεούς νενομίσθαι καὶ τετιμῆσθαι * πρῶτον ὑπὸ Προδίκου γεγραμμένα.

b. Sext., *Adv. Math.* IX 18 (D. ib.):

Πρόδικος δὲ ὁ Κεῖος ἥλιον, φησί, καὶ σελήνην καὶ ποταμοὺς καὶ χρήνας καὶ καθόλου πάντα τὰ ὡφελοῦντα τὸν βίον ἡμῶν οἱ παλαιοὶ θεούς ἐνόμισαν διὰ τὴν ἀπὸ αὐτῶν ὀφέλειαν, καθάπερ Αἰγύπτιοι τὸν Νεῖλον, καὶ διὰ τοῦτο τὸν μὲν ἄρτον Δήμητραν νομισθῆναι, τὸν δὲ οἶνον Διόνυσον, τὸ δὲ ὕδωρ Ποσειδῶνα, τὸ δὲ πῦρ "Ηφαιστον καὶ ἡδη τῶν εὐχρηστούντων ἔκαστον.

6—CALLICLES AND THRASYMACHUS, ANTIPHON AND CRITIAS

193—c. and Thr. are well-known types in Plato's *Gorgias* and *Resp.* I, the first defending against Socrates the thesis that ἀδικεῖν is better than ἀδικεῖσθαι and that nomos has been made in order to defend the weak ones, the latter that δίκαιον is τὸ τοῦ κρείττονος συμφέρον.

in Plato's dialogues

a. Pl., *Gorg.* 483a²-484b¹ (Callicles speaks):

Callicles

You, Socrates, are always confounding what is φύσις with what is νόμος; as in the question of ἀδικεῖν and ἀδικεῖσθαι.

φύσει μὲν γάρ πᾶν αἰσχιόν ἐστιν ὅπερ καὶ κάκιον, τὸ ἀδικεῖσθαι, νόμῳ δὲ τὸ ἀδικεῖν. οὐδὲ γάρ ἀνδρὸς τοῦτο γ' ἐστὶ τὸ πάθημα, τὸ ἀδικεῖσθαι, ἀλλ' ἀνδραπόδου τινός, φησιν, τὸ κρείττον ἐστι τεθνάναι ἡ ζῆν, δστις ἀδικούμενος καὶ προπηλακιζόμενος μὴ οἴός τέ ἐστιν αὐτὸς αὐτῷ βοηθεῖν μηδὲ ἄλλῳ οὐ ἀν κήδηται. ἀλλ', οἴμαι, οἱ τιθέμενοι τοὺς νόμους οἱ ἀσθενεῖς ἀνθρώποι εἰσι καὶ οἱ πολλοί. πρὸς αὐτοὺς οὖν καὶ τὸ αὐτοῖς συμφέρον τοὺς τε νόμους τίθενται καὶ τοὺς ἐπαίνους ἐπαίνουσι καὶ τοὺς φύγους ψέγουσιν. ἐκφοβοῦντες τοὺς ἐρρωμενεστέρους τῶν ἀνθρώπων καὶ δυνατοὺς ὅντας πλέον ἔχειν, ἵνα μὴ αὐτῶν πλέον ἔχωσιν, λέγουσιν ὡς αἰσχρὸν καὶ ἀδικον τὸ πλεονεκτεῖν, καὶ τοῦτο ἐστι τὸ ἀδικεῖν, τὸ πλέον τῶν ἄλλων ζητεῖν ἔχειν. ἀγαπῶσι γάρ, οἴμαι, αὐτοὺς ἀν τὸ ίσον ἔχωσι φαυλότεροι ὅντες.

483 b

¹ A disciple of the Stoic Zeno.

* Diels keeps the form τετεμῆσθαι.

Διά ταῦτα δὴ νόμω μὲν τοῦτο ἄδικον καὶ αἰσχρὸν λέγεται, τὸ πλέον ζητεῖν
 ἔχειν τῶν πολλῶν, καὶ ἀδικεῖν αὐτὸν καλοῦσιν· ἡ δέ γε, οἷμαι, φύσις αὐτῆ
 d ἀποφαίνει αὐτό, διτὶ δίκαιον ἔστι τὸν ἀμείνων τοῦ χείρονος πλέον ἔχειν καὶ τὸν
 δυνατώτερον τοῦ ἀδυνατωτέρου. δῆλοι δὲ ταῦτα πολλάχοι διτὶ οὕτως ἔχει,
 καὶ ἐν τοῖς διλοις ζῷοις καὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν δλαις ταῖς πόλεσι καὶ τοῖς
 γένεσιν, διτὶ οὕτω τὸ δίκαιον κέκριται, τὸν κρείττων τοῦ ήττονος ἄρχειν καὶ
 πλέον ἔχειν. ἐπει τοιώ δικαίῳ χρώμενος Ξέρξης ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐστράτευσεν
 ἡ ὁ πατήρ αὐτοῦ ἐπὶ Σκύθας, ἦ — ἀλλα μυρία ἄν τις ἔχοι τοιαῦτα λέγειν· ἀλλ,
 e οἷμαι, οὕτοι κατὰ φύσιν τὴν τοῦ δικαίου ταῦτα πράττουσιν, καὶ ναὶ μὰ Διὰ
 κατὰ νόμον γε τὸν τῆς φύσεως, οὐ μέντοι Ἰσως κατὰ τοῦτον, διημεῖτα·
 πλάττοντες τοὺς βελτίστους καὶ ἐρρωμενεστάτους ἡμῶν αὐτῶν, ἐκ νέων
 λαμβάνοντες, ὥσπερ λέοντας, κατεπέδοντες τε καὶ γοητεύοντες καταδουλού-
 484 a μεθα λέγοντες, ὡς τὸ Ἰσον χρὴ ἔχειν καὶ τοῦτο ἔστι τὸ καλὸν καὶ τὸ δίκαιον.
 ἐὰν δέ γε, οἷμαι, φύσιν ἴκανήται ἔχων ἀνήρ, πάντα ταῦτα ἀποσεισάμενος
 καὶ διαρρήξας καὶ διαφυγών, καταπατήσας τὰ ἡμέτερα γράμματα καὶ μαγγα-
 νεύματα¹ καὶ ἐπωδάς καὶ νόμους τοὺς παρὰ φύσιν ἀπαντας, ἐπαναστὰς ἀνε-
 φάνη δεσπότης ἡμέτερος ὁ δοῦλος, καὶ ἐνταῦθα ἔξελαμψε τὸ τῆς φύσεως
 δίκαιον.

Thrasyma-
chusb. Pl., *Resp.* 336 b, 338 c:

The conversation ran on Simonides' definition of righteousness as "giving to every man what you owe him", which is explained by Polemarchus as "helping your friends and harming your enemies". Against this Socr. argues that the righteous man never harms anybody. Therefore neither Simonides nor any wise man can have said this. It must be the word of some wealthy man or tyrant who thought himself mighty.

(336 b) Καὶ ὁ Θρασύμαχος πολλάκις μὲν καὶ διαλεγομένων ἡμῶν μεταξὺ
 ὅρμα ἀντιλαμβάνεσθαι τοῦ λόγου, ἐπειτα ὑπὸ τῶν παρακαθημένων διεκωλύετο
 βουλομένων διακοῦσαι τὸν λόγον· ὡς δὲ διεπαυσάμενα καὶ ἐγὼ ταῦτ' εἶπον,
 οὐκέτι ἡσυχίαν ἔγειν, ἀλλὰ συστρέψας ἐκυτὸν ὥσπερ θηρίον ἤκεν ἐφ' ἡμᾶς
 ὡς διαρπασόμενος.

Καὶ ἐγὼ τε καὶ ὁ Πολέμαρχος διεσαντες διεπτοήθημεν· ὁ δὲ εἰς τὸ μέσον
 φθεγξάμενος· Τίς, ἔφη, ὑμᾶς πάλκι φλυαρία ἔχει, ὡς Σώκρατες; — (338c)
 φημι γάρ ἐγὼ εἶναι τὸ δίκαιον οὐκ ἀλλο τι ἢ τὸ τοῦ κρείττονος συμφέρον.

modern
criticism

194—Modern critics of the past century, though admitting that the portraits of Protagoras, Gorgias, Hippias and Prodicus have been drawn by Plato from life, nearly all have held that Plato's Callicles and Thrasymachus were literary types, not historical persons (so Schleiermacher, Zeller, Grote, Th. Gomperz, Natorp, Dümmler, Joël). K. Joël (*Gesch. d. ant. Phil.* I p. 678 f.) even thinks he can prove

¹ μαγγανεύματα - sorcery.

this as to Thr. by comparing the fragments of his own works: „sein egoistischer Radikalismus dort (in Plato's *Resp.*) steht im Widerspruch mit seinem uns wörtlich überlieferten Lob der Gerechtigkeit und seiner Schätzung der Tradition und der „väterlichen Verfassung““ (fr. 1, 8).

a. Thrasymachus, D. 85 B 1 (partly).

Dionys. Halic., *Demosik. 3* (*Oryscula I*, p. 132, 3 ed. Usener-Radermacher) speaks about Thr. as representing the λέξις μεικτή τε καὶ σύνθετος, sc. from the "varied, abundant and ornate style", of which Thucydides was the great master, and the "simple" style, represented chiefly by Lysias. He illustrates this μεσότης by the following example (παράδειγμα ἐξ ἑώς τῶν δημογορικῶν λόγων):

ἔβουλόμην μέν, δὲ Ἀθηναῖοι, μετασχεῖν ἔκείνου τοῦ χρόνου τοῦ παλαιοῦ [καὶ τῶν πραγμάτων], ἥνικα σιωπῶν ἀπέχει τοῖς νεωτέροις, τῶν τε πραγμάτων οὐκ ἀναγκαζόντων ἀγορεύειν καὶ τῶν πρεσβυτέρων δρθῶς τὴν πόλιν ἐπιτροπεύοντων. ἐπειδὴ δὲ εἰς τοσοῦτον ἡμᾶς ἀνέθετο χρόνον ὁ δαιμόνιος, ὥστε <ἔτερων μὲν ἀρχόντων> τῆς πόλεως ἀκούειν, τὰς δὲ συμφορὰς <πάσχειν> πraise of the olden times αὐτούς, καὶ τούτων τὰ μέγιστα μὴ θεῶν ἔργα εἶναι μηδὲ τῆς τύχης, ἀλλὰ τῶν ἐπιμεληθέντων, ἀνάγκη δὴ λέγειν· ἢ γάρ ἀναίσθητος ἡ καρτερώτατός ἐστιν, δοτις ἔξαμαρτάνειν ἔσυτὸν ἔτι παρέξει τοῖς βουλομένοις, καὶ τῆς ἔτερων ἐπιβουλῆς τε καὶ κακίας αὐτὸς ὑποσχήσει τὰς αἰτίας. ἀλις γάρ ἡμῖν ὁ παρελθόντων χρόνος καὶ ἀντὶ μὲν εἰρήνης ἐν πολέμῳ γενέσθαι καὶ διὰ κινδύνων <έλθεῖν> εἰς τόνδε τὸν χρόνον, τὴν μὲν παρελθοῦσαν ἡμέραν ἀγαπῶσι, τὴν δὲ ἐπιοῦσαν δεδιόσι, ἀντὶ δὲ ὁμονοίας εἰς ἔχθραν καὶ ταραχάς πρὸς ἀλλήλους ἀφικέσθαι. καὶ τοὺς μὲν ἄλλους τὸ πλήθος τῶν ἀγαθῶν ὑβρίζειν τε ποιεῖ καὶ στασιάζειν, ἡμεῖς δὲ μετὰ μὲν τῶν ἀγαθῶν ἐσωφρονοῦμεν· ἐν δὲ τοῖς κακοῖς ἐμάνημεν, δὲ τοὺς ἄλλους σωφρονίζειν εἰωθεν. τί δῆτα μέλλοι τις ἀν <ἀ> γιγνώσκει εἰπεῖν, δτῷ γε <γέγονε> λυπεῖσθαι ἐπὶ τοῖς παροῦσι καὶ νομίζειν ἔχειν τι τοιοῦτον, ὡς μηδὲν ἔτι τοιοῦτον ἔσται;

b. Thr., D. 85 B 8:

οἱ θεοὶ οὐχ ὁρῶσι τὰ ἀνθρώπινα· οὐ γάρ ἂν τὸ μέγιστον τῶν ἐν ἀνθρώποις ἀγαθῶν παρεῖδον τὴν δικαιοσύνην· ὁρῶμεν γάρ τοὺς ἀνθρώπους ταύτη μὴ χρωμένους.

Which may of course quite well agree with his thesis in Plato's *Resp.*

denial of providence

195—a. The Sophist Antiphon, D. 87 B 44 (Oxyrh. Pap. XI nr. 1364 Hunt, fr. A col. 1):

Antiphon's theory of a twofold justice

... δικαιοσύνη <οὖν> τὰ τῆς πόλεως νόμιμα, <ἐν> ἢ ἀν πολιτεύηται τις, μηδέ <παρ>αβαίνειν. χρῶτ' ἀν οὖν ἀνθρωπος μάλιστα [θ] ἔσυτῷ ξυμφερόντως δικαιοσύνη, εἰ μετὰ μὲν μαρτύρων τοὺς νόμους μεγάλοις ἄγοι, μονούμενος δὲ μαρτύρων τὰ τῆς φύσεως· τὰ μὲν γάρ τῶν νόμων <ἐπίθ>ετα, τὰ δὲ <τῆς> φύ-

σεως ἀ<ναγ>καῖα· καὶ τὰ <μὲν> τῶν νό^μων ὁμολογηθέντα αὐ^τ φύνετ^{αι} ἐστίν, τὰ δὲ <τῆς φύσ>εως φύνετα οὐχ ὁμολογηθέντα.

See on this and the following fragm. Jaeger, *Theol.* p. 185-188.

Critias' theory about the origin of morality, law and religion

b. Critias, D. 88 B 25:

ἡν χρόνος, δτ' ἡν ἀτακτος ἀνθρώπων βίος
καὶ θηριώδης ἴσχυος θ' ὑπηρέτης,
δτ' οὐδὲν ἀθλὸν οὔτε τοῖς ἐσθλοῖσιν ἡν
οὔτ' αὖ κόλασμα τοῖς κακοῖς ἐγίγνετο.
5 κάπειτά μοι δοκοῦσιν ἀνθρωποι νόμους
θέσθαι κολαστάς, ἵνα δίκη τύραννος ἦ
<όμως ἀπάντων> τὴν θ' ὅβριν δούλην ἔχῃ.
ἐξημιοῦτο δ' εἰ τις ἐξαμαρτάνοι.
ἔπειτ' ἐπειδὴ τάμφανη μὲν οἱ νόμοι
10 ἀπειργον αὐτοὺς ἔργα μὴ πράσσειν βίᾳ,
λάθρῳ δ' ἐπρασσον, τηνικαῦτά μοι δοκεῖ
<πρῶτον> πυκνός τις καὶ σοφὸς γνώμην ἀνήρ [γνῶναι]
<θεῶν> δέος θυητοῖσιν ἔξευρειν, ὅπως
εἴη τι δεῖμα τοῖς κακοῖσι, καν λάθρῳ
15 πράσσωσιν ἡ λέγωσιν ἡ φρονῶσι <τι>.
ἐντεῦθεν οὖν τὸ θεῖον εἰσηγήσατο,
ώς ἔστι δαίμων ἀφθίτῳ θάλλων βίᾳ,
νόῳ τ' ἀκούων καὶ βλέπων, φρονῶν τ' ἄγαν
προσέχων τε ταῦτα, καὶ φύσιν θείαν φορῶν,
20 δις πᾶν τὸ λεγθὲν ἐν βροτοῖς ἀκούσεται,
<τὸ> δρώμενον δὲ πᾶν ἰδεῖν δυνήσεται.
έὰν δὲ σὺν σιγῇ τι βουλεύῃς κακόν,
τοῦτ' οὐχὶ λήσει τοὺς θεούς· τὸ γάρ φρονοῦν
<ἄγαν> ἔνεστι. τούσδε τοὺς λόγους λέγων
25 διδαγμάτων ἥδιστον εἰσηγήσατο
ψευδεῖ καλύψας τὴν ἀλήθειαν λόγῳ.
ναίειν δ' ἔφασκε τοὺς θεούς ἐνταῦθ', ἵνα
μάλιστ' ἀν ἐξέπληξεν ἀνθρώπους λέγων,
ὅθεν περ ἔγνω τοὺς φόβους ὅντας βροτοῖς
30 καὶ τὰς δνήσεις τῷ ταλαιπώρῳ βίᾳ,
ἐκ τῆς ὑπερθε περιφορᾶς, ἵν' ἀστραπάς
κατεῖδεν οὔσας, δεινὰ δὲ κτυπήματα
βροντῆς, τὸ τ' ἀστερωπὸν οὐρανοῦ δέμας,
Χρόνου καλὸν ποίκιλμα τέκτονος σοφοῦ,

δθεν τε λαμπρὸς ἀστέρος στείχει μύδρο
 δ θ' ὑγρὸς εἰς γῆν δμβρος ἐκπορεύεται.
 τοίους δὲ περιέστησεν ἀνθρώποις φόβους,
 δι' οὓς καλῶς τε τῷ λόγῳ κατάφκισεν
 τὸν δαιμόν(α) οὖς^{τος} καν πρέποντι χωρίῳ,
 τὴν ἀνομίαν τε τοῖς νόμοις κατέσβεσεν.

35

40

καὶ δλγα προσδιελθῶν ἐπιφέρει·

οὗτω δὲ πρῶτον οἶμαι πεῖσαι τινα
 θνητοὺς νομίζειν δαιμόνων εἶναι γένος.

7—AN AVERAGE IMAGE OF SOPHISTIC

196—An example of the discussions on right and wrong, good and evil etc. at Athens and its environments ± the year 400 is given by the *Dissoi logoi*, probably of Megarian origin.

the Dissoi logoi

Dissoi logoi (*Dialexeis*), Diels, VS. 90, c. I, 1-5; 3, 1-4; 8, 1:

a. I (1) δισσοὶ λόγοι λέγονται ἐν τῷ Ἑλλάδι ὑπὸ τῶν φιλοσοφούντων περὶ τῷ ἀγαθῷ καὶ τῷ κακῷ. τοὶ μὲν γὰρ λέγοντι, ὡς ἄλλο μὲν ἔστι τὸ ἀγαθόν, ἄλλο δὲ τὸ κακόν· τοὶ δέ, ὡς τὸ αὐτό ἔστι, καὶ τοῖς μὲν ἀγαθὸν εἴη, τοῖς δὲ κακόν, καὶ τῷ αὐτῷ ἀνθρώπῳ τοτὲ μὲν ἀγαθόν, τοτὲ δὲ κακόν. (2) ἐγὼ δὲ καὶ αὐτὸς τοῖσδε ποτιτίθεμαι· σκέψομαι δὲ ἐκ τῷ ἀνθρωπίνῳ βίῳ, φέπιμελές 5 βρώσιός τε καὶ πόσιος καὶ ἀφροδισιῶν· ταῦτα γὰρ ἀσθενοῦντι μὲν κακόν, ὑγιαίνοντι δὲ καὶ δεομένῳ ἀγαθόν. (3) καὶ ἀκρασία τοίνυν τούτων τοῖς μὲν ἀκρατέσι κακόν, τοῖς δὲ πωλεῦντι ταῦτα καὶ μισθαρνέοντι ἀγαθόν. νόσος τοίνυν τοῖς μὲν ἀσθενεῦντι κακόν, τοῖς δὲ ἱατροῖς ἀγαθόν. ὁ τοίνυν θάνατος τοῖς μὲν ἀποθανοῦσι κακόν, τοῖς δ' ἐνταφιοπώλαις καὶ τυμβοποιοῖς ἀγαθόν. (4) γε- 10 ωργία τε καλῶς ἔξενείκασσα τῷς καρπῷ τοῖς μὲν γεωργοῖς ἀγαθόν, τοῖς δὲ ἐμπόροις κακόν. τὰς τοίνυν ὀλκάδας συντρίβεσθαι καὶ παραθραύεσθαι τῷ μὲν ναυκλήρῳ κακόν, τοῖς δὲ ναυπαγοῖς ἀγαθόν. (5) ἔτι <δὲ> τὸν σίδαρον κατέσθεσθαι καὶ ἀμβλύνεσθαι καὶ συντρίβεσθαι τοῖς μὲν ἄλλοις κακόν, τῷ δὲ χαλκῇ ἀγαθόν. καὶ μάν τὸν κέραμον παραθραύεσθαι τοῖς μὲν ἄλλοις κακόν, 15 τοῖς δὲ κεραμεῦσιν ἀγαθόν. τὰ δὲ ὑποδήματα κατατρίβεσθαι καὶ διαρρήγνυσθαι τοῖς μὲν ἄλλοις κακόν, τῷ δὲ σκυτῇ ἀγαθόν.

b. 3 (1) δισσοὶ δὲ λόγοι λέγονται καὶ περὶ τῷ δικαίῳ καὶ τῷ ἀδίκῳ. καὶ τοὶ μὲν ἄλλο ἦμεν τὸ δίκαιον, ἄλλο δὲ τὸ ἀδίκον· τοὶ δὲ τωύτῳ δίκαιον καὶ ἀδίκον· καὶ ἐγὼ τούτῳ πειρασοῦμαι τιμωρέν. (2) καὶ πρῶτον μὲν ψεύ- 20

¹ glowing mass.

δεσμοις ὡς δίκαιον ἔστι λεξῶ καὶ ἔξαπατᾶν. τώς μὲν πολεμίως ταῦτα ποιὲν <καλὸν
 5 καὶ δίκαιον, τώς δὲ φίλως> αἰσχρὸν καὶ πονηρὸν ἂν ἔξειποιεν. <πῶς δέ τώς πολεμίως,> τώς δὲ φιλτάτως οὖ; αὐτίκα τώς γονέας· αἱ γὰρ δέοι τὸν πατέρα
 ἦ τὸν ματέρα φέρμακον πιέν ἡ φαγέν, καὶ μὴ θέλοι, οὐ δίκαιόν ἔστι καὶ ἐν τῷ
 10 ριφήματι¹ καὶ ἐν τῷ ποτῷ δόμεν καὶ μὴ φάμεν ἐνῆμεν; (3) οὐκῶν <δίκαιον>
 ἤδη ψεύδεσθαι καὶ ἔξαπατᾶν τώς γονέας. καὶ κλέπτεν μάν τὰ τῶν φίλων καὶ
 15 βιῆσθαι τώς φιλτάτως δίκαιον. (4) αὐτίκα αἱ τις λυπηθεῖς τι τῶν οἰκητῶν
 καὶ ἀχθεσθεῖς μέλλοι αὐτὸν διαφύειρεν ἡ ξίφει ἡ σχοινίῳ ἡ ἄλλῳ τινὶ, δίκαιόν
 ἔστι ταῦτα κλέψαι, αἱ δύναιτο, αἱ δὲ ὑστερίξαι καὶ ἔχοντα καταλάβοι, ἀφε-
 λέσθαι βίᾳ;

The writer is speaking about the same subjects that are discussed in the Platonic dialogues: whether virtue can be learned or not (c. 6), and what is the difference between ψεύδης and ἀληθῆς λόγος (c. 4)—here he is using even Platonic terminology, as we shall see later.—He must have known the Socratic method of disputing by means of short questions and answers, as appears from c. 8, 1:

C. <τῶ αὐτῶ> ἀνδρὸς καὶ ταῖς αὐτᾶς τέχνας νομίζω κατὰ βραχὺ τε δύ-
 νασθαι διαλέγεσθαι, καὶ <τὰν> ἀλάθειαν τῶν πραγμάτων ἐπίστασθαι, καὶ
 δικάζεν ἐπίστασθαι ὅρθως, καὶ δαμαγορεῖν οἶόν τ' ἡμεν, καὶ λόγων τέχνας
 ἐπίστασθαι, καὶ περὶ φύσιος τῶν ἀπάντων ὡς τε ἔχει καὶ ὡς ἐγένετο, διδάσκεν.

Plato's Eu-
thydemus

197—In Plato's *Euthyd.* we have a whole series of beautiful examples of sophistikenοι ἔλεγχοι, as they are called later by Aristotle.

a. It is impossible to lie. *Euthyd.* 283 e-284 a:

Τί δέ, ἔφη, ὁ Κτήσιππε, ὁ Εὐθύδημος, ἡ δοκεῖ σοι οἶόν τ' εἶναι ψεύδεσθαι;—Νὴ Δία, ἔφη, εἰ μὴ μαίνομαι γε. — Πότερον λέγοντα τὸ πρᾶγμα, περὶ οὖ ἀν δὸς λόγος ἦ, ἢ μὴ λέγοντα; — Λέγοντα, ἔφη. — Οὐκοῦν εἰπερ λέγει αὐτό, οὐκ ἄλλο λέγει τῶν ὄντων ἡ ἐκεῖνο ὅπερ λέγει; — Πῶς γὰρ ἄν; ἔφη ὁ Κτήσιππος. — "Ἐν μὴν κάκεινό γ' ἔστι τῶν ὄντων δὲ λέγει, χωρὶς τῶν ἄλλων. — Πάνυ γε. — Οὐκοῦν δὲ ἐκεῖνο λέγων τὸ δὲ, ἔφη, λέγει; — Ναί. — "Αλλὰ μὴν δὲ γε τὸ δὲ λέγων καὶ τὰ ὄντα τάληθῇ λέγει· ὥστε δὲ Διονυσόδωρος, εἰπερ λέγει τὰ ὄντα, λέγει τάληθῇ καὶ οὐδὲν κατὰ σοῦ ψεύδεται.

b. It is impossible to contradict. Ib. 285 e-286 b:

ἢ σύ, ὁ Διονυσόδωρε, οὐκ οἴει εἶναι ἀντιλέγειν; — Οὐκουν σύ τάν, ἔφη, ἀποδείξαις πώποτε ἀκούσας οὐδενὸς ἀντιλέγοντος ἐτέρῳ. — "Αληθῆ λέγεις, ἔφη· ἀλλὰ ἀκούων μὲν νυνὶ σοι ἀποδείκνυμι, ἀντιλέγοντος Κτησίππου Διονυσοδώρῳ. — "Η καὶ ὑπόσχοις ἂν τούτου λόγον; — Πάνυ, ἔφη. — Τί οὖν; ἢ δὲ ὃς· εἰσὶν ἐκάστη τῶν ὄντων λόγοι; — Πάνυ γε. — Οὐκοῦν ὡς ἔστιν

¹ ρόφημα - porridge.

ἔκαστον ἡ ὡς οὐκ ἔστιν; — 'Ως ἔστιν. — Εἰ γάρ μέμνησαι, ἔφη, ω̄ Κτήσιππε, καὶ ἄρτι ἐπεδείξαμεν μηδένα λέγοντα ως οὐκ ἔστι· τὸ γάρ μὴ δν οὐδεὶς ἐφάνη λέγων. — Τί οὖν δὴ τοῦτο; ή δ' ὁ Κτήσιππος· ηττόν τι ἀντιλέγομεν ἐγώ τε καὶ σύ; — Πότερον οὖν, η δ' ὅς, ἀντιλέγοιμεν ἀν τοῦ αὐτοῦ πράγματος λόγον ἀμφότεροι λέγοντες, η οὕτω μὲν ἀν δήπου ταῦτα λέγοιμεν; — Συνεχώρει. — 'Αλλ' δταν μηδέτερος, ἔφη, τὸν τοῦ πράγματος λόγον λέγη, τότε ἀντιλέγοιμεν ἀν; η οὕτω γε τὸ παράπαν οὐδὲ ἀν μεμνημένος εἴη τοῦ πράγματος οὐδέτερος ημῶν; — Καὶ τοῦτο συνωμολόγει. — 'Αλλ' ἄρα, δταν ἐγώ μὲν τὸν τοῦ πράγματος λόγον λέγω, σὺ δὲ ἀλλου τινὸς ἄλλον, τότε ἀντιλέγομεν; η ἐγὼ λέγω μὲν τὸ πρᾶγμα, σὺ δὲ οὐδὲ λέγεις τὸ παράπαν; ὁ δὲ μὴ λέγων τῷ λέγοντι πᾶς <ἄν> ἀντιλέγοι;

c. He who knows something, knows everything. Ib. 293 b-d:

(b⁷) φέρε δή μοι ἀπόχριναι, ἔφη· ἔστιν δ τι ἐπίστασαι; — Πάνυ γε, ην δ' ἐγώ, καὶ πολλά, σμικρά γε. — 'Αρκεῖ, ἔφη. ἀρ' οὖν δοκεῖς οἶλόν τέ τι τῶν δητῶν τοῦτο, δ τυγχάνει δην, αὐτὸ τοῦτο μὴ εἰναι; — 'Αλλὰ μὰ ΔΙ' οὐκ ἔγωγε. — Οὔκοιν σύ, ἔφης, ἐπίστασαι τι; — "Εγωγε. — Οὔκοιν ἐπιστήμων εί, εἰπερ ἐπίστασαι; — Πάνυ γε, τούτου γε αὐτοῦ. — Οὐδὲν διαφέρει· ἀλλ' οὐκ ἀνάγκη σε ἔχει πάντα ἐπίστασθαι ἐπιστήμονά γε δητα; — Μὰ ΔΙ', ἔφην ἐγώ· ἐπει πολλὰ ἄλλ' οὐκ ἐπίσταμαι. — Οὔκοιν εί τι μὴ ἐπίστασαι, οὐκ ἐπιστήμων εί. — 'Εκείνου γε, ω̄ φίλε, ην δ' ἐγώ. — 'Ηττον οὖν τι, ἔφη, οὐκ ἐπιστήμων εί; άρτι δὲ ἐπιστήμων ἔφησθα εἰναι· καὶ οὕτω τυγχάνεις ἀν αὐτὸς οὗτος, δης εί, καὶ αὖ πάλιν οὐκ εί, κατὰ ταῦτα ἄμα.

d. The father of Ktesippos is a dog. Kt. beats his own father.
Ib. 298 d^a-299 a^b:

Εἰπε γάρ μοι, ἔστι σοι κύων; — Καὶ μάλα πονηρός, ἔφη δ Κτήσιππος. — 'Εστιν οὖν αὐτῷ κυνίδια; — Καὶ μάλ', ἔφη, ἔτερα τοιαῦτα. — Οὔκοιν πατήρ ἔστιν αὐτῶν δ κύων; — "Εγωγέ τοι εἰδον, ἔφη, αὐτὸν διχεύοντα τὴν κύνα. — Τί οὖν; οὐ σός ἔστιν δ κύων; — Πάνυ γ', ἔφη. — Οὔκοιν πατήρ ἀν σός ἔστιν, ώστε σός πατήρ γίγνεται δ κύων καὶ σὺ κυναρίων ἀδελφός;

Καὶ αὖθις ταχὺ ὑπολαβών δ Διονυσόδωρος, ίνα μὴ πρότερόν τι εἴποι δ Κτήσιππος, καὶ ἔτι γέ μοι μικρόν, ἔφη, ἀπόχριναι· τύπτεις τὸν κύνα τοῦτον; — καὶ δ Κτήσιππος γελάσας, Νη τοὺς θεούς, ἔφη· οὐ γάρ δύναμαι σέ. — Οὔκοιν τὸν σωτοῦ πατέρα, ἔφη, τύπτεις; — Πολὺ μέντοι, ἔφη, δικαιότερον τὸν ὑμέτερον πατέρα τύπτοιμι, δ τι μαθών σοφοὺς υἱεῖς οὕτως ἔφυσεν. ἀλλ' η που, ω̄ Εὔθύδημε, ἔφη δ Κτήσιππος, πόλλ' ἀγαθὰ ἀπὸ τῆς ὑμετέρας σοφίας ταύτης ἀπολέλαυκεν δ πατήρ δ ὑμέτερός τε καὶ δ τῶν κυνιδίων.

Cp. the arguments of the Megarian school, and also Plato's *Parmenides*.

8—THE JUDGMENT OF SOCRATES AND PLATO,
AND THAT OF MODERN CRITICS

Socr. and the sophists 198—**a.** Rejection of an unwarranted condemnation: *Meno* 91 b-92 c.

The Thessalian Meno wishes to learn the πολιτική ἀρετή. Shall not we be right then in sending him "to those who profess themselves to be teachers of virtue and put themselves at the disposal of every one of the Greeks who wants to learn, settling a price for it and claiming that?" Socr. asks. Anytos answers:

Καὶ τίνας λέγεις τούτους, ὁ Σώκρατες;

ΣΩ. Οἰσθα δῆπου καὶ σύ, δτι οὗτοί εἰσιν οἶους οἱ ἀνθρωποι καλοῦσι σοφιστάς.

91 c AN. Ἡράκλεις, εὐφήμει, ὁ Σώκρατες. μηδένα τῶν συγγενῶν μηδὲ οἰκείων μηδὲ φίλων, μήτε ἀστὸν μήτε ξένον, τοιαύτη μανία λάβοι, ὥστε παρὰ τούτους ἐλθόντα λωβηθῆναι¹, ἐπεὶ οὗτοί γε φανερά ἔστι λώβη τε καὶ διαφθορά τῶν συγγεγνομένων.

ΣΩ. Πῶς λέγεις, ὁ "Ανυτε; οὗτοι δρα μόνοι τῶν ἀντιποιουμένων² τι ἐπίστασθαι εὐεργετεῖν τοσοῦτον τῶν ἄλλων διαφέρουσιν, δσον οὐ μόνον οὐκ ὡφελοῦσιν, ὕσπερ οἱ ἄλλοι, δ τι ἀν τις αὐτοῖς παραδῷ, ἄλλα καὶ τὸ ἐναντίον διαφθείρουσιν; καὶ τούτων φανερῶς χρήματα ἀξιοῦσι πράττεσθαι; ἐγὼ μὲν οὖν οὐκ ἔχω ὅπως σοι πιστεύσω· οἴδα γὰρ ἀνδρα ἓνα Πρωταγόραν πλείω χρήματα κτησάμενον ἀπὸ ταύτης τῆς σοφίας ή Φειδίαν τε, δις οὕτω περιφανῶς καλὰ ἔργα ειργάζετο, καὶ ἄλλους δέκα τῶν ἀνδριαντοποιῶν· καίτοι τέρας λέγεις, εἰ οἱ μὲν τὰ ὑποδήματα ἔργαζόμενοι τὰ παλαιὰ καὶ τὰ ιμάτια ἔξακούμενοι οὐκ ἀν δύναιντο λαθεῖν τριάκονθ' ἡμέρας μοχθηρότερα ἀποδιδόντες η ε παρέλαβον τὰ ιμάτια τε καὶ ὑποδήματα, ἀλλ' εἰ τοιαῦτα ποιοῦεν, ταχὺ ἀν τῷ λιμῷ ἀποθάνοιεν, Πρωταγόρας δὲ δρα δλην τὴν Ἐλλάδα ἐλάνθινε διαφθείρων τοὺς συγγεγνομένους καὶ μοχθηροτέρους ἀποπέμπων η παρελάμβανε πλέον η τετταράκοντα ἔτη· οἷμαι γὰρ αὐτὸν ἀποθανεῖν ἐγγὺς καὶ ἐβδομήκοντα ἔτη γεγονότα, τετταράκοντα δὲ ἐν τῇ τέχνῃ ὅντα· καὶ ἐν ἀπαντὶ τῷ χρόνῳ τούτῳ ἔτι εἰς τὴν ἡμέραν ταυτηνὶ εύδοκιμῶν οὐδὲν πέπαυται· καὶ οὐ μόνον 92 a Πρωταγόρας, ἄλλοι καὶ ἄλλοι πάμπολοι, οἱ μὲν πρότερον γεγονότες ἐκείνου, οἱ δὲ καὶ νῦν ἔτι ὅντες. πότερον δὴ οὖν φῶμεν κατὰ τὸν σὸν λόγον εἰδότας αὐτοὺς ἔξαπατᾶν καὶ λωβᾶσθαι τοὺς νέους, η λεληθέναι καὶ ἐσαυτούς; καὶ οὗτα μαίνεσθαι ἀξιώσωμεν τούτους, οὓς ἔνιοι φασι σοφωτάτους ἀνθρώπων είναι;

AN. Πολλοῦ γε δέουσι μαίνεσθαι, ὁ Σώκρατες, ἄλλα πολὺ μᾶλλον οἱ τούτοις διδόντες ἀργύριον τῶν νέων· τούτων δ' ἔτι μᾶλλον οἱ τούτοις ἐπιτρέποντες, b οἱ προσήκοντες· πολὺ δὲ μάλιστα πάντων αἱ πόλεις, ἔωσαι αὐτοὺς εἰσαφικ-

¹ λωβηθῆναι - bring shame upon himself.

² ἀντιποιεῖσθαι - lay claim to.

νεῖσθαι καὶ οὐκ ἔξελαύνουσαι, εἴτε τις ξένος ἐπιχειρεῖ τοιοῦτόν τι ποιεῖν εἴτε
ἀστός.

ΣΩ. Πότερον δέ, ὁ "Ανυτε, ἡδίκηρέ τις σε τῶν σοφιστῶν, η τί οὗτως
αὐτοῖς χαλεπὸς εἰ;

ΑΝ. Οὐδὲ μὰ Δία ἔγωγε συγγέγονα πώποτε αὐτῶν οὐδενί, οὐδὲ ἀν ἄλλον
ἐάσαιμι τῶν ἔμῶν οὐδένα.

ΣΩ. "Ἀπειρος ἄρ' εἰ παντάπασι τῶν ἀνδρῶν;

ΑΝ. Καὶ εἶην γε.

ΣΩ. Πῶς οὖν ἀν, ὁ δαιμόνις, εἰδείης περὶ τούτου τοῦ πράγματος, εἴτε τις
ἄγαθὸν ἔχει ἐν ἑαυτῷ εἴτε φλαῦρον, οὐ παντάπασιν ἀπειρος εἶης;

ΑΝ. 'Ραδίως' τούτους γοῦν οὐδα μόλις εἰσιν, εἴτ' οὖν ἀπειρος αὐτῶν εἰμι
εἴτε μὴ.

ΣΩ. Μάντις εἰ Ισως, ὁ "Ανυτε.

b. In *Prot.* 318-319 a Protagoras professes to teach young people the πολιτική in the *Prot.*
ἀρετή and make them good citizens. Socr. replies: "I thought this could not be
taught" and opposes the technical character of all other questions to the apparently
non-technical character of giving advice in political questions in the ecclesia
(319 b-d). Prot. answers by his myth (our nr. 161a). During this whole dialogue
Socr. treats Prot. with due respect. Being forced to continue the conversation, he
gives the leading part of it to Prot. (338 d). Prot. then appears to be inferior to
Socr. in the art of διαλέγεσθαι,—i.e. he has no problem in his mind, of which he
is seeking a solution. Socr. has. He always comes back to the question: what is
virtue? Is it one or many? And if many, what is the common essence of the many
virtues? Is it knowledge, or not (329 bc, 349 b)?

At the end Prot. very reluctantly agrees that virtue must be knowledge, according
to the questions asked by Socr. Truly he does not admit it is (360 e). Now by
this very denial that virtue could be knowledge, his own teaching of political aretē
is made rather problematic.

c. Here the struggle becomes violent.

in the
Gorgias

Gorgias professes himself to be a master in rhetoric. And when Socr. asks what
is the object of this science (περὶ τις τῶν ὅντων ἔστιν ἐπιστῆμαι), he answers: Περὶ¹
λόγους. When Socr. asks again what is the object of these words, he replies: the
greatest good for man. Now, what is this?—Then comes the definition:

(452 e) Τὸ πείθειν ἔγωγ' οἱόν τ' εἰναι τοῖς λόγοις καὶ ἐν δικαστηρίῳ δικασ-
τὰς καὶ ἐν βουλευτηρίῳ βουλευτὰς καὶ ἐν ἐκκλησίᾳ ἐκκλησιαστὰς καὶ ἐν
ἄλλῳ συλλόγῳ παντί, δοτὶς ἀν πολιτικὸς σύλλογος γίγνηται.

Thus rhetoric turns out to be πειθοῦς δημουργός.

Of which πειθώ?—G. defines more precisely:

(454 b) Ταύτης τοίνυν τῆς πειθοῦς λέγω, ὁ Σώκρατες, τῆς ἐν τοῖς δικαστη-
ροῖς καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ὅχλοις, ὥσπερ καὶ ἄρτι ἔλεγον, καὶ περὶ τούτων ἂ-
ἔστι δίκαιά τε καὶ ἀδίκα.

Socr. distinguishes between παιδώ πιστευτική (effecting a credence without knowledge) and πειθώ διδασκαλική (effecting knowledge). Now rhetoric according to G. effects the first kind of πειθώ,—which proves to be extremely useful.

(456 a) ὅτι ὡς ἔπος εἰπεῖν ἀπάσσας τὰς δυνάμεις συλλαβοῦσα ὑφ' αὐτῇ ἔχει.
— (457 a) δυνατὸς μὲν γάρ πρὸς ἄπαντάς ἐστιν ὁ φήτωρ καὶ περὶ παντὸς λέγειν, ὥστε πιθανότερος εἶναι ἐν τοῖς πλήθεσιν¹ ἔμβραχυ περὶ ὅτου ἀνθεύληται.

Socr. asks:

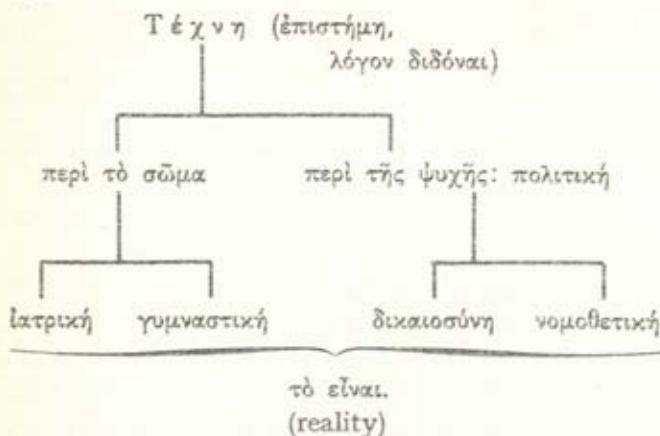
(459 a) Οὐκοῦν τὸ ἐν δχλῷ τοῦτο ἐστιν, ἐν τοῖς μὴ εἰδόσιν;
And he concludes (459 bc):
αὐτὰ μὲν τὰ πράγματα οὐδὲν δεῖ αὐτὴν (sc. rhetoric) εἰδέναι ὅπως ἔχει, μηχανὴν δέ τινα πειθοῦς ηύρηκεναι ὥστε φαίνεσθαι τοῖς οὐκ εἰδόσι μᾶλλον εἰδέναι τῶν εἰδότων.

G. replies:

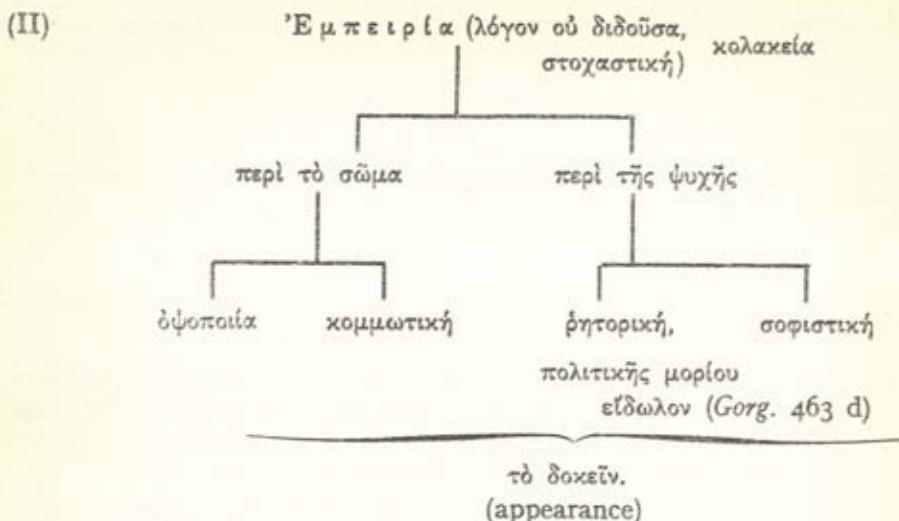
Οὐκοῦν πολλὴ φραστώνη, ὡς Σώκρατες, γίγνεται, μὴ μαθόντα τὰς ὅλας τέχνας, ὅλακα μίαν ταύτην, μηδὲν ἐλαττοῦσθαι τῶν δημιουργῶν;

But Socr. ascertains a strong resemblance between rhetoric and ὁψοποική (fine cookery), both of them being species of the same genus: not of τέχνη or ἐπιστήμη, but of ἐμπειρία, which is no true knowledge, but a kind of κολακεία (flattery) (463 a-c).

Scheme (I)



¹ Ἐν τοῖς πλήθεσιν, h.e. ἐν δχλῷ.



Thus philosophy and rhetoric are placed in opposition to one another, just as the service of untruth and delusion is placed in opposition to the service of truth. As two principles of life they are opposite to each other: rhetoric serves injustice, philosophy righteousness; philosophy cares for the soul, rhetoric never cares for it.

(502 d¹⁰-503 a¹) Socr. asks:

Τί δὲ ἡ πρὸς τὸν Ἀθηναίων δῆμον ῥήτορική καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ἐν ταῖς πόλεσιν δῆμους τοὺς τῶν ἑλευθέρων ἀνδρῶν, τί ποτε ἡμῖν αὕτη ἔστιν; πότερόν σοι δοκοῦσιν πρὸς τὸ βέλτιστον ἀεὶ λέγειν οἱ ῥήτορες, τούτου στοχαζόμενοι, δπως οἱ πολίται ὡς βέλτιστοι ἔσονται διὰ τοὺς αὐτῶν λόγους, ἢ καὶ οὗτοι πρὸς τὸ χαρίζεσθαι τοῖς πολίταις ὡρμημένοι, καὶ ἔνεκα τοῦ ἕδου τοῦ αὐτῶν δλιγωροῦντες τοῦ κοινοῦ, ὡσπερ παισὶ προσομιλοῦσι τοῖς δήμοις, χαρίζεσθαι αὐτοῖς πειρώμενοι μόνον, εἰ δέ γε βελτίους ἔσονται ἡ χειρούς διὰ ταῦτα, οὐδὲν φροντίζουσιν;

And when Callicles hesitates with his answer: "Can you name me anyone of the rhetors who cares for the souls of his fellow-citizens, that they may become as good as possible?"

C. replies: "No, truly, I could name you nobody, at least of the rhetors of the present day."

It turns out that, also from previous generations, nobody can be named.

199—Has Plato been mistaken as to the essence of sophistic?

the truth of
this view
tested

We answer by giving the next three points, following from the two main theses of Protagoras (our nrs 171a and 172a):

- 1—that there is no objective Truth above the human mind and independent of it;
- 2—that there is no sense in seeking science only for the sake of Truth;
- 3—that moral principles are merely a question of human agreement.

Socr. and Plato hold an exactly opposite view to this. They always repeat:
1—that there is objective Truth, being above the human mind and independent of it;

2—that we ought to seek science only for the sake of Truth;

3—that moral principles are rooted in the transcendental reality of eternal values.

modern affinity with Prot. and Gorg. **200**—K. Joël, *Gesch. d. ant. Phil.* I 728 f. rightly points to a close resemblance between certain passages in Nietzsche and the ideas—even the words—of Prot. and Gorg.:

„Werte legt erst der Mensch in die Dinge,—Mensch, das ist der Schätzende.“

„Nichts ist wahr, alles ist erlaubt.“

„Es gibt keine Dinge an sich, und gäbe es solche, so könnten sie nicht erkannt werden.“

Generally speaking, modern thinking follows the trace of the sophists, wherever it tries to explain man and his higher spiritual life out of man himself, cutting him off from his metaphysical background.

SEVENTH CHAPTER

SOCRATES

I—THE SOURCES

201—Points in favour of Plato are:

(1) Plato

- 1—his congeniality.
- 2—he wishes to draw a faithful image of S.
- 3—he must do that before his contemporaries.
- 4—it is a living and complete image. "Ce n'est pas ainsi qu'on invente".

Against him:

- 1—he was a poet, who dramatised the subject-matter in his own way.
- 2—the literary habits of Antiquity on this point.
- 3—it is impossible to take Plato simply as a historical source, because he makes Socr. defend the theory of Ideas, which, according to Aristotle, is his own.
- 4—Is his image of S. really complete? Is not Xenophon more trustworthy, just because he is of a simpler mind?

202—E. Renan wrote in the Introduction to his *Vie de Jésus*: "Socrate, qui comme Jésus n'écrivit pas, nous est connu par deux de ses disciples, Xénophon et Platon: le premier répondant, par sa rédaction limpide, transparente, impersonnelle, aux synoptiques; le second rappelant par sa vigoureuse individualité l'auteur du quatrième Evangile. Pour exposer l'enseignement socratique, faut-il suivre les „Dialogues” de Platon ou les „Entretiens” de Xénophon? Aucun doute à cet égard n'est possible; tout le monde s'est attaché aux „Entretiens”, et non aux „Dialogues”"

(2)
Xenophon

V. Wilamowitz, *Hermes*, 1879, p. 192 f. has been first to call in question the credibility of Xenophon.

K. Joël, *Der echte u. der Xenophontische Sokrates*, 1893 and 1901, showed that Xen. gives not only less than Plato does, but that he gives something else. He attributed this strange element in Xenophon's Socr. to Antisthenes, the Cynic.

H. von Arnim, *Xenophons Memorabilien und Apologie des Socrates*, Kopenhagen 1923, partly restored the credibility of Xenophon. He is followed by: H. Gomperz, *Die sokratische Frage als geschichtliches Problem*, in *Hist. Zeitschr.* 1924; *Die Anklage gegen Sokrates in ihrer Bedeutung für die Sokratesforschung*, in *N. Jahrb.* 1924; *Psychol. Beobachtungen an griech. Philosophen*, Wien-Zürich 1924: the cynic traits in Xenophon's Socrates must be genuine.

203—A first rate source according to A. E. Taylor in *Varia Socratica* (1911) (3) Aristophanes:

Aristophanes

1—Socr. the founder of a scientific institute; 2—the founder of a religious sect of ascetic principles, and believing in the immortality of the soul.

a. *Clouds* 104:

τοὺς ὀχριῶντας, τοὺς ἀνυποδήτους λέγεις,
ὅν δὲ κακοδαιμόνων Σωκράτης καὶ Χαιρεφῶν.

Cf. *Clouds* 504 (Pheidippides cries, when Socr. promises him that he will become like Chairephon):

οἵμοι κακοδαιμόνων, ἡμιθνῆς γενήσομαι.

b. *Birds* 1555:

πρὸς δὲ τοῖς Σκιάποσιν λί-
μνη τις ἔστι, ἄλουτος οὖ
ψυχαγωγεῖ Σωκράτης.

"Socrates as a president of a séance" (Taylor).

A more moderated view is taken by R. Philippson, *Sokrates' Dialektik in Aristophanes' Wolken*, in *Rhein. Mus.* 1932: where Aristoph. is confirmed by the testimony of other witnesses (Xenoph., Arist. and partly also by Plato), we must follow his indications; which implies a correction of our view of Socr. in dogmatic direction.

E. Angelopoulos, *Aristophane et ses idées sur Socrate*, Athènes 1933, has seen a true problem, but did not resolve it in the right way.

Cf. my chapter on "The phrontisterion" in *Een keerpunt in Plato's denken*, Amsterdam 1936, p. 56-85.

(4) Aristotle 204—a. *Metaph.* A 6, 987 b¹⁻¹⁰.

Arist. is speaking here about Plato: in his youth Plato stood under Heraclitean influence as a disciple of Cratylus, who taught that all sensible things are in a perpetual flow and that knowledge about them is impossible. Later also he (Plato) took this view of things.

Σωκράτους δὲ περὶ μὲν τὰ ἡθικὰ πραγματευομένου, περὶ δὲ τῆς δλης φύσεως οὐθέν, ἐν μέντοι τούτοις τὸ καθόλου ζητοῦντος καὶ περὶ δρισμῶν ἐπιστήσαντος πρώτου τὴν διάνοιαν, ἐκεῖνον ἀποδεξάμενος διὰ τὸ τοιοῦτον ὑπέλαβεν ὃς περὶ ἔτερων τοῦτο γινόμενον καὶ οὐ τῶν αἰσθητῶν τινός· ἀδύνατον γάρ εἶναι τὸν κοινὸν δρὸν τῶν αἰσθητῶν τινός, ἀεὶ γε μεταβαλλόντων. Οὕτως μὲν οὖν τὰ τοιαῦτα τῶν ὄντων ἴδεας προστιγγόρευσε, τὰ δὲ αἰσθητὰ παρὰ ταῦτα καὶ κατὰ ταῦτα λέγεσθαι πάντα· κατὰ μέθεξιν γάρ εἶναι τὰ πολλὰ τῶν συνωνύμων [τοῖς εἶδεσιν].

b. Cf. *Metaph.* M 4, 1078 b²³⁻²⁵; 27-30.

About the origin of the theory of the Ideas. This doctrine was first conceived in reaction against Heracliteism, for of ever changing things no knowledge is possible. Therefore we must admit the existence of ἔτερας τινάς φύσεις παρὰ τὰς αἰσθητὰς μενούσας.

Σωκράτους δὲ περὶ τὰς ἡθικὰς ἀρετὰς πραγματευομένου καὶ περὶ τούτων δρίζεσθαι καθόλου ζητοῦντος πρώτου, —

Follows a long parenthesis: Democr. had confined himself to a few physical principles and defined only θερμόν and φυγρόν; Pythagoreans also stopped short at a few ideas—καυρός, δίκαιον and γάμος—; these they reduced to numbers.

ἔκεινος δ' (ὁ Σωκράτης) εὐλόγως ἔζητε τὸ τί ἐστιν. συλλογίζεσθαι γάρ ἔζητε, ἀρχὴ δὲ τῶν συλλογισμῶν τὸ τί ἐστι — δύο γάρ ἐστιν ἡ τις ἀποδοίη the proprium of Socrates Σωκράτει δίκαιως, τούς τ' ἐπακτικούς λόγους καὶ τὸ ὄρθεσθαι καθόλου· ταῦτα γάρ ἐστιν ἀμφω περὶ ἀρχὴν ἐπιστήμης. 'Αλλ' ὁ μὲν Σωκράτης τὰ καθόλου οὐ χωριστὰ ἐποίει οὐδὲ τοὺς δρισμούς· οἱ δ' ἔχώρισαν, καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν διτῶν ίδεις προστηγόρευσαν.

These two passages give us a criterium to distinguish between Socr. and Plato in the platonic dialogues.

c. *Eth. Eud.* I 5, 1216 b⁶⁻⁸:

ἐπιστήμας γάρ φετ' εἶναι πάσας τὰς ἀρετὰς (ὁ Σωκράτης), ὥσθ' ἀμα virtue is knowledge συμβαίνειν εἰδέναι τε τὴν δικαιοσύνην καὶ εἶναι δίκαιον.

Which is the main thesis of Socr. in the platonic dialogues, f.i. *Laches*, *Hipp.* *Min.*, *Prot.*, *Gorg.*, *Meno*. Cf. *Xen.*, *Mem.* III 9, 5: ἐφη δὲ καὶ τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν ἄλλην πᾶσαν ἀρετὴν σοφίαν εἶναι.

d. *Eth. Nic.* VII 3, 1145 b²¹⁻²⁷:

ἀπορήσεις δ' ἂν τις πῶς ὑπολαμβάνων δρθῶς ἀκρατεύεται τις. ἐπιστάμενον μὲν οὖν οὐ φασὶ τινες οἶόν τε εἶναι· δεινὸν γάρ ἐπιστήμης ἐνούσης, ὡς φετο Σωκράτης, ἄλλο τι κρατεῖν καὶ περιέλκειν αὐτὸν ὅσπερ ἀνδράποδον¹. Σωκράτης μὲν γάρ δλως ἐμάχετο πρὸς τὸν λόγον ὡς οὐκ οὔσης ἀκρασίας· οὐθένα γάρ ὑπολαμβάνοντα πράττειν παρὰ τὸ βέλτιστον, ἀλλὰ δι' ἄγνοιαν².

205—K. Joël, who denies the historical value of Xen., deems Arist. our most valuable source for the knowledge of Socr., next to Plato.

H. Maier, *Sokrates*, Berlin 1913, absolutely denies the value of Arist.'s testimony. It depends on Xen. (*Mem.* IV 6), and Xen. depends on Plato.

J. Burnet and A. E. Taylor also deny the independence of Arist.'s testimony: it depends on Plato.

W. D. Ross (*The Metaph. of Arist.*, *comm. in A 6 and M 4*) rightly maintains that Arist. must have known certain important facts.

Is. van Dijk, *Socrates*, Haarlem 1923, pleaded judiciously for Plato and Arist. against H. Maier.

Th. Deman O.P., *Le témoignage d'Aristote sur Socrate*, Paris 1942, gives a complete collection and discussion of all the texts of Arist. on Socr.

O. Gigon, *Sokrates*, Bern 1947, who denies that we can have any real knowledge about the historical Socr., denies implicitly the value of Arist.'s testimony as well as of Plato's.

οὐδεὶς ἔκων ἀμαρτάνει

modern judgment about Arist.

¹ ὅσπερ ἀνδράποδον - cf. Pl., *Prot.* 352 b.

² Cf. Pl., *Prot.* 345 d:

ἴγε γάρ σχεδόν τι οἷμαι τοῦτο, διτι οὐδεὶς τῶν σοφῶν ἀνδρῶν ἡγεῖται οὐδένα ἀνθρώπων ἔχοντα ἔξαμπτάνειν οὐδὲ αἰσχρά τε καὶ κακά ἔχοντα ἐργάζεσθαι, ἀλλ' εὗ ἴσασιν διτι πάντες οἱ τὰ αἰσχρά καὶ τὰ κακά ποιοῦντες ἄκοντες ποιοῦνται.

2—SOCRATES' LIFE-WORK ACCORDING TO PLATO'S APOLOGY,
ILLUSTRATED BY THE SPEECH OF ALCIBIADES IN THE
SYMPOSIUM AND A PASSAGE IN THE THEAETETUS

Socr. finds
him calling

206—*Pl. Apol.* 20 c-24 b:

Socr. denies that he is able to educate men, like Gorgias or Prodicus or Hippias.

Τηπολάβοι ἀν οὖν τις ὑμῶν Ἰσως· „Αλλ’, ὁ Σώκρατες, τὸ σὸν τί ἔστι πρᾶγμα; πόθεν αἱ διαβολαὶ σοι αὗται γεγόνασιν; οὐ γάρ δήπου, σοῦ γε οὐδὲν τῶν ἄλλων περιττότερον πραγματευομένου, ἐπειτα τοσαύτη φήμη τε καὶ λόγος γέγονεν, εἰ μή τι ἐπραττες ἀλλοῖον ἢ οἱ πολλοί. Λέγε οὖν ἡμῖν τί ἔστιν,

20d ίνα μὴ ἡμεῖς περὶ σοῦ αὐτοσχεδίαζωμεν.” Ταῦτι μοι δοκεῖ δίκαια λέγειν ὁ λέγων, καγώ ὑμῖν πειράσομαι ἀποδεῖξαι τί ποτ’ ἔστιν τοῦτο δὲ μοὶ πεποίηκεν τό τε δνομα καὶ τὴν διαβολήν. Ἀκούετε δή. Καὶ Ἰσως μὲν δόξω τισὶν ὑμῶν παῖςειν· εὗ μέντοι Ἰστε, πᾶσαν ὑμῖν τὴν δλήθειαν ἔρω. Ἐγὼ γάρ, ὁ ἄνδρες

e ’Αθηναῖοι, δι’ οὐδὲν ἀλλ’ ἢ διὰ σοφίαν τινὰ τοῦτο τὸ δνομα ἔσχηκα. Ποίαν δὴ σοφίαν ταῦτην; ήπερ ἔστιν Ἰσως ἀνθρωπίνη σοφία. Τῷ δοντι γάρ κινδυνεύω ταῦτην εἶναι σοφός· οὗτοι δὲ τάχ’ ἄν, οὓς ἄρτι ἔλεγον, μεῖζω τινὰ ἢ κατ’ ἀνθρωπὸν σοφίαν σοφοί εἰεν, ἢ οὐκ ἔχω τί λέγω· οὐ γάρ δὴ ἔγωγε αὐτὴν ἐπίσταμαι, ἀλλ’ δοτις φησι ψεύδεται τε καὶ ἐπὶ διαβολῇ τῇ ἐμῇ λέγει. Καὶ μοι, ὁ ἄνδρες ’Αθηναῖοι, μὴ θορυβήσητε, μηδὲ ἀν δόξω τι ὑμῖν μέγα λέγειν·

οὐ γάρ ἐμὸν ἔρω τὸν λόγον δν ἀν λέγω, ἀλλ’ εἰς ἀξιόχρεων ὑμῖν τὸν λέγοντα ἀνοίσω. Τῆς γάρ ἐμῆς, εἰ δή τις ἔστιν σοφία, καὶ οἷα, μάρτυρα ὑμῖν παρ-

21a έξομαι τὸν θεὸν τὸν ἐν Δελφοῖς. Χαιρεφῶντα γάρ Ἰστε που· οὗτος ἐμὸς τε ἐταῖρος ἦν ἐκ νέου καὶ ὑμῶν τῷ πλήθει ἐταῖρός τε καὶ συνέφυγε τὴν φυγὴν ταῦτην καὶ μεθ’ ὑμῶν κατῆλθε. Καὶ Ἰστε δὴ οἰος ἦν Χαιρεφῶν, ὃς σφοδρὸς ἐφ’ δ τι δρμήσειν. Καὶ δὴ ποτε καὶ εἰς Δελφοὺς ἐλθὼν ἐτόλμησε τοῦτο μαν-

τεύσασθαι — καὶ δπερ λέγω, μὴ θορυβεῖτε, ὁ ἄνδρες — ἥρετο γάρ δὴ εἰ τις

ἐμοῦ εἴη σοφώτερος· ἀνεῖλεν οὖν ἡ Πυθία μηδένα σοφώτερον εἶναι. Καὶ τούτων πέρι δ ἀδελφὸς ὑμῖν αὐτοῦ οὔτοσι μαρτυρήσει, ἐπειδὴ ἔκεινος τετελεύ-

τηκεν.

b Σκέψασθε δὴ δν ἔνεκα ταῦτα λέγω· μέλλω γάρ ὑμᾶς διδάξειν δθεν μοι ἡ διαβολή γέγονεν. Ταῦτα γάρ ἔγω ἀκούσας ἐνεθυμούμην οὔτωσί· „Τι ποτε λέγει δ θεὸς καὶ τι ποτε αἰνίττεται; ἔγω γάρ δὴ οὔτε μέγα οὔτε σμικρὸν σύν-
οιδα ἐμαυτῷ σοφὸς δν· τι οὖν ποτε λέγει, φάσκων ἐμὲ σοφώτατον εἶναι;
οὐ γάρ δήπου ψεύδεται γε· οὐ γάρ θέμις αὐτῷ.” Καὶ πολὺν μὲν χρόνον ἡπόρουν
τι ποτε λέγει· ἐπειτα μόγις πάνυ ἐπὶ ζήτησιν αὐτοῦ τοιαύτην τινὰ ἐτραπόμην.
“Ηλθον ἐπὶ τινα τῶν δοκούντων σοφῶν εἶναι, ὡς ἐνταῦθα, εἰπερ που, ἐλέγξων

c τὸ μαντεῖον καὶ ἀποφανῶν τῷ χρησμῷ δτι· „Οὔτοσι ἐμοῦ σοφώτερός ἔστι,
σὺ δὲ ἐμὲ ἔφησθα.” Διασκοπῶν οὖν τοῦτον — δνόματι γάρ οὐδὲν δέομαι λέγειν·

ἢν δέ τις τῶν πολιτικῶν πρὸς δὸν ἔγώ σκοπῶν τοιοῦτόν τι ἔπαθον, δῷ ἀνδρες
'Αθηναῖοι, καὶ διαιτηγόμενος αὐτῷ — ἔδοξέ μοι οὗτος δὲ ἀνὴρ δοκεῖν μὲν εἶναι
σοφὸς ἄλλοις τε πολλοῖς ἀνθρώποις καὶ μάλιστα ἐστῷ, εἶναι δὲ οὐδεὶς. Κακπειτα
ἔπειρώμην αὐτῷ δεικνύναι δτι οἰοίτο μὲν εἶναι σοφός, εἴη δὲ οὐδεὶς. 'Εντεῦθεν
οὖν τούτῳ τε ἀπηχθόμην καὶ πολλοῖς τῶν παρόντων.

Πρὸς ἐμαυτὸν δὲ οὖν ἀπιών ἐλογιζόμην δτι . . . Τούτου μὲν τοῦ ἀνθρώπου
ἔγώ σοφώτερός εἰμι · κινδυνεύει μὲν γάρ ήμῶν οὐδέτερος οὐδὲν καλὸν κάγαθὸν
εἰδέναι · ἀλλ' οὗτος μὲν οἰεταί τι εἰδέναι οὐκ εἰδώς · ἔγώ δέ, ὥσπερ οὖν οὐκ
οἰδα, οὐδὲ οἴομαι. "Εοικα γοῦν τούτου γε σμικρῷ τινι, αὐτῷ τούτῳ σοφώτερος
εἶναι, δτι δὲ μή οἰδα οὐδὲ οἴομαι εἰδέναι." 'Εντεῦθεν ἐπ' ἄλλον ἦταν ἐκείνου
δοκοῦντων σοφωτέρων εἶναι, καὶ μοι ταῦτα ταῦτα ἔδοξε · καὶ ἐνταῦθα κάκειν
καὶ ἄλλοις πολλοῖς ἀπηχθόμην.

Μετὰ ταῦτ' οὖν ἡδη ἐφεξῆς ἦταν αἰσθανόμενος μὲν — καὶ λυπούμενος καὶ
δεδιώς — δτι ἀπηχθανόμην, δμως δὲ ἀναγκαῖον ἔδοκει εἶναι τὸ τοῦ θεοῦ περὶ
πλείστου ποιεῦσθαι · Ιτέον οὖν, σκοποῦντι τὸν χρησμὸν τί λέγει, ἐπὶ ἀπαντας
τούς τι δοκοῦντας εἰδέναι. Καὶ νῆ τὸν κύνα, δῷ ἀνδρες 'Αθηναῖοι — δεῖ γάρ πρὸς
ἥμᾶς τάληθη λέγειν — η μήν ἔγώ ἔπαθόν τι τοιοῦτον · οἱ μὲν μάλιστα εὐδο-
κιμοῦντες ἔδοξάν μοι δλίγου δεῖν τοῦ πλείστου ἐνδεεῖς εἶναι ζητοῦντι κατὰ
τὸν θεόν, ἄλλοι δέ, δοκοῦντες φυσικότεροι, ἐπιεικέστεροι εἶναι ἀνδρες πρὸς τὸ
φροντίμως ἔχειν. Δεῖ δη ὑμῖν τὴν ἐμὴν πλάνην ἐπιδεῖξαι ὥσπερ πόνους τινὰς
πονοῦντος, ἵνα μοι καὶ ἀνέλεγκτος ἡ μαντεία γένοιτο.

Μετὰ γάρ τοὺς πολιτικοὺς ἦταν ἐπὶ τοὺς ποιητάς, τοὺς τε τῶν τραγῳδιῶν καὶ
τοὺς τῶν διθυράμβων καὶ τοὺς ἄλλους, ὡς ἐνταῦθα ἐπ' αὐτοφώρῳ καταληψύ-
μενος ἐμαυτὸν ἀμαθέστερον ἐκείνων ὅντα. 'Αναλαμβάνων οὖν αὐτῶν τὰ ποιή-
ματα δὲ μοι ἔδοκει μάλιστα πεπραγματεῦσθαι αὐτοῖς, διηρώτων δὲν αὐτοὺς
τί λέγοιεν, ἵν' ἄμα τι καὶ μανθάνοιμι παρ' αὐτῶν. Αἰσχύνομαι οὖν ὑμῖν εἰπεῖν,
δῷ ἀνδρες, τάληθη · δμως δὲ ῥήτεον. 'Ως ἔπος γάρ εἰπεῖν, δλίγου αὐτῶν ἀπαντες
οἱ παρόντες δὲν βέλτιον ἔλεγον περὶ δων αὐτοῖς ἐπεποιήκεσαν. "Εγνων οὖν αὖ
καὶ περὶ τῶν ποιητῶν ἐν δλίγῳ τοῦτο, δτι οὐ σοφίᾳ ποιοῖεν δὲ ποιοῖεν, ἄλλα
φύσει τινι καὶ ἐνθουσιάζοντες δσπερ οἱ θεομάντεις καὶ οἱ χρησμῳδοί · καὶ γάρ
οὗτοι λέγουσι μὲν πολλὰ καὶ καλά, ζασιν δὲ οὐδὲν δων λέγουσι. Τοιοῦτόν τι
μοι ἐφάνησαν πάθος καὶ οἱ ποιηταὶ πεπονθότες · καὶ ἄμα ἡσθόμην αὐτῶν διὰ
τὴν ποιησιν οἰομένων καὶ τάλλα σοφωτάτων εἶναι ἀνθρώπων δὲ οὐκ ἥσαν.
'Απῆται οὖν καὶ ἐντεῦθεν τῷ αὐτῷ οἰομένος περιγεγονέναι φτερ καὶ τῶν πολι-
τικῶν.

Τελευτῶν οὖν ἐπὶ τοὺς χειροτέχνας ἦταν · ἐμαυτῷ γάρ συνήδη οὐδὲν ἐπιστα-
μένω, ὡς ἔπος εἰπεῖν, τούτους δέ γ' ἡδη δτι εὑρήσοιμι πολλὰ καὶ καλὰ ἐπι-
σταμένους. Καὶ τούτου μὲν οὐκ ἐψεύσθην, ἀλλ' ἡπίσταντο δὲ ἔγώ οὐκ ἡπιστάμην
καὶ μοι ταῦτη σοφώτεροι ἥσαν. 'Αλλ', δῷ ἀνδρες 'Αθηναῖοι, ταῦτόν μοι ἔδοξαν

ἔχειν ἀμάρτημα ὅπερ καὶ οἱ ποιηται καὶ οἱ ἄγαθοι δῆμιουργοί· διὰ τὸ τὴν τέχνην καλῶς ἔξεργάζεσθαι, ἔκαστος ἡξίου καὶ τάλλα τὰ μέγιστα σοφώτατος εἶναι, καὶ αὐτῶν αὐτῇ ἡ πλημμέλεια ἐκείνην τὴν σοφίαν ἀπέκρυψεν· ὥστε με ἐμαυτὸν ἀνερωτᾶν ὑπὲρ τοῦ χρησμοῦ πότερα δεξαίμην ἢν οὕτως ὠσπερ ἔχω ἔχειν, μήτε τι σοφὸς δὲν τὴν ἐκείνων σοφίαν μήτε ἀμαθῆς τὴν ἀμαθίαν, ἡ ἀμφότερα δὲ ἐκεῖνοι ἔχουσιν ἔχειν.¹ Ἀπεκρινάμην οὖν ἐμαυτῷ καὶ τῷ χρησμῷ διτὶ μοι λυσιτελοῦ ὠσπερ ἔχω ἔχειν.

Ἐκ ταυτησὶ δὴ τῆς ἔξετάσεως, ὡς ἀνδρες Ἀθηναῖοι, πολλαὶ μὲν ἀπέχθειαι μοι γεγόνασι καὶ οἷαι χαλεπώταται καὶ βαρύταται, ὥστε πολλὰς διαβολὰς ἀπ' αὐτῶν γεγονέναι, δηνομα δὲ τοῦτο λέγεσθαι, σοφὸς εἶναι. Οὔονται γάρ με ἔκαστοτε οἱ παρόντες ταῦτα αὐτὸν εἶναι σοφὸν ἢ ἢν ἄλλον ἔξελέγξω· τὸ δὲ κινδυνεύει, ὡς ἀνδρες, τῷ διτὶ ὁ θεὸς σοφὸς εἶναι καὶ ἐν τῷ χρησμῷ τούτῳ τοῦτο λέγειν διτὶ ἡ ἀνθρωπίνη σοφία δλίγου τινὸς ἀξία ἐστὶν καὶ οὐδενός· καὶ φαίνεται τοῦτον^{*} λέγειν τὸν Σωκράτη, προσκεχρῆσθαι δὲ τῷ ἐμῷ ὄντος παράδειγμα ποιούμενος, ὠσπερ ἢν <εἰ> εἴποι διτὶ· „Οὗτος ὑμῶν, ὡς ἀνθρώποι, σοφώτατός ἐστιν, δῆτις ὠσπερ Σωκράτης ἔγνωκεν διτὶ οὐδενὸς ἄξιός ἐστι τῇ ἀληθείᾳ πρὸς σοφίαν.” Ταῦτ' οὖν ἐγὼ μὲν ἔτι καὶ νῦν περιών ζητῶ καὶ ἔρευνῶ κατὰ τὸν θεὸν, καὶ τῶν ἀστῶν καὶ τῶν ξένων ἢν τινα οἴωμαι σοφὸν εἶναι· καὶ ἐπειδάν μοι μὴ δοκῇ, τῷ θεῷ βοηθῶν ἐνδείκνυμαι διτὶ οὐκ ἐστι σοφός. Καὶ ὑπὸ ταύτης τῆς ἀσχολίας οὕτε τι τῶν τῆς πόλεως πρᾶξι μοι σχολὴ γέγονεν ἄξιον λόγου οὕτε τῶν οἰκείων, ἀλλ' ἐν πενίᾳ μυρίᾳ εἰμι διὰ τὴν τοῦ θεοῦ λατρείαν.

Πρὸς δὲ τούτοις οἱ νέοι μοι ἐπακολουθοῦντες, οἵτινες μάλιστα σχολὴ ἐστιν, οἱ τῶν πλουσιωτάτων, αὐτόματοι, χαίρουσιν ἀκούοντες ἔξεταζομένων τῶν ἀνθρώπων καὶ αὐτοὶ πολλάκις ἐμὲ μικροῦνται· εἰτα ἐπιχειροῦσιν ἄλλους ἔξετάζειν· κάπειτα, οἴμαι, εὐρίσκουσι πολλὴν ἀφθονίαν οἰομένων μὲν εἰδέναι τι ἀνθρώπων, εἰδότων δὲ δλίγα διτὶ οὐδέν. Ἐντεῦθεν οὖν οἱ ὑπὸ αὐτῶν ἔξεταζόμενοι δὲ μοι δργίζονται, ἀλλ' οὐχ αὐτοῖς, καὶ λέγουσιν ὡς Σωκράτης τίς ἐστι μιαρώτατος καὶ διαφθείρει τοὺς νέους. Καὶ ἐπειδάν τις αὐτοὺς ἐρωτᾷ διτὶ ποιῶν καὶ διτὶ διδάσκων, ἔχουσι μὲν οὐδέν εἰπεῖν, ἀλλ' ἀγνοοῦσιν· ἵνα δὲ μὴ δοκῶσιν ἀπορεῖν, τὰ κατὰ πάντων τῶν φιλοσοφούντων πρόχειρα ταῦτα λέγουσιν, διτὶ „τὰ μετέωρα καὶ τὰ ὑπὸ γῆς” καὶ „θεοὺς μὴ νομίζειν” καὶ „τὸν ἡττω λόγον κρείττω ποιεῖν”. Τὰ γάρ ἀληθῆ, οἴμαι, οὐκ ἢν ἐθέλοιεν λέγειν, διτὶ κατάδηλοι γίγνονται προσποιούμενοι μὲν εἰδέναι, εἰδότες δὲ οὐδέν. „Ατε οὖν, οἴμαι, φιλότιμοι διντες, καὶ σφοδροί, καὶ πολλοί, καὶ συντεταγμένως καὶ πιθανῶς λέγοντες περὶ ἐμοῦ, ἐμπεπλήκασιν ὑμῶν τὰ διτα καὶ πάλαι καὶ νῦν σφοδρῶς διαβάλλοντες. Ἐκ τούτων καὶ Μέλητος μοι ἐπέθετο καὶ „Ανυτος καὶ Λύκων, Μέλητος μὲν

* Perhaps better toōto: “he seems to say this of S. and to have used my name to it, taking me as an example.” — (δὲ copulative).

ὑπὲρ τῶν ποιητῶν ἀχθόμενος, "Ἄνυτος δὲ ὑπὲρ τῶν δημιουργῶν καὶ τῶν πολιτικῶν, Λύκων δὲ ὑπὲρ τῶν ῥητόρων. "Ωστε, δπερ ἀρχόμενος ἐγὼ ἔλεγον, 24a θαυμάζοιμ' ἂν εἰ οἶς τ' εἶην ἐγὼ ὑμῶν ταύτην τὴν διαβολὴν ἔξελέσθαι ἐν οὗτως δλίγῳ χρόνῳ οὕτω πολλὴν γεγονοῦν. Ταῦτ' ἔστιν ὑμῖν, δ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τάληθῆ, καὶ ὑμᾶς οὕτε μέγα οὕτε μικρὸν ἀποκρυψάμενος ἐγὼ λέγω οὐδὲ ὑποστειλάμενος. Καίτοι οἴδα σχεδὸν δτι αὐτοῖς τούτοις ἀπεγχάνομαι. δ καὶ τεκμήριον δτι ἀληθῆ λέγω, καὶ δτι αὕτη ἔστιν ἡ διαβολὴ ἡ ἐμή, καὶ τὰ αἴτια ταῦτά ἔστιν. Καὶ ἔάν τε νῦν, ἔάν τε αὖθις ζητήσητε ταῦτα, οὕτως εὐρήσετε. b

207—Pl. *Apol.* 28 b-30 c; 30 d-31 c:

"Ισως δ' ἂν οὖν εἴποι τις · „Εἰτ' οὐκ αἰσχύνη, δ Σώκρατες, τοιοῦτον ἐπιτήδευμα ἐπιτηδεύσας ἔξ οὐ κινδυνεύεις νυνὶ ἀποθανεῖν;”" Ἐγὼ δὲ τούτῳ ἂν δίκαιον λόγον ἀντείποιμι, δτι · „Οὐ καλῶς λέγεις, δ ἄνθρωπε, εἰ οἴει δεῖν κινδυνὸν ὑπολογίζεσθαι τοῦ ζῆν ἡ τεθνάναι ἄνδρα δτου τι καὶ σμικρὸν δφελός ἔστιν, ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνο μόνον σκοπεῖν, δταν πράττῃ, πότερον δίκαια ἡ ἀδικα πράττει καὶ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ ἔργα ἡ κακοῦ. Φαῦλοι γάρ ἀν τῷ γε σῷ λόγῳ εἰεν τῶν ἡμιθέων δσοι ἐν Τροίᾳ τετελευτήκασιν, οἱ τε ἄλλοι καὶ δ τῆς Θέτιδος c οὔσι, δς τοσοῦτον τοῦ κινδύνου κατεφρόνησεν παρὰ τὸ αἰσχρόν τι ὑπομεῖναι, ωστε, ἐπειδὴ εἴπεν ἡ μήτηρ αὐτῷ προσθυμουμένω "Εκτορα ἀποκτεῖναι, θεδς οὔσα, οὔτωσί πως, ως ἐγὼ οἴμαι · „Ω παῖ, εἰ τιμωρήσεις Πατρόκλῳ τῷ ἔταίρῳ τὸν φόνον καὶ "Εκτορα ἀποκτενεῖς, αὐτὸς ἀποθανῇ · „αὐτίκα γάρ τοι, φησί, μεθ' "Εκτορα πότμος ἑτοῖμος · ” δὲ ταῦτα ἀκούσας τοῦ μὲν θανάτου καὶ τοῦ κινδύνου ἀλιγώρησε, πολὺ δὲ μᾶλλον δείσας τὸ ζῆν κακὸς ὅν καὶ τοῖς d φίλοις μὴ τιμωρεῖν · „Αὐτίκα, φησί, τεθναίην δίκην ἐπιθεῖς τῷ ἀδικοῦντι, ἵνα μὴ ἐνθάδε μένω καταγέλαστος παρὰ νησὶ κορωνίσιν, ἀχθος ἀρούρης.”" Μὴ αὐτὸν οἴει φροντίσαι θανάτου καὶ κινδύνου;”" Οὕτω γάρ ἔχει, δ ἄνδρες 'Αθηναῖοι, τῇ ἀληθείᾳ · οὐ διν τις ἔαυτὸν τάξῃ ἡγησάμενος βέλτιστον είναι ἡ ὑπ' ἀρχοντος ταχθῆ, ἐνταῦθα δεῖ, ως ἐμοὶ δοκεῖ, μένοντα κινδυνεύειν, μηδὲν ὑπολογίζομενον μήτε θάνατον μήτε ἄλλο μηδὲν πρὸ τοῦ αἰσχροῦ.

"Ἐγὼ οὖν δεινὰ ἂν εἴην εἰργασμένος, δ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ, δτε μέν με e οἱ ἀρχοντες ἔταττον οὓς ὑμεῖς εἰλεσθε ἄρχειν μου καὶ ἐν Ποτειδαίῃ καὶ ἐν 'Αμφιπόλει καὶ ἐπὶ Δηλίῳ, τότε μὲν οὐ ἐκεῖνοι ἔταττον ἔμενον ὕσπερ καὶ ἄλλος τις καὶ ἐκινδύνευον ἀποθανεῖν, τοῦ δὲ θεοῦ τάττοντος, ως ἐγὼ ωήθην τε καὶ ὑπέλαβον, φιλοσοφοῦντά με δεῖν ζῆν καὶ ἔξεταζοντα ἐμαυτὸν καὶ τοὺς ἄλλους, ἐνταῦθα δὲ φοβηθεῖς ἡ θάνατον ἡ ἄλλο ὄτιον πρᾶγμα, λίποιμι τὴν τάξιν. Δεινόν τὰν εἴη, καὶ ως ἀληθῶς τότ' ἂν με δικαίως εἰσάγοι τις εἰς δικαστή- 29a ριον δτι οὐ νομίζω θεοὺς είναι, ἀπειθῶν τῇ μαντείᾳ καὶ δεδιώς θάνατον καὶ οἴμενος σοφός είναι οὐκ ὅν.

Τὸ γάρ τοι θάνατον δεδιέναι, δ ἄνδρες, οὐδὲν ἄλλο ἔστιν ἡ δοκεῖν σοφὸν

Socr.
mission a
service to
the god
(Apollo)

- είναι μὴ ὄντα · δοκεῖν γάρ εἰδέναι ἔστιν ἀ οὐκ οἴδεν. Οἶδε μὲν γάρ οὐδεὶς τὸν θάνατον, οὐδ' εἰ τυγχάνει τῷ ἀνθρώπῳ πάντων μέγιστον ὃν τῶν ἀγαθῶν,
b δεδίασι δ' ὡς εὖ εἰδότες ὅτι μέγιστον τῶν κακῶν ἔστι. Καὶ τοῦτο πῶς οὐκ ἀμαθία ἔστιν αὕτη η ἐπονείδιστος η τοῦ οἰεσθαι εἰδέναι ἀ οὐκ οἴδεν; 'Εγὼ δέ, ὡς ἀνδρες, τούτῳ καὶ ἐνταῦθα ἵσως διαφέρω τῶν πολλῶν ἀνθρώπων, καὶ εἰ δή τῷ σοφώτερός του φαίνη εἰναι, τούτῳ ἄν, ὅτι οὐκ εἰδὼς ἴκανῶς περὶ τῶν ἐν "Αἰδου, οὔτω καὶ οἷομαι οὐκ εἰδέναι. Τὸ δὲ ἀδικεῖν καὶ ἀπειθεῖν τῷ βελτίονι καὶ θεῷ καὶ ἀνθρώπῳ ὅτι κακὸν καὶ αἰσχρόν ἔστιν οἶδα. Πρὸ οὗν τῶν κακῶν ὃν οἶδα ὅτι κακά ἔστιν, ἀ μὴ οἶδα εἰ ἀγαθὰ ὄντα τυγχάνει οὐδέποτε φοβήσομαι οὐδὲ φεύξομαι.
- c** "Ωστε οὖδ' εἴ με νῦν ὑμεῖς ἀφίετε 'Ανύτῳ ἀπιστήσαντες, δις ἔφη η τὴν ἀρχὴν οὐ δεῖν ἐμὲ δεῦρο εἰσελθεῖν η, ἐπειδὴ εἰσῆλθον, οὐχ οἴόν τ' εἰναι τὸ μὴ ἀποκτεῖναι με, λέγων πρὸς ὑμᾶς ὡς, εἰ διαφευξόμην, ηδη ἀν ὑμῶν οἱ νεῖς ἐπιτηδεύοντες ἀ Σωκράτης διδάσκει πάντες παντάπασι διαφθαρήσονται · — εἰ μοι πρὸς ταῦτα εἴποιτε · „Ω Σώκρατες, νῦν μὲν 'Ανύτῳ οὐ πεισόμεθα, ἀλλ' ἀφίεμέν σε, ἐπὶ τούτῳ μέντοι ἐφ' ϕ τε μηχετί ἐν ταύτῃ τῇ ζητήσει διατρίβειν
d μηδὲ φιλοσοφεῖν · ἔαν δὲ ἀλῷς ἔτι τοῦτο πράττων, ἀποθανῃ · ” — εἰ οὗν με, διπερ εἰπον, ἐπὶ τούτοις ἀφίοιτε, εἴποιμ' ἀν ὑμῖν δτι · „Εγὼ ὑμᾶς, ὡς ἀνδρες 'Αθηναῖοι, ἀσπάζομαι μὲν καὶ φιλῶ, πεισομαι δὲ μᾶλλον τῷ θεῷ η ὑμῖν, καὶ ἔωσπερ ἀν ἐμπνέω καὶ οἶός τε ὡ, οὐ μὴ παύσωμαι φιλοσοφῶν καὶ ὑμῖν παρακελευόμενός τε καὶ ἐνδεικνύμενος δτω ἀν ἀει ἐντυγχάνω ὑμῶν, λέγων ολάπερ εἰωθα, δτι · „Ω ἀριστε ἀνδρῶν, 'Αθηναῖος ὃν, πόλεως τῆς μεγίστης καὶ εὐδοκιμωτάτης εἰς σοφίαν καὶ ἰσχύν, χρημάτων μὲν οὐκ αἰσχύνη ἐπιμελούμενος δπως σοι ἔσται ὡς πλεῖστα, καὶ δόξης καὶ τιμῆς φρονήσεως δὲ καὶ ἀληθείας καὶ τῆς ψυχῆς δπως ὡς βελτίστη ἔσται οὐκ ἐπιμελῇ οὐδὲ φροντίζεις;”
e Καὶ ἔαν τις ὑμῶν ἀμφισβητήσῃ καὶ φῇ ἐπιμελεῖσθαι, οὐκ εὐθὺς ἀφήσω αὐτὸν οὖδ' ἀπειμι, ἀλλ' ἐρήσομαι αὐτὸν καὶ ἔξετάσω καὶ ἐλέγξω, καὶ ἔαν μοι μὴ μενος δπως σοι ἔσται ὡς πλεῖστα, καὶ δόξης καὶ τιμῆς φρονήσεως δὲ καὶ ἀρετῆς καὶ τῆς ψυχῆς δπως ὡς βελτίστη ἔσται οὐκ ἐπιμελῇ οὐδὲ φροντίζεις;”
30a Καὶ δοκῇ κεκτῆσθαι ἀρετήν, φάναι δέ, δνειδιῶ δτι τὰ πλείστου ἄξια περὶ ἐλαχίστου ποιεῖται, τὰ δὲ φαυλότερα περὶ πλείονος. Ταῦτα καὶ νεωτέρῳ καὶ πρεσβυτέρῳ δτω ἀν ἐντυγχάνω ποιήσω, καὶ ξένῳ καὶ ἀστῷ, μᾶλλον δὲ τοῖς ἀστοῖς, δσω μου ἐγγυτέρῳ ἔστε γένει. Ταῦτα γάρ κελεύει δ θεός, εὐ ἔστε. Καὶ ἐγὼ οἷομαι οὐδέν πω ὑμῖν μετζον ἀγαθὸν γενέσθαι ἐν τῇ πόλει η τὴν ἐμὴν τῷ θεῷ οπηρεσίαν.
- Οὐδὲν γάρ ἄλλο πράττων ἐγὼ περιέρχομαι η πείθων ὑμῶν καὶ νεωτέρους
b καὶ πρεσβυτέρους μήτε σωμάτων ἐπιμελεῖσθαι μήτε χρημάτων πρότερον μηδὲ οὔτω σφόδρα ὡς τῆς ψυχῆς δπως ὡς ἀρετῆς ἔσται, λέγων δτι οὐκ ἐκ χρημάτων ἀρετὴ γίγνεται, ἀλλ' ἐξ ἀρετῆς χρήματα καὶ τὰ ἄλλα ἀγαθὰ τοῖς ἀνθρώποις ἀπαντα καὶ ίδιᾳ καὶ δημοσίᾳ. Εἰ μὲν οὗν ταῦτα λέγων διαφθείρω τοὺς νέους, ταῦτ' ἀν εἴη βλαβερά · εἰ δέ τις μέ φησιν ἄλλα λέγειν η ταῦτα, οὐδὲν λέγει.

Πρὸς ταῦτα, φαίνη ἄν, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, η̄ πείθεσθε Ἀνύτῳ η̄ μή, καὶ η̄ ἀφίετε με η̄ μή ἀφίετε, ως ἐμοῦ οὐκ ἄν ποιήσοντος ἄλλα, οὐδὲ εἰ μέλλω σ πολλάκις τεθνάναι.” —

Nῦν οὖν, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πολλοῦ δέω ἐγὼ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ ἀπολογεῖσθαι, ὡς τις ἄν οἴοιτο, ἀλλὰ ὑπὲρ ὑμῶν, μή τι ἔξαμάρτητε περὶ τὴν τοῦ θεοῦ δόσιν ὑμῖν, ἐμοῦ καταψηφισάμενοι. Ἐὰν γάρ ἐμὲ ἀποκτείνητε, οὐ ράδίως εἴλλον τοιοῦτον εὔρήστε, ἀτεχνῶς, εἰ καὶ γελοιότερον εἰπεῖν, προσκείμενον τῇ πόλει ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ὥσπερ ἵππῳ μεγάλῳ μὲν καὶ γενναιῷ, ὑπὸ μεγέθους δὲ νωθεστέρῳ καὶ δεομένῳ ἐγείρεσθαι ὑπὸ μύωπός τινος· οἶον δή μοι δοκεῖ ὁ θεὸς ἐμὲ τῇ πόλει προστεθῆκεναι τοιοῦτόν τινα, δις ὑμᾶς ἐγείρων καὶ πείθων καὶ δινειδίζων ἕνα ἔκαστον οὐδὲν παύομαι τὴν ἡμέραν ὅλην, πανταχοῦ προσκαθίζων. Τοιοῦτος οὖν ἄλλος οὐ ράδίως ὑμῖν γενήσεται, ὡς ἄνδρες, ἀλλ’ ἐὰν ἐμοὶ πείθησθε, φείσεσθέ μου. “Ὕμεῖς δ’ Ἰσως τάχ’ ἄν ἀχθόμενοι, ὥσπερ οἱ νυστάζοντες ἐγειρόμενοι, κρούσαντες ἄν με πειθόμενοι Ἀνύτῳ ράδίως ἄν ἀποκτείνατε· εἴτα τὸν λοιπὸν βίον καθεύδοντες διατελοῦτε ἄν, εἰ μή τινα ἄλλον ὁ θεὸς ὑμῖν ἐπιπέμψειε κηδόμενος ὑμῶν. “Οτι δ’ ἐγὼ τυγχάνω ὃν τοιοῦτος οἶος ὑπὸ τοῦ θεοῦ τῇ πόλει δεδόσθαι, ἐνθένδε ἄν κατανοήσαιτε· οὐ γάρ ἀνθρωπίνῳ ἔσοικε τὸ ἐμὲ τῶν μὲν ἐμαυτοῦ ἀπάντων ἡμεληκέναι καὶ ἀνέχεσθαι τῶν οἰκείων ἀμελουμένων τοσαῦτα ἥδη ἔτη, τὸ δὲ ὑμέτερον πράττειν δεῖ Ιδίᾳ ἔκάστῳ προσιόντα, ὥσπερ πατέρα η̄ ἀδελφὸν πρεσβύτερον, πείθοντα ἐπιμελεῖσθαι ἀρετῆς. Καὶ εἰ μέντοι τι ἀπὸ τούτων ἀπέλαυνον καὶ μισθὸν λαμβάνων ταῦτα παρεκελεύσμην, εἰχον ἄν τινα λόγον· νῦν δὲ ὄφατε δή καὶ αὐτοὶ δτι οἱ κατήγοροι, τάλλα πάντα ἀναισχύντως οὕτω κατηγοροῦντες, τοῦτο γε οὐχ οἴοι τε ἐγένοντο ἀπαναισχυντῆσαι, παρασχόμενοι μάρτυρα, ως ἐγώ ποτέ τινα η̄ ἐπραξάμην μισθὸν η̄ ξῆτησα. Ἰκανὸν γάρ, οἷμαι, ἐγὼ παρέχομαι τὸν μάρτυρα ως ἀληθῆ λέγω, τὴν πενίαν.

208—a. Pl., *Symp.* 215 a-216 c:

Alcibiades
oration
about Socr.

Σωκράτη δ’ ἐγὼ ἐπαινεῖν, ὡς ἄνδρες, οὕτως ἐπιχειρήσω, δι’ εἰκόνων. Οὗτος μὲν οὖν Ἰσως οἴήσεται ἐπὶ τὰ γελοιότερα· ἔσται δ’ η̄ εἰκὼν τοῦ ἀληθοῦς ἔνεκα, οὐ τοῦ γελοίου. Φημὶ γάρ δή δύοιοταν αὐτὸν είναι τοῖς σιληνοῖς τούτοις, τοῖς ἐν τοῖς ἐρμογλυφείοις καθημένοις, οὕστινας ἐργάζονται οἱ δημιουργοὶ σύριγγας η̄ αὐλοὺς ἔχοντας, οἱ, διχάδε διοιχθέντες, φαίνονται ἔνδοθεν ἀγάλματα ἔχοντες θεῶν. Καὶ φημὶ αὐτὸν τῷ σατύρῳ τῷ Μαρσύ. “Οτι μὲν οὖν, τό γε εἶδος, δύοιος εἰ τούτοις ὡς Σώκρατες, οὐδὲ αὐτὸς ἄν που ἀμφισβητήσαις· ως δὲ καὶ τάλλα ἔσοικας, μετὰ τοῦτο ἄκουε. “Τβριστῆς εἰ· η̄ οὐ; ἐὰν γάρ μὴ δύοιογῆς, μάρτυρας παρέξομαι. ‘Αλλ’ οὐκ αὐλητής; πολύ γε θαυμασιώτερος ἔκεινου. ‘Ο μέν γε δι’ ὄργανων ἐκήλει τοὺς ἀνθρώπους τῇ ἀπὸ τοῦ στόματος δυνάμει, καὶ ἔτι νυνὶ δις ἄν τὰ ἔκεινου αὐλῆ· ἀ γάρ “Ολυμπίος ηὔλει, Μαρσύου

λέγω, τούτου διδάξαντος. Τὰ οὖν ἔκείνου, ἐάντε ἀγαθὸς αὐλητὴς αὐλῆ, ἐάντε φαῦλη αὐλητρίς, μόνα κατέχεσθαι ποιεῖ καὶ δηλοῖ τοὺς τῶν θεῶν τε καὶ τελετῶν δεομένους, διὰ τὸ θεῖα εἶναι. Σὺ δ' ἔκείνου τοσοῦτον μόνον διαφέρεις, δτι, ἀνευ δργάνων, ψιλοῖς λόγοις, ταῦτὸν τοῦτο ποιεῖς. 'Ημεῖς γοῦν, δταν μέν του ἄλλου ἀκούμεν λέγοντος, καὶ πάνυ ἀγαθοῦ ῥήτορος, ἄλλους λόγους, οὐδὲν μέλει, ως ἔπος εἰπεῖν, οὐδενί ἐπειδὰν δὲ σοῦ τις ἀκούῃ, ἢ τῶν σῶν λόγων ἄλλου λέγοντος, καὶ πάνυ φαῦλος ἢ δὲ λέγων, ἐάντε γυνὴ ἀκούῃ, ἐάντε ἀνήρ, ἐάντε μειράκιον, ἐκπεπληγμένοι ἐσμὲν καὶ κατεχόμεθα.

'Εγὼ γοῦν, ὡς ἄνδρες, εἰ μὴ ἔμελλον κομιδῇ δόξειν μεθύειν, εἰπον δμόσας ἀν ὑμῖν οἰστα δὴ πέπονθα αὐτὸς ὑπὸ τῶν τούτου λόγων καὶ πάσχω ἔτι καὶ νυνί. "Οταν γάρ ἀκούω, πολὺ μοι μᾶλλον ἢ τῶν κορυβαντιώντων ἢ τε καρδία πηδᾷ, καὶ δάκρυα ἔκχεῖται ὑπὸ τῶν λόγων τῶν τούτου· ὁρῶ δὲ καὶ ἄλλους παμπόλλους τὰ αὐτὰ πάσχοντας. Περικλέους δὲ ἀκούων καὶ ἄλλων ἀγαθῶν ῥητόρων, εῦ μὲν ἡγούμην λέγειν, τοιοῦτον δ' οὐδὲν ἐπασχον, οὐδὲν ἐτεθορύβητο μου ἢ ψυχή, οὐδὲν ἡγανάκτει ως ἀνδραποδωδῶς διακειμένου. 'Αλλ' ὑπὸ τουτοῦ τοῦ

- 216a Μαρσύου πολλάκις δὴ οὗτο διετέθην, ὥστε μοι δόξαι μὴ βιωτὸν εἶναι ἔχοντι ως ἔχω. Καὶ ταῦτα, ὡς Σώκρατες, οὐκ ἔρεις ως οὐκ ἀληθῆ. Καὶ ἔτι γε νῦν ξύνοιδ' ἐμαυτῷ δτι, εἰ ἔθέλοιμι παρέχειν τὰ δτα, οὐκ ἀν καρτερήσαιμι, ἀλλὰ ταῦτα ἀν πάσχοιμι. 'Αναγκάζει γάρ με δμολογεῖν δτι, πολλοῦ ἐνδεής ἀν αὐτός, ἔτι ἐμαυτοῦ μὲν ἀμελῶ, τὰ δ' 'Αθηναίων πράττω. Βίᾳ οὖν, ὥσπερ ἀπὸ τῶν Σειρήνων, ἐπισχόμενος τὰ δτα, οἴχομαι φεύγων, ἵνα μὴ αὐτοῦ καθίμενος
b παρὰ τούτῳ καταγηράσω. Πέπονθα δὲ πρὸς τοῦτον μόνον ἀνθρώπων, δὲ οὐκ ἀν τις οἰοίτο ἐν ἔνειναι, τὸ αἰσχύνεσθαι δντινοῦν. 'Εγὼ δὲ τοῦτον μόνον αἰσχύνομαι. ξύνοιδα γάρ ἐμαυτῷ, ἀντιλέγειν μὲν οὐ δυναμένως ως οὐ δεῖ ποιεῖν οὐδέ τοις κελεύει, ἐπειδὰν δὲ ἀπέλθω, ἡττημένω τῆς τιμῆς τῆς ὑπὸ τῶν πολλῶν δραπετεύω οὖν αὐτὸν καὶ φεύγω, καὶ, δταν ἰδω, αἰσχύνομαι τὰ ὀμοιογημένα.
c Καὶ πολλάκις μὲν ἡδέως ἀν ἰδοιμι αὐτὸν μὴ ὄντα ἐν ἀνθρώποις· εἰ δ' αὖ τοῦτο γένοιτο, εῦ οἰδα δτι πολὺ μεῖζον ἀν ἀχθούμην, ὥστε οὐκ ἔχω δτι χρήσωμαι τούτῳ τῷ ἀνθρώπῳ.

It is on this chapter mostly that H. Maier based his interpretation that Socr. was a moral and religious preacher, a missionary, much more than a dialectician (H. Maier, *Sokrates*, Berlin 1913).

Cf. Pl., *Laches*, 187e (Nicias speaks):

οἱ μοι δοκεῖ εἰδέναι δτι, δεῖς δὲν ἔγγρατα Σωκράτους ἢ [λόγω δηπερ γένει καὶ πλησιάζῃ διαλέγομενος], ἀνάγκη αὐτῷ, ἐὰν ἔρα καὶ περὶ ἄλλου του πρότερον ἀρξηται διαλέγεσθαι, μὴ παύεσθαι ὑπὸ τούτου περιαγόμενον τῷ λόγῳ, πρὶν ἀν ἐμπέσῃ εἰς τὸ διδόναι περὶ αὐτοῦ λόγον, δντινα τρόπον νῦν τε ζῆ καὶ δντινα τὸν παρεληλυθότα βίον βεβίωκεν· ἐπειδὰν δ' ἐμπέσῃ, δτι οὐ πρότερον αὐτὸν ἀφήσει Σωκράτης, πρὶν ἀν βασανίσῃ ταῦτα εῦ τε καὶ καλῶς ἀπαντά.

b. Ib., 216 c-217 a:

Καὶ ὑπὸ μὲν δὴ τῶν αὐλημάτων καὶ ἐγὼ καὶ ἄλλοι πολλοὶ τοιαῦτα πεπόνθασιν

νπὸ τοῦδε τοῦ σατύρου. "Αλλα δὲ ἐμοῦ ἀκούσατε ὡς ὅμοιός τέ ἐστιν οἵς ἔγω εἰκασα αὐτὸν καὶ τὴν δύναμιν ὡς θαυμασίαν ἔχει. Εὗ γάρ ἵστε δτι οὐδεὶς ὑμῶν τοῦτον γιγνώσκει· ἀλλὰ ἔγω δηλώσω, ἐπείπερ ἡρξάμην. 'Οράτε γάρ δτι Σωκράτης ἔρωτικῶς διάκειται τῶν καλῶν, καὶ ἀεὶ περὶ τούτους ἐστὶ καὶ ἐκπέπληρται· καὶ αὖ ἀγνοεῖ πάντα καὶ οὐδὲν οἶδεν, ὡς τὸ σχῆμα αὐτοῦ. Τοῦτο οὐ σιληνῶδες; Σφόδρα γε· τοῦτο γάρ οὗτος ἔξωθεν περιβέβληται, ὥσπερ ὁ γεγλυμένος σιληνός· ἔνδοθεν δὲ ἀνοιχθεὶς πόσης οἰεσθε γέμει, ὡς ἄνδρες συμπόται, σωφροσύνης; "Ιστε δτι, οὕτε εἴ τις καλὸς ἐστι, μέλει αὐτῷ οὐδέν, ἀλλὰ καταφρονεῖ τοσοῦτον δσον οὐδὲ ἄν εἰς οἰηθείη, οὔτ' εἴ τις πλούσιος, οὔτ' εἴ ἄλλην ε τινὰ τιμὴν ἔχων τῶν ὑπὸ πλήθους μακαριζομένων· ἡγεῖται δὲ πάντα ταῦτα τὰ κτήματα οὐδενὸς ἄξια, καὶ ἡμᾶς οὐδὲν εἰναι· λέγω ὑμῖν. Εἰρωνεύόμενος δὲ καὶ παῖς· πάντα τὸν βίον πρὸς τοὺς ἀνθρώπους διατελεῖ· σπουδάσαντος δὲ αὐτοῦ καὶ ἀνοιχθέντος, οὐκ οἶδα εἴ τις ἔωρακε τὰ ἐντὸς ἀγάλματα· ἀλλ' ἔγω ξδη ποτ' εἰδον, καὶ μοι ἔδοξεν οὕτω θεῖα καὶ χρυσᾶ εἰναι καὶ πάγκαλα καὶ θαυμαστά, ὥστε ποιητέον εἰναι· ἐν βραχεῖ δ τι κελεύοι Σωκράτης.

c. Ib., 219 e-220 d:

Socr. in the
camp near
Potidaea

Ταῦτα τε γάρ μοι ἀπαντα προυγεγόνει, καὶ μετὰ ταῦτα στρατείᾳ ἡμῖν εἰς Ποτείδαιαν ἐγένετο κοινὴ καὶ συνεστοῦμεν ἔκεī. Πρῶτον μὲν οὖν τοῖς πόνοις οὐ μόνον ἐμοῦ περιήν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων. "Οπότ' ἀναγκασθεῖμεν, ἀποληφθέντες που, οἷα δὴ ἐπὶ στρατείας, ἀστεῖν, οὐδὲν ἥσαν οἱ ἄλλοι πρὸς τὸ καρτερεῖν. "Ἐν τ' αὖ ταῖς εὐωχίαις μόνος ἀπολαύειν οἶός τ' ἦν τά τ' ἄλλα καὶ πίνειν, οὐκ ἐθέλων ὅπότε ἀναγκασθείη, πάντας ἐκράτει καὶ, δ πάντων θαυμαστότατον, Σωκράτη μεθύοντα οὐδεὶς πώποτε ἔωρακεν ἀνθρώπων· τούτου μὲν οὖν μοι δοκεῖ καὶ αὐτίκα δ ἔλεγχος ἔσεσθαι. Πρὸς δὲ αὖ τὰς τοῦ χειμῶνος καρτερήσεις (δεινοὶ γάρ αὐτόθι χειμῶνες), θαυμάσια εἰργάζετο, τά τε ἄλλα καὶ ποτε δντος πάγου οἴου δεινοτάτου, καὶ πάντων ἡ οὐκ ἔξιντων ἔνδοθεν ἦ, εἴ τις ἔξιοι, ἡμφιεσμένων τε θαυμαστὰ δὴ δσα καὶ ὑποδεδεμένων καὶ ἐνειλιγμένων τοὺς πόδας εἰς πίλους καὶ ἀρνακίδας, οὗτος δ' ἐν τούτοις ἔξηιε ἔχων ἴμάτιον μὲν τοιοῦτον οἴοντερ καὶ πρότερον εἰώθει φορεῖν, ἀνυπόδητος δὲ διὰ τοῦ κρυστάλλου ῥῖψον ἐπορεύετο ἢ οἱ ἄλλοι ὑποδεδεμένοι· οἱ δὲ στρατιῶται ὑπέβλεπον αὐτόν, ὡς καταφρονοῦντα σφῶν.

Kαὶ ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα·

c

οἶον δ' αὖ τόδ' ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερὸς ἀνήρ
ἔκεī ποτε ἐπὶ στρατείας, ἄξιον ἀκοῦσαι. Ξυννοήσας γάρ αὐτόθι ἔωθεν τι εἰστήκει σκοπῶν· καὶ, ἐπειδὴ οὐ προυχώρει αὐτῷ, οὐκ ἀνίει, ἀλλὰ εἰστήκει ζητῶν. Καὶ ξδη ἦν μεσημβρία, καὶ ἀνθρώποι ηθάνοντο, καὶ θαυμάζοντες ἄλλος ἄλλῳ ἔλεγεν δτι Σωκράτης ἔξ ἔωθινοῦ φροντίζων τι ἔστηκεν. Τελευτῶντες δὲ τινες τῶν ἰδόντων, ἐπειδὴ ἐσπέρα ἦν, δειπνήσαντες (καὶ γάρ θέρος τότε γε ἦν)

d χαμεύνια ἔξενεγκάμενοι, ἅμα μὲν ἐν τῷ φύχει καθηῦδον, ἅμα δὲ ἐφύλαττον αὐτὸν εἰ καὶ τὴν νύκτα ἑστήξοι. 'Ο δὲ εἰστήκει μέχρι ἕως ἐγένετο καὶ ἥλιος ἀνέσχεν. "Επειτα φχετ' ἀπιών, προσευξάμενος τῷ ἥλιῳ.

bis obstetric art 209—*a.* Pl., *Theaet.* 149 a-b; 150 b-d; 151 a-b:

Εἰτα, δικαίωστε, οὐκ ἀκήκοας ὡς ἔγω γε εἴμι υἱός μαίας μάλα γενναίας τε καὶ βλοσυρᾶς, Φαιναρέτης; ΘΕΑΙ. "Ηδη τοῦτο γε ἤκουσα. ΣΩ. 'Αρα καὶ δι τοι πειτεῖνα τὴν αὐτὴν τέχνην ἀκήκοας; ΘΕΑΙ. Οὐδαμῶς. ΣΩ. 'Αλλ' εἰ ίσθ' δι τοι μὴ μέντοι μου κατείπης πρὸς τοὺς ἄλλους. λέληθα γάρ, δι ταῦτα, ταῦτην ἔχων τὴν τέχνην· οἱ δέ, ἀτε οὐκ εἰδότες, τοῦτο μὲν οὐ λέγουσι περὶ ἐμοῦ, δι τοι πειτεῖνα τὸν ἀνθρώπους ἀπορεῖν.

(150b) Τῇ δέ γε ἐμῇ τέχνῃ τῆς μαιεύσεως τὰ μὲν ἄλλα ὑπάρχει δσα ἔκειναι, διαφέρει δὲ τῷ τε ἀνδρας ἄλλα μὴ γυναικας μαιεύεσθαι καὶ τῷ τὰς ψυχὰς αὐτῶν τικτούσας ἐπισκοπεῖν ἄλλα μὴ τὰ σώματα. Μέγιστον δὲ τοῦτο δι τῆς ἡμετέρᾳ τέχνης, βασανίζειν δυνατὸν εἶναι παντὶ τρόπῳ πότερον εἰδωλον καὶ ψεῦδος ἀποτίκει τοῦ νέου ἢ διάνοια ἢ γόνιμόν τε καὶ ἀληθές. 'Επει τόδε γε καὶ ἐμοὶ ὑπάρχει διπερ ταῖς μαίαις· ἀγονός εἴμι σοφίας, καὶ διπερ ἡδη πολλοὶ μοι ὠνειδίσαν, ὡς τοὺς μὲν ἄλλους ἐρωτῶ, αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀποφαίνομαι περὶ οὐδενὸς διὰ τὸ μηδὲν ἔχειν σοφόν, ἀληθές δινειδίζουσιν. τὸ δὲ αἴτιον τούτου τόδε· μαιεύεσθαι με δι θεός ἀναγκάζει, γεννᾶν δὲ ἀπεκώλυσεν. εἴμι δη οὖν d αὐτὸς μὲν οὐ πάνυ τι σοφός, οὐδέ τι μοι ἔστιν εὔρημα τοιοῦτο γεγονός τῆς ἐμῆς ψυχῆς ἔκγονον· οἱ δὲ ἐμοὶ Ἑυγγιγνόμενοι τὸ μὲν πρῶτον φαίνονται ἔνιοι μὲν καὶ πάνυ ἀμαθεῖς, πάντες δὲ προϊούσσης τῆς συνουσίας, οἰστερ ἀν δι θεός παρείκη, θαυμαστὸν δσον ἐπιδιδόντες, ὡς αὐτοῖς τε καὶ τοῖς ἄλλοις δοκοῦσι· καὶ τοῦτο ἐναργές δι τοι παρ' ἐμοῦ οὐδὲν πώποτε μαθόντες, ἀλλ' αὐτοὶ παρ'. αὐτῶν πολλὰ καὶ καλὰ εὑρόντες τε καὶ τεκόντες.

(151a⁵) πάσχουσι δὲ δη οἱ ἐμοὶ συγγιγνόμενοι καὶ τοῦτο ταῦτὸν ταῖς τικτούσαις· ὀδίνουσι γάρ καὶ ἀπορίας ἐμπίμπλανται νύκτας τε καὶ ἥμέρας πολὺ μᾶλλον ἢ κεῖναι· ταῦτη δὲ τὴν ὀδίνα ἐγείρειν τε καὶ ἀποπάνειν ἢ ἐμῇ τέχνῃ δύναται.

be is like an electric eel

b. Cf. Pl., *Meno* 80 a (Meno speaks):

"Ω Σώκρατες, ἤκουον μὲν ἔγωγε πρὶν καὶ συγγενέσθαι σοι, δι τοι οὐδὲν ἄλλο ἢ αὐτὸς τε ἀπορεῖς καὶ τοῦς ἄλλους ποιεῖς ἀπορεῖν· καὶ νῦν, ὡς γέ μοι δοκεῖς, γοητεύεις με καὶ φαρμάκτεις καὶ ἀτεχνῶς κατεπάθεις, ὥστε μεστὸν ἀπορίας γεγονέναι. καὶ δοκεῖς μοι παντελῶς, εἰ δεῖ τι καὶ σκῶψαι, δμοιότατος εἶναι τό τε εἰδός καὶ τάλλα ταῦτη τῇ πλατείᾳ νάρκη τῇ θαλαττίᾳ. καὶ γάρ αὗτη τὸν δεῖ πλησιάζοντα καὶ ἀπτόμενον νάρκαν ποιεῖ· καὶ σὺ δοκεῖς μοι νῦν ἐμὲ τοιοῦτόν τι πεποιηκέναι, [νάρκαν]. ἀληθῶς γάρ ἔγωγε καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ στόμα νάρκω, καὶ οὐκ ἔχω δ τι ἀποκρίνωμαί σοι.

3—THE DIALECTIC METHOD

210—Pl., *Laches* 190 c-199 e.

Socr. in
search of a
definition

Two Athenians are consulting the generals Nicias and Lamachus about the education of their sons: is it useful to teach them the practice of arms? Socr. is called in for advice. He reduces the question to that of virtue, the purpose being that the souls of the boys are made better. Now, what is virtue?

ΣΩ. Μή τοίνυν, διάριστε, περὶ δλης ἀρετῆς εὐθέως σκοπώμεθα· πλέον γάρ ίσως ἔργον· ἀλλὰ μέρους τινὸς πέρι πρῶτον θέωμεν, εἰ ίκανῶς ἔχομεν πρὸς τὸ εἰδέναι· καὶ ήμīν, ὡς τὸ εἰκός, φάσων ἡ σκέψις ἔσται.

ΛΑ. Ἀλλ' οὕτω ποιῶμεν, διάσκρατες, ὡς σὺ βούλει.

190d

ΣΩ. Τί οὖν ἀν προελοίμεθα τῶν τῆς ἀρετῆς μερῶν; "Η δῆλον δή δι τοῦτο εἰς ὃ τείνειν δοκεῖ ἡ ἐν τοῖς ὅπλοις μάθησις; δοκεῖ δέ που τοῖς πολλοῖς εἰς ἀνδρείαν. "Η γάρ;

ΛΑ. Καὶ μάλα δὴ οὕτω δοκεῖ.

ΣΩ. Τοῦτο τοίνυν πρῶτον ἐπιχειρήσωμεν, διάλυτης, εἰπεῖν, ἀνδρεία τί ποτ' ἔστιν· ἔπειτα μετὰ τοῦτο σκεψόμεθα καὶ δι τῷ ἀν τρόπῳ τοῖς νεανίσκοις ε παραγένοιτο, καθ' ὃσον οἶδον τε ἔξι ἐπιτηδευμάτων τε καὶ μαθημάτων παραγένεσθαι. Ἀλλὰ πειρῶ εἰπεῖν δὲ λέγω, τί ἔστιν ἀνδρεία.

ΛΑ. Οὐ μάτα τὸν Διὸν, διάσκρατες, οὐ χαλεπὸν εἰπεῖν· εἰ γάρ τις ἔθέλοι ἐν τῇ τάξει μένων ἀμύνεσθαι τοὺς πολεμίους καὶ μὴ φεύγοι, εῦ ίσθι δι τοῦτο ἀνδρεία.

first
definition

ΣΩ. Εὖ μὲν λέγεις, διάλυτης ἄλλ' ίσως ἐγὼ αἴτιος, οὐ σαφῶς εἰπών, τὸ σὲ ἀποχρίνασθαι μὴ τοῦτο διανοούμενος ἥρθόμην, ἀλλ' ἔτερον.

ΛΑ. Πῶς τοῦτο λέγεις, διάσκρατες;

ΣΩ. Ἐγὼ φράσω, ἐὰν οἶδος τε γένωμαι. Ἄνδρείος που οὕτως διν καὶ σὺ 191a λέγεις, δις ἐν τῇ τάξει μένων μάχηται τοῖς πολεμίοις.

ΛΑ. Ἐγὼ γοῦν φημί.

ΣΩ. Καὶ γάρ ἐγώ. Ἀλλὰ τί αὐτὸς δι, δις ἐν φεύγοντας μάχηται τοῖς πολεμίοις, ἀλλὰ μὴ μένων;

ΛΑ. Πῶς φεύγων;

ΣΩ. "Οπερ που καὶ Σκύθαι λέγονται οὐχ ἡττον φεύγοντες ἢ διώκοντες μάχεσθαι, καὶ "Ομηρός που ἐπαινῶν τοὺς τοῦ Αἰνείου ἵππους κραιπνὰ μάλ' ἔνθα καὶ ἔνθα ἔφη αὐτοὺς ἐπίστασθαι διώκειν ἥδε φέβεσθαι· καὶ αὐτὸν τὸν b Αἰνείαν κατὰ τοῦτ' ἔνεκωμίασε, κατὰ τὴν τοῦ φόβου ἐπιστήμην, καὶ εἰπεν αὐτὸν εἶναι μῆστωρα φόβοιο.

ΛΑ. Καὶ καλῶς γε, διάσκρατες· περὶ ἀρμάτων γάρ ἔλεγε· καὶ σὺ τὸ τῶν Σκυθῶν ἵππεων πέρι λέγεις. Τὸ μὲν γάρ ιππικὸν τὸ ἐκείνων οὕτω μάχεται, τὸ δὲ ὅπλιτικὸν τὸ γε τῶν Ἑλλήνων ὡς ἐγὼ λέγω.

ΣΩ. Πλήν γ' ίσως, διάλυτης, τὸ Λακεδαιμονίων. Λακεδαιμονίους γάρ

c φασιν ἐν Πλαταιαῖς, ἐπειδὴ πρὸς τοῖς γερροφόροις ἔγένοντο, οὐκ ἔθέλειν μένοντας πρὸς αὐτοῖς μάχεσθαι, ἀλλὰ φεύγειν, ἐπειδὴ δὲ ἐλύθησαν αἱ τάξεις τῶν Περσῶν, ἀναστρεφομένους ὡσπερ ἵππέας μάχεσθαι καὶ οὕτω νικῆσαι τὴν ἔκει μάχην.

ΛΑ. Ἀλλήλῃ λέγεις.

ΣΩ. Τοῦτο τοίνυν δὲ ἄρτι ἔλεγον, διτὶ ἐγώ αἴτιος μὴ καλῶς σε ἀποκρίνασθαι, διτὶ οὐ καλῶς ἥρδμην. Βουλόμενος γάρ σου πυθέσθαι μὴ μόνον τοὺς ἐν τῷ δ ὅπλιτικῷ ἀνδρείους, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐν τῷ ἱππικῷ καὶ ἐν ξύμπαντι τῷ πολεμικῷ εἶδει, καὶ μὴ μόνον τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐν τοῖς πρὸς τὴν θάλατταν κινδύνοις ἀνδρείους δοτας, καὶ δοσι γε πρὸς νόσους καὶ δοσι πρὸς πενίας ἢ καὶ πρὸς τὰ πολιτικὰ ἀνδρεῖοι εἰσιν, καὶ εἴτε αὖ μὴ μόνον δοσι πρὸς λύπας ἀνδρεῖοι εἰσιν ἢ φόβους, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἐπιθυμίας ἢ ηδονᾶς δεινοὶ μά- e χεσθαι, καὶ μένοντες καὶ ἀναστρέφοντες¹ — εἰσὶ γάρ πού τινες, δὲ Λάχης, καὶ ἐν τοῖς τοιούτοις ἀνδρεῖοι.

ΛΑ. Καὶ σφόδρα, δὲ Σώκρατες.

ΣΩ. Οὔκοιν ἀνδρεῖοι μὲν πάντες οὗτοι εἰσιν, ἀλλ' οἱ μὲν ἐν ηδοναῖς, οἱ δὲ ἐν λύπαις, οἱ δὲ ἐν ἐπιθυμίαις, οἱ δὲ ἐν φόβοις τὴν ἀνδρείαν ἔκτηνται · οἱ δέ γ', οἷμαι, δειλίκιν ἐν τοῖς αὐτοῖς τούτοις.

ΛΑ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Τί ποτε δὲ ἔκάτερον τούτων, τοῦτο ἐπυνθανόμην. Πάλιν οὖν πειρῶ εἰπεῖν ἀνδρείαν πρῶτον, τί δὲ ἐν πᾶσι τούτοις ταῦτόν ἐστιν · ἢ οὕπω καταμαθάνεις δὲ λέγω;

ΛΑ. Οὐ πάνυ τι.

192a ΣΩ. Ἄλλ' ὀδε λέγω, ὡσπερ ἂν εἰ τάχος ἥρωτων τί ποτ' ἐστίν, δὲ καὶ ἐν τῷ τρέχειν τυγχάνει δὲν ἡμῖν καὶ ἐν τῷ κιθαρίζειν καὶ ἐν τῷ λέγειν καὶ ἐν τῷ μανθάνειν καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς, καὶ σχεδόν τι αὐτὸ κεκτήμεθα², οὐ καὶ πέρι ἀξιον λέγειν, ἢ ἐν ταῖς τῶν χειρῶν πράξεσιν ἢ σκελῶν ἢ στόματός τε καὶ φωνῆς ἢ διανοίας · ἢ οὐχ οὕτω καὶ σὺ λέγεις;

ΛΑ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Εἰ τοίνυν τίς με ἔροιτο, Ὡ Σώκρατες, τί λέγεις τοῦτο, δὲ ἐν πᾶσιν δονομάζεις ταχυτῆτα εἶναι; εἴποιμ' ἀν αὐτῷ διτὶ τὴν ἐν δλίγῳ χρόνῳ πολλὰ διαπραττομένην δύναμιν ταχυτῆτα ἔγωγε καλῶ καὶ περὶ φωνῆν καὶ περὶ δρόμον καὶ περὶ τάλλα πάντα.

ΛΑ. Ὁρθῶς γε σὺ λέγων.

ΣΩ. Πειρῶ δὴ καὶ σύ, δὲ Λάχης, τὴν ἀνδρείαν οὕτως εἰπεῖν, τίς οὖσα δύ-

¹ ἀναστρέφοντες - intrans.

² καὶ σχεδόν τι αὐτὸ κεκτήμεθα - We continue the relative phrase: "and which we possess in nearly every thing that has any importance".

ναμις ἡ αὐτὴ ἐν ἡδονῇ καὶ ἐν λύπῃ καὶ ἐν ἀπασιν οἵς νυνδὴ ἐλέγομεν αὐτὴν εἶναι, ἔπειτα ἀνδρείᾳ κέκληται.

ΛΑ. Δοκεῖ τοίνυν μοι καρτερία τις εἶναι τῆς ψυχῆς, εἰ τό γε διὰ πάντων [περὶ ἀνδρείας] πεφυκός δεῖ εἰπεῖν. second definition

ΣΩ. Ἐλλὰ μήν δεῖ, εἴ γε τὸ ἐρωτώμενον ἀποκρινούμεθα ἡμῖν αὐτοῖς. Τοῦτο τοίνυν ἔμοιγε φαίνεται· οὐ τι πᾶσα γε, ὡς ἐγῷ μαί, καρτερία ἀνδρείᾳ σοι φαίνεται· τεκμαίρομαι δὲ ἐνθένδε· σχεδὸν γάρ τι οἰδα, ὡς Λάχης, δτι τῶν πάντων καλῶν πραγμάτων ἡγεῖ σὺ ἀνδρείαν εἶναι.

ΛΑ. Εὖ μὲν οὖν ἴσθι δτι τῶν καλλίστων.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἡ μὲν μετὰ φρονήσεως καρτερία καλὴ καγαθή;

ΛΑ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Τι δ' ἡ μετ' ἀφροσύνης; Οὐ τούναντίον ταύτη βλαβερά καὶ κακοῦργος;

ΛΑ. Ναί.

ΣΩ. Καλὸν οὖν τι φήσεις σὺ εἶναι τὸ τοιοῦτον, δν κακοῦργόν τε καὶ βλαβερόν; d

ΛΑ. Οὔκουν δίκαιόν γε, ὡς Σώκρατες.

ΣΩ. Οὐκ ἄρα τήν γε τοιαύτην καρτερίαν ἀνδρείαν ὅμολογήσεις εἶναι, ἐπειδήπερ οὐ καλὴ ἔστιν, ἡ δὲ ἀνδρεία καλόν ἔστιν.

ΛΑ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Ἡ φρόνιμος ἄρα καρτερία κατὰ τὸν σὸν λόγον ἀνδρείᾳ ἀν εἴη. second definition corrected

ΛΑ. Εοικεν.

ΣΩ. Ἰδωμεν δή, ἡ εἰς τὶς φρόνιμος; ἡ ἡ εἰς ἀπαντά καὶ τὰ μεγάλα καὶ τὰ ε σμικρά· οἷον εἴ τις καρτερεῖ ἀναλίσκων ἀργύριον φρονίμως, εἰδὼς δτι ἀναλώσας πλέον ἐκτήσεται, τοῦτον ἀνδρείον καλοῖς ἀν;

ΛΑ. Μὰ Δί! οὐκ ἔγωγε.

ΣΩ. Ἀλλ' οἶον εἴ τις ιατρὸς ὁν, περιπλευμονίᾳ τοῦ ὑέος ἔχομένου ἡ ἀλλου τινὸς καὶ δεομένου πιεῖν ἡ φαγεῖν δοῦναι, μὴ κάμπτοιτο, ἀλλὰ καρτεροῖ; 193a

ΛΑ. Οὐδὲ ὀπωστιοῦν οὐδὲ αὔτη.

ΣΩ. Ἀλλ' ἐν πολέμῳ καρτεροῦντα ἀνδρα καὶ ἐθέλοντα μάχεσθαι, φρονίμως λογιζόμενον, εἰδότα μὲν δτι βοηθήσουσιν ἄλλοι αὐτῷ, πρὸς ἐλάττους δὲ καὶ φυλοτέρους μαχεῖται ἡ μεθ' ὧν αὐτός ἔστιν, ἔτι δὲ χωρία ἔχει κρείττω, τοῦτον τὸν μετὰ τῆς τοιαύτης φρονήσεως καὶ παρασκευῆς καρτεροῦντα ἀνδρειότερον ἀν φαίνεται τὸν ἐν τῷ ἐναντίῳ στρατοπέδῳ ἐθέλοντα ὑπομένειν τε καὶ καρτερεῖν;

ΛΑ. Τὸν ἐν τῷ ἐναντίῳ, ἔμοιγε δοκεῖ, ὡς Σώκρατες. b

ΣΩ. Ἀλλὰ μήν ἀφρονεστέρα γε ἡ τούτου ἡ ἡ τοῦ ἐτέρου καρτερία.

ΛΑ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Καὶ τὸν μετ' ἐπιστήμης ἄρα ἵππικῆς καρτεροῦντα ἐν ἵππομαχίᾳ ἥπτον φήσεις ἀνδρείον εἶναι ἡ τὸν ἄνευ ἐπιστήμης.

ΛΑ. Εμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. Καὶ τὸν μετὰ σφενδονητικῆς ἢ τοξικῆς ἢ ἄλλης τινὸς τέχνης καρτεροῦντα.

c ΛΑ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Καὶ δοι δὴ ἐθέλουσιν εἰς φρέαρ καταβαίνοντες καὶ κολυμβῶντες καρτερεῖν ἐν τούτῳ τῷ ἔργῳ, μὴ δύντες δεινοί, ἢ ἐν τινὶ ἄλλῳ τοιούτῳ, ἀνδρειότερους φήσεις τῶν ταῦτα δεινῶν.

ΛΑ. Τί γάρ ἂν τις ἄλλο φαίη, ὁ Σώκρατες;

ΣΩ. Οὐδέν, εἴπερ οἶοιτό γε οὕτως.

ΛΑ. Ἀλλὰ μήν οἴμαι γε.

ΣΩ. Καὶ μήν που ἀφρονεστέρως γε, ὁ Λάχης, οἱ τοιοῦτοι κινδυνεύουσίν τε καὶ καρτεροῦσιν ἢ οἱ μετὰ τέχνης αὐτὸς πράττοντες.

ΛΑ. Φαίνονται.

d ΣΩ. Οὐκοῦν αἰσχρὰ ἢ ἄφρων τόλμα τε καὶ καρτέρησις ἐν τῷ πρόσθιν ἀφάνη ἡμῖν οὖσα καὶ βλαβερά;

ΛΑ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Ἡ δέ γε ἀνδρεία ωμολογεῖτο καλόν τι εἶναι.

ΛΑ. Ὁμολογεῖτο γάρ.

ΣΩ. Νῦν δ' αὐτὸν πάλιν φαμὲν ἐκεῖνο τὸ αἰσχρόν, τὴν ἄφρονα καρτέρησιν, ἀνδρείαν εἶναι.

ΛΑ. Ἐοίκαμεν.

ΣΩ. Καλῶς οὖν σοι δοκοῦμεν λέγειν;

ΛΑ. Μὰ τὸν Δία, ὁ Σώκρατες, ἐμοὶ μὲν οὕ.

ΣΩ. Οὐκ ἄρα που κατὰ τὸν σὸν λόγον δωριστή ἡρμόσμεθα ἐγώ τε καὶ σύ,

e ὁ Λάχης· τὰ γάρ ἔργα οὐ ξυμφωνεῖ ἡμῖν τοῖς λόγοις. Ἔργῳ μὲν γάρ, ὡς ἔοικε, φαίη ἂν τις ἡμᾶς ἀνδρείας μετέχειν, λόγῳ δ', ὡς ἐγῷμαι, οὐκ ἀν, εἰ νῦν ἡμῶν ἀκούσειε διαλεγομένων.

ΛΑ. Ἀληθέστατα λέγεις.

ΣΩ. Τί οὖν; δοκεῖ καλὸν εἶναι οὕτως ἡμᾶς διακεῖσθαι;

ΛΑ. Οὐδέ διπωστιοῦν.

ΣΩ. Βούλει οὖν φέρειν πειθώμενα τό γε τοσοῦτον;

ΛΑ. Τὸ ποῖον δὴ τοῦτο, καὶ τίνι τούτῳ;

194a ΣΩ. Τῷ λόγῳ δὲς καρτερεῖν κελεύει. Εἰ οὖν βούλει, καὶ ἡμεῖς ἐπὶ τῇ ζητήσει ἐπιμείνωμέν τε καὶ καρτερήσωμεν, ἵνα καὶ μὴ ἡμῶν αὐτῇ ἡ ἀνδρεία καταγελάσῃ, οὐκ ὡς ἀνδρείας αὐτὴν ζητοῦμεν, εἰ ἄρα πολλάκις αὐτῇ ἡ καρτέρησίς ἔστιν ἀνδρεία.

ΛΑ. Ἐγὼ μὲν ἔτοιμος, ὁ Σώκρατες, μὴ προαφίστασθαι· καίτοι ἀήθης γέμιτος τῶν τοιούτων λόγων· ἀλλά τίς με καὶ φιλονεικία εἰληφεν πρὸς τὰ εἰρη-

b μένα, καὶ ὡς ἀληθῶς ἀγανακτῶ, εἰ οὔτωσί δὲ νοῶ μὴ οἶός τ' εἰμι εἰπεῖν. Νοεῖν

μὲν γάρ ἔμοιγε δοκῶ περὶ ἀνδρείας δ τι ἔστιν, οὐκ οἰδα δ' ὅπῃ με ἄρτι διέφυγεν, ὁστε μὴ ξυλλαβθεῖν τῷ λόγῳ αὐτὴν καὶ εἰπεῖν δ τι ἔστιν.

ΣΩ. Οὐκοῦν, δ φύε, τὸν ἀγαθὸν κυνηγέτην μεταθεῖν χρὴ καὶ μὴ ἀνιέναι.

ΛΑ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΣΩ. Βούλει οὖν καὶ Νικίαν τόνδε παρακαλῶμεν ἐπὶ τὸ κυνηγέσιον, εἴ τι ἡμῶν εὐπορώτερός ἔστιν;

ΛΑ. Βούλομαι πῶς γάρ οὗ;

ΣΩ. "Ιθι δή, δ Νικία, ἀνδράσι φίλοις χειμαζομένοις ἐν λόγῳ καὶ ἀποροῦσιν σιθοήθησον, εἴ τινα ἔχεις δύναμιν. Τὰ μὲν γάρ δὴ ἡμέτερα ὅρᾶς ὡς ἀπορα· σὺ δ' εἰπὼν δ τι ἡγεῖ ἀνδρείαν εἶναι, ἡμᾶς τε τῆς ἀπορίας ἔκλυσαι καὶ αὐτὸς δ νοεῖς τῷ λόγῳ βεβαίωσαι.

ΝΙ. Δοκεῖτε τοίνυν μοι πάλαι οὐ καλῶς, δ Σώκρατες, δρίζεσθαι τὴν ἀνδρείαν· δ γάρ ἐγώ σου ἥδη καλῶς λέγοντος ἀκήκοα, τούτῳ οὐ χρῆσθε.

ΣΩ. Ποιώ δή, δ Νικία;

ΝΙ. Πολλάκις ἀκήκοά σου λέγοντος δτι ταῦτα ἀγαθός ἔκαστος ἡμῶν ἀπέρ δ σοφός, δ δὲ ἀμαθής, ταῦτα δὲ κακός.

ΣΩ. Ἀληθῆ μέντοι νῇ Δία λέγεις, δ Νικία.

ΝΙ. Οὐκοῦν εἰπερ δ ἀνδρεῖος ἀγαθός, δῆλον δτι σοφός ἔστιν.

ΣΩ. Ἡκουσας, δ Λάχης;

ΛΑ. Ἔγωγε, καὶ οὐ σφόδρα γε μανθάνω δ λέγει.

ΣΩ. Ἄλλ' ἐγώ δοκῶ μανθάνειν, καὶ μοι δοκεῖ ἀνὴρ σοφίαν τινὰ τὴν ἀνδρείαν λέγειν. third definition

ΛΑ. Ποίαν, δ Σώκρατες, σοφίαν;

ΣΩ. Οὐκοῦν τόνδε τοῦτο ἔρωτᾶς;

ΛΑ. Ἔγωγε. e

ΣΩ. "Ιθι δή, αὐτῷ εἰπέ, δ Νικία, ποία σοφία ἀνδρεία ἀν εἴη κατὰ τὸν σὸν λόγον· οὐ γάρ που δι γε αὐλητική.

ΝΙ. Οὐδαμῶς.

ΣΩ. Οὐδὲ μὴν δι κιθαριστική.

ΝΙ. Οὐ δῆτα.

ΣΩ. Ἄλλα τίς δὴ αὕτη δι τίνος ἐπιστήμη;

ΛΑ. Πάνυ μὲν οὖν δρθῶς αὐτὸν ἔρωτᾶς, δ Σώκρατες, καὶ εἰπέτω γε τίνα φησὶν αὐτὴν εἶναι.

ΝΙ. Ταύτην ἔγωγε, δ Λάχης, τὴν τῶν δεινῶν καὶ θαρραλέων ἐπιστήμην καὶ ἐν πολέμῳ καὶ ἐν τοῖς ἀλλοις ἀπασιν.

ΛΑ. Ὡς ἀποκα λέγει, δ Σώκρατες.

ΣΩ. Πρὸς τί τοῦτ' εἰπες βλέψας, δ Λάχης;

ΛΑ. Πρὸς δ τι; Χωρὶς δήπου σοφία ἔστιν ἀνδρείας.

ΣΩ. Οὐκοῦν φησὶ γε Νικίας.

third
definition
completed

195a

ΛΑ. Οὐ μέντοι μὰ Δία· ταῦτά τοι καὶ ληρεῖ.

ΣΩ. Οὐκοῦν διδάσκωμεν αὐτόν, ἀλλὰ μὴ λοιδορῶμεν.

ΝΙ. Οὐχ, ἀλλά μοι δοκεῖ, ὡς Σώκρατες, Λάχης ἐπιθυμεῖν κάμε φανῆναι
b μηδὲν λέγοντα, δτι καὶ αὐτὸς ἄρτι τοιοῦτος ἔφανη.

ΛΑ. Πάνυ μὲν οὖν, ὡς Νικία, καὶ πειράσομαι γε ἀποφῆναι. Οὐδὲν γὰρ
λέγεις· ἐπεὶ αὐτίκα ἐν ταῖς νόσοις οὐχ οἱ Ἰατροὶ τὰ δεινὰ ἐπίστανται; "Η οἱ
ἀνδρεῖοι δοκοῦσί σοι ἐπίστασθαι; "Η τοὺς Ἰατροὺς σὺ ἀνδρείους καλεῖς;

ΝΙ. Οὐδέ ὅπωστιοῦν.

ΛΑ. Οὐδέ γε τοὺς γεωργούς οἴμαι. Καίτοι τά γε ἐν τῇ γεωργίᾳ δεινὰ οὗτοι
d δήπου ἐπίστανται, καὶ οἱ ἄλλοι δημιουργοὶ ἀπαντεῖς τὰ ἐν ταῖς αὐτῶν τέχναις
δεινά τε καὶ θαρραλέα ἵστασιν· ἀλλ' οὐδέν τι μᾶλλον οὗτοι ἀνδρεῖοι εἰσιν.

ΣΩ. Τί δοκεῖ Λάχης λέγειν, ὡς Νικία; "Εοικεν μέντοι λέγειν τι.

ΝΙ. Καὶ γὰρ λέγει γέ τι, οὐ μέντοι ἀληθές γε.

ΣΩ. Πῶς δή;

ΝΙ. "Οτι οἰεται τοὺς Ἰατροὺς πλέον τι εἰδέναι περὶ τοὺς κάμνοντας ἢ τὸ
ūγιεινὸν [εἰπεῖν οἶόν] τε καὶ νοσῶδες. Οἱ δὲ δήπου τοσοῦτον μόνον ἵστασιν·
e εἰ δὲ δεινόν τῷ τοῦτο ἐστιν τὸ ὑγιαίνειν μᾶλλον ἢ τὸ κάμνειν, ἥγει σὺ τούτι,
ὡς Λάχης, τοὺς Ἰατροὺς ἐπίστασθαι; ἢ οὐ πολλοῖς οἰει ἐκ τῆς νόσου ἄμεινον
d εἰναι μὴ ἀναστῆναι ἢ ἀναστῆναι; τοῦτο γὰρ εἰπέ· σὺ πᾶσι φῆς ἄμεινον εἰναι
ζῆν καὶ οὐ πολλοῖς χρεῖττον τεθνάναι;

ΛΑ. Οἴμαι ἔγωγε τοῦτό γε.

ΝΙ. Οἵσι οὖν τεθνάναι λυσιτελεῖ, ταῦτα οἴει δεινὰ εἶναι καὶ οἵσι ζῆν;

ΛΑ. Οὐκ ἔγωγε.

ΝΙ. 'Αλλὰ τοῦτο δὴ σὺ δίδως τοῖς Ἰατροῖς γιγνώσκειν ἢ ἄλλω τινὶ δημιουργῷ
πλὴν τῷ τῶν δεινῶν καὶ μὴ δεινῶν ἐπιστήμονι, διν ἔγὼ ἀνδρεῖον καλῶ;

ΣΩ. Κατανοεῖς, ὡς Λάχης, δ τι λέγει;

e ΛΑ. "Ἐγώγε, δτι γε τοὺς μάντεις καλεῖ τοὺς ἀνδρείους· τίς γὰρ δὴ ἄλλος
εἰσεται δτῳ ἄμεινον ζῆν ἢ τεθνάναι; καίτοι σύ, ὡς Νικία, πότερον δμολογεῖς
μάντις εἶναι ἢ οὔτε μάντις οὔτε ἀνδρεῖος;

ΝΙ. Τί δέ; μάντει αὖ οἴει προσήκειν τὰ δεινὰ γιγνώσκειν καὶ τὰ θαρραλέα;

ΛΑ. "Ἐγώγε· τίνι γὰρ ἄλλῳ;

ΝΙ. "Ωι ἔγὼ λέγω πολὺ μᾶλλον, ὡς βέλτιστε· ἐπεὶ μάντιν γε τὰ σημεῖα
μόνον δεῖ γιγνώσκειν τῶν ἐσομένων, εἴτε τῷ θάνατος εἴτε νόσος εἴτε ἀποβολὴ
19ba χρημάτων ἔσται, εἴτε νίκη εἴτε ἥττα ἢ πολέμου ἢ καὶ ἄλλης τινὸς ἀγωνίας·
δ τι δέ τῷ ἄμεινον τούτων ἢ παθεῖν ἢ μὴ παθεῖν, τί μᾶλλον μάντει προσήκει
κρῖναι ἢ ἄλλω δτῳοῦν;

ΛΑ. 'Αλλ' ἔγὼ τοῦτο οὐ μανθάνω, ὡς Σώκρατες, δ τι βούλεται λέγειν·
οὔτε γὰρ μάντιν οὔτε Ἰατρὸν οὔτε ἄλλον οὐδένα δηλοῦ ὄντινα λέγει τὸν ἀνδρεῖον,
εὶ μὴ εἰ θεόν τινα λέγει αὐτὸν εἶναι. 'Εμοὶ μὲν οὖν φαίνεται Νικίας οὐκ ἔθέλειν

γενναίως ὅμολογειν δτι οὐδὲν λέγει, ἀλλὰ στρέφεται ἄνω καὶ κάτω ἐπικρυπτόμενος τὴν αὐτοῦ ἀπορίαν· καίτοι κανὸν ἡμεῖς οἱοί τε ἦμεν ἔφτι ἐγώ τε καὶ σὺ τοιαῦτα στρέφεσθαι, εἰ ἐβούλομεθα μή δοκεῖν ἐναντία ἡμῖν αὐτοῖς λέγειν. Εἰ μὲν οὖν ἐν δικαστηρίῳ ἡμῖν οἱ λόγοι ήσαν, εἶχεν ἄν τινα λόγον ταῦτα ποιεῖν· νῦν δὲ τί ἄν τις ἐν ξυνουσίᾳ τοιᾶδε μάτην κενοῖς λόγοις αὐτὸς αὐτὸν κοσμοῖ;

ΣΩ. Οὐδὲν οὐδ' ἐμοὶ δοκεῖ, ὁ Λάχης· ἀλλ' ὁρῶμεν μὴ Νικίας οἴεται τι λέγειν καὶ οὐ λόγου ἔνεκα ταῦτα λέγει. Αὐτοῦ οὖν σαφέστερον πυθώμεθα τί ποτε νοεῖ· καὶ ἐάν τι φαίνηται λέγων, ξυγχωρησόμεθα, εἰ δὲ μή, διδάξομεν.

ΛΑ. Σὺ τοίνυν, ὁ Σώκρατες, εἰ βούλει πυνθάνεσθαι, πυνθάνου· ἐγὼ δ' ἵσως ἴκανῶς πέπυσμαι.

ΣΩ. 'Αλλ' οὐδέν με κωλύει· κοινὴ γάρ ἔσται ἡ πύστις ὑπὲρ ἐμοῦ τε καὶ σοῦ.

ΛΑ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Λέγε δή μοι, ὁ Νικία, μᾶλλον δ' ἡμῖν· κοινούμεθα γάρ ἐγώ τε καὶ Λάχης τὸν λόγον· τὴν ἀνδρείαν ἐπιστήμην φῆς δεινῶν τε καὶ θαρραλέων εἶναι; d NI. "Εγώγε.

ΣΩ. Τοῦτο δὲ οὐ παντὸς δὴ εἶναι ἀνδρὸς γνῶναι, ὅπότε γε μήτε ίατρὸς μήτε μάντις αὐτὸς γνώσεται μηδὲ ἀνδρεῖος ἔσται, ἐὰν μὴ αὐτὴν ταύτην τὴν ἐπιστήμην προσλάβῃ· οὐχ οὔτως ἔλεγες;

ΝΙ. Οὕτω μὲν οὖν.

ΣΩ. Κατὰ τὴν παροιμίαν ἅρα τῷ ὄντι οὐκ ἀν πᾶσα ὥς γνοίη οὐδ' ἀν ἀνδρεία γένοιτο.

ΝΙ. Οὕτω μοι δοκεῖ.

ΣΩ. Δῆλον δή, ὁ Νικία, δτι οὐδὲ τὴν Κρομμυωνίαν ὃν πιστεύεις σύ γε ε ἀνδρείαν γεγονέναι. Τοῦτο δὲ λέγω οὐ παιζῶν, ἀλλ' ἀναγκαῖον οἴμαι τῷ ταῦτα λέγοντι μηδενὸς θηρίου ἀποδέχεσθαι ἀνδρείαν, ἢ ξυγχωρεῖν θηρίον τι οὕτω σοφὸν εἶναι, ὡστε ἀ δλίγοις ἀνθρώπων ἵσασι διὰ τὸ χαλεπὰ εἶναι γνῶναι, ταῦτα λέοντα ἢ πάρδαλιν ἢ τινα κάπρον φάναι εἰδέναι· ἀλλ' ἀνάγκη ὅμοιῶς λέοντα καὶ ἔλαφον καὶ ταῦρον καὶ πίθηκον πρὸς ἀνδρείαν φάναι πεφυκέναι τὸν τιθέμενον ἀνδρείαν τοῦθ' ὅπερ σὺ τίθεσαι.

ΛΑ. Νὴ τοὺς θεούς, καὶ εὖ γε λέγεις, ὁ Σώκρατες. Καὶ ἡμῖν ὡς ἀληθῶς 197a τοῦτο ἀπόκριναι, ὁ Νικία, πότερον σοφώτερα φῆς ἡμῶν ταῦτα εἶναι τὰ θηρία, ἢ πάντες ὅμολογοῦμεν ἀνδρεῖα εἶναι, ἢ πᾶσιν ἐναντιούμενος τολμᾶς μηδὲ ἀνδρεῖα αὐτὰ καλεῖν;

ΝΙ. Οὐ γάρ τι, ὁ Λάχης. Εγώγε ἀνδρεῖα καλῶ οὔτε θηρία οὔτε ἄλλο οὐδὲν τὸ τὰ δεινὰ ὑπὸ ἀγνοίας μὴ φοβούμενον, ἀλλ' ἀφοβον καὶ μῶρον· ἢ καὶ τὰ παιδία πάντα οἰει με ἀνδρεῖα καλεῖν, ἢ δι' ἀγνοίαν οὐδὲν δέδοικεν; 'Αλλ', οἴμαι, τὸ b ἀφοβον καὶ τὸ ἀνδρεῖον οὐ ταῦτόν ἔστιν. 'Εγὼ δὲ ἀνδρεῖας μὲν καὶ προμηθίας πάνυ τισὶν δλίγοις οἴμαι μετεῖναι, θρασύτητος δὲ καὶ τόλμης καὶ τοῦ ἀφόβου μετὰ ἀπρομηθίας πάνυ πολλοῖς καὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν καὶ παιδῶν καὶ

θηρίων. Ταῦτ' οὖν & σὺ καλεῖς ἀνδρεῖα καὶ οἱ πολλοί, ἐγὼ θρασέα καλῶ,
c ἀνδρεῖα δὲ τὰ φρόνιμα περὶ ὧν λέγω.

ΛΑ. Θέασαι, δὲ Σώκρατες, ώς εὗ δέ εἴσυτὸν δὴ, ώς οἰεται, κοσμεῖ τῷ
λόγῳ· οὓς δὲ πάντες ὅμολογοῦσιν ἀνδρείους εἰναι, τούτους ἀποστερεῖν ἐπι-
χειρεῖ ταύτης τῆς τιμῆς.

ΝΙ. Οὐκούν ἔγωγε, δὲ Λάχης, ἀλλὰ θάρρει· φημὶ γάρ σε εἶναι σοφόν, καὶ
Λάμψαχόν γε, εἴπερ ἐστὲ ἀνδρεῖοι, καὶ ἄλλους γε συχνοὺς Ἀθηναίων.

ΛΑ. Οὐδὲν ἐρῶ πρὸς ταῦτα, ἔχων εἰπεῖν, ἵνα μή με φῆς ώς ἀληθῶς Αἰ-
ξωνέα εἶναι¹.

d ΣΩ. Μηδέ γε εἴπῃς, δὲ Λάχης· καὶ γάρ μοι δοκεῖς τοῦδε μὴ ἡσθῆσθαι διτι
ταύτην τὴν σοφίαν παρὰ Δάμωνος τοῦ ἡμετέρου ἐταίρου² παρείληφεν, δὲ
Δάμων τῷ Προδίκῳ πολλὰ πλησιάζει, δις δὴ δοκεῖ τῶν σοφιστῶν κάλλιστα
τὰ τοιαῦτα δύναματα διαιρεῖν.

ΛΑ. Καὶ γάρ πρέπει, δὲ Σώκρατες, σοφιστῇ τὰ τοιαῦτα μᾶλλον κομψεύ-
σθαι ἢ ἀνδρὶ διν ἢ πόλις ἀξιοῖ αὐτῆς προεστάναι.

e ΣΩ. Πρέπει μέντοι, δὲ μακάριε, τῶν μεγίστων προστατοῦντι μεγίστης
φρονήσεως μετέχειν· δοκεῖ δέ μοι Νικίας ἀξιος εἶναι ἐπισκέψεως, διοι ποτὲ
βλέπων τούνομα τοῦτο τίθησι τὴν ἀνδρείαν.

ΛΑ. Αὐτὸς τοίνυν σκόπει, δὲ Σώκρατες.

ΣΩ. Τοῦτο μέλλω ποιεῖν, δὲ ἄριστε· μὴ μέντοι οἶου με ἀφήσειν σε τῆς
κοινωνίας τοῦ λόγου, ἀλλὰ πρόσεχε τὸν νοῦν καὶ συσκόπει τὰ λεγόμενα.

ΛΑ. Ταῦτα δὴ ἔστω, εἰ δοκεῖ χρῆναι.

198a ΣΩ. Ἀλλὰ δοκεῖ. Σὺ δέ, Νικία, λέγε ἡμῖν πάλιν ἐξ ἀρχῆς· οἰσθ' διτι
ἀνδρείαν κατ' ἀρχὰς τοῦ λόγου ἐσκοποῦμεν ώς μέρος ἀρετῆς σκοποῦντες;

ΝΙ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ σὺ τοῦτο ἀπεκρίνω ώς μόριον, διτων δὴ καὶ ἄλλων μερῶν,
δὲ ξύμπαντα ἀρετὴ κέληται;

ΝΙ. Πῶς γάρ οὖ;

ΣΩ. 'Ἄρ' οὖν ἀπερ ἐγὼ καὶ σὺ ταῦτα λέγεις; 'Ἐγὼ δὲ καλῶ πρὸς ἀνδρείᾳ
σωφροσύνην καὶ δικαιοσύνην καὶ ἄλλ' ἄττα τοιαῦτα. Οὐ καὶ σύ;

¹ The inhabitants of the Attic deme Aixone had the name of being slanderous. The Greeks even knew a verb *αἰξωνεύομαι* (Harpocr., s. v. *Αἰξωνή*).

² Damon of Oa was the author of a theory on the psychological influence of music, of which we find traces in Plato's *Rep.* III 398 c ff., and IV 424 c. He may be called a fore-runner of Aristoxenus and his predecessors. Plut. (*Per. 4*) calls him the master of Pericles. According to Arist., *Ath. Pol.* 27, 4 it was Damon who advised Pericles to establish the *μισθοφορά* (payment to the judges).

Diels, VS.³ 37 B gives the fragments of Damon's treatise, the *Areopagiticus*. Cp. Arm. J. Janssens, art. *Damoon van Oa* in *Tijdschr. v. Phil.* 1941 p. 499-566 and 649-712. A short account is given by K. Freeman, *The pre-socr. Philosophers*, Oxford 1946, p. 207 f.

b

ΝΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. Ἐχε δὴ ταῦτα μὲν γάρ ὁμολογοῦμεν, περὶ δὲ τῶν δεινῶν καὶ θαρραλέων σκεψώμεθα, ὅπως μὴ σὺ μὲν ἄλλ' ἄττα ἡγῆ, ἡμεῖς δὲ ἄλλα. Ἀ μὲν οὖν ἡμεῖς ἡγούμεθα, φράσομέν σοι· σὺ δὲ, ἂν μὴ ὁμολογήσῃς, διδάξεις. Ἡγούμεθα δ' ἡμεῖς δεινὰ μὲν εἰναι καὶ δέος παρέχει, θαρραλέα δὲ καὶ μὴ δέος παρέχει· δέος δὲ παρέχειν οὐ τὰ γεγονότα οὐδὲ τὰ παρόντα τῶν κακῶν, ἀλλὰ τὰ προσδοκώμενα· δέος γάρ εἰναι προσδοκίαν μέλλοντος κακοῦ· ἢ οὐχ οὕτω καὶ σὺ, δέ Λάχης;

ΛΑ. Πάνυ γε σφόδρα, ὁ Σώκρατες.

ΣΩ. Τά μὲν ἡμέτερα τοίνυν, ὁ Νικία, ἀκούεις, ὅτι δεινὰ μὲν τὰ μέλλοντα κακά φαμεν εἰναι, θαρραλέα δὲ τὰ μὴ κακὰ ἢ ἀγαθά μέλλοντα· σὺ δὲ ταύτη ἡ ἄλλη περὶ τούτων λέγεις;

ΝΙ. Ταύτη ἔγωγε.

ΣΩ. Τούτων δέ γε τὴν ἐπιστήμην ἀνδρείαν προσαγορεύεις;

ΝΙ. Κομιδῇ γε.

ΣΩ. Ἔπι δὴ τὸ τρίτον σκεψώμεθα εἰ ἔνδοξεῖ σοί τε καὶ ἡμῖν.

ΝΙ. Τὸ ποῖον δὴ τοῦτο;

ΣΩ. Ἐγώ δὴ φράσω. Δοκεῖ γάρ δὴ ἐμοὶ τε καὶ τῷδε, περὶ δυον ἑστὸν ἐπιστήμη, οὐκ ἄλλη μὲν εἰναι περὶ γεγονότος, εἰδέναι δηπη γέγονεν, ἄλλη δὲ περὶ γιγνομένων, δηπη γίγνεται, ἄλλη δὲ δηπη ἀν κάλλιστα γένοιτο καὶ γενήσεται τὸ μήπω γεγονός, ἄλλ' ἡ αὐτή. Οἶον περὶ τὸ ὑγιεινὸν εἰς ἀπαντας τοὺς χρόνους οὐκ ἄλλη τις ἡ <ἡ> ιατρική, μία οὖσα, ἐφορᾶ καὶ γιγνόμενα καὶ γεγονότα καὶ γενήσομενα δηπη γενήσεται· καὶ περὶ τὰ ἐκ τῆς γῆς αὖ φυόμενα ἡ γεωργία ὥστατις ἔχει· καὶ δήπου τὰ περὶ τὸν πόλεμον αὐτοὶ ἀν μαρτυρήσαιτε δητὴ στρατηγία κάλλιστα προμηθεῖται τὰ τε ἄλλα καὶ περὶ τὸ μέλλον ἔσεσθι, οὐδὲ τῇ μαντικῇ οὔται δεῖν ὑπηρετεῖν, ἀλλὰ ἄρχειν, ὡς εἰδυῖα κάλλιον τὰ περὶ τὸν πόλεμον καὶ γιγνόμενα καὶ γενήσομενα· καὶ ὁ νόμος οὕτω τάττει, 199a μὴ τὸν μάντιν τοῦ στρατηγοῦ ἄρχειν, ἀλλὰ τὸν στρατηγὸν τοῦ μάντεως· φήσομεν ταῦτα, δέ Λάχης;

ΛΑ. Φήσομεν.

ΣΩ. Τί δέ; Σύ ήμιν, ὁ Νικία, ξύμφης περὶ τῶν αὐτῶν τὴν αὐτὴν ἐπιστήμην καὶ ἐσομένων καὶ γιγνομένων καὶ γεγονότων ἐπαίτειν;

ΝΙ. Ἔγωγε· δοκεῖ γάρ μοι οὕτως, δέ Σώκρατες.

ΣΩ. Οὐχοῦν, δέ ἄριστε, καὶ ἡ ἀνδρεία τῶν δεινῶν ἐπιστήμη ἑστὸν καὶ θαρραλέων, ὡς φής· ἡ γάρ;

b

ΝΙ. Ναί.

ΣΩ. Τὰ δὲ δεινὰ ὡμολόγηται καὶ τὰ θαρραλέα τὰ μὲν μέλλοντα ἀγαθά, τὰ δὲ μέλλοντα κακὰ εἰναι.

ΝΙ. Πάνυ γε.

ΣΩ. 'Η δέ γ' αὐτὴ ἐπιστήμη τῶν αὐτῶν καὶ μελλόντων καὶ πάντως ἔχόντων εἶναι.

ΝΙ. "Εστι ταῦτα.

ΣΩ. Οὐ μόνον ἄρα τῶν δεινῶν καὶ θαρραλέων ἡ ἀνδρεία ἐπιστήμη ἐστίν· οὐ γάρ μελλόντων μόνον πέρι τῶν ἀγαθῶν τε καὶ κακῶν ἐπάτει, ἀλλὰ καὶ γιγνομένων καὶ γεγονότων καὶ πάντως ἔχόντων, ὥσπερ αἱ ἄλλαι ἐπιστῆμαι.

ΝΙ. "Εοικέν γε.

ΣΩ. Μέρος ἄρα ἀνδρείας ἡμῖν, ὁ Νικία, ἀπεκρίνω σχεδόν τι τρίτον· fourth definition καίτοι ἡμεῖς ἡρωτῶμεν δλην δὴ ἀνδρείαν ὅ τι εἴη. Καὶ νῦν δὴ, ὡς ἔοικεν, κατὰ τὸν σὸν λόγον οὐ μόνον δεινῶν τε καὶ θαρραλέων ἐπιστήμη ἡ ἀνδρεία ἐστίν, ἀλλὰ σχεδόν τι ἡ περὶ πάντων ἀγαθῶν τε καὶ κακῶν καὶ πάντως ἔχόντων, ὡς δ νῦν αὖ ὁ σὸς λόγος, ἀνδρεία ἀν εἴη. Οὕτως αὖ μετατίθεσθαι ἡ πῶς λέγεις, ὁ Νικία;

ΝΙ. "Εμοιγε δοκεῖ, ὁ Σώκρατες.

ΣΩ. Δοκεῖ οὖν σοι, ὁ δαιμόνιος, ἀπολείπειν ἀν τι ὁ τοιοῦτος ἀρετῆς, εἰπερ εἰδείν τὰ τε ἀγαθὰ πάντα καὶ παντάπασιν ὡς γίγνεται καὶ γενήσεται καὶ γέγονε, καὶ τὰ κακὰ ὡσαύτως; Καὶ τοῦτον οἶει ἀν σὺ ἐνδεᾶ εἶναι σωφροσύνης ἡ δικαιοσύνης τε καὶ διότητος, ὁ γε μόνων προσήκει καὶ περὶ θεούς καὶ περὶ ἀνθρώπους ἔξευλαβεῖσθαι τε τὰ δεινὰ καὶ τὰ μή, καὶ τάγαθὰ πορίζεσθαι, ἐπισταμένῳ δρθῶς προσομοιλεῖν;

ΝΙ. Λέγειν τί, ὁ Σώκρατες, μοὶ δοκεῖς.

ΣΩ. Οὐκ ἄρα, ὁ Νικία, μόριον ἀρετῆς ἀν εἴη τὸ νῦν σοι λεγόμενον, ἀλλὰ σύμπασσα ἀρετή.

ΝΙ. "Εοικεν.

ΣΩ. Καὶ μήν ἔφαμέν γε τὴν ἀνδρείαν μόριον εἶναι ἐν τῶν τῆς ἀρετῆς.

ΝΙ. "Ἐφαμεν γάρ.

ΣΩ. Τὸ δέ γε νῦν λεγόμενον οὐ φαίνεται.

ΝΙ. Οὐκ ἔοικεν.

aporia ΣΩ. Οὐκ ἄρα γέρχεται, ὁ Νικία, ἀνδρεία ὅ τι ἐστίν.

ΝΙ. Οὐ φαίνομεθα.

difficulties with the idea of virtue

211—Pl., *Prot.* 328 d-334 c; 348 c-361 a.

Socr. has listened *κεκηλημένος* to the myth of Protagoras and his further explanations on the possibility of teaching virtue. He is convinced, but has still a little difficulty:

a. L.l. 329 b:

Νῦν οὖν, ὁ Πρωταγόρα, σμικροῦ τινος ἐνδεής εἰμι πάντ' ἔχειν, εἰ μοὶ ἀποκρίνοι τόδε.

Τὴν ἀρετὴν φῆς διδακτὸν εἶναι, καὶ ἐγὼ εἰπερ ἄλλῳ τῷ ἀνθρώπῳ πειθούμην
ἄν, καὶ σοὶ πείθομαι· δὸς ἔθαμασά σου λέγοντος, τοῦτο μοι ἐν τῇ ψυχῇ ἀπο- 329c
πλήρωσον. Ἐλεγεις γὰρ ὅτι ὁ Ζεὺς τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν αἰδῶ πέμψειν
τοῖς ἀνθρώποις, καὶ αὐτὸν πολλαχοῦ ἐν τοῖς λόγοις ἐλέγετο ὑπὸ σοῦ ἡ δικαιοσύνη
καὶ σωφροσύνη καὶ ὁσιότης καὶ πάντα ταῦτα ὡς ἐν τι εἴη συλλήβδην, ἀρετὴ·
ταῦτ' οὖν αὐτὰ διελθέ μοι ἀκριβῶς τῷ λόγῳ, πότερον ἐν μὲν τί ἔστιν ἡ ἀρετὴ,
μόρια δὲ αὐτῆς ἔστιν ἡ δικαιοσύνη καὶ σωφροσύνη καὶ ὁσιότης, ἡ ταῦτ' ἔστιν
ἄνυνδη ἐγὼ ἔλεγον πάντα δύναματα τοῦ αὐτοῦ ἐνὸς ὄντος· τοῦτ' ἔστιν δὲ ἔτι d
ἐπιποθῶ.

— 'Αλλὰ ῥάδιον τοῦτο γ', ἔφη, ὁ Σώκρατες, ἀποκρίνασθαι, ὅτι ἐνὸς ὄντος
τῆς ἀρετῆς μόρια ἔστιν δὲ ἔρωτας. — Πότερον, ἔφην, ὡσπερ προσώπου τὰ
μόρια μόρια ἔστιν, στόμα τε καὶ φίς καὶ ὄφθαλμοι καὶ δάτα, ἡ ὡσπερ τὰ τοῦ
χρυσοῦ μόρια οὐδὲν διαφέρει [τὰ ἔτερα τῶν ἔτέρων] ἀλλήλων καὶ τοῦ ὅλου,
ἀλλ' ἡ μεγέθει καὶ σμικρότητι; — 'Εκείνως μοι φάνεται, ὁ Σώκρατες, ὡσπερ e
τὰ τοῦ προσώπου μόρια ἔχει πρὸς τὸ ὅλον πρόσωπον. —

Then Socr. tries to prove that δικαιοσύνη and ὁσιότης, σωφροσύνη and σοφία are the same. Finally Prot. grants, rather reluctantly, that these four virtues are ἐπιεικῶς παραπλήσια ἀλλήλοις (349 d); only the fifth virtue, ἀνδρεία, is very different from them.

Socr. next proceeds to prove that all the five virtues may be reduced to knowledge. He first asks Prot. this preliminary question:

b. L.l. 352 b:

Πῶς ἔχεις πρὸς ἐπιστήμην; Πότερον καὶ τοῦτο σοὶ δοκεῖ ὡσπερ τοῖς πολλοῖς the ruling function of
ἀνθρώποις, ἡ ἄλλως; Δοκεῖ δὲ τοῖς πολλοῖς περὶ ἐπιστήμης τοιοῦτον τι, οὐκ
ἰσχυρὸν οὐδὲ ἡγεμονικὸν οὐδὲ ἀρχικὸν εἶναι· οὐδὲ ὡς περὶ τοιούτου αὐτοῦ
ὄντος διανοοῦνται, ἀλλ' ἐνούσης πολλάκις ἀνθρώπῳ ἐπιστήμης οὐ τὴν ἐπιστή-
μην αὐτοῦ ἀρχεῖν, ἀλλ' ἄλλο τι, τοτὲ μὲν θυμόν, τοτὲ δὲ ἡδονήν, τοτὲ δὲ λύπην,
ἐνίοτε δὲ ἔρωτα, πολλάκις δὲ φόβον, ἀτεγνῶς διανοούμενοι περὶ τῆς ἐπιστήμης
ὡσπερ περὶ ἀνδραπόδου, περιελκομένης ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀπάντων. Ἄρ' οὖν 352c
καὶ σοὶ τοιοῦτον τι περὶ αὐτῆς δοκεῖ, ἡ καλόν τε εἶναι ἡ ἐπιστήμη καὶ οἷον
ἀρχεῖν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἐάνπερ γιγνώσκῃ τις τάγαθά καὶ τὰ κακά, μὴ ἀν-
κρατηθῆναι ὑπὸ μηδενὸς ὥστε ἄλλ' ἀττα πράττειν ἡ ἀν ἐπιστήμη κελεύη, ἀλλ'
ἴκανὴν εἶναι τὴν φρόνησιν βοηθεῖν τῷ ἀνθρώπῳ;

— Καὶ δοκεῖ, ἔφη, ὡσπερ σὺ λέγεις, ὁ Σώκρατες, καὶ ἄμα, εἰπερ τῷ ἄλλῳ,
αἰσχρόν ἔστι καὶ ἐμοὶ σοφίαν καὶ ἐπιστήμην μὴ οὐχὶ πάντων κράτιστον φάναι d
εἶναι τῶν ἀνθρωπείων πραγμάτων. — Καλῶς γε, ἔφην ἐγώ, σὺ λέγων καὶ
ἀληθῆ.

Hence the thesis of Socr. that, when a man knows what is good, he cannot **nobody sins willingly**
do what is wrong. See our nr. 204 c and d.

strange con- 212—In the *Hippias Minor* Socr. defends the thesis that he who lies willingly
sequences of is better than he who does it unwillingly (*ἄκων*). For the first is also able to speak
this thesis the truth about the same subject, the latter is not. Hippias protests violently.
 But Socr. maintains his thesis; it really seems to him so:

a. Pl., *Hipp. Min.* 372 d:

οἱ βλάπτοντες τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἀδικοῦντες καὶ ψευδόμενοι καὶ ἔξαπα-
 τῶντες καὶ ἀμαρτάνοντες ἑκόντες ἀλλὰ μὴ ἄκοντες, βελτίους εἶναι η̄ οἱ ἄκοντες.

For example runners who willingly run slowly are better than those who cannot do else. And in wrestling and all other bodily functions it is the same. So it is in the use of lifeless instruments, such as oars. In like manner we can better have a soul with which we may do wrong willingly than one with which we cannot do otherwise.

b. Ib. 375 d-376 b:

III. Δεινὸν μεντᾶν εἶη, ὁ Σώκρατες, εἰ οἱ ἑκόντες ἀδικοῦντες βελτίους
 ἔσονται η̄ οἱ ἄκοντες.

ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν φαίνεται γε ἐκ τῶν εἰρημένων.

III. Οὔκουν ἔμοιγε.

ΣΩ. Ἐγὼ δ' ὅμην, ὁ Ἰππία, καὶ σοὶ φανῆναι. Πάλιν δ' ἀπόκριναι· η̄
 δικαιοσύνη οὐχὶ η̄ δύναμις τίς ἔστιν η̄ ἐπιστήμη η̄ ἀμφότερα; η̄ οὐκ ἀνάγκη
 εν̄ γέ τι τούτων εἶναι τὴν δικαιοσύνην;

III. Ναι.

375e ΣΩ. Οὔκοιν εἰ μὲν δύναμις ἔστι τῆς ψυχῆς η̄ δικαιοσύνη, η̄ δυνατωτέρα
 ψυχὴ δικαιοτέρα ἔστι; βελτίων γάρ που ήμεν ἐφάνη, ὁ ἄριστε, η̄ τοιαύτη.

III. Ἐφάνη γάρ.

ΣΩ. Τί δ' εἰ ἐπιστήμη; οὐχὶ η̄ σοφωτέρα ψυχὴ δικαιοτέρα, η̄ δ' ἀμαθεστέρα
 ἀδικωτέρα;

III. Ναι. >

ΣΩ. Τί δ' εἰ ἀμφότερα; οὐχὶ η̄ ἀμφοτέρας ἔχουσα, ἐπιστήμην καὶ δύναμιν,
 δικαιοτέρα, η̄ δ' ἀμαθεστέρα ἀδικωτέρα; οὐχὶ οὕτως ἀνάγκη ἔχειν;

III. Φαίνεται.

ΣΩ. Οὔκοιν η̄ δυνατωτέρα καὶ σοφωτέρα αὕτη ἀμείνων οὖσα ἐφάνη καὶ
 ἀμφότερα μᾶλλον δυναμένη ποιεῖν, καὶ τὰ καλὰ καὶ τὰ αἰσχρά, περὶ πᾶσαν
 ἔργασίαν;

III. Ναι.

ΣΩ. "Οταν ἄρα τὰ αἰσχρὰ ἔργαζηται, ἔκουσα ἔργαζεται διὰ δύναμιν καὶ
 τέχνην· ταῦτα δὲ δικαιοσύνης φαίνεται, η̄ τοι ἀμφότερα η̄ τὸ ἔτερον.

III. Ἔστιν.

ΣΩ. Καὶ τὸ μὲν γε ἀδικεῖν κακὰ ποιεῖν ἔστιν, τὸ δὲ μὴ ἀδικεῖν καλά.

IN. Ναι.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἡ δυνατωτέρα καὶ ἀμείνων ψυχῆ, διανπερ ἀδικῆ, ἐκοῦσα ἀδικήσει, ἡ δὲ πονηρὰ ἀκουσα;

III. Φαίνεται.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἀγαθὸς ἀνὴρ ὁ τὴν ἀγαθὴν ψυχὴν ἔχων, κακὸς δὲ ὁ τὴν κακήν; b
III. Ναι.

ΣΩ. Ἀγαθοῦ μὲν ἄρα ἀνδρός ἐστιν ἐκόντα ἀδικεῖν, κακοῦ δὲ ἀκοντα, εἴπερ ὁ ἀγαθὸς ἀγαθὴν ψυχὴν ἔχει.

III. Ἀλλὰ μήν ἔχει γε.

ΣΩ. Ὁ ἄρα ἑκὼν ἀμαρτάνων καὶ αἰσχρὰ καὶ ἀδικα ποιῶν, ὡς Ἰππία, εἴπερ τίς ἐστιν οὗτος, οὐκ ἂν ἄλλος εἴη ἢ ὁ ἀγαθός.

III. Οὐκ ἔχω ὅπως σοι συγχωρήσω, ὡς Σώκρατες, ταῦτα.

ΣΩ. Οὐδὲ γάρ ἔγω ἐμοί, ὡς Ἰππία· ἀλλ' ἀναγκαῖον οὕτω φαίνεσθαι νῦν γε ἡμῖν ἐκ τοῦ λόγου. c

To consult: B. J. H. Ovink, *Philosophische Erklärung der platonischen Dialoge Meno u. Hippias Minor*, Amsterdam, 1931, p. 125-201. "Die Schwierigkeit im ersten Teil unsres Dialogs röhrt daher, dass die praktische Vernunft von der theoretischen nicht scharf und klar genug unterschieden ist" (O.c. p. 166).

213—The same questions return in the *Gorgias* and *Meno*.

In *Gorg.* 466 b Polus contends that the rhetors "have great power in political life" (μέγιστον δύνανται ἐν ταῖς πόλεσσιν). Socr. replies: "No, they have not. They do what seems good to them—such as having men killed unrighteously—but not what they really wish to do". This difference between ποιεῖν & δοκεῖ αὐτοῖς and ποιεῖν & βούλονται is explained by him as follows:

in the
Gorgias

a. Pl., *Gorg.* 467 c:

ΣΩ. Πότερον οὖν σοι δοκοῦσιν οἱ ἀνθρώποι τοῦτο βούλεσθαι δὲ ἀν πράττω-
σιν ἐκάστοτε, ἡ ἐκεῖνο οὐ ἔνεκα πράττουσιν τοῦθ' δ πράττουσιν; Οἶον οἱ τὰ
φάρμακα πίνοντες παρὰ τῶν ιατρῶν πότερόν σοι δοκοῦσιν τοῦτο βούλεσθαι
ὅπερ ποιοῦσιν, πίνειν τὸ φάρμακον καὶ ἀλγεῖν, ἡ ἐκεῖνο, τὸ ὑγιαίνειν, οὐ ἔνεκα
πίνουσιν;

Men "wish"
in the strict
sense what
is good

ΠΩΛ. Δῆλον δτι τὸ ὑγιαίνειν.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ οἱ πλέοντές τε καὶ τὸν ἄλλον χρηματισμὸν χρηματιζόμενοι 467d
οὐ τοῦτο ἐστιν δ βούλονται, δ ποιοῦσιν ἐκάστοτε· τίς γάρ βούλεται πλεῖν τε
καὶ κινδυνεύειν καὶ πράγματ' ἔχειν; ἀλλ' ἐκεῖνο, οἷμαι, οὐ ἔνεκα πλέουσιν,
πλουτεῖν· πλούτου γάρ ἔνεκα πλέουσιν.

ΠΩΛ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Ἀλλο τι οὖν οὕτω καὶ περὶ πάντων; ἔάν τις τι πράττῃ ἔνεκά του, οὐ
τοῦτο βούλεται δ πράττει, ἀλλ' ἐκεῖνο οὐ ἔνεκα πράττει;

ΠΩΛ. Ναι.

- e ΣΩ. "Ἄρ" οὖν ἔστιν τι τῶν δύντων, διό γέγονται ἡ τακτική καὶ μεταξὺ τούτων οὔτε ἀγαθὸν οὔτε κακόν;

ΠΩΛ. Πολλὴ ἀνάγκη, διό Σώκρατες.

ΣΩ. Οὐκοῦν λέγεις εἶναι ἀγαθὸν μὲν σοφίαν τε καὶ ὑγίειαν καὶ πλοῦτον καὶ τάλλα τὰ τοιαῦτα, κακὰ δὲ τάναντία τούτων;

ΠΩΛ. Ἔγω γέ.

ΣΩ. Τὰ δὲ μήτε ἀγαθὰ μήτε κακά ἄρα τοιάδε λέγεις, ἀλλὰ οὐδέτε μὲν 468a μετέχει τοῦ ἀγαθοῦ, οὐδέτε δὲ τοῦ κακοῦ, οὐδέτε δὲ οὐδετέρου, οἷον καθῆσθαι καὶ βαδίζειν καὶ τρέχειν καὶ πλεῖν, καὶ οἷον αὖ λίθους καὶ ξύλα καὶ τάλλα τὰ τοιαῦτα; Οὐ ταῦτα λέγεις; ἢ ἄλλ' ἀπότα καλεῖς τὰ μήτε ἀγαθὰ μήτε κακά;

ΠΩΛ. Οὔκ, ἀλλὰ ταῦτα.

ΣΩ. Πότερον οὖν τὰ μεταξὺ ταῦτα ἔνεκα τῶν ἀγαθῶν πράττουσιν, ὅταν πράττωσιν, ἢ τάγαθὰ τῶν μεταξύ;

ΠΩΛ. Τὰ μεταξὺ δήπου τῶν ἀγαθῶν.

- b ΣΩ. Τὸ ἀγαθὸν ἄρα διώκοντες καὶ βαδίζομεν, ὅταν βαδίζωμεν, οἱόμενοι βέλτιον εἶναι, καὶ τὸ ἐναντίον ἔσταμεν, ὅταν ἔστωμεν, τοῦ αὐτοῦ ἔνεκα, τοῦ ἀγαθοῦ· ἢ οὕ;

ΠΩΛ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ἀποκτείνουμεν, εἰ τιν' ἀποκτείνουμεν, καὶ ἐκβάλλομεν καὶ ἀφαιρούμεθα χρήματα, οἱόμενοι ἀμεινον εἶναι ἡμῖν ταῦτα ποιεῖν ἢ μή;

ΠΩΛ. Πάνυ γέ.

ΣΩ. "Ἐνεκ'" ἄρα τοῦ ἀγαθοῦ ἀπαντά ταῦτα ποιοῦσιν οἱ ποιοῦντες.

ΠΩΛ. Φημί.

- c ΣΩ. Οὐκοῦν ὁμολογήσαμεν, ἀλλὰ τοῦ ποιοῦμεν, μὴ ἐκεῖνα βούλεσθαι, ἀλλὰ ἐκεῖνο οὐ ἔνεκα ταῦτα ποιοῦμεν;

ΠΩΛ. Μάλιστα.

ΣΩ. Οὔκ ἄρα σφάττειν βούλόμεθα οὐδὲ ἐκβάλλειν ἐκ τῶν πόλεων οὐδὲ χρήματα ἀφαιρεῖσθαι ἀπλῶς οὕτως, ἀλλ' ἐὰν μὲν ὀφέλιμα ἢ ταῦτα, βούλόμεθα πράττειν αὐτά, βλαβερά δὲ δύντα οὐ βούλόμεθα. Τὰ γάρ ἀγαθὰ βούλόμεθα, ὡς φῆσσοι, τὰ δὲ μήτε ἀγαθὰ μήτε κακά οὐ βούλόμεθα, οὐδὲ τὰ κακά· ἢ γάρ; Ἀληθῆ σοι δοκῶ λέγειν, διό Πῶλε, ἢ οὕ; Τί οὐκ ἀποκρίνει;

ΠΩΛ. Ἀληθῆ.

- d ΣΩ. Οὐκοῦν εἴπερ ταῦτα ὁμολογοῦμεν, εἰ τις ἀποκτείνει τινὰ ἢ ἐκβάλλει ἐκ πόλεως ἢ ἀφαιρεῖται χρήματα, εἴτε τύραννος ὃν εἴτε βῆτωρ, οἱόμενος ἀμεινον εἶναι αὐτῷ, τυγχάνει δὲ ὃν κάκιον, οὗτος δήπου ποιεῖ δοκεῖ αὐτῷ· ἢ γάρ;

ΠΩΛ. Ναί.

ΣΩ. "Ἄρ" οὖν καὶ ἡ βούλεται, εἴπερ τυγχάνει ταῦτα κακὰ δύντα; Τί οὐκ ἀποκρίνει;

ΠΩΛ. Ἐλλ' οὐ μοι δοκεῖ ποιεῖν & βούλεται.

ΣΩ. Ἐστιν οὖν ὅπως ὁ τοιοῦτος μέγα δύναται ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, εἴπερ ἐστὶ τὸ μέγα δύνασθαι ἀγαθόν τι κατὰ τὴν σὴν ὁμολογίαν;

ΠΩΛ. Οὐκ ἔστιν.

ΣΩ. Ἀληθῆ ἄρα ἐγώ ἔλεγον, λέγων ὅτι ἔστιν ἀνθρωπον ποιοῦντα ἐν πόλει & δοκεῖ αὐτῷ μή μέγα δύνασθαι μηδὲ ποιεῖν & βούλεται.

So Polus and Socr. agree with each other on this point:

b. Ib. 509 e⁵:

(ὁμολογήσαμεν) μηδένα βουλόμενον ἀδικεῖν, ἀλλ' ἀκοντας τοὺς ἀδικοῦντας πάντας ἀδικεῖν.

again: no-body does any wrong willingly

214—In the *Meno* 86 d-87 c Socr. proceeds by hypothesis in order to answer to the question ἄρα διδακτὸν ἀρετή.

a. Pl., *Meno* 87 c:

again: is virtue knowledge?

Εἰ δέ γ' ἔστιν ἐπιστήμη τις ἡ ἀρετή, δῆλον ὅτι διδακτὸν ἂν εἴη.

Socr. and Meno now first agree that virtue = φρόνησις, and therefore that it can be taught. Yet Socr. mentions the difficulty that there are no διδάσκαλοι of virtue; so they must have been mistaken in their definition.

b. Ib. 97 a Meno asks:

MEN. Πῶς δὴ [ὅρθως] λέγεις;

it may be due also to

ΣΩ. Ἐγὼ ἔρω. Εἴ τις εἰδὼς τὴν ὁδὸν τὴν εἰς Λάρισαν ἢ ὅποι βούλει ἄλλοσε βαδίζοι καὶ ἄλλοις ἥγοιτο, ἄλλο τι ὁρθῶς ἂν καὶ εὖ ἥγοιτο;

ὅρθη δόξα

MEN. Πάνυ γε.

ΣΩ. Τι δ' εἴ τις ὁρθῶς μὲν δοξάζων ἥτις ἔστιν ἡ ὁδός, ἐληγυθώς δὲ μή μηδ' ἐπιστάμενος, οὐ καὶ οὗτος ἂν ὁρθῶς ἥγοιτο;

97b

MEN. Πάνυ γε.

ΣΩ. Καὶ ἔως γ' ἂν που ὁρθὴν δόξαν ἔχῃ περὶ ὅν ὁ ἔτερος ἐπιστήμην, οὐδὲν χείρων ἥγεμών ἔσται οἰόμενος μὲν ἀληθῆ φρονῶν δὲ μή τοῦ τοῦτο φρονοῦντας.

MEN. Οὐδὲν γάρ.

ΣΩ. Δόξα ἄρα ἀληθῆς πρὸς ὁρθότητα πράξεως οὐδὲν χείρων ἥγεμών φρονήσεως καὶ τοῦτο ἔστιν ὁ νυνὸς παρελείπομεν ἐν τῇ περὶ τῆς ἀρετῆς σκέψει ὅποιον τι εἴη, λέγοντες ὅτι φρόνησις μόνον ἥγεῖται τοῦ ὁρθῶς πράττειν. C τὸ δὲ ἄρα καὶ δόξα ἦν ἀληθῆς.

MEN. Ἔοικέ γε.

ΣΩ. Οὐδὲν ἄρα ἥττον ὀφέλιμόν ἔστιν ὁρθὴ δόξα ἐπιστήμης.

MEN. Τοσούτῳ γε, ὁ Σώκρατες, δτι ὁ μὲν τὴν ἐπιστήμην ἔχων ἀεὶ ἀν ἐπιτυγχάνοι, ὁ δὲ τὴν ὄρθην δόξαν τοτὲ μὲν ἀν τυγχάνοι, τοτὲ δὲ οὐ.

ΣΩ. Πῶς λέγεις; 'Ο ἀεὶ ἔχων ὄρθην δόξαν οὐκ ἀεὶ ἀν τυγχάνοι, ἔωσπερ ὄρθιὸς δοξάζοι;

d MEN. 'Ανάγκη μοι φαίνεται· ὥστε θαυμάζω, ὁ Σώκρατες, τούτου οὕτως ἔχοντος, δ τι δή ποτε πολὺ τιμιωτέρα ἡ ἐπιστήμη τῆς ὄρθης δόξης, καὶ δι' ὃ τι τὸ μὲν ἔτερον, τὸ δὲ ἔτερόν ἐστιν αὐτῶν.

ΣΩ. Οἰσθα οὖν δι' ὃ τι θαυμάζεις, ἢ ἐγώ σοι εἴπω;

MEN. Πάνυ γ' εἰπέ.

ΣΩ. "Οτι τοῖς Δαιδάλου ἀγάλμασιν οὐ προσέσχηκας τὸν νοῦν· Ισως δὲ οὐδὲ ἐστιν παρ' ὑμῖν.

e MEN. Πρὸς τί δὲ δὴ τοῦτο λέγεις;

ΣΩ. "Οτι καὶ ταῦτα, ἐὰν μὲν μὴ δεδεμένα ἦ, ἀποδιδράσκει καὶ δραπετεύει, ἐὰν δὲ δεδεμένα, παραμένει.

MEN. Τί οὖν δή;

ΣΩ. Τῶν ἐκείνου ποιημάτων λελυμένον μὲν ἐκτῆσθαι οὐ πολλῆς τινος ἀξιόν
ἐστι τιμῆς, ὥσπερ δραπέτην ἀνθρώπον· οὐ γάρ παραμένει· δεδεμένον δὲ πολλοῦ ἀξιοῦ· πάνυ γάρ καλὰ τὰ ἔργα ἐστίν. Πρὸς τί οὖν δὴ λέγω ταῦτα;
πρὸς τὰς δόξας τὰς ἀληθεῖς. Καὶ γάρ αἱ δόξαι αἱ ἀληθεῖς, δσον μὲν ἀν χρόνον

98a παραμένωσιν, καλὸν τὸ χρῆμα καὶ πάντ' ἀγαθὰ ἐργάζονται· πολὺν δὲ χρόνον οὐκ ἔθέλουσι παραμένειν, ἀλλὰ δραπετεύουσιν ἐκ τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου,
ώστε οὐ πολλοῦ ἀξιαί εἰσιν, ἔως ἂν τις αὐτὰς δήσῃ αἰτίας λογισμῷ. — 'Επειδὰν δὲ δεθῶσιν, πρῶτον μὲν ἐπιστῆμαι γίγνονται, ἔπειτα μόνιμοι· καὶ διὰ ταῦτα δὴ τιμιώτερον ἐπιστήμην ὄρθης δόξης ἐστίν, καὶ διαφέρει δεσμῷ ἐπιστήμην ὄρθης δόξης.

Now, as men can also be good by ὄρθη δόξα, it is clear that in this case they cannot teach it others.

Probably this more practical acknowledgement of virtue θείᾳ μοίρᾳ παραγγενομένη δνευ νοῦ οἰς ἀν παραγίγνηται is the view of Plato himself.

4—FIRST PRINCIPLES OF THE PHILOSOPHY OF SOCRATES ACCORDING TO THE CRITO

215—Socr. is condemned to death. He is in prison, awaiting execution. Friends come and ask him to run away and to flee with them to Thessaly, where he will be well received. Socr. answers as follows:

Socr.'s reply to Crito Pl., *Crito* 46 b-c; 47 a-48 c; 48 d-49 e:

(46 b) 'Ω φίλε Κρίτων, ἡ προθυμία σου πολλοῦ ἀξία, εἰ μετά τινος ὄρθο-
τητος εἶη· εἰ δὲ μή, δσῳ μείζων, τοσούτῳ χαλεπωτέρα. Σκοπεῖσθαι οὖν χρὴ

ἡμᾶς εἴτε ταῦτα πρακτέον εἴτε μή· ὡς ἔγώ, οὐ μόνον νῦν, ἀλλὰ καὶ δεῖ, τοιοῦτος οἰος τῶν ἐμῶν μηδενὶ ἄλλῳ πείθεσθαι ἢ τῷ λόγῳ διὸ ἂν μοι λογίζομένω βέλτιστος φαίνηται. Τοὺς δὲ λόγους οὓς ἐν τῷ ἐμπροσθεν ἔλεγον οὐδὲναμαι νῦν ἐκβαλεῖν, ἐπειδὴ μοι ἡδε ἡ τύχη γέγονεν, ἀλλὰ σχεδόν τι δμοιοι φαίνονται μοι, καὶ τοὺς αὐτούς πρεσβεύω καὶ τιμῶ οὖσπερ καὶ πρότερον· ὅν ἐὰν μὴ 46c βελτίω ἔχωμεν λέγειν ἐν τῷ παρόντι, εὗδισθι δτι οὐ μή σοι συγχωρήσω οὐδὲ ἀν πλείω τῶν νῦν παρόντων ἡ τῶν πολλῶν δύναμις διπερ παῖδας ἡμᾶς μορμολύτηται δεσμούς καὶ θανάτους ἐπιπέμπουσα καὶ χρημάτων ἀφαιρέσεις.

(47a) Σκόπει δή· οὐχ ἴκανῶς δοκεῖ σοι λέγεσθαι δτι οὐ πάσας χρὴ τὰς δόξας τῶν ἀνθρώπων τιμᾶν, ἀλλὰ τὰς μέν, τὰς δ' οὐ, οὐδὲ πάντων, ἀλλὰ τῶν μέν, τῶν δ' οὐ; Τί φῆς; Ταῦτα οὐχὶ καλῶς λέγεται;

KP. Καλῶς.

ΣΩ. Οὐκοῦν τὰς μὲν χρηστὰς τιμᾶν, τὰς δὲ πονηρὰς μή;

KP. Ναι.

ΣΩ. Χρησταὶ δὲ οὐχ αἱ τῶν φρονίμων, πονηραὶ δὲ αἱ τῶν ἀφρόνων;

KP. Πῶς δ' οὐ;

ΣΩ. Φέρε δή, πῶς αὖ τὰ τοιαῦτα ἐλέγετο; Γυμναζόμενος ἀνὴρ καὶ τοῦτο 47b πράττων πότερον παντὸς ἀνδρὸς ἐπαίνιον καὶ ψόγων καὶ δόξη τὸν νοῦν προσέχει, ἡ ἐνδὲ μόνου ἐκείνου διὸ ἀν τυγχάνη Ιατρὸς ἡ παιδοτρίβης ὅν;

KP. Ἐνδὲ μόνου.

ΣΩ. Οὐκοῦν φοβεῖσθαι χρὴ τοὺς ψόγους καὶ ἀσπάζεσθαι τοὺς ἐπαίνους τοὺς τοῦ ἐνδὲ ἐκείνου, ἀλλὰ μὴ τοὺς τῶν πολλῶν.

KP. Δῆλα δή.

ΣΩ. Ταύτη ἀρα αὐτῷ πρακτέον καὶ γυμναστέον καὶ ἐδεστέον γε καὶ ποτέον ἡ ἀν τῷ ἐν δοκῇ τῷ ἐπιστάτῃ καὶ ἐπαίοντι, μᾶλλον ἡ ἡ σύμπασι τοῖς ἄλλοις.

KP. Ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. Εἰεν. Ἀπειθήσας δὲ τῷ ἐνὶ καὶ ἀτιμάσας αὐτοῦ τὴν δόξαν καὶ τοὺς C ἐπαίνους, τιμήσας δὲ τοὺς τῶν πολλῶν λόγους καὶ μηδὲν ἐπαίοντων, ἀρα οὐδὲν κακὸν πείσεται;

KP. Πῶς γάρ οὐ;

ΣΩ. Τί δ' ἔστι τὸ κακὸν τοῦτο; καὶ ποῖ τείνει καὶ εἰς τί τῶν τοῦ ἀπειθοῦντος;

KP. Δῆλον δτι εἰς τὸ σῶμα· τοῦτο γάρ διόλλυσι.

ΣΩ. Καλῶς λέγεις. Οὐκοῦν καὶ τάλλα, δι Κρίτων, οὔτως, ἵνα μὴ πάντα διέωμεν· καὶ δὴ καὶ περὶ τῶν δικαιῶν καὶ ἀδίκων καὶ αἰσχρῶν καὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν, περὶ δν νῦν ἡ βουλὴ ἡμῖν ἔστιν, πότερον τῇ τῶν πολλῶν δόξη δεῖ ἡμᾶς ἐπεισθαι καὶ φοβεῖσθαι αὐτὴν ἡ τῇ τοῦ ἐνδέ, εἰ τίς ἔστιν ἐπαίων, d δν δεῖ καὶ αἰσχύνεσθαι καὶ φοβεῖσθαι μᾶλλον ἡ σύμπαντας τοὺς ἄλλους; Ωι

εἰ μὴ ἀκολουθήσομεν, διαφθεροῦμεν ἔκεῖνο καὶ λαβησόμεθα ὁ τῷ μὲν δικαίῳ βέλτιον ἐγίγνετο, τῷ δὲ ἀδίκῳ ἀπώλλυτο. Ἡ οὐδέν ἐστι τοῦτο;

KP. Οἶμαι ἔγωγε, ὡς Σώκρατες.

ΣΩ. Φέρε δὴ, ἐὰν τὸ ὑπὸ τοῦ ὑγιεινοῦ μὲν βέλτιον γιγνόμενον, ὑπὸ τοῦ νοσώδους δὲ διαφθειρόμενον διοιλέσωμεν πειθόμενοι μὴ τῇ τῶν ἐπαίσχυντων εἴδῃ, ἀρα βιωτὸν ἡμῖν ἐστι διεφθαρμένου αὐτοῦ; "Ἐστι δέ που τοῦτο τὸ σῶμα, η̄ οὐχί;

KP. Ναί.

ΣΩ. "Ἄρ" οὖν βιωτὸν ἡμῖν ἐστιν μετὰ μοχθηροῦ καὶ διεφθαρμένου σώματος;

KP. Οὐδαμῶς.

ΣΩ. "Αλλά μετ' ἔκεινου ἄρ" ἡμῖν βιωτὸν διεφθαρμένου φ τὸ ἀδικον μὲν λαβᾶται, τὸ δὲ δίκαιον ὀνέιησιν; η̄ φαυλότερον ἡγούμεθα εἶναι τοῦ σώματος 48a ἔκεινο δ τί ποτ' ἐστὶ τῶν ἡμετέρων περὶ ὁ η̄ τε ἀδικία καὶ η̄ δικαιοσύνη ἐστίν;

KP. Οὐδαμῶς.

ΣΩ. "Αλλά τιμιώτερον;

KP. Πολύ γε.

ΣΩ. Οὐκ ἄρα, ὡς βέλτιστε, πάνυ ἡμῖν οὔτω φροντιστέον τί ἔροῦσιν οἱ πολλοὶ ἡμᾶς, ἀλλ' οὐ τι ὁ ἐπαίτων περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων ὁ εἰς καὶ αὐτὴ η̄ ἀλήθεια. "Ωστε πρῶτον μὲν ταύτη οὐκ ὅρθιῶς εἰσηγγῆ εἰσηγούμενος τῆς τῶν πολλῶν δόξης δεῖν ἡμᾶς φροντίζειν περὶ τῶν δικαίων καὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν καὶ τῶν ἐναντίων. — "Αλλὰ μὲν δὴ, φαίη γ' ἂν τις, οἷοι τέ εἰσιν ἡμᾶς οἱ πολλοὶ b ἀποκτινύνται.

KP. Δῆλα δὴ καὶ ταῦτα, φαίη γάρ ἂν, ὡς Σώκρατες.

ΣΩ. "Αληθῆ λέγεις. "Άλλ," ὡς θαυμάσιε, οὗτος τε ὁ λόγος διν διεληλύθαμεν ἔμοιγε δοκεῖ ἐτι δομοιος εἶναι τῷ καὶ πρότερον· καὶ τόνδε αὖ σκόπει εἰ ἐτι μένει ἡμῖν η̄ οὖ, δτι οὐ τὸ ζῆν περὶ πλείστου ποιητέον, ἀλλὰ τὸ εῦ ζῆν.

KP. "Αλλὰ μένει.

ΣΩ. Τὸ δὲ εὖ καὶ καλῶς καὶ δικαίως δτι ταύτον ἐστιν μένει η̄ οὐ μένει;

KP. Μένει.

ΣΩ. Ούκοιν ἐκ τῶν διμολογουμένων τοῦτο σκεπτέον, πότερον δίκαιον ἐμὲ c ἐνθένδε πειρᾶσθαι ἔξιέναι μὴ ἀφίεντων Ἀθηναίων η̄ οὐ δίκαιον· καὶ ἐὰν μὲν φαίνηται δίκαιον, πειρώμεθα, εἰ δὲ μή, ἐῶμεν.

(48 d) KP. Καλῶς μέν μοι δοκεῖς λέγειν, ὡς Σώκρατες· ὅρα δὲ τί δρῶμεν.

ΣΩ. Σκοπῶμεν, ὡς ἀγαθέ, κοινῆ, καὶ εἰ πῃ ἔχεις ἀντιλέγειν ἔμοι λέγοντος, ἀντίλεγέ καὶ σοι πείσομαι·

49a (48 e) "Ορα δὲ δὴ τῆς σκέψεως τὴν ἀρχὴν ἐάν σοι ίκανῶς λέγηται, καὶ πειρῶ ἀποκρίνεσθαι τὸ ἐρωτώμενον η̄ ἀν μάλιστα οῆ.

KP. "Αλλὰ πειράσομαι.

ΣΩ. Ούδενι τρόπῳ φαμὲν ἔκόντας ἀδικητέον εἶναι, η̄ τινι μὲν ἀδικητέον τρόπῳ, τινὶ δὲ οὐ; η̄ οὐδαμῶς τό γε ἀδικεῖν οὔτε ἀγαθὸν οὔτε κακόν, ὡς πολλάκις ἡμῖν καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ ὠμολογήθη; ὅπερ καὶ σρτὶ ἐλέγετο. "Η πᾶσαι ἡμῖν ἔκειναι αἱ πρόσθεν ὄμολογίαι ἐν ταῖσδε ταῖς ὀλίγαις ἡμέραις ἐκκεχυμέναι εἰσὶν, καὶ πάλαι, ὁ Κρίτων, ἀρα τηλικοίδε γέροντες ἄνδρες πρὸς b ἀλλήλους σπουδῇ διαλεγόμενοι ἐλάθομεν ἡμᾶς αὐτοὺς παίδων οὐδὲν διαφέροντες; "Η παντὸς μᾶλλον οὕτως ἔχει ὥσπερ τότε ἐλέγετο ἡμῖν, εἴτε φασὶν οἱ πολλοὶ εἴτε μή· καὶ εἴτε δεῖ ἡμᾶς ἔτι τῶνδε χαλεπώτερα πάσχειν εἴτε καὶ πραξότερα, δύμας τό γε ἀδικεῖν τῷ ἀδικοῦντι καὶ κακὸν καὶ αἰσχρὸν τυγχάνει ὃν παντὶ τρόπῳ; Φαμέν, η̄ οὐ;

ΚΡ. Φαμέν.

ΣΩ. Οὐδαμῶς ἄρα δεῖ ἀδικεῖν.

ΚΡ. Οὐ δῆτα.

ΣΩ. Οὐδὲ ἀδικούμενον ἄρα ἀνταδικεῖν, ὡς οἱ πολλοὶ οἰονται, ἐπειδὴ γε οὐδαμῶς δεῖ ἀδικεῖν.

ΚΡ. Οὐ φαίνεται.

ΣΩ. Τί δὲ δῆ; κακουργεῖν δεῖ, ὁ Κρίτων, η̄ οὐ;

ΚΡ. Οὐ δεῖ δήπου, ὁ Σώκρατες.

ΣΩ. Τί διά; ἀντικακουργεῖν κακῶς πάσχοντα, ὡς οἱ πολλοί φασιν, δίκαιον, η̄ οὐ δίκαιον;

ΚΡ. Οὐδαμῶς.

ΣΩ. Τὸ γάρ που κακῶς ποιεῖν ἀνθρώπους τοῦ ἀδικεῖν οὐδὲν διαφέρει.

ΚΡ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Οὔτε ἄρα ἀνταδικεῖν δεῖ οὔτε κακῶς ποιεῖν οὐδένα ἀνθρώπων οὐδ' ἂν διοιῦν πάσχῃ ὑπ' αὐτῶν. Καὶ δρα, ὁ Κρίτων, ταῦτα καθομολογῶν δπως μὴ παρὰ δόξαν ὄμολογῆς· οἴδα γάρ δι τοις ταῦτα καὶ δοκεῖ καὶ δόξει. d Οἰς οὖν οὕτω δέδοκται καὶ οἵς μή, τούτοις οὐκ ἔστι κοινὴ βουλή, ἀλλ' ἀνάγκη τούτους ἀλλήλων καταφρονεῖν ὅρῶντας τὰ ἀλλήλων βουλεύματα. Σκόπει δή οὖν καὶ σὺ εὖ μάλα πότερον κοινωνεῖς καὶ συνδοκεῖ σοι καὶ ἀρχώμεθα ἐντεῦθεν βουλευόμενοι, ὡς οὐδέποτε ὅρθῶς ἔχοντος οὔτε τοῦ ἀδικεῖν οὔτε τοῦ ἀνταδικεῖν οὔτε κακῶς πάσχοντα ἀμύνεσθαι ἀντιδρῶντα κακῶς, η̄ ἀφίστασαι καὶ οὐ κοινωνεῖς τῆς ἀρχῆς; Ἐμοὶ μὲν γάρ καὶ πάλαι οὕτω καὶ νῦν ἔτι δοκεῖ· σοὶ δὲ e εἴ πη ἀλληλή δέδοκται, λέγε καὶ δίδασκε. Εἰ δ' ἐμμένεις τοῖς πρόσθεν, τὸ μετά τοῦτο ἀκούε.

ΚΡ. Ἀλλ' ἐμμένω τε καὶ συνδοκεῖ μοι· ἀλλὰ λέγε.

Then Socr. proceeds to prove that by taking flight he would do wrong to the laws of the state, which always protected him during his life. Thus, by listening to Crito, he would act against his own firmly established principles. He cannot do that.

- First principles of the philosophy of Socrates**
- 1—Not to care for the opinion of the crowd, but only for that of the experts.
 - 2—Soul is of a higher value than body.
 - 3—It is not of first importance to live, but to live well.
 - 4—Good, beautiful and righteous are the same.
 - 5—We may never do wrong, and in no respect,
 - 6—Nor return wrong if anyone has wronged us.
-

5—THE STORY OF THE YOUTH OF SOCRATES, TOLD BY HIMSELF

216—Pl., *Phaedo* 96 a-c; 97 b-100 b; 100 c-e:

his interest in the philosophy of nature

'Εγώ γάρ, ἔφη, δέ Κέβης, νέος δὲ θαυμαστῶς ὡς ἐπεθύμησα ταῦτης τῆς σοφίας ἦν δὴ καλοῦσι περὶ φύσεως ἴστορίαν· ὑπερήφανος γάρ μοι ἐδόκει εἶναι, εἰδέναι τὰς αἰτίας ἐκάστου, διὰ τί γίγνεται ἔκαστον καὶ διὰ τί ἀπόλλυται καὶ διὰ τί οὐτοίν¹. Καὶ πολλάκις ἐμαυτὸν δύνα κάτω μετέβαλλον, σκοπῶν πρῶτον τὰ τοιάδε · "Ἄρ", ἐπειδὰν τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν σηπεδόνα τινὰ λάβῃ ὡς τινες ἔλεγον, τότε δὴ τὰ ζῷα συντρέφεται; καὶ πότερον τὸ αἷμα ἐστιν ὃ φρονοῦμεν, η ὁ ἀήρ, η τὸ πῦρ; η τούτων μὲν οὐδέν, οὐδὲ ἐγκέφαλός ἐστιν οὐδὲ τὰς αἰσθήσεις παρέχων τοῦ ἀκούειν καὶ ὄραν καὶ διφραίνεσθαι, ἐκ τούτων δὲ γίγνοιτο μνήμη καὶ δόξα, ἐκ δὲ μνήμης καὶ δόξης, λαβούσης τὸ ἡρεμεῖν, κατὰ ταῦτα γίγνεσθαι ἐπιστήμην; Καὶ αὖτού τούτων τὰς φθορὰς σκοπῶν, καὶ τὰ περὶ τὸν οὐρανόν τε καὶ τὴν γῆν πάθη, τελευτῶν οὕτως ἐμαυτῷ ἐδοξά πρὸς ταῦτην τὴν σκέψιν ἀφυῆς εἶναι ὡς οὐδὲν χρῆμα.

Τεκμήριον δέ σοι ἔρω ἱκανόν. Ἔγὼ γάρ, οὐ καὶ πρότερον σαφῶς ἡπιστάμην ὡς γε ἐμαυτῷ καὶ τοῖς ἄλλοις ἐδόκουν, τότε ὑπὸ ταῦτης τῆς σκέψεως οὕτω σφόδρα ἐτυφλώθην, διστάντες ἀπέμαθον καὶ ταῦτα οὐ πρὸ τοῦ φμην εἰδέναι. —

the book of Anaxagoras

97c 'Αλλ' ἀκούσας μέν ποτε ἐκ βιβλίου τινός, ὡς ἔφη, Ἀναξαγόρου ἀναγιγνώσκοντος, καὶ λέγοντος ὡς ἄρα νοῦς ἐστιν οὐδὲν τὸ διακοσμῶν τε καὶ πάντων αἴτιος, ταῦτη δὴ τῇ αἰτίᾳ ἥσθην τε καὶ ἐδοξέ μοι τρόπον τινὰ εὖ ἔχειν τὸ τὸν νοῦν εἶναι πάντων αἴτιον· καὶ ἡγησάμην, εἰ τοῦθ' οὕτως ἔχει, τόν γε νοῦν κοσμοῦντα πάντα κοσμεῖν καὶ ἔκαστον τιθέναι ταῦτη δηπή ἀν βέλτιστα ἔχη· εἰ οὖν τις βούλοιτο τὴν αἰτίαν εὑρεῖν περὶ ἐκάστου δηπή γίγνεται η ἀπόλλυται η οὐτοίν d πάσχειν η ποιεῖν. 'Εκ δὲ δὴ τοῦ λόγου τούτου οὐδὲν ἄλλο σκοπεῖν προσήκειν

Socrates and the philosophy of nature

¹ Together with Xen., *Mem.* IV 7, this chapter explains to us something as to the image that Aristoph. drew of Socr. in his *Clouds*. The young Socr. appears to have been keenly interested in the philosophy of nature. Xenophon, who has to defend him against the accusation of ζητεῖν τὰ μετέωρα, says he disapproved of people learning these things beyond the practical use of them. Yet he adds the words: καίτοι οὐκ ἀπειρός γε αὐτῶν ἦν (IV 7, 3).

ἀνθρώπῳ, καὶ περὶ αὐτοῦ ἐκείνου καὶ περὶ τῶν ἄλλων, ἀλλ' ἡ τὸ ἄριστον καὶ τὸ βέλτιστον· ἀναγκαῖον δὲ εἶναι τὸν αὐτὸν τοῦτον καὶ τὸ χεῖρον εἰδέναι· τὴν αὐτὴν γὰρ εἶναι ἐπιστήμην περὶ αὐτῶν¹. Ταῦτα δὴ λογιζόμενος ἀσμενος εύρηκεν φίμην διδάσκαλον τῆς αἰτίας περὶ τῶν ὄντων κατὰ νοῦν ἐμαυτῷ, τὸν Ἀναξαγόραν, καὶ μοι φράσειν πρῶτον μὲν πότερον ἡ γῆ πλατεῖά ἔστιν ἡ στρογγύλη, ἐπειδὴ δὲ φράσειν, ἐπεκδιηγήσεσθαι τὴν αἰτίαν καὶ τὴν ἀνάγκην, ε λέγοντα τὸ ἄμεινον καὶ ὅτι αὐτὴν ἄμεινον ἦν τοιαύτην εἶναι· καὶ εἰ ἐν μέσῳ φαίνεται αὐτὴν, ἐπεκδιηγήσεσθαι ὡς ἄμεινον ἦν αὐτὴν ἐν μέσῳ εἶναι· καὶ εἰ μοι ταῦτα ἀποφαίνοι, παρεσκευάσμην ὡς οὐκέτι ποθεσόμενος αἰτίας ἄλλο εἰδος. Καὶ δὴ καὶ περὶ ἥλιου οὕτω παρεσκευάσμην ὁσαύτως πευσόμενος, καὶ σελήνης καὶ τῶν ἄλλων ἀστρῶν, τάχους τε πέρι πρὸς ἄλληλα καὶ τροπῶν καὶ 98a τῶν ἄλλων παθημάτων, πῇ ποτε ταῦτ' ἄμεινόν ἔστιν ἔκαστον καὶ ποιεῖν καὶ πάσχειν & πάσχει. Οὐ γὰρ ἂν ποτε αὐτὸν φίμην, φάσκοντά γε ὑπὸ νοῦ αὐτὰ κεκοσμῆσθαι, ἄλλην τινὰ αὐτοῖς αἰτίαν ἐπενεγκεῖν ἡ ὅτι βέλτιστον αὐτὰ οὕτως ἔχειν ἔστιν ὥσπερ ἔχει· ἔκάστῳ οὖν αὐτῶν ἀποδιδόντα τὴν αἰτίαν καὶ κοινῇ b πᾶσι, τὸ ἔκάστῳ βέλτιστον φίμην καὶ τὸ κοινὸν πᾶσιν ἐπεκδιηγήσεσθαι ἀγαθόν. Καὶ οὐκ ἂν ἀπεδόμην πολλοῦ τὰς ἐλπίδας, ἀλλά, πάνυ σπουδῇ λαβὼν τὰς βίβλους,

¹ Socrates' marked preference for a teleological interpretation of nature is surely his teleological view of nature. It is attested by Xen., *Mem.* I 4, 4-9*. Socr. is introduced here talking with Aristodemos, surnamed "the little", who did not sacrifice to the gods nor consult the oracles. Socr. asks him whether there are any men he admires. And when the other mentions to him some poets, a sculptor and a painter, he asks:

Πότερά σοι δοκοῦσιν οἱ ἀπεργαζόμενοι εἰδῶλα ἄφρονά τε καὶ ἀκίνητα ἀξιοθαυμαστότεροι *Xen., Mem.* εἶναι ἡ οἱ ζῷα ἔμφρονά τε καὶ ἐνεργά; Πολὺ νὴ Δία οἱ ζῷα, εἰπερ γε μὴ τύχῃ τινί, ἀλλὰ ὑπὸ γνώμης ταῦτα γίγνεται. Τῶν δὲ ἀτεκμάρτως ἔχόντων δους ἔνεκά ἔστι καὶ τῶν φανερῶς ἐπ' ὀφελείᾳ ὄντων πότερα τύχης καὶ πότερα γνώμης ἔργα κρίνεις; Πρέπει μὲν τὰ ἐπ' ὀφελείᾳ γενόμενα γνώμης ἔργα εἶναι. (5) Οὐκουν δοκεῖ σοι ὁ ἄξιος ποιῶν ἀνθρώπους ἐπ' ὀφελείᾳ προσθεῖναι αὐτοῖς δι' ὃν αἰσθάνονται ἔκαστα; (Follows a description of eyes and ears, the eye-lids and brows, the teeth and the place of the mouth.) ταῦτα οὕτω προνοητικά πεπραγμένα ἀπορεῖς πότερα τύχης ἡ γνώμης ἔργα ἔστιν; Οὐ μά τὸν Δί', ἔρη, ἀλλ' οὕτω γε σκοπουμένῳ πάνυ ἔοικε ταῦτα σοφοῦ τινος δημιουργοῦ καὶ φύλος φου τεχνήματος. Τὸ δὲ ἐμφῦσαι μὲν ἔρωτας τῆς τεκνοποίας, ἐμφῦσαι δὲ τὰς γενομένας ἔρωτα τοῦ ἐκτρέψειν, τοῖς δὲ τραφεῖσι μέγιστον μὲν πόθον τοῦ ζῆν, μέγιστον δὲ φόβον τοῦ θανάτου; Ἀμέλει καὶ ταῦτα ἔοικε μηχανῆμασί τινος ζῷα εἶναι βουλευσαμένου. (8) Σὺ δὲ σαυτὸν δοκεῖς τι φρόνιμον ἔχειν, ἀλλοθι δὲ οὐδαμοῦ οὐδὲν οἰει φρόνιμον εἶναι; καὶ τάδε τὰ ὑπερμεγέθη καὶ πλῆθος ἀπειρα (he means the heavenly bodies) δι' ἀφροσύνην τινὰ οὕτως οἰει εὐτάκτως ἔχειν; (9) Μὰ Δί' . οὐ γάρ ὅρῳ τοὺς κυρίους, ὥσπερ τῶν ἐνθάδε γιγνομένων τοὺς δημιουργούς. Οὐδὲ γάρ τὴν σαυτοῦ σύγε ψυχὴν ὄρεις, ἡ τοῦ σώματος κυρία ἔστιν· ὅστε κατὰ γε τοῦτο ἔξεστί σοι λέγειν δι τούτου γνώμη, ἀλλὰ τύχη πάντα πράττεις.

* Cp. our note to the nr. 163 a (Diog. of Apoll., fr. 3).

ώς τάχιστα ολός τ' ἡ ἀνεγίγνωσκον, ἵν' ὡς τάχιστα εἰδείην τὸ βέλτιστον καὶ τὸ χεῖρον.

Socrates'
disillusion

'Απὸ δὴ θαυμαστῆς ἐλπίδος, ὡς ἑταῖρε, ωχόμην φερόμενος, ἐπειδή, προῖων καὶ ἀναγιγνώσκων, ὅρων ἔνδρα τῷ μὲν νῷ οὐδὲν χρώμενον οὐδέ τινας αἰτίας c ἐπαιτιώμενον εἰς τὸ διακοσμεῖν τὰ πράγματα, ἀέρας δὲ καὶ αἰθέρας καὶ οὐδατα αἰτιώμενον καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ ἄτοπα. Καὶ μοι ἔδοξεν ὅμοιότατον πεπονθέναι ὥσπερ ἂν εἴ τις, λέγων ὅτι Σωκράτης πάντα δσα πράττει νῷ πράττει, κάπειτα, d ἐπιγειρήσας λέγειν τὰς αἰτίας ἐκάστων ὡν πράττω, λέγοι πρῶτον μὲν ὅτι διὰ ταῦτα νῦν ἐνθάδε κάθημαι, ὅτι σύγκειται μου τὸ σῶμα ἐξ ὅστῶν καὶ νεύρων, καὶ τὰ μὲν ὅστα ἔστι στερεά καὶ διαφυάς ἔχει χωρὶς ἀπ' ἄλληλων, τὰ δὲ νεύρα, e οἷα ἐπιτείνεσθαι καὶ ἀνίεσθαι, περιαμπέχοντα τὰ ὅστα μετὰ τῶν σαρκῶν καὶ δέρματος δ συνέχει αὐτά· αἰώρουμένων οὖν τῶν ὅστῶν ἐν ταῖς αὐτῶν ξυμβολαῖς χαλῶντα καὶ συντείνοντα τὰ νεύρα κάμπτεσθαι που ποιεῖ οἶόν τ' εἰναι ἐμὲ νῦν τὰ μέλη· καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν συγκαμφθεῖς ἐνθάδε κάθημαι. Καὶ αὐτὸν περὶ τοῦ διαλέγεσθαι οὐδὲν, ἔτερας τοιαῦτας αἰτίας λέγοι, φωνάς τε καὶ δέρας καὶ ἀκοὰς καὶ ἄλλα μυρία τοιαῦτα αἰτιώμενος, ἀμελήσας τὰς ὡς ἀληθῶς f αἰτίας λέγειν, ὅτι, ἐπειδή 'Αθηναίοις ἔδοξε βέλτιον εἰναι ἐμοῦ καταψήφισασθαι, διὰ ταῦτα δὴ καὶ ἐμοὶ βέλτιον αὐτὸν δέδοκται ἐνθάδε καθῆσθαι, καὶ δικαιότερον παραμένοντα ὑπέχειν τὴν δίκην ἥν ἀν κελεύσωσιν. 'Επει, νὴ τὸν κύνα, ὡς ἐγώ-
99a μαι, πάλαι ἀν ταῦτα τὰ νεύρα καὶ τὰ ὅστα ἥ περι Μέγαρα ἥ Βοιωτοὺς ἥν, ὑπὸ δόξης φερόμενα τοῦ βελτίστου, εἰ μὴ δικαιότερον φμην καὶ κάλλιον εἰναι, πρὸ τοῦ φεύγειν τε καὶ ἀποδιδράσκειν, ὑπέχειν τῇ πόλει δίκην ἥντιν' ἀν τάττη.

'Αλλ' αἴτια μὲν τὰ τοιαῦτα καλεῖν λίαν ἄτοπον. Εἰ δέ τις λέγοι ὅτι, ἀνευ τοῦ τὰ τοιαῦτα ἔχειν καὶ ὅστα καὶ νεύρα καὶ δσα ἄλλα ἔχω, οὐκ ἀν οἶός τ' ἡ ποιεῖν τὰ δόξαντά μοι, ἀληθῆ ἀν λέγοι. 'Ως μέντοι διὰ ταῦτα ποιῶ ἢ ποιῶ, καὶ ταῦτα νῷ πράττω ἀλλ' οὐ τῇ τοῦ βελτίστου αἱρέσται, πολλὴ ἀν καὶ μακρὰ ῥαμψία εἰνη τοῦ λόγου· τὸ γάρ μη διελέσθαι οἶόν τ' εἰναι ὅτι ἄλλο μέν τι ἔστι τὸ αἴτιον τῷ ὄντι, ἄλλο δὲ ἐκεῖνο ἀνευ οὐ τὸ αἴτιον οὐκ ἀν ποτ' εἰνη αἴτιον· δ δὴ μοι φαίνονται φηλαφῶντες οἱ πολλοὶ ὥσπερ ἐν σκότει, ἀλλοτρίῳ δόνδματι προσχρώμενοι, ὡς αἴτιον αὐτὸν προσπαγορεύειν. Διὸ δὴ καὶ ὁ μέν τις, δίνην περιτιθεὶς τῇ γῇ, ὑπὸ τοῦ οὐρανοῦ μένειν δὴ ποιεῖ τὴν γῆν· ὁ δὲ ὥσπερ καρδόπω πλατείᾳ g βάθρον τὸν ἀέρα ὑπερείδει. Τὴν δὲ τοῦ ὡς οἶόν τε βέλτιστα αὐτὰ τεθῆναι δύναμιν οὔτω νῦν κεῖσθαι, ταύτην οὔτε ζητοῦσιν οὔτε τινὰ οἰονται δαιμονίαν ισχὺν ἔχειν, ἀλλὰ ἡγοῦνται τούτου "Ατλαντα ἀν ποτε ισχυρότερον καὶ ἀθανατώτερον καὶ μᾶλλον ἀπαντα ξυνέχοντα ἔξευρεῖν, καὶ ὡς ἀληθῶς τὸ ἀγαθὸν καὶ δέον ξυνδεῖν καὶ συνέχειν οὐδὲν οἰονται. 'Εγὼ μὲν οὖν τῆς τοιαύτης αἰτίας δημητής διουσῶν ηδιστ' ἀν γενοίμην. 'Επειδή δὲ ταύτης ἐστερήθην d καὶ οὗτ' αὐτὸς εὑρεῖν οὔτε παρ' ἄλλου μαθεῖν οἶός τε ἐγενόμην, τὸν δεύτερον

πλοῦν ἐπὶ τὴν τῆς αἰτίας ζήτησιν ἢ πεπραγμάτευμαι βούλει σοι, ἔφη, ἐπίδειξιν ποιήσωμαι, δὲ Κέβης; — 'Τπερφυῶς μὲν οὖν, ἔφη, ώς βούλομαι.

— "Ἐδοξεῖ τοίνυν μοι, ηδὸν δέ, μετὰ ταῦτα, ἐπειδὴ ἀπείρηκα τὰ ὄντα σκοπῶν, his
δεύτερος
πλοῦς δεῖν εὐλαβθῆναι μὴ πάθοιμι ὅπερ οἱ τὸν ἥλιον ἐκλείποντα θεωροῦντες καὶ σκοπούμενοι· διαφθείρονται γάρ που ἔνιοι τὰ ὅμματα, ἐὰν μὴ ἐν ὕδατι ἡ τινὶ τοιούτῳ σκοπῶνται τὴν εἰκόνα αὐτοῦ. Τοιοῦτόν τι καὶ ἐγὼ διενοήθην, καὶ εἴδεισα μὴ παντάπασι τὴν ψυχὴν τυφλωθείην βλέπων πρὸς τὰ πράγματα τοῖς ὅμμασι καὶ ἐκάστη τῶν αἰσθήσεων ἐπιχειρῶν ἀπτεσθαι αὐτῶν. "Ἐδοξεῖ δή μοι χρῆναι εἰς τοὺς λόγους καταφυγόντα ἐν ἑκείνοις σκοπεῖν τῶν ὄντων τὴν ἀλήθειαν. "Ισως μὲν οὖν φίλακάω τρόπον τινὰ οὐκ ἔοικεν· οὐ γάρ πάνυ συγχωρῶ 100a τὸν ἐν λόγοις σκοπούμενον τὰ ὄντα ἐν εἰκόσι μᾶλλον σκοπεῖν ἢ τὸν ἐν ἔργοις. 'Αλλ' οὖν δὴ ταῦτη γε ὡρμησα, καὶ ὑποθέμενος ἐκάστοτε λόγον διὰ κρίνω ἐρρωμενέστατον εἶναι¹, ἀ μὲν ἂν μοι δοκῇ τούτῳ συμφωνεῖν τίθημι ως ἀληθῆ δύντα, καὶ περὶ αἰτίας καὶ περὶ τῶν ἀλλων ἀπάντων· ἀ δ' ἂν μὴ, ώς οὐκ ἀληθῆ. Βούλομαι δέ σοι σαφέστερον εἰπεῖν ἀ λέγω· οἷμαι γάρ σε νῦν οὐ μανθάνειν. — Οὐ, μὰ τὸν Δία, ἔφη ὁ Κέβης, οὐ σφόδρα. — 'Αλλ', ηδὸν δὲ λέγω, οὐδὲν καὶνόν, ἀλλ' ἀπερ δεῖ τε ἀλλοτε καὶ ἐν τῷ παρεληλυθότι λόγῳ οὐδὲν πέπαυμαι b λέγων. "Ερχομαι γάρ δὴ ἐπιχειρῶν σοι ἐπιδείξασθαι τῆς αἰτίας τὸ εἶδος δι πεπραγμάτευμαι, καὶ εἴμι πάλιν ἐπ' ἑκεῖνα τὰ πολυυθρύλητα καὶ ἄρχομαι ἀπ' ἑκείνων, ὑποθέμενος εἶναι τι καλὸν αὐτὸν καθ' αὐτὸν καὶ ἀγαθὸν καὶ μέγα καὶ τὰλλα πάντα. —

(100c⁶) Οὐ τοίνυν, ηδὸν δέ, ἔτι μανθάνω οὐδὲ δύναμαι τὰς ἀλλας αἰτίας, τὰς σοφὰς ταύτας, γιγνώσκειν· ἀλλ' ἐάν τις μοι λέγῃ διότι καλὸν ἔστιν ὄτιοῦν, ηδὸν χρῶμα εὐανθής ἔχον ηδὸν σχῆμα ηδὸν ὄτιοῦν τῶν τοιούτων, τὰ μὲν ἀλλα d χαίρειν ἔω, ταράττομαι γάρ ἐν τοῖς ἀλλοις πᾶσι· τοῦτο δὲ ἀπλῶς καὶ ἀτέχνως καὶ ίσως εὐήθως ἔχω παρ' ἐμαυτῷ, διτι οὐκ ἀλλο τι ποιεῖ αὐτὸν καλὸν ηδὸν ἑκείνου τοῦ καλοῦ εἴτε παρουσία εἴτε κοινωνία, εἴτε ὅπῃ δὴ καὶ ὅπως προσγενομένη², οὐ γάρ ἔτι τοῦτο διασχυρίζομαι, ἀλλ' διτι τῷ καλῷ πάντα τὰ καλὰ γίγνεται καλά· τοῦτο γάρ μοι δοκεῖ ἀσφαλέστατον εἶναι καὶ ἐμαυτῷ ἀποκρίνασθαι

¹ Xenophon also mentions the method of the hypothesis as an ιδίον of Socrates. the method of the hypothesis *Mem.* IV 6, 13-14:

Εἰ δέ τις αὐτῷ περὶ τούτων ἀντιλέγοις μηδὲν ἔχων σαφές λέγειν, ἀλλ' ἀνεύ ἀποδείξεως ητοι σοφώτερον φάσκων εἶναι διν αὐτὸς λέγοι, ηδὸν πολιτικώτερον ηδὸν διδρειότερον ηδὸν τι τῶν τοιούτων, ἐπὶ τὴν ὑπόθεσιν ἐπανῆγεν διν πάντα τὸν λόγον ἀδέ πως. Φήσι σὺ ἀμείνω πολίτην εἶναι διν σὺ ἐπαινεῖς ηδὸν ἔγω; — Φημι γάρ οὖν. — Τι οὖν οὐκ ἑκεῖνο πρῶτον ἐπεσκεψάμεθα, τι ἔστιν ἔργον ἀγαθοῦ πολίτου;

² Cf. this remarkable passage in *Dissoi logoi*, c. 4 (περὶ ἀλάθεος καὶ φεύδεος), a preplatonic theory of ideas? 4-5 (Diels, VS.⁵ 90):

Ἐπειτα τοι ἔξῆς καθήμενοι αἱ λέγομεν 'μύστας εἰμι', τὸ αὐτὸν μὲν πάντες ἐροῦμεν, ἀλαθές δὲ μόνος ἔγω, ἐπει καὶ εἴμι. (5) δᾶλον δὲν, διτι διν αὐτὸς λόγος, διταν μὲν αὐτῷ παρῃ τὸ φεῦδος, φεύστας ἔστιν, διταν δὲ τὸ ἀλαθές, ἀλαθής.

ε καὶ ἄλλω. Καὶ τούτου ἔχόμενος ἡγοῦμαι οὐκ ἀν ποτε πεσεῖν, ἀλλ' ἀσφαλὲς εἶναι καὶ ἐμοὶ καὶ ὁ τῷ φανερὸς ἄλλῳ ἀποκρίνασθαι διτι τῷ καλῷ τὰ καλὰ καλά· ἢ οὐ καὶ σοὶ δοκεῖ; — Δοκεῖ. — Καὶ μεγέθει ἄρα τὰ μεγάλα μεγάλα καὶ τὰ μείζω μείζω, καὶ συμικρότητι τὰ ἐλάττω ἐλάττω; — Ναι. —

6—SOME ADDITIONS FROM XENOPHON

*Socr. and
the religion
of the state* 217—Xenophon defends Socrates against the accusation of introducing new deities.

a. I 1, 2-4:

Πρῶτον μὲν οὖν ὡς οὐκ ἐνόμιζεν οὓς ἡ πόλις νομίζει θεούς, ποίῳ ποτ' ἔχρή-
σαντο τεκμηρίω; θύων τε γὰρ φανερὸς ἦν πολλάκις μὲν οἴκοι, πολλάκις δὲ ἐπὶ
τῶν κοινῶν τῆς πόλεως βωμῶν, καὶ μαντικῇ χρώμενος οὐκ ἀφανῆς ἦν. διετε-
θρύλητο γὰρ ὡς φαίη Σωκράτης τὸ δαιμόνιον ἐσυτῷ σημαίνειν· διθεν δὴ καὶ
μάλιστά μοι δοκοῦσιν αὐτὸν αἰτιάσασθαι καὶνὰ δαιμόνια εἰσφέρειν. ὁ δ' οὐδὲν
καινότερον εἰσέφερε τῶν ἄλλων, δοσι μαντικὴν νομίζοντες οἰωνοῖς τε χρῶνται
καὶ φῆμαις καὶ συμβόλοις καὶ θυσίαις. οὗτοί τε γὰρ ὑπολαμβάνουσιν οὐ τοὺς
ὅρνιθας οὐδὲ τοὺς ἀπαντῶντας εἰδέναι τὰ συμφέροντα τοῖς μαντευομένοις,
ἄλλα τοὺς θεούς διὰ τούτων αὐτὰ σημαίνειν, κάκενος δὲ οὕτως ἐνόμιζεν. ἀλλ'
οἱ μὲν πλεῖστοι φασιν ὑπὸ τε τῶν ὅρνιθων καὶ τῶν ἀπαντώντων ἀποτρέπεσθαι
τε καὶ προτρέπεσθαι· Σωκράτης δ' ὥσπερ ἐγίγνωσκεν, οὕτως ἔλεγε· τὸ δαι-
μόνιον γὰρ ἔφη σημαίνειν.

b. Ib. 19:

Καὶ γὰρ ἐπιμελεῖσθαι θεούς ἐνόμιζεν ἀνθρώπων οὐχ δι τρόπον οἱ πολλοὶ νο-
μίζουσιν· οὗτοι μὲν γὰρ οἴονται τοὺς θεούς τὰ μὲν εἰδέναι, τὰ δὲ οὐκ εἰδέναι·
Σωκράτης δὲ πάντα μὲν ἡγεῖτο θεούς εἰδέναι, τά τε λεγόμενα καὶ πραττόμενα
καὶ τὰ σιγῇ βουλευόμενα, πανταχοῦ δὲ παρεῖναι καὶ σημαίνειν τοῖς ἀνθρώποις
περὶ τῶν ἀνθρωπείων πάντων.

c. Ib. 9:

"Ἐφη δὲ δεῖν δὲ μὲν μαθόντας ποιεῖν ἔδωκαν οἱ θεοί, μανθάνειν, δὲ μὴ δῆλα
τοῖς ἀνθρώποις ἔστι, πειρᾶσθαι διὰ μαντικῆς παρὰ τῶν θεῶν πυνθάνεσθαι·
τοὺς θεούς γὰρ οἵς ἀν δοσιν ἔλεω σημαίνειν.

*his belief in
the provi-
dence of
the gods*

*and in
divination*

*he is far from
protesting
against the
cult of the
state*

218—a. Xen., *Mem.* I 3, 1:

Τὰ μὲν τοίνυν πρὸς τοὺς θεούς φανερὸς ἦν καὶ ποιῶν καὶ λέγων ἡπερ ἡ Πυθία
ἀποκρίνεται τοῖς ἐρωτῶσι πῶς δεῖ ποιεῖν ἡ περὶ θυσίας ἡ περὶ προγόνων

θεραπείας ἢ περὶ ἄλλου τινὸς τῶν τοιούτων· ἢ τε γάρ Πυθίᾳ νόμῳ πόλεως ἀναιρεῖ ποιοῦντας εὐσεβῶς ἢν ποιεῖν, Σωκράτης τε ούτω καὶ αὐτὸς ἐποίει καὶ τοῖς ἄλλοις παρήνει, τοὺς δὲ ἄλλως πως ποιοῦντας περιέργους καὶ ματαίους ἐνόμιζεν εἶναι.

An example of such *περιεργία* is given by Xenophon himself in *Anab.* III 1, 5-7, where he is rebuked by Socr. for not having asked the Pythia what he ought to have asked, having decided the point in question himself.

b. Pl., *Phaedo* 118 a:

"Ἡδη οὖν σχεδόν τι αὐτοῦ ἦν τὰ περὶ τὸ ἡτρον ψυχόμενα, καὶ ἐκκαλυψάμενος — ἐνεκεκάλυπτο γάρ — εἰπεν, ὃ δὴ τελευταῖον ἐφθέγξατο · „Ω Κρίτων, ἔφη, τῷ Ἀσκληπιῷ ὁφείλομεν ἀλεκτρυόνα · ἀλλὰ ἀπόδοτε καὶ μὴ ἀμελήσητε.”

and strict in
his
observances

219—a. Xen., *Mem.* I 3, 2:

his prayers

Καὶ εὔχετο δὲ πρὸς τοὺς θεούς ἀπλῶς τάγαθά διδόναι, ὡς τοὺς θεούς κάλλιστα ειδότας ὅποια ἀγαθά ἔστιν.

b. Cf. [Pl.], *Alcib.* II 142 e-143 a (Socr. speaks):

Κινδυνεύει γοῦν, δὲ Ἀλκιβιάδη, φρόνιμός τις εἶναι ἐκεῖνος ὁ ποιητής, δις δοκεῖ μοι φίλοις ἀνοήτοις τισὶ χρησάμενος, ὅρῶν αὐτοὺς καὶ πράττοντας καὶ εὐχομένους ἀπέρ οὐ βέλτιον ἦν, ἐκείνοις δὲ ἐδόκει, κοινῇ ὑπὲρ ἀπάντων αὐτῶν εὐχὴν ποιήσασθαι· λέγει δέ πως ὧδι—

Ζεῦ βασιλεῦ, τὰ μὲν ἐσθλά, φησί, καὶ εὐχομένοις καὶ ἀνεύκτοις ἀμμι μίδιδου, τὰ δὲ δεινὰ καὶ εὐχομένοις ἀπαλέξειν κελεύει. Ἐμοὶ μὲν οὖν καλῶς δοκεῖ καὶ ἀσφαλῶς λέγειν ὁ ποιητής.

c. And *Phaedr.* 279 bc, where Socr. prays, leaving the place of the conversation:

„Ω φίλε Πάν τε καὶ ἄλλοι δοσοι τῆδε θεοί, δοίητέ μοι καλῷ γενέσθαι τάνδοθεν· ἔξωθεν δὲ δοσα ἔχω, τοῖς ἐντὸς εἶναι μοι φίλια. Πλούσιον δὲ νομίζοιμι τὸν σοφόν· τὸ δὲ χρυσοῦ πλῆθος εἶη μοι δοσον μήτε φέρειν μήτε ἀγειν δύνατο ἄλλος ἢ ὁ σώφρων.” “Ετ’ ἄλλου του δεόμεθα, δὲ Φαῖδρε; Ἐμοὶ μὲν γάρ μετρίως ηὔκται.

ΦΑΙ. Καὶ ἐμοὶ ταῦτα συνεύχου· κοινὰ γάρ τὰ τῶν φίλων.

220—a. Pl., *Apol.* 31 d:

the daimo-
nion

“Ἐμοὶ δὲ τοῦτ’ ἔστιν ἐκ παιδὸς ἀρξάμενον, φωνὴ τις γιγνομένη, ἢ ὅταν γένηται, ἀεὶ ἀποτρέπει με τοῦτο δ ἢν μέλλω πράττειν, προτρέπει δὲ οὕποτε.

b. Xen., *Mem.* I 1, 4:

Καὶ πολλοῖς τῶν συνόντων προηγόρευε τὰ μὲν ποιεῖν, τὰ δὲ μὴ ποιεῖν, ὡς τοῦ δαιμονίου προσημαίνοντος· καὶ τοῖς μὲν πειθομένοις αὐτῷ συνέφερε, τοῖς δὲ μὴ πειθομένοις μετέμελε.

reaction of
the
Athenians

c. Pl., *Euthyphro* 3b, where Euth. answers, when Socr. tells him about the accusation of καὶνὰ δαιμόνια εἰσφέρειν and not believing in the old ones, —:

Μανθάνω, ὁ Σώκρατες· ὅτι δὴ σὺ τὸ δαιμόνιον φῆς σαυτῷ ἔκάστοτε γίγνεσθαι. Ὡς οὖν καὶνοτομοῦντός σου περὶ τὰ θεῖα γέγραπται ταύτην τὴν γραφήν, καὶ ὡς διαβαλῶν δὴ ἔρχεται¹ εἰς τὸ δικαστήριον εἰδὼς ὅτι εὐδιάβολα τὰ τοιαῦτα πρὸς τοὺς πολλούς.

d. Cf. Xen., *Mem.* IV 3, 12, where Euthydemus says to Socrates:

Παντάπασιν ἐόικασιν, ὁ Σώκρατες, οἱ θεοὶ πολλὴν τῶν ἀνθρώπων ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι. — Τὸ δὲ καὶ, ἢ ἀδυνατοῦμεν τὰ συμφέροντα προνοεῖσθαι ὑπὲρ τῶν μελλόντων, ταύτην αὐτοὺς ἡμῖν συνεργεῖν, διὰ μαντικῆς τοῖς πυνθανομένοις φράζοντας τὰ ἀποβησόμενα καὶ διδάσκοντας ἢ ἀν δριστα γίγνοιτο; — Σοὶ δ', ἔφη, ὁ Σώκρατες, ἐόικασιν ἔτι φιλικώτερον ἢ τοῖς ἄλλοις χρῆσθαι, εἴ γε μηδὲ ἐπερωτώμενοι ὑπὸ σοῦ προσημαίνουσί σοι ἢ τε χρὴ ποιεῖν καὶ ἢ μή.

e. Cf. Xen., *Apol.* 14. Socrates having spoken about the daimonion, the judges expressed their disapproval by loud interruptions:

Οἱ δικασταὶ ἐθορύβουν, οἱ μὲν ἀπιστοῦντες τοῖς λεγομένοις, οἱ δὲ καὶ φθονοῦντες εἰ καὶ παρὰ θεῶν μειζόνων ἢ αὐτοὶ τυγχάνοι.

Socr.' strict
idea of science

221—Xen., *Mem.* I 1, 15:

'Εσκόπει δὲ περὶ αὐτῶν (the philosophers of nature) καὶ τάδε, ἀρ' ὥσπερ οἱ τάνθρωπει μανθάνοντες ἡγοῦνται τοῦθ' ὅ τι ἀν μάθωσιν ἔχοτοις τε καὶ τῶν ἄλλων ὅτε ἀν βούλωνται ποιήσειν, οὕτω καὶ οἱ τὰ θεῖα ζητοῦντες νομίζουσιν, ἐπειδὸν γνῶσιν αἵς ἀνάγκαις ἔκαστα γίγνεται, ποιήσειν, ὅταν βούλωνται, καὶ ἀνέμους καὶ ὄντατα καὶ ὥρας καὶ διου ἀν ἄλλου δέωνται τῶν τοιούτων, ἢ τοιούτον μὲν οὐδὲν οὐδὲν ἐλπίζουσιν, ἀρκεῖ δ' αὐτοῖς γνῶναι μόνον ἢ τῶν τοιούτων ἔκαστα γίγνεται.

the principle
of Cynicism

222—Xen., *Mem.* I 6, 10:

"Εοικας, ὁ Ἀντιφῶν, τὴν εὐδαιμονίαν οἰομένῳ τρυφήν καὶ πολυτέλειαν

¹ ἔρχεται - sc. Meletus.

είναι· ἐγώ δὲ νομίζω τὸ μὲν μηδενὸς δεῖσθαι θεῖον εἶναι, τὸ δὲ ὡς ἐλαχίστων ἐγγυτάτω τοῦ θείου, καὶ τὸ μὲν θεῖον κράτιστον, τὸ δὲ ἐγγυτάτω τοῦ θείου ἐγγυτάτω τοῦ κρατίστου.

223—Xen., *Mem.* IV 4, 12-14, 19, 25 (a dialogue between Socr. and Hippias):

human law
and divine
law

Socr. says: φημὶ γὰρ ἐγώ τὸ νόμιμον δίκαιον εἶναι.

Hipp.: Ἀρα τὸ αὐτὸ λέγεις, ὁ Σώκρατες, νόμιμόν τε καὶ δίκαιον εἶναι; "Εγωγε, ἔφη. Οὐ γὰρ αἰσθάνομαί σου μᾶλλον ὅποιον νόμιμον ἢ ποιῶν δίκαιον λέγεις. Νόμους δὲ πόλεως, ἔφη, γιγνώσκεις; "Εγωγε, ἔφη. Καὶ τίνας τούτους νομίζεις; "Α οἱ πολῖται, ἔφη, συνθέμενοι ὃ τε δεῖ ποιεῖν καὶ ὃν ἀπέχεσθαι ἐγράψαντο. Οὐκοῦν, ἔφη, νόμιμος μὲν ἀν εἴη ὃ κατὰ ταῦτα ποιεύμενος, ἀνομος δὲ ὃ ταῦτα παραβαίνων; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Οὐκοῦν καὶ δίκαια μὲν ἀν πράττοι ὃ τούτοις πειθόμενος, ἀδικα δ' ὃ τούτοις ἀπειθῶν; Πάνυ μὲν οὖν. Οὐκοῦν δὲ μὲν τὰ δίκαια πράττων δίκαιος, δὲ τὰ ἀδίκα ἀδίκος; Πῶς γὰρ οὐ; 'Ο μὲν ἄρα νόμιμος δίκαιος ἐστιν, δὲ ἀνομος ἀδίκος. Καὶ δὲ 'Ιππίας· Νόμους δ', ἔφη, ὁ Σώκρατες, πῶς ἀν τις ἡγήσαιτο σπουδαῖον πρᾶγμα εἶναι ἢ τὸ πείθεσθαι αὐτοῖς, οὓς γε πολλάκις αὐτοὶ οἱ θέμενοι ἀποδοκιμάσαντες μετατίθενται; Καὶ γὰρ πόλεμον, ἔφη ὁ Σωκράτης, πολλάκις ἀράμεναι αἱ πόλεις πάλιν εἰρήνην ποιοῦνται. Καὶ μάλα, ἔφη. Διάφορον οὖν τι οἵτι ποιεῖν, ἔφη, τοὺς τοῖς νόμοις πειθομένους φαυλίζων, δτι καταλυθεῖεν ἀν οἱ νόμοι, ἢ εἰ τοὺς ἐν τοῖς πολέμοις εὐτακτοῦντας φέγοις, δτι γένοιτ' ἀν εἰρήνη; ἢ καὶ τοὺς ἐν τοῖς πολέμοις ταῖς πατρίσι προθύμως βοηθοῦντας μέμφει; Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγ, ἔφη. —

(19) Ἀγράφους δέ τινας οἰσθα, ἔφη, ὁ 'Ιππία, νόμους; Τούς γ' ἐν πάσῃ, ἔφη, χώρᾳ κατὰ ταῦτα νομίζομένους. "Εχοις ἀν οὖν εἰπεῖν, ἔφη, δτι οἱ ἀνθρώποι αὐτοὺς ἔθεντο; Καὶ πῶς ἀν, ἔφη, οἱ γε οὔτε συνελθεῖν ἀπαντες ἀν δυνηθεῖεν οὔτε διόφωνοι εἰσι; Τίνας οὖν, ἔφη, νομίζεις τεθεικέναι τοὺς νόμους τούτους; 'Εγὼ μέν, ἔφη, θεοὺς οἶμαι τοὺς νόμους τούτους τοῖς ἀνθρώποις θεῖναι· καὶ γὰρ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις πρῶτον νομίζεται θεοὺς σέβειν. —

(25) Πότερον οὖν, ὁ 'Ιππία, τοὺς θεοὺς ἡγεῖ τὰ δίκαια νομοθετεῖν ἢ ἄλλα τῶν δικαίων; Οὐκ ἄλλα μὰ Δί', ἔφη· σχολῇ γὰρ ἀν ἄλλος γέ τις τὰ δίκαια νομοθετήσειεν, εἰ μὴ θεός. Καὶ τοῖς θεοῖς ἄρα, ὁ 'Ιππία, τὸ αὐτὸ δίκαιον τε καὶ νόμιμον εἶναι ἀρέσκει.

From this text the following three points may be inferred:

1—Socr. did not oppose human law to divine law, but, seeing clearly the relativity of human law, he still maintained its authority.

2—This authority of human law he founded by analogy on divine law.

3—So "righteousness" is the same for men and gods; and consequently our moral principles are not confined to the human sphere, but they are valid for the gods also.

7—A PRE-PLATONIC THEORY OF IDEAS?

A. E. Taylor, *Varia Socratica*, Ch. V, examines the meaning of the words εἰδός and ἰδέα in pre-platonic literature. He tries to prove that, especially in the medical literature of the fifth century, these terms had a rather technical sense.

"forms"-
kinds

224—a. *Thuc.* III 81:

πᾶσά τε ἰδέα κατέστη θανάτου.

b. *Ib.* 82:

Καὶ ἐπέπεσε πολλὰ καὶ χαλεπὰ κατὰ στάσιν ταῖς πόλεσι, γιγνόμενα μὲν καὶ αἱ ἑσόμενα, ἔως ἣν ἡ αὐτὴ φύσις τῶν ἀνθρώπων ἦ, μᾶλλον δὲ καὶ ἡσυχαίτερα καὶ τοῖς εἰδεσι διηλλαγμένα.

c. Aristoph., *Frogs* 384:

"Αγε νῦν ἐτέραν ὕμνων ἰδέαν τὴν καρποφόρον βασίλειαν,
Δήμητρα θεὰν, ἐπικοσμοῦντες ζαθέοις μολπαῖς κελαδεῖτε.

platonic ter-
minology in
Hippocr.

225—a. The following passage of Hippocr. is, according to Burnet and Taylor, sufficient to prove the existence of a pre-platonic theory of Ideas, and hence to refute the whole traditional view of Socr. and Plato.

Hippocr., II. ἀρχαίης ἱητρικῆς c. 15 (I 17 K.):

The author is speaking about the four elements of Empedocles. He wonders how medical men, who base their science (*τέχνη*) on this theory (*ὑπόθεσις*), can treat patients in agreement with their theory. οὐ γάρ ἔστιν αὐτοῖς, οἷμα, ἐξηυρημένον αὔτό τι ἐφ' ἐωντοῦ θερμὸν ἢ ψυχρὸν ἢ ἔηρὸν ἢ ὑγρὸν μηδενὶ ἄλλῳ εἴδει κοινωνέον.

About the interpretation of this and the following texts cp. C. Gillespie in *Class. Quarterly* 1912, and my work *Een keerpunt in Plato's denken*, pp. 86-100.

b. Cf. Hippocr., o.c. c. 19 (p. 23 K.):

Πέσσεσθαι δὲ καὶ μεταβάλλειν καὶ λεπτύνεσθαι καὶ παχύνεσθαι¹ ἐς χυμῶν εἰδός δι' ἄλλων εἰδέων καὶ παντοίων, . . . πάντων δὴ τουτέων ἥκιστα προσήκει θερμῷ ἢ ψυχρῷ πάσχειν².

Taylor explains: εἰδός = element, substance.

¹ These four infinitives are used as substantives.

² The translation "to all these things surely heat and cold are not in the least liable" (W. H. S. Jones) renders the true meaning of the sentence. πάντων δὴ τουτέων must be understood as a partitive genitive used as object. A great number of examples of this use is adduced by Nachmanson in *Dragma, Martino P. Nilsson dedicatum*, Lund 1939, pp. 313-325. A good parallel to our text may be found in Plato, Leg. 718 a: συμπάντων τούτων ἀποτελοῦντα.

226—For this more technical interpretation Taylor adduces

a. *Hippocr.*, π. φύσιος ἀνθρώπου 5 (VI 40 L.).

εἶδος =
substance?

In a previous chapter the author refuted the theory that the human body would consist of one element (ἐν εἶναι τὸν ἀνθρώπον). Now he is speaking about the four elements in the body: αἷμα, φλέγμα, χολὴ ξανθὴ καὶ μέλανα.

Καὶ τούτων πρῶτον μὲν κατὰ νόμον τὰ οὐνόματα διωρίσθαι φημὶ καὶ οὐδὲν αὐτέων τωύτῳ οὐνομα εἶναι, ἐπειτα κατὰ φύσιν τὰς ἰδέας¹ κεχωρίσθαι, καὶ οὔτε τὸ φλέγμα οὐδὲν ἔοικέναι τῷ αἷματι, οὔτε τὸ αἷμα τῇ χολῇ, οὔτε τὴν χολὴν τῷ φλέγματι. — Ἀνάγκη τοίνυν, ὅτε τοσοῦτον διήλακται ἀλλήλων τὴν ἰδέην¹ τε καὶ τὴν δύναμιν, μὴ ἐν αὐτὰ εἶναι, εἰπερ μὴ πῦρ τε καὶ θόρη ἐν τε καὶ ταύτον ἔστιν.

b. Cf. o.c., c. 2 (p. 34 L.).

Here Hippocr. is speaking of those physicians who admit that the human body consists of one element only.

Ἐν γάρ τι εἶναι φασιν, δι τι ἔκαστος αὐτέων βούλεται ὄνομάσας, καὶ τοῦτο ἐν ἑὸν μεταλλάσσειν τὴν ἰδέην καὶ τὴν δύναμιν, — καὶ γινέσθαι καὶ γλυκὺ καὶ πικρὸν καὶ λευκὸν καὶ μέλαν καὶ παντοῖον τι δῆλο.

227—a. *Hippocr.*, Π. τέχνης c. 6. (p. 10 L.):

other
examples

διαιτήμασιν ιώμενοι καὶ διλοισί τε εἰδεσιν.

Taylor: "curing by diet and by other things" („substances“).

Gillespie: „curing by modes of diet and other kinds (of treatment)“, such as φάρμακα. — This is surely right.

b. Ib., c. 4 (p. 6 L.):

τὸ τῆς τύχης εἶδος ψύλον (opposed to the *eidos* of the τέχνη).

Here *eidos* is simple a periphrasis, as we know them from Homer. Transl.: "fate in itself".

c. Ib., c. 2 (p. 4 L.).

The author tries to prove the reality of medical science by the argument that the name supposes an *eidos*. The core of the argumentation is: "what is, can be seen; what is not, cannot be seen. Arts are visible, *ergo* they are real".

Δοκεῖ δή μοι τὸ μὲν σύμπαν τέχνη εἶναι οὐδεμία οὐχ ἔοισα· καὶ γὰρ ἀλογον τῶν ἔόντων τι ἡγεῖσθαι μὴ ἔον· ἐπει τῶν γε μὴ ἔόντων τίνα ἀν τις οὐσίην θεησάμενος ἀπαγγείλειν ὡς ἔστιν; εἰ γὰρ δή ἔστι γ' ἴδειν τὰ μὴ ἔόντα τῷσπερ τὰ ἔόντα, οὐκ οἴδι, ὅπως ἀν τις αὐτὰ νομίσειε μὴ ἔόντα, ἀ γε εἰη καὶ δρθαλμοῖσιν ἴδειν καὶ γνώμη νοῆσαι ὡς ἔστιν. ἀλλ' ὅπως μὴ οὐκ ἦι τοῦτο τοιοῦτον· ἀλλὰ

¹ outward appearance.

τὰ μὲν ἔόντα αἰεὶ ὄραται τε καὶ γινώσκεται, τὰ δὲ μὴ ἔόντα οὔτε ὄραται οὔτε γινώσκεται. γινώσκεται τοίνυν, δεδιδαγμένων ἡδη «τῶν εἰδέων, ἐκάστη» τῶν τεχνέων, καὶ οὐδεμίᾳ ἔστιν ἡ γε ἐκ τινος εἰδεος οὐχ ὄραται. οἷμαι δὲ ἔγωγε καὶ τὰ ὄνόματα αὐτὰς διὰ τὰ εἰδεα λαβεῖν· ἀλογον γάρ ἀπὸ τῶν ὄνομάτων ἡγεῖσθαι τὰ εἰδεα βλαστάνειν καὶ ἀδύνατον· τὰ μὲν γάρ ὄνόματα [φύσεως] νομοθετήματα ἔστιν, τὰ δὲ εἰδεα οὐ νομοθετήματα, ἀλλὰ βλαστήματα.

It seems that by this physician ὁν and μὴ ὁν are made dependent on the being or not being of εἰδεα, and that, according to him, things have their names after the εἰδεα.

V. Wilamowitz says (*Platon II*, p. 253): "Wer ihm das beigebracht hatte, der war dem platonischen Gedanken und sogar ihrem Ausdruck, nahe".

Yet, when this author says that there is no τέχνη ἡ γε ἐκ τινος εἰδεος μὴ ὄραται, εἰδος means simply "visible form", "appearance". Nevertheless he shows a background of philosophical reflexion. Cf. *Dissoi logoi* 4 (our nr. 216, p. 147, n. 2).

the
testimony of
Proclus

228—We possess just one late testimony about a Pythagorean and a Socratic theory of Ideas.

Proclus in *Plat. Parm.* 128 e:

"Ἡν μὲν γάρ καὶ παρὰ τοῖς Πυθαγορείοις ἡ περὶ τῶν εἰδῶν θεωρία, καὶ δῆλοι καὶ αὐτὸς ἐν Σοφιστῇ τῶν εἰδῶν φίλους προσαγορεύων τοὺς ἐν Ἰταλίᾳ σοφούς, ἀλλ' ὅ γε μάλιστα πρεσβεύσας καὶ διαρρήδην ὑποθέμενος τὰ εἰδη Σωκράτης ἔστιν.

This text must be explained as a *platonizing interpretation* of Pythagoreanism and of "Socratism". S. my work, *Een keerpunt in Plato's denken*, p. 100-118.

8—THE DEATH OF SOCRATES

229—Pl., *Phaedo* 116 a-118 end:

Ταῦτ' εἰπών, ἔκεινος μὲν ἀνίστατο εἰς οἰκημά τι ὡς λουσόμενος, καὶ ὁ Κρίτων εἴπετο αὐτῷ, ἡμᾶς δ' ἐκέλευε περιμένειν. Περιεμένομεν οὖν, πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς διαλεγόμενοι περὶ τῶν εἰρημένων καὶ ἀνασκοποῦντες, τότε δ' αὖ περὶ τῆς συμφορᾶς διεξιόντες δῆτα ἡμῖν γεγονυῖα εἴη, ἀτεχνῶς ἡγούμενοι ὥσπερ πατρὸς στερηθέντες διάξειν ὄρφανοι τὸν ἔπειτα βίον. Ἐπειδὴ δὲ ἐλούσατο καὶ ἡγέθη παρ' αὐτὸν τὰ παιδία (δύο γάρ αὐτῷ υἱεῖς σμικροὶ ἦσαν, εἰς δὲ μέγας), καὶ αἱ οἰκεῖαι γυναικεῖς ἀφίκοντο, ἔκειναις ἐναντίον τοῦ Κρίτωνος διαλεχθεῖς τε καὶ ἐπιστείλας ἀπτα ἐβούλετο, τὰς μὲν γυναικας καὶ τὰ παιδία ἀπιέναι ἐκέλευσεν, αὐτὸς δὲ ἦκε παρ' ἡμᾶς.

Καὶ ἦν ἡδη ἔγγυς ἡλίου δυσμῶν· χρόνον γάρ πολὺν διέτριψεν ἐνδον. Ἐλθὼν

δέ ἐκαθέζετο λελουμένος, καὶ οὐ πολλὰ ἄττα μετὰ ταῦτα διελέχθη. Καὶ ἦκεν δό τῶν ἔνδεκα ὑπηρέτης, καὶ στὰς παρ' αὐτόν· „Ω Σώκρατες, ἔφη, οὐ καταγνώσομαι γε σοῦ ὅπερ ἄλλων καταγιγνώσκω, διτὶ μοι χαλεπαίνουσι καὶ καταφῶνται, ἐπειδὰν αὐτοῖς παραγγείλω πίνειν τὸ φάρμακον ἀναγκαζόντων τῶν ἀρχόντων. Σὲ δὲ ἐγὼ καὶ ἄλλως ἔγνωκα ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ γενναιότατον καὶ πραότατον καὶ ἄριστον ἀνδρα σόντα τῶν πώποτε δεῦρο ἀφικομένων· καὶ δὴ καὶ νῦν εὖ οἴδ’ διτὶ οὐκέτι χαλεπαίνεις, γιγνώσκεις γάρ τοὺς αἰτίους, ἄλλα ἔκείνοις. Νῦν οὖν, οἶσθα γάρ ἡ ἥλθον ἀγγέλλων· χαίρε τε καὶ πειρῶ ὡς βῆστα φέρειν τὰ ἀναγκαῖα.” Καὶ, ἀμα δακρύσας, μεταστρεφόμενος ἀπήσει. Καὶ δέ Σωκράτης, ἀναβλέψας πρὸς αὐτόν· „Καὶ σύ, ἔφη, χαίρε· καὶ ἡμεῖς ταῦτα ποιήσομεν.” Καὶ ἀμα πρὸς ἡμᾶς· „Ως ἀστεῖος, ἔφη, δὲ ἀνθρωπος· καὶ παρὰ πάντα μοι τὸν χρόνον προσήει καὶ διελέγετο ἐνίστε, καὶ ἦν ἀνδρῶν λῷστος· καὶ νῦν, ὡς γενναίως με ἀποδακρύει. 'Αλλ' ἄγε δὴ, ὁ Κρίτων, πειθώμεθα αὐτῷ, καὶ ἐνεγκάτω τις τὸ φάρμακον, εἰ τέτριπται· εἰ δὲ μή, τριψάτω ὁ ἀνθρωπος.”

Καὶ δέ Κρίτων· „Αλλ' οἴμαι, ἔφη, ἔγωγε, ὁ Σώκρατες, ἔτι ἥλιον εἶναι εἼπλι τοῖς ὅρεσι καὶ οὕπω δεδυκέναι. Καὶ ἀμα ἐγὼ οἴδα καὶ ἄλλους πάνυ δψὲ πίνοντας ἐπειδὰν παραγγελθῆ αὐτοῖς, δειπνήσαντάς τε καὶ πιόντας εὖ μάλα καὶ συγγενομένους γ' ἐνίους ὅντας τύχωσιν ἐπιθυμοῦντες. 'Αλλὰ μηδὲν ἐπείγου· ἔτι γάρ ἐγγωρεῖ.” Καὶ δέ Σωκράτης· „Εἰκότως γε, ἔφη, ὁ Κρίτων, ἐκεῖνοι τε ταῦτα ποιοῦσιν οὓς σὺ λέγεις, οἴονται γάρ κερδαίνειν ταῦτα ποιήσαντες. Καὶ ἔγωγε ταῦτα εἰκότως οὐ ποιήσω· οὐδὲν γάρ οἴμαι κερδαίνειν, ὀλίγον 117a ὕστερον πιών, ἄλλο γε ἡ γέλωτα δολήσειν παρ' ἐμαυτῷ, γλυχόμενος τοῦ ζῆν καὶ φειδόμενος οὐδενὸς ἔτι ἐνόντος. 'Αλλ' ἔθι, ἔφη, πείθου καὶ μὴ ἄλλως ποίει.”

Καὶ δέ Κρίτων ἀκούσας ἔνευσε τῷ παιδὶ πλησίον ἐστῶτι. Καὶ δέ παις ἔξελθων καὶ συχνὸν χρόνον διατρίψας ἤκειν ἄγων τὸν μέλλοντα δώσειν τὸ φάρμακον, ἐν κύλικι φέροντα τετριψμένον. 'Ιδόν δὲ δέ Σωκράτης τὸν ἀνθρωπον· „Εἰεν, ἔφη, ὁ βέλτιστε, σὺ γάρ τούτων ἐπιστήμων, τί χρὴ ποιεῖν; — Οὐδὲν ἄλλο, ἔφη, ἡ πιόντα περιέναι ἔως ἂν σου βάρος ἐν τοῖς σκέλεσι γένηται, ἐπειτα κατακεῖσθαι· καὶ οὕτως αὐτὸν ποιήσει.” Καὶ ἀμα ὥρεξε τὴν κύλικα τῷ Σωκράτει. Καὶ δέ λαβὼν καὶ μάλα Ὀλεως, ὁ 'Ἐχέκρατες, οὐδὲν τρέσας οὐδὲ διαφθείρας οὔτε τοῦ χρώματος οὔτε τοῦ προσώπου, ἄλλ' ὕσπερ εἰώθει ταυρηδὸν ὑποβλέψας πρὸς τὸν ἀνθρωπον· „Τί λέγεις, ἔφη, περὶ τοῦδε τοῦ πόμαχος πρὸς τὸ ἀποσπεῖσαι τινι, ἔξεστιν ἡ οὖ; — Τοσοῦτον, ἔφη, ὁ Σώκρατες, τρίβομεν δόσον οἱόμεθα μέτριον εἶναι πιεῖν. — Μανθάνω, ἡ δὲ ὅς. 'Αλλ' εὐχεσθαί γέ που τοῖς θεοῖς ἔξεστί τε καὶ χρή, τὴν μετοίκησιν τὴν ἐνθένδε ἐκεῖστε εὐτυχῆ γενέσθαι· c δὲ δὴ καὶ ἐγὼ εὐχομαί τε καὶ γένοιτο ταῦτη.” Καὶ ἀμ' εἰπὼν ταῦτα, ἐπισχόμενος καὶ μάλα εὐχερῶς καὶ εὐκόλως ἔξεπιεν.

Καὶ ἡμῶν οἱ πολλοὶ τέως μὲν ἐπιεικῶς οἰοί τε ἥσαν κατέχειν τὸ μὴ δακρύειν.

ώς δὲ εἰδομεν πίνοντά τε καὶ πεπωκότα, οὐκέτι ἀλλ' ἐμοῦ γε βίᾳ καὶ αὐτοῦ ἀστακτεὶ ἔχωρει τὰ δάκρυα, ὥστε ἐγκαλυψάμενος ἀπέκλαιον ἐμαυτόν, οὐ γάρ δὴ ἐκεῖνόν γε, ἀλλὰ τὴν ἐμαυτοῦ τύχην, οἵου ἀνδρός ἑταίρου ἐστερημένος εἴην.

- d 'Ο δὲ Κρίτων, ἔτι πρότερος ἐμοῦ ἐπειδὴ οὐχ οἶστος τὸν κατέχειν τὰ δάκρυα, ἔξανέστη. 'Απολλόδωρος δέ, καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ, οὐδὲν ἐπάγετο δακρύων, καὶ δὴ καὶ τότε ἀναβρυχησάμενος κλαίων καὶ ἀγανακτῶν, οὐδένα δοντινα οὐ κατέκλασε τῶν παρόντων πλήρην γε αὐτοῦ Σωκράτους. 'Εκεῖνος δέ· „Οἰα, ἔφη, ποιεῖτε, ὁ θαυμάσιοι. 'Εγὼ μέντοι οὐχ ἡκιστα τούτου ἔνεκα τὰς γυναικας ἀπέπεμψα, ἵνα μὴ τοιαῦτα πλημμελοῖεν· καὶ γάρ ἀκήκοα δτι ἐν e εὐφημίᾳ χρή τελευτᾶν. 'Αλλ' ἡσυχίαν τε ἄγετε καὶ καρτερεῖτε." Καὶ ἡμεῖς ἀκούσαντες ἡσχύνθημέν τε καὶ ἐπέσχομεν τοῦ δακρύειν.

'Ο δὲ περιελθών, ἐπειδὴ οἱ βαρύνεσθαι ἔφη τὰ σκέλη, κατεκλίθη ὑπτιος· οὕτω γάρ ἐκέλευεν ὁ ἄνθρωπος· καὶ ἀμα, ἐφαπτόμενος αὐτοῦ, οὗτος διαλιπών χρόνον ἐπεσκόπει τοὺς πόδας καὶ τὰ σκέλη· κάπειτα, σφόδρα πιέσας αὐτοῦ τὸν πόδα, ἤρετο εἰ αἰσθάνοιτο. 'Ο δ' οὐκ ἔφη. Καὶ μετὰ τοῦτο αὖθις τὰς κνήμας,

- i18a καὶ ἐπανιών οὕτως ἡμῖν ἐπεδείκνυτο δτι ψύχοιτο τε καὶ πηγνῦτο. Καὶ αὐτὸς ἥπτετο, καὶ εἶπεν δτι, ἐπειδὰν πρὸς τῇ καρδίᾳ γένηται αὐτῷ, τότε οἰχήσεται. "Ηδη οὖν σχεδόν τι αὐτοῦ ἦν τὰ περὶ τὸ ἥτρον ψυχόμενα· καὶ ἐγκαλυψάμενος, ἐνεκεκάλυπτο γάρ, εἶπεν, δὴ τελευταῖον ἐφθέγξατο· „Ω Κρίτων, ἔφη, τῷ 'Ασκληπιῷ ὅφειλομεν ἀλεκτρύνα· ἀλλὰ ἀπόδοτε καὶ μὴ ἀμελήσητε. — 'Αλλὰ ταῦτα, ἔφη, ἔσται, δ Κρίτων· ἀλλ' ὅρα εἴ τι ἀλλο λέγεις." Ταῦτα ἐρομένου αὐτοῦ, οὐδὲν ἔτι ἀπεκρίνατο· ἀλλ' ὀλίγον χρόνον διαλιπών ἐκινήθη τε καὶ δ ἄνθρωπος ἐξεκάλυψεν αὐτόν. Καὶ δέ τὰ δύματα ἔστησεν· Ιδών δὲ δ Κρίτων συνέλαβε τὸ στόμα καὶ τοὺς ὅφθαλμούς.

"Ηδε ἡ τελευτή, ω Ἐχέκρατες, τοῦ ἑταίρου ἡμῖν ἐγένετο, ἀνδρός, ως ἡμεῖς φαῖμεν ἄν, τῶν τότε δινέπειράθημεν ἀρίστου καὶ ἀλλως φρονιμωτάτου καὶ δικαιοτάτου.

EIGHTH CHAPTER

THE MINOR SOCRATICS

I—THE MEGARIAN SCHOOL

230—a. Diog. II 106:

Euclides

Εύκλειδης ἀπὸ Μεγάρων τῶν πρὸς Ἰσθμῷ ἡ Γελῶος κατ' ἐνίους. — οὗτος καὶ τὰ Παρμενίδεια μετεχειρίζετο, καὶ οἱ ἀπὸ αὐτοῦ Μεγαρικοὶ προσηγορεύοντο, εἰτ' Ἐριστικοί, ὕστερον δὲ Διαλεκτικοί, ... διὰ τὸ πρὸς ἑρώτησιν καὶ ἀπόχρισιν τοὺς λόγους διατίθεσθαι. πρὸς τοῦτον φησιν ὁ Ἐρμόδωρος ἀφικέσθαι Πλάτωνα καὶ τοὺς λοιποὺς φιλοσόφους μετὰ τὴν τοῦ Σωκράτους τελευτήν, δείσαντας τὴν ὀμβρήτητα τῶν τυράννων.

b. Ib.:

Οὗτος ἐν τῷ ἀγαθὸν ἀπερφαίνετο πολλοῖς ὄνόμασι καλούμενον· ὅτε μὲν γάρ φρόνησιν, ὅτε δὲ θεόν, καὶ ἄλλοτε νοῦν καὶ τὰ λοιπά. τὰ δὲ ἀντικείμενα τῷ ἀγαθῷ ἀνήρει μὴ εἶναι φάσκων.

he connects
the Eleatic
with the
Socratic
ἀγαθὸν

231—a. Diog. II 108:

Eubulides

Τῆς δὲ Εύκλειδου διαδοχῆς¹ ἔστι καὶ Εὐθουλίδης ὁ Μιλήσιος, ὃς καὶ πολλοὺς ἐν διαλεκτικῇ λόγους ἡρώτησε, τόν τε ψευδόμενον καὶ τὸν διαλανθάνοντα καὶ Ἡλέκτραν καὶ ἐγκεκαλυμμένον καὶ σωρείτην καὶ κερατίνην καὶ φαλακρόν.

the liar

b. Cic., Acad. II 96:

Si dicis te mentiri verumque dicis, mentiris; dicis autem te mentiri verumque dicis, mentiris igitur. — Haec Chrysippaea sunt, ne ab ipso quidem dissoluta.

To consult: A. Rüstow, *Der Lügner. Theorie, Geschichte und Auflösung*, Leipzig 1910.

the hidden
one, the
Electra,
the veiled
person

c. Lucianus, Βίων πρᾶσις 22:

Ἡλέκτραν μὲν ἔκεινην τὴν πάνυ, τὴν Ἀγαμέμνονος, ἡ τὰ αὐτὰ οἴδε τε ἄμα καὶ οὐκ οἴδε· παρεστῶτος γάρ αὐτῇ τοῦ Ὁρέστου ἔτι ἀγνῶτος οἴδε μὲν Ὁρέσ-

¹ Eubulides, Diod. Cronus and Stilpo were at least two generations younger than Euclides. Eubulides and Diodorus polemize against Aristotle; Stilpo died 290. The elder Stoic philosophers combat the arguments of these thinkers.

την δτι ἀδελφὸς αὐτῆς, δτι δὲ οὔτος Ὁρέστης ἀγνοεῖ. τὸν δ' αὐτὸν ἐγκεκαλυμμένον καὶ πάνυ θαυμαστὸν ἀκούσῃ λόγον· ἀπόχριναι γάρ μοι, τὸν πατέρα οἰσθα τὸν σεαυτοῦ; Ναί. Τί οὖν; ἦν σοι παραστήσας τινὰ ἐγκεκαλυμμένον ἔρωμα, τοῦτον οἰσθα; τί φήσεις; Δηλαδὴ ἀγνοεῖν. Ἀλλὰ μήν αὐτὸς οὔτος ἦν ὁ πατὴρ ὁ σός. ὥστε εἰ τοῦτον ἀγνοεῖς, δῆλος εἰ τὸν πατέρα τὸν σὸν ἀγνοῶν.

"the Horns"

d. Diog. II 187:

Εἴ τι οὐκ ἀπέβαλες, τοῦτο ἔχεις, κέρατα δὲ οὐκ ἀπέβαλες· κέρατα ἄρα ἔχεις.

"the heap",
the bald-
headed

e. Diog. VII 82:

Οὐχὶ τὰ μὲν δύο ὅλιγα ἔστιν; οὐχὶ δὲ καὶ τὰ τρία; οὐχὶ δὲ καὶ ταῦτα μέν, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ τέσσαρα; καὶ οὕτω μέχρι τῶν δέκα· τὰ δὲ δύο ὅλιγα ἔστι· καὶ τὰ δέκα ἄρα.

Cf. the argument of Zeno of Elea about the bushel of corn. By Eubul. the problem is extended to that of the sphere of validity of contradictory predicates: when begins bald-headedness, when wealth, when poverty? Neither quantity nor quality can be thought, according to Megarian logic, no more than relation. Only the category of substance stands firm.

the argu-
ments
against
motion
of Diod.
Cronus

232—The Megarians also deny the Aristotelian categories of ποιεῖν and πάσχειν, denying real motion. Diodorus Cronus, a disciple of Eubulides, renews the arguments of Zeno against motion, pointing them against Aristotle and his definition of space.

Sext., *Adv. Math.* X (= *Against the Physicists* II), 85 f.:

Κομίζεται δὲ καὶ ἄλλη τις ἐμβριθής ὑπόμνησις εἰς τὸ μὴ εἶναι κίνησιν ὑπὸ Διοδώρου τοῦ Κρόνου, δι᾽ ἣς παρίστησιν δτι κινεῖται μὲν οὐδὲ ἐν, κεκίνηται δέ, καὶ μὴ κινεῖσθαι μέν, τοῦτο ἀκόλουθόν ἔστι ταῖς κατ’ αὐτὸν τῶν ἀμερῶν ὑποθέσεσιν¹. (86) τὸ γάρ ἀμερὲς σῶμα δρεῖται ἐν ἀμερεῖ τόπῳ περιέχεσθαι καὶ διὰ τοῦτο μήτε ἐν αὐτῷ κινεῖσθαι (ἐκπεπλήρωκε γάρ αὐτὸν, δεῖ δὲ τόπον ἔχειν μείζονα τὸ κινούμενον) μήτε ἐν φῇ μὴ ἔστιν· οὕπω γάρ ἔστιν ἐν ἐκείνῳ, ίνα καὶ ἐν αὐτῷ κινηθῆ. ὥστε οὐδὲ κινεῖται, κεκίνηται δὲ κατὰ λόγον· τὸ γάρ πρότερον ἐν τῷδε τῷ τόπῳ θεωρούμενον, τοῦτο ἐν ἑτέρῳ νῦν θεωρεῖται τόπῳ, ὅπερ οὐκ ἂν ἐγεγόνει μὴ κινηθέντος αὐτοῦ.

passing
away turns
out to be
impossible

233—Qualitative change proved to be impossible by the arguments of the heap and the bald-headed. Now also passing away turns out to be impossible.

¹ "This follows from his assumption of indivisibles." Diod. was an atomist.

Sextus, *Adv. Math.* X 347:

Ἄλγον συνηρώτηκε καὶ ὁ Κρόνος τοιοῦτον. εἰ φθείρεται τὸ τειχίον, ἢ τοι ὅτε ἀπτονται ἀλλήλων οἱ λίθοι καὶ εἰσὶν ἡρμοσμένοι φθείρεται τὸ τειχίον ἢ ὅτε διεστᾶσιν· οὔτε δὲ ὅτε ἀπτονται ἀλλήλων καὶ εἰσὶν ἡρμοσμένοι φθείρεται τὸ τειχίον οὔτε ὅτε διεστᾶσιν ἀπ' ἀλλήλων· οὐκ ἄρα φθείρεται τὸ τειχίον.

234—Both movement and change are explained by Aristotle by means of the notion of *dynamis*: there is a *δυνάμει* *δν*, which is brought to actuality (*ἐνέργεια*) by an effecting cause. Diodorus argues against this idea of *dynamis*.

Aristotle, *Metaph.* Η 3, 1046 b²⁹:

Εἰσὶ δέ τινες οἱ φασιν, οἷον οἱ Μεγαρικοί, ὅταν ἐνεργῇ μόνον δύνασθαι¹, δέ τοι μὴ ἐνεργῇ οὐ δύνασθαι, οἷον τὸν μὴ οἰκοδομοῦντα οὐ δύνασθαι οἰκοδομεῖν, ἀλλὰ τὸν οἰκοδομοῦντα δέ ταν οἰκοδομῆ· δύοις δέ καὶ ἐπὶ τῶν ἀλλων. οἵ τα συμβαίνοντα ἀποτα οὐ χαλεπὸν ἰδεῖν.—“Ωστε οὗτοι οἱ λόγοι ἔξαιροῦσι καὶ κίνησιν καὶ γένεσιν· ἀεὶ γάρ το τε ἑστηκός ἔστηξεται καὶ τὸ καθήμενον καθεδεῖται· οὐ γάρ ἀναστῆσεται, ἀν καθέζηται· ἀδύνατον γάρ ἔσται ἀναστῆναι ὅ γε μὴ δύναται ἀναστῆναι.

235—When we put it in modern terms, Diod. denied the modal categories: Diod. denies what is possible is to him identical with what is real, what is real with what is necessary. What is not necessary, is to him directly impossible.

Epict., *Diss.* II 19, I:

the κυριεύων

‘Ο κυριεύων λόγος ἀπὸ τοιούτων τινῶν ἀφορμῶν ἥρωτῆσθαι φαίνεται. Κοινῆς γάρ οὖσης μάχης τοῖς τρισὶ τούτοις πρὸς ἀλληλα, τῷ πᾶν παρεληλυθός ἀληθὲς ἀναγκαῖον εἶναι καὶ τῷ δυνατῷ ἀδύνατον μὴ ἀκολουθεῖν καὶ τῷ δυνατὸν εἶναι δοῦτος τοῦτον ἀληθὲς οὖτος τοῦτον ἔσται, συνιδὼν τὴν μάχην ταύτην δοῦτος τῇ τῶν πρώτων δυεῖν πιθανότητι συνεχρήσατο πρὸς παράστασιν τοῦ μηδὲν εἶναι δυνατὸν δοῦτος τοῦτον ἀληθὲς οὖτος τοῦτον ἔσται.

Cp. E. Zeller, *Ueber den κυριεύων des Megarikers Diodor*, Berlin 1882.

K. Joël, *Gesch. d. ant. Phil.* I, pp. 852-855: Diodorus reduces the hypothetical thesis to a categorical one, and causality to substance; for there is no possibility without its realisation, no potentiality without actuality. There are no germs and no developments. All is fixed and ready. Nothing remains than the judgment of identity.

236—Diog. II 112:

Stilpo

Τῶν δὲ ἀπ' Εὐκλείδου ἔστι καὶ ... Στίλπων ὁ Μεγαρεύς, διασημότατος

¹ δέ ταν ἐνεργῇ μόνον δύνασθαι - that a thing is possible only when it is realized.

φιλόσοφος.—(113) τοσοῦτον δ' εύρεσιλογία καὶ σοφιστείᾳ προηγγε¹ τοὺς ἄλλους, ὅστε μικροῦ δεῖσαι πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα ἀφορῶσαν εἰς αὐτὸν μεγαρίσαι.

he denies the possibility of predication 237—As a consequence of Diodorus' logic Stilpo denies logical subordination.

Plut., *Adv. Coloten* 23, p. 1120 A:

Οὐ μὴν ἀλλὰ τὸ ἐπὶ Στίλπωνος τοιοῦτον ἔστιν. εἰ περὶ ἵππου τὸ τρέχειν κατηγοροῦμεν, οὐ φῆσι ταῦτὸν εἶναι τῷ περὶ οὐ κατηγορεῖται τὸ κατηγορούμενον, ἀλλ' ἔτερον μὲν ἀνθρώπῳ τοῦ τί ἦν εἶναι τὸν λόγον, ἔτερον δὲ τῷ ἀγαθῷ· καὶ πάλιν τὸ ἵππον εἶναι τοῦ τρέχοντα εἶναι διαφέρειν. ἐκατέρου γάρ ἀπαιτούμενοι τὸν λόγον οὐ τὸν αὐτὸν ἀποδίδομεν ὑπέρ ἀμφοῖν. διθεν ἀμαρτάνειν τοὺς ἔτερους κατηγοροῦντας. εἰ μὲν γάρ ταῦτὸν ἔστι τῷ ἀνθρώπῳ τὸ ἀγαθὸν καὶ τῷ ἵππῳ τὸ τρέχειν, πῶς καὶ σιτίου καὶ φαρμάκου τὸ ἀγαθόν, καὶ νῆ Δία πάλιν λέοντος καὶ κυνὸς τὸ τρέχειν κατηγοροῦμεν; εἰ δ' ἔτερον, οὐκ ὀρθῶς ἀνθρωπὸν ἀγαθὸν καὶ ἵππον τρέχειν λέγομεν.

he denies also the existence of ideas 238—Diog. II 1, 19:

Δεινὸς δ' ἄγαν ὅν ἐν τοῖς ἐριστικοῖς ἀνήρει καὶ τὰ εἴδη καὶ ἔλεγε τὸν λέγοντα ἀνθρωπὸν λέγειν μηδένα· οὔτε γάρ τόνδε λέγειν οὔτε τόνδε· τί γάρ μᾶλλον τόνδε ή τόνδε; οὐδ' ἄρα τόνδε. καὶ πάλιν· τὸ λάχανον οὐκ ἔστι τὸ δεικνύμενον· λάχανον μὲν γάρ ἦν πρὸ μυρίων ἐτῶν· οὐκ ἄρα ἔστι τοῦτο λάχανον.

Stilpo on this point agrees with Antisthenes, who said to Plato: "I see the horse, but the horse-ness I don't see" (see our nr. 253).

resemblance with Cynicism and Stoics 239—In his stile of life also Stilpo shows great resemblance with the Cynics and with later Stoics: he is said to have been a disciple of the Cynic Diogenes, and the master of the Stoic Zeno. He seems to hold the ideal of the sage, who is αὐτάρκης and does not even need friends.

Seneca, *Epst. I 9, 1*:

ἀπάθεια An merito reprehendat in quadam epistula Epicurus eos, qui dicunt sapientem se ipso esse contentum et propter hoc amico non indigere, desideras scire. Hoc obicitur Stilboni ab Epicuro et iis, quibus summum bonum visum est animus inpatientis. (2) In ambiguitatem incidendum est, si exprimere ἀπάθειαν uno verbo cito voluerimus et inpatientiam dicere. Poterit enim contrarium ei, quod significare volumus, intellegi.

¹ Intr.: he surpassed all others.

Nos eum volumus dicere, qui respuat omnis mali sensum: accipietur is, qui nullum ferre possit malum. Vide ergo, num satius sit aut invulnerabilem animum dicere aut animum extra omnem patientiam positum. (3) Hoc inter nos (Stoicos) et illos interest: noster sapiens vincit quidem incommodum omne, sed sentit; illorum ne sentit quidem. Illud nobis et illis commune est: sapientem se ipso esse contentum; sed tamen et amicum habere vult et vicinum et contubernalem, quamvis sibi ipse sufficiat.

2—THE SCHOOLS OF ELIS AND ERETRIA

240—Diog. II 105:

Phaedo and
Menedemus

Φαίδων Ἡλεῖος ... μετεῖχε Σωκράτους. — διάδοχος δ' αὐτοῦ Πλείσταινος* Ἡλεῖος, καὶ τρίτοι ἀπ' αὐτοῦ οἱ περὶ Μενέδημον τὸν Ἐρετριέα καὶ Ἀσκληπιάδην τὸν Φλειάσιον, μεταγνόντες¹ ἀπὸ Στίλπωνος, καὶ ἔως μὲν τούτων Ἡλειακοὶ προσηγορεύοντο, ἀπὸ δὲ Μενεδήμου Ἐρετριακοί.

241—Diog. II 134:

M. reasons in
the same way
as Stilpo
about
predication

καὶ δὴ καὶ τόδε ἐρωτᾶν εἰώθει (ὁ Μενέδημος). Τὸ ἔτερον τοῦ ἔτερου ἔτερόν ἔστι; Ναί. Ἐτερον δέ ἔστι τὸ ὡφελεῖν τοῦ ἀγαθοῦ; Ναί. Οὐκ ἄρα τὸ ἀγαθὸν ὡφελεῖν ἔστιν.

242—Diog. II 135:

he also rejects
the negative
judgments

Ἀνήρει δέ, φασί, καὶ τὰ ἀποφατικὰ τῶν ἀξιωμάτων, καταφατικὰ τιθείς· καὶ τούτων τὰ ἀπλᾶ προσδεχόμενος τὰ οὐχ ἀπλᾶ ἀνήρει, λέγων συνημμένα καὶ συμπεπλεγμένα.

3—THE CYNICS

243—Diog. VI 1:

Antisthenes

Ἀντισθένης Ἀντισθένους Ἀθηναῖος. ἐλέγετο δ' οὐκ εἶναι θιαγενῆς· — ἐδόκει γάρ εἶναι Θράττης μητρός. — οὗτος κατ' ἀρχὰς μὲν ἤκουσε Γοργίου

¹ μεταγνόντες - "having changed their mind". A probable correction of Emperius, adopted by Ritter and Preller, *Hist. phil. Gr.* The ms have μετάγοντες, which may be used intransitively in the sense of "taking a different route", changing their course (e.g. Xen., *Cyrop.* 7, 4, 8). Only the praesens does not fit in here.

* Πλείσταινος — a correction of Roeper for Πλείστανος.

τοῦ φήτορος· δίθεν τὸ φήτορικὸν εἶδος ἐν τοῖς διαλόγοις ἐπιφέρει. — (2) ὅστερον δὲ παρέβαλε Σωκράτει καὶ τοσοῦτον ὄντα αὐτοῦ, ὥστε παρήνει τοῖς μαθηταῖς γενέσθαι αὐτῷ πρὸς Σωκράτην συμμαθητάς. οἰκῶν τ' ἐν Πειραιεῖ καθ' ἔκάστην ἡμέραν τοὺς τετταράκοντα σταδίους ἀνιών ἤκουε Σωκράτους, παρ' οὖ καὶ τὸ καρτερικὸν λαβὼν καὶ τὸ ἀπαθὲς ζηλώσας κατῆρξε πρῶτος τοῦ κυνισμοῦ.

the principle
of Cynicism

b. The principle of Cynicism is formulated in the words ascribed by Xenophon to Socrates: τὸ μὲν μηδενὸς δεῖσθαι θεῖον εἶναι, τὸ δὲ ὡς ἐλαχίστων ἐγγυτάτω τοῦ θείου. (S. our nr. 222).

Diog. VI 105 attributes them to the Cynic Diogenes of Sinope:

καθάπερ Διογένης, δις ἔφασκε θεῶν μὲν ἵδιον εἶναι μηδενὸς δεῖσθαι, τῶν δὲ θεοῖς ὁμοίων τὸ ὀλέγων χρήζειν.

Antisth.
makes a
show of it

c. Diog. VI 8:

στρέψαντος αὐτοῦ τὸ διερρωγός τοῦ τρίβωνος εἰς τὸ προφανές Σωκράτης ἴδων φησιν „ὅρῶ σου διὰ τοῦ τρίβωνος τὴν φιλοδοξίαν”.

the name
"Cynics"

d. Ib. 13:

Διελέγετο δὲ ἐν τῷ Κυνοσάργει γυμνασίῳ μικρὸν ἀποθεν τῶν πυλῶν· δίθεν τινὲς καὶ τὴν κυνικήν φασιν ἐντεῦθεν ὀνομασθῆναι. αὐτός τ' ἐπεκαλεῖτο 'Απλοκύων.

virtue the
supreme
good

. 244—a. Diog. VI 104:

'Αρέσκει δὲ αὐτοῖς (τοῖς Κυνικοῖς) καὶ τέλος εἶναι τὸ κατ' ἀρετὴν ζῆν, ὡς 'Αντισθένης φησιν ἐν τῷ 'Ηρακλεῖ.

ponos

b. Ib. 2:

Καὶ δτι δὲ πόνος ἀγαθόν, συνέστησε¹ (δὲ 'Αντ.) διὰ τοῦ μεγάλου 'Ηρακλέους καὶ τοῦ Κύρου, τὸ μὲν ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων, τὸ δὲ ἀπὸ τῶν βαρβάρων ἐλκύσας².

askesis

c. Diog. VI 70:

Διτήν δὲ ἔλεγεν (ὁ Διογένης) εἶναι τὴν ἀσκησιν, τὴν μὲν ψυχικήν, τὴν δὲ σωματικήν. — εἶναι δὲ ἀτελῆ τὴν ἑτέραν χωρὶς τῆς ἑτέρας. — (71) οὐδέν γε μὴν ἔλεγε τὸ παράπαν ἐν τῷ βίῳ χωρὶς ἀσκήσεως κατορθοῦσθαι, δυνατὴν δὲ ταύτην πᾶν ἐκνικῆσαι.

¹ συνέστησε - he "exhibited", illustrated this by the examples of H. and C.

² Antisth. effaced the difference between Greeks and barbarians, free men and slaves, men and women: both have the same virtue and the same spiritual calling. Cf. later the Stoic Musonius Rufus.

245—a. Diog. VI 3:

"Ἐλεγέ τε (sc. ὁ Ἀντισθένης) συνεχές· μανείην μᾶλλον η ἡσθείην.

fierce
rejection of
ἡδονή

b. Stob., *Flor.* 29, 65 (III 640, 5 Hs.):

'Ἀντισθένους · ἡδονὰς τὰς μετὰ τοὺς πόνους διωκτέον, ἀλλ' οὐχὶ τὰς πρὸ τῶν πόνων.

a more
tempered
saying

246—a. Diog. VI 103:

'Αρέσκει οὖν αὐτοῖς (τοῖς Κυνικοῖς) τὸν λογικὸν καὶ τὸν φυσικὸν τόπον περιαιρεῖν¹..., μόνων δὲ προσέχειν τῷ ἡθικῷ. καὶ ὅπερ τινὲς ἐπὶ Σωκράτους, τοῦτο Διοκλῆς ἐπὶ Διογένους ἀναγράφει τοῦτον φάσκων λέγειν · Δεῖ ζητεῖν

they are not
interested in
theoretical
problems

ὅττι τοι ἐν μεγάροισι κακόν τ' ἀγαθόν τε τέτυκται.

παραιτοῦνται² δὲ καὶ τὰ ἔγκυρα μαθήματα · γράμματα γοῦν μὴ μανθάνειν ἔφασκεν ὁ Ἀντισθένης τοὺς σώφρονας γενομένους, ἵνα μὴ διαστρέφοιντο³ τοῖς ἀλλοτρίοις.

b. Ib. II:

virtue a thing
of deeds, not
of learning

τὴν τε ἀρετὴν τῶν ἔργων εἶναι μήτε λόγων πλείστων δεομένην μήτε μαθημάτων.

c. Ib. 7:

what is most
necessary to
learn

'Ἐρωτηθεὶς (ὁ Ἀντισθένης), τί τῶν μαθημάτων ἀναγκαιότατον, ἔφη „τὸ κακὰ ἀπομαθεῖν”. — (8) ἐρωτηθεὶς ὑπό του —, τί ποιῶν καλὸς κάγαθός ἔσοιτο, ἔφη · „εἰ τὰ κακὰ δὲ ἔχεις ὅτι φευκτά ἔστι μάθοις παρὰ τῶν εἰδότων.”

247—a. Yet Antisth. speaks of φρόνησις, which has to him clearly φρόνησις a rational character.

Diog. VI 13:

Τεῖχος ἀσφαλέστατον φρόνησιν · μήτε γάρ καταρρεῖν μήτε προδίδοσθαι. τείχη κατασκευαστέον ἐν τοῖς αὐτῶν ἀναλότοις λογισμοῖς.

b. Antisth. and the Cynics probably are meant by Plato in *Rep.* VI 505b, where he speaks of the κομψότεροι:

'Αλλὰ μὴν καὶ τόδε γε οἴσθι, ὅτι τοῖς μὲν πολλοῖς ἡδονὴ δοκεῖ εἶναι τὸ ἀγαθόν, τοῖς δὲ κομψοτέροις φρόνησις, ... καὶ ὅτι γε ... οἱ τοῦτο ἡγούμενοι

¹ περιαιρεῖν - to take away.

² παραιτοῦνται - they reject.

³ διαστρέφοιντο - that they might not be confounded by.

οὐκ ἔχουσι δεῖξαι ήτις φρόνησις, ἀλλ' ἀναγκάζονται τελευτῶντες τὴν τοῦ ἀγαθοῦ φάναι.

the ideal of
the sage

248—*a. Diog. VI 11:*

Αὐτάρκη γάρ τὴν ἀρετὴν εἶναι πρὸς εὐδαιμονίαν, μηδενὸς προσδεομένην διτὶ μὴ Σωκρατικῆς ἴσχύος . . . , τὴν τ' ἀδόξιαν¹ ἀγαθὸν καὶ ἵσον τῷ πόνῳ.— (105) Ἀρέσκει δ' αὐτοῖς καὶ λιτῶς βιοῦν, αὐτάρκεσι χρωμένοις σιτίοις καὶ τρίβωσι μόνοις, πλούτου καὶ δόξης καὶ εὐγενείας καταφρονοῦσιν. Ἑνιοὶ τε γοῦν καὶ βοτάναις καὶ παντάπασιν ὑδατὶ χρῶνται ψυχρῷ σκέπαις τε ταῖς τυχούσαις καὶ πίθοις, καθάπερ Διογένης, ὃς ἔφασκε θεῶν μὲν ἰδιον εἶναι μηδενὸς δεῖσθαι, τῶν δὲ θεοῖς ὄμοιών τὸ διάγων χρήσειν.— τὰ δὲ μεταξὺ ἀρετῆς καὶ κακίας ἀδιάφορα² λέγουσιν. — (II) τὸν σοφὸν οὐ κατὰ τοὺς κειμένους νόμους πολιτεύσεσθαι³, ἀλλὰ κατὰ τὸν τῆς ἀρετῆς. γαμήσειν τε τεκνοποίας χάριν ταῖς εὐφυεστάταις συνιόντα γυναιξὶ· καὶ ἐρασθήσεσθαι δέ· μόνον γάρ εἰδέναι τὸν σοφὸν τίνων χρὴ ἐρᾶν. Ἐλεγε δὲ⁴ καὶ κοινάς εἶναι δεῖν τὰς γυναικας γάμον μηδένα νομίζων, ἀλλὰ τὸν πείσαντα τῇ πεισθείσῃ συνεῖναι· κοινοὺς δὲ διὰ τοῦτο καὶ τοὺς υἱέας. (73) μηδέν τε ἀτοπὸν εἶναι ἐξ Ἱεροῦ τι λαβεῖν ἢ τῶν ζῴων⁵ τινὸς γεύσασθαι· μηδ' ἀνόσιον εἶναι τὸ καὶ τῶν ἀνθρωπείων κρεῶν ἄψασθαι, ὡς δῆλον ἐκ τῶν ἀλλοτρίων ἔθῶν.

against
conventions

b. *Diog. VI 63:*

ἐρωτηθεὶς πόθεν εἴη, „κοσμοπολίτης”, ἔφη (ὁ Διογένης).

cosmopo-
litarianism
Antisth.
about politics

249—*Stob., Flor. 45, 28 (II, p. 192 Hs):*

‘Αντισθένης ἐρωτηθεὶς, πῶς ἀν τις προσέλθοι πολιτείᾳ, εἶπε· „καθάπερ πυρί, μήτε λιαν ἐγγύς, ἵνα μὴ καῆς, μήτε πόρρω, ἵνα μὴ ῥιγώσῃς.”

¹ ἀδόξια - εὐχεία being nearly the most important thing in life in the eyes of an ancient Greek, Antisth. teaches man to accept ἀδόξια as a spiritual training.

Diog. VI 3 says of him:

ἀκούσας ποτὲ διτὶ Πλάτων αὐτὸν κακῶς λέγει, „βασιλικόν”, ἔφη „καλῶς ποιοῦντα κακῶς ἀκούειν.”

Cf. Marcus Antoninus VI 36: βασιλικόν, εὖ μὲν πράττειν, κακῶς δὲ ἀκούειν.

² ἀδιάφορα - Cp. the later Stoic terminology.

³ πολιτεύσεσθαι - live.

⁴ Ἐλεγε δὲ - Here Antisth. is the subject (cp. Xen., *Symp.* IV 38), in the next sentence (73) Diogenes.

⁵ ζῷων - Wendland proposed ζόντων. The meaning is doubtless that he did not shrink from eating raw flesh, a consequence of the “back-to-nature”-movement, preached by Antisthenes and his followers.

250—*a.* Philodem., *De piet.* c. 7a (Diels, *Dox.* 538):

philosophical monotheism

Παρ' Ἀντισθένει δὲ ἐν μὲν τῷ Φυσικῷ λέγεται τὸ κατὰ νόμου εἶναι πολλοὺς θεούς, κατὰ δὲ φύσιν ἔνα.

b. Clem., *Protr.* 71:

'Αντισθένης ... θεὸν οὐδενὶ ἐσικέναι φησίν· διόπερ αὐτὸν οὐδεὶς ἐκμαθεῖν ἔξι εἰκόνος δύναται.

251—Stob., *Ecl.* II 31, 76 (p. 215, 1 W.):

Sages are near to the

'Αντισθένης ἐρωτηθεὶς ὑπό τίνος τί διδάξει τὸν οὐίον, εἶπεν· „εἰ μὲν θεοῖς gods μέλλει συμβιοῦν, φιλόσοφον, εἰ δὲ ἀνθρώποις, φήτορα.”

god

252—*a.* Arist., *Metaph.* Δ 29, 1024 b²²:

Only its own notion can be attributed to a thing

διὸ 'Αντισθένης φετο εὐήθως μηθὲν ἀξιῶν λέγεσθαι πλὴν τῷ οἰκείῳ ἐν ἐφ' ἐνός' —

b. Cf. Plato, *Soph.* 251 a:

Λέγομεν ἀνθρωπον δὴ που πόλλ' ἄττα ἐπονομάζοντες, τὰ τε χρώματα ἐπιφέροντες αὐτῷ καὶ τὰ σχήματα καὶ μεγέθη καὶ κακίας καὶ ἀρετάς, ἐν οἷς πᾶσι καὶ ἔτεροι μυρίοις οὐ μόνον ἀνθρωπον αὐτὸν εἰναί φαμεν, ἀλλὰ καὶ ἀγαθὸν καὶ ἔτερα ἀπειρα, καὶ τάλλα δὴ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον οὕτως ἐν ἔκαστον ὑποθέμενοι πάλιν αὐτὸν πολλὰ καὶ πολλοῖς ὄντοις λέγομεν. — "Οθεν γε, οἴμαι, τοῖς τε νέοις καὶ τῶν γερόντων τοῖς δψιμαθέσι (i. e. Antisthenes) θοίνην παρεσκευάκαμεν· εὐθὺς γάρ ἀντιλαβέσθαι παντὶ πρόχειρον ὡς ἀδύνατον τὰ τε πολλὰ ἐν καὶ τὸ ἐν πολλὰ εἶναι, καὶ δὴ που χαίρουσιν οὐκ ἔῶντες ἀγαθὸν λέγειν ἀνθρωπον, ἀλλὰ τὸ μὲν ἀγαθὸν ἀγαθόν, τὸν δὲ ἀνθρωπον ἀνθρωπον. 'Εντυγχάνεις γάρ, δ Θεαίτητε, ὡς ἐγῷμαι, πολλάκις τὰ τοιαῦτα ἐσπουδακόσιν, ἐνίστε πρεσβυτέροις ἀνθρώποις, καὶ ὑπὸ πενίας τῆς περὶ φρόνησιν κτήσεως τὰ τοιαῦτα τεθαυμακόσι, καὶ δὴ τι καὶ πάσσοφον οἰομένοις τοῦτο αὐτὸν ἀνηργήκεναι.

c. Arist., *Metaph.* Η 3, 1043 b²³:

definition is impossible

(The difficulty of Antisth. c.s.) δτι οὐκ ἔστι τὸ τί ἔστιν ὁρίσασθαι (τὸν γάρ δρον λόγον εἶναι μακρόν).

d. Cf. Pl., *Theaet.* 201 c:

'Ἐγὼ γάρ αὐτὸν ἀδόκουν ἀκούειν τινῶν, δτι τὰ μὲν πρῶτα οἰονπερὶ στοιχεῖα, ἐξ ὧν ἡμεῖς τε συγκείμεθα καὶ τάλλα, λόγον οὐκ ἔχοι¹. αὐτὸν γάρ καθ' αὐτὸν

¹ λόγον οὐκ ἔχοι - "are such that no account can be given of them" (Cornford).

ἔκαστον ὄνομάσαι μόνον εἶη, προσειπεῖν δὲ οὐδὲν ἄλλο δυνατόν, οὕθ' ὡς ἔστιν οὕθ' ὡς οὐκ ἔστιν. — δεῖν δέ, εἰπερ ἣν δυνατὸν αὐτὸν λέγεσθαι καὶ εἰχεν οἰκεῖον αὐτοῦ λόγον, ἀνευ τῶν ἄλλων ἀπάντων λέγεσθαι. νῦν δὲ ἀδύνατον εἶναι ὅτιον τῶν πρώτων ρήθηναι λόγῳ, οὐ γάρ εἶναι αὐτῷ ἄλλ' ἢ ὄνομάζεσθαι μόνον· ὄνομα γάρ μόνον ἔχειν.

there are no
ideas in
Plato's
sense

253—Simpl., *in Ar. Categ.* 208, 28 Kalbf.:

Τῶν δὲ παλαιῶν οἱ μὲν ἀνήροις τὰς ποιότητας τελέως; τὸ ποιὸν συγχωροῦντες εἶναι, ὡσπερ Ἀντισθένης, ὃς ποτε Πλάτωνι διαμφισθητῶν „δ. Πλάτων”, ἐφη, „ἴππον μὲν ὁρῶ, ιππότητα δὲ οὐχ ὁρῶ”.

4—THE SCHOOL OF CYRENE

Aristippus **254—a.** Diog. II 65:

Ἀρίστιππος τὸ μὲν γένος ἦν Κυρηναῖος, ἀφιγμένος δὲ Ἀθήναζε, καθά φησιν Αἰσχίνης, κατὰ κλέος Σωκράτους.

b. Aristocles ap. Euseb., *Praef. ev.* XIV 18, 31:

Σωκράτους δ' ἔταιρος Ἀρίστιππος ἦν, ὁ τὴν καλουμένην Κυρηναϊκὴν συστησάμενος αἵρεσιν.

ἡδονή¹
the supreme
good

255—Diog. II 87:

Δοκεῖ δ' αὐτοῖς καὶ τέλος εὐδαιμονίας διαφέρειν. τέλος μὲν γάρ εἶναι τὴν κατὰ μέρος ἡδονήν, εὐδαιμονίαν δὲ τὸ ἐκ τῶν μερικῶν ἡδονῶν σύστημα, αἷς συναριθμοῦνται καὶ αἱ παρωχηκυῖαι καὶ αἱ μέλλουσσαι. (88) εἶναι τε τὴν μερικὴν ἡδονὴν δι' αὐτὴν αἱρετήν, τὴν δὲ εὐδαιμονίαν οὐ δι' αὐτὴν, ἀλλὰ διὰ τὰς κατὰ μέρος ἡδονάς. πίστιν δ' εἶναι τοῦ τέλος εἶναι τὴν ἡδονὴν τὸ ἀπροσιρέτως¹ ἡμᾶς ἐκ παλίων ὥκειῶσθαι πρὸς αὐτὴν, καὶ τυχόντας αὐτῆς μηθὲν ἐπιζητεῖν μηθὲν τε οὔτω φεύγειν ὡς τὴν ἐναντίαν αὐτῇ ἀλγηδόνα.

consequences
1. no degrees
of ἡδονή

256—A. is radical in drawing the consequences from this principle:
a. Diog., ib.:

(87) μὴ διαφέρειν τε ἡδονὴν ἡδονῆς, μηδὲ ἡδιόν τι εἶναι.

2. only in the
present

b. Aelian., *Var. hist.* XIV 6:

Πάνυ σφόδρα ἐρρωμένως ἐώκει λέγειν ὃ Ἀρίστιππος παρεγγυῶν μήτε τοῖς

¹ ἀπροσιρέτως - instinctively.

παρελθοῦσιν ἐπικάμνειν μήτε τῶν ἐπιόντων προκάμνειν· εὐθυμίας γάρ δεῖγμα τὸ τοιοῦτο καὶ ἔνειδις διανοίας ἀπόδειξις. προσέταττε δὲ ἐφ' ἡμέρᾳ τὴν γνώμην ἔχειν καὶ αὖ πάλιν τῆς ἡμέρας ἐπ' ἔκεινῳ τῷ μέρει, καθ' ὃ ἔκαστος ἢ πράττει τι ἢ ἐννοεῖ. μόνον γάρ ἔφασκεν ἡμέτερον εἰναι τὸ παρόν, μήτε δὲ τὸ φθάνον μήτε τὸ προσδοκώμενον· τὸ μὲν γάρ ἀπολωλέναι, τὸ δὲ ἄδηλον εἰναι εἰπερ ἔσται.

c. Diog. II 86:

Δύο πάθη ὑφίσταντο, πόνον καὶ ἡδονήν· τὴν μὲν λείαν κίνησιν τὴν ἡδονήν, τὸν δὲ πόνον τραχεῖαν κίνησιν.

3. not something negative

d. Ib. 89:

'Η δὲ τοῦ ἀλγοῦντος ὑπεξαίρεσις, ὡς εἰρηται παρ' Ἐπικούρῳ, δοκεῖ αὐτοῖς μὴ εἰναι ἡδονή, οὐδὲ ἡ ἀγδονία ἀλγηδών· ἐν κινήσει γάρ εἰναι ἀμφότερα, μὴ οὖσης τῆς ἀπονίας ἢ τῆς ἀγδονίας κινήσεως, ἐπει τῇ ἀπονίᾳ οἶονει καθεύδοντός ἔστι κατάστασις.

e. Aristocles ap. Euseb., Praef. ev. XIV 18, 32:

Τρεῖς γάρ ἔφη (ὁ Ἀρίστιππος) καταστάσεις εἰναι περὶ τὴν ἡμετέραν σύγκρασιν· μίαν μέν, καθ' ἣν ἀλγοῦμεν, ἔοικυῖαν τῷ κατὰ θάλασσαν χειμῶνι, ἔτεραν δέ, καθ' ἣν ἡδόμεθα, τῷ λειώ κύματι ἀφομοιούμενοι· εἰναι γάρ λείαν κίνησιν τὴν ἡδονήν, οὐρίω παραβαλλομένην ἀνέμῳ· τὴν δὲ τρίτην μέσην εἰναι κατάστασιν, καθ' ἣν οὔτε ἀλγοῦμεν οὔτε ἡδόμεθα, γαλήνη παραπλησίαν οὔσαν.

f. Diog. II 88:

Εἰναι δὲ τὴν ἡδονὴν ἀγαθὸν καν ἀπὸ τῶν ἀσχημοτάτων γένηται. — εἰ γάρ καὶ ἡ πρᾶξις ἀτοπος εἴη, ἀλλ' οὖν ἡ ἡδονὴ δι' αὐτὴν αἱρετὴ καὶ ἀγαθόν.

4. there is no bad ἡδονή

g. Ib. 87:

Πολὺ μέντοι τῶν ψυχικῶν τὰς σωματικὰς ἀμείνους εἰναι, καὶ τὰς ὅχλήσεις χείρους τὰς σωματικάς· διθεν καὶ ταύταις κολάζεσθαι μᾶλλον τοὺς ἀμαρτανοντας.

5. physical ἡδονή better than mental, physical suffering worse

h. Ib. 93:

Μηδέν τε εἰναι φύσει δίκαιον ἢ καλὸν ἢ αἰσχρόν, ἀλλὰ νόμῳ καὶ ἔθει. ὁ μέντοι σπουδαῖος οὐδὲν ἀτοπον πράξει διὰ τὰς ἐπικειμένας ζημίας καὶ δόξας· εἰναι δὲ τὸν σοφόν.

6. moral principles are only νόμῳ

257—His answer to the question τί πλέον ἔχουσιν οἱ φιλόσοφοι (Diog. II 68): the prerogative of philosophers

πάντες οἱ νόμοι ἀναιρεθῶσιν, ὁμοίως βιωσόμεθα.

φρόνησις

258—Thus the sage of Aristippus too is lead by φρόνησις, not in the Socratic sense of a higher knowledge of transcendent values, but of a prudent weighing of ἡδονή and λύπη. Therefore it is not the supreme good, but a means to it.

Diog. II 91:

τὴν φρόνησιν ἀγαθὸν μὲν εἶναι λέγουσιν, οὐ δι' ἔαυτὴν δὲ αἱρετὴν, ἀλλὰ διὰ τὰ ἔξ αὐτῆς περιγινόμενα.

practical
attitude
in life

259—a. To those who reproach him for his relation with the hetaire Laïs, he answers (Diog. II 75):

Ἐχω, ἀλλ' οὐκ ἔχομαι· ἐπεὶ τὸ κρατεῖν καὶ μὴ ἡττᾶσθαι ἡδονῶν ἀριστον, οὐ τὸ μὴ χρῆσθαι.

b. Cf. Stob., *Flor.* 17, 18 (p. 493, 14 Hs.):

Ἄριστίππου· κρατεῖ ἡδονῆς οὐχ ὁ ἀπεχόμενος, ἀλλ' ὁ χρώμενος μέν, μὴ παρεκφερόμενος δέ, ὥσπερ καὶ νεώς καὶ ἵππου οὐχ ὁ μὴ χρώμενος, ἀλλ' ὁ μετάγων ὅποι βούλεται.

c. Diog. II 66:

Τὸν δὲ ἴκανὸς ἀρμόσσασθαι καὶ τόπῳ καὶ χρόνῳ καὶ προσώπῳ καὶ πᾶσαν περίστασιν ἀρμοδίως ὑποκρίνασθαι. διὸ καὶ παρὰ Διονυσίῳ τῶν ἄλλων εὑδοκίμει μᾶλλον δεῖ τὸ προσπεσὸν εῦ διατιθέμενος. (68) ἐρωτηθεὶς τί αὐτῷ περιγέγονεν ἐκ φιλοσοφίας ἔφη· „τὸ δύνασθαι πᾶσι θαρρούντως ὅμιλεῖν”.

d. Ib. 67:

Διό ποτε Στράτωνα, οἱ δὲ Πλάτωνα, πρὸς αὐτὸν εἰπεῖν, „σοι μόνῳ δέδοται καὶ χλανίδια φορεῖν καὶ ὁρκος”.

e. To a detractor he said (ib. 70):

Τοῦ μὲν κακῶς λέγειν σὺ τὴν ἔξουσίαν ἔχεις, τοῦ δὲ μὴ ἀκούειν ἔγώ.

f. Once, when Dionysius placed him at the end of the table, he said (ib. 73):

Ἐνδοξότερον τὸν τόπον ἡθέλησας ποιῆσαι;

„phenomenism” **260**—Sextus, *Adv. Math.* VII 191:

Φασὶν οὖν οἱ Κυρηναῖκοι χριτήρια εἶναι τὰ πάθη καὶ μόνα καταλαμβάνεσθαι καὶ ἀδιάψευστα τυγχάνειν, τῶν δὲ πεποιηκότων τὰ πάθη μηδὲν εἶναι κατα-

ληπτὸν μηδὲ ἀδιάψευστον. δτι μὲν γάρ λευκαινόμεθα¹, φασί, καὶ γλυκαζόμεθα, δυνατὸν λέγειν ἀδιάψευστας καὶ ἀνεξελέγκτας· δτι δὲ τὸ ἐμποιητικὸν τοῦ πάθους λευκὸν ἔστιν ή γλυκὺ ἔστιν, οὐχ οἶόν τ' ἀποφαίνεσθαι. (192) εἰκὸς γάρ ἔστι καὶ ὑπὸ μὴ λευκοῦ τινα λευκαντικῶς διατεθῆναι καὶ ὑπὸ μὴ γλυκέος γλυκανθῆναι. (195) ἔνθεν οὐδὲ κριτήριον φασιν εἶναι κοινὸν ἀνθρώπων. ὀνόματα δὲ κοινὰ τίθεσθαι τοῖς κρίμασιν. (196) λευκὸν μὲν γάρ τι καὶ γλυκὺ καλοῦσι κοινῶς πάντες, κοινὸν δέ τι λευκὸν ή γλυκὺ οὐκ ἔχουσιν· ἔκαστος γάρ τοῦ ἰδίου πάθους ἀντιλαμβάνεται.

261—A later adherent of the Cyrenaic school (not a direct disciple of Aristippus) was Hegesias, surnamed ὁ Πεισιθάνατος. The doctrine of ἡδονὴ with him ends in a complete pessimism. S. Diog. II 93 f.: Hegesias

Οἱ δὲ Ἡγησιακοὶ λεγόμενοι σκοποὺς μὲν εἶχον τοὺς αὐτούς, ἡδονὴν καὶ πόνον. — (94) τὴν εὐδαιμονίαν δλως ἀδύνατον εἶναι· τὸ μὲν γάρ σῶμα πολλῶν ἀναπεπλῆσθαι παθημάτων, τὴν δὲ ψυχὴν συμπαθεῖν τῷ σώματι καὶ ταράττεσθαι, τὴν δὲ τύχην πολλὰ τῶν κατ' ἔλπιδα κωλύειν, ὥστε διὰ ταῦτα ἀνύπαρκτον τὴν εὐδαιμονίαν εἶναι. τὴν τε ζωὴν καὶ τὸν θάνατον αἰρετόν².

¹ λευκαινόμεθα - have a sensation of whiteness, the same as λευκαντικῶς διατεθῆναι.

² Sc. ἐπ' ίσης, equally.

NINTH CHAPTER

PLATO

I—PRELIMINARY QUESTIONS

262—Since there is a certain discrepancy between what we know from Plato's dialogues and what is told about his doctrine by Aristotle, the question arises whether the dialogues do contain the doctrine of Plato. Modern critics often disparage Plato's own literary work, referring to two places in his letters and a third place in the *Phaedrus*.

a. Pl., *Epist.* VII 341 a-d:

Πάντα μὲν οὖν οὗτ' ἔγω διεξῆλθον οὕτε Διονύσιος ἐδεῖτο· πολλὰ γάρ αὐτὸς
341b καὶ τὰ μέγιστα εἰδέναι τε καὶ ἴκανῶς ἔχειν προσεποιεῖτο διὰ τὰς ὑπὸ τῶν ἄλλων
παρακοάς. "Ταῦτα δὲ καὶ ἀκούων γεγραφέναι αὐτὸν περὶ ὧν τότε ἥκουσε,
συνθέντα ως αὐτοῦ τέχνην, οὐδὲν τῶν αὐτῶν ὧν ἀκούοις· οἴδα δὲ οὐδὲν τούτων.
"Άλλους μέν τινας οἴδα γεγραφότας περὶ τῶν αὐτῶν τούτων, οἵτινες δέ, οὐδὲ
αὐτοὶ αὐτούς. Τοσόνδε γε μὴν περὶ πάντων ἔχω φράζειν τῶν γεγραφότων
c καὶ γραψόντων, δοσοὶ φασὶν εἰδέναι περὶ ὧν ἔγω σπουδάζω, εἰτ' ἐμοῦ ἀκη-
κοότες εἰτ' ἄλλων εἴθ' ως εὑρόντες αὐτοί· τούτους οὐκ ἔστιν κατά γε τὴν ἐμὴν
δόξαν περὶ τοῦ πράγματος ἐπατείν οὐδέν. Οὔκουν ἐμόν γε περὶ αὐτῶν ἔστιν
σύγγραμμα οὐδὲ μήποτε γένηται· ῥητὸν γάρ οὐδαμῶς ἔστιν ως ἄλλα μαθή-
ματα, ἀλλ' ἐκ πολλῆς συνουσίας γιγνομένης περὶ τὸ πρᾶγμα αὐτὸν καὶ τοῦ συζῆν
d ἔξαιρήνης, οἷον ἀπὸ πυρὸς πηδήσαντος ἔξαφθὲν φῶς, ἐν τῇ ψυχῇ γενόμενον
αὐτὸν ἔκατον ἡδὸν τρέφει. Καίτοι τοσόνδε γε οἴδα, δτι γραφέντα ἡ λεχθέντα ὑπ'
ἐμοῦ βέλτιστ' ὃν λεχθείη.

b. Pl., *Epist.* II 314 b-c:

Μεγίστη δὲ φυλακὴ τὸ μὴ γράφειν ἀλλ' ἐκμανθάνειν· οὐ γάρ ἔστιν τὰ γρα-
φέντα μὴ οὐκ ἐκπεσεῖν. διὰ ταῦτα οὐδὲν πώποτ' ἔγω περὶ τούτων γέγραφα,
οὐδὲν τούτων γέγραμμα Πλάτωνος οὐδὲν οὐδὲν ἔσται, τὰ δὲ νῦν λεγόμενα Σωκρά-
τους ἔστιν καλοῦ καὶ νέου γεγονότος.

c. Pl., *Phaedr.* 274 e-275 b:

The Egyptian Theuth, having invented the art of writing and many other arts, comes to explain them to the king Thamus.

Ἐπειδὴ δὲ ἐπὶ τοῖς γράμμασιν ἦν · „Τοῦτο δέ, ὡς βασιλεῦ, τὸ μάθημα, ἔφη ὁ Θεόθ, σοφωτέρους Αἰγυπτίους καὶ μνημονικωτέρους παρέξει· μνήμης τε γάρ καὶ σοφίας φάρμακον εύρεθη.” ‘Ο δ’ εἶπεν · „Ω τεχνικώτατε Θεόθ, ἄλλος μὲν τεκεῖν δυνατὸς τὰ τέχνης, ἄλλος δὲ κρῖναι τίν’ ἔχει μοῖραν βλάβης τε καὶ ὠφελείας τοῖς μέλλουσι χρῆσθαι. Καὶ νῦν σύ, πατήρ ὁν γραμμάτων, δι’ εὔνοιαν τούναντίον εἶπες ἡ δύναται. Τοῦτο γάρ τῶν μαθόντων λήθην μὲν 275a ἐν ψυχαῖς παρέξει μνήμης ἀμελετησίᾳ, ἀτε διὰ πίστιν γραφῆς ἔξωθεν ὑπ’ ἄλλοτρίων τύπων, οὐκ ἔνδοθεν αὐτοὺς ὡφ’ αὐτῶν ἀναμιμησομένους· οὔκουν μνήμης, ἄλλα ὑπομνήσεως, φάρμακον εὑρεις. Σοφίας δὲ τοῖς μαθηταῖς δόξαν, οὐκ ἀλήθειαν πορίζεις· πολυγάροι γάρ σοι γενόμενοι ἀνευ διδαχῆς πολυγνώμονες εἰναι δόξουσιν, ἀγνώμονες ὡς ἐπὶ τὸ πλῆθος ὅντες, καὶ χαλεποὶ συνεῖναι, b δοξόσοφοι γεγονότες ἀντὶ σοφῶν.”

To consult: J. Burnet, *Greek Philosophy I*, Thales to Plato, London 1914, p. 212 and 312 f.

H. Cherniss, *The Riddle of the Early Academy*, Berkeley and Los Angeles 1945. (Especially the first lecture).

A complete account of the question, since Trendelenburg's treatise *Platonis de ideis et numeris doctrina ex Aristotele illustrata* (1826), is given by Cherniss in the Foreword of his greater work, *Aristotle's criticism of Plato and the Academy*, vol. I, Baltimore 1944.

On the so called “agrapha” see our paragraph on the ideal Numbers. Besides two places in Ar. (*Phys.* IV 2, 209b¹¹⁻¹⁷ and *De anima* I 2, 404b¹⁸⁻²¹) we have the testimony of Pl.'s disciple Hermodorus, cited by Derkyllides (*Simpl.*, *in Ar. Phys.* 247²⁰-248¹⁵), a passage in Sextus Emp., *Adv. Math.* X, the testimony of Theophrastus (*Metaph.* 6b¹¹⁻¹⁴ Ross-Fobes), and that of Aristoxenus (*Harm. Elem.* II, p. 30 Meib.). S. our nrs. 364, 371a-c, 373.

2—LIFE AND WORK

263—About Plato's life we are chiefly informed by his own Letters, of which the VIth, VIIth and VIIIth are now generally accepted. (Burnet accepts them all, Cherniss none; Robin prudently says that the authenticity of *Eph.* VII and VIII is nowadays accepted by most Plato-scholars).

To consult:

E. Howald, *Die Briefe Platons*. Zürich 1928.

H. Gomperz, *Platons Selbstbiographie*. 1928.

F. Novotný, *Platonis Epistulae commentariis illustratae*. Brno 1930.

Glenn R. Morrow, *Studies in the platonic Epistles*. Univ. of Illinois 1935.

G. Pasquali, *Le lettere di Platone*. Firenze 1938.

V. Wilamowitz, *Platon I.* Berlin 1920.

A. E. Taylor, *Plato. The Man and his work.* London, 1948.

L. Robin, *Platon.* Paris 1935, Ch. I.

Certain is the date of the three Sicilian travels (\pm 390, 366, 361), and the founding of the Academy (388/7), when he was 40 years of age.

the Academy Diog. III 5:

'Εφιλοσόφει δὲ τὴν ἀρχὴν ἐν Ἀκαδημίᾳ, — (ib.) 7 τὸ δὲ ἐστὶ γυμνάσιον προάστειον ἀλσῶδες ἀπό τινος ἥρωος ὀνομασθὲν Ἐκαδήμου — (5) εἰτα ἐν τῷ κήπῳ τῷ παρὰ τὸν Κολωνόν.

style

264—Dion. Halic., *De comp. verb.* 25, p. 208 Rsk.:

'Ο δὲ Πλάτων τοὺς ἑαυτοῦ διαιλόγους κτενίζων καὶ βοστρυχίζων καὶ πάντα τρόπον ἀναπλέκων οὐ διέλειπεν ὁγδοήκοντα γεγονώς ἔτη. πᾶσι γάρ δῆπου τοῖς φιλολόγοις γνώριμα τὰ περὶ τῆς φιλοπονίας τάνδρος ἴστορούμενα τὰ τε ἄλλα καὶ δὴ καὶ τὰ περὶ τὴν δέλτον, ἦν τελευτήσαντος αὐτοῦ λέγουσιν εὑρεθῆναι ποικίλως μετακειμένην τὴν ἀρχὴν τῆς πολιτείας ἔχουσαν τήνδε · „Κατέβην χθὲς εἰς Πειραιᾶ μετὰ Γλαύκωνος τοῦ Ἀρίστωνος.”

date of the dialogues **265**—A general agreement has been reached as to the division of the dialogues into three chronological groups, in which the dialogues may be placed as follows:

I. Youth: *Apol.*, *Crito*, *Euthyphro*, *Laches*, *Charm.*, *Lysis*, *Io*, *Rep. I*, *Gorgias*.

Prot. and Hipp. Min. surely belong to this period; they may have been written before the death of Socr.

II. Maturity: *Menexenus* (a manifest of Plato as the head of the Academy against the rhetors), *Meno*, *Euthyd.*, *Crat.*, *Phaedo*, *Symp.*, *Rep.*; *Phaedr.*, *Theaet.* and *Parm.* (these three shortly before the second Sicilian journey, 360).

III. Old age: *Soph.*, *Polit.*, *Phil.*, *Tim.*, *Critias*, *Nomoi*.

Though some difference of opinion may exist on certain points of detail, the headlines are invariably fixed.

See: the works of v. Wilamowitz, Taylor and Robin, cited under 263.

3—THE ORIGIN OF THE THEORY OF IDEAS

266—In two places Plato speaks directly about the way that led him to the conception of the so called theory of Ideas; in many other places he points indirectly to a third way.

i. the Phaedo

a. Pl., *Phaedo* 100 a (S. our nr. 216).

Socrates, having vainly sought in the older philosophy of nature for a reasonable explanation of coming into being and passing away, and of the existence of physical things; having been disappointed lastly by Anaxagoras, undertakes a δεύτερος πλοῦς.

καὶ ὑποθέμενος ἐκάστοτε λόγον ὃν ἂν κρίνω ἐρρωμενέστατον εἶναι, ἀ μὲν
ὅν μοι δοκῇ τούτῳ συμφωνεῖν τίθημι ὡς ἀληθῆ ὅντα, καὶ περὶ αἰτίας καὶ περὶ
τῶν ἄλλων ἀπάντων [ὅντων], ἀ δ' ἂν μὴ, ὡς οὐκ ἀληθῆ.

b. He explains this himself (100 b, c, 100 e-101 d):

"Ἐρχομαι γάρ δὴ ἐπιχειρῶν σοι ἐπιδείξασθαι τῆς αἰτίας τὸ εἰδος ὁ πεπραγ-
μάτευμαι, καὶ εἴμι πάλιν ἐπ' ἐκεῖνα τὰ πολυθρύλητα καὶ ἀρχομαι ἀπ' ἐκείνων,
ὑποθέμενος εἶναι τι καλὸν αὐτὸν καθ' αὐτὸν καὶ ἀγαθὸν καὶ μέγα καὶ τέλλα πάντα.
— φαίνεται γάρ μοι, εἴ τι ἔστιν ἄλλο καλὸν πλὴν αὐτὸν τὸ καλόν, οὐδὲ δί' ἐν 100c
ἄλλο καλὸν εἶναι η̄ διότι μετέχει ἐκείνου τοῦ καλοῦ· καὶ πάντα δὴ οὕτως λέγω.
Τῇ τοι ἀλτίᾳ συγχωρεῖς; — Συγχωρῶ, ἔφη. —

Οὐδὲ σὺ ἄρα ἂν ἀποδέχοιο εἴ τις τινα φαίνετερον τῇ κεφαλῇ ε
μείζω εἶναι, καὶ τὸν ἐλάττω τῷ αὐτῷ τούτῳ ἐλάττω, ἄλλα διαμαρτύροιο
ἄν δι τι σὺ μὲν οὐδὲν ἄλλο λέγεις η̄ δι τὸ μεῖζον πᾶν ἔτερον οὐδὲν ἄλλω 100a
μεῖζόν ἔστιν η̄ μεγέθει, καὶ διὰ τοῦτο μεῖζον, διὰ τὸ μέγεθος, τὸ δὲ ἐλαττόν
οὐδὲν ἄλλω ἐλαττόν η̄ σμικρότητι, καὶ διὰ τοῦτο ἐλαττόν, διὰ τὴν σμικρότητα,
φοβούμενος οἴμαι μή τις σοι ἐναντίος λόγος ἀπαντήσῃ, ἐὰν τῇ κεφαλῇ μεῖζονά
τινα φῆς εἶναι καὶ ἐλάττω, πρῶτον μὲν τῷ αὐτῷ τὸ μεῖζον μεῖζον εἶναι καὶ τὸ
ἐλαττόν ἐλαττόν, ἔπειτα τῇ κεφαλῇ, σμικρῷ οὕσῃ, τὸν μείζω μείζω εἶναι· καὶ b
τοῦτο δὴ τέρας εἶναι, τὸ σμικρῷ τινι μέγαν τινὰ εἶναι. "Η οὐκ ἀν φοβοῖο
ταῦτα;" Καὶ ὁ Κέβης γελάσας· „Ἐγωγε, ἔφη. — Οὐκοῦν, η̄ δ' ὅς, τὰ δέκα τῶν
δικτῶν δυοῖν πλείω εἶναι καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ὑπερβάλλειν, φοβοῖο ἀν
λέγειν, ἄλλα μὴ πλήθει καὶ διὰ τὸ πλῆθος; καὶ τὸ δίπτηχο τοῦ πηγαδίου
ἡμίσει μεῖζον εἶναι, ἀλλ' οὐ μεγέθει; ὁ αὐτὸς γάρ που φόβος. — Πάνυ γ',
ἔφη. — Τί δέ; ἐνὶ ἐνὸς προστεθέντος, τὴν πρόσθεσιν αἰτίαν εἶναι τοῦ δύο
γενέσθαι η̄, διασχισθέντος, τὴν σχίσιν οὐκ εὐλαβοῖο ἀν λέγειν; Καὶ μέγα c
ἀν βιώης δι τοιούτου οὐκ οἰσθα αἱλλως πως ἔκαστον γιγνόμενον η̄ μετασχόν τῆς ιδίας
οὐσίας ἐκάστου οὐδὲν μετάσχη, καὶ ἐν τούτοις οὐκ ἔχεις ἄλλην τινὰ αἰτίαν τοῦ
δύο γενέσθαι ἀλλ' η̄ τὴν τῆς διάδος μετάσχεσιν· καὶ δεῖν τούτου μετασχεῖν τὰ
μέλλοντα δύο ἔσεσθαι, καὶ μονάδος ὁ ἀν μέλλη θν ἔσεσθαι. Τὰς δὲ σχίσεις
ταῦτας καὶ προσθέσεις καὶ τὰς ἄλλας τὰς τοιαύτας κομψείας ἐφῆς ἀν χαίρειν,
παρεὶς ἀποκρίνασθαι τοῖς σεαυτοῦ σοφωτέροις.

Σὺ δὲ δεδιώς ἀν, τὸ λεγόμενον, τὴν σαυτοῦ σκιὰν καὶ τὴν ἀπειρίαν, ἔχόμενος d
ἐκείνου τοῦ ἀσφαλοῦς τῆς ὑποθέσεως, οὕτως ἀποκρίναιο ἀν.

Remark I. By this method predication is logically justified; the difficulties of the Megarians have found a solution: Plato's hypothesis explains how the same predicate can be attributed to different subjects (e.g. walking to horse and man), and how contradictory predicates can be attributed to the same subject (e.g. great and little to a man, or knowledge and ignorance).

Remark II. P. Natorp, *Platos Ideenlehre*, Leipzig⁸ 1921, p. 154, explains the Natorp's interpretation

"Also, die „Tatsachen“ selbst sind als wahr allein zu rechtfertigen durch die Begründung in den fundamentalen Setzungen, den logischen "Grund-sätzen" (ὑποθέσεις). Die λόγοι also, in denen die Wahrheit der ὄντα zu gründen, sind die Sätze, die eignen Setzungen des Denkens.—Man darf dieses Prinzip, in dem der *methodische Sinn des Idee* rein und radikal zum Ausdruck kommt, von sonstigem, abweichenden Sprachgebrauch unbearrt, das *Prinzip des Idealismus* nennen."

To this interpretation, which takes the *hypothesis* of Plato in a merely logical sense, cp. the following words in the same passage (100b⁵):

c. ὑποθέμενος εἶναι τι καλὸν αὐτὸν καθ' αὐτὸν καὶ ἀγαθὸν καὶ μέγα καὶ τάλλα πάντα.

d. Cp. also *Phaedo* 65 d:

(Socr. asks Simmias) φαμέν τι εἶναι δίκαιον αὐτὸν η̄ οὐδέν; — Φαμέν μέντοι νη̄ Δία. — Καὶ αὖ καλόν γέ τι καὶ ἀγαθόν; — Πῶς δ' οὖ; — "Ηδη οὖν πώποτέ τι τῶν τοιούτων τοῖς δρθαλμοῖς εἰδες; — Οὐδαμῶς, η̄ δ' οὖ. — 'Αλλ' ἄλλῃ τινὶ αἰσθήσει τῶν διὰ τοῦ σώματος ἐφήψω αὐτῶν; λέγω δὲ περὶ πάντων, οἷον μεγέθους πέρι, ὑγιείας, ἰσχύος, καὶ τῶν ἄλλων ἐνὶ λόγῳ ἀπάντων τῆς οὐσίας ὃ τυγχάνει ἔκαστον δν.

e. And 79 a⁵-d⁸:

— Θῶμεν οὖν βούλει, ἔφη, δύο εἰδη τῶν οντῶν, τὸ μὲν ὄρατόν, τὸ δὲ ἀειδές; — Θῶμεν, ἔφη. — Καὶ τὸ μὲν ἀειδές ἀεὶ κατὰ ταῦτα ἔχον, τὸ δὲ ὄρατὸν μηδέποτε κατὰ ταῦτα; — Καὶ τοῦτο, ἔφη, θῶμεν. — Φέρε δή, η̄ δ' οὖ, ἄλλο τι ἡμῶν αὐτῶν τὸ μὲν σῶμά ἔστι, τὸ δὲ ψυχή; — Οὐδὲν ἄλλο, ἔφη. — Ποτέρῳ οὖν ὁμοιότερον τῷ εἴδει φαμέν ἀν εἶναι καὶ ξυγγενέστερον τὸ σῶμα; — Παντί, ἔφη, τοῦτο γε δῆλον δτι τῷ ὄρατῷ. — Τί δὲ η̄ ψυχή; ὄρατὸν η̄ ἀειδές; — Οὐχ ὑπ' ἀνθρώπων γε, ὡ̄ Σώκρατες, ἔφη. — 'Αλλὰ μήν ἡμεῖς γε τὰ ὄρατὰ καὶ τὰ μὴ τῇ τῶν ἀνθρώπων φύσει λέγομεν· η̄ ἄλλῃ τινὶ οἱει; — Τῇ τῶν ἀνθρώπων. — Τί οὖν περὶ ψυχῆς λέγομεν; ὄρατὸν η̄ ἀόρατον εἶναι; — Οὐχ ὄρατόν. — 'Αειδές ἄρα; — Ναι. — 'Ομοιότερον ἄρα ψυχὴ σώματός ἔστι τῷ ἀειδεῖ, τὸ δὲ τῷ ὄρατῷ. —

c Πᾶσα ἀνάγκη, ὡ̄ Σώκρατες. — Οὐκοῦν καὶ τόδε πάλαι ἐλέγομεν, δτι η̄ ψυχή. δταν μὲν τῷ σώματι προσχρῆται εἰς τὸ σκοπεῖν τι, η̄ διὰ τοῦ ὄρατον η̄ διὰ τοῦ ἀκούειν η̄ δι' ἄλλης τινὸς αἰσθήσεως (τοῦτο γάρ ἔστι τὸ διὰ τοῦ σώματος, τὸ δι' αἰσθήσεως σκοπεῖν τι), τότε μὲν ἐλκεται ὑπὸ τοῦ σώματος εἰς τὰ οὐδέποτε κατὰ ταῦτα ἔχοντα, καὶ αὐτὴ πλανᾶται καὶ ταράττεται καὶ εἰλιγγιᾷ ὥσπερ μεθύουσα,

d ἀτε τοιούτων ἐφαπτομένη; — Πάνυ γε. — "Οταν δέ γε αὐτὴ καθ' αὐτὴν σκοπῇ, ἐκεῖσε οίχεται εἰς τὸ καθαρόν τε καὶ ἀεὶ δν καὶ ἀθάνατον καὶ ὠσαύτως ἔχον, καὶ, ω̄ς συγγενής οὖσα αὐτοῦ, ἀεὶ μετ' ἔκεινου τε γίγνεται δταντερ αὐτὴ καθ' αὐτὴν γένηται καὶ ἔξῃ αὐτῇ, καὶ πέπαυται τε τοῦ πλάνου καὶ περὶ ἔκεινα ἀεὶ κατὰ ταῦτα ὠσαύτως ἔχει, ἀτε τοιούτων ἐφαπτομένη· καὶ τοῦτο αὐτῆς τὸ

πάθημα φρόνησις κέκληται; — Παντάπασιν, ἔφη, καλῶς καὶ ἀληθῆ λέγεις,
δὲ Σώκρατες. —

267—In the Socratic dialogues we find Socrates always seeking the ^{2. the ethical problem} common character, the one eidos, by which “all that is impious, is impious and all that is pious pious”, etc.

a. Pl., *Euthyphro*, 6 d⁹-e⁶:

ΣΩ. Μέμνησαι οὖν ὅτι οὐ τοῦτο σοι διεκελευόμην ἐν τι η̄ δύο με διδάξαι τῶν πολλῶν ὁσίων, ἀλλ’ ἐκεῖνο αὐτὸ τὸ εἰδος ϕ̄ πάντα τὰ ὁσια ὁσιά ἔστιν; ἔφησθα γάρ που μιᾱͅ ἰδέᾳ τά τε ἀνόσια ἀνόσια εἶναι καὶ τὰ ὁσια ὁσιά · η̄ οὐ μνημονεύεις;

ΕΥΓΘ. Ἔγωγε.

ΣΩ. Ταύτην τοίνυν με αὐτὴν διδάξον τὴν ἰδέαν τίς ποτέ ἔστιν, ἵνα εἰς ἐκεῖνην ἀποβλέπων καὶ χρόμενος αὐτῇ παραδέγματι, δὲ μὲν ἀν τοιοῦτον η̄ ὃν ἀν η̄ σὺ η̄ ἀλλος τις πράττῃ φῶ ὁσιον εἶναι, δὲ δ’ ἀν μὴ τοιοῦτον, μὴ φῶ.

b. Pl., *Meno* 72 a⁶-d¹.

In the preceding lines Meno has answered to Socrates' question “what is virtue”: “Well, very simple: there is the virtue of a man, that of a woman, that of a child, that of a man of advanced age; that of a free man, and that of a slave; and so on.”

Socr. answers:

ΣΩ. Πολλῇ γέ τινι εὔτυχίᾳ ἔσικα κεχρῆσθαι, δὲ Μένων, εἰ μίαν ζητῶν ἀρετὴν σμῆνός τι ἀνηρήκα ἀρετῶν παρὰ σοὶ κείμενον. Ἀτάρ, δὲ Μένων, κατὰ ταύτην τὴν εἰκόνα τὴν περὶ τὰ σμήνη, εἴ μου ἐρομένου μελίτης περὶ οὐσίας δὲ τί ποτ’ ἔστιν, πολλὰς καὶ παντοδαπάς ἔλεγες αὐτάς εἶναι, τί ἀν ἀπεκρίνω 72b μοι, εἴ σε ἡρόμην. Ἄρα τούτῳ φῆς πολλὰς καὶ παντοδαπάς εἶναι καὶ διαφερούσας ἀλλήλων, τῷ μελίτης εἶναι: Ἡ τούτῳ μὲν οὐδὲν διαφέρουσιν, ἀλλωρ δέ τῷ, οἷον η̄ κάλλει η̄ μεγέθει η̄ ἀλλωρ τῷ τῶν τοιούτων; Εἰπέ, τί ἀν ἀπεκρίνω οὕτως ἐρωτηθείς;

MEN. Τοῦτ’ ἔγωγε, ὅτι οὐδὲν διαφέρουσιν, η̄ μέλιτται εἰσίν, η̄ ἐτέρα τῆς ἑτέρας.

ΣΩ. Εἰ οὖν εἶπον μετὰ ταῦτα · Τοῦτο τοίνυν μοι αὐτὸ εἰπέ, δὲ Μένων · ϕ̄ οὐδὲν διαφέρουσιν ἀλλὰ ταῦτόν εἰσιν ἀπασαι, τί τοῦτο φῆς εἶναι; εἰχες δήπου ἀν τί μοι εἰπεῖν;

MEN. Ἔγωγε.

ΣΩ. Οὕτω δὴ καὶ περὶ τῶν ἀρετῶν · καν εἰ πολλαὶ καὶ παντοδαπαὶ εἰσιν, ἐν γέ τι εἰδος ταῦτὸν ἀπασαι ἔχουσιν, δι’ δὲ εἰσιν ἀρεταί, εἰς δὲ καλῶς που ἔχει ἀποβλέψαντα τὸν ἀποκρινόμενον τῷ ἐρωτήσαντι ἐκεῖνο δηλῶσαι δ τυγχάνει οὖσα ἀρετή.

c. Pl., *Parm.* 130 b⁷.

The young Socrates, expounding to Parmenides his theory of Ideas, first of all mentions the Idea of like and unlike, then unity and plurality, rest and motion.

"Η καὶ τὰ τοιαῦτα, εἰπεῖν τὸν Παρμενίδην, οἷον δικαίου τι εἰδος αὐτὸ καθ' αὐτὸ καὶ καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ καὶ πάντων αὐτῶν τοιούτων; — Ναί, φάναι.

Thus certainly the reflexion on ethical notions has also been a way to the theory of the Ideas. We may say that the platonic Idea is present, as soon as "the one and common character of the many and concrete things", sought for by Socrates, is not only a "notion", being a product or an instrument of thinking, but a really existing metaphysical entity.

3. the
Cratylus

268—a. Pl., *Crat.* 439 c⁸-440 b⁴.

The dialogue discusses the sense of our words and notions. Do words belong to the natural order? Are they φύσις—i.e.: do they have an objective value—or are they νόμῳ—only founded on human institution? Socr. defends the first thesis. Things have an essence of their own. His eyes fixed on a certain eidos, the artisan makes an instrument, for instance a weaver's shuttle. Now, words or names also are instruments. They also must express an "essence"; they are formed in view of an eidos. Just like the weaver's shuttle they are made by an expert and tested by the user: the weaver's shuttle is tested by the weaver, words or notions by the dialectician.

At the end of the dialogue Socr. says:

Σκέψαι γάρ, ὃ θυμασίε Κρατύλε, ὃ ἔγωγε πολλάκις ὄντειρώττω. Πότερον φῶμέν τι εἶναι αὐτὸ καλὸν καὶ ἀγαθὸν καὶ ἐν ἔκαστον τῶν ὄντων οὔτω, η μή;

439d KP. "Εμοιγε δοκεῖ, ὃ Σώκρατες, εἶναι.

ΣΩ. Αὐτὸ τοίνυν ἔκεινο σκεψώμεθα, μὴ εἰ πρόσωπόν τι ἐστιν καλὸν η τι τῶν τοιούτων, καὶ δοκεῖ ταῦτα πάντα ρεῖν· ἀλλ' αὐτό, φῶμεν, τὸ καλὸν οὐ τοιοῦτον δεῖ ἐστιν οἶόν ἐστιν;

KP. 'Ανάγκη.

ΣΩ. "Ἄρ' οὖν οἶόν τε προσειπεῖν αὐτὸ δρθῶς, εἰ δεὶς ὑπεξέρχεται, πρῶτον μὲν δτι ἔκεινό ἐστιν, ἔπειτα δτι τοιοῦτον, η ἀνάγκη ὅμα ήμῶν λεγόντων δλλο αὐτὸ εὐθὺς γίγνεσθαι καὶ ὑπεξίναι καὶ μηκέτι οὔτως ἔχειν;

KP. 'Ανάγκη.

e ΣΩ. Πῶς οὖν ἂν εἴη τι ἔκεινο δημόποτε ωσαύτως ἔχει; εἰ γάρ ποτε ωσαύτως ἵσχει, ἐν γ' ἔκεινῳ τῷ χρόνῳ δῆλον δτι οὐδὲν μεταβαίνει· εἰ δὲ δεὶς ωσαύτως ἔχει καὶ τὸ αὐτὸ ἐστι, πῶς ἂν τοῦτό γε μεταβάλλοι η κινοῦτο, μηδὲν ἔξιστάμενον τῆς αὐτοῦ ίδεας;

KP. Οὐδαμῶς.

ΣΩ. 'Αλλὰ μὴν οὐδ' ἂν γνωσθείη γε ὑπ' οὐδενός. "Αμα γάρ ἂν ἐπιόντος τοῦ γνωσμένου δλλο καὶ ἀλλοῖον γίγνοιτο, ὥστε οὐκ ἂν γνωσθείη ἔτι δποῖόν γέ τι ἐστιν η πῶς ἔχον. γνῶσις δὲ δήπου οὐδεμία γιγνώσκει ο γιγνώσκει μηδαμῶς ἔχον.

KP. "Εστιν ως λέγεις.

ΣΩ. 'Αλλ' οὐδὲ γνῶσιν εἶναι φάναι εἰκός, ὃ Κρατύλε, εἰ μεταπίπτει πάντα χρήματα καὶ μηδὲν μένει. Εἰ μὲν γάρ αὐτὸ τοῦτο, ἡ γνῶσις, τοῦ γνῶσις εἶναι μὴ μεταπίπτει, μένοι τε ἀν δέλ ή γνῶσις καὶ εἴη γνῶσις. Εἰ δὲ καὶ αὐτὸ τὸ εἶδος μεταπίπτει τῆς γνῶσεως, ἀμα τ' ἀν μεταπίπτοι εἰς ἄλλο εἶδος γνῶσεως καὶ b οὐκ ἀν εἴη γνῶσις· εἰ δὲ δέλ μεταπίπτει, δέλ οὐκ ἀν εἴη γνῶσις, καὶ ἐκ τούτου τοῦ λόγου οὔτε τὸ γνωσθμένον οὔτε τὸ γνωσθμένον ἀν εἴη.

Here indeed the epistemological question has been asked,—and it is answered with an ontological answer.

b. Cp. Arist., *Metaph.* A 6 and M 4 (S. our nr. 204a and b). A 6, 987 a²²-b⁷:

ἐκ νέου τε γάρ συνήθης γενόμενος πρῶτον Κρατύλῳ καὶ ταῖς Ἡρακλειτείοις δόξαις, ως ἀπάντων τῶν αἰσθητῶν δέλ φεόντων καὶ ἐπιστήμης περὶ αὐτῶν οὐκ οὖσης, ταῦτα μὲν καὶ ὑστερὸν οὕτως ὑπέλαβεν· Σωκράτους δὲ περὶ μὲν τὰ ἡθικὰ πραγματευομένου περὶ δὲ τῆς δλης φύσεως οὐθέν, ἐν μέντοι τούτοις τὸ καθόλου ζητοῦντος καὶ περὶ ὁρισμῶν ἐπιστήσαντος πρώτου τὴν διάνοιαν, ἔκεινον ἀποδεξάμενος διὰ τὸ τοιοῦτον¹ ὑπέλαβεν ως περὶ ἑτέρων τοῦτο γιγνόμενον καὶ οὐ τῶν αἰσθητῶν· ἀδύνατον γάρ εἶναι τὸν κοινὸν δρον τῶν αἰσθητῶν τίνος, δέλ γε μεταβαλλόντων.

269—The above cited passage from the *Crat.*, does not allow us to limit the Ideas to geometrical and moral qualities. Certainly Plato admitted the existence of Ideas also of biological genera (e.g. man and horse) and of so-called arte-facta (e.g. table and bed). As to the first category, we know the scoffing of Stilpo and Antisthenes (see our nrs 238 and 253). The Ideas of table and bed are mentioned by Plato himself, *Rep.* 596 ab:

of which
objects we
must admit
Ideas

a. Βούλει οὖν ἐνθένδε ἀρξώμεθα ἐπισκοποῦντες, ἐκ τῆς εἰωθυίας μεθόδου; εἶδος γάρ πού τι ἐν ἔκαστον εἰώθαμεν τίθεσθαι περὶ ἔκαστα τὰ πολλά, οἷς ταῦτὸν δονομα ἐπιφέρομεν· η οὐ μανθάνεις;

Μανθάνω.

Θῶμεν δὴ καὶ νῦν δ τι βούλει τῶν πολλῶν. Οἷον εἰ θέλεις, πολλαὶ πού εἰσι κλίναι καὶ τράπεζαι.

Πῶς δ' οὖ;

'Αλλὰ ίδεαι γέ που περὶ ταῦτα τὰ σκεύη δόνο, μία μὲν κλίνης, μία δὲ τραπέζης.

Ναί.—

¹ διὰ τὸ τοιοῦτον - "for this reason", explained in the words ἀδύνατον γάρ e.q.s.
De Vogel, Greek Philosophy I

b. Pl., *Parm.* 130 c-e.

The young Socrates has mentioned before Parmenides firstly the Ideas of δημοιον and ἀνόμοιον, then ἐν and πλήθος, στάσις and κίνησις. Next he agrees that Ideas must be admitted of καλόν and ἀγαθόν and πάντα τὰ τοιαῦτα. *Parm.* then asks:

130c Τί δ', ἀνθρώπου εἶδος χωρὶς ἡμῶν καὶ τῶν οἷοι ἡμεῖς ἔσμεν πάντων, αὐτό τι εἶδος ἀνθρώπου η̄ πυρὸς η̄ καὶ ὅδας;

'Εν ἀπορίᾳ, φάναι, πολλάκις δή, ὁ Παρμενίδης, περὶ αὐτῶν γέγονα, πότερα χρὴ φάναι ὥσπερ περὶ ἔκεινων η̄ ἀλλως.

Ἡ καὶ περὶ τῶνδε, ὁ Σώκρατες, ἀ καὶ γελοῖα δόξειν ἀν εἶναι, οἷον θρέξ καὶ πηλὸς καὶ βύπος η̄ ἄλλο τι ἀτιμότατόν τε καὶ φαυλότατον, ἀπορεῖς εἴτε δ χρὴ φάναι καὶ τούτων ἐκάστου εἶδος εἶναι χωρίς, δη̄ δὲ καὶ τῶν οἰων ἡμεῖς μεταχειρίζομεθα, εἴτε καὶ μή;

Οὐδαμῶς, φάναι τὸν Σωκράτη, δὲλλὰ ταῦτα μέν γε ἀπερ δρῶμεν, ταῦτα καὶ εἶναι εἶδος δέ τι αὐτῶν οἰηθῆναι εἶναι μὴ λίαν η̄ ἀτοπον. "Ηδη μέντοι ποτέ με καὶ ἔθραξ μή τι η̄ περὶ πάντων ταῦτον ἔπειτα ὅταν ταῦτη στῶ φεύγων οἴχομαι, δείσας μή ποτε εἰς τιν' ἄβυθον φλυαρίαν* ἐμπεσών διαφθαρῷ ἔκειται δ' οὖν ἀφικόμενος εἰς ἀ νυνδή ἐλέγομεν εἶδη ἔχειν, περὶ ἔκεινα πραγματευόμενος διατρίβω.

e Νέος γάρ εἰ ἔτι, φάναι τὸν Παρμενίδην, ὁ Σώκρατες, καὶ οὕτω σου ἀντείληπται φιλοσοφία ὡς ἔτι ἀντιλήψεται κατ' ἐμὴν δόξαν, δτε οὐδὲν αὐτῶν ἀτιμάσεις· νῦν δὲ ἔτι πρὸς ἀνθρώπων ἀποβλέπεις δόξας διὰ τὴν ἡλικίαν.

Thus, of all things in nature, be they ever so mean or trifling, Ideas must be admitted by any earnest and consequent philosopher.

4—THE TRUE SENSE OF THE PLATONIC IDEA

Natorp's interpretation 270—Natorp, *Platos Ideenlehre* p. 234 f. explains the above cited passage (*Parm.* 130d) in this way:

If the platonic Idea is understood as Aristotle and (till now) nearly everybody else understood it—i.e. as a metaphysical substance, really existing in a higher Reality—, then indeed we must get into a βυθὸς φλυαρίας by admitting Ideas of physical things. But the *methodical signification* of the Idea being once understood, all difficulty is resolved: then, indeed, it is clear that of all things in nature, be they ever so mean or trifling, Ideas must be admitted, the meaning of this being simply that *scientific method must be extended to every thing* *. See our remark (2) to *Phaedo* 100a (our nr. 266a): the Ideas are the logical "Grund-sätze" (hypotheseis), in which reality is founded.

* Thus H. Stephanus, followed by A. Diès; others read εἰς τινα βυθὸν φλυαρίας. See the apparatus of Diès.

* „Dagegen ist es durchaus kein leeres Geschwätz, wenn es vielmehr so gemeint ist, dass die Methode der Ideen auf alle Gebiete wissenschaftlicher Probleme auszudehnen ist. So aber entspricht es der eignen Ueberzeugung Platons.“

271—Plato himself excludes the possibility that Ideas would exist only as a no psycho-
mental reality.

logical
idealism

a. Pl., *Parm.* 132 b-c:

'Αλλά, φάναι ὡς Παρμενίδη, τὸν Σωκράτη, μὴ¹ τῶν εἰδῶν ἔκαστον ἢ τούτων νόημα, καὶ οὐδαμοῦ αὐτῷ προσήκη ἐγγίγνεσθαι δῆλοθι ἢ ἐν ψυχαῖς· οὕτω γάρ ἂν ἐν γε ἔκαστον εἴη καὶ οὐκ ἂν εἴτι πάσχοι ἢ νυνδὴ ἐλέγετο.

Τι οὖν; φάναι, ἐν ἔκαστον ἔστι τῶν νοημάτων, νόημα δὲ οὐδενός;

'Αλλ' ἀδύνατον, εἰπεῖν.

'Αλλά τινός;

Ναί.

"Οντος ἢ οὐκ ὄντος;

132c

"Οντος.

Οὐχ ἐνός τινος, δὲ ἐπὶ πᾶσιν ἐκεῖνο τὸ νόημα ἐπὸν νοεῖ, μίαν τινὰ οὖσαν ιδέαν;
Ναί.

Είτα οὐκ εἰδος ἔσται τοῦτο τὸ νοούμενον ἐν εἶναι, ἀεὶ δὲν τὸ αὐτὸν ἐπὶ πᾶσιν;
'Ανάγκη αὖ φαίνεται.

Τι δὲ δή; εἰπεῖν τὸν Παρμενίδην, οὐκ ἀνάγκη ἢ ταλλα² φήσεις τῶν εἰδῶν μετέχειν ἢ δοκεῖ σοι ἐξ νοημάτων ἔκαστον εἶναι καὶ πάντα νοεῖν, ἢ νοήματα δυντα ἀνόητα εἶναι;

'Αλλ' οὐδὲ τοῦτο, φάναι, ἔχει λόγον.—

Natorp, o.c. p. 238 comments: Indeed the Idea of Plato does not exist *ἐν ψυχαῖς* (in individual minds); it may be sought for only in the "Bewusstsein überhaupt", i.e. the *method* of unification of a multiplicity. No existence is presupposed here, not even that of thinking minds. "Method is sovereign". The meaning of the Idea is not subjective, but objectivating: it makes the object, it creates the possibility of knowledge *.—

Now surely it does; but not by being a merely logical form of thinking, but by being a metaphysical reality. See *Phaedo* 65d (our nr. 266d) and *Crat.* 439c (our nr. 268a). It is clearly put also in the following words in the *Parm.*

¹ μὴ - It might be that —

² οὐκ ἀνάγκη ἢ — * - "Does not it seem to you that, with the same necessity with which you say that the other things participate of the Ideas, so either — or —."

* „In der Tat unterlag Platos Idee der Gefahr des Subjektivismus nicht. Denn keinerlei Existenz, auch nicht die Existenz denkender „Bewusstseine“, darf oder kann die als Methode verstandene Idee sich voraus setzen. Die Methode ist souverän. Ihr kann im methodischen Aufbau der Erkenntnis nicht Andres vorausgehen. Das ist die „Sicherheit der Grundlage“, an der sie unerschütterlich hält (*Phaedo* 101 D) und darin „sich selberichert“ (*Staat* 533 C). Damit ist die Subjektive Auffassung der Idee abgewehrt und ihre nicht sowohl objektive als vielmehr objektivierende (den Gegenstand setzende) Bedeutung festgestellt.“

* ἀνάγκη ἢ Waddell, Burnet, Diès. The mss have partly ἀνάγκη ἢ (B), partly ἀνάγκη ἢ (T). Proclus reads ἀνάγκη εἰ.

the Ideas not
a mere logic-
al form of
thinking

b. Pl., *Parm.* 132 d:

'ΑΛλ', ὅτι Παρμενίδη, μάλιστα ἔμοιγε καταφαίνεται ὡς ἔχειν· τὰ μὲν εἰδή ταῦτα ὥσπερ παραδείγματα ἐστάναι ἐν τῇ φύσει, τὰ δὲ ἄλλα τούτοις ἐσικέναι καὶ εἶναι ὁμοιώματα, καὶ ἡ μέθεξις αὐτῆς τοῖς ἄλλοις γίγνεσθαι τῶν εἰδῶν οὐκ ἄλλη τις ἡ εἰκασθῆναι αὐτοῖς.

Evidently Plato does not mean here by φύσις "visible nature"; he means *the invisible reality* above it. Rightly K. Kuypers * calls this "an extension of the notion of physis". We find the same use of the word in the following passage:

they are
"in nature"

c. Pl., *Resp.* X 597 b.

On the preceding page there has been spoken about the Idea of the bed.

Οὐκοῦν τριττάι τινες κλῖναι αὗται γίγνονται· μία μὲν ἡ ἐν τῇ φύσει οὖσα, ἣν φαῖμεν ἄν, ὡς ἐγῷ μαι, θεὸν ἐργάσασθαι τὴν' ἄλλον;

Οὐδένα, οἶμαι.

Μία δέ γε ἡνὶ ὁ τέκτων.

Ναί, ἔφη.

Μία δὲ ἡνὶ ὁ ζωγράφος· ἡ γάρ;

Ἐστω.

Ζωγράφος δὴ, κλινοποιός, θεός, τρεῖς οὗτοι ἐπιστάται τρισὶν εἰδεσι κλινῶν.

the Phae-
drusmyth

272—In the Phaedrus we find the same conception.

Pl., *Phaedr.* 246 a-248 c:

Περὶ μὲν οὖν ἀθανασίας αὐτῆς ἴκανῶς· περὶ δὲ τῆς ιδέας αὐτῆς ὡς λεκτέον· οἷον μὲν ἔστι, πάντη πάντως θείας εἶναι καὶ μακρᾶς διηγήσεως, δῷ δὲ ἔουσεν, ἀνθρωπίνης τε καὶ ἀλάττονος· ταῦτη οὖν λέγωμεν. Ἔουκέ τῷ δὴ ξυμφύτῳ δυνάμει ὑποπτέρου ζεύγους τε καὶ ἡνιόχου. Θεῶν μὲν οὖν ἵπποι

246c τε καὶ ἡνίοχοι πάντες αὐτοὶ τε ἀγαθοὶ καὶ ἔξ ἀγαθῶν, τὸ δὲ τῶν ἄλλων μέμικται. Καὶ πρῶτον μὲν ἡμῶν ὁ ἀρχῶν συνωρίδος ἡνιόχει· εἰτα τῶν ἵππων ὁ μὲν αὐτῷ καλός τε καὶ ἀγαθός καὶ ἐκ τοιούτων, δ' ὁ δὲ ἔξ ἐναντίων τε καὶ ἐναντίος· χαλεπὴ δὴ καὶ δύσκολος ἔξ ἀνάγκης ἡ περὶ ἡμᾶς ἡνιόχησις. Πῇ δὴ οὖν θητόν τε καὶ ἀθάνατον ζῷον ἐκλήθη, πειρατέον εἰπεῖν. Ψυχὴ πᾶσα παντὸς ἐπιμελεῖται τοῦ ἀψύχου· πάντα δὲ οὐρανὸν περιπολεῖ, ἄλλοτε ἐν

c ἄλλοις εἰδεσι γιγνομένη. Τελέα μὲν οὖν οὖσα καὶ ἐπτερωμένη, μετεωροπορεῖ τε καὶ πάντα τὸν κόσμον διοικεῖ· ἡ δὲ πτερορρυήσασα φέρεται ἔως ἀν στερεοῦ τινος ἀντιλάβηται, οὐ κατοικισθεῖσα, σῶμα γήγενον λαβοῦσα, αὐτὸς δοκοῦν κινεῖν διὰ τὴν ἔκεινης δύναμιν, ζῷον τὸ ξύμπαν ἐκλήθη, ψυχὴ

* *Het Cultuurbegrip der Grieken en het Cultuurideaal van Plato* in Alg. Ned. Tijdschr. v. Wijsb. en Psychol., 1943, p. 91-106.

καὶ σῶμα παγέν, θυητόν τε ἔσχεν ἐπωνυμίαν. Ἀθάνατον δὲ οὐδ' ἔξ ἑνὸς λόγου λελογισμένου· ἀλλὰ πλάττομεν, οὔτε ιδόντες οὔτε ίκανῶς νοήσαντες, θεὸν ἀθάνατόν τι ζῶν, ἔχον μὲν ψυχήν, ἔχον δὲ σῶμα, τὸν δὲ δὲ χρόνον ταῦτα ἔξυπτεφυκότα. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν δὴ, ὅπῃ τῷ θεῷ φίλον, ταύτη ἔχέτω τε καὶ λεγέσθω· τὴν δὲ αἰτίαν τῆς τῶν πτερῶν ἀποβολῆς, δι' ἣν ψυχῆς ἀπορρεῖ, λάβωμεν. Ἐστι δέ τις τοιάδε.

Πέφυκεν ἡ πτεροῦ δύναμις τὸ ἐμβριθὲς ἀγειν ἄνω, μετεωρίζουσα ἢ τὸ τῶν θεῶν γένος οἰκεῖ· κεκοινώνηκε δέ πῃ μάλιστα τῶν περὶ τὸ σῶμα τοῦ θείου. Τὸ δὲ θεῖον καλόν, σοφόν, ἀγαθὸν καὶ πᾶν δὲ τι τοιοῦτον· τούτοις δὴ τρέφεται ε τε καὶ αὔξεται μάλιστά γε τὸ τῆς ψυχῆς πτέρωμα, αἰσχρῷ δὲ καὶ κακῷ καὶ τοῖς ἐναντίοις φθίνει τε καὶ διόλυνται. Οἱ μὲν δὴ μέγας ἡγεμῶν ἐν οὐρανῷ Ζεὺς, ἐλαύνων πτηνὸν ἄρμα, πρῶτος πορεύεται, διακοσμῶν πάντα καὶ ἐπιμελούμενος. Τῷ δὲ ἔπειται στρατιὰ θεῶν τε καὶ δαιμόνων, κατὰ ἐνδεκα μέρη κεκοινωμένη· μένει γάρ Ἑστία ἐν θεῶν οἴκῳ, μόνη. Τῶν δὲ ἀλλων δοσοὶ ἐν 247a τῷ τῶν δώδεκα ἀριθμῷ τεταγμένοι θεοὶ ἄρχοντες ἡγοῦνται, κατὰ τάξιν ἦν ἐκαστος ἑτάχθη. Πολλαὶ μὲν οὖν καὶ μακάριαι θέαι τε καὶ διέξοδοι ἐντὸς οὐρανοῦ, ἀς θεῶν γένος εὐδαιμόνων ἐπιστρέφεται, πράττων ἐκαστος αὐτῶν τὸ αὐτοῦ· ἔπειται δὲ ὁ ἀεὶ ἔθέλων τε καὶ δυνάμενος, Φθόνος γάρ ἔξω θείου χοροῦ ἵσταται. "Οταν δὲ δὴ πρὸς δαῖτα καὶ ἐπὶ θοίνην ἴωσιν, ἄκρων ἐπὶ τὴν ὑπουράνιον ἀψίδα πορεύονται πρὸς ἄναντες· ἢ δὴ τὰ μὲν θεῶν δχήματα, ἵστροπως εὐήνια δητα, ῥαδίως πορεύεται, τὰ δὲ ἀλλα μόγις· βρίθει γάρ ὁ τῆς κάκης ἱππος μετέχων, ἐπὶ τὴν γῆν φέπων τε καὶ βαρύνων φ μὴ καλῶς ἢ τεθραμμένος τῶν ἡνιόχων. Ἔνθα δὴ πόνος τε καὶ ἀγών ἔσχατος ψυχῆς πρόκειται. Αἱ μὲν γάρ ἀθάνατοι καλούμεναι, ἡνίκ' ἂν πρὸς ἄκρω γένωνται, ἔξω πορεύεται, ἔστησαν ἐπὶ τῷ τοῦ οὐρανοῦ νώτῳ, στάσας δὲ αὐτὰς περιάγει ἡ περιφορά· αἱ δὲ θεωροῦσι τὰ ἔξω τοῦ οὐρανοῦ.

Τὸν δὲ ὑπερουράνιον τόπον, οὔτε τις ὑμνησέ πω τῶν τῆδε ποιητής, οὔτε ποτὲ ὑμνήσει κατ' ἀξίαν. Ἐγει δὲ ὁδε· τολμητέον γάρ οὖν τό γε ἀληθὲς εἰπεῖν, ἀλλως τε καὶ περὶ ἀληθείας λέγοντα. Ἡ γάρ ἀχρώματός τε καὶ ἀσχημάτιστος καὶ ἀναφῆς οὐσία δητως οὖσα, ψυχῆς κυβερνήτη μόνω θεατὴ νῷ, περὶ ἦν τὸ τῆς ἀληθοῦς ἐπιστήμης γένος, τοῦτον ἔχει τὸν τόπον. "Ατ' οὖν θεοῦ διάνοια, d νῷ τε καὶ ἐπιστήμη ἀκηράτῳ τρεφομένη, καὶ ἀπάστης ψυχῆς δῆση ἀν μέλη τὸ προσῆκον δέξασθαι, ίδούσα διὰ χρόνου τὸ δῆν, ἀγαπᾷ τε καὶ θεωροῦσα τάληθη τρέφεται καὶ εὐπαθεῖ, ἔως ἀν κύκλῳ ἡ περιφορά εἰς ταῦτὸν περιενέγκῃ. Ἐν δὲ τῇ περιόδῳ καθορᾶ μὲν αὐτὴν δικαιοσύνην, καθορᾷ δὲ σωφροσύνην, καθορᾷ δὲ ἐπιστήμην, οὐχ ἢ γένεσις πρόσεστιν, οὐδ' ἢ ἔστιν που ἐτέρα ἐν ἐτέρῳ οὖσα e δην ἡμεῖς νῦν δητως καλοῦμεν, ἀλλὰ τὴν ἐν τῷ δὲ ἔστιν δην δητως ἐπιστήμην οὖσαν. Καὶ τάλλα ὡσαύτως τὰ δητως θεασαμένη καὶ ἔστιαθεῖσα, δῆσα πάλιν εἰς τὸ εἶσω τοῦ οὐρανοῦ, οἰκαδε ἥλθεν· ἐλθούσης δὲ αὐτῆς ὁ ἡνίοχος

πρὸς τὴν φάτνην τοὺς ἵππους στήσας, παρέβαλεν ἀμφιροσίαν τε καὶ ἐπ' αὐτῇ νέκταρ ἐπότισεν.

- 248a Καὶ οὗτος μὲν θεῶν βίος. Αἱ δὲ ἄλλαι ψυχαί, ἡ μὲν ἄριστα θεοῖς ἐπομένη ὑπερῆρεν εἰς τὸν ἔξω τόπον τὴν τοῦ ἥνιούχου κεφαλήν, καὶ συμπεριηγέθη τὴν περιφοράν, θορυβουμένη ὑπὸ τῶν ἵππων καὶ μόγις καθορῶσα τὰ δόντα· ἡ δὲ τοτὲ μὲν ἦρεν, τοτὲ δὲ ἔδυ, βιαζομένων δὲ τῶν ἵππων τὰ μὲν εἰδεν, τὰ δὲ οὐ. Αἱ δὲ δὴ ἄλλαι, γλιγόμεναι μὲν ἀπασαι τοῦ ἀνω, ἔπονται, ἀδυνατοῦσαι δὲ ὑποβρύχιαι συμπεριφέρονται, πατοῦσαι ἀλλήλας καὶ ἐπιβάλλουσαι, ἔτερα πρὸ^b
b τῆς ἔτερας πειρωμένη γενέσθαι. Θόρυβος οὖν καὶ ἀμιλλα καὶ ἰδρώς ἔσχατος γίγνεται, οὗ δὴ κακίᾳ ἥνιούχων πολλαὶ μὲν χωλεύονται, πολλαὶ δὲ πολλὰ πτερὰ θραύνονται. Πᾶσαι δέ, πολὺν ἔχουσαι πόνον, ἀτελεῖς τῆς τοῦ δόντος θέας ἀπέρχονται, καὶ ἀπελθοῦσαι τροφῇ διοξαστῇ χρῶνται. Οὗ δὴ ἔνεχ' ἡ πολλὴ σπουδὴ τὸ ἀληθείας ἰδεῖν πεδίον οὐ ἔστιν, ἡ τε δὴ προσήκουσα ψυχῆς τῷ ἀρίστῳ νομὴ ἐκ τοῦ ἐκεῖ λειμῶνος τυγχάνει οὖσα, ἡ τε τοῦ πτεροῦ φύσις, ὡρ ψυχὴ^c
c κουφίζεται, τούτῳ τρέφεται.

Now surely this realm of δόντα in a place above the visible heaven is not a merely logical method („Bewusstsein überhaupt“), presupposing no existence whatsoever. It is a metaphysical reality.

the speech of
Diotima 273—This is strongly confirmed by the following passage.
Pl., *Symp.* 210 a-212 b:

Diotima, a wise woman from Mantinea, will initiate Socrates in the higher mysteries of love.

- „Δεῖ γάρ· ἔφη, τὸν δρθῶς ίόντα ἐπὶ τοῦτο τὸ πρᾶγμα ἀρχεσθαι μέν, νέον δόντα, λέναι ἐπὶ τὰ καλὰ σώματα, καὶ πρῶτον μέν, ἐὰν δρθῶς ἥγηται ὁ ἡγούμενος, ἐνὸς αὐτὸν σώματος ἐρᾶν καὶ ἐνταῦθα γεννᾶν λόγους καλούς, ἔπειτα δὲ αὐτὸν κατανοῆσαι διτὸν καλλος τὸ ἐπὶ δρθοῦν σώματι τῷ ἐπὶ ἔτερῳ σώματι ἀδελφόν ἔστι, καὶ, εἰ δεῖ διώκειν τὸ ἐπὶ εἰδεῖ καλόν, πολλὴ ἄνοια μὴ οὐχ ἐν τε καὶ ταύτῳ ἡγείσθαι τὸ ἐπὶ πᾶσι τοῖς σώμασι καλλος· τοῦτο δὲ ἐννοήσαντα καταστῆναι πάντων τῶν καλῶν σωμάτων ἐραστήν, ἐνὸς δὲ τὸ σφόδρα τοῦτο καλάσαι, καταφρονήσαντα καὶ σμικρὸν ἥγησάμενον. Μετὰ δὲ ταῦτα τὸ ἐν ταῖς ψυχαῖς καλλος τιμιώτερον ἥγησασθαι τοῦ ἐν τῷ σώματι, ὥστε καὶ ἐάν, ἐπιεικής ὁν τὴν ψυχήν, τις καν σμικρὸν ἄνθος ἔχῃ, ἐξαρκεῖν αὐτῷ καὶ^d
c ἐρᾶν καὶ κήδεσθαι, καὶ τίκτειν λόγους τοιούτους καὶ ζητεῖν οἰτινες ποιήσουσι βελτίους τοὺς νέους, ἵνα ἀναγκασθῇ αὖ θεάσασθαι τὸ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασι καὶ τοῖς νόμοις καλόν, καὶ τοῦτ' ἰδεῖν διτὸν αὐτῷ αὐτῷ ἔνταξις ἕννα. Μετὰ δὲ τὰ ἐπιτηδεύματα τὸ περὶ τὸ σώμα καλὸν σμικρὸν τι ἥγησηται εἰναι. Μετὰ δὲ τὰ ἐπιτηδεύματα^d πολὺ ἥδη τὸ καλόν, μηκέτι τὸ παρ' ἐνί, ὥσπερ οἰκέτης, ἀγαπῶν παιδαρίου

κάλλος ή ἀνθρώπου τινὸς η ἐπιτηδεύματος ἐνός, δουλεύων φαῦλος η καὶ σμικρολόγος, ἀλλ' ἐπὶ τὸ πολὺ πέλαχος τετραμένος τοῦ καλοῦ καὶ θεωρῶν, πολλοὺς καὶ καλοὺς λόγους καὶ μεγαλοπρεπεῖς τίκτη καὶ διανοήματα ἐν φιλοσοφίᾳ ἀφθόνῳ, ἔως ἄν, ἐνταῦθα ρώσθεις καὶ αὐξήθεις, κατίδη τινὰ ἐπιστήμην μίαν τοιαύτην η ἔστι καλοῦ τοιοῦδε.

Πειρῶ δέ μοι, ἔφη, τὸν νοῦν προσέχειν ὡς οἶόν τε μάλιστα. "Ος γάρ ἂν μέχρι ε
ἐνταῦθα πρὸς τὰ ἔρωτικὰ παιδαγωγῆθῃ, θεώμενος ἐφεξῆς τε καὶ ὅρθως τὰ
καλά, πρὸς τέλος ἡδη ἴών τῶν ἔρωτικῶν, ἔξαίφνης κατόφεται τι θαυμαστὸν
τὴν φύσιν καλόν, τοῦτο ἔκεινο, δὲ Σώκρατες, οὐδὲ ἔνεκεν καὶ οἱ ἐμπροσθεν
πάντες πόνοι ἥσαν, πρῶτον μὲν ἀεὶ δν, καὶ οὔτε γιγνόμενον οὔτε ἀπολλύμενον 211a
οὔτε αὐξανόμενον οὔτε φθίνον, ἔπειτα οὐ τῇ μὲν καλόν, τῇ δὲ αἰσχρόν, οὐδὲ
τοτὲ μέν, τοτὲ δὲ οὐ, οὐδὲ πρὸς μὲν τὸ καλόν, πρὸς δὲ τὸ αἰσχρόν, οὐδὲ ἔνθα
μὲν καλόν, ἔνθα δὲ αἰσχρόν, ὡς τισὶ μὲν δν καλόν, τισὶ δὲ αἰσχρόν· οὐδὲ αὖ
φαντασθήσεται αὐτῷ τὸ καλὸν οἷον πρόσωπόν τι οὐδὲ χεῖρες οὐδὲ ἄλλο οὐδὲν
ῶν σῶμα μετέχει, οὐδέ τις λόγος οὐδέ τις ἐπιστήμη, οὐδέ που δν ἐν ἑτέρῳ
τινι, οἷον ἐν ζώῳ η ἐν γῇ η ἐν οὐρανῷ, η ἐν τῷ ἄλλῳ, ἀλλ' αὐτὸ καθ' αὐτὸ μεθ' b
αὐτοῦ μονοειδὲς ἀεὶ δν, τὰ δὲ ἄλλα πάντα καλὰ ἔκεινου μετέχοντα, τρόπον
τινὰ τοιοῦτο οἷον, γιγνομένων τε τῶν ἄλλων καὶ ἀπολλυμένων, μηδὲν ἔκεινο
μήτε τι πλέον μήτε ἔλαττον γίγνεσθαι μηδὲ πάσχειν μηδέν. "Οταν δή τις ἀπὸ
τῶνδε, διὰ τὸ ὅρθως παιδεραστεῖν ἐπανιών, ἔκεινο τὸ καλὸν ἀρχηται καθορᾶν,
σχεδὸν ἄν τι ἀπτοιτο τοῦ τέλους. Τοῦτο γάρ δή ἔστι τὸ ὅρθως ἐπὶ τὰ ἔρωτικὰ
λέναι η ὑπὲ ἄλλου ἀγεσθαι, ἀρχόμενον ἀπὸ τῶνδε τῶν καλῶν ἔκεινου ἔνεκα
τοῦ καλοῦ, ἀεὶ ἐπανιέναι ὥσπερ ἐπαναβασμοῖς χρώμενον, ἀπὸ ἐνὸς ἐπὶ δύο
καὶ ἀπὸ δυοῖν ἐπὶ πάντα τὰ καλὰ σώματα, καὶ ἀπὸ τῶν καλῶν σωμάτων ἐπὶ
τὰ καλὰ ἐπιτηδεύματα, καὶ ἀπὸ τῶν ἐπιτηδεύμάτων ἐπὶ τὰ καλὰ μαθήματα,
ἔστ' ἂν ἀπὸ τῶν μαθημάτων ἐπ' ἔκεινο τὸ μάθημα τελευτῆσῃ, δέστιν οὐκ
ἄλλου η αὐτοῦ ἔκεινου τοῦ καλοῦ μάθημα, καὶ γνῷ αὐτὸ τελευτῶν δέστι καλόν.

,,Ἐνταῦθα τοῦ βίου, δὲ φίλε Σώκρατες, ἔφη η Μαντινικὴ ξένη, εἴπερ που
ἄλλοθι, βιωτὸν ἀνθρώπῳ, θεωμένῳ αὐτὸ τὸ καλόν. "Ο έάν ποτε ἵδης, οὐ κατὰ
χρυσίον τε καὶ τοὺς καλοὺς παιδίδας τε καὶ νεανίσκους δόξει σοι
εἰναι, οὓς νῦν ὅρῶν ἐκπέληξαι καὶ ἔτοιμος εἰ, καὶ σὺ καὶ ἄλλοι πολλοί, ὅρῶντες
τὰ παιδικὰ καὶ ξυνόντες ἀεὶ αὐτοῖς, εἰ πως οἶόν τ' ην, μήτ' ἐσθίειν μήτε
πίνειν, ἀλλὰ θεᾶσθαι μόνον καὶ ξυνεῖναι. Τί δῆτα, ἔφη, οἴόμεθα, εἰ τῷ γένοιτο
αὐτὸ τὸ καλὸν ἵδεῖν εἰλικρινές, καθαρόν, ἀμικτὸν, ἀλλὰ μὴ ἀνάπλεων σαρκῶν
τε ἀνθρωπίνων καὶ χρωμάτων καὶ ἄλλης πολλῆς φλυαρίας θυητῆς, ἀλλ' αὐτὸ
τὸ θεῖον καλὸν δύναιτο μονοειδὲς κατιδεῖν; "Αρ' οἰει, ἔφη, φαῦλον βίον γίγνεσθαι
ἔκεισε βλέποντος ἀνθρώπου καὶ ἔκεινο φε δεῖ θεωμένου καὶ ξυνόντος αὐτῷ; 212a
"Η οὐκ ἐνθυμεῖ, ἔφη, δτι ἐνταῦθα αὐτῷ μοναχοῦ γενήσεται, δρῶντι φρατὸν
τὸ καλόν, τίκτειν οὐκ εἰδῶλα ἀρετῆς ἀτε οὐκ εἰδώλου ἐφαπτομένῳ, ἀλλὰ

ἀληθῆ, ἀτε τοῦ ἀληθοῦς ἐφαπτομένῳ· τεκόντι δὲ ἀρετὴν ἀληθῆ καὶ θρεψαμένῳ
ὑπάρχει θεοφύλετος γενέσθαι, καὶ εἰπέρ τῳ ἄλλῳ ἀνθρώπων, ἀθανάτῳ καὶ
ἔκεινῷ;

Here a contact with true Reality is aimed at, i.e. with Beauty-itself, which is of the substance of God. Now the contemplation of this Beauty, "by the organ by which it must be contemplated", that is with the spiritual eye of a purified soul, is doubtless of a mystical character.

To this contemplation the education of the philosopher in Plato's Republic is directed

5—THE REPUBLIC

Rep. I

274—The first book of the *Rep.* is a Socratic dialogue about the notion of justice. It shows the same method of argumentation,—also the same defects. Socrates' view of justice as it is developed in this dialogue in contrast to Thrasymachus, is closely akin to that of the *Gorgias*.

First definition of justice

a. Pl., *Rep. I* 331 e³

(Polemarchus proposes as a definition of justice, what Simonides said about it):

"Οτι, η δ' δς, τὸ τὰ δφειλόμενα ἔκαστω ἀποδιδόναι δίκαιον ἔστι. Which is explained by him (334 b) as ὀφελεῖν μὲν τοὺς φίλους, βλάπτειν δὲ τοὺς ἔχθρούς.

Socr. proves the meaning of this to be: τοὺς ἀδίκους ἄρα δίκαιον βλάπτειν, τοὺς δὲ δίκαιους ὀφελεῖν.

refuted by
Socr.

b. Now Socr. shows that by harming a man you are making him worse, that is less just. He concludes (335 d¹¹):

Οὐκ ἄρα τοῦ δίκαιου βλάπτειν ἔργον, δοῦτος φίλον οὔτ' ἄλλον οὐδένα, ἀλλὰ τοῦ ἐναντίου, τοῦ ἀδίκου.

interruption of Thrasymachus

275—Here Thrasymachus interrupts and defends the thesis that justice is the interest of the strongest, and that the life of the unjust is "better" (*κρείττω*) than that of the just.

Socr. argues against him, 1^o that the just man is good and wise, the unjust stupid and bad. (350c); 2^o when the unjust man is stupid, he is not "stronger" than the just man who is wise (351a); 3^o he is not happier (352d sqq.).

justice the
virtue of the
soul

a. *Rep. I* 353 b:

Οὐκοῦν καὶ ἀρετὴ δοκεῖ σοι εἶναι ἔκαστω φύτερ καὶ ἔργον τι προστέτακται;
"All things that have a function to perform, also have a virtue", for instance eyes and ears etc.

353d "Ιθι δή, μετὰ ταῦτα τόδε σκέψαι. Ψυχῆς ἔστιν τι ἔργον δοῦτον ἄλλῳ τῶν ὅντων οὐδὲ ἀν ἐνὶ πράξαις, οἷον τὸ τοιόνδε· τὸ ἐπιμελεῖσθαι καὶ ἄρχειν καὶ βουλεύ-

εσθιαι καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα, ἔσθι' ὅτῳ ἄλλῳ η̄ ψυχῆ̄ δικαίως ἀν αὐτὰ ἀποδοῖμεν καὶ φαῖμεν ἵδια ἐκείνης εἶναι;

Οὐδενὶ ἄλλῳ.

Τί δ' αὖ τὸ ζῆν; ψυχῆς φήσομεν ἔργον εἶναι;

Μάλιστά γ', ἔφη.

Ούκοῦν καὶ ἀρετὴν φαμέν τινα ψυχῆς εἶναι;

Φαμέν. —

Ούκοῦν ἀρετὴν γε συνεχωρήσαμεν ψυχῆς εἶναι δικαιοσύνην, κακίαν δὲ ε ἀδικίαν;

Συνεχωρήσαμεν γάρ.

Ἡ μὲν ἄρα δίκαια ψυχὴ καὶ ὁ δίκαιος ἀνὴρ εὗ βιώσεται, κακῶς δὲ ὁ ἀδίκος.

Φαίνεται, ἔφη, κατὰ τὸν σὸν λόγον.

Ἄλλὰ μὴν δ γε εὑ ζῶν μακάριός τε καὶ εὐδαίμων, ὁ δὲ μὴ τάναντία. 354a

Πῶς γάρ οὖ;

Ο μὲν δίκαιος ἄρα εὐδαίμων, ὁ δ' ἀδίκος ἀθλιός.

b. With the last point cp. the poem of Arist. on the Friendship of the just man is happy Plato, fr. 673 R.:

ὅς μόνος η̄ πρῶτος θνητῶν κατέδειξεν ἐναργῶς
οἰκείω τε βίῳ καὶ μεθόδοισι λόγων,
ώς ἀγαθός τε καὶ εὐδαίμων ἡμα γίνεται ἀνήρ.
οὐ νῦν δ' ἔστι λαβεῖν οὐδενὶ ταῦτα ποτέ.

Remark. The interest of this first book, which certainly dates from the first period of Plato's literary work (before 391) is principally this, that the composition of the Republic clearly shows the close and inner connection between the Socratic seeking for a definition of virtue and Plato's philosophy in his ripe years, in which he was the head of the Academy. interest of this book

276—The search for the notion of justice is pursued.

Rep. II

Rep. II, 368 d-369 a:

Ἐπειδὴ οὖν ἡμεῖς οὐ δεινοί, δοκεῖ μοι, ἣν δ' ἐγώ, τοιαῦτην ποιήσασθαι ζήτησιν αὐτοῦ, οἴανπερ ἀν εἰ προσέταξέ τις γράμματα σμικρὰ πόρρωθεν ἀναγνῶναι μὴ πάνυ δξὺ βλέπουσιν, ἔπειτά τις ἐνενόησεν δτι τὰ αὐτὰ γράμματα ἔστι που καὶ ἄλλοθι μεῖζω τε καὶ ἐν μεῖζον, ἔρματον ἀν ἐφάνη, οἷμαι, ἐκεῖνα πρῶτον ἀναγνόντας οὕτως ἐπισκοπεῖν τὰ ἐλάττω, εἰ τὰ αὐτὰ ὄντα τυγχάνει.

Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη δ 'Αδείμαντος· ἀλλὰ τί τοιοῦτον, δ Σώκρατες, ἐν τῇ περὶ τὸ δίκαιον ζητήσει καθορᾶς;

Ἐγώ σοι, ἔφην, ἐρῶ. Δικαιοσύνη, φαμέν, ἔστι μὲν ἀνδρὸς ἐνός, ἔστι δέ που καὶ δῆς πόλεως;

368e

Πάνυ γε, η δ' ὅς.

Οὐκοῦν μεῖζον πόλις ἐνδέδρος;
Μεῖζον, ἔφη.

"Ισως τοίνυν πλείων ἀν δικαιοσύνη ἐν τῷ μεῖζονι ἐνείη καὶ ῥάβων καταμαθεῖν.

- 369a Εἰ οὖν βούλεοθε, πρῶτον ἐν ταῖς πόλεσιν ζητήσωμεν ποιὸν ἔστιν· ἔπειτα οὔτως ἐπισκεψώμεθα καὶ ἐν ἐντὸν ἐκάστῳ, τὴν τοῦ μεῖζονος διμοιότητα ἐν τῇ τοῦ ἑλάττονος ἴδει ἐπισκοποῦντες.

'Αλλά μοι δοκεῖς, ἔφη, καλῶς λέγειν.

the origin of
the state 277—a. Ib., 369 b⁶ 8:

Γίγνεται τοίνυν, ην δ' ἐγώ, πόλις, ὡς ἐγώματι, ἐπειδὴ τυγχάνει ἡμῶν ἔκαστος οὐκ αὐτάρκης, ἀλλὰ πολλῶν ἐνδεής· η τίν' οἱει ἀρχὴν ἀλλην πόλιν οἰκίζειν;
Οὐδεμίαν, η δ' ὅς.

the principle
of division of
labour b. Ib., 370 a-b:

'Ἐννοῶ γάρ καὶ αὐτὸς εἰπόντος σοῦ, ὅτι πρῶτον μὲν ἡμῶν φύεται ἔκαστος οὐ πάνυ δομοιος ἐκάστῳ, ἀλλὰ διαφέρων τὴν φύσιν, ἄλλος ἐπ' ἄλλου ἔργου πρᾶξιν· η οὐ δοκεῖ σοι;

"Εμοιγε.

Τί δέ; πότερον κάλλιον πράττοι ἀν τις εἰς ὧν πολλὰς τέχνας ἐργαζόμενος,
η δταν μίαν εἰς;
"Οταν, η δ' ὅς, εἰς μίαν.

the luxurious
state 278—a. As soon as the limits of what is necessary are transgressed,
injustice and evil of every kind creep in.

Ib. 373 d-e:

Οὐκοῦν τῆς τῶν πλησίον χώρας ἡμῖν ἀποτμητέον, εἰ μέλλομεν ἵκανήν
ἔχειν νέμειν τε καὶ ἀροῦν, καὶ ἐκείνοις αὐ τῆς ἡμετέρας, ἐλὺν καὶ ἐκεῖνοι ἀφῶσιν
αὐτοὺς ἐπὶ χρημάτων κτῆσιν ἀπειρον, ὑπερβάντες τὸν τῶν ἀναγκαίων ὄρον;

- 373e Πολλὴ ἀνάγκη, ἔφη, δ Σώκρατες.

Πολεμήσομεν δὴ τὸ μετὰ τοῦτο, δ Γλαύκων; η πῶς ἔσται;
Οὕτως, ἔφη..

Καὶ μηδέν γέ πω λέγωμεν, η δ' ἐγώ, μήτ' εἰ τι κακὸν μήτ' εἰ ἀγαθὸν δ
πόλεμος ἐργάζεται, ἀλλὰ τοσοῦτον μόνον, ὅτι πολέμου αὐ γένεσιν ηύρηκαμεν,
ἐξ ὧν μάλιστα ταῖς πόλεσιν καὶ ἴδιᾳ καὶ δημοσίᾳ κακὰ γίγνεται, δταν γίγνηται.

Πάνυ μὲν οὖν.

φύλακες b. Ib. 374 e⁶-8:

"Ημέτερον δὴ ἔργον ἀν εἴη, ὡς ἔοικεν, εἰπερ οἰοι τ' ἐσμέν, ἐκλέξοσθαι τίνες
τε καὶ ποῖαι φύσεις ἐπιτίθειαι εἰς πόλεως φυλαχήν.

These men must have opposite qualities: they must be brave, and at the same time gentle (δεῖ γε πρὸς μὲν τοὺς οἰκείους πρόφους αὐτοὺς εἶναι, πρὸς δὲ τοὺς πολεμίους χαλεπούς). These qualities must be carefully cultivated by education.

279—A severe selection from literature is to be made to this purpose. selection
from
literature
Myths in which the gods are represented in a way unworthy and untrue, must be rejected.

a. 378 e-379 c:

Καὶ ἐγὼ εἰπον· Ὡ Αδείμαντε, οὐκ ἔσμὲν ποιηταὶ ἐγώ τε καὶ σὺ ἐν τῷ παρόντι, ἀλλ' οἰκισταὶ πόλεως· οἰκισταῖς δὲ τοὺς μὲν τύπους προσήκει εἰδέναι ἐν οἷς δεῖ μυθολογεῖν τοὺς ποιητάς, παρ' οὓς ἐὰν ποιῶσιν οὐκ ἐπιτρέπτεον, οὐ μὴν αὐτοῖς γε ποιητέον μύθους.

'Ορθῶς, ἔφη· ἀλλ' αὐτὸς δὴ τοῦτο, οἱ τύποι περὶ θεολογίας τίνες ἂν εἰεν;

Τοιοίδε πού τίνες, ἦν δ' ἐγώ· οἰος τυγχάνει ὁ θεὸς ὅν, ἀεὶ δήπου ἀποδοτέον, ἔαντε τις αὐτὸν ἐν ἔπεσιν ποιῇ ἔαντε ἐν μέλεσιν ἔαντε ἐν τραγῳδίᾳ.

Δεῖ γάρ.

Οὐκοῦν ἀγαθὸς δ γε θεὸς τῷ ὄντι τε καὶ λεκτέον οὕτω;

Τί μὴν;

'Αλλὰ μὴν οὐδέν γε τῶν ἀγαθῶν βλαβερόν· ἢ γάρ;

Οὐ μοι δοκεῖ.

'Αρ' οὖν δ μὴ βλαβερὸν βλάπτει;

Οὐδαμῶς.

'Ο δὲ μὴ βλάπτει κακόν τι ποιεῖ;

Οὐδὲ τοῦτο.

'Ο δέ γε μηδὲν κακὸν ποιεῖ οὐδὲ ἀν τίνος εἴη κακοῦ αἴτιον;

Πῶς γάρ;

Τί δέ; ὀφέλιμον τὸ ἀγαθόν;

Ναί.

Αἴτιον ἄρα εὐπραγίας;

Ναί.

Οὐκ ἄρα πάντων γε αἴτιον τὸ ἀγαθόν, ἀλλὰ τῶν μὲν εὗ ἔχοντων αἴτιον, τῶν δὲ κακῶν ἀναίτιον.

Παντελῶς γ', ἔφη.

Οὐδέν ἄρα, ἦν δ' ἐγώ, ὁ θεός, ἐπειδὴ ἀγαθός, πάντων ἀν εἴη αἴτιος, ὡς οἱ πολλοὶ λέγουσιν, ἀλλὰ δλίγον μὲν τοῖς ἀνθρώποις αἴτιος, πολλῶν δὲ ἀναίτιος· πολὺ γάρ ἐλάττω τάγαθά τῶν κακῶν ἡμῖν, καὶ τῶν μὲν ἀγαθῶν οὐδένα ἄλλον αἴτιατέον, τῶν δὲ κακῶν ἄλλ' ἄττα δεῖ ζητεῖν τὰ αἴτια, ἀλλ' οὐ τὸν θεόν.

b. Ib. 380 c-d:

Οὔτος μὲν τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, εἰς ἀν εἴη τῶν περὶ θεοὺς νόμων τε καὶ τύπων,

c

ἐν φιλέσει τοὺς λέγοντας λέγειν καὶ τοὺς ποιοῦντας ποιεῖν, μὴ πάντων αἰτίου τὸν θεὸν, ἀλλὰ τῶν ἀγαθῶν.

Καὶ μάλιστα, ἔφη, ἀπόχρημα.

380d Τί δὲ δὴ ὁ δεύτερος ὅδε; ἄρα γόντα τὸν θεὸν οἵτινες εἶναι καὶ οἷον ἐξ ἐπιβουλῆς φαντάζεσθαι ἀλλοτε ἐν ἄλλαις ἰδέαις, τοτὲ μὲν αὐτὸν γιγνόμενον, καὶ ἀλλάτα τοτα τὸ αὐτοῦ εἴδος εἰς πολλὰς μορφάς, τοτὲ δὲ ἡμᾶς ἀπατῶντα καὶ ποιοῦντα περὶ αὐτοῦ τοιαῦτα δοκεῖν, ηγάπητον τε εἶναι καὶ πάντων ἡκιστα τῆς ἑαυτοῦ ἰδέας ἐκβαίνειν;

Adeimantus does not agree with this directly, but after some reflexions he does; for what is good cannot be changed by anything from without, nor can it be changed by itself, every change being a change for the worse.

c. Ib., 382 e-383 a:

Κομιδῇ ἄρα ὁ θεὸς ἀπλοῦν καὶ ἀληθεῖς ἐν τε ἔργῳ καὶ ἐν λόγῳ, καὶ οὔτε αὐτὸς μεθίσταται οὔτε ἄλλους ἐξαπατᾷ, οὔτε κατὰ φαντασίας οὔτε κατὰ λόγους οὔτε κατὰ σημείων πομπάς, οὕτως ὅπαρ οὐδὲ ὅπαρ.

Οὕτως, ἔφη, ἔμοιγε καὶ αὐτῷ φαίνεται σοῦ λέγοντος.

Rep. III,
further
selection

280—Stories about terrible things in Hades also must be struck out of the poems, for the guardians must be brave and have no fear of death. In like way no stories about lamenting heroes, nor any “homeric laughter” may be tolerated in our poetry, being unworthy of brave men.

the medical
lie

Rep. III 389 b:

Ἄλλα μήν καὶ ἀλήθειάν γε περὶ πολλοῦ ποιητέον. Εἰ γάρ ὁρθῶς ἐλέγομεν ἄρτι καὶ τῷ ὄντι θεοῖσι μὲν ἀχρηστὸν ψεῦδος, ἀνθρώποις δὲ χρήσιμον ὡς ἐν φαρμάκῳ εἶδει, δῆλον διτού το γε τοιοῦτον ἱατροῖς δοτέον, ίδιώταις δὲ οὐχ ἀπτέον.

Δῆλον, ἔφη.

Τοῖς ἀρχουσιν δὴ τῆς πόλεως, εἰπερ τισὶν ἄλλοις, προσήκει ψεύδεσθαι ηγαπημένων ηγαπημένων ἀπολιτῶν ἐνεκα ἐπ' ὠφελίᾳ τῆς πόλεως, τοῖς δὲ ἄλλοις πᾶσιν οὐχ ἀπτέον τοῦ τοιούτου.

dramatic
poetry
excluded

281—Dramatic art must be excluded, being against the fundamental principle of our city.

a. Ib. 394 e:

Τόδε τοίνυν, ὁ Ἀδείμαντε, ἀθρει πότερον μιμητικούς ἡμῖν δεῖ εἶναι τοὺς φύλακας η οὖτος η καὶ τοῦτο τοῖς ἔμπροσθεν ἐπεται διτού εἰς ἔκαστος ἐν μὲν ἐπιτήδευμα καλῶς ἐπιτηδεύοι, πολλὰ δὲ οὖτος, ἀλλ' εἰ τοῦτο ἐπιχειροῖ, πολλῶν ἐφαπτόμενος πάντων ἀποτυγχάνοι ἄν. ὥστε εἶναι που ἐλλόγιμος;

Τι δὲ οὐ μέλει;

b. Ib. 397 d e:

A poet of mixed poetry (partly mimetic, partly not) would not suit in our city.

Αλλ' ίσως, ήν δ' ἐγώ, οὐκ ἀν αὐτὸν ἀρμόττειν φαίης τῇ ἡμετέρᾳ ποιεῖτε, δτι οὐκ ἔστιν διπλοῦς ἀνήρ παρ' ἡμῖν οὐδὲ πολλαπλοῦς, ἐπειδὴ ἔκαστος ἐν πράττει.

Οὐ γὰρ οὖν ἀριθμόττει.

To music and the plastic arts the same general principles must be applied. Gymnastics follow the same rule: it is not allowed to be complicated and extreme. Simplicity and soberness are prescribed.

282—Ib. 412 d-e:

the ἀργούτες

¹ Εκλεκτέον δρ' ἐκ τῶν ἄλλων φυλάκων τοιούτους ἄνδρας, οἱ ἀν σκοποῦσιν
ἡμῖν μάλιστα φαίνωνται παρὰ πάντα τὸν βίον δὲ μὲν ἀν τῇ πόλει ἡγήσωνται
ξυνφέρειν πάσην προθυμία ποιεῖν, δ' δὲ ἀν μή, μηδενὶ τρόπῳ πρᾶξαι ἀν θέλειν.

Ἐπιτίθετος γάρ, ἔφη,

Δοκεῖ δή μοι τηρητέον αὐτούς εἶναι ἐν ἀπάσαις ταῖς ἡλικίαις, εἰ φυλακικοὶ εἰσὶ τούτου τοῦ δόγματος καὶ μήτε γοητευόμενοι μήτε βιαζόμενοι ἐκβάλλουσιν ἐπιλανθανόμενοι δόξαν τὴν τοῦ ποιεῖν δεῖν ἢ τῇ πόλει βέλτιστα.

283—Ib. 416 d-417 b:

life of the guardians

"Ορα δή, εἰπον ἐγώ, εἰ τοιόνδε τινὰ τρόπον δεῖ αὐτοὺς ζῆν τε καὶ οἰκεῖν, εἰ μέλλουσι τοιοῦτοι ἔσεσθαι· πρῶτον μὲν οὐσίαν κεκτημένον μηδεμίαν μηδένα ιδίαν, ἀν μὴ πᾶσα ἀνάγκη· ἔπειτα οἶκησιν καὶ ταμιεῖον μηδενὶ εἶναι μηδὲν τοιοῦτον, εἰς δὲ οὐ πᾶς ὁ βουλόμενος εἰσεισι· τὰ δὲ ἐπιτήδεια, δσων δέονται ἄνδρες ἀθληταὶ πολέμου σώφρονές τε καὶ ἀνδρεῖοι, ταξιμένους παρὰ τῶν ἄλλων 416e πολιτῶν δέχεσθαι μισθὸν τῆς φυλακῆς τοσοῦτον δσον μήτε περιεῖναι αὐτοῖς εἰς τὸν ἐνιαυτὸν μήτε ἐνδεῖν· φοιτῶντας δὲ εἰς ξυσσίτια ὥσπερ ἐστρατοπεδεύμένους κοινῇ ζῆν· χρυσὸν δὲ καὶ ἀργύριον εἰπεῖν αὐτοῖς διτι θεῖον παρὰ θεῶν ἀεὶ ἐν τῇ ψυχῇ ἔχουσι καὶ οὐδὲν προσδέονται τοῦ ἀνθρωπείου, οὐδὲ δσια τὴν ἔκεινου κτῆσιν τῇ τοῦ θυητοῦ χρυσοῦ κτήσει ξυμμειγνύντας μιαίνειν, διότι πολλὰ καὶ ἀνόσια περὶ τὸ τῶν πολλῶν νόμισμα γέγονεν, τὸ παρ' ἔκείνοις δὲ ἀκήρατον· ἀλλὰ μόνοις αὐτοῖς τῶν ἐν τῇ πόλει μεταχειρίζεσθαι καὶ ἀπτεσθαι χρυσοῦ καὶ ἀργύρου οὐ θέμις, οὐδὲ δύπλο τὸν αὐτὸν ὅροφον ίέναι οὐδὲ περιάψασθαι οὐδὲ πίνειν ἔξι ἀργύρους ἢ χρυσοῦ. Καὶ οὗτω μὲν σώζοιντο τ' ἀν καὶ σώζοιεν τὴν πόλιν· ὅπότε δὲ αὐτοὶ γῆν τε ιδίαν καὶ οἰκίας καὶ νομίσματα κτήσονται, οἰκονόμοι μὲν καὶ γεωργοὶ ἀντὶ φυλάκων ἔσονται, δεσπόται δὲ ἐχθροὶ ἀντὶ ξυμ- b μάχων τῶν ἄλλων πολιτῶν γενήσονται, μισοῦντες δὲ δὴ καὶ μισούμενοι καὶ ἐπιβουλεύοντες καὶ ἐπιβουλεύομενοι διάζουσι πάντα τὸν βίον, πολὺ πλείω καὶ

μᾶλλον δεδιότες τοὺς ἔνδον ἢ τοὺς ἔξωθεν πολεμίους, θέοντες ἡδη τότε ἐγρύτατα διέθερου αὐτοὶ τε καὶ ἡ διλλή πόλις. Τούτων οὖν πάντων ἐνεκα, ἦν δ' ἐγώ, φῶμεν οὕτω δεῖν κατεσκευάσθαι τοὺς φύλακας οἰκήσεώς τε πέρι καὶ τῶν ἄλλων, καὶ ταῦτα νομοθετήσωμεν, ἢ μή;

Πάνυ γε, ἢ δ' ὅς δὲ Γλαύκων.

Rep. IV, the
definition of
justice

284—Our city is founded. Where is now justice in it?

a. Rep. IV, 427 e-428 a:

'Ἐλπίζω τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, εὐρήσειν αὐτὸ δε. Οἷμαι δὲ τὴν πόλιν, εἴπερ δρθῶς γε φκισται, τελέως ἀγαθὴν είναι.

'Ανάγκη, ἔφη.

Δῆλον δὴ δτι σοφή τ' ἐστὶ καὶ ἀνδρεία καὶ σώφρων καὶ δικαία.

Δῆλον.

Οὐκοῦν δ τι ἄν αὐτῶν εὑρωμεν ἐν αὐτῇ, τὸ δύπλοιπον ἔσται τὸ οὐχ ηὔρημένον;
428a Τί μήν;

'Ωσπερ τοίνυν ἄλλων τινῶν τεττάρων, εἰ ἐν τι ἐζητοῦμεν αὐτῶν ἐν διφούν, δύπτε πρῶτον ἐκεῖνο ἔγνωμεν, ίκανῶς ἄν εἰχεν δὲ τὰ τρία πρότερον ἔγνωρισαμεν, αὐτῷ ἀν τούτῳ ἐγνώριστο τὸ ζητούμενον δῆλον γάρ δτι οὐκ δλλο ἔτι ἦν ἢ τὸ ὑπολειφθέν.

'Ορθῶς, ἔφη, λέγεις.

Οὐκοῦν καὶ περὶ τούτων, ἐπειδὴ τέτταρα ὄντα τυγχάνει, δισαύτως ζητητέον; Δῆλα δή.

Wisdom then is proved to reside in the δρχοντες, bravery in the φύλακες. Σωφροσύνη turns out to be a certain harmony of the three classes in the city, an unanimity as to which part ought to rule and which to be ruled.

of σωφροσύνη

b. Ib., 432 a⁶⁻⁹:

ώστε δρθότατ' ἄν φαίμεν ταύτην τὴν δύμνοιαν σωφροσύνην είναι, χείρονός τε καὶ ἀμείνονος κατὰ φύσιν συμφωνίαν δύπτερον δεῖ δρχειν καὶ ἐν πόλει καὶ ἐν ἐνὶ ἔκαστῳ.

of justice in
the city

c. Ib., 433 d⁴-e²; 434 a-c:

What makes a city good, seems to be this:

δτι τὸ αὐτοῦ ἔκαστος εἰς ὃν ἐπράττεν καὶ οὐκ ἐπολυπραγμόνει.

Δύσκριτον ἔφη· πῶς δ' οὖ;

'Ενάμιλλον δρα, ὡς ἔσικε, πρὸς ἀρετὴν πόλεως τῇ τε σοφίᾳ αὐτῆς καὶ τῇ σωφροσύνῃ καὶ τῇ ἀνδρείᾳ ἢ τοῦ ἔκαστον ἐν αὐτῇ τὰ αὐτοῦ πράττειν δύναμις.

Καὶ μάλα, ἔφη.

Ούκοιν δικαιοσύνην τό γε τούτοις ἐνάμιλλον ἀν εἰς ἀρετὴν πόλεως θείης;
Παντάπασι μὲν οὖν. —

'Ιδε δὴ ἔαν σοὶ διπέρ ἐμοὶ ξυνδοκῇ. Τέκτων σκυτοτόμου ἐπιχειρῶν 434a
ἔργα ἐργάζεσθαι ἢ σκυτοτόμος τέκτονος, ἢ τὰ δργανα μεταλαμβάνοντες
τάλληλων ἢ τιμάς, ἢ καὶ ὁ αὐτὸς ἐπιχειρῶν ἀμφότερα πράττειν, πάντα τάλλα
μεταλλαττόμενα, ἀρά σοι ἀν τι δοκεῖ μέγα βλάψαι πόλιν;

Οὐ πάνυ, ἔφη.

'Αλλ' ὅταν γε, οἶμαι, δημιουργὸς ὁν ἡ τις ἄλλος χρηματιστῆς φύσει, ἔπειτα
ἐπαιρόμενος ἢ πλούτῳ ἢ πλήθει ἢ ἴσχυί ἢ ἄλλῳ τῷ τοιούτῳ εἰς τὸ τοῦ πολεμικοῦ b
εἶδος ἐπιχειρῆ λέναι, ἢ τῶν πολεμικῶν τις εἰς τὸ τοῦ βουλευτικοῦ καὶ φύλακος
ἀνάξιος ὁν, καὶ τὰ ἄλληλων οὗτοι δργανα μεταλαμβάνωσι καὶ τὰς τιμάς, ἢ
ὅταν ὁ αὐτὸς πάντα ταῦτα ἀμα ἐπιχειρῆ πράττειν, τότε οἶμαι καὶ σοὶ δοκεῖν
ταύτην τὴν τούτων μεταβολὴν καὶ πολυπραγμοσύνην διεθρὸν εἶναι τῇ πόλει.

Παντάπασι μὲν οὖν.

'Η τριῶν ἀρά διτῶν γενῶν πολυπραγμοσύνη καὶ μεταβολὴ εἰς ἄλληλα
μεγίστη τε βλάβη τῇ πόλει καὶ δρθότατ' ἀν προσαγορεύοιτο μάλιστα κακουργία. c

Κομιδῆ μὲν οὖν.

Κακουργίαν δὲ τὴν μεγίστην τῆς ἑκατοῦ πόλεως οὐκ ἀδικίαν φήσεις εἶναι;
Πῶς δ' οὕ;

Τοῦτο μὲν ἀρά ἀδικία. Πάλιν δὲ ὥδε λέγωμεν χρηματιστικοῦ, ἐπικουρικοῦ,
φυλακικοῦ γένους οἰκειοπραγία, ἐκάστου τούτων τὸ αὐτοῦ πράττοντος ἐν
πόλει, τούναντίον ἐκείνου δικαιοσύνη τ' ἀν εἴη καὶ τὴν πόλιν δικαίαν παρέχοι;

Shortly put, the definition of justice is:

ἡ τοῦ οἰκείου τε καὶ ἑκατοῦ ἔξις τε καὶ πρᾶξις (433 e¹²).

285—a. Ib., 435 b-c:

justice in the individual

'Αλλὰ μέντοι πόλις γε ἔδοξεν εἶναι δικαία δτε ἐν αὐτῇ τριτὰ γένη φύσεων
ἐνόντα τὸ αὐτῶν ἔκαστον ἐπράττειν, σώφρων δὲ αὐ καὶ ἀνδρεῖα καὶ σοφὴ διὰ
τῶν αὐτῶν τούτων γενῶν ἄλλ' ἄττα πάθη τε καὶ ἔξεις.

'Αληθῆ, ἔφη.

Καὶ τὸν ἕνα ἀρά, ω φίλε, οὔτως ἀξιώσομεν, τὰ αὐτὰ ταῦτα εἰδη ἐν τῇ αὐτοῦ
ψυχῇ ἔχοντα, διὰ τὰ αὐτὰ πάθη ἐκείνοις τῶν αὐτῶν ὀνομάτων δρθῶς ἀξιοῦσθαι:
τῇ πόλει.

b. There are three parts in the soul (λογιστικόν, θυμοειδές and the three
ἐπιθυμητικόν), as there are three classes in the city (βουλευτικόν, ἐπικου- parts in the
ρητικόν and χρηματιστικόν). soul

Ib. 441 e⁴⁻⁷, 442 a^{4-b³}:

Οὐκοῦν τῷ μὲν λογιστικῷ ἀρχειν προσήκει, σοφῷ δέ τι καὶ ἔχοντι τὴν ὑπὲρ ἀπάσης τῆς ψυχῆς προμήθειαν, τῷ δὲ θυμοειδεῖ ὑπηκόῳ εἶναι καὶ συμμάχῳ τούτου; — Πανύ γε. —

Καὶ τούτω δὴ . . . προστήσεσθον τοῦ ἐπιθυμητικοῦ, δὴ πλεῖστον τῆς ψυχῆς ἐν ἐκάστῳ ἐστὶ καὶ χρημάτων φύσει ἀπληστότατον· δὴ τηρήσετον μὴ τῷ πίμπλασθαι τῶν περὶ τὸ σῶμα καλουμένων ἡδονῶν πολὺ καὶ ἴσχυρὸν γενόμενον οὐκ αὖ τὰ αὐτοῦ πράττη, ἀλλὰ καταδουλώσασθαι καὶ ἀρχειν ἐπιχειρήσῃ ὃν οὐ προσῆκον αὐτῷ γένει, καὶ σύμπαντα τὸν βίον πάντων ἀνατρέψῃ.

the four
virtues

c. Ib., 442 b-d:

442c Καὶ ἀνδρεῖον δή, οἷμαι, τούτῳ τῷ μέρει καλοῦμεν ἔνα ἔκαστον, δταν αὐτοῦ τὸ θυμοειδὲς διασφῆγη διά τε λυπῶν καὶ ἡδονῶν τὸ ὑπὸ τῶν λόγων παραγγελθὲν δεινόν τε καὶ μῆ.

’Ορθῶς γ’, ἔφη.

Σοφὸν δέ γε ἔκεινῷ τῷ σμικρῷ μέρει, τῷ δὲ ἥρχεν τ’ ἐν αὐτῷ καὶ ταῦτα παρήγγελλεν, ἔχον αὖ κάκεῖνο ἐπιστήμην ἐν αὐτῷ τὴν τοῦ ξυμφέροντος ἐκάστῳ τε καὶ δλῷ τῷ κοινῷ σφῶν αὐτῶν τριῶν δητῶν.

Πάνυ μὲν οὖν.

Τι δέ; σώφρονα οὐ τῇ φιλίᾳ καὶ ξυμφωνίᾳ τῇ αὐτῶν τούτων, δταν τὸ τε d ἄρχον καὶ τὰ ἀρχομένω τὸ λογιστικὸν ὄμοδοξῶσι δεῖν ἀρχειν καὶ μὴ στασιάζωσιν αὐτῷ;

Σωφροσύνη γοῦν, η δ’ δς, οὐκ ἄλλο τί ἐστιν ἡ τοῦτο, πόλεώς τε καὶ ἰδιώτου.

’Αλλὰ μὲν δὴ δικαιός γε, φ πολλάκις λέγομεν, τούτῳ καὶ οὕτως ἔσται.

Πολλὴ ἀνάγκη.

Τι οὖν; εἰπον ἐγώ· μὴ πῃ ἡμῖν ἀπαμβλύνεται ἄλλο τι δικαιοσύνη δοκεῖν εἶναι ἡ διπέρ ἐν τῇ πόλει ἐφάνη;

Οὐκ ἔμοιγε, ἔφη, δοκεῖ.

justice

d. Ib., 443 b¹⁻².

Shortly put, the definition of justice of a man is:

δτι αὐτοῦ τῶν ἐν αὐτῷ ἔκαστον τὰ αὐτοῦ πράττει ἀρχῆς τε πέρι καὶ τοῦ ἀρχεισθαι.

Rep. V.
community
of women
and
children

286—It is an eristical way of argumentation to say that women have a different “nature” from men, and therefore ought to do different work. The “nature” of men and women is different as to procreation; but only in that respect.

a. *Rep.* V 454 e⁶-455 b³; 455 c⁴-e⁸; 456 a⁷-b⁴:

Ούκοιν μετὰ τοῦτο κελεύομεν τὸν τὰ ἐναντία λέγοντα τοῦτο αὐτὸ δι-
δάσκειν ἡμᾶς, πρὸς τίνα τέχνην ἡ τί ἐπιτήδευμα τῶν περὶ πόλεως κατασκευὴν 455a
οὐχ ἡ αὐτὴ, ἀλλὰ ἔτερα φύσις γυναικός τε καὶ ἀνδρός;

Δίκαιον γοῦν.

Τάχα τοίνυν ἄν, ὅπερ σὺ διλίγον πρότερον ἔλεγες, εἴποι ἀν καὶ ἄλλος, ὅτι ἐν
μὲν τῷ παραχρῆμα ἵκανῶς εἰπεῖν οὐ ράδιον, ἐπισκεψαμένῳ δὲ οὐδὲν χαλεπόν.

Εἴποι γάρ ἄν.

Βούλει οὖν δεώμεθα τοῦ τὰ τοιαῦτα ἀντιλέγοντος ἀκολουθῆσαι ἡμῖν, ἐάν
πως ἡμεῖς ἐκείνῳ ἐνδειξώμεθα ὅτι οὐδέν ἐστιν ἐπιτήδευμα ἕδιον γυναικὶ πρὸς b
διοίκησιν πόλεως;

Πάνυ γε. —

Οἰσθά τι οὖν ὑπὸ ἀνθρώπων μελετώμενον, ἐνῷ οὐ πάντα ταῦτα 455c
τὸ τῶν ἀνδρῶν γένος διαφερόντως ἔχει ἡ τὸ τῶν γυναικῶν; ἢ μακρολογῶμεν
τὴν τε ὑφ αντικήν λέγοντες καὶ τὴν τῶν ποπάνων τε καὶ ἐψημάτων θεραπείαν,
ἐν οἷς δή τι δοκεῖ τὸ γυναικεῖον γένος εἶναι, οὐ καὶ καταγελαστότατόν ἐστι d
πάντων ἡττώμενον;

'Αληθῆ, ἔφη, λέγεις, δτι πολὺ κρατεῖται ἐν ἀπασιν ὡς ἔπος εἰπεῖν τὸ γένος
τοῦ γένους. Γυναικες μέντοι πολλαὶ πολλῶν ἀνδρῶν βελτίους εἰς πολλά· τὸ
δὲ ὄλον ἔχει ὡς σὺ λέγεις.

Οὐδὲν ἄρα ἐστίν, ὡς φίλε, ἐπιτήδευμα τῶν πόλιν διοικούντων γυναικὸς διότι
γυνὴ, οὐδὲ ἀνδρὸς διότι ἀνήρ, ἀλλ' ὅμοιως διεσπαρμέναι αἱ φύσεις ἐν ἀμφοῖν τοῖν
ζῷοιν, καὶ πάντων μὲν μετέχει γυνὴ ἐπιτήδευμάτων κατὰ φύσιν, πάντων
δὲ ἀνήρ, ἐπὶ πᾶσι δὲ ἀσθενέστερον γυνὴ ἀνδρός.

e

Πάνυ γε.

'Η οὖν ἀνδράσι πάντα προστάξομεν, γυναικὶ δ' οὐδέν;

Καὶ πῶς;

'Αλλ' ἐστι γάρ, οἶμαι, ὡς φήσομεν, καὶ γυνὴ ἴατρική, ἡ δ' οὐ, καὶ μουσική,
ἡ δ' ἀμουσος φύσει.

Τί μήν; —

'Ἐστιν ἄρα καὶ φυλακικὴ γυνὴ, ἡ δ' οὐ· ἡ οὐ τοιαῦτην καὶ τῶν ἀνδρῶν 456a
τῶν φυλακικῶν φύσιν ἐξελεξάμεθα;

Τοιαῦτην μὲν οὖν.

Καὶ γυναικὸς ἄρα καὶ ἀνδρὸς ἡ αὐτὴ φύσις εἰς φυλακὴν πόλεις, πλὴν ὅσα
ἀσθενεστέρα ἡ ἴσχυροτέρα ἐστίν.

Φάνεται.

Καὶ γυναικες ἄρα αἱ τοιαῦται τοῖς τοιούτοις ἀνδράσιν ἐκλεκτέαι ξυνοικεῖν b
τε καὶ ξυμφυλάττειν, ἐπείπερ εἰσὶν ἵκαναι καὶ ξυγγενεῖς αὐτοῖς τὴν φύσιν.

Πάνυ γε.

b. Ib., 457 c-d:

Τούτῳ, ήν δ' ἐγώ, ἔπειται νόμος καὶ τοῖς ἔμπροσθεν τοῖς δόλοις, ὡς ἐγῷ μαι, δόδε.

Τίς;

Τάς γυναικας ταύτας τῶν ἀνδρῶν τούτων πάντων πάσας εἶναι κοινάς, ίδια
457d δὲ μηδενὶ μηδεμίᾳ συνοικεῖν· καὶ τοὺς παῖδας αὐτοὺς, καὶ μήτε γονέα
ἔκγονον εἰδέναι τὸν αὐτοῦ μήτε παῖδα γονέα.

Πολύ, ἔφη, τοῦτο ἐκείνου μεῖζον πρὸς ἀπιστίαν καὶ τοῦ δυνατοῦ πέρι καὶ
τοῦ ὠφελίμου.

the greatest advantage of this system 287—Ib., 462 a-463 c:

"Ἐχομεν οὖν τι μεῖζον κακὸν πόλει η ἐκείνο δ ἀν αὐτὴν διασπᾶ καὶ ποιῇ
462b πολλὰς ἀντὶ μιᾶς; η μεῖζον ἀγαθὸν τοῦ δ ἀν ξυνδῆ τε καὶ ποιῇ μίαν;
Οὐκ ἔχομεν.

Οὐκοῦν η μὲν ἡδονῆς τε καὶ λύπης κοινωνία ξυνδεῖ, δταν δτι μάλιστα πάντες
οι πολιτεῖται τῶν αὐτῶν γιγνομένων τε καὶ ἀπολλυμένων παραπλησίως χαίρωσι
καὶ λυπῶνται;

Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη.

'Η δέ γε τῶν τοιούτων ίδιωσις διαλύει, δταν οι μὲν περιαλγεῖς, οι δὲ περι-
c χαρεῖς γίγνωνται ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς παθήμασι τῆς πόλεως τε καὶ τῶν ἐν τῇ πόλει;
Τι δ' οὕ;

"Ἄρ' οὖν ἐκ τοῦδε τὸ τοιόνδε γίγνεται, δταν μὴ ἀμα φθέγγωνται ἐν τῇ πόλει
σὰ τοιάδε φήματα, τό τε ἐμὸν καὶ τὸ οὐκ ἐμόν; καὶ περὶ τοῦ ἀλλοτρίου κατὰ
ταύτα;

Κομιδῆ μὲν οὖν.

'Ἐν ητινι δὴ πόλει πλεῖστοι ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ ταύτα τοῦτο λέγουσι τὸ ἐμὸν
καὶ τὸ οὐκ ἐμόν, αὐτῇ ἄριστα διοικεῖται;

Πολύ γε.

Καὶ ητις δὴ ἐγγύτατα ἐνὸς ἀνθρώπου ἔχει; Οἷον δταν που ημῶν δάκτυλός
d του πληγῆ, πᾶσα η κοινωνία η κατὰ τὸ σῶμα πρὸς τὴν ψυχὴν τεταμένη εἰς
μίαν σύνταξιν τὴν τοῦ ἀρχοντος ἐν αὐτῇ ησθετό τε καὶ πᾶσα ἀμα ξυνήλγησεν
μέρους πονήσαντος ὅλη, καὶ οὖτω δὴ λέγομεν δτι δ ἀνθρωπος τὸν δάκτυλον
ἀλγεῖ· καὶ περὶ ἀλλου ὅτουοῦν τῶν τοῦ ἀνθρώπου δ αὐτὸς λόγος, περὶ τε
λύπης πονοῦντος μέρους καὶ περὶ ηδονῆς φαίζοντος;

'Ο αὐτὸς γάρ, ἔφη· καὶ τοῦτο δ ἐρωτᾷς, τοῦ τοιούτου ἐγγύτατα η ἄριστα
πολιτευομένη πόλις οίκει.

e 'Ἐνὸς δή, οίμαι, πάσχοντος τῶν πολιτῶν ὁτιοῦν η ἀγαθὸν η κακόν, η τοιαύτη
πόλις μάλιστα τε φήσει ἔαντης εἶναι τὸ πάσχον, καὶ η συνησθήσεται ἀπασα
η ξυλλυπήσεται.

Ανάγκη, ἔφη, τὴν γε εὔνομον.

Ωρα ἀν εἰη, ἦν δ' ἐγώ, ἐπανιέναι ἡμῖν ἐπὶ τὴν ἡμετέραν πόλιν, καὶ τὰ τοῦ λόγου δύμολογήματα σκοπεῖν ἐν αὐτῇ, εἰ αὐτῇ μάλιστ' ἔχει εἴτε καὶ ἄλλη τις μᾶλλον.

Οὐκοῦν χρή, ἔφη.

Τί οὖν; ἔστι μὲν που καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν ἀρχοντές τε καὶ δῆμος, 463a ἔστι δὲ καὶ ἐν αὐτῇ;

Ἐστι.

Πολίτας μὲν δὴ πάντες οὗτοι ἀλλήλους προσεροῦσι;

Πῶς δ' οὖ;

Ἄλλα πρὸς τῷ πολίτας τί ὁ ἐν ταῖς ἄλλαις δῆμος τοὺς ἀρχοντας προσαγορεύει;

Ἐν μὲν ταῖς πολλαῖς δεσπότας, ἐν δὲ ταῖς δημοκρατουμέναις αὐτὸς τούνομα τοῦτο, ἀρχοντας.

Τί δ' ὁ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ δῆμος; πρὸς τῷ πολίτας τί τοὺς ἀρχοντάς φησιν εἶναι;

Σωτῆράς τε καὶ ἐπικούρους, ἔφη.

b

Τί δ' οὗτοι τὸν δῆμον;

Μισθοδότας τε καὶ τροφέας.

Οἱ δὲ ἐν ταῖς ἄλλαις ἀρχοντες τοὺς δῆμους;

Δούλους, ἔφη.

Τί δὲ οἱ ἀρχοντες ἀλλήλους;

Ξυνάρχοντας, ἔφη.

Τί δὲ οἱ ἡμέτεροι;

Ξυμφύλακας.

Ἐχεις οὖν εἰπεῖν τῶν ἀρχόντων τῶν ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν, εἴ τις τινα

ἔχει προσειπεῖν τῶν ξυναρχόντων τὸν μὲν ὡς οἰκεῖον, τὸν δὲ ὡς ἀλλότριον;

Καὶ πολλούς γε.

Οὐκοῦν τὸν μὲν οἰκεῖον ὡς ἑαυτοῦ νομίζει τε καὶ λέγει, τὸν δὲ ἀλλότριον C ὡς οὐχ ἑαυτοῦ;

Οὕτω.

Τί δὲ οἱ παρὰ σοὶ φύλακες; ἔσθι δεῖται αὐτῶν ἔχοι ἀν τῶν ξυμφυλάκων νομίσαι τινὰ ἢ προσειπεῖν ὡς ἀλλότριον;

Οὐδαμῶς, ἔφη· παντὶ γάρ φαί ἐντυγχάνῃ τις, ἢ ὡς ἀδελφῷ ἢ ὡς ἀδελφῇ ἢ ὡς πατρὶ ἢ ὡς μητρὶ ἢ ὑεῖ ἢ θυγατρὶ ἢ τούτων ἐκγόνοις ἢ προγόνοις νομιεῖ ἐντυγχάνειν.

288—a. The value of it does not depend on its practical possibility. Ib., 472 b-d:

the possibility
of its realization

Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, πρῶτον μὲν τόδε χρὴ ἀναμνησθῆναι, διτὶ ἡμεῖς ζητοῦντες δικαιοσύνην οἴοντες καὶ ἀδικίαν δεῦρο ηκομεν.

Χρή· ἀλλὰ τί τοῦτο; ἔφη.

Οὐδέν· ἀλλ' ἐὰν εὑρωμεν οἶόν ἐστι δικαιοσύνη, ἄρα καὶ ἄνδρα τὸν δίκαιον ἀξιώσομεν μηδὲν δεῖν αὐτῆς ἑκείνης διαφέρειν, ἀλλὰ πανταχῇ τοιοῦτον εἶναι 472c οἶον δικαιοσύνη ἐστίν; ἢ ἀγαπήσομεν ἐὰν δτι ἐγγύτατα αὐτῆς ἢ καὶ πλεῖστα τῶν ὅλων ἑκείνης μετέχῃ;

Οὗτως, ἔφη· ἀγαπήσομεν.

Παραδείγματος ἄρα ἔνεκα, ἢν δ' ἐγώ, ἔζητοῦμεν αὐτό τε δικαιοσύνην οἶόν ἐστι, καὶ ἄνδρα τὸν τελέως δίκαιον εἰ γένοιτο, καὶ οἶος ἂν εἴη γενόμενος, καὶ ἀδικίαν αὖ καὶ τὸν ἀδικώτατον, ἵνα εἰς ἑκείνους ἀποβλέποντες, οἷοι ἂν ἡμῖν φαίνωνται εὐδαιμονίας τε πέρι καὶ τοῦ ἔναντιού, ἀναγκαζώμεθα καὶ περὶ ἡμῶν δ αὐτῶν ὅμοιογενεῖν, δις ἂν ἑκείνοις δτι ὅμοιότατος ἦ, τὴν ἑκείνης μοῖραν ὅμοιοτάτην ἔχειν, ἀλλ' οὐ τούτου ἔνεκα, ἵν' ἀποδεῖξωμεν ὡς δυνατὰ ταῦτα γίγνεσθαι.

Τοῦτο μέν, ἔφη, ἀληθὲς λέγεις.

Οἱει ἂν οὖν ἡττόν τι ἀγαθὸν ζωγράφον εἶναι δις ἂν γράψας παράδειγμα οἶον ἂν εἴη δικάλιστος ἀνθρωπος καὶ πάντα εἰς τὸ γράμμα ἴκανῶς ἀποδούς μὴ ἔχῃ ἀποδεῖξαι ὡς καὶ δυνατὸν γενέσθαι τοιοῦτον ἄνδρα;

Μὰ Δί! οὐκ ἔγωγ', ἔφη.

b. Yet it is possible,—on one condition.

Ib. 473 c-e:

'Ενδος μὲν τοίνυν, ἢν δ' ἐγώ, μεταβαλόντος δοκοῦμέν μοι ἔχειν δεῖξαι δτι μεταπέσοι ἀν, οὐ μέντοι σμικροῦ γε οὐδὲ ῥᾳδίου, δυνατοῦ δέ.

Τίνος; ἔφη.

'Ἐπ' αὐτὸ δή, ἢν δ' ἐγώ, εἴμι δι τῷ μεγίστῳ προσηκάζομεν κύματι. Εἰρήστεαι δ' οὖν, εἰ καὶ μέλλει γέλωτί τε ἀτεχνῶς ὥσπερ κῦμα ἐκγελῶν καὶ ἀδοξίᾳ κατακλύσειν. Σκόπει δὲ δι μέλλω λέγειν.

Λέγε, ἔφη.

473d 'Εάν μή, ἢν δ' ἐγώ, ἢ οἱ φιλόσοφοι βασιλεύσωσιν ἐν ταῖς πόλεσιν ἢ οἱ βασιλῆς τε νῦν λεγόμενοι καὶ δυνάσται φιλοσοφήσωσι γνησίως τε καὶ ἴκανῶς, καὶ τοῦτο εἰς ταῦτὸν ξυμπέσῃ, δύναμίς τε πολιτικὴ καὶ φιλοσοφία, τῶν δὲ νῦν πορευομένων χωρὶς ἔφ' ἐκάτερον αἱ πολλαὶ φύσεις ἐξ ἀνάγκης ἀποκλεισθῶσιν, οὐκ εἴστι κακῶν παῦλα, ὡς φίλε Γλαύκων, ταῖς πόλεσι, δοκῶ δ' οὐδὲ τῷ ἀνθρωπίνῳ ε γένει, οὐδὲ αὔτη ἡ πολιτεία μή ποτε πρότερον φυῇ τε εἰς τὸ δυνατὸν καὶ φῶς ἡλίου ἰδῃ, ἢν νῦν λόγω διεληλύθαμεν. 'Αλλὰ τοῦτο ἐστίν δι μοὶ πάλαι δύνον ἐντίθησι λέγειν, δρῶντι ὡς πολὺ παρὰ δόξαν ῥηθήσεται· χαλεπὸν γάρ ἰδεῖν δτι οὐκ ἂν ὅλη τις εὐδαιμονήσειεν οὔτε ἰδίᾳ οὔτε δημοσίᾳ.

a. Ib., 475 e⁴:

(We call philosophers) τοὺς τῆς ἀληθείας φιλοθεάμονας. Which is explained as follows:

b. Ib., 476 b⁴-d⁷; 479 e¹-480a¹³:

Οἱ μέν που ἦν δ' ἐγώ, φιλήκοοι καὶ φιλοθεάμονες τάς τε καλὰς φωνὰς ἀσπάζονται καὶ χρόας καὶ σχῆματα καὶ πάντα τὰ ἐκ τῶν τοιούτων δημιουργούμενα, αὐτοῦ δὲ τοῦ καλοῦ ἀδύνατος αὐτῶν ἡ διάνοια τὴν φύσιν ἰδεῖν τε καὶ ἀσπάσασθαι.

Ἐχει γάρ οὖν δή, ἔφη, οὕτως.

Οἱ δὲ δὴ ἐπ' αὐτὸ τὸ καλὸν δυνατοὶ λέναι τε καὶ ὄραν καθ' αὐτὸ ἄρα οὐ σπάνιοι ἀν εἰλεν;

476c

Καὶ μάλα.

Οἱ οὖν καλὰ μὲν πράγματα νομίζων, αὐτὸ δὲ κάλλος μήτε νομίζων μήτε ἄν τις ἡγῆται ἐπὶ τὴν γνῶσιν αὐτοῦ δυνάμενος ἔπεσθαι, ὅναρ ἡ ὑπάρ δοκεῖ σοι ζῆν; Σκόπει δέ. Τὸ δύνειρώττειν ἄρα οὐ τόδε ἐστίν, ἐάντε ἐν ὑπνῷ τις ἔαντ' ἐγρηγορώς τὸ δμοιόν τῷ μὴ δμοιόν, ἀλλ' αὐτὸ ἡγῆται εἶναι ὡς ἔοικεν;

Ἐγώ γοῦν ἄν, ηδ' δέ, φαίην δύνειρώττειν τὸν τοιοῦτον.

Τί δέ; ὁ τάναντία τούτων ἡγούμενός τέ τι αὐτὸ καλὸν καὶ δυνάμενος καθορᾶν καὶ αὐτὸ καὶ τὰ ἔκεινο μετέχοντα, καὶ οὕτε τὰ μετέχοντα αὐτὸ οὕτε αὐτὸ δ τὰ μετέχοντα ἡγούμενος, ὑπάρ ηδ' ὅναρ αὖ καὶ οὕτος δοκεῖ σοι ζῆν;

Καὶ μάλα, ἔφη, ὑπάρ.

Οὐκοῦν τούτου μὲν τὴν διάνοιαν ὡς γιγνώσκοντος γνώμην ἀν δρθῶς φαῖμεν εἶναι, τοῦ δὲ δόξαν ὡς δοξάζοντος;

Πάνυ μὲν οὖν. —

Τοὺς ἄρα πολλὰ καλὰ θεωμένους, αὐτὸ δὲ τὸ καλὸν μὴ ὄρῶντας μηδ' ἄλλω ἐπ' αὐτὸ ἀγοντι δυναμένους ἔπεσθαι, καὶ πολλὰ δίκαια, αὐτὸ δὲ τὸ δίκαιον μή, καὶ πάντα οὕτω, δοξάζειν φήσομεν ἀπαντα, γιγνώσκειν δὲ ὃν δοξάζουσιν οὐδέν.

Ἀνάγκη, ἔφη.

Τί δέ αὖ τοὺς αὐτὰ ἔκαστα θεωμένους καὶ ἀεὶ κατὰ ταῦτα ὠσαύτως ὄντα; ἄρ' οὐ γιγνώσκειν, ἀλλ' οὐ δοξάζειν;

Ἀνάγκη καὶ ταῦτα.

Οὐκοῦν καὶ ἀσπάζεσθαι τε καὶ φιλεῖν τούτους μὲν ταῦτα φήσομεν ἐφ' οἷς γνῶσίς ἐστίν, ἔκείνους δὲ ἐφ' οἷς δόξα; ηδ' οὐ μνημονεύομεν ὅτι φωνάς τε καὶ χρόας καλὰς καὶ τὰ τοιαῦτ' ἔφαμεν τούτους φιλεῖν τε καὶ θεᾶσθαι, αὐτὸ δὲ τὸ καλὸν οὐδ' ἀνέχεσθαι ὡς τι ὄν;

Μεμνήμεθα.

Μή οὖν τι πλημμελήσομεν φιλοδόξους καλοῦντες αὐτοὺς μᾶλλον ἢ φιλοσόφους; Καὶ ἄρα ήμεν σφόδρα χαλεπανοῦσιν ἂν οὕτω λέγωμεν;

Ούκ, ἀν γέ μοι πείθωνται, ἔφη· τῷ γάρ ἀληθεῖ χαλεπαίνειν οὐ θέμις.

Τοὺς αὐτὸς ἄρα ἔκαστον τὸ δὲ ἀσπαζομένους φιλοσόφους, ἀλλ' οὐ φιλοδόξους κλητέον;

Παντάπασι μὲν οὖν.

**Rep. VI,
definition**

c. Rep. VI 484 b:

φιλόσοφοι μὲν οἱ τοῦ ἀεὶ κατὰ ταῦτα ὡσαύτως ἔχοντος δυνάμενοι ἐφάπτεσθαι, οἱ δὲ μὴ, ἀλλ' ἐν πολλοῖς καὶ παντοῖς ἵσχουσιν πλανώμενοι οὐ φιλόσοφοι.

**a practical
difficulty**

290—Adeimantus broaches a difficulty; “Not everybody is perhaps able to contradict you with good arguments, Socrates”, he says (VI 487c⁶):

Ἐργῳ δὲ ὁρᾶν, ὅσοι ἀν ἐπὶ φιλοσοφίαν ὀρμήσαντες μὴ τοῦ πεπαιδεῦσθαι
487d ἔνεκα ἀψάμενοι νέοι ὄντες ἀπαλλάττωνται, ἀλλὰ μακρότερον ἐνδιατρίψωσιν,
τοὺς μὲν πλείστους καὶ πάνυ ἀλλοκόθους γιγνομένους, ἵνα μὴ παμπονήρους
εἴπωμεν, τοὺς δὲ ἐπιεικεστάτους δοκοῦντας δῆμας τοῦτο γε ὑπὸ τοῦ ἐπιτηδεύματος οὗ σὺ ἐπαινεῖς πάσχοντας, ἀχρήστους ταῖς πόλεσι γιγνομένους.

Καὶ ἐγὼ ἀκούσας· Οἵτε οὖν, εἶπον, τοὺς ταῦτα λέγοντας φεύγεσθαι;

Οὐκ οἰδα, ἢ δ' οἱ, ἀλλὰ τὸ σοὶ δοκοῦν ἥδεως ἀν ἀκούοιμι.

e 'Ακούοις ἀν δὲτι ἔμοιγε φαίνονται τάληθη λέγειν. —

489b Τῆς μέντοι ἀχρηστίας τοὺς μὴ χρωμένους κέλευς (sc. τοὺς ταῦτα λέγοντας) αἰτιᾶσθαι, ἀλλὰ μὴ τοὺς ἐπιεικεῖς.

**the education
of the philo-
sophers, as it
ought to be**

291—a. Rep. VI 497 e-498 c:

Σκόπει δὲ καὶ νῦν ὡς προθύμως καὶ παρακινδυνευτικῶς μέλλω λέγειν, δὲτι τούναντίον ἢ νῦν δεῖ τοῦ ἐπιτηδεύματος τούτου πόλιν ἀπτεσθαι.

Πῶς;

Νῦν μέν, ἦν δ' ἐγώ, οἱ καὶ ἀπτόμενοι μειράκια δητα ἄρτι ἐκ παιδῶν τὸ
498a μεταξὺ οἰκονομίας καὶ χρηματισμοῦ πλησιάσαντες αὐτοῦ τῷ χαλεπωτάτῳ
ἀπαλλάττονται οἱ φιλοσοφώτατοι ποιούμενοι· λέγω δὲ χαλεπώτατον τὸ περὶ
τοὺς λόγους· ἐν δὲ τῷ ἐπειτα, ἐὰν καὶ ἀλλων τοῦτο πραττόντων παρακαλού-
μενοι ἐθέλωσιν ἀκροαταὶ γίγνεσθαι, μεγάλα ἥγοῦνται πάρεργον οἰόμενοι αὐτὸ
δεῖν πράττειν· πρὸς δὲ τὸ γῆρας ἐκτὸς δή τινων δλίγων ἀποσβέννυνται πολὺ^b
μᾶλλον τοῦ Ἡρακλειτείου ἡλίου, ὅσον αὐθις οὐκ ἔξαπτονται.

Δεῖ δὲ πῶς; ἔφη.

Πᾶν τούναντίον· μειράκια μὲν δητα καὶ παῖδες μειρακιώδη παιδείαν καὶ
φιλοσοφίαν μεταχειρίζεσθαι τῶν τε σωμάτων ἐνῷ βλαστάνει τε καὶ ἀν-
δροῦται, εἴ μάλα ἐπιμελεῖσθαι, ὑπηρεσίαν φιλοσοφίᾳ κτωμένους· προϊούσης

δὲ τῆς ἡλικίας, ἐν ᾧ ἡ ψυχὴ τελεοῦσθαι ἀρχεται, ἐπιτείνειν τὰ ἔκεινης γυμνάσια· δταν δὲ λήγῃ μὲν ἡ φύσις, πολιτικῶν δὲ καὶ στρατειῶν ἔκτὸς γίγνηται, τότε ἡδη ἀφέτους νέμεσθαι καὶ μηδὲν ἄλλο πράττειν, δι τι μὴ πάρεργον, τοὺς μέλλοντας εὐδαιμόνως βιώσεσθαι καὶ τελευτήσαντας τῷ βίῳ τῷ βεβιωμένῳ τὴν ἔκει μοῖραν ἐπιστήσειν πρέπουσαν.

b. The aptitude of our future rulers must be tested very severely and proved by higher studies.

Ib. 504 c⁹-505 b¹:

Τὴν μακροτέραν τοίνυν, ὡς ἑταῖρε, ἔφην, περιτέον τῷ τοιούτῳ, καὶ οὐχ ἥττον μανθάνοντι πονητέον ἡ γυμναζόμενφ· ἦ, δι νῦν δὴ ἐλέγομεν, τοῦ μεγίστου 504d τε καὶ μάλιστα προσήκοντος μαθήματος ἐπὶ τέλος οὕποτε ἔξει.

Οὐ γάρ ταῦτα, ἔφη, μέγιστα, ἀλλ' ἔτι τι μεῖζον δικαιοσύνης τε καὶ ὡν διήλθομεν;

Καὶ μεῖζον, ἦν δ' ἐγώ, καὶ αὐτῶν τούτων οὐχ ὑπογραφὴν δεῖ ὥσπερ νῦν θεάσασθαι, ἀλλὰ τὴν τελεωτάτην ἀπεργασίαν μὴ παριέναι· ἦ οὐ γελοῖον ἐπὶ μὲν ἄλλοις συμικροῦ ἀξίοις πᾶν ποιεῖν συντεινομένους ὅπως δτι ἀκριβέστατα ε καὶ καθαρώτατα ἔξει, τῶν δὲ μεγίστων μὴ μεγίστας ἀξιοῦν εἶναι καὶ τὰς ἀκριβεῖας;

Καὶ μάλα, ἔφη, [ἔξιον τὸ διανόμα]· δι μέντοι μέγιστον μάθημα καὶ περὶ δι τι αὐτὸ λέγεις, οἵτινι ἀν σε, ἔφη, ἀφεῖναι μὴ ἐρωτήσαντα τί ἔστιν;

Οὐ πάνυ, ἦν δ' ἐγώ, ἀλλὰ καὶ σὺ ἔρώτα. Πάντως αὐτὸ οὐχ ὀλιγάκις ἀκήκοας, νῦν δὲ η οὐκ ἐννοεῖς η αὖ διανοεῖ ἐμοὶ πράγματα παρέχειν ἀντιλαμβανόμενος. Οἴμαι δὲ τοῦτο μᾶλλον· ἐπει δτι γε η τοῦ ἀγαθοῦ ίδει μέγιστον μάθημα, πολλάκις ἀκήκοας, η δὴ δίκαια καὶ τάλλα προσχρησάμενα χρήσιμα καὶ ὀφέλιμα γίγνεται. Καὶ νῦν σχεδὸν οἰσθ' δτι μέλλω τοῦτο λέγειν, καὶ πρὸς τούτῳ δτι αὐτὴν οὐχ ἴκανῶς ίσμεν· εἰ δὲ μὴ ίσμεν, δνει δὲ ταύτης εἰ δτι μάλιστα τάλλα ἐπισταίμεθα, οἰσθ' δτι οὐδὲν ἡμῖν δφελος, ὥσπερ οὐδὲ εἰ κεκτήμεθά τι δνει τοῦ ἀγαθοῦ· —

c. Ib., 505 d¹¹-506 b²:

"Ο δὴ διώκει μὲν ἀπαστα ψυχὴ καὶ τούτου ἔνεκα πάντα πράττει, ἀπομαντεύομένη τι εἶναι, ἀποροῦσα δὲ καὶ οὐκ ἔχουσα λαβεῖν ἴκανῶς τι ποτ' ἔστιν οὐδὲ 505e πίστει χρήσασθαι μονίμω οἴας καὶ περὶ τὰ ἄλλα, διὰ τοῦτο δὲ ἀποτυγχάνει καὶ τῶν ἄλλων εἰ τι δφελος ην, περὶ δὴ τὸ τοιοῦτον καὶ τοσοῦτον οὔτω φῶμεν δεῖν ἐσκοτῶσθαι καὶ ἔκεινους τοὺς βελτίστους ἐν τῇ πόλει, οἰς πάντα ἐγχειριοῦμεν;

"Ηκιστά γ', ἔφη.

Οἴμαι γοῦν, εἶπον, δίκαιά τε καὶ καλὰ ἀγνοούμενα ὅπη ποτὲ ἀγαθά ἔστιν,

the know-
ledge of the
Good

οὐ πολλοῦ τινος ἀξίου φύλακα κεκτῆσθαι ἀνέξυτῶν τὸν τοῦτο ἀγνοοῦντα· μαντεύομαι δὲ μηδένα αὐτὰ πρότερον γνώσεσθαι ἴκανῶς.

Καλῶς γάρ, ἔφη, μαντεύει.

- b Οὐκοῦν ἡμῖν ἡ πολιτεία τελέως κεκοσμήσεται, ἐὰν ὁ τοιοῦτος αὐτὴν ἐπισκοπῇ φύλαξ, ὁ τούτων ἐπιστήμων;
'Ανάγκη, ἔφη.

the Good
compared to
the sun

292—Socr., being unable to answer directly the question of Glauco as to the nature of the Good, uses a parable.

Ib. 508 c-509 c:

'Οφθαλμοί, ἦν δ' ἐγώ, οἰσθ' ὅτι, ὅταν μηκέτι ἐπ' ἐκεῖνά τις αὐτοὺς τρέπῃ ὃν ἀν τὰς χρόας τὸ ἡμερινὸν φῶς ἐπέχῃ, ἀλλὰ ὃν νυκτερινά φέγγη, ἀμβλυώτουσί τε καὶ ἐγγὺς φαίνονται τυφλῶν, ὥσπερ οὐκ ἐνούσης καθαρᾶς ὄψεως;

Καὶ μάλα, ἔφη.

- 508d "Οταν δέ γ', οἴμαι, ὃν ὁ ἡλιος καταλάμπει, σαφῶς ὄρῶσι, καὶ τοῖς αὐτοῖς τούτοις δύμασιν ἐνοῦσα φαίνεται.

Τί μήν;

Οὕτω τοίνυν καὶ τὸ τῆς ψυχῆς ὅδε νόει· ὅταν μὲν οὖς καταλάμπει ἀλήθειά τε καὶ τὸ δν, εἰς τοῦτο ἀπερείσηται, ἐνόησέν τε καὶ ἔγνω αὐτὸν καὶ νοῦν ἔχειν φαίνεται· ὅταν δὲ εἰς τὸ τῷ σκότῳ κεκραμένον, τὸ γιγνόμενόν τε καὶ ἀπολλύμενον, δοξάζει τε καὶ ἀμβλυώττει ἄνω καὶ κάτω τὰς δόξας μεταβάλλον, καὶ ἔσικεν αὖ νοῦν οὐκ ἔχοντι.

"Εοικε γάρ.

- e Τοῦτο τοίνυν τὸ τὴν ἀλήθειαν παρέχον τοὺς γιγνωσκομένους καὶ τῷ γιγνώσκοντι τὴν δύναμιν ἀποδιδόν τὴν τοῦ ἀγαθοῦ ἰδέαν φάθι εἰναι· αἰτίαν δ' ἐπιστήμης οὔσαν καὶ ἀληθείας, ὡς γιγνωσκομένης μὲν διανοοῦ, οὔτω δὲ καλῶν ἀμφοτέρων ὅντων, γνώσεώς τε καὶ ἀληθείας, ἀλλο καὶ κάλλιον ἔτι τούτων ἡγούμενος αὐτὸν ὄρθως ἡγήσει· ἐπιστήμην δὲ καὶ ἀλήθειαν, ὥσπερ ἐκεῖ φῶς τε καὶ δψιν ἡλιοειδῆ μὲν νομίζειν ὄρθον, ἡλιον δ' ἡγεῖσθαι οὐκ ὄρθως ἔχει, οὔτω καὶ ἐνταῦθα ἀγαθοειδῆ μὲν νομίζειν ταῦτ' ἀμφότερα ὄρθον, ἀγαθὸν δὲ ἡγεῖσθαι ὅπότερον αὐτῶν οὐκ ὄρθον, ἀλλ' ἔτι μειζόνως τιμητέον τὴν τοῦ ἀγαθοῦ ἔξιν.

"Αμήχανον κάλλος, ἔφη, λέγεις, εἰ ἐπιστήμην μὲν καὶ ἀλήθειαν παρέχει, αὐτὸ δ' ὑπὲρ ταῦτα κάλλει ἔστιν· οὐ γάρ δήπου σύ γε ἡδονὴν αὐτὸ λέγεις.

Εὐφήμει, ἦν δ' ἐγώ· ἀλλ' ὁδε μᾶλλον τὴν εἰκόνα αὐτοῦ ἔτι ἐπισκόπει. Πῶς;

- b Τὸν ἡλιον τοῖς ὄρωμένοις οὐ μόνον, οἴμαι, τὴν τοῦ ὄρασθαι δύναμιν παρέχειν φήσεις, ἀλλὰ καὶ τὴν γένεσιν καὶ αὔξην καὶ τροφήν, οὐ γένεσιν αὐτὸν ὄντα.

Πῶς γάρ;

Καὶ τοῖς γιγνωσκομένοις τοίνυν μὴ μόνον τὸ γιγνώσκεσθαι φάναι ὑπὸ τοῦ ἀγαθοῦ παρεῖναι, ἀλλὰ καὶ τὸ εἰναι τε καὶ τὴν οὐσίαν ὑπὲκείνου αὐτοῖς προσεῖναι, οὐκ οὐσίας δοτος τοῦ ἀγαθοῦ, ἀλλ' ἔτι ἐπέκεινα τῆς οὐσίας πρεσβείᾳ καὶ δυνάμει ὑπερέχοντος.

Καὶ ὁ Γλαύκων μάλα γελοίως· "Απολλον, ἔφη, δαιμονίας ὑπερβολῆς.

c

293—The next passage beautifully shows the eager willingness, but Glauco and Socrates non-understanding of the character of this knowledge on the part of Glauco.

Socr. replies (509 c³):

Σὺ γάρ, ἦν δ' ἐγώ, αἴτιος, ἀναγκάζων τὰ ἐμοὶ δοκοῦντα περὶ αὐτοῦ λέγειν.

Καὶ μηδαμῶς γ', ἔφη, παύσῃ, εἰ μή τι, ἀλλὰ τὴν περὶ τὸν ἥλιον ὄμοιότητα αὐτοῦ διεξιών, εἰ πῃ ἀπολείπεις.

'Αλλὰ μήν, εἶπον, συχνά γε ἀπολείπω.

Μηδὲ σμικρὸν τοίνυν, ἔφη, παραλίπης.

Οἶμαι μέν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ πολύ· δύμως δέ, δισα γ' ἐν τῷ παρόντι δυνατόν, ἐκῶν οὐκ ἀπολείψω.

Μή γάρ, ἔφη.

294—Ib., 509 d-511 e:

Νόησον τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, ὡσπερ λέγομεν, δύο αὐτῶν εἰναι, καὶ βασιλεύειν τὸ μὲν νοητοῦ γένους τε καὶ τόπου, τὸ δ' αὖ ὄρατοῦ, ἵνα μὴ οὐρανοῦ εἰπὼν δόξω σοι σοφίζεσθαι περὶ τὸ δνομα. 'Αλλ' οὖν ἔχεις ταῦτα διττὰ εἰδη, ὄρατόν, νοητόν;

"Εχω.

"Ωσπερ τοίνυν γραμμὴν δίχα τετμημένην λαβὼν ἀνισα τμῆματα, πάλιν these two τέμνεις ἐκάτερον τὸ τμῆμα ἀνά τὸν αὐτὸν λόγον, τό τε τοῦ ὄρωμένου γένους καὶ parts each τὸ τοῦ νοουμένου, καὶ σοι ἔσται σαφηνείᾳ καὶ ἀσαφείᾳ πρὸς ἀλληλα ἐν μὲν two τῷ ὄρωμένῳ τὸ μὲν ἔτερον τμῆμα εἰκόνες. Λέγω δὲ τὰς εἰκόνας πρῶτον μὲν 509e τὰς σκιάς, ἔπειτα τὰ ἐν τοῖς ὄντας φαντάσματα καὶ ἐν τοῖς δσα πυκνά τε καὶ 510a λεῖα καὶ φανὰ ξυνέστηκεν, καὶ πᾶν τὸ τοιοῦτον, εἰ κατανοεῖς.

'Αλλὰ κατανοῶ.

Τὸ τοίνυν ἔτερον τίθεις ὃ τοῦτο ξοικεν, τὰ τε περὶ ἡμᾶς ζῷα καὶ πᾶν τὸ φυτευτὸν καὶ τὸ σκευαστὸν ὅλον γένος.

Τίθημι, ἔφη.

"Η καὶ ἐθέλοις ἐν αὐτῷ φάναι, ἦν δ' ἐγώ, διηρῆσθαι ἀληθείᾳ τε καὶ μή, ὡς τὸ δοξαστὸν πρὸς τὸ γνωστόν, οὔτω τὸ ὄμοιωθὲν πρὸς τὸ ὃ ὄμοιώθη;

What Socr.
can say
about it.
Two realms:
the visible
and the
intelligible.

'Εγωγ', ἔφη, καὶ μάλα.

Σκόπει δὴ αὖ καὶ τὴν τοῦ νοητοῦ τομὴν ἡ τμητέον.

Πῆ;

'Ηι τὸ μὲν αὐτοῦ τοῖς τότε μιμηθεῖσιν ὡς εἰκόσιν χρωμένη ψυχὴ ζητεῖν ἀναγκάζεται εἴς ὑποθέσεων, οὐκ ἐπ' ἀρχὴν πορευομένη, ἀλλ' ἐπὶ τελευτῆ¹, τὸ δ' αὖ ἔτερον, τὸ ἐπ' ἀρχὴν ἀνυπόθετον, εἴς ὑποθέσεως ιοῦσα καὶ ἀνεύ ὀνπέρ ἔκεινο εἰκόνων, αὐτοῖς εἶδεσι δὶ' αὐτῶν τὴν μέθοδον ποιουμένη².

Ταῦτ', ἔφη, δὲ λέγεις, οὐχ ἵκανῶς ἔμαθον.

the hypotheses of mathematics γάρ σε εἰδέναι δτι οἱ περὶ τὰς γεωμετρίας τε καὶ λογισμούς καὶ τὰ τοιαῦτα πραγματευόμενοι, ὑποθέμενοι τό τε περιττὸν καὶ τὸ δρτιον καὶ τὰ σχήματα καὶ γωνιῶν τριτὰ εἰδὴ καὶ ἄλλα τούτων ἀδελφὰ καθ' ἐκάστην μέθοδον, ταῦτα μὲν ὡς εἰδότες, ποιησάμενοι ὑποθέσεις αὐτά, οὐδένα λόγον οὔτε αὐτοῖς οὔτε ἄλλοις ἔτι ἀξιοῦσι περὶ αὐτῶν διδόναι ὡς παντὶ φανερῶν, ἐκ δ τούτων δ' ἀρχόμενοι τὰ λοιπὰ ἡδη διεξιόντες τελευτῶσιν ὁμολογουμένως ἐπὶ τοῦτο οὖν ἀντὶ εἰδέναι σκέψιν δρμήσωσι.

Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη, τοῦτό γε οἶδα.

Οὐκοῦν καὶ δτι τοῖς ὅρωμένοις εἰδεσι προσχρῶνται καὶ τοὺς λόγους περὶ αὐτῶν ποιοῦνται, οὐ περὶ τούτων διανοούμενοι, ἀλλ' ἔκεινων πέρι οἵ ταῦτα ἔσικε, τοῦ τετραγώνου αὐτοῦ ἔνεκα τοὺς λόγους ποιούμενοι καὶ διαμέτρου³ αὐτῆς, ἀλλ' οὐ ταύτης ἡ γράφουσιν, καὶ τέλλονται οὕτως, αὐτὰ μὲν ταῦτα δε πλάττουσίν τε καὶ γράφουσιν, ὃν καὶ σκιαὶ καὶ ἐν ὅδασιν εἰκόνες εἰσίν, τούτοις μὲν ὡς εἰκόσιν αὖ χρώμενοι, ζητοῦντές τε αὐτὰ ἔκεινα ίδειν δὲ οὐκ ἀν ἄλλως 511α ἴδοι τις ἡ τῇ διανοίᾳ.

'Αληθῆ, ἔφη, λέγεις.

Τοῦτο τοίνυν νοητὸν μὲν τὸ εἰδός ἔλεγον, ὑποθέσεις δ' ἀναγκαζομένην ψυχὴν χρῆσθαι περὶ τὴν ζήτησιν αὐτοῦ, οὐκ ἐπ' ἀρχὴν ιοῦσαν, ὡς οὐ δυναμένην τῶν ὑποθέσεων ἀνωτέρω ἐκβαίνειν, εἰκόσι δὲ χρωμένην αὐτοῖς τοῖς ὑπὸ τῶν κάτω ἀπεικασθεῖσιν καὶ ἔκεινοις πρὸς ἔκεινα ὡς ἐναργέσι δεδοξασμένοις τε καὶ τετιμημένοις.

¹ I.e.: not giving account of the hypotheses themselves, but achieving the demonstration.

² The division is represented in this way:

νοητὸν	αἰσθητὸν (όρατόν).
dialectic	mathematical thinking

³ the diagonal.

Μανθάνω, ἔφη, δτι τὸ ὑπὸ ταῖς γεωμετρίαις τε καὶ ταῖς ταύτης ἀδελφαις ἡ τέχναις λέγεις.

Τὸ τοίνυν ἔτερον μάνθανε τμῆμα τοῦ νοητοῦ λέγοντά με τοῦτο οὐκ αὐτὸς ὁ λόγος ἀπτεται τῇ τοῦ διαλέγεσθαι δυνάμει, τὰς ὑποθέσεις ποιούμενος οὐκ ἀρχάς, ἀλλὰ τῷ δητὶ ὑποθέσεις, οἷον ἐπιβάσεις τε καὶ δρμάς, ἵνα μέχρι τοῦ ἀνυποθέτου ἐπὶ τὴν τοῦ παντὸς ἀρχὴν ἴών, ἀψάμενος αὐτῆς, πάλιν αὖ ἔχόμενος τῶν ἑκείνης ἔχομένων, οὕτως ἐπὶ τελευτὴν καταβαίνη, αἰσθήτῳ παντάπασιν οὐδὲν προσχρωμένος, ἀλλ' εἰδεσιν αὐτοῖς δι' αὐτῶν εἰς αὐτά, καὶ τελευτῇ εἰς εἰδή.

Μανθάνω, ἔφη, Ἰκανῶς μὲν οὐ (δοκεῖς γάρ μοι συχνὸν ἔργον λέγειν), δτι μέντοι βούλει διορθίζειν σαφέστερον εἶναι τὸ ὑπὸ τῆς τοῦ διαλέγεσθαι ἐπιστήμης τοῦ δητος τε καὶ νοητοῦ θεωρούμενον ἢ τὸ ὑπὸ τῶν τεχνῶν καλουμένων, αἵς αἱ ὑποθέσεις ἀρχαὶ καὶ διανοίᾳ μὲν ἀναγκάζονται, ἀλλὰ μὴ αἰσθήσεσιν αὐτὰ θεᾶσθαι οἱ θεώμενοι, διὰ δὲ τὸ μὴ ἐπ' ἀρχὴν ἀνελθόντες σκοπεῖν, ἀλλ' ἐξ ὑποθέσεων, νοῦν οὐκ ἰσχειν περὶ αὐτὰ δοκοῦσί σοι, καίτοι νοητῶν δητῶν μετὰ ἀρχῆς. Διάνοιαν δὲ καλεῖν μοι δοκεῖς τὴν τῶν γεωμετρικῶν τε καὶ τὴν τῶν τοιούτων ἔξιν, ἀλλ' οὐ νοῦν, ὡς μεταξύ τι δόξης τε καὶ νοῦ τὴν διάνοιαν οὔσαν.

Ίκανώτατα, ἦν δ' ἐγώ, ἀπεδέξω. Καὶ μοι ἐπὶ τοῖς τέτταρσι τμήμασι τέτταρα ταῦτα παθήματα ἐν τῇ ψυχῇ γιγνόμενα λαβέ, νόησιν μὲν ἐπὶ τῷ ἀνωτάτῳ. διάνοιαν δὲ ἐπὶ τῷ δευτέρῳ, τῷ τρίτῳ δὲ πίστιν ἀπόδος καὶ τῷ τελευταίῳ εἰκασίαν¹, καὶ τάξον αὐτὰ ἀνὰ λόγον, ὥσπερ ἐφ' οἷς ἔστιν ἀληθείας μετέχειν, οὕτω ταῦτα σαφηνείας ἡγησάμενος μετέχειν.

Μανθάνω, ἔφη, καὶ ἔνγχωρῶν καὶ τάττω ως λέγεις.

295—Plato illustrates the condition of man and the task education has in this situation, by the famous allegory of the den. Rep. VII, the allegory of the den

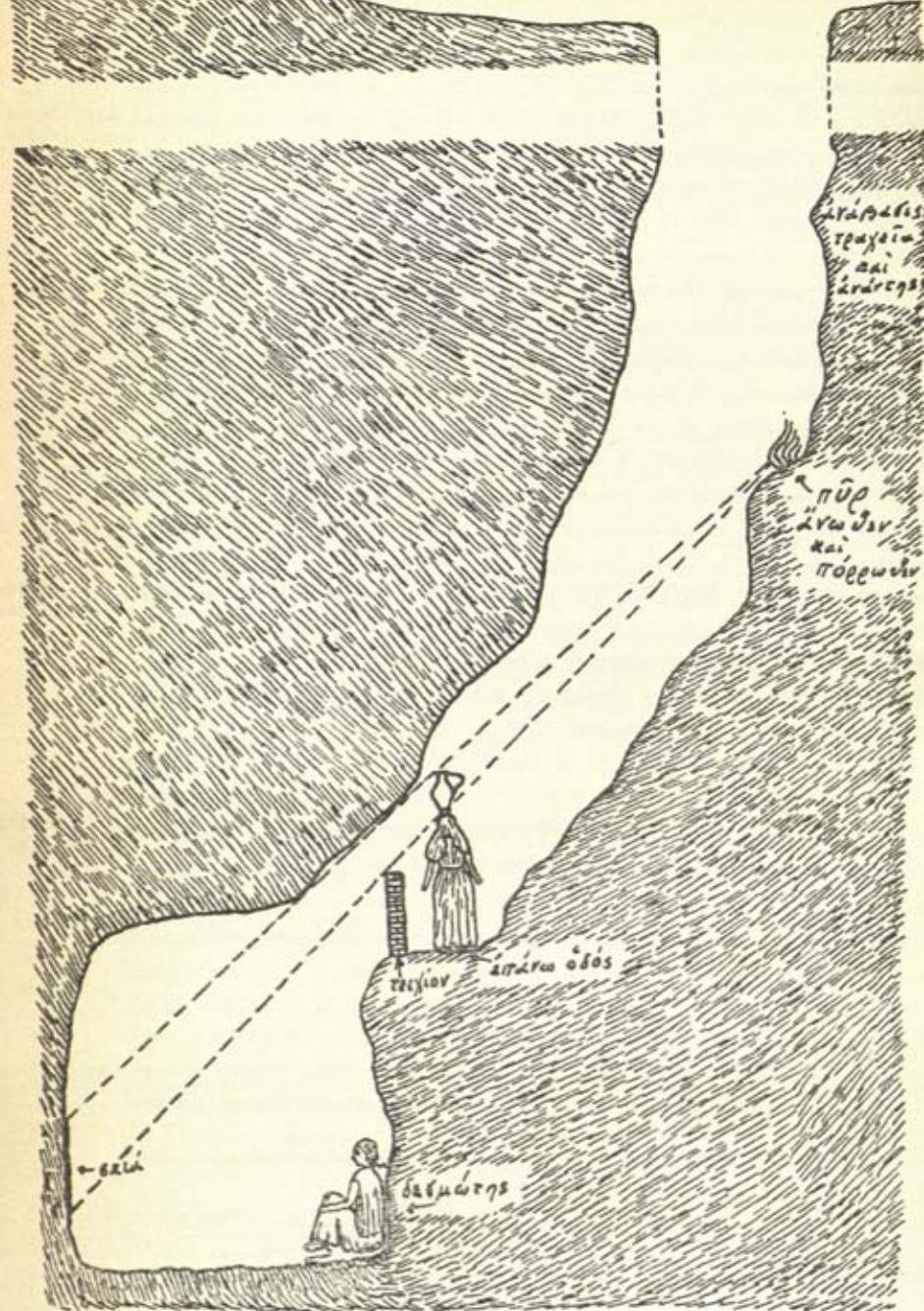
Rep. VII 514 a-517 c:

Μετὰ ταῦτα δή, εἶπον, ἀπεικαστον τοιούτῳ πάθει τὴν ἡμετέραν φύσιν παιδείας τε πέρι καὶ ἀπαιδευσίας. Ἰδὲ γάρ ἀνθρώπους οἷον ἐν καταγείω οἰκήσει σπηλαιώδει, ἀναπεπταμένην πρὸς τὸ φῶς τὴν εἴσοδον ἔχοντη μακρὰν παρ' ἄπαν τὸ σπήλαιον, ἐν ταύτῃ ἐκ παίδων δητας ἐν δεσμοῖς καὶ τὰ σκέλη καὶ τοὺς αὐχένας, ὥστε μένειν τε αὐτοῦ εἰς τε τὸ πρόσθιν μόνον ὅραν, κύκλῳ δὲ τὰς κεφαλὰς ὑπὸ τοῦ δεσμοῦ ἀδυνάτους περιάγειν, φῶς δὲ αὐτοῖς πυρὸς ἄνωθεν

¹ The four parts of the line, as divided according to 510b, correspond to four kinds of cognition.



·ΗΛΙΟΥ ΦΩΣ



Drawing of miss B. Th. Koppers, Rotterdam

καὶ πόρρωθεν καόμενον δπισθεν αὐτῶν, μεταξὺ δὲ τοῦ πυρὸς καὶ τῶν δεσμωτῶν ἐπάνω δόδον, παρ' ἣν ἔδε τειχίον παρφωκοδομημένον, ὥσπερ τοῖς θαυματοποιοῖς πρὸ τῶν ἀνθρώπων πρόκειται τὰ παραφράγματα, ὑπὲρ ἣν τὰ θαύματα δεικνύαστιν.

‘Ορῶ, ἔφη.

“Ορα τοίνυν παρὰ τοῦτο τὸ τειχίον φέροντας ἀνθρώπους σκεύη τε παντο-
δαπά ὑπερέχοντα τοῦ τειχίου καὶ ἀνδριάντας καὶ ἄλλα ζῷα λίθινά τε καὶ
ξύλινα καὶ παντοῖς εἰργασμένα, οἷον εἰκός τοὺς μὲν φθεγγομένους, τοὺς δὲ
σιγῶντας τῶν παραφερόντων¹.

the low
wall and the
moving
figures

‘Αποτον, ἔφη, λέγεις εἰκόνα καὶ δεσμώτας ἀτόπους.

‘Ομοίους ἡμῖν, ἦν δ’ ἔγω· τοὺς γάρ τοιούτους πρῶτον μὲν ἔκατῶν τε καὶ
ἄλλήλων οἵει ἢν τι ἔωρακέναι ἄλλο πλὴν τὰς σκιάς τὰς ὑπὸ τοῦ πυρὸς εἰς τὸ
καταντικρύν αὐτῶν τοῦ σπηλαίου προσπιπτούσας;

Πῶς γάρ, ἔφη, εἰ ἀκινήτους γε τὰς κεφαλάς ἔχειν ἡναγκασμένοι εἰεν διὰ βίου; 515b

Τί δὲ τῶν παραφερομένων; οὐ ταῦτὸν τοῦτο;

Τί μήν;

Εἰ οὖν διαλέγεσθαι οἴοι τ’ εἰεν πρὸς ἄλλήλους, οὐκ αὐτὰ ἡγεῖ ἢν τὰ ὅντα
αὐτοὺς νομίζειν ὀνομάζειν, <όνομάζοντας> ἀπέρ δρῦψεν;

‘Ανάγκη.

Τί δ’ εἰ καὶ ἡχώ τὸ δεσμωτήριον ἐκ τοῦ καταντικρύν ἔχοι; ὅπότε τις τῶν
παριόντων φθέγξαιτο, οἵει ἢν ἄλλο τι αὐτοὺς ἡγεῖσθαι τὸ φθεγγόμενον ἢ τὴν
παριοῦσαν σκιάν;

Μὰ Δί’ οὐκ ἔγωγ’, ἔφη.

Παντάπασι δή, ἦν δ’ ἔγω, οἱ τοιοῦτοι οὐκ ἢν ἄλλο τι νομίζοιεν τὸ ἀληθές
ἢ τὰς τῶν σκευαστῶν σκιάς.

Πολλὴ ἀνάγκη, ἔφη.

Σχόπει δή, ἦν δ’ ἔγω, αὐτῶν λύσιν τε καὶ ἵασιν τῶν δεσμῶν καὶ τῆς ἀφρο-
σύνης, οἷα τις ἢν εἴη, εἰ φύσει τοιάδε ξυμβαίνοι αὐτοῖς· ὅπότε τις λυθείν καὶ
ἀναγκάζοιτο ἔξαιφνης ἀνίστασθαι τε καὶ περιάγειν τὸν αὐχένα καὶ βαδίζειν
καὶ πρὸς τὸ φῶς ἀναβλέπειν, πάντα δὲ ταῦτα ποιῶν ἀλγοῖ τε καὶ διὰ τὰς μαρμα-
ρυγάς ἀδυνατοῖ καθορᾶν ἔκεινα ὃν τότε τὰς σκιάς ἔώρα, τί ἢν οἴει αὐτὸν εἰπεῖν, d
εἰ τις αὐτῷ λέγοι ὅτι τότε μὲν ἔώρα φλυαρίας, νῦν δὲ μᾶλλον τι ἔγγυτέρω τοῦ
ὄντος καὶ πρὸς μᾶλλον ὃντα τετραχμένος ὁρθότερον βλέποι, καὶ δή καὶ ἔκαστον
τῶν παριόντων δεικνύειν αὐτῷ ἀναγκάζοι ἐρωτῶν ἀποκρίνεσθαι ὅ τι ἔστιν; οὐκ
οἴει αὐτὸν ἀπορεῖν τε ἢν καὶ ἡγεῖσθαι τὰ τότε ὄρώμενα ἀληθέστερα ἢ τὰ
νῦν δεικνύμενα;

The pri-
soners
would mis-
take the
shadows for
realities.

Πολύ γ’, ἔφη.

Οὐκοῦν καν εἰ πρὸς αὐτὸν τὸ φῶς ἀναγκάζοι αὐτὸν βλέπειν, ἀλγεῖν τε ἢν τὰ e

¹ The scene might be represented as in the sketch on p. 204.

δύματα καὶ φεύγειν ἀποστρεφόμενον πρὸς ἐκεῖνα δὲ δύναται καθορᾶν, καὶ νομίζειν ταῦτα τῷ ὅντι σκέψετερα τῶν δεικνυμένων;

Οὔτως, ἔφη.

When dragged upwards, they would καὶ ἀνάντους, καὶ μὴ ἀνείη πρὸς ἔξελκύσειν εἰς τὸ τοῦ ἥλιου φῶς, ἢ πρὸς τὸ φῶς ὅτι ὅδυνασθαι τε ἀν καὶ ἀγανακτεῖν ἐλκόμενον, καὶ ἐπειδὴ πρὸς τὸ φῶς ἔλθοι, by excess of light. αὐγῆς ἀν ἔχοντα τὰ δύματα μεστὰ δρᾶν οὐδὲ ἀν ἐν δύνασθαι τῶν νῦν λεγομένων 516a δληθῶν;

Οὐ γὰρ ἄν, ἔφη, ἔξαιρψης γε.

Συνηθείας δή, οἷμαι, δέοιτ' ἄν, εἰ μέλλοι τὰ ἄνω δύεσθαι. Καὶ πρῶτον μὲν τὰς σκιὰς ἀν ῥᾶστα καθορᾶν, καὶ μετὰ τοῦτο ἐν τοῖς ὕδασι τὰ τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰ τῶν ἀλλων εἴδωλα, ὑστερον δὲ αὐτά· ἐκ δὲ τούτων τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ αὐτὸν τὸν οὐρανὸν νύκτωρ ἀν ῥᾶσιν θεάσασιτο, προσβλέπων τὸ τῶν ἀστρων

b τε καὶ σελήνης φῶς, ἢ μεθ' ἡμέραν τὸν ἥλιον τε καὶ τὸ τοῦ ἥλιου.

Πᾶς δ' οὐ;

At length they would see the sun. Τελευταῖον δή, οἷμαι, τὸν ἥλιον, οὐκ ἐν ὕδασιν οὐδὲ ἐν ἀλλοτρίᾳ ἔδρᾳ φαντάσ- ματα αὐτοῦ, ἀλλ' αὐτὸν καθ' αὐτὸν ἐν τῇ αὐτοῦ χώρᾳ δύναιτ' ἀν κατιδεῖν καὶ θεάσασθαι οἶός ἐστιν.

'Αναγκαῖον, ἔφη.

Καὶ μετὰ ταῦτ' ἀν ἥδη συλλογίζοιτο περὶ αὐτοῦ ὅτι αὐτὸς ὁ τάς τε ὥρας παρέχων καὶ ἐνιαυτοὺς καὶ πάντα ἐπιτροπεύων τὰ ἐν τῷ δρωμένῳ τόπῳ, καὶ c ἐκείνων ὃν σφεῖς ἐώρων τρόπον τινὰ πάντων αἴτιος.

Δῆλον, ἔφη, διτὶ ἐπὶ ταῦτα ἀν μετ' ἐκεῖνα ἔλθοι.

Τί οὖν; ἀναμιμνησκόμενον αὐτὸν τῆς πρώτης οἰκήσεως καὶ τῆς ἐκεῖ σοφίας καὶ τῶν τότε ξυνδεσμωτῶν οὐκ ἀν οἴει αὐτὸν μὲν εὐδαιμονίζειν τῆς μεταβολῆς, τούς δὲ ἐλεῖν;

Καὶ μάλα.

Τιμαι δὲ καὶ ἔπαινοι εἴ τινες αὐτοῖς ἦσαν τότε παρ' ἀλλήλων καὶ γέρα τῷ d δξύτατα καθορῶντι τὰ παριόντα, καὶ μνημονεύοντι μάλιστα δσα τε πρότερα αὐτῶν καὶ ὑστερα εἰώθει καὶ ἄμα πορεύεσθαι, καὶ ἐκ τούτων δὴ δυνατώτατα ἀπομαντευομένῳ τὸ μέλλον ἥξειν, δοκεῖς ἀν αὐτὸν ἐπιθυμητικῶς αὐτῶν ἔχειν καὶ ζηλοῦν τούς παρ' ἐκείνοις τιμωμένους τε καὶ ἐνδυναστεύοντας, ἢ τὸ τοῦ 'Ομήρου ἀν πεπονθέναι καὶ σφόδρα βούλεσθαι,,ἐπάρουφον ἔόντα θητευέμεν ἄλλῳ, ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ" καὶ ὅτιοῦν ἀν πεπονθέναι μᾶλλον ἢ 'κεῖνά δοξάζειν καὶ ἐκείνως ζῆν;

e Οὔτως, ἔφη, ἔγωγε οἷμαι, πᾶν μᾶλλον πεπονθέναι ἀν δέξασθαι ἢ ζῆν ἐκείνως.

Καὶ τόδε δὴ ἐννόησον, ἦν δὲ ἔγω. Εἰ πάλιν δὲ τοιοῦτος καταβάτης εἰς τὸν αὐτὸν θάκον καθίζοιτο, ἢ πρὸς τὸν σκότους <ἄν> ἀνάπλεως σχοίη τοὺς διφθαλμούς, ἔξαιρης ἥκων ἐκ τοῦ ἥλιου;

Καὶ μάλα γ', ἔφη.

Τάς δὲ δὴ σκιὰς ἐκείνας πάλιν εἰ δέοι αὐτὸν γνωματεύοντα¹ διαιμιλλᾶσθαι τοῖς ἀεὶ δεσμώταις ἐκείνοις, ἐν φ' ἀμβλυώτται, πρὶν καταστῆναι² τὰ δύματα, 517a οὗτος δ' ὁ χρόνος μὴ πάνυ ὀλίγος εἴη τῆς συνηθείας, ἀρ' οὐ γέλωτ' ἀν παράσχοι, καὶ λέγοιτο ἀν περὶ αὐτοῦ ὡς ἀναβάτας ἄνω διεφθαρμένος ἥκει τὰ δύματα, καὶ δτὶ οὐκ ἀξιον οὐδὲ πειρᾶσθαι ἄνω λέναι; καὶ τὸν ἐπιχειροῦντα λύειν τε καὶ ἀνάγειν, εἰ πως ἐν ταῖς χερσὶ δύναιντο λαβεῖν καὶ ἀποκτείνειν, ἀποκτεινύναι ἄν;

Σφρόδρα γ', ἔφη.

Ταύτην τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, τὴν εἰκόνα, ὡς φίλε Γλαύκων, προσαπτέον ἀπασαν explanation of this parable τοῖς ἐμπροσθεν λεγομένοις, τὴν μὲν δι' ὅψεως φαινομένην ἔδραν τῇ τοῦ δεσμωτηρίου οἰκήσει ἀφομοιοῦντα, τὸ δὲ τοῦ πυρὸς ἐν αὐτῇ φῶς τῇ τοῦ ἡλίου δυνάμει· τὴν δὲ ἄνω ἀνάβασιν καὶ θέαν τῶν ἄνω τὴν εἰς τὸν νοητὸν τόπον τῆς ψυχῆς ἄνοδον τιθεὶς οὐχ ἀμαρτήσει τῆς γ' ἐμῆς ἐλπίδος, ἐπειδὴ ταύτης ἐπιθυμεῖς ἀκούειν. Θεὸς δέ που οἰδεν εἰ ἀληθῆς οὖσα τυγχάνει. Τὰ δ' οὖν ἐμοὶ φαινόμενα οὕτω φαίνεται, ἐν τῷ γνωστῷ τελευταίᾳ ἡ τοῦ ἀγαθοῦ ἰδέα καὶ μάγις ὄρασθαι, δόφθεῖσα δὲ συλλογιστέα εἶναι ὡς ἄρα πᾶσι πάντων αὐτῇ δρθῶν τε καὶ καλῶν αἰτίᾳ, ἐν τε δρατῷ φῶς καὶ τὸν τούτου κύριον τεκοῦσα, ἐν τε νοητῷ αὐτῇ κυρίᾳ ἀλήθειαν καὶ νοῦν παρασχομένη, καὶ δτὶ δεῖ ταύτην ἰδεῖν τὸν μέλλοντα ἐμφρόνως πράξειν ἢ ἴδια ἢ δημοσίᾳ.

Ευνοίουμαι, ἔφη, καὶ ἐγώ, δν γε δὴ τρόπον δύναμαι.

296—Ib., 517 c-518 b:

"Ιθι τοίνυν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ τόδε ξυνοιήθητι καὶ μὴ θαυμάσῃς δτὶ οἱ ἐνταῦθα consequences of this condition of man d ἐλθόντες οὐκ ἐθέλουσιν τὰ τῶν ἀνθρώπων πράττειν, ἀλλ' ἄνω ἀεὶ ἐπείγονται: τις εἰς τὰς τούτων αἰ ψυχαὶ διατρίβειν· εἰκάδες γάρ που οὗτως, εἰπερ αὖ κατὰ τὴν προειρημένην εἰκόνα τοῦτ' ἔχει.

Ἐικάδες μέντοι, ἔφη.

Τι δέ; τόδε οἰει τι θαυμαστόν, εἰ ἀπὸ θείων, ἦν δ' ἐγώ, θεωριῶν ἐπὶ τὰ ἀνθρώπεια τις ἐλθὼν κακὰ ἀσχημονεῖ τε καὶ φαίνεται σφρόδρα γελοῖος ἔτι ἀμβλυώττων καὶ πρὶν ίκανῶς συνήθης γενέσθαι τῷ παρόντι σκότῳ ἀναγκαζόμενος ἐν δικαστηρίοις ἢ ἀλλοθί που ἀγωνίζεσθαι περὶ τῶν τοῦ δικαίου σκιῶν ἢ ἀγαλμάτων δν αἰ σκιαῖ, καὶ διαιμιλλᾶσθαι περὶ τούτου, δηη ποτὲ ὑπολαμβάνεται ταῦτα ὑπὸ τῶν αὐτήν δικαιοσύνην μὴ πώποτε ἰδόντων;

Οὐδ' ὑπωστιοῦν θαυμαστόν, ἔφη.

'Αλλ' εἰ νοῦν γε ἔχοι τις, ἦν δ' ἐγώ, μεμνῆτ' ἀν δτὶ διτταὶ καὶ ἀπὸ διττῶν 518a γίγνονται ἐπιταράξεις δύματαν, ἐκ τε φωτὸς εἰς σκότος μεθισταμένων καὶ ἐκ

¹ measuring the shadows.

² before his eyes have got accustomed to the darkness.

σκότους εἰς φῶς. Ταῦτά δὲ ταῦτα νομίσας γίγνεσθαι καὶ περὶ ψυχῆν, ὅπότε ἔδοι θορυβουμένην τινὰ καὶ ἀδυνατοῦσάν τι καθορᾶν, οὐκ ἀν ἀλογίστως γελῶ, ἀλλ' ἐπισκοποῖ ἀν πότερον ἐκ φανοτέρου βίου ἡκουσα ὑπὸ ἀγθείας ἐσκότωται,

b ἢ ἡ ἄμαθίας πλείονος εἰς φανότερον ιοῦσα ὑπὸ λαμπροτέρου μαρμαρυγῆς ἐμπέπλησται, καὶ οὕτω δὴ τὴν μὲν εὐδαιμονίσειν ἀν τοῦ πάθους τε καὶ βίου, τὴν δὲ ἐλεήσειν, καὶ εἰ γελᾶν ἐπ' αὐτῇ βούλοιτο, ἡτον ἀν καταγέλαστος ὁ γέλως αὐτῷ εἴη ἢ ὁ ἐπὶ τῇ ἄνωθεν ἐκ φωτὸς ἡκούσῃ.

Καὶ μάλα, ἔφη, μετρίως λέγεις.

the consequences of it
as to education

297—a. Ib., 518 b-d:

Δεῖ δή, εἶπον, ἡμᾶς τοιόνδε νομίσαι περὶ αὐτῶν, εἰ ταῦτ' ἀληθῆ· τὴν παιδείαν οὐχ οἶλαν τινὲς ἐπαγγελλόμενοί φασιν εἶναι τοιαύτην καὶ εἰναι. Φασὶ δέ c που οὐκ ἐνούσης ἐν τῇ ψυχῇ ἐπιστήμης σφεῖς ἐντιθέντι, οἷον τυρλοῖς ὀφθαλμοῖς ὅψιν ἐντιθέντες.

Φασὶ γάρ οὖν, ἔφη.

'Ο δέ γε νῦν λόγος, ἣν δ' ἐγώ, σημαίνει ταύτην τὴν ἐνοῦσαν ἐκάστου δύναμιν ἐν τῇ ψυχῇ καὶ τὸ δργανον φαταμανθάνει ἐκαστος, οἷον εἰ δύμα μὴ δυνατὸν ἢν ἄλλως ἢ ξὺν δῆλῳ τῷ σώματι στρέφειν πρὸς τὸ φανὸν ἐκ τοῦ σκοτώδους, οὗτο ξὺν δῆλῃ τῇ ψυχῇ ἐκ τοῦ γιγνομένου περιακτέον εἶναι, ἔως ἀν εἰς τὸ ὅν καὶ τοῦ δηνος τὸ φανότατον δυνατή γένηται ἀνασχέσθαι θεωμένη· τοῦτο δ' εἶναι φαμεν τάχαθόν· ἢ γάρ;

Ναί.

Τούτου τοίνυν, ἣν δ' ἐγώ, αὐτοῦ τέχνη ἀν εἴη, τῆς περιαγωγῆς, τίνα τρόπον ὡς ἥρξτά τε καὶ ἀνυσιμώτατα μεταστραφήσεται, οὐ τοῦ ἐμποιῆσαι αὐτῷ τὸ δῆλον, ἀλλ' ὡς ἔχοντι μὲν αὐτό, οὐκ δρθῶς δὲ τετραμμένῳ οὐδὲ βλέποντι οἱ ἔδει, τοῦτο διαμηχανήσασθαι.

"Εοικεν γάρ, ἔφη.

With this passage cp. the doctrine of the anamnesis, expounded in the *Meno*, 81a-86c. Socr. there is replying to the eristical argument that it is impossible to seek (ὡς οὐκ ἔρχεται ζητεῖν ἀνθρώπῳ). For you cannot seek for a thing you don't know. He rejects this argument, referring to the doctrine of the immortality of the soul, taught by some wise men, priests and priestesses.

this passage
compared to
the doctrine
of anamnesis
in the Meno

b. Pl., *Meno* 81 b³-c⁵; c⁵-d⁵:

Φασὶ γάρ τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἀθάνατον καὶ τοτὲ μὲν τελευτᾶν, δὲ δὴ ἀποθνήσκειν καλοῦσι, τοτὲ δὲ πάλιν γίγνεσθαι, ἀπόλλυσθαι δὲ οὐδέποτε· δεῖν δὴ διὰ ταῦτα ὡς ὀσιώτατα διαβιῶναι τὸν βίον· —

81c "Ἄτε οὖν ἡ ψυχὴ ἀθάνατος τε οὖσα καὶ πολλάκις γεγονοῦται, καὶ ἐωρακυῖα καὶ τὰ ἐνθάδε καὶ τὰ ἐν "Αἰδου πάντα χρήματα, οὐκ ἔστιν δ τι οὐ μεμά-

θηκεν· ὥστε οὐδὲν θαυμαστὸν καὶ περὶ ἀρετῆς καὶ περὶ ἄλλων οἰόν τ' εἰναι αὐτὴν ἀναμνησθῆναι, ἢ γε καὶ πρότερον ἡπίστατο. "Ἄτε γάρ τῆς φύσεως ἀπάσης συγγενοῦς οὖσης καὶ μεμαθηκυίας τῆς ψυχῆς ἀπαντα, οὐδὲν κωλύει δὲν μόνον ἀναμνησθέντα, δὲ δὴ μάθησιν καλοῦσιν ἀνθρώποι, τὰλλα πάντα αὐτὸν ἀνευρεῖν, ἐάν τις ἀνδρεῖος ἦ καὶ μὴ ἀποκάμνη ζητῶν· τὸ γάρ ζητεῖν ἅρα καὶ τὸ μανθάνειν ἀνάμνησις ὅλον ἔστιν.

c. Cf. Pl., *Phaedo* 72 e:

κατ' ἑκεῖνόν γε τὸν λόγον, ὡς Σώκρατες, εἰ ἀληθής ἔστιν, ὃν σὺ εἰωθας θαμὰ λέγειν, διτὶ ή μάθησις οὐκ ἄλλο τι ἡ ἀνάμνησις τυγχάνει οὖσα, καὶ κατὰ τοῦτον ἀνάγκη που ἡμᾶς ἐν προτέρῳ τινὶ χρόνῳ μεμαθηκέναι, δὲ νῦν ἀναμνηστικόμεθα.

298—Pl., *Rep.* VII 521 c-d:

again: how
the philoso-
phers ought
to be edu-
cated

Βούλει οὖν τοῦτ' ἡδη σκοπῶμεν, τίνα τρόπον οἱ τοιοῦτοι ἐγγενήσονται, καὶ πῶς τις ἀνάξει αὐτοὺς εἰς φῶς, ὥσπερ ἐξ "Λιδου λέγονται δὴ τινες εἰς θεούς ἀνελθεῖν;

Πῶς γάρ οὐ βούλομαι; ἔφη.

Τοῦτο δὴ, ὡς ξοικεν, οὐκ ὀστράκου ἀν εἴη περιστροφή, ἀλλὰ ψυχῆς περιαγωγὴ ἐκ νυκτερινῆς τινος ἡμέρας εἰς ἀληθινήν, τοῦ δοντος οὖσαν ἐπάνοδον, δην δὴ φιλοσοφίαν ἀληθῆ φήσομεν εἰναι.

Πάνυ μὲν οὖν.

Οὐκοῦν δεῖ σκοπεῖσθαι τί τῶν μαθημάτων ἔχει τοιαύτην δύναμιν;

251d

Πῶς γάρ οὐ;

Τί ἂν οὖν εἴη, δὲ Γλαύκων, μάθημα ψυχῆς ὀλκὸν ἀπὸ τοῦ γιγνομένου ἐπὶ τὸ ὄν;

In the following pages first of all arithmetic is mentioned as a due training of the mind, being παρακλητική τῆς διανοίας; next geometry, stereometry, astronomy, and lastly musicology (ἀρμονία), all on this condition, that abstraction is made of all things sensible. These sciences ought to be seen in mutual correlation.

299—Ib., 531 c⁹-532 d¹:

531d
mutual
correlation
of the
auxiliary
sciences

Οἶμαι δέ γε, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἡ τούτων πάντων ὁν διεληλύθαμεν μέθοδος ἐὰν μὲν ἐπὶ τὴν ἀλλήλων κοινωνίαν ἀφίκηται καὶ ξυγγένειαν, καὶ ξυλλογισθῇ ταῦτα ἡ ἔστιν ἀλλήλοις οἰκεῖα, φέρειν τι αὐτῶν εἰς δὲ βουλόμεθα τὴν πραγματείαν καὶ οὐκ ἀνόνητα πονεῖσθαι, εἰ δὲ μή, ἀνόνητα.

Καὶ ἐγώ, ἔφη, οὕτω μαντεύομαι. Ἀλλὰ πάμπολυ ἔργον λέγεις, δὲ Σώκρατες.

Τοῦ προοιμίου, ἦν δ' ἐγώ, ἡ τίνος λέγεις; ἡ οὐκ ἵσμεν διτὶ πάντα ταῦτα προοιμιά ἔστιν αὐτοῦ τοῦ νόμου ὃν δεῖ μαθεῖν; οὐ γάρ που δοκοῦσί γέ τοι οἱ ταῦτα δεινοὶ διαλεκτικοὶ εἰναι.

e

Οὐ μά τὸν Δί', ἔφη, εἰ μὴ μάλιστα γέ τινες ὅλιγοις ὁν ἐγὼ ἐντετύχηκα.

'Αλλ' ήδη, εἶπον, οἱ μὴ δυνατοὶ δύντες δοῦναι τε καὶ ἀποδέξασθαι λόγον εἰσεσθαι ποτέ τι δν φαμεν δεῖν εἰδέναι;

Οὐδὲ αὖ, ἔφη, τοῦτο γε.

dialectic Οὐκοῦν, εἶπον, ὁ Γλαύκων, οὗτος ήδη αὐτός ἐστιν ὁ νόμος ὃν τὸ διαλέγεσθαι περάνει; ὃν καὶ δύντα νοητὸν μιμοῖτ' ἀνὴ τῆς ὄψεως δύναμις, ἣν ἐλέγομεν πρὸς αὐτὰ ήδη τὰ ζῷα ἐπιχειρεῖν ἀποβλέπειν καὶ πρὸς αὐτὰ <τὰ> διστρα τε καὶ τελευταῖον δὴ πρὸς αὐτὸν τὸν ἥλιον. Οὕτω καὶ δταν τις τῷ διαλέγεσθαι ἐπιχειρῆ ἄνευ πασῶν αἰσθήσεων διὰ τοῦ λόγου ἐπ' αὐτὸν ἐστιν ἔκαστον **b** δρμᾶν, καὶ μὴ ἀποστῇ πρὶν ἀν αὐτὸν ἐστιν ἀγαθὸν αὐτῇ νοήσει λάβῃ, ἐπ' αὐτῷ γίγνεται τῷ τοῦ νοητοῦ τέλει, ὡσπερ ἐκεῖνος τότε ἐπὶ τῷ τοῦ ὄρατοῦ.

Παντάπασι μὲν οὖν, ἔφη.

Τί οὖν; οὐ διαλεκτικὴν ταύτην τὴν πορείαν καλεῖς;

Τί μήν;

c 'Η δέ γε, ἣν δ' ἔγώ, λύσις τε ἀπὸ τῶν δεσμῶν καὶ μεταστροφὴ ἀπὸ τῶν σκιῶν ἐπὶ τὰ εἰδώλα καὶ τὸ φῶς καὶ ἐκ τοῦ καταγέλου εἰς τὸν ἥλιον ἐπάνοδος, καὶ ἐκεῖ πρὸς τὰ ζῷα τε καὶ φυτὰ καὶ τὸ τοῦ ἥλιου φῶς ἔτι ἀδυναμία βλέπειν, πρὸς δὲ τὰ ἐν ὕδασι φαντάσματα θεῖα καὶ σκιάς τῶν δύντων, ἀλλ' οὐκ εἰδώλων σκιάς δι' ἑτέρου τοιούτου φωτὸς ὡς πρὸς ἥλιον κρίνειν ἀποσκιαζομένας, πᾶσα αὐτῇ ἡ πραγματεία τῶν τεχνῶν ἢς διήλθομεν ταύτην ἔχει τὴν δύναμιν καὶ ἐπαναγγεῖλην τοῦ βελτίστου ἐν ψυχῇ πρὸς τὴν τοῦ ἀρίστου ἐν τοῖς οὖσι θέαν, ὡσπερ τότε τοῦ σαφεστάτου ἐν σώματι πρὸς τὴν τοῦ φανοτάτου ἐν τῷ σωματικοῖς τοιεῖται τε καὶ ὄρατῷ τόπῳ.

required qualities of the philosopher

300—Ib. 535 c-d:

Τὸ γοῦν νῦν ἀμάρτημα, ἣν δ' ἔγώ, καὶ ἡ ἀτιμία φιλοσοφίᾳ διὰ ταῦτα προσπέπτωκεν, δὲ καὶ πρότερον εἶπον, δτι οὐ κατ' ἀξίαν αὐτῆς ἀπτονται· οὐ γάρ νόθους ἔδει ἀπτεσθαι, ἀλλὰ γνησίους.

Πᾶς; ἔφη.

d 535d Πρῶτον μέν, εἶπον, φιλοπονίᾳ οὐ χωλὸν δεῖ είναι τὸν ἀψόμενον, τὰ μὲν ἡμίσεα φιλόπονον, τὰ δὲ ἡμίσεα ἀπόνον. "Ἐστι δὲ τοῦτο, δταν τις φιλογυμναστής μὲν καὶ φιλόθηρος ἦ καὶ πάντα τὰ διὰ τοῦ σώματος φιλοπονῇ, φιλομαθῆς δὲ μή, μηδὲ φιλήκοος μηδὲ ζητητικός, ἀλλ' ἐν πᾶσι τούτοις μισοπονῇ· γωλὸς δὲ καὶ ὁ τάνατικα τούτου μεταβεβληκὼς τὴν φιλοπονίαν.

'Αληθέστατα, ἔφη, λέγεις.

no compulsory education

301—Ib. 536 d-537 a:

Τὰ μὲν τοίνυν λογισμῶν τε καὶ γεωμετριῶν καὶ πάσης τῆς προπαιδείας, ἣν τῆς διαλεκτικῆς δεῖ προπαιδευθῆναι, παισὶν οὖσι χρὴ προβάλλειν, οὐχ ὡς ἐπάναγκες μαθεῖν τὸ σχῆμα τῆς διδαχῆς ποιουμένους.

Τί δή;

"Οτι, ήν δ' ἐγώ, οὐδὲν μάθημα μετὰ δουλείας τὸν ἐλεύθερον χρὴ μανθάνειν. 53be
Οἱ μὲν γάρ τοῦ σώματος πόνοι βίᾳ πονούμενοι χεῖρον οὐδὲν τὸ σῶμα ἀπεργά-
ζονται, ψυχῆ δὲ βίᾳον οὐδὲν ἔμμονον μάθημα.

Ἄληθη, ἔφη.

Μὴ τοίνυν βίᾳ, εἶπον, ὡς ἀριστε, τοὺς παιδας ἐν τοῖς μαθήμασιν, ἀλλὰ παι-
ζοντας τρέφε, ἵνα καὶ μᾶλλον οἵος τ' ἦς καθορᾶν ἐφ' ὁ ἔκαστος πέφυκεν. 537a

Cp. *Laws VII* 804 d, our nr. 384 with n. 3.

302—Ib. 537b-c:

at twenty
years a new
selection is
made

Μετὰ δὴ τοῦτον τὸν χρόνον, ήν δ' ἐγώ, ἐκ τῶν εἰκοσιετῶν οἱ προκριθέντες 537c
τιμάς τε μείζους τῶν ἄλλων οἰσονται, τά τε χύδην μαθήματα παισὶν ἐν τῇ
παιδείᾳ γενόμενα τούτοις συνακτέον εἰς σύνοψιν οἰκειότητός τε ἀλλήλων τῶν
μαθημάτων καὶ τῆς τοῦ ὄντος φύσεως.

Μόνη γοῦν, εἶπεν, ἡ τοιαύτη μάθησις βέβαιος, ἐν οἷς ἀν ἐγγένηται.

Καὶ μεγίστη γε, ήν δ' ἐγώ, πεῖρα διαλεκτικῆς φύσεως καὶ μήδ' ὁ μὲν γάρ
συνοπτικὸς διαλεκτικός, ὁ δὲ μὴ οὐ.

303—a. Ib. 537 c⁹-d⁸:

at thirty a
selected
group is
admitted to
the study of
dialectic

Ταῦτα τοίνυν, ήν δ' ἐγώ, δεήσει σε ἐπισκοποῦντα, οἱ ἀν μάλιστα τοιοῦτοι
ἐν αὐτοῖς ὅσι καὶ μόνιμοι μὲν ἐν μαθήμασι, μόνιμοι δ' ἐν πολέμῳ καὶ τοῖς
ἄλλοις νομίμοις, τούτους αὖ, ἐπειδὰν τὰ τριάκοντα ἔτη ἐκβαίνωσιν, ἐκ τῶν
προκρίτων προκρινάμενον εἰς μείζους τε τιμᾶς καθιστάναι καὶ σκοπεῖν τῇ
τοῦ διαλέγεσθαι δυνάμει βασανίζοντα, τίς δύματων καὶ τῆς ἄλλης αἰσθήσεως
δυνατός μεθιέμενος ἐπ' αὐτὸ τὸ ὄν μετ' ἀληθείας ιέναι. Καὶ ἐνταῦθα δὴ πολλῆς
φυλακῆς ἕργον, ὡς ἑταῖρε.

b. Ib. 539 e-540 a:

for how many
years?

Ἀμέλει, εἶπον, πέντε θές. Μετὰ γάρ τοῦτο καταβιβαστέοις ἔσονται σοι εἰς
τὸ σπήλαιον πάλιν ἔκεινο, καὶ ἀναγκαστέοις ἀρχειν τά τε περὶ τὸν πόλεμον καὶ
ὅσαι νέων ἀρχαὶ, ἵνα μηδὲ ἐμπειρίᾳ ὑστερῶσι τῶν ἄλλων· καὶ ἔτι καὶ ἐν τούτοις
βασανιστέοι, εἰ ἐμμενοῦσιν ἐλκόμενοι πανταχόσεις ἢ τι καὶ παρακινήσουσι. —
Χρόνον δέ, ἥ δ' ὅς, πόσον τοῦτον τίθης; — Πεντεκαΐδεκα ἔτη, ήν δ' ἐγώ.

304—Ib. 540 a-c:

contempla-
tion

Γενομένων δὲ πεντηκοντουτῶν τοὺς διασωθέντας καὶ ἀριστεύσαντας πάντα
πάντη ἐν ἔργοις τε καὶ ἐπιστήμαις πρὸς τέλος ἥδη ἀκτέον, καὶ ἀναγκαστέον
ἀνακλίναντας τὴν τῆς ψυχῆς αὐγὴν εἰς αὐτὸ ἀποβλέψαι τὸ πᾶσι φῶς παρέχον,

καὶ ιδόντας τὸ ἀγαθὸν αὐτό, παραδείγματι χρωμένους ἔκείνῳ, καὶ πόλιν καὶ
540b ιδιώτας καὶ ἑαυτοὺς κοσμεῖν τὸν ἐπίλοιπον βίον ἐν μέρει ἑκάστους, τὸ μὲν
 πολὺ πρὸς φιλοσοφίᾳ διατρίβοντας, ὅταν δὲ τὸ μέρος ἡκη, πρὸς πολιτικοῖς
 ἐπιταλαιπωροῦντας καὶ ἀρχοντας ἑκάστους τῆς πόλεως ἔνεκα, οὐχ ὡς καλόν
 τι, ἀλλ' ὡς ἀναγκαῖον πράττοντας, καὶ οὕτως ἄλλους ἀεὶ παιδεύσαντας τοιού-
 τους, ἀντικαταλιπόντας τῆς πόλεως φύλακας, εἰς μακάρων νήσους ἀπίοντας
 c οἰκεῖν· μνημεῖα δ' αὐτοῖς καὶ θυσίας τὴν πόλιν δημοσίᾳ ποιεῖν, ἐὰν καὶ ἡ
 Πισθία συνκατηῇ, ὡς δαίμοσιν, εἰ δὲ μή, ὡς εὐδαιμοσί τε καὶ θείοις.—Παγκά-
 λους, ἔφη, τοὺς ἀρχοντας, ὡς Σώκρατες, ὥσπερ ἀνδριαντοποιὸς ἀπειρογασσαί.—
 Καὶ τὰς ἀρχούσας γε, ἦν δὲ ἐγώ, ὡς Γλαύκων· μηδὲν γάρ τι οἷον με περὶ
 ἀνδρῶν εἰρηκέναι μᾶλλον, ἢ εἰρηκα, ἢ περ γυναικῶν, ὅσκι ἀν αὐτῶν Ικαναὶ
 τὰς φύσεις ἐγγίγνωνται. — 'Ορθῶς, ἔφη, εἴπερ ἵσα γε πάντα τοῖς ἀνδράσι
 κοινωνήσουσιν, ὡς διήλθομεν.

305—This is the end of the ideal state. Can it be realized?—Plato answers again: *it can*; and he adds a practical measure, namely:

a practical measure Ib. 540 e-541 b: (It can be realized,) whenever the ruling philosophers — send away¹ — etc.

"Οσοι μὲν ἀν, ἦν δὲ ἐγώ, πρεσβύτεροι τυγχάνωσι δεκετῶν ἐν τῇ πόλει, πάντας
 ἐκπέμψωσιν εἰς τοὺς ἀγρούς, τοὺς δὲ παιδας αὐτῶν παραλαβόντες ἐκτὸς
 τῶν νῦν ἡθῶν, ἀ καὶ οἱ γονῆς ἔχουσι, θρέψωνται ἐν τοῖς σφετέροις τρόποις καὶ
 νόμοις, οὖσιν οἷοις διεληλύθαμεν τότε· καὶ (συγχωρεῖτε) οὕτω τάχιστά τε καὶ
 ῥᾷστα πόλιν τε καὶ πολιτείαν, ἦν ἐλέγομεν, καταστᾶσαν αὐτήν τε εὐδαιμονήσειν
 καὶ τὸ ἔθνος ἐν φῶ ἀν ἐγγένηται πλεῖστα δύνησειν; — Πολὺ γ', ἔφη· καὶ ὡς
 ἀν γένοιτο, εἴπερ ποτὲ γίγνοιτο, δοκεῖς μοι, ὡς Σώκρατες, εὖ εἰρηκέναι.

Rep. X. the Just and the Unjust 306—*Rep. X. 613 a-c:*

613b Οὕτως ἀρα ὑποληπτέον περὶ τοῦ δικαίου ἀνδρός, ἐάντ' ἐν πενίᾳ γίγνηται
 ἕάντ' ἐν νόσοις ἡ τινι ἄλλῳ τῶν δοκούντων κακῷ, ὡς τούτῳ ταῦτα εἰς ἀγαθόν
 τι τελευτήσει ζῶντι: ἡ καὶ ἀποθανόντι. Οὐ γάρ δὴ ὑπό γε θεῶν ποτε ἀμελεῖται
 δις ἀν προθυμεῖσθαι: ἐθέλη δίκαιος γίγνεσθαι καὶ ἐπιτηδεύων ἀρετὴν εἰς δοσον
 δυνατὸν ἀνθρώπῳ ὄμοιούσθαι θεῷ.

Ἐλεός γ', ἔφη, τὸν τοιοῦτον μὴ ἀμελεῖσθαι ὑπὸ τοῦ ὄμοίου.

Οὐκοῦν περὶ τοῦ ἀδίκου τάναντία τούτων δεῖ διανοεῖσθαι;

Σφόδρα γε.

Τὰ μὲν δὴ παρὰ θεῶν τοιαῦτ' ἀν εἴη νικητήρια τῷ δικαίῳ.

Κατὰ γοῦν ἐμὴν δόξαν, ἔφη.

¹ Before the cited text a δταν οἱ ἀρχοντες must be supplied.

Tί δέ, ήν δ' ἐγώ, παρ' ἀνθρώπων; ἀρ' οὐχ ὡδε ἔχει, εἰ δεῖ τὸ δὲ οὐθέναι; οὐχ οἱ μὲν δεινοὶ τε καὶ ἄδικοι δρῶσιν ὅπερ οἱ δρομῆς ὅσοι ἐν θέωσιν εὗ ἀπὸ τῶν κάτω, ἀπὸ δὲ τῶν ἄνω μή; Τὸ μὲν πρῶτον ὁξέως ἀποπηδῶσιν, τελευτῶντες δὲ καταγέλαστοι γίγνονται, τὰ δτα ἐπὶ τῶν ὄμων ἔχοντες καὶ ἀστεφάνωτοι ἀποτρέχοντες· οἱ δὲ τῇ ἀληθείᾳ δρομικοὶ εἰς τέλος ἐλθόντες τά τε ἀθλα λαμβάνουσιν καὶ στεφανοῦνται. Οὐχ οὕτω καὶ περὶ τῶν δικαίων τὸ πολὺ ξυμβαίνει; πρὸς τὸ τέλος ἑκάστης πράξεως καὶ ὀμιλίας καὶ τοῦ βίου εὐδοκιμούσι τε καὶ τὰ ἀθλα παρὰ τῶν ἀνθρώπων φέρονται;

Καὶ μάλα.

307—Ib. 613 e-616 c; 617 d-621 d:

their reward
in the life
hereafter

"Α μὲν τοίνυν, ήν δ' ἐγώ, ζῶντι τῷ δικαίῳ παρὰ θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων ἀθλά ^b δικαίων τε καὶ μισθοὶ καὶ δῶρα γίγνεται πρὸς ἑκείνοις τοῖς ἀγαθοῖς οὓς αὐτὴ παρείχετο διὰ τὴ δικαιοσύνη, τοιαῦτ' ἂν εἴη.

Καὶ μάλ', ἔφη, καλά τε καὶ βέβαια.

Ταῦτα τοίνυν, ήν δ' ἐγώ, οὐδέν ἔστι πλήθει οὐδὲ μεγέθει πρὸς ἑκεῖνα ἢ τελευτήσαντα ἑκάτερον περιψένει· χρὴ δ' αὐτὰ ἀκοῦσαι, ἵνα τελέως ἑκάτερος αὐτῶν ἀπειλήφη τὰ ὑπὸ τοῦ λόγου ὀφειλόμενα ἀκοῦσαι.

Λέγοις δὲ, ἔφη, ως οὐ πολλὰ δὲλλ' ηδιον ἀκούοντι.

b
the vision
of Er

'Ἄλλ' οὐ μέντοι σοι, ήν δ' ἐγώ, 'Αλκίνου γε ἀπόλογον¹ ἔρω, ἀλλ' ἀλκίμου μὲν ἀνδρός, 'Ηρὸς τοῦ 'Αρμενίου, τὸ γένος Παμφύλου· δεὶς ποτε ἐν πολέμῳ τελευτήσας, ἀναιρεθέντων δεκαταίων² τῶν νεκρῶν ἥδη διεφθαρμένων, ὕγιῆς μὲν ἀνηρέθη, κομισθεὶς δ' οἶκαδε μέλλων θάπτεσθαι δωδεκαταῖος ἐπὶ τῇ πυρᾷ κείμενος ἀνεβίω, ἀναβιούς δ' ἔλεγεν ἢ ἔκει ἰδοι. "Ἐφη δέ, ἐπειδὴ οὐ ἔκβῆναι, τὴν ψυχὴν πορεύεσθαι μετὰ πολλῶν, καὶ ἀφικνεῖσθαι σφᾶς εἰς τόπον τινὰ δαιμόνιον, ἐνῷ τῆς τε γῆς δύ' εἰναι χάσματα ἔχομένων ἀλλήλοιν καὶ τοῦ οὐρανοῦ αὐτὸν τῷ ἄνω ἄλλα καταντικρύ. Δικαστὰς δὲ μεταξὺ τούτων καθῆσθαι, οὔς, ἐπειδὴ διαδικάσειαν, τοὺς μὲν δικαίους κελεύειν πορεύεσθαι τὴν εἰς δεξιάν τε καὶ ἄνω διὰ τοῦ οὐρανοῦ, σημεῖα περιάψαντας τῶν δεδικασμένων ἐν τῷ πρόσθιν, τοὺς δὲ ἀδίκους τὴν εἰς ἀριστεράν τε καὶ κάτω, ἔχοντας καὶ τούτους ἐν τῷ διπισθεν σημεῖα πάντων ὃν ἔπραξαν. 'Εαυτοῦ δὲ προσελθόντος d εἰπεῖν δτι δέοι αὐτὸν ἄγγελον ἀνθρώπωις γενέσθαι τῶν ἔκει καὶ διακελεύοιντο οἱ ἀκούειν τε καὶ θεᾶσθαι πάντα τὰ ἐν τῷ τόπῳ. 'Ορᾶν δὴ ταύτη μὲν καθ' ἑκάτερον τὸ χάσμα τοῦ οὐρανοῦ τε καὶ τῆς γῆς ἀπιούσας τὰς ψυχάς, ἐπειδὴ αὐταῖς δικασθείη, κατὰ δὲ τῷ ἐτέρῳ ἐκ μὲν τοῦ ἀνιέναι ἐκ τῆς γῆς μεστὰς αὐχμοῦ τε καὶ κόνεως, ἐκ δὲ τοῦ ἐτέρου καταβαίνειν ἐτέρας ἐκ τοῦ οὐρανοῦ

¹ Long and tedious stories were called by the Greeks 'Αλκίνου ἀπόλογοι (from the story told by Odysseus to Alcinous in *Od.* IX—XII). Cf. Arist., *Rhet.* 1417 a¹³ and *Poet.* 1455 a².

² ten days afterwards.

ε καθαράς. Καὶ τὰς ἀεὶ ἀφικνουμένας ὥσπερ ἐκ πολλῆς πορείας φαίνεσθαι
ήκειν, καὶ ἀσμένας εἰς τὸν λειμῶνα ἀπιούσας οἷον ἐν πανηγύρει κατασκηνῶσθαι,
καὶ ἀσπάζεσθαι τε ἀλλήλας ὅσαι γνώριμαι, καὶ πυνθάνεσθαι τάς τε ἐκ τῆς γῆς
ήκουσας παρὰ τῶν ἑτέρων τὰ ἔκει καὶ τὰς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὰ παρ' ἔκεινας,
διηγεῖσθαι δὲ ἀλλήλαις τὰς μὲν ὄδυρομένας τε καὶ κλαούσας, ἀναμιμησκούμενας

615a δόσα τε καὶ οἷα πάθοιεν καὶ ἔδοιεν ἐν τῇ ὑπὸ γῆς πορείᾳ (εἰναι δὲ τὴν πορείαν
χιλιέτη), τὰς δ' αὖ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ εὐπαθείας διηγεῖσθαι καὶ θέας ἀμηχάνους
τὸ κάλλος. Τὰ μὲν οὖν πολλά, ὡς Γλαύκων, πολλοῦ χρόνου διηγήσασθαι· τὸ

the punishment tenfold
the sin δ' οὖν κεφάλαιον ἔφη τόδε εἶναι, δσα πώποτέ τινα ἡδίκησαν καὶ δσους ἔκαστοι,
ὑπὲρ ἀπάντων δίκην δεδωκέναι ἐν μέρει, ὑπὲρ ἔκαστου δεκάκις, τοῦτο δ' εἶναι

b κατὰ ἔκατοντακτηρίδα ἔκαστην, ὡς βίου δντος τοσούτου τοῦ ἀνθρωπίνου,
ἴνα δεκαπλάσιον τὸ ἔκτεισμα τοῦ ἀδικήματος ἔκτινοιεν, καὶ οἷον εἰ τινες πολλοῖς
θυνάτων ἡσαν αἴτιοι, ἡ πόλεις προδόντες ἡ στρατόπεδα, καὶ εἰς δουλείας ἐμβε-
βληκότες ἡ τινος ἄλλης κακουχίας μεταίτιοι, πάντων τούτων δεκαπλασίας
ἀλγηδόνας ὑπὲρ ἔκαστου κομίσαιντο, καὶ αὖ εἰ τινας εὐεργεσίας εὐηργετηκότες
καὶ δίκαιοι καὶ δσιοι γεγονότες εἶεν, κατὰ ταῦτα τὴν ἀξίαν κομίζοιντο. Τῶν

c δὲ εὐθὺς γενομένων καὶ δλίγον χρόνον βιούντων πέρι ἀλλα ἔλεγεν οὐκ ἄξια
μνήμης. Εἰς δὲ θεοὺς δεσβείας τε καὶ εύσεβειας καὶ γονέας καὶ αὐτόγειρος
φόνου μείζους ἔτι τοὺς μισθίους διηγεῖτο.

**the tyrant Ar-
dineus** "Ἐφη γάρ δὴ παραγενέσθαι ἐρωτωμένῳ ἑτέρῳ ὑπὸ ἑτέρου ὅπου εἴη 'Αρδιαῖος
ὁ μέγας. 'Ο δὲ 'Αρδιαῖος οὗτος τῆς Παμφυλίας ἐν τινι πόλει τύραννος ἐγεγόνει,
ἡδη χιλιοστὸν ἔτος εἰς ἔκεινον τὸν χρόνον, γέροντά τε πατέρα ἀποκτείνας καὶ
d πρεσβύτερον ἀδελφόν, καὶ ἄλλα δὴ πολλά τε καὶ ἀνόσια εἰργασμένος, ὡς ἐλέ-
γετο. "Ἐφη οὖν τὸν ἐρωτώμενον εἰπεῖν,,Οὐχ ἡκεί," φάναι,,οὐδ' ἀν ἡξοι δεύρο."

"Ἐθεασάμεθα γάρ οὖν δὴ καὶ τοῦτο τῶν δεινῶν θεαμάτων· ἐπειδὴ ἐγγὺς
τοῦ στομίου ἡμεν μέλλοντες ἀνιέναι καὶ τὰλλα πάντα πεπονθότες, ἔκεινόν τε
κατείδομεν ἔξαιρνης καὶ ἄλλους, σχεδόν τι αὐτῶν τοὺς πλείστους τυράννους·
ἡσαν δὲ καὶ ἴδιωταί τινες τῶν μεγάλα ἡμαρτηκότων· οὓς οἰομένους ἡδη ἀν-

e βήσεσθαι οὐκ ἐδέχετο τὸ στόμιον, ἀλλ' ἐμυκάτο ὅπότε τις τῶν οὔτως ἀνιάτως
έχοντων εἰς πονηρίαν ἡ μὴ ἰκανῶς δεδωκός δίκην ἐπιχειροῖ ἀνιέναι. 'Ενταῦθα
δὴ ἄνδρες, ἔφη, ἄγριοι, διάπυροι ἴδειν, παρεστῶτες καὶ καταμανθάνοντες τὸ
φθέγμα, τοὺς μὲν διαλαβόντες ἥγον, τὸν δὲ 'Αρδιαῖον καὶ ἄλλους συμποδίσαντες
616a χειράς τε καὶ πόδας καὶ κεφαλήν, καταβαλόντες καὶ ἐκδείραντες, εἰλκον παρὰ
τὴν ὁδὸν ἔκτος ἐπ' ἀσπαλάθων κνάμπτοντες¹, καὶ τοῖς ἀεὶ παριοῦσι σημαίνοντες
ῶν ἔνεκά τε καὶ δτι εἰς τὸν Τάρταρον ἐμπεσούμενοι ἄγοιντο. "Ἐνθα δὴ φόβων,
ἔφη, πολλῶν καὶ παντοδαπῶν σφίσιν γεγονότων, τοῦτον ὑπερβάλλειν, μὴ
γένοιτο ἔκάστῳ τὸ φθέγμα δτε ἀναβαίνοι, καὶ ἀσμενέστατα ἔκαστον σιγήσαντος

¹ "carding them on thorns like wool."

ἀναβῆναι. Καὶ τὰς μὲν δὴ δίκας τε καὶ τιμωρίας τοιαύτας τινάς εἶναι, καὶ αὖτις εὐεργεσίας ταύταις ἀντιστρόφους.

Ἐπειδὴ δὲ τοῖς ἐν τῷ λειμῶνι ἔκαστοις ἐπτὰ ἡμέραι γένοιντο, ἀναστάντας ἐντεῦθεν δεῖν τῇ διγδόῃ πορεύεσθαι, καὶ ἀφικνεῖσθαι τεταρταίους διθεν καθορᾶν ἄνωθεν διὰ παντὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ γῆς τεταμένον φῶς εὐθύ, οἷον κίονα, μάλιστα τῇ Ἱριδὶ προσφερῆ, λαμπρότερον δὲ καὶ καθαρώτερον· εἰς δὲ ἀφικέσθαι προελθόντας ἡμερήσιαν ὅδόν, καὶ ἰδεῖν αὐτόθι κατὰ μέσον τὸ φῶς ἐκ τοῦ συνάραντος τὰ ἄκρα αὐτοῦ τῶν δεσμῶν τεταμένα· εἶναι γάρ τοῦτο τὸ φῶς ἕνδεσμον τοῦ οὐρανοῦ, οἷον τὰ ὑποζώματα τῶν τριήρων, οὗτω πᾶσαν συνέχον τὴν περιφοράν· ἐκ δὲ τῶν ἄκρων τεταμένον Ἀνάγκης ἄτρακτον.

the spindle of
Ananke

Next to her he sees the Fates—Lachesis, Clotho and Atropos—daughters of Necessity, clothed in white robes, each sitting upon a throne.

Σφᾶς οὖν, ἐπειδὴ ἀφικέσθαι, εὐθὺς δεῖν ίέναι πρὸς τὴν Λάχεσιν. 617d Προφήτην οὖν τινα σφᾶς πρῶτον μὲν ἐν τάξει διαστῆσαι, ἐπειτα λαβόντα ἐκ τῶν τῆς Λαχέσεως γονάτων κλήρους τε καὶ βίων παραδείγματα, ἀναβάντα ἐπὶ τι βῆμα ὑψηλὸν εἰπεῖν·

„Ἀνάγκης θυγατρὸς κόρης Λαχέσεως λόγος. Ψυχαὶ ἐφήμεροι, ἀρχὴ ἀλλης περιόδου θυητοῦ γένους θανατηφόρου. Οὐχ ὑμᾶς δαίμων λήξεται, ἀλλ' ὑμεῖς δαίμονα αἱρήσεσθε. Πρῶτος δὲ ὁ λαχὼν πρῶτος αἱρεῖσθω βίον φα συνέσται εξ ἀνάγκης. Ἀρετὴ δὲ ἀδέσποτον, ἦν τιμῶν καὶ ἀτιμάζων πλέον καὶ ἔλαττον αὐτῆς ἔκαστος ἔξει. Αἵτια ἐλομένου· θεὸς ἀναίτιος.”

Lachesis
proclaims
the free
choice of
a life

Ταῦτα εἰπόντα διῆψαι ἐπὶ πάντας τοὺς κλήρους, τὸν δὲ παρ' αὐτὸν πεσόντα ἔκαστον ἀναιρεῖσθαι πλὴν οὗ¹, ἐδὲ οὐκ ἔσσι· τῷ δὲ ἀνελομένῳ δῆλον εἶναι ὅπόστος εἰλήχει. Μετὰ δὲ τοῦτο αὐθίς τὰ τῶν βίων παραδείγματα εἰς τὸ πρόσθιν σφῶν θεῖναι ἐπὶ τὴν γῆν, πολὺ πλείω τῶν παρόντων, εἶναι δὲ παντοδαπά· ζώων τε γάρ πάντων βίους καὶ δὴ καὶ τοὺς ἀνθρωπίνους ἀπαντάς· τυραννίδας τε γάρ ἐν αὐτοῖς εἶναι, τὰς μὲν διατελεῖς, τὰς δὲ καὶ μεταξὺ διαφειρομένας, καὶ εἰς πενίας τε καὶ φυγὰς καὶ εἰς πτωχείας τελευτώσας· εἶναι δὲ καὶ δοκίμων ἀνδρῶν βίους, τοὺς μὲν ἐπὶ εἰδεσιν² καὶ κατὰ κάλλη καὶ τὴν ἀλλην ἴσχυν τε καὶ ἀγωνίαν, τοὺς δὲ ἐπὶ γένεσιν καὶ προγόνων ἀρεταῖς, καὶ δὲ ἀδοκίμων κατὰ ταῦτα, ὥσαύτως δὲ καὶ γυναικῶν. Ψυχῆς δὲ τάξιν³ οὐκ ἐνεῖναι διὰ τὸ ἀναγκαῖως ἔχειν ἄλλον ἐλομένην βίον ἀλλοίαν γίγνεσθαι· τὰ δὲ ἄλλα ἄλλήλοις τε καὶ πλούτοις καὶ πενίαις, τὰ δὲ νόσοις, τὰ δὲ ὑγιείαις μεμεῖχθαι, τὰ δὲ καὶ μεσοῦν τούτων. “Ἐνθα δή, ὡς ἔοικεν, ὡς φίλε Γλαύκων, ὁ πᾶς κίνδυνος the decisive moment ἀνθρώπῳ, καὶ διὰ ταῦτα μάλιστα ἐπιμελητέον διώς ἔκαστος ἡμῶν τῶν ἄλλων μαθημάτων ἀμελήσας τούτου τοῦ μαθήματος καὶ ζητητής καὶ μαθητής ἔσται, εἴ τοι ποθεν οἶστος τοῦ μαθεῖν καὶ ἔξευρεῖν τίς αὐτὸν ποιήσει δυνατὸν καὶ ἐπιστή-

¹ Er himself.

² outward appearance.

³ any definite character.

μονα, βίον καὶ χρηστὸν καὶ πονηρὸν διαγιγνώσκοντα, τὸν βελτίω ἐκ τῶν δυνατῶν ἀεὶ πανταχοῦ αἱρεῖσθαι, ἀναλογιζόμενον πάντα τὰ νῦν δὴ φήθέντα καὶ ξυντιθέμενα ἄλλήλοις καὶ διαιρούμενα πρὸς ἀρετὴν βίου πῶς ἔχει, καὶ εἰδέναι τί κάλλος πενίᾳ ἡ πλούτῳ κραθὲν καὶ μετὰ πολας τινὸς ψυχῆς ἔξεως κακὸν ἡ ἀγαθὸν ἐργάζεται, καὶ τί εὐγένειαι καὶ δυσγένειαι καὶ ίδιωτεῖαι καὶ ἀρχαὶ καὶ ίσχύες καὶ ἀσθένειαι καὶ εὔμαθίαι καὶ δυσμαθίαι καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα τῶν φύσει περὶ ψυχὴν δυτῶν καὶ τῶν ἐπικτήτων τί ξυγκεραννύμενα πρὸς ἄλληλα ἐργάζεται, ὥστε ἐξ ἀπάντων αὐτῶν δυνατὸν εἶναι συλλογισάμενον αἱρεῖσθαι, πρὸς τὴν τῆς ψυχῆς φύσιν ἀποβλέποντα, τὸν τε χείρω καὶ τὸν ἀμείνων βίον, χείρω μὲν καλοῦντα δις αὐτὴν ἔκεισε ἄξει, εἰς τὸ ἀδικωτέραν γίγνεσθαι, ἀμείνων δὲ δοτικές εἰς τὸ δικαιοτέραν, τὰ δὲ ἄλλα πάντα χαίρειν ἔάσει· ἐωράκαμεν

an adamantine faith in truth and right required by a

γάρ ὅτι ζῶντί τε καὶ τελευτήσαντι αὕτη κρατίστη αἱρεσις. Ἀδαμαντίνως δὴ δεῖ ταύτην τὴν δόξαν ἔχοντα εἰς "Αἰδου ἵέναι, δπως ἀν ἥ καὶ ἔκει ἀνέκπληκτος ὑπὸ πλούτων τε καὶ τῶν τοιούτων κακῶν, καὶ μὴ ἐμπεσὼν εἰς τυραννίδας καὶ ἄλλας τοιαύτας πράξεις πολλὰ μὲν ἐργάσηται καὶ ἀνήκεστα κακά, ἔτι δὲ αὐτὸς μεῖζω πάθη, ἀλλὰ γνῶ τὸν μέσον ἀεὶ τῶν τοιούτων βίον αἱρεῖσθαι, καὶ φεύγειν τὰ ὑπερβάλλοντα ἐκατέρωσε καὶ ἐν τῷδε τῷ βίῳ κατὰ τὸ δυνατὸν

b καὶ ἐν παντὶ τῷ ἐπειτα· οὕτω γάρ εὐδαιμονέστατος γίγνεται ἀνθρωπος.

Καὶ δὴ οὖν καὶ τότε ὁ ἔκειθεν ἄγγελος ἡγγελλε τὸν μὲν προφήτην οὕτως εἰπεῖν· „Καὶ τελευταίω ἐπιόντι, ξὺν νῷ ἐλομένῳ, συντόνως ζῶντι κεῖται βίος ἀγαπητός, οὐ κακός. Μήτε ὁ ἄρχων αἱρέσεως ἀμελείτω μήτε ὁ τελευτῶν ἀθυμείτω.”

Εἰπόντος δὲ ταῦτα τὸν πρῶτον λαχόντα ἔφη εὐθὺς ἐπιόντα τὴν μεγίστην τυραννίδα ἐλέσθαι, καὶ ὑπὸ ἀφροσύνης τε καὶ λαμπαργίας οὐ πάντα ίκανῶς c ἀνασκεψάμενον ἐλέσθαι, ἀλλ' αὐτὸν λαθεῖν ἐνοῦσαν είμαρμένην παιδῶν αὐτοῦ βρώσεις καὶ ἄλλα κακά· ἐπειδὴ δὲ κατὰ σχολὴν σκέψασθαι, κόπτεσθαι τε καὶ ὀδύρεσθαι τὴν αἱρεσιν, οὐκ ἐμμένοντα τοῖς προρρηθεῖσιν ὑπὸ τοῦ προφήτου· οὐ γάρ ἔαυτὸν αἰτιᾶσθαι τῶν κακῶν, ἀλλὰ τύχην τε καὶ δαιμονας καὶ πάντα

habit not enough without philosophy

μᾶλλον ἀνῇ ἔχετο. Εἶναι δὲ αὐτὸν τῶν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἡκόντων, ἐν τεταγμένῃ πολιτείᾳ ἐν τῷ προτέρῳ βίῳ βεβιωκότα, ἔθει ἀνευ φιλοσοφίας ἀρετῆς μετειλη-

d φότα. Ός δὲ καὶ εἰπεῖν, οὐκ ἐλάττους εἶναι ἐν τοῖς τοιούτοις ἀλισκομένους τοὺς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἡκοντας, ἀτε πόνων ἀγυμνάστους· τῶν δὲ ἐκ τῆς γῆς τοὺς πολλούς, ἀτε αὐτούς τε πεπονηκότας ἀλλους τε ἐωρακότας, οὐκ ἐξ ἐπιδρομῆς¹ τὰς αἱρέσεις ποιεῖσθαι. Διὸ δὴ καὶ μεταβολὴν τῶν κακῶν καὶ τῶν ἀγαθῶν ταῖς πολλαῖς τῶν ψυχῶν γίγνεσθαι καὶ διὰ τὴν τοῦ κλήρου τύχην· ἐπεὶ εἴ τις ἀεὶ,

e ὅπότε εἰς τὸν ἐνθάδε βίον ἀφικνοῖτο, ὑγιῶς φιλοσοφοῖ καὶ ὁ κλῆρος αὐτῷ τῆς αἱρέσεως μὴ ἐν τελευταῖοις πίπτοι, κινδυνεύει ἐκ τῶν ἔκειθεν ἀπαγγελλομένων²

¹ in a hurry.

² according to this report of Er.

οὐ μόνον ἐνθάδε εὐδαιμονεῖν ἄν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐνθένδε ἔκεισε καὶ δεῦρο πάλιν πορείαν οὐκ ἀν χθονίαν καὶ τραχεῖαν πορεύεσθαι, ἀλλὰ λείαν τε καὶ οὐρανίαν.

Ταύτην γάρ δὴ ἔφη τὴν θέαν ἀξίαν εἶναι ἰδεῖν, ὡς ἔκασται αἱ ψυχαὶ ἥροῦντο τοὺς βίους· ἐλεεινήν τε γὰρ ἰδεῖν εἶναι καὶ γελοίαν καὶ θαυμασίαν· κατὰ συνήθειαν γάρ τοῦ προτέρου βίου τὰ πολλὰ αἰρεῖσθαι. Ἰδεῖν μὲν γάρ ψυχὴν ἔφη τὴν ποτε 'Ορφέως γενομένην κύκνου βίου αἴρουμένην, μίσει τοῦ γυναικείου γένους διὰ τὸν ὑπ' ἔκεινων θάνατον οὐκ ἐθέλουσαν ἐν γυναικὶ γεννηθεῖσαν γενέσθαι· ἰδεῖν δὲ τὴν Θαμύρου ἀγηδόνος ἐλομένην· ἰδεῖν δὲ καὶ κύκνον μεταβάλλοντα εἰς ἀνθρωπίνου βίου αἴρεσιν, καὶ ἄλλα ζῶα μουσικὰ ὡσαύτως. Εἰκοστὴν δὲ λαχοῦσαν ψυχὴν ἐλέσθαι λέοντος βίον· εἶναι δὲ τὴν Αἴαντος τοῦ b Τελαμωνίου, φεύγουσαν ἀνθρωπὸν γενέσθαι, μεμνημένην τῆς τῶν ὅπλων κρίσεως. Τὴν δ' ἐπὶ τούτῳ 'Αγαμέμνονος· ἔχθρα δὲ καὶ ταύτην τοῦ ἀνθρωπίου γένους διὰ τὰ πάθη ἀετοῦ διαλλάξαι βίον. 'Εν μέσοις δὲ λαχοῦσαν τὴν 'Αταλάντης ψυχὴν, κατιδοῦσαν μεγάλας τιμᾶς ἀθλητοῦ ἀνδρός, οὐ δύνασθαι παρελθεῖν, ἀλλὰ λαβεῖν. Μετὰ δὲ ταύτην ἰδεῖν τὴν 'Ἐπειοῦ τοῦ Πανοπέως εἰς τεχνικῆς c γυναικὸς ιοῦσαν φύσιν· πόρρω δ' ἐν ὑστάτοις ἰδεῖν τὴν τοῦ γελωτοποιοῦ Θερσίτου πίθηκον ἐνδυομένην. Κατὰ τύχην δὲ τὴν 'Οδυσσέως λαχοῦσαν πασῶν ὑστάτην αἱρησομένην οἱναι, μνήμῃ δὲ τῶν προτέρων πόνων φύλοτιμίας λελωφηκοῦαν ζητεῖν περιουσαν χρόνον πολὺν βίον ἀνδρὸς ἰδιώτου ἀπράγμονος, καὶ μόγις εὑρεῖν κείμενόν που καὶ παρημελημένον ὑπὸ τῶν ἄλλων, καὶ εἰπεῖν ἰδοῦσαν δι: τὰ αὐτὰ ἀν ἐπράξεν καὶ πρώτη λαχοῦσα, καὶ ἀσμένην ἐλέσθαι. d Καὶ ἐκ τῶν ἄλλων δὴ θηρίων ὡσαύτως εἰς ἀνθρώπους οἱναι καὶ εἰς ἄλληλα, τὰ μὲν ἀδικα εἰς τὰ ἄγρια, τὰ δὲ δίκαια εἰς τὰ ἡμερα μεταβάλλοντα, καὶ πάσας μείζεις μείγνυσθαι.

'Ἐπειδὴ δ' οὖν πάσας τὰς ψυχὰς τοὺς βίους ἥρησθαι, ὥσπερ ἔλαχον ἐν τάξει προσιέναι πρὸς τὴν Λάχεσιν· ἔκεινην δ' ἔκάστω ὃν εἴλετο δαιμόνα, τοῦτον φύλακα ἔμπεμπειν τοῦ βίου καὶ ἀποπληρωτὴν τῶν αἰρεθέντων. "Ον πρῶτον μὲν ἄγειν αὐτὴν πρὸς τὴν Κλωθὼ ὑπὸ τὴν ἔκεινης χειρά τε καὶ ἐπιστροφὴν τῆς τοῦ ἀτράκτου δίνης, κυροῦντα ἦν λαχῶν εἴλετο μοῖραν· ταύτης δ' ἔφαψά- μενον αὐθὶς ἐπὶ τὴν τῆς 'Ατρόπου ἄγειν νῆσιν, ἀμετάστροφα τὰ ἐπικλωσθέντα ποιοῦντα· ἐντεῦθεν δὲ δὴ ἀμεταστρεπτὶ ὑπὸ τὸν τῆς 'Ανάγκης οἱναι θρόνον, καὶ δι: ἔκεινου διεξελθόντα, ἐπειδὴ καὶ οἱ ἄλλοι διῆλθον, πορεύεσθαι ἀπαντας εἰς τὸ τῆς Λήθης πεδίον διὰ καύματός τε καὶ πνίγους δεινοῦ· καὶ γάρ εἶναι αὐτὸς κενὸν δένδρων τε καὶ δσα γῆ φύει. Σκηνάσθαι οὖν σφᾶς ἥδη ἐσπέρας γιγνομένης παρὰ τὸν 'Αμέλητα ποταμόν, οὐ τὸ μέδωρ ἀγγεῖον οὐδὲν στέγειν. Μέτρον μὲν οὖν τι τοῦ ὄντας πᾶσιν ἀναγκαῖον εἶναι πιεῖν, τοὺς δὲ φρονήσει μὴ σφιζομένους πλέον πίνειν τοῦ μέτρου· τὸν δὲ ἀεὶ πιόντα πάντων ἐπιλανθάνεσθαι. 'Ἐπειδὴ δὲ κοιμηθῆναι καὶ μέσας νύκτας γενέσθαι, βροντήν τε καὶ σεισμὸν γενέσθαι, καὶ ἐντεῦθεν ἔξαπίνης ἄλλον ἄλλῃ φέρεσθαι ἄνω εἰς τὴν

how each
soul chooses
a life

620a

each soul
gets a
guardian
angel

621a

γένεσιν, ἀπτοντας ὥσπερ ἀστέρας. Αὐτὸς δὲ τοῦ μὲν ὄδατος κωλυθῆναι πιεῖν· δότη μέντοι καὶ δότως εἰς τὸ σῶμα ἀφίκοιτο, οὐκ εἰδέναι, ἀλλ' ἔξαλφης ἀναβλέψας ἰδεῖν ἔωθεν αὐτὸν κείμενον ἐπὶ τῇ πυρᾷ.

Καὶ οὕτως, διὰ Γλαύκων, μῆθος ἐσώθη καὶ οὐκ ἀπώλετο, καὶ ἡμᾶς ἂν σώσειν, ἂν πειθώμεθα αὐτῷ, καὶ τὸν τῆς Λήθης ποταμὸν εὖ διαβησόμεθα καὶ τὴν ψυχὴν μιανθησόμεθα· ἀλλ' ἂν ἐμοὶ πειθώμεθα, νομίζοντες ἀθάνατον ψυχὴν καὶ δυνατὴν πάντα μὲν ικανὰ ἀνέχεσθαι, πάντα δὲ ἀγαθά, τῆς ἀνωρέσσου ἀλλ' ἐξόμεθα καὶ δικαιοισύνην μετὰ φρονήσεως παντὶ τρόπῳ ἐπιτηδεύσομεν, ἵνα καὶ ἡμῖν αὐτοῖς φίλοι ὅμεν καὶ τοῖς θεοῖς, αὐτοῦ τε μένοντες ἐνθάδε, καὶ διὰ τὸ ἀπειδάν τὰ ἀθλα αὐτῆς κομιζόμεθα, ὥσπερ οἱ νικηφόροι περιαγειρόμενοι, καὶ ἐνθάδε καὶ ἐν τῇ χιλιέτει πορείᾳ, ἣν διεληλύθαμεν, εὖ πράττωμεν.

6—CONCLUSIONS AND CRITICISM

conclusions 308—We may conclude:

1—The conception of the Ideas as a metaphysical Reality is strongly confirmed by the doctrine of the Republic.

2—Justice as the true disposition of the soul is made by Plato essentially dependent on the contemplation of true Reality. And of this contemplation Plato says in *Ep. VII 341c*: Ούκουν ἐμόν γε περὶ αὐτῶν ἔστιν σύγγραμμα οὐδὲ μῆποτε γένηται· ἢντὸν γάρ οὐδαμῶς ἔστιν ὡς ἄλλα μαθήματα.

Cp. to this passage the dialogue between Glauco and Socrates in 509c (our nr. 293): 'Ἄλλὰ μήν, εἶπον, συχνά γε ἀπολείτω. E.q.s.

3—Justice does not depend on, nor is it effected by our deeds; but, inversely, deeds follow out of the inner disposition of the soul.

4—Individual and community are for Plato so closely connected, that single persons, who are enjoying the highest contemplation, are bound to return to the earth and to the community of men, in order to realize there the ideal of justice, i.e. the imitation of the invisible Reality.

5—Thus, the salvation of the individual and of the community depends wholly on the contemplation of the Highest by a small number of elected spirits.

Cp. A. J. Festugière, *Contemplation et vie contemplative selon Platon*, Paris 1936, p. 451-457.

St. Augustinus on Platonism and Christianity 309—Augustinus, *De vera relig.* 3, supposes a disciple, convinced by Plato of the truth of his doctrine, asking the Master:

Cum haec ergo a magistro sibi persuaderentur, si ex eo quaereret ille discipulus, utrum, si quisquam existeret vir magnus atque divinus, qui talia populis persuaderet credenda saltem si percipere non valerent, —eum divinis honoribus dignum iudicaret, responderet, credo, ille: non posse hoc ab homine fieri, nisi quem forte ipsa Dei Virtus ac Sapientia ab ipsa rerum natura exceptum, nec hominum magisterio, sed intima

illuminatione ab incunabulis illustratum, tanta honestaret gratia, tanta firmitate roboraret, tanta denique maiestate subvehernet, ut omnia contemnendo quae pravi homines cupiunt, et omnia perpetiendo quae horrescunt, et omnia faciendo quae mirantur, genus humanum ad tam salubrem fidem summo amore atque auctoritate converteret.—

Now, as this really has happened in the present time, let then those who acknowledge that the Good must be striven after, yield to God.

Ib. 6: Ergo cedant ei a quo factum est, nec curiositate aut inani iactantia impediantur quominus agnoscant quid intersit inter paucorum tumidas * conjecturas et manifestam salutem correptionemque populorum. Illi enim si reviviscerent quorum isti nominibus gloriantur, et invenirent refertas ecclesias templaque deserta et a cupiditate bonorum temporalium et fluentium ad spem vitae aeternae et bona spiritualia et intelligibilia vocari et currere humanum genus, dicerent fortasse (si tales essent, quales fuisse memorantur): *Haec sunt quae nos persuadere populis non ausi sumus, et eorum potius consuetudini cessimus quam illos in nostram fidem voluntatemque traduximus.*

the difference
between
phil. and
Chr. faith

310—a. Arist., *Politica* II 2, 1261 a⁹-1262 a²⁴:

"Ἔχει δὴ δυσχερείας ἄλλας τε πολλάς τὸ πάντων εἶναι τὰς γυναικας κοινάς, καὶ δι' ἣν αἰτίαν φησι δεῖν νεομοθετῆσθαι τὸν τρόπον τοῦτον δὲ Σωκράτης, οὐ φαίνεται συμβαῖνον ἐκ τῶν λόγων· ἔτι δὲ πρὸς τὸ τέλος δὲ φησι τῇ πόλει δεῖν ὑπάρχειν, ὡς μὲν εἰρηται νῦν, ἀδύνατον, πῶς δὲ δεῖ διελεῖν, οὐδὲν διώρισται. λέγω δὲ τὸ μίαν εἶναι τὴν πόλιν πᾶσαν ὡς ἀριστον δια μάλιστα λαμβάνει γάρ ταῦτην ὑπόθεσιν δὲ Σωκράτης. καίτοι φανερόν ἐστιν ὡς προτοῦσα καὶ γινομένη μία μᾶλλον οὐδὲ πόλις ἐσται· πλῆθος γάρ τι τὴν φύσιν ἐστὶν ἡ πόλις, γινομένη τε μία μᾶλλον οἰκία μὲν ἐκ πόλεως, ἀνθρώπος δὲ ἔξ οἰκίας ἐσται· μᾶλλον γάρ μίαν τὴν οἰκίαν τῆς πόλεως φαίνεται δὲν, καὶ τὸν ἐνα τῆς οἰκίας· ὅστ' ει καὶ δυνατός τις εἴη τοῦτο δρᾶν, οὐ ποιητέον· ἀναιρήσει γάρ τὴν πόλιν· οὐ μόνον δὲ ἐκ πλειόνων ἀνθρώπων ἐστὶν ἡ πόλις, ἄλλα καὶ ἔξ εἰδει διαφερόντων· οὐ γάρ γίνεται πόλις ἔξ δύοιών. ἔτερον γάρ συμμαχία καὶ πόλις· τὸ μὲν γάρ τῷ ποσῷ χρήσιμον, καν δὲ τὸ αὐτὸ τῷ εἰδει (βοηθείας γάρ χάριν ἡ συμμαχία πέφυκεν), ὕσπερ δὲ ει σταθμὸς πλεῖον ἐλκύσθη· διοίσει δὲ τῷ τοιούτῳ καὶ πόλις ἔθνους, δια τὴν μὴ κατὰ κώμας ὅσι κεχωρισμένοι τὸ πλῆθος, ἄλλ' οἷον Ἀρκάδες· ἔξ δὲ δεῖ ἐν γενέσθαι, εἰδει διαφέρει. διόπερ τὸ ίσον τὸ ἀντιπεπονθός¹ σώζει τὰς πόλιτες, ὕσπερ ἐν τοῖς ἡθικοῖς εἰρηται πρότερον· ἐπει

Aristotle's
criticism of
Plato's Rep.
I. the com-
munity of
women

15

20

25

30

¹ "the principle of compensation" (B. Jowett).

* Others read: timidas.

καὶ ἐν τοῖς ἑλευθέροις καὶ ἵσοις ἀνάγκη τοῦτ' εἶναι· ἅμα γὰρ οὐχ οἶόν τε πάντας

126ia 35 δῆ τὸν τρόπον τοῦτον ὥστε πάντας ἄρχειν, ὥσπερ ἂν εἰ μετέβαλλον οἱ σκυτεῖς καὶ οἱ τέκτονες καὶ μὴ οἱ αὐτοὶ ἀεὶ σκυτοτόμοι καὶ τέκτονες ἡσαν. ἐπει τὸ

βέλτιον οὕτως ἔχειν καὶ τὰ περὶ τὴν κοινωνίαν τὴν πολιτικήν, δῆλον ὡς τοὺς αὐτοὺς ἀεὶ βέλτιον ἄρχειν, εἰ δύνατόν ἔν οἷς δὲ μὴ δύνατόν διὰ τὸ τὴν φύσιν

b i ἴσους εἶναι πάντας, ἅμα δὲ καὶ δίκαιον, εἴτ' ἀγαθὸν εἴτε φαῦλον τὸ ἄρχειν, πάντας αὐτοῦ μετέχειν, τοῦτο δὲ μιμεῖται τὸ ἐν μέρει τοὺς ἴσους εἴκειν τὸ

5 θ' ὡς ὁμοίους εἶναι ἔξω ἀρχῆς¹· οἱ μὲν γὰρ ἄρχουσιν οἱ δ' ἄρχονται κατὰ μέρος, ὥσπερ ἂν ἄλλοι γενόμενοι. καὶ τὸν αὐτὸν δῆ τρόπον ἀρχόντων ἔτεροι

ἔτερας ἄρχουσιν ἀρχάς. φανερὸν τοίνυν ἐκ τούτων ὡς οὔτε πέφυκε μίαν οὕτως

εἶναι τὴν πόλιν ὥσπερ λέγουσί τινες, καὶ τὸ λεχθὲν ὡς μέγιστον ἀγαθὸν ἐν ταῖς πόλεσιν ὅτι τὰς πόλεις ἀναιρεῖ· καίτοι τὸ γε ἐκάστου ἀγαθὸν σώζει ἔκα-

10 στον. ἔστι δὲ καὶ κατ' ἄλλον τρόπον φανερὸν ὅτι τὸ λίαν ἐνοῦν ζητεῖν τὴν πόλιν οὐκ ἔστιν ἀμεινον. οἰκία μὲν γὰρ αὐταρκέστερον ἐνός, πόλις δ' οἰκίας·

καὶ βούλεται γ' ἡδη τότ' εἶναι πόλις, δταν αὐτάρκη συμβαίνη τὴν κοινωνίαν

εἶναι τοῦ πλήθους. εἴπερ οὖν αἰρετώτερον τὸ αὐταρκέστερον, καὶ τὸ ἡττον

15 ἐν τοῦ μᾶλλον αἰρετώτερον.

'Αλλὰ μὴν οὐδέ' εἰ τοῦτο ἄριστόν ἔστι, τὸ μίαν ὅτι μάλιστ' εἶναι τὴν κοινω-

νίαν, οὐδὲ τοῦτο ἀποδείκνυσθαι φαίνεται κατὰ τὸν λόγον, ἐὰν πάντες ἅμα λέγωσι τὸ ἐμὸν καὶ τὸ μὴ ἐμόν· τοῦτο γὰρ οἰεται δὲ Σωκράτης σημεῖον εἶναι

20 τοῦ τὴν πόλιν τελέως εἶναι μίαν. τὸ γὰρ πάντες διττόν. εἰ μὲν οὖν ὡς ἐκαστος, τάχ' ἀν εἰη μᾶλλον δὲ βούλεται ποιεῖν δὲ Σωκράτης, ἐκαστος γὰρ υἱὸν ἐκαστοῦ φίσει τὸν αὐτὸν καὶ γυναικα δῆ τὴν αὐτήν, καὶ περὶ τῆς οὐσίας καὶ περὶ ἐκάστου δῆ τῶν συμβαίνοντων ὠσαύτως· νῦν δὲ οὐτω φήσουσιν οἱ κοιναῖς χρώμενοι

25 ταῖς γυναιξὶ καὶ τοῖς τέκνοις, ἀλλὰ πάντες μέν, οὐχ ὡς ἐκαστος δὲ αὐτῶν. ὅτι μὲν τοίνυν παραλογισμός τίς ἔστι τὸ λέγειν πάντας, φανερόν· τὸ γὰρ πάντες καὶ ἀμφότερα καὶ περιττὰ καὶ ἄρτια διὰ τὸ διττόν καὶ ἐν τοῖς λόγοις ἐριστικούς ποιεῖ συλλο-

30 γισμούς· διὸ ἔστι τὸ πάντας τὸ αὐτὸ λέγειν ὀδὶ μὲν καλόν, ἀλλ' οὐ δύνατόν, ὀδὶ δὲ οὐδὲν ὁμονοητικόν· πρὸς δὲ τούτοις ἔτεραν ἔχει βλάβην τὸ λεγόμενον.

ἡκιστα γὰρ ἐπιμελείας τυγχάνει τὸ πλείστων κοινόν· τῶν γὰρ ιδίων μάλιστα

35 φροντίζουσιν, τῶν δὲ κοινῶν ἡττον ἡ δσον ἐκάστω ἐπιβάλλει· πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις ὡς ἔτερου φροντίζοντος διλιγωροῦσι μᾶλλον, ὥσπερ ἐν ταῖς οἰκετικαῖς διακονίαις οἱ πολλοὶ θεράποντες ἐνίστε χειρον ὑπηρετοῦσι τῶν ἐλαττόνων.

γίνονται δὲ ἐκάστω χίλιοι τῶν πολιτῶν υἱοί, καὶ οὗτοι οὐχ ὡς ἐκάστου, ἀλλὰ

¹ "An approximation to this is that equals should in turn retire from office (τὸ ἐν μέρει τοὺς ἴσους εἴκειν) and should, apart from official position, be treated alike" (B. Jowett). — Text of O. Immisch.

τοῦ τυχόντος ὁ τυχῶν ὄμοίως ἐστὶν υἱός· ὥστε πάντες ὄμοίως ὀλιγωρήσουσιν. 1262α
 ἔτι οὕτως ἔκαστος ἐμὸς λέγει τὸν εὐ πράττοντα τῶν πολιτῶν ἡ κακῶς, ὀπόστος
 τυγχάνει τὸν ἀριθμὸν ὅν, οἷον ἐμὸς ἡ τοῦ δεῖνος, τοῦτον τὸν τρόπον λέγων καθ'
 ἔκαστον τῶν χιλίων, ἡ δσων ἡ πόλις ἐστὶ, καὶ τοῦτο διστάζων· ἀδηλον γάρ 5
 φ συνέβη γενέσθαι τέχνον καὶ σωθῆναι γενόμενον. καίτοι πότερον οὕτω κρείττον
 τὸ ἐμὸν λέγειν ἔκαστον τὸ αὐτὸ μὲν προσαγορεύοντας δισχιλίων καὶ μυρίων,
 ἡ μᾶλλον ὡς νῦν ἐν ταῖς πόλεσι τὸ ἐμὸν λέγουσιν; ὁ μὲν γάρ υἱὸν αὐτοῦ ὁ δ'
 ἀδελφὸν αὐτοῦ προσαγορεύει τὸν αὐτὸν, ὁ δ' ἀνεψιόν, ἡ κατ' ἄλλην τινὰ συγγέ- 10
 νειαν, ἡ πρὸς αἴματος, ἡ κατ' οἰκείοτητα καὶ κηδείαν αὐτοῦ πρῶτον ἡ τῶν
 αὐτοῦ, πρὸς δὲ τούτοις ἔτερον φράτορα φυλέτην· κρείττον γάρ ἰδιον ἀνεψιὸν
 εἶναι ἡ τὸν τρόπον τοῦτον υἱόν. οὐ μὴν ἀλλ' οὐδὲ διαφυγεῖν δυνατὸν τὸ μή τινας
 ὑπολαμβάνειν ἔσιτῶν ἀδελφούς τε καὶ παῖδας καὶ πατέρας καὶ μητέρας· 15
 κατὰ γάρ τὰς ὄμοιότητας αἱ γίνονται τοῖς τέκνοις πρὸς τοὺς γεννήσαντας,
 ἀναγκαῖον λαμβάνειν περὶ ἀλλήλων τὰς πίστεις. ὅπερ φασὶ καὶ συμβαίνειν
 τινὲς τῶν τὰς τῆς γῆς περιόδους πραγματευομένων· εἶναι γάρ τισι τῶν ἀνω
 Λιβύων κοινὰς τὰς γυναικας, τὰ μέντοι γενόμενα τέκνα διαιρεῖσθαι κατὰ τὰς 20
 ὄμοιότητας. εἰσὶ δέ τινες καὶ γυναικες καὶ τῶν ἄλλων ζώων, οἷον ἵπποι καὶ
 βόες, αἱ σφόδρα πεφύκασιν ὄμοια ἀποδιδόναι τὰ τέκνα τοῖς γονεῦσιν, ὥσπερ
 ἡ ἐν Φαρσάλῳ κληθεῖσα Δικαία ἵππος.

b. Ib., 5, 1262 b³⁷-1263 b¹⁴:

2. community
of property

'Ἐχόμενον δὲ τούτων ἐστὶν ἐπισκέψασθαι περὶ τῆς κτήσεως, τίνα τρόπον
 δεῖ κατασκευάζεσθαι τοῖς μέλλουσι πολιτεύεσθαι τὴν ἀρίστην πολιτείαν,
 πότερον κοινὴν ἡ μὴ κοινὴν εἶναι τὴν κτήσιν. τοῦτο δ' ἀν τις καὶ χωρὶς σκέψαιτο
 ἀπὸ τῶν περὶ τὰ τέκνα καὶ τὰς γυναικας νενομοθετημένων, λέγω δὲ τὰ περὶ 1263α
 τὴν κτήσιν πότερον κανὴ ἡ ἐκεῖνα χωρὶς, καθ' ὃν νῦν τρόπον ἔχει πᾶσι, τὰς τε
 κτήσεις κοινὰς εἶναι βέλτιον καὶ τὰς χρήσεις, οἷον τὰ μὲν γήπεδα χωρὶς, τοὺς
 δὲ καρπούς εἰς τὸ κοινὸν φέροντας ἀναλίσκειν (ὅπερ ἔνια ποιεῖ τῶν ἔθνῶν),
 ἡ τούναντίον τὴν μὲν γῆν κοινὴν εἶναι καὶ γεωργεῖν κοινῇ, τοὺς δὲ καρπούς 5
 διαιρεῖσθαι πρὸς τὰς ἴδιας χρήσεις (λέγονται δέ τινες καὶ τοῦτον τὸν τρόπον
 κοινωνεῖν τῶν βαρβάρων), ἡ καὶ τὰ γήπεδα καὶ τοὺς καρπούς κοινούς· ἔτερων
 μὲν οὖν ὅντων τῶν γεωργούντων ἀλλος ἀν εἴη τρόπος καὶ ῥέων, αὐτῶν δ' αὐτοῖς 10
 διαπονούντων τὰ περὶ τὰς κτήσεις πλείους ἀν παρέχοι δυσκολίας· καὶ γάρ ἐν
 ταῖς ἀπολαύσεσι καὶ ἐν τοῖς ἔργοις μὴ γινομένων ἵσων ἀναγκαῖον ἐγκλήματα
 γίνεσθαι πρὸς τοὺς ἀπολαύσοντας μὲν ἡ λαμβάνοντας πολλά, ὀλίγα δὲ πονοῦντας,
 τοῖς ἐλάττῳ μὲν λαμβάνουσι, πλείω δὲ πονοῦσιν. δλως δὲ τὸ συζῆν καὶ κοινωνεῖν
 τῶν ἀνθρωπικῶν πάντων χαλεπόν, καὶ μάλιστα τῶν τοιούτων. δηλοῦσι δ' αἱ
 τῶν συναποδήμων κοινωνίαι· σχεδὸν γάρ οἱ πλεῖστοι διαφερόμενοι ἐκ τῶν ἐν
 ποσὶ καὶ ἐκ μικρῶν προσκρούοντες ἀλλήλοις. ἔτι δὲ τῶν θεραπόντων τούτοις 15

20 μάλιστα προσκρούομεν, οīς πλεῖστα προσγράμμεθα πρὸς τὰς διαχονίας τὰς ἐγκυρόλιους. τὸ μὲν οὖν κοινάς εἶναι τὰς κτήσεις ταύτας τε καὶ ἄλλας τοιαύτας ἔχει δυσχερείας, ὃν δὲ νῦν τρόπον ἔχει καὶ ἐπικοσμηθὲν ἥθεσι καὶ τάξει νόμων δρθῶν, οὐ μικρὸν ἀν διενέγκαι· ἔξει γάρ τὸ ἔξ ἀμφοτέρων ἀγαθόν· λέγω δὲ τὸ
 25 ἔξ ἀμφοτέρων τὸ ἐκ τοῦ κοινᾶς εἶναι τὰς κτήσεις καὶ τὸ ἐκ τοῦ ἰδίας. δεῖ γάρ πως μὲν εἶναι κοινάς, δλως δὲ ἰδίας· αἱ μὲν γάρ ἐπιμέλειαι διηρημέναι τὰ ἐγκλήματα πρὸς ἀλλήλους οὐ ποιήσουσιν, μᾶλλον δὲ ἐπιδώσουσιν ὡς πρὸς ἰδίουν ἑκάστου προσεδρεύοντος· δι' ἀρετὴν δὲ ἔσται πρὸς τὸ χρῆσθαι κατὰ τὴν παροι-
 30 μίαν κοινὰ τὰ φίλων. ἔστι δὲ καὶ νῦν τὸν τρόπον τοῦτον ἐν ἐνίσις πόλεσιν οὕτως ὑπογεγραμμένον ὡς οὐκ δὲ ἀδύνατον, καὶ μάλιστα ἐν ταῖς καλῶς οἰκουμέναις τὰ μὲν ἔστι τὰ δὲ γένοιτ' ἄν· ἰδίαν γάρ ἔκαστος τὴν κτήσιν ἔχων τὰ μὲν χρή-
 σιμα ποιεῖ τοῖς φίλοις, τοῖς δὲ χρῆται κοινοῖς, οἷον καὶ ἐν Λακεδαίμονι τοῖς
 35 τε δούλοις χρῶνται τοῖς ἀλλήλων ὡς εἰπεῖν ἰδίοις, ἔτι δὲ ἵπποις καὶ κυσίν, καὶ δεηθῶσιν ἐφοδίων ἐν τοῖς ἀγροῖς κατὰ τὴν χώραν. φανερὸν τοίνυν ὅτι βέλτιον εἶναι μὲν ἰδίας τὰς κτήσεις, τῇ δὲ χρήσει ποιεῖν κοινάς· δπως δὲ γίνωνται τοιοῦτοι, τοῦ νομοθέτου τοῦτ' ἔργον ἰδιόν ἔστιν. ἔτι δὲ καὶ πρὸς ἡδονὴν
 40 ἀμύθητον δσον διαφέρει τὸ νομίζειν ἰδιόν τι· μὴ γάρ οὐ μάτην τὴν πρὸς αὐτὸν
 b1 αὐτὸς ἔχει φιλίαν ἔκαστος, ἀλλ' ἔστι τοῦτο φυσικόν. τὸ δὲ φίλαυτον εἶναι ψέγεται δικαίως· οὐκ ἔστι δὲ τοῦτο τὸ φιλεῖν ἔστιν, ἀλλὰ τὸ μᾶλλον ἢ δεῖ φιλεῖν, καθάπερ καὶ τὸν φιλοχρήματον, ἐπεὶ φιλοῦσί γε πάντες ὡς εἰπεῖν
 5 ἔκαστον τῶν τοιούτων. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ χαρίσασθαι καὶ βοηθῆσαι φίλοις ἢ ξένοις ἢ ἑταῖροις ἥδιστον· δὲ γίνεται τῆς κτήσεως ἰδίας οὕσης. ταῦτά τε δὴ οὐ συμβαίνει τοῖς λίαν ἐν ποιοῦσι τὴν πόλιν, καὶ πρὸς τούτοις ἀναιροῦσιν ἔργα δυοῖν ἀρεταῖν φανερῶς, σωφροσύνης μὲν τὸ περὶ τὰς γυναικας (ἔργον γάρ
 10 καλὸν ἀλλοτρίας οὕσης ἀπέχεσθαι διὰ σωφροσύνην), ἐλευθεριότητος δὲ τὸ περὶ τὰς κτήσεις· οὔτε γάρ ἔσται φανερὸς ἐλευθέριος ἀν, οὔτε πράξει πρᾶξιν ἐλευθέριον οὐδεμίαν· ἐν τῇ γάρ χρήσει τῶν κτημάτων τὸ τῆς ἐλευθεριότητος
 15 ἔργον ἔστιν.

the fundamental mistake

c. Ib., 5, 1263 b²⁹⁻³²:

Αἴτιον δὲ τῷ Σωκράτει τῆς παρακρούσεως χρὴ νομίζειν τὴν ὑπόθεσιν οὐκ οὕσαν δρθήν. Δεῖ μὲν γάρ εἶναι πως μίαν καὶ τὴν οἰκίαν καὶ τὴν πόλιν, ἀλλ' οὐ πάντως.

Plato's state can never be happy

d. Ib., 5, 1264 b¹⁵⁻²⁶:

"Ετι δὲ καὶ τὴν εὐδαιμονίαν ἀφαιρούμενος τῶν φυλάκων, δλην φησὶ δεῖν εὐδαιμονα ποιεῖν τὴν πόλιν τὸν νομοθέτην. ἀδύνατον δὲ εὐδαιμονεῖν δλην, μὴ τῶν πλείστων ἢ μὴ πάντων μερῶν ἢ τινῶν ἐχόντων τὴν εὐδαιμονίαν. οὐ γάρ τῶν αὐτῶν τὸ εὐδαιμονεῖν ὕπερ τὸ ἄρτιον· τοῦτο μὲν γάρ ἐνδέχεται τῷ δλῳ

ὑπάρχειν, τῶν δὲ μερῶν μηδετέρῳ, τὸ δὲ εὐδαιμονεῖν ἀδύνατον. ἀλλὰ μὴν εἰ οἱ φύλακες μὴ εὐδαιμονεῖσθαι; οὐ γάρ δὴ οἶ γε τεχνῆται καὶ τὸ πλῆθος τὸ τῶν βαναύσων. ἡ μὲν οὖν πολιτεία περὶ ἣς ὁ Σωκράτης εἰρήκεν, ταύτας τε τὰς ἀπορίας ἔχει καὶ τούτων οὐκ ἐλάττους ἔτέρας.

e. As to the third class, very little is defined about the amount of property. Socr. thought it sufficient for happiness if his traders and handicraftsmen lived temperately. Ar. replies (*Polit.* II 6, 1265a³¹):

"Ἐπι δ' ἔστι σωφρόνως μὲν, ταλαιπώρως δὲ ζῆν.

311—Modern critics mostly agree with O. Apelt, who in the Introd. to his German translation of the Republic *, laid the stress on the moral and spiritual value of Plato's state and denied its practical meaning, with reference to:

Pl., *Rep.* IX 592 a-b:

The man of understanding (δ νοῦν ἔχων) will only accept such political honours as will not deteriorate his character.

Οὐκ ἄρα, ἔφη, τά γε πολιτικὰ θελήσει πράττειν, ἐάνπερ τούτου κήδηται.

Νὴ τὸν κύνα, ήν δ' ἐγώ, ἐν γε τῇ ἐκυτοῦ πόλει καὶ μάλα, οὐ μέντοι ἵσως ἐν γε τῇ πατρίδι, ἐὰν μὴ θεῖα τις συμβῇ τύχῃ.

Μανθάνω, ἔφη· ἐν δὲ τοῦ διήλθομεν οἰκεῖοντες πόλει λέγεις, τῇ ἐν λόγοις κειμένῃ, ἐπει γῆς γε οὐδαμοῦ οἷμαι αὐτὴν εἶναι.

"Αλλ', ήν δ' ἐγώ, ἐν οὐρανῷ ίώας παράδειγμα ἀνάκειται τῷ βουλομένῳ ὅρῳ καὶ ὅρῳ τὸν κατοικίζειν. Διαφέρει δὲ οὐδὲν εἴτε που ἔστιν εἴτε ἔσται· τὰ γάρ ταύτης μάνης ἀν πράξειν, ἀλλης δὲ οὐδεμιᾶς.

Εἰχίς γ', ἔφη.

Cf. our nos 288, 290 and 305.

312—Among modern critics of Plato K. R. Popper must be mentioned with his work *The open society and its enemies*. London 1942, vol. I.

Whatever the author's merits may be in other subjects—I am inclined to think they are considerable—it must be said that he remained a perfect stranger to the spirit of Plato's philosophy, and hence has come to the strangest misunderstandings. First he makes the enormous mistake of representing Plato as a man striving after power as such, and thus he makes out of the author of the Republic essentially a *τυραννικὸς ἀνὴρ*, such as Plato himself deemed the most miserable of men.

* O. Apelt, *Platon. Der Staat, neu übersetzt und erlautert*, Leipzig* 1923, p. XVII: Der platonische Staat ist nicht gewesen, er ist nicht, und doch: er wird immer sein; nicht als Leitstern für die Politik, wohl aber als ein Antrieb zu sittlicher Erhebung. Und als solchen wollte Platon ihn schliesslich auch nur betrachtet wissen.

happiness
not assured
by
σωφροσύνη

Plato's state
a heavenly
example

Plato and
the political
problems of
the present
day

Secondly he makes the scarcely smaller mistake of seeing no essential difference between Plato and Aristotle *. May the critical notes of Aristotle, given under our nr. 310d and e, speak for themselves: Ar. deemed that Plato made his guardians unhappy, and hence his whole community; nor did he assure the happiness of his labourers and traders by making them live *σωφρόνως*

A good interpretation of the Republic is given by R. L. Nettleship, *Lectures on the Republic of Plato*, London 1898, new edition 1937.

An interesting experiment in confronting Plato with the political problems of the present day has been made by R. H. S. Crossman in *Plato to day*, London 1937.

Cf. J. Moreau, *Platon et la crise de la civilisation contemporaine* (Proceedings of the tenth international Congress of Philosophy, Amsterdam 1949, Fasc. II, pp. 1084-87).

7—THE CRISIS IN PLATO'S PHILOSOPHY: THEAETETUS AND PARMENIDES

affinity of classical Platonism with Parmenides

313—Plato's theory of Ideas, as we have so far learned to understand it, showed a deep spiritual affinity with Parmenides' notion of *ὄν*, being eternal and absolute, without change and motion. Socr. in the *Theaet.* expresses his deep respect for Parm., and shrinks from contesting his doctrine.

Pl., *Th.* 183 e-184 a:

Μέλισσον μὲν καὶ τοὺς ἄλλους, οἱ ἐν ἑστὸς λέγουσι τὸ πᾶν, αἰσχυνόμενος μὴ φορτικῶς σκοπῶμεν, ἡττον αἰσχύνομαι ἡ ἔνα δῆτα Παρμενίδην. Παρμενίδης δέ μοι φαίνεται, τὸ τοῦ 'Ομήρου „αἰδοῖς τέ μοι” εἶναι ἄμα „δεινός τε.” συμπροσέμειξα γὰρ δὴ τῷ ἀνδρὶ πάνυ νέος πάνυ πρεσβύτη, καὶ μοι ἐφάνη βάθος τι ἔχειν παντάπασι γενναῖον. φοβοῦμαι οὖν μὴ οὔτε τὰ λεγόμενα συνιῶμεν, τί τε διανοούμενος εἴπε πολὺ πλέον λειπώμεθα.

Parm.' doctrine refuted by Plato in the Parm. and Sophistes

314—Yet this doctrine is refuted, first in the *Parm.*, then, more explicitly, in the *Soph.* (a conclusive argument why we cannot accept the dating of the *Parm.* as being earlier than the *Theaet.*, a thesis defended by A. Diès * and accepted by F. M. Cornford †, recently resumed by D. H. Th. Vollenhoven ‡).

* In Holland W. J. W. Koster defended Plato against Popper in *De Gids*, CX (1947), p. 100-110. H. Meyer gave a summary of Popper's work in the same number of this review, p. 87-99.

† In the Introd. to his edition of the *Parm.*, Paris 1923, p. xii ff.

‡ *Plato's Theory of knowledge*, London 1935, p. I.

§ *Mélanges philosophiques* (Philosophical Essays), Amsterdam 1948, pp. 1-16.

a. Pl., *Parm.* 162 a:

"Εστιν ἄρα, ως ξοικε, τὸ ἐν οὐκ ὅν.

"So it appears that the one, which is not, is".

b. Pl., *Soph.* 241 c-242 a:

The Eleatic stranger asks:

"Εἶτας οὖν συγγνώμην καὶ καθάπερ νῦν εἰπεις ἀγαπήσεις ἐάν πη καὶ κατὰ βραχὺ παρασπασώμεθα¹ οὗτως ἴσχυροῦ λόγου;

ΘΕΑΙ. Πῶς γάρ οὐχ ἔξω;

ΣΕ. Τόδε τούνν ἔτι μᾶλλον παραιτοῦμαί σε.

241d

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΣΕ. Μή με οἶον πατραλοίαν ὑπολάβῃς γίγνεσθαι τινα.

ΘΕΑΙ. Τί δῆ;

ΣΕ. Τὸν τοῦ πατρὸς Παρμενίδου λόγον ἀναγκαῖον ἡμῖν ἀμυνομένοις ἔσται βασανίζειν, καὶ βιάζεσθαι τό τε μὴ ὃν ως ἔστι κατά τι καὶ τὸ ὃν αὐτὸν ως οὐκ ἔστι πη.

ΘΕΑΙ. Φαίνεται τὸ τοιοῦτον διαμαχετέον ἐν τοῖς λόγοις.

ΣΕ. Πῶς γάρ οὐ φαίνεται καὶ τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο τυφλῷ; τούτων γάρ μήτ' ἐλεγχθέντων μήτε ὅμολογθέντων σχολῇ ποτέ τις οἶδε τε ἔσται περὶ εἰδήσων λέγων ή δόξης, εἴτε εἰδώλων εἴτε εἰκόνων εἴτε μιμημάτων εἴτε φαντασμάτων αὐτῶν, ή καὶ περὶ τεχνῶν τῶν ὅσαι περὶ ταῦτα εἰσι, μὴ καταγέλαστος εἶναι τὰ ἐναντία ἀναγκαζόμενος αὐτῷ λέγειν.

ΘΕΑΙ. Ἀληθέστατα.

ΣΕ. Διὰ ταῦτα μέντοι τολμητέον ἐπιτίθεσθαι τῷ πατρικῷ λόγῳ νῦν, η τὸ παράπαν ἐατέον, εἰ τοῦτο τις εἴργει δρᾶν δκνος.

ΘΕΑΙ. Ἄλλ' ἡμᾶς τοῦτό γε μηδὲν μηδαμῆ εἴρεξη.

315—a. Pl., *Soph.* 246 b.

the εἰδῶν φίλοι

The position of the εἰδῶν φίλοι as opposed to the materialists is described as follows:

Τοιγαροῦν οἱ πρὸς αὐτοὺς ἀμφισβητοῦντες μάλα εὐλαβῶς ἀνωθεν ἔξι ἀσφάτου ποθὲν ἀμύνονται, νοητὰ ἄττα καὶ ἀσώματα εἰδὴ βιαζόμενοι τὴν δληθινὴν οὐσίαν εἶναι.

b. Ib. 248 a-b:

Πρὸς δὴ τοὺς ἑτέρους ἵωμεν, τοὺς τῶν εἰδῶν φίλους· σὺ δ' ἡμῖν καὶ τὰ παρὰ τούτων ἀφερμήνευε.

¹ κατὰ βραχὺ παρασπασώμεθα - make a little breach.

ΘΕΑΙ. Ταῦτ' ἔσται.

ΣΕ. Γένεσιν, τὴν δὲ οὐσίαν χωρὶς που διελόμενοι λέγετε; ἢ γάρ;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΕ. Καὶ σώματι μὲν ἡμᾶς γενέσει δι' αἰσθήσεως κοινωνεῖν, διὰ λογισμοῦ δὲ ψυχῇ πρὸς τὴν ὄντως οὐσίαν, ἣν ἀεὶ κατὰ ταῦτα ὠσαύτως ἔχειν φατέ, γένεσιν δὲ ἄλλοτε ἄλλως.

ΘΕΑΙ. Φαμὲν γάρ οὖν.

c. These philosophers do not concede that ποιεῖν and πάσχειν belong to being. Thus, as knowing and being known are the one a ποίημα, the other a πάθος, the fatal consequence is that being cannot be known.

Ib. 248 e-249 b:

Τὴν οὐσίαν δὴ κατὰ λόγον τοῦτον γιγνωσκομένην ὑπὸ τῆς γνώσεως, καθ' ὅσον γιγνώσκεται, κατὰ τοσοῦτον κινεῖσθαι διὰ τὸ πάσχειν, δὲ δὴ φαμεν οὐκ ἀν γενέσθαι περὶ τὸ ἡρεμοῦν.

ΘΕΑΙ. Ὁρθῶς.

ΣΕ. Τί δὲ πρὸς Διός; ὡς ἀληθῶς κίνησιν καὶ ζωὴν καὶ ψυχὴν καὶ φρόνησιν ἡ βράδιος πεισθῆσμενα τῷ παντελῶς ὄντι μὴ παρεῖναι, μηδὲ ζῆν αὐτὸ μηδὲ 249a φρονεῖν, ἀλλὰ σεμνὸν καὶ ἀγιον, νοῦν οὐκ ἔχον, ἀκίνητον ἔστος εἶναι;

ΘΕΑΙ. Δεινὸν μεντάν, ὡς ξένε, λόγον συγχωροῖμεν.

movement introduced in the realm of being

ΣΕ. Ἀλλὰ νοῦν μὲν ἔχειν, ζωὴν δὲ μὴ φῶμεν;

ΘΕΑΙ. Καὶ πῶς;

ΣΕ. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἀμφότερα ἐνόντ' αὐτῷ λέγομεν, οὐ μὴν ἐν ψυχῇ γε φήσομεν αὐτὸ ἔχειν αὐτά;

ΘΕΑΙ. Καὶ τίν' ἀν ἔτερον ἔχοι τρόπον;

ΣΕ. Ἀλλὰ δῆτα νοῦν καὶ ζωὴν καὶ ψυχὴν, ἀκίνητον μέντοι τὸ παράπαν ἐμψυχον δὲ ἔσταναι;

b ΘΕΑΙ. Πάντα ἔμοιγε ἀλογα ταῦτ' εἶναι φαίνεται.

ΣΕ. Καὶ τὸ κινούμενον δὴ καὶ κίνησιν συγχωρητέον ὡς ὄντα.

According to an obsolete hypothesis, first made by Schleiermacher, the friends of the Ideas were the Megarians. As it is highly improbable that the Megarians admitted a plurality of Ideas, this interpretation will not be true (see v. Wilamowitz, *Platon II*, p. 246; De Vogel, *Keerpunt* p. 199 ff.); nor has that of Burnet and Taylor been more fortunate. Stating the parmenidean character of Platonism in the preceding period, we needs must find a piece of earlier Platonism in the doctrine of the *εἰδῶν φύσις*. At the same time we acknowledge a remarkable alteration in the theory of Ideas, as soon as the main-thesis of Parm. has been refuted. The views of later Platonism are prepared in the *Theaet.*, by the analysis of perception.

soul as the cause of motion

316—Later platonic views are also found in the *Phaedrus*, firstly in the doctrine of the soul, then in that of diaeresis.

a. Pl., *Phaedr.* 245 c-246 a:

Ψυχὴ πᾶσα ἀθάνατος. Τὸ γὰρ αὐτοκίνητον ἀθάνατον· τὸ δὲ ἄλλο κινοῦν καὶ ὑπὸ ἄλλου κινούμενον, παῦλαν ἔχον κινήσεως, παῦλαν ἔχει ζωῆς. Μόνον δὴ τὸ αὐτὸν κινοῦν, ἂτε οὐκ ἀπολεῖπον ἔστι, οὕποτε λήγει κινούμενον, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις δύσι κινεῖται τοῦτο πηγὴ καὶ ἀρχὴ κινήσεως. Ἀρχὴ δὲ ἀγένητον· ἐξ ἀρχῆς γάρ ἀνάγκη πᾶν τὸ γίγνομεν γίγνεσθαι, αὐτὴν δὲ μηδὲ ἐξ ἐνός· 245d εἰ γὰρ ἔκ του ἀρχὴ γίγνοιτο, οὐκ ἀν ἐξ ἀρχῆς γίγνοιτο. Ἐπειδὴ δὲ ἀγένητόν ἐστιν, καὶ ἀδιάφθορον αὐτὸν ἀνάγκη εἶναι· ἀρχῆς γάρ δὴ ἀπολομένης, οὕτε αὐτῇ ποτε ἔκ του, οὔτε ἄλλο ἐξ ἐκείνης γενήσεται, εἴπερ ἐξ ἀρχῆς δεῖ τὰ πάντα γίγνεσθαι. Οὕτω δὴ κινήσεως μὲν ἀρχὴ τὸ αὐτὸν αὐτὸν κινοῦν· τοῦτο δὲ οὕτ' ἀπόλλυσθαι οὕτε γίγνεσθαι δυνατόν, ἢ πάντα τα οὐρανὸν πᾶσάν τε γένεσιν συμ- e πεσοῦσαν στήναι, καὶ μήποτε αὐθίς ἔχειν δύθεν κινηθέντα γενήσεται. Ἀθανάτου δὲ πεφασμένου τοῦ ὑφ' ἔστι τοῦτο κινούμενον, ψυχῆς οὐσίαν τε καὶ λόγον τοῦτον αὐτὸν τις λέγων οὐκ αἰσχυνεῖται. Πᾶν γὰρ σῶμα, φῶ μὲν ἔξωθεν τὸ κινεῖσθαι, ἀψυχον· φῶ δὲ ἐνδοθεν αὐτῷ ἐξ αὐτοῦ, ἔμψυχον, ὡς ταύτης οὖσης φύσεως ψυχῆς. Εἰ δὲ ἔστι τοῦτο οὕτως ἔχον, μὴ ἄλλο τι εἶναι τὸ αὐτὸν ἔστι τὸ κινοῦν ἡ ψυχὴ, ἐξ ἀνάγκης ἀγένητόν τε καὶ ἀθάνατον ψυχὴ ἀν εἴη.

246a

Robin rightly remarks that Plato in his *Phaedr.* is seeking the intermediate stages between the ideal World and that of sensible objects. "Platon est en quête d'un équivalent philosophique de ce qu'est mythiquement le démonisme; d'où l'importance que prend à ses yeux le problème de l'amour" (*Platon*, p. 127. Cf. p. 117: the visible heaven is such an intermediate stage).

b. Ib. 265 d, e.

the method of
diaeresis,
first spoken
of in the
Phaedr.

Socr. is speaking here about two methods, the "synoptic" method, uniting the many scattered objects under one Idea, and that of diaeresis, dividing the Idea so that it becomes a specified "form". In the words of Plato:

Εἰς μίαν τε ιδέαν συνορῶντα ἀγειν τὰ πολλαχῆ διεσπαρμένα, ἵνα ἔκαστον ὁριζόμενος δῆλον ποιῇ περὶ οὗ ἀν δεῖ διδάσκειν ἔθέλη. —

Τὸ πάλιν κατ' εἰδῆ δύνασθαι διατέμνειν κατ' ἄρθρα ἢ πέφυκεν, καὶ μὴ ἐπιγειεῖν καταγνύναι μέρος μηδέν, κακοῦ μαγείρου τρόπῳ χρώμενον.

Robin (o.c. p. 95) rightly qualified the last as a method of ontological synthesis.

317—Theaetetus has defined knowledge as *αἰσθησις*. Socr. first points out the essential identity of this thesis with that of Protagoras, that man is the measure of all things (See our nr. 171b), then with that of Heraclitus that nothing is and that, out of a process of moving and mixture, all things are always becoming (our nr. 171c).

the Theaet.
First part

a. Pl., *Theaet.* 157 a⁷-b⁸:

nothing is,
all things are

"Οὐτε ἐξ ἀπάντων τούτων, ὅπερ ἐξ ἀρχῆς ἐλέγομεν, οὐδὲν εἶναι ἐν αὐτῷ

καθ' αύτό, ἀλλά τινι¹ ἀεὶ γίγνεσθαι, τὸ δὲ εἶναι πανταχόθεν ἔξαιρετέον, οὐχ
157b δι τὴν ἡμεῖς πολλὰ καὶ ἄρτι ἡναγκάσμεθα ὑπὸ συνηθείας καὶ ἀνεπιστημοσύνης
χρῆσθαι αὐτῷ. Τὸ δὲ οὐ δεῖ, ὡς δὲ τῶν σοφῶν λόγος, οὔτε τι συγχωρεῖν οὔτε
του οὗτ' ἐμοῦ οὔτε τόδε οὗτ' ἐκεῖνο οὔτε ἄλλο οὐδὲν δυνατόν ἂν ιστῇ, ἀλλὰ
κατὰ φύσιν φθεγγεσθαι γιγνόμενα καὶ ποιούμενα καὶ ἀπολλύμενα καὶ ἀλλοιού-
μενα· ὡς ἔάν τι τις στήσῃ τῷ λόγῳ, εὐέλεγκτος δὲ τοῦτο ποιῶν.

"Do these things please you, Theaetetus?" Socr. asks. Th. hesitates.
Then Socr. asks again:

b. Ib. 157 d⁷⁻¹¹:

Λέγε τοίνυν πάλιν εἴ σοι ἀρέσκει τὸ μή τι εἶναι, ἀλλὰ γίγνεσθαι ἀεὶ ἀγαθὸν
καὶ καλὸν καὶ πάντα ἢ ἄρτι διῆμεν.

ΘΕΑΙ. 'Αλλ' ἔμοιγε, ἐπειδὴ σοῦ ἀκούω οὕτω διεξιόντος, θαυμασίως φαίνεται
ώς ἔχειν λόγον καὶ ὑποληπτέον ἥπερ διελήλυθας.

difficulties

c. Socr. replies, 157 e-158 a:

Μή τοίνυν ἀπολίπωμεν ὅσον ἐλλεῖπον αὐτοῦ. λείπεται δὲ ἐνυπνίων τε πέρι
καὶ νόσων τῶν τε ἄλλων καὶ μανίας, ὅσα τε παρακούειν ἢ παρορᾶν ἢ τι ἄλλο
παραισθάνεσθαι λέγεται. οἰσθα γάρ που δι τὸν πᾶσι τούτοις ὅμοιογουμένως
ἐλέγχεσθαι δοκεῖ δι τὴν διῆμεν λόγον, ὡς παντὸς μᾶλλον ἡμῖν φευδεῖς αἰσθή-
σεις ἐν αὐτοῖς γιγνομένας, καὶ πολλοῦ δεῖ τὰ φαινόμενα ἐκάστῳ ταῦτα καὶ
εἶναι, ἀλλὰ πᾶν τούναντίον οὐδὲν ὃν φαίνεται εἶναι.

What then is the criterium of true perception? And why one man is deemed more clever than another? (our nr. 171d).—We saw the answer of Prot. (nr. 171e): all perception is true, but not all perceiving subjects are of the same value. Evidently the superiority of those who are wiser does not lie in mere perception.

Prot.' thesis
refuted

d. Ib. 171 bc:

"Οταν τῷ τάναντίᾳ λέγοντι συγχωρῇ ἀληθῆ αὐτὸν δοξάζειν, τότε καὶ ὁ
Πρωταγόρας αὐτὸς συγχωρήσεται μήτε κύνα μήτε τὸν ἐπιτυχόντα ἀνθρωπὸν
μέτρον εἶναι μηδὲ περὶ ἐνὸς οὐ ἀν μὴ μάθη. Οὐχ οὕτω;

ΘΕΟ. Οὕτως.

the inter-
mezzo

318—In the intermezzo (173c-177c) Plato draws the portrait of the philosopher
who does not know the way to the market-place, nor whether any of his fellow-
citizens are of high or low birth, or have inherited some blame from their an-
cestors; who falls in pits, looking to the stars, like Thales, and is laughed at by
Thracian servant-girls. But as soon as more important subjects are spoken of—the
nature of man in general and justice or injustice itself—then the tables are turned.

¹ τινι - with relation to a (knowing) subject.

Pl., *Theaet.* 175 d⁷-176 b³:

Οὗτος δὴ ἐκατέρου τρόπος, ὡς Θεόδωρε, δὸ μὲν τῷ δοντὶ ἐν ἐλευθερίᾳ τε καὶ σχολῇ τεθραμμένου, δὸ δὴ φιλόσοφον καλεῖς, φὸ ἀνεμέσητον εὐήθει δοκεῖν 175e καὶ οὐδενὶ εἰναι δταν εἰς δουλικὰ ἐμπέση διακονήματα, οἷον στρωματόδεσμον μὴ ἐπισταμένου συσκευάσασθαι¹ μηδὲ δψον ἥδηναι ἡ θῶπας λόγους· ὁ δὲ αὖ τὰ μὲν τοιαῦτα πάντα δυναμένου τορῶς τε καὶ δξέως διακονεῖν, ἀναβάλλεσθαι δὲ οὐκ ἐπισταμένου ἐπιδέξια ἐλευθερίως² οὐδέ γ' ἀρμονίαν λόγων λαβόντος δρθῶς ὑμνῆσαι θεῶν τε καὶ ἀνδρῶν εὐδαιμόνων βίον ἀληθῆ.

ΘΕΟ. Εἰ πάντας, ὡς Σώκρατες, πείθοις ἀλέγεις ὥσπερ ἐμέ, πλείων ἀνειρήνη καὶ κακὰ ἐλάττω κατ' ἀνθρώπους εἶη.

ΣΩ. 'Αλλ' οὔτ' ἀπολέσθαι τὰ κακὰ δυνατόν, ὡς Θεόδωρε — ὑπεναντίον γάρ τι τῷ ἀγαθῷ ἀεὶ εἰναι ἀνάγκη — οὔτ' ἐν θεοῖς αὐτὰ ἰδρῦσθαι, τὴν δὲ θνητὴν φύσιν καὶ τόνδε τὸν τόπον περιπολεῖ ἐξ ἀνάγκης. Διὸ καὶ πειρᾶσθαι χρὴ ἐνθένδε ἔκεισται φεύγειν δτι τάχιστα. Φυγὴ δὲ ὅμοιωσις θεῷ κατὰ τὸ δυνατόν· ὅμοιωσις δὲ δίκαιον καὶ δσιον μετὰ φρονήσεως γενέσθαι.

319—a. Pl., *Theaet.* 184 b⁸⁻¹¹, 184 c⁵-185 e²:

Εἰ οὖν τίς σε δῶ δέρωτῷ· „Τῷ τὰ λευκὰ καὶ μέλανα ὄρφῃ ἀνθρωπος καὶ τῷ τὰ δξέα καὶ βαρέα ἀκούει;” εἴποις ἀν, οἶμαι, „Ομμασί τε καὶ ωσίν.”

definitive
refutation
of the thesis
that know-
ledge =
alēthēsias

ΘΕΑΙ. "Εγώ γε. —

Socr. asks again: 'Απόκρισις ποτέρα δρθοτέρα, φὸ δρῶμεν τοῦτο εἰναι δόφθαλμούς, η δι' οὐ δρῶμεν, καὶ φὸ ἀκούομεν δτα, η δι' οὐ ἀκούομεν;

ΘΕΑΙ. Δι' δων ἔκαστα αἰσθανόμεθα, ἔμοιγε δοκεῖ, ὡς Σώκρατες, μᾶλλον η οῖς.

ΣΩ. Δεινὸν γάρ που, ὡς παῖ, εἰ πολλαὶ τινες ἐν ἡμῖν ὥσπερ ἐν δουρείοις δηπτοις αἰσθήσεις ἐγκάθηνται, ἀλλὰ μὴ εἰς μίαν τινὰ ίδεαν, εἴτε ψυχὴν εἴτε the soul per-
δτι δεῖ καλεῖν, πάντα ταῦτα συντείνει, η διὰ τούτων οἷον δργάνων αἰσθανόμεθα means of the
δσα αἰσθητά.

senses

ΘΕΑΙ. 'Αλλά μοι δοκεῖ οὕτω μᾶλλον η ἔκεινως.

ΣΩ. Τοῦδε τοι ἔνεκα αὐτά σοι διακριβοῦμαι, εἰ τινι ἡμῶν αὐτῶν τῷ αὐτῷ διὰ μὲν δόφθαλμῶν ἐφικνούμεθα λευκῶν τε καὶ μελάνων³, διὰ δὲ τῶν ἄλλων ἔτερων αὖ τινῶν, καὶ ἔξεις ἐρωτώμενος πάντα τὰ τοιαῦτα εἰς τὸ σῶμα ἀνα-

e

¹ στρωματόδεσμον—συσκευάσασθαι - "if he cannot tie up bedclothes into a neat bundle" (Cornford).

² ἀναβάλλεσθαι—ἐλευθερίως - "has not learnt to wear his cloak like a gentleman" (Cornford).

³ τοῦδε τοι ἔνεκα—λευκῶν τε καὶ μελάνων - "My object in being so precise is to know whether there is some part of ourselves, the same in all cases, with which we apprehend black or white through the eyes". (Cornford).

176a

φέρειν; Εσως δὲ βέλτιον σὲ λέγειν αὐτὰ ἀποκρινόμενον μᾶλλον ἢ ἐμὲ ὑπὲρ σοῦ πολυπραγμονεῖν. Καί μοι λέγε· θερμὰ καὶ σκληρὰ καὶ κοῦφα καὶ γλυκέα δι' ὧν αἰσθάνῃ, ἄρα οὐ τοῦ σώματος ἔκαστα τίθης; ἢ ἄλλου τινός;

ΘΕΑΙ. Οὐδενὸς ἄλλου.

185a ΣΩ. Ή καὶ ἔθελήσεις ὁμολογεῖν ἢ δι' ἑτέρας δυνάμεως αἰσθάνη, ἀδύνατον εἶναι δι' ἄλλης ταῦτ' αἰσθέσθαι, οἷον ἢ δι' ἀκοῆς, δι' ὅψεως, ἢ ἢ δι' ὅψεως, δι' ἀκοῆς;

ΘΕΑΙ. Πῶς γάρ οὐκ ἔθελήσω;

ΣΩ. Εἴ τι ἄρα περὶ ἀμφοτέρων διανοῇ, οὐκ ἀν διά γε τοῦ ἑτέρου δργάνου, οὐδὲ αὖ διὰ τοῦ ἑτέρου περὶ ἀμφοτέρων αἰσθάνοι' ἄν.

ΘΕΑΙ. Οὐ γάρ οὖν.

ΣΩ. Περὶ δὴ φωνῆς καὶ περὶ χρόας πρῶτον μὲν αὐτὸ τοῦτο περὶ ἀμφοτέρων ἢ διανοῇ, ὅτι ἀμφοτέρω ἔστον;

ΘΕΑΙ. Ἔγωγε.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ διὰ ἑκάτερον ἔκατέρου μὲν ἔτερον, ἔχωτῷ δὲ ταῦτον;

b ΘΕΑΙ. Τί μήν;

ΣΩ. Καὶ διὰ ἀμφοτέρω δύο, ἑκάτερον δέ ἔν;

ΘΕΑΙ. Καὶ τοῦτο.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ εἴτε ἀνομοίω εἴτε ὁμοίω ἀλλήλοιν, δυνατός εἰ ἐπισκέψασθαι;

ΘΕΑΙ. Ἰσως.

ΣΩ. Ταῦτα δὴ πάντα διὰ τίνος περὶ αὐτοῖν διανοῇ; οὔτε γάρ δι' ἀκοῆς οὔτε δι' ὅψεως οἴόν τε τὸ κοινὸν λαμβάνειν περὶ αὐτῶν. "Ετι δὲ καὶ τόδε τεκμήριον περὶ οὖ λέγομεν· εἰ γάρ δυνατὸν εἴη ἀμφοτέρω σκέψασθαι ἀρ' ἔστὸν ἀλμυρῷ ἢ οὗ, οἴσθι" διὰ ἔξεις εἰπεῖν φέπισκέψῃ, καὶ τοῦτο οὔτε δψις οὔτε ἀκοὴ φαίνεται,

c ἀλλά τι ἄλλο.

ΘΕΑΙ. Τί δ' οὐ μέλλει, ἢ γε διὰ τῆς γλώττης δύναμις;

"being" not perceived through the senses ΣΩ. Καλῶς λέγεις. Ή δὲ δὴ διὰ τίνος δύναμις τὸ τ' ἐπὶ πᾶσι κοινὸν καὶ τὸ ἐπὶ τούτοις δῆλοι σοι, φ τὸ „ἔστιν" ἐπονομάζεις καὶ τὸ „οὐκ ἔστι" καὶ διὰ νυνὶ δὴ ἡρωτῶμεν περὶ αὐτῶν; τούτοις πᾶσι ποῖα ἀποδώσεις δργανα δι' ὧν αἰσθάνεται ήμῶν τὸ αἰσθανόμενον ἔκαστα;

nor many other general notions ΘΕΑΙ. Οὐσίαν λέγεις καὶ τὸ μὴ εἶναι, καὶ ὁμοιότητα καὶ ἀνομοιότητα, καὶ τὸ ταῦτόν τε καὶ τὸ ἔτερον, ἔτι δὲ ἔν τε καὶ τὸν ἄλλον ἀριθμὸν περὶ αὐτῶν. Δῆλον δὲ διὰ καὶ ἀρτίον τε καὶ περιττὸν ἐρωτᾷς, καὶ τέλλα διὰ τούτοις ἔπειται,

d διὰ τίνος ποτὲ τῶν τοῦ σώματος τῇ ψυχῇ αἰσθανόμεθα.

ΣΩ. Υπέρευ, ὡ Θεαίτητε, ἀκολουθεῖς, καὶ ἔστιν ἢ ἐρωτῶ αὐτὰ ταῦτα.

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ μὰ Δία, ὡ Σώκρατες, ἔγωγε οὐκ ἀν ἔχοιμι εἰπεῖν, πλὴν γ' διὰ μοι δοκεῖ τὴν ἀρχὴν οὐδὲ εἶναι τοιοῦτον οὐδὲν τούτοις δργανον ἴδιον ὅσπερ ἔκεινοις, ἀλλ' αὐτῇ δι' αὐτῆς ἡ ψυχὴ τὰ κοινά μοι φαίνεται περὶ πάντων ἐπισκοπεῖν.

b. Ib. 186 c⁷-d⁸:

ΣΩ. Οἱόν τε οὖν ἀληθείας τυχεῖν, φὰ μηδὲ οὐσίας;

ΘΕΑΙ. Ἀδύνατον.

ΣΩ. Οὕ δὲ ἀληθείας τις ἀτυχήσει, ποτὲ τούτου ἐπιστήμων ἔσται;

ΘΕΑΙ. Καὶ πῶς ᾧν, ὡς Σώκρατες;

ΣΩ. Ἐν μὲν ἄρα τοῖς παθήμασιν οὐκ ἔνι ἐπιστήμη, ἐν δὲ τῷ περὶ ἔκεινων συλλογισμῷ· οὐσίας γάρ καὶ ἀληθείας ἐνταῦθα μέν, ὡς ἔοικε, δυνατὸν ἀψασθαι, ἔκει δὲ ἀδύνατον.

knowledge
not in the
impressions,
but in re-
flexion upon
them

320—a. Ib. 186 e¹¹-187 a⁸:

Καὶ μάλιστά γε νῦν καταφανέστατον γέγονεν ἄλλο δὲ αἰσθήσεως ἐπιστήμη. in search of a positive definition

ΣΩ. Ἀλλ’ οὐ τι μὲν δὴ τούτου γε ἔνεκα ἡρχόμεθα διαλεγόμενοι, ἵνα εὔρωμεν τί ποτ’ οὐκ ἔστ’ ἐπιστήμη, ἀλλὰ τί ἔστιν. “Ομως δὲ τοσοῦτόν γε προβεβήκαμεν, ὥστε μὴ ζητεῖν αὐτὴν ἐν αἰσθήσει τὸ παρόπαν ἀλλ’ ἐν ἔκεινῷ τῷ δύναματι, διτὶ ποτ’ ἔχει ἡ ψυχή, δταν αὐτῇ καθ’ αὐτὴν πραγματεύηται περὶ τὰ ὄντα.

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ μήν τοῦτο γε καλεῖται, ὡς Σώκρατες, ὡς ἐγῷ μαι, δοξάζειν.

b. Ib. 187 b³-e:

Socr. asks: Καὶ λέγε αὖθις τί ποτ’ ἔστιν ἐπιστήμη.

ΘΕΑΙ. Δόξαν μὲν πᾶσαν εἰπεῖν, ὡς Σώκρατες, ἀδύνατον, ἐπειδὴ καὶ ψευδῆς knowledge is ἀληθῆς δόξα κεχρίσθω.

321—a. Ib. 187 d:

ΣΩ. Θράττει μέ πως νῦν τε καὶ ἄλλοτε δὴ πολλάκις, ὡστ’ ἐν ἀπορίᾳ πολλῇ πρὸς ἐμαυτὸν καὶ πρὸς ἄλλον γεγονέναι, οὐκ ἔχοντα εἰπεῖν τί ποτ’ ἔστι τοῦτο τὸ πάθος παρ’ ἡμῖν καὶ τίνα τρόπον ἐγγιγνόμενον.

how to ex-
plain the
possibility
of ψευδῆς
δόξα

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον δή;

ΣΩ. Τὸ δοξάζειν τινὰ ψευδῆ. σκοπῶ δὴ καὶ νῦν ἔτι διστάζων, πότερον ἔάσωμεν αὐτὸν ἢ ἐπισκεψώμεθα ἄλλον τρόπον ἢ διλίγον πρότερον.

b. Ib. 188 a-e:

ΣΩ. Οὐκοῦν τόδε γ’ ἔσθ’ ἡμῖν περὶ πάντα καὶ καθ’ ἔκαστον, ἦτοι εἰδέναι ἢ μὴ εἰδέναι; μανθάνειν γάρ καὶ ἐπιλανθάνεσθαι μεταξὺ τούτων ὡς δοντα χαίρειν λέγω ἐν τῷ παρόντι· νῦν γάρ ἡμῖν πρὸς λόγον ἔστιν οὐδέν.

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ μήν, ὡς Σώκρατες, ἄλλο γ’ οὐδὲν λείπεται περὶ ἔκαστον πλὴν εἰδέναι ἢ μὴ εἰδέναι.

ΣΩ. Ούκοῦν ἡδη ἀνάγκη τὸν δοξάζοντα δοξάζειν ἢ ὃν τι οἴδεν ἢ μὴ οἴδεν;
ΘΕΑΙ. Ἀνάγκη.

188b ΣΩ. Καὶ μὴν εἰδότα γε μὴ εἰδέναι τὸ αὐτὸν ἢ μὴ εἰδότα εἰδέναι ἀδύνατον.
ΘΕΑΙ. Πῶς δ' οὖ;

ψ. 8. ΣΩ. Ἄρ' οὖν ὁ τὰ ψευδῆ δοξάζων, οὐ οἴδε, ταῦτα οἴεται οὐ ταῦτα εἶναι
as thinking
that one
thing is an-
other thing
ἄλλαξ ἔτερα ἄττα ὃν οἴδε, καὶ ἀμφότερα εἰδὼς ἀγνοεῖ αὐτὸν ἀμφότερα;
ΘΕΑΙ. Ἀλλ' ἀδύνατον, ὡς Σώκρατες.

ΣΩ. Ἀλλ' ἄρα, οὐ μὴ οἴδεν, ἡγεῖται αὐτὰ εἶναι ἔτερα ἄττα ὃν μὴ οἴδε,
καὶ τοῦτ' ἔστι τῷ μήτε Θεαίτητον μήτε Σωκράτη εἰδότι εἰς τὴν διάνοιαν
λαβεῖν ὡς ὁ Σωκράτης Θεαίτητος ἢ ὁ Θεαίτητος Σωκράτης;

c ΘΕΑΙ. Καὶ πῶς ἀν;

ΣΩ. Ἀλλ' οὐ μήν, οὐ γέ τις οἴδεν, οἴεται που οὐ μὴ οἴδεν αὐτὰ εἶναι, οὐδὲ
αὐτὸν οὐ μὴ οἴδεν οὐ οἴδεν.

ΘΕΑΙ. Τέρας γάρ ἔσται.

ΣΩ. Πῶς οὖν ἀν τις ἔτι ψευδῆ δοξάσειεν; ἐκτὸς γάρ τούτων ἀδύνατον
που δοξάζειν, ἐπείπερ πάντ' ἢ οὐκ οἴσμεν, ἐν δὲ τούτοις οὐδαμοῦ φαίνεται
δυνατὸν ψευδῆ δοξάσαι.

ΘΕΑΙ. Ἀληθέστατα.

ΣΩ. Ἄρ' οὖν οὐ ταύτη σκεπτέον ὁ ζητοῦμεν, κατὰ τὸ εἰδέναι καὶ μὴ εἰδέναι
d ιόντας, ἀλλὰ κατὰ τὸ εἶναι καὶ μὴ;

ΘΕΑΙ. Πῶς λέγεις;

ψ. 8. ΣΩ. Μὴ ἀπλοῦν ἢ διτὶ ὁ τὰ μὴ ὅντα περὶ ὄτουοῦν δοξάζων οὐκέτι ὥς οὐ
as thinking
what is not
ψευδῆ δοξάσει, κανὸν ὑπωσοῦν ἀλλως τὰ τῆς διανοίας ἔχῃ.

ΘΕΑΙ. Εἰνός γ' αὐτὸν, ὡς Σώκρατες.

ΣΩ. Πῶς οὖν; τί ἔροῦμεν, ὡς Θεαίτητε, ἐάν τις ἡμᾶς ἀνακρίνῃ „Δυνατὸν
δὲ ὄτωοῦν διλέγεται, καὶ τις ἀνθρώπων τὸ μὴ ὅν δοξάσει, εἴτε περὶ τῶν ὅντων
του εἴτε αὐτὸν καθ' αὐτό”; καὶ ἡμεῖς δή, ὡς ἔστιν, πρὸς ταῦτα φήσομεν·

e „Οταν γε μὴ ἀληθῆ οἴηται οἰόμενος” · ἢ πῶς ἔροῦμεν;

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

But this way also turns out to be impossible. For thinking is always thinking
ἐν τι, that is an οὐ.

ψ. 8. c. A third way is tried by Socrates. Ib. 189 b¹²-c⁵; d⁷⁻⁹:
as mistaking
one thing for
another ΣΩ. Ἀλλοδοξίαν τινὰ οὖσαν ψευδῆ φαμεν εἶναι δόξαν, ὅταν τις <τι> τῶν
ὅντων ἀλλο αὐτὸν ὅντων ἀνταλλαξάμενος τῇ διανοίᾳ φῇ εἶναι. Οὕτω γάρ δὲ
μὲν δεῖ δοξάζει, ἔτερον δὲ ἀνθ' ἔτέρου, καὶ ἀμαρτάνων οὖς ἐσκόπει δικαίως ἀν
καλοῖτο ψευδῆ δοξάζων.

ΘΕΑΙ. Ὁρθότατά μοι νῦν δοκεῖς εἰρηκέναι. —

ΣΩ. "Εστιν ἄρα κατὰ τὴν σὴν δόξαν ἔτερον τι ὡς ἔτερον καὶ μὴ ὡς ἐκεῖνο τῇ διανοίᾳ τίθεσθαι.

ΘΕΑΙ. "Εστι μέντοι. —

d. But Socr. is not content with this answer. He defines thinking in the following way; *Theaet.* 189 e-190 a:

Λόγον δν αὐτὴ πρὸς αὐτὴν ἡ ψυχὴ διεξέρχεται περὶ ὃν ἂν σκοπῇ. "Ως γε thinking is a discourse of the soul, carried on with itself
μὴ εἰδώς σοι ἀποφαίνομαι. Τοῦτο γάρ μοι ἵνδιλλεται διανοουμένη οὐκ ἄλλο τι ἡ διαλέγεσθαι, αὐτὴ ἔχεται ἐρωτῶσα καὶ ἀποκρινομένη, καὶ φάσκουσα καὶ οὐ φάσκουσα. "Οταν δὲ ὁρίσασα, εἴτε βραδύτερον εἴτε καὶ δέξύτερον ἐπάξασα, τὸ αὐτὸν ἥδη φῇ καὶ μὴ διστάζῃ, δόξαν ταύτην τίθεμεν αὐτῆς. "Ωστ' ἔγωγε τὸ δοξάζειν λέγειν καλῶ καὶ τὴν δόξαν λόγον εἰρημένον, οὐ μέντοι πρὸς ἄλλον οὐδὲ φωνῇ, ἀλλὰ σιγῇ πρὸς αὐτόν· σὺ δὲ τί;

ΘΕΑΙ. Κάγω.

e. Now the third way turns out to be impossible. 190 b-d:

ΣΩ. 'Αναιμψήσκου δὴ εἰ πώποτ' εἶπες πρὸς σεαυτὸν ὅτι παντὸς μᾶλλον τό τοι καλὸν αἰσχρόν ἔστιν ἡ τὸ ἄδικον δίκαιον. "Η καὶ, τὸ πάντων κεφάλαιον, σκόπει εἰ ποτ' ἐπεχειρήσας σεαυτὸν πείθειν ὡς παντὸς μᾶλλον τὸ ἔτερον ἔτερόν ἔστιν, ἡ πᾶν τούναντίον οὐδὲ ἐν ὑπνῷ πώποτε ἐτόλμησας εἶπεν πρὸς σεαυτὸν ὡς παντάπασιν ἄρα τὰ περιττὰ ἀρτιά ἔστιν ἡ τι ἄλλο τοιοῦτον.

ΘΕΑΙ. 'Αληθῆ λέγεις.

ΣΩ. "Αλλον δέ τινα οἷει ὑγιαίνοντα ἡ μαινόμενον τολμῆσαι σπουδῇ πρὸς 190c σεαυτὸν εἶπεν ἀναπείθοντα αὐτὸν ὡς ἀνάγκη τὸν βοῦν ἵππον εἶναι ἡ τὰ δύο ἐν;

ΘΕΑΙ. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε.

ΣΩ. Οὐκοῦν εἰ τὸ λέγειν πρὸς ἔχετὸν δοξάζειν ἔστιν, οὐδεὶς ἀμφότερό γε λέγων καὶ δοξάζων καὶ ἐφαπτόμενος ἀμφοῖν τῇ ψυχῇ εἴποι ἂν καὶ δοξάσειν ὡς τὸ ἔτερον ἔτερόν ἔστιν. 'Εατέον δὲ καὶ σοὶ τὸ φῆμα [περὶ τοῦ ἔτέρου] λέγω γάρ αὐτὸν τῇδε, μηδένα δοξάζειν ὡς τὸ αἰσχρὸν καλὸν ἡ ἄλλο τι τῶν τοιούτων.

the third way given up

322—Ib. 191 a-b:

ΣΩ. Οὐ φῆσω ἡμᾶς ὄρθως ὁμολογῆσαι, ἡνίκα ὠμολογήσαμεν ἀ τις οἰδεν, 191b ἀδύνατον δοξάσαι ἀ μὴ οἰδεν εἶναι αὐτὰ καὶ ψευσθῆναι· ἀλλά πῃ δυνατόν.

ΘΕΑΙ. 'Αρα λέγεις δὲ καὶ ἐγὼ τότε ὑπώπτευσα, ἡνίκ' αὐτὸν ἐφαμεν τοιοῦτον εἶναι, δτι ἐνίστ' ἐγὼ γιγνώσκων Σωκράτη, πόρρωθεν δὲ ὄρῶν ἄλλον δν οὐ γιγνώσκω, φήθην εἶναι Σωκράτη δν οἰδα; γίγνεται γάρ δὴ ἐν τῷ τοιούτῳ οἴον λέγεις.

the mistake
that has been
made

<sup>the block of
wax in the
mind</sup> 323—Socr. now tries to explain the possibility of ψ. δ. by the image of a block of wax, representing memory.

a. Ib. 191 c-e:

ΣΩ. Θές δή μοι λόγου ἔνεκα ἐν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν ἐνὸν κήρινον ἐκμαγεῖον, τῷ μὲν μεῖζον, τῷ δὲ ἔλαττον, καὶ τῷ μὲν καθαρωτέρου κηροῦ, τῷ δὲ κοπρωδεστέρου, καὶ σκληροτέρου, ἐνίοις δὲ ὑγροτέρου, ἔστι δὲ οἵς μετρίως ἔχοντος.

ΘΕΑΙ. Τίθημι.

ΣΩ. Δῶρον τοίνυν αὐτὸν φῶμεν εἶναι τῆς τῶν Μουσῶν μητρὸς Μνημοσύνης, καὶ εἰς τοῦτο διτὶ ἄν βουληθῶμεν μνημονεῦσαι ὅν ἂν ἴδωμεν ἢ ἀκούσωμεν ἢ αὐτοὶ ἐννοήσωμεν, ὑπέχοντας αὐτὸν ταῖς αἰσθήσεσι καὶ ἐννοίαις, ἀποτυποῦσθαι, ὥσπερ δακτυλίων σημεῖα ἐνσημανομένους¹· καὶ δὲ μὲν ἄν ἐκμαγῆ, μνημονεύειν τε καὶ ἐπίστασθαι ἔως ἂν ἐνῇ τὸ εἴδωλον αὐτοῦ· δὲ δὲ ἄν ἔξαλειφθῇ ἢ μὴ οἶν τε γένηται ἐκμαγῆναι, ἐπιλελῆσθαι τε καὶ μὴ ἐπίστασθαι.

ΘΕΑΙ. "Ἐστω οὕτως.

Now in three cases error will be possible, always with objects both known and perceived, never with objects that are neither known nor perceived.

1—You see two persons known to you approaching at a distance and confound the image of the one with that of the other.

2—You know two persons and see one of them approaching at a distance; you mistake the other for him.

3—You see a person approaching unknown to you, and mistake for him another known to you.

Thus ψ. δ. is the wrong connection of a remembrance and a perception.

b. This might seem to others a good solution of the problem, but Socrates is not satisfied. Ib. 195 c-d:

Οὐ δυσχεραίνω μόνον, ἀλλὰ καὶ δέδοικα διτὶ ἀποκρινοῦμαι ἀν τις ἔρηται με· Ω Σώκρατες, ηὔρηκας δὴ ψευδῆ δόξαν, διτὶ οὔτε ἐν ταῖς αἰσθήσεσιν ἔστι πρὸς ἀλλήλας οὕτ' ἐν ταῖς διανοίαις, ἀλλ' ἐν τῇ συνάψει αἰσθήσεως πρὸς διάνοιαν; φήσω δὲ ἐγὼ οἷμαι καλλωπιζόμενος ὡς τι ηὔρηκότων ἡμῶν καλόν.

^{this explana-} 324—Yet this definition of ψ.δ. appears to be insufficient, as there are many ^{tion appears} cases of error about things that cannot be perceived, such as arithmetical mistakes. ^{insufficient} Now Socr. by means of another image tries to explain the phenomenon that a person may know and not know at the same time.

<sup>difference
between
"having" and
"possessing"</sup>

a. Ib. 197 b-d:

ΣΩ. Οὐ τοίνυν μοι ταῦτὸν φαίνεται τὸ κεκτῆσθαι τῷ ἔχειν. Οἶον <εἰ> ιμάτιον

¹ ὥσπερ — ἐνσημανομένους - "as we might stamp the impression of a sealing" (Cornford).

πριάμενός τις καὶ ἐγκρατῆς ὅν μὴ φοροῖ, ἔχειν μὲν οὐκ ἀν αὐτὸν αὐτό, κεκτῆσθαι γε μὴν φαῖμεν.

ΘΕΑΙ. Ὁρθῶς γε.

ΣΩ. "Ορα δὴ καὶ ἐπιστήμην εἰ δυνατὸν οὔτω κεκτημένον μὴ ἔχειν, ἀλλ' 197c δῶσπερ εἴ τις ὅρνιθας ἀγρίας, περιστεράς ἢ τι ἄλλο, θηρεύσας οίκοι κατασκευασάμενός περιστερεῶνα τρέφοι, τρόπον μὲν γάρ ἀν πού τινα φαῖμεν αὐτὸν αὐτὰς ἀεὶ ἔχειν, διτὶ δὴ κέκτηται. Ἡ γάρ;

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΩ. Τρόπον δέ γ' ἄλλον οὐδεμίαν ἔχειν, ἀλλὰ δύναμιν μὲν αὐτῷ περὶ αὐτὰς παραγεγονέναι, ἐπειδὴ ἐν οἰκείῳ περιβόλῳ ὑποχειρίους ἐποιήσατο, λαβεῖν καὶ σχεῖν ἐπειδὰν βούληται, θηρευσαμένω ἥν ἀν ἀεὶ ἐθέλῃ, καὶ πάλιν ἀφίεναι, καὶ d τοῦτο ἔξειναι ποιεῖν ὑποσάκις ἀν δοκῇ αὐτῷ. —

b. Ib. 197 d-e:

the aviary

ΣΩ. Πάλιν δὴ, δῶσπερ ἐν τοῖς πρόσθεν κήρινόν τι ἐν ταῖς ψυχαῖς κατεσκευάζομεν οὐκ οἴδ' διτὶ πλάσμα, νῦν αὖ ἐν ἐκάστῃ ψυχῇ ποιήσωμεν περιστερεῶνά τινα παντοδαπῶν ὅρνιθων, τὰς μὲν κατ' ἀγέλας οὔσας χωρὶς τῶν ἄλλων, τὰς δὲ κατ' ὀλίγας, ἐνίας δὲ μόνας διὰ πασῶν ὅπῃ ἀν τύχωσι πετομένας.

ΘΕΑΙ. Πεποιηθόμενος δή; Ἄλλὰ τί τούντευθεν;

197e

ΣΩ. Παιδίων μὲν δυτῶν φάναι χρή εἶναι τοῦτο τὸ ἀγγεῖον κενόν, ἀντὶ δὲ τῶν ὅρνιθων ἐπιστήμας νοῆσαι. ἥν δ' ἀν ἐπιστήμην κτησάμενος καθείρεῃ εἰς τὸν περίβολον, φάναι αὐτὸν μεμαθηκέναι ἡ ηγρηκέναι τὸ πρᾶγμα οὐ ἥν αὗτη ἡ ἐπιστήμη, καὶ τὸ ἐπίστασθαι τοῦτ' εἶναι.

c. Ib. 198 d; 199 a-b:

ΣΩ. Οὐκοῦν ἡμεῖς ἀπεικάζοντες τῇ τῶν περιστερῶν κτήσει τε καὶ θήρᾳ ἐροῦμεν διτὶ διττὴ ἥν ἡ θήρα, ἡ μὲν πρὶν ἐκτῆσθαι τοῦ κεκτῆσθαι ἔνεκα, ἡ δὲ κεκτημένῳ τοῦ λαβεῖν καὶ ἔχειν ἐν ταῖς χερσὶν & πάλαι ἐκέκτητο. Οὕτως δὲ καὶ δι πάλαι ἐπιστήμαι ήσαν αὐτῷ μαθόντι καὶ ἡπίστατο αὐτά, πάλιν ἔστι καταμανθάνειν ταῦτα ταῦτα ἀναλαμβάνοντα τὴν ἐπιστήμην ἐκάστου καὶ ἰσχοντα, ἥν ἐκέκτητο μὲν πάλαι, πρόχειρον δ' οὐκ εἶχε τῇ διανοίᾳ;

ΘΕΑΙ. Ἀληθῆ. —

ΣΩ. Βούλει οὖν λέγωμεν διτὶ τῶν μὲν ὄνομάτων οὐδὲν ἡμῖν μέλει, διτη τις χαίρει ἔλκων τὸ ἐπίστασθαι καὶ μανθάνειν, ἐπειδὴ δὲ ὡρισάμεθα ἔτερον μέν τι τὸ κεκτῆσθαι τὴν ἐπιστήμην, ἔτερον δὲ τὸ ἔχειν, δι μέν τις τις οἴδεν μὴ εἰδέναι, ψευδῆ μέντοι δόξαν οἴόν τ' εἶναι περὶ αὐτοῦ λαβεῖν; μὴ γάρ ἔχειν τὴν ἐπιστήμην τούτου οἴόν τε, ἀλλ' ἐτέραν ἀντί ἔχεινης, διταν θηρεύων τινά πού ποτ' ἐπιστήμην διαπετομένων ἀνθ' ἐτέρας ἐτέραν ἀμαρτών λάβῃ, τότε ἄρα τὰ

ψ. δ.
explained

199b

ἔνδεκα δώδεκα φύθη εἶναι, τὴν τῶν ἔνδεκα ἐπιστήμην ἀντὶ τῆς τῶν δώδεκα λαβὼν τὴν ἐν ἑαυτῷ οἷον φάττων ἀντὶ περιστερᾶς.

To this way of representing knowledge cp. *Meno* 81b-d and *Rep.* VII 518b-d (our nr. 297).

new difficulties 325—Socr. remarks: if things are so, knowledge would lead to ignorance, and ignorance to knowledge. Theaet. proposes to let pieces of ignorance too flutter about in the aviary. Socr. praises this as a good idea, but requires a new investigation, the question how it is possible to mistake the one thing for the other remaining unsolved.

again: what is knowledge?

a. Pl., *Theaet.* 200 d:

τὸ δὲ ἐστὶν ἀδύνατον γνῶναι πρὶν ἢν τις ἐπιστήμην ἴκανῶς λάβῃ τί ποτε ἐστίν.

The definition of knowledge as ἀληθῆς δόξα cannot be right, true opinion being also the result of persuasion, not of teaching.

true belief with addition of an account b. Ib. 201 c-d: (Socrates said: True opinion and knowledge seem to be different the one from the other).

ΘΕΑΙ. "Ο γε ἐγώ, δὲ Σώκρατες, εἰπόντος του ἀκούσας ἐπελελήσμην, νῦν δὲ ἐννοῶ· ἔφη δὲ τὴν μὲν μετὰ λόγου ἀληθῆ δόξαν ἐπιστήμην εἶναι, τὴν δὲ ἀλογον ἐκτὸς ἐπιστήμης· καὶ δὸν μὲν μή ἐστι λόγος, οὐκ ἐπιστητὰ εἶναι, οὐτωσὶ καὶ ὄνομάζων, δὲ δὲ ἔχει, ἐπιστητά.

ΣΩ. Ἡ καλῶς λέγεις.

Now, what is this λόγος? Is it the analysis of a thing into its constituting elements? Then only composites can be explained, στοιχεῖα being unaccountable. But a syllable differs from its composing letters; so the composite is as unaccountable as the composing elements.

There are three possible meanings of the term λόγος: (1) the expression of a thought in words; (2) the summing up of elementary parts; (3) the mentioning of the specific difference.

"true belief together with knowledge of a difference"

c. Ib. 210 a³⁻⁶; a⁷-b³:

ΣΩ. Οὐκοῦν ἐρωτηθείς, ὡς ἔοικε, τί ἐστιν ἐπιστήμη, ἀποκρινεῖται δὲ δόξα ὁρθὴ μετὰ ἐπιστήμης διαφορότητος. Λόγου γάρ πρόσληψις τοῦτον ἢν εἴη κατ' ἐκεῖνον.

ΘΕΑΙ. "Εοικεν.

Socr. replies: This is defining knowledge by knowledge.

Καὶ παντάπασι γε εἴηθες, ζητούντων ἡμῶν ἐπιστήμην, δόξαν φάναι ὁρθὴν εἶναι μετ' ἐπιστήμης εἴτε διαφορότητος εἴτε ὄτουσον. Οὔτε ἄρα αἰσθησις, ὡ

Θεαίτητε, οὔτε δόξα ἀληθής οὔτε μετ' ἀληθοῦς δόξης λόγος προσγιγνόμενος ἐπιστήμη ἢν εἴη.

ΘΕΑΙ. Οὐκ ἔστιν.

The discourse is to be continued.

326—1—The doctrine of the *anamnesis*, expounded in the *Meno* (see our nr. 297) corresponds with the so-called *maieutic art* in *Theaet.* 149a-151b (our nr. 209a): man has to draw knowledge from his own mind.

2—The anamnesis on the other hand corresponds with the *eros* in the *Symp.*: the ascent from the many and concrete objects to the Beautiful that is one (see our nr. 273).

3—In *Phaedr.* 249b-d the reduction of the many objects to a unity is called a *ὑπόμνημα*, i.e. a means of rousing something higher in us.

Plato's theory of knowledge in other dialogues

a. Pl., *Phaedr.* 249 b-d:

Δεῖ γάρ ἄνθρωπον ξυνέναι κατ' εἰδος λεγόμενον, ἐκ πολλῶν λὸν αἰσθήσεων εἰς ἐν λογισμῷ ξυναιτιρούμενον. Τοῦτο δ' ἐστὶν ἀνάμνησις ἐκείνων ἢ ποτ' εἰδεν 249c ἡμῶν ἡ ψυχή, συμπορευθεῖσα θεῷ καὶ ὑπεριδοῦσα ἢ νῦν εἰναι φαμεν καὶ ἀνακύψασα εἰς τὸ ὃν δοτας. Διὸ δὴ δικαίως μόνη πτεροῦται ἡ τοῦ φιλοσόφου διάνοια· πρὸς γάρ ἐκείνοις ἀεὶ ἐστι μνήμη κατὰ δύναμιν, πρὸς οἶσπερ θεὸς ὃν θεῖός ἐστιν. Τοῖς δὲ δὴ τοιούτοις ἀνὴρ ὑπομνήμασιν δρθῶς χρώμενος, τελέους ἀεὶ τελετὰς τελούμενος, τέλεος δοτως μόνος γίγνεται· ἔξιστάμενος δὲ τῶν ἄνθρωπίνων σπουδασμάτων καὶ πρὸς τῷ θείῳ γιγνόμενος, νοοθετεῖται μὲν d ὑπὸ τῶν πολλῶν ὡς παρακινῶν¹, ἐνθουσιάζων δὲ λέληθε τοὺς πολλούς.

In *Rep.* VII also Plato called the dialectician *συνοπτικός* (537c⁷), being the man who sees a unity in multiplicity. See our nr. 302.

b. Cf. *Tim.* 83 c:

τις ὁν δυνατὸς εἰς πολλὰ μὲν καὶ ἀνόμοια βλέπειν, δρᾶν δ' ἐν αὐτοῖς ἐν γένος ἐνὸν ἀξιον ἐπωνυμίας πᾶσιν.

4—But the *Phaedr.* also speaks of a way back: πάλιν κατ' εἰδη δύνασθαι διατέμνειν κατ' ἄρθρα ἢ πέρικεν. (265e, our nr. 316b).

Cf. *Rep.* 511b-e: taking the ἀνυπόθετον as his starting-point, the philosopher ought to descend again, that is he must divide the one Idea into species (see our nr. 294).

This is the *diaeresis*, that is largely applied in the later dialogues *Soph.* and *Polit.* Pl. now tries to define things no longer by their intelligible essence (Idea), but by relations in being. Understanding is not only remembering the Idea, but also trying to find the relations that exist in the intelligible world^a.

This conception of knowledge is prepared in the *Parm.*, where the necessity prepared in of relations between the Ideas is proved. This principle is applied in the *Soph.* the *Parmenides*

¹ ὡς παρακινῶν - intr. "as an excentric person".

* See the excellent exposition of L. Robin, *Platon*, Ch. IV.

the Theaet. The *Soph.* continues directly the problems that have been put in the *Theaet.*: continued in (1) the determination of the highest genera, being those κοινά we cannot grasp with perception (*Th.* 185cd, see our nr. 319a), (2) the question of ψευδής δόξα, which is answered in the *Soph.*

Thus surely the *Soph.* is a sequel and a completion of the *Theaet.* But this completion is possible only after the Eleatic δύναται has been criticized in the *Parm.* —

**the Parm.
First part**

327—The old Parmenides raises three objections against the theory of Ideas.

1—Participation is impossible without division of the Idea.

**μέθεξις
implies
division**

a. Pl., *Parm.* 131 a-c:

Πότερον οὖν δοκεῖ σοι δλον τὸ εἰδός ἐν ἐκάστῳ εἶναι τῶν πολλῶν ἐν ὅν ἦ πῶς;

Τί γὰρ κωλύει, φάναι τὸν Σωκράτη, ὃ Παρμενίδη, ἐν εἶναι;

131b "Ἐν ἀραι ὃν καὶ ταῦτὸν ἐν πολλοῖς χωρίς οὖσιν δλον ἄμα ἐνέσται, καὶ οὕτως αὐτὸν αὐτοῦ χωρίς ἂν εἴη.

Οὐκ ἀν, εἰ γε, φάναι, οἷον [εἰ] ἡμέρα εἴη, <ἢ> μία καὶ ἡ αὐτὴ οὖσα πολλαχοῦ ἄμα ἔστι καὶ οὐδέν τι μᾶλλον αὐτῇ αὐτῆς χωρίς ἔστιν, εἰ οὕτω καὶ ἐκαστον τῶν εἰδῶν ἐν ἐν πᾶσιν ἄμα ταῦτὸν εἴη.

"Ηδέως γε, φάναι, ὃ Σώκρατες, ἐν ταῦτὸν ἄμα πολλαχοῦ ποιεῖς, οἷον εἰ ιστίῳ καταπετάσας πολλοὺς ἀνθρώπους φαίης ἐν ἐπὶ πολλοῖς εἶναι δλον · ἢ οὐ τὸ τοιοῦτον ἡγῆ λέγειν;

c "Ισως, φάναι.

"Η οὖν δλον ἐφ' ἐκάστῳ τὸ ιστίον εἴη ἀν, ἢ μέρος αὐτοῦ ἄλλο ἐπ' ἄλλῳ;
Μέρος.

Μεριστὰ ἀραι, φάναι, ὃ Σώκρατες, ἔστιν αὐτὰ τὰ εἰδή, καὶ τὰ μετέχοντα αὐτῶν μέρους ἂν μετέχοι, καὶ οὐκέτι ἐν ἐκάστῳ δλον, ἀλλὰ μέρος ἐκάστου ἂν εἴη.

Φαίνεται οὕτω γε.

"Η οὖν ἐθελήσεις, ὃ Σώκρατες, φάναι τὸ ἐν εἰδός ἡμῖν τῇ ἀληθείᾳ μερίζεσθαι,
καὶ ἔτι ἐν ἔσται;

Οὐδαμῶς, εἰπεῖν.

**Ideas no
νοήματα ἐν
τῇ ψυχῇ**

b. The explanation that the Ideas are mere thoughts in a mind is rejected. Ib. 132b-c; s. our nr. 271a.

2—If participation is explained as likeness, a regressus ad infinitum is involved.

the third man

c. Ib. 132 d-133 a:

Τὸ δὲ δμοιον τῷ δμοίῳ ἀρ' οὐ μεγάλη ἀνάγκη ἐνὸς τοῦ αὐτοῦ [εἰδους]
132e μετέχειν;

'Ανάγκη.

Οδός δ' ἂν τὰ δομοια μετέχοντα δομοια ἦ, οὐκ ἐκεῖνο ἔσται αὐτὸ τὸ εἶδος;
Παντάπασι μὲν οὖν.

Οὐκ ἄρα οἶν τέ τι τῷ εἴδει δομοιον εἰναι, οὐδὲ τὸ εἶδος ἄλλω· εἰ δὲ μή,
παρὰ τὸ εἶδος ἀεὶ ἄλλο ἀναφανήσεται εἶδος, καὶ ἂν ἐκεῖνό τῷ δομοιον ἦ, ἔτερον
αὖ, καὶ οὐδέποτε παύσεται ἀεὶ καὶνὸν εἶδος γιγνόμενον, ἐὰν τὸ εἶδος τῷ ἑαυτοῦ
μετέχοντι δομοιον γίγνηται.

'Αληθέστατα λέγεις.

Οὐκ ἄρα δομοιότητι τάλλα τῶν εἰδῶν μεταλαμβάνει, ἄλλα τι ἄλλο δεῖ ζητεῖν
φε μεταλαμβάνει.

"Εοικεν.

It is clear that Plato did not feel himself refuted by this argument, for in the *Tim.* again he speaks of the Forms as *paradeigmata* of things. To consult: F. M. Cornford, *Pl. and Parm.*, p. 93 ff., and, most of all, the excellent pages of H. Cherniss in *Aristotle's Criticism of Plato and the Academy*, I, Baltimore 1944, p. 296-299.

3—Separate Forms have their *οὐσία πρὸς αὐτάς*, just like phenomena (*τὰ παρ' ἡμῖν*) exist in relation to each other, not with the Forms. Two fatal consequences follow:

d. Man cannot have any knowledge of the ideal World.

Pl., *Parm.* 134 a-c:

human know-
ledge of the
Ideas
impossible

'Η δὲ παρ' ἡμῖν ἐπιστήμη οὐ τῆς παρ' ἡμῖν ἀν ἀληθείας εἰη, καὶ αὖ ἐκάστη
ἡ παρ' ἡμῖν ἐπιστήμη τῶν παρ' ἡμῖν ὅντων ἐκάστου ἀν ἐπιστήμη συμβαίνοι
εἰναι;

134b

'Ανάγκη.

'Αλλὰ μήν αὐτά γε τὰ εἴδη, ὡς δομολογεῖς, οὔτε ἔχομεν οὔτε παρ' ἡμῖν οἶν
τε εἰναι.

Οὐ γάρ οὖν.

Γιγνώσκεται δέ γέ που ὅπ' αὐτοῦ τοῦ εἴδους τοῦ τῆς ἐπιστήμης αὐτὰ τὰ
γένη ἀ ἔστιν ἐκαστα;

Nai.

"Ο γε ἡμεῖς οὐκ ἔχομεν.

Οὐ γάρ.

Οὐκ ἄρα ὑπό γε ἡμῶν γιγνώσκεται τῶν εἰδῶν οὐδέν, ἐπειδὴ αὐτῆς ἐπι-
στήμης οὐ μετέχομεν.

Οὐκ ἔοικεν.

"Αγνωστον ἄρα ἡμῖν ἔστι καὶ αὐτὸ τὸ καλὸν δ ἔστι καὶ τὸ ἀγαθὸν καὶ πάντα
ἀ δὴ ὡς ἰδέας αὐτὰς οὔσας ὑπολαμβάνομεν.

c

Κινδυνεύει.

divine
providence
impossible

e. God cannot rule over nor have any knowledge of human things.

Ib. 134 c-e:

"Ορα δὴ ἔτι τούτου δεινότερον τόδε.

Τὸ ποῖον;

Φαίης ἂν που, εἴπερ ἔστιν αὐτό τι γένος ἐπιστήμης, πολὺ αὐτὸῦ ἀκριβέστερον εἰναι τὴν παρ' ἡμῖν ἐπιστήμην, καὶ κάλλος καὶ τάλλα πάντα οὕτω.

Ναί.

Οὐκοῦν εἴπερ τι ἄλλο αὐτῆς ἐπιστήμης μετέχει, οὐκ ἂν τινα μᾶλλον τὴν θεὸν φαίης ἔχειν τὴν ἀκριβεστάτην ἐπιστήμην;

'Ανάγκη.

I34d 'Αρ' οὖν οἶστι τε αὖ ἔσται ὁ θεὸς τὰ παρ' ἡμῖν γιγνώσκειν αὐτὴν ἐπιστήμην ἔχων;

Τί γάρ οὖ;

"Οτι, ἔφη ὁ Παρμενίδης, ὅμοιόγηται ἡμῖν, ὡς Σώκρατες, μήτε ἔκεινα τὰ εἰδη πρὸς τὰ παρ' ἡμῖν τὴν δύναμιν ἔχειν τὴν ἔχει, μήτε τὰ παρ' ἡμῖν πρὸς ἔκεινα, ἀλλ' αὐτὰ πρὸς αὐτὰ ἔκατερα.

'Ωμοιόγηται γάρ.

e Οὐκοῦν εἰ παρὰ τῷ θεῷ αὐτῇ ἔστιν τὴν ἀκριβεστάτη δεσποτεία καὶ αὗτῃ τὴν ἀκριβεστάτη ἐπιστήμη, οὔτ' ἂν τὴν δεσποτείαν τὴν ἔκεινων ἡμῶν ποτὲ ἂν δεσπόσειν, οὔτ' ἂν τὴν ἐπιστήμην ἡμᾶς γνοίη οὐδέ τι ἄλλο τῶν παρ' ἡμῖν, ἀλλὰ ὅμοιώς ἡμεῖς τε ἔκεινων οὐκ ἀρχομεν τῇ παρ' ἡμῖν ἀρχῇ οὐδὲ γιγνώσκομεν τοῦ θείου οὐδὲν τῇ ἡμετέρᾳ ἐπιστήμῃ, ἔκεινοι τε αὖ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον οὔτε δεσπόται ἡμῶν εἰσὶν οὔτε γιγνώσκουσι τὰ ἀνθρώπεια πράγματα θεοὶ θντες.

'Αλλὰ μὴ λίαν, ἔφη, <ἢ> θαυμαστὸς ὁ λόγος, εἴ τις τὸν θεὸν ἀποστερήσει τοῦ εἰδέναι.

Conclusion 328—a. Ib. 135 b-c:

'Αλλὰ μέντοι, εἶπεν ὁ Παρμενίδης, εἰ γέ τις δὴ, ὡς Σώκρατες, αὖ μὴ ἔάσει εἰδη τῶν ὄντων εἰναι, εἰς πάντα τὰ νυνδὴ καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἀποβλέψας, μηδέ τι ὄριεται εἰδος ἐνὸς ἐκάστου, οὐδὲ ὅποι τρέψει τὴν διάνοιαν ἔξει, μὴ ἐῶν ίδεαν τῶν ὄντων ἐκάστου τὴν αὐτὴν ἀει εἰναι, καὶ οὕτως τὴν τοῦ διαλέγεσθαι δύναμιν παντάπασι διαρθερεῖ. Τοῦ τοιούτου μὲν οὖν μοι δοκεῖς καὶ μᾶλλον ἡσθῆσθαι.

'Αληθῆ λέγεις, φάναι.

Only, a strong dialectical training is required: the method of Zeno ought to be applied, not only to what is seen, but also to what is intelligible. Then, the consequences must be considered, not only if the hypothesis is taken in the positive form, but also if it is taken in the negative.

b. Ib. 135 e-136 a:

Χρὴ δὲ καὶ τόδε ἔτι πρὸς τούτῳ ποιεῖν, μὴ μόνον εἰ ἔστιν ἔκαστον ὑποτίθέμενον σκοπεῖν τὰ συμβαίνοντα ἐκ τῆς ὑποθέσεως, ἀλλὰ καὶ εἰ μὴ ἔστι τὸ αὐτὸ τοῦτο ὑποτίθεσθαι, εἰ βούλει μᾶλλον γυμνασθῆναι.

329—Thus the discourse of the second part is divided into two sections: composition of the second I. εἰ ἔν ἔστι, II. εἰ ἔν μὴ ἔστιν. part

In both cases the consequences must be considered, (A) as to the one itself, (B) as to the other things.

So we get four logoi. But, each of these being developed in two senses—(a) the one being taken in the absolute, (b) in the relative sense, or inversely—we are getting eight logoi.

In Antiquity they were called *hypotheses*.

We cite: I Aa and b; II Ba and b; II Aa and b (four antinomies).

The corollary on "becoming in time" (I Ac), added by Plato after his first antinomy as a transition between the thesis and antithesis of I A, is taken by some writers as a separated "logos". Thus J. Wahl in his *Etude* and A. Diès in his edition of the *Parm.* count nine logoi.

330—In the thesis (a) of I A the notion of *ἔν* is taken in the absolute sense. No communication with other ideas is then possible. Being itself consequently cannot be predicated of the *ἔν*.^{*} I Aa.

The antithesis takes the *ἔν* directly as *ὄν*. Thus it includes a duality, and with this the principle of number is given. Knowledge and perception of the *ἔν* are possible.

This antithesis is developed in a highly sophistical way, in such a measure that even the earnest sense of the whole second part of our dialogue has been doubted of. However, in the following deductions more and more a reasonable sense is being disclosed. The notion of *ἔν* is purified of the material conception in the first antinomy; multiplicity is possible as a participation of the one that is. So in the thesis of the second antinomy (I Ba). Here the thesis of the historical *Parm.* is already overcome, the "other things" being thought as not absolutely separated from the one.

331—According to b the one is, according to a it is not. Now, as these two states cannot exist at the same time, a transition between them is necessary. I Ac

Ib. 156 c-e:

Πότ' οὖν μεταβάλλει; οὔτε γάρ ἔστος ὃν οὔτε κινούμενον μεταβάλλει, οὔτε ἐν χρόνῳ ὃν. — Οὐ γάρ οὖν. — 'Αρ' οὖν ἔστι τὸ ἄτοπον τοῦτο, ἐν ᾧ τότε ἀνείη, δέ μεταβάλλει; — Τὸ ποιὸν δή; — Τὸ ἔξαιρνης. Τὸ γάρ ἔξαιρνης τοιοῦτόν τι ἔστι σημαίνειν, ὡς ἐξ ἔκεινου μεταβάλλον εἰς ἔκατερον. Οὐ γάρ ἐκ γε τοῦ ἔσταντος ἔτι μεταβάλλει, οὐδὲ ἐκ τῆς κινήσεως κινουμένης ἔτι μεταβάλλει· ἀλλὰ ἡ ἔξαιρνης αὕτη φύσις ἄτοπος τις ἐγκάθηται μεταξὺ τῆς κινήσεώς τε καὶ στάσεως, ἐν χρόνῳ οὐδὲν οὖσα, καὶ εἰς ταύτην δή καὶ ἐκ ταύτης 156e

the "moment"

* See De Vogel, *Keerpunkt*, p. 150 f.; Burnet, *Gr. Phil.*, 264 f.; Cornford, *Plato and Parm.*, p. 115-135; J. Wahl, *Etude sur le Parm.*, p. 114-129. And for the next "hypotheses" the following pages in the same works.

τό τε κινούμενον μεταβάλλει ἐπὶ τὸ ἔσταναι καὶ τὸ ἔστος ἐπὶ τὸ κινεῖσθαι. — Κινδυνεύει.

The "transition" being not in time, this "timeless moment" has been rightly explained by Natorp and by N. Hartmann as the continuity of thinking itself^a.

I Ba

332—a. Pl., *Parm.* 157 b-c:

Oὐκοῦν ἐπείπερ ἄλλα τοῦ ἑνὸς ἔστιν, οὔτε τὸ ἐν ἔστι τάλλα· οὐ γὰρ ἀν ἄλλα τοῦ ἑνὸς ἦν. — Ὁρθῶς. — Οὐδὲ μὴν στέρεται γε παντάπασι τοῦ ἑνὸς τάλλα, ἄλλα μετέχει πη. — Πῆ δή; — "Οτι που τὰ ἄλλα τοῦ ἑνὸς μόρια ἔχοντα ἄλλα ἔστιν· εἰ γὰρ μόρια μὴ ἔχοι, παντελῶς ἀν ἐν εἴη. — Ὁρθῶς. — Μόρια δέ γε, φαμέν, τούτου ἔστιν δὲν δλον ἦ. — Φαμέν γάρ. — Ἀλλὰ μὴν τό γε δλον ἐν ἐκ πολλῶν ἀνάγκη εἶναι, οὐ ἔσται μόρια τὰ μόρια· ἔκαστον γάρ τῶν μορίων οὐ πολλῶν μόριον χρὴ εἶναι, ἄλλα δλου.

reality of the
"many"

b. Ib. 158 b-d:

'Επει δέ γε πλείω ἑνὸς ἔστι τά τε τοῦ ἑνὸς μορίου καὶ τὰ τοῦ ἑνὸς δλου μετέχοντα, οὐκ ἀνάγκη ἡδη πλήθει ἀπειρα εἶναι αὐτά γε ἐκεῖνα τὰ μεταλαμβάνοντα τοῦ ἑνὸς; — Πῶς; — "Ωδε Ἰδωμεν. "Αλλο τι οὐχ ἐν δντα οὐδὲ μετέχοντα τοῦ ἑνὸς τότε, δτε μεταλαμβάνει αὐτοῦ, μεταλαμβάνει; — Δῆλα δή. — Οὐκοῦν πλήθη δντα, ἐν οἷς τὸ ἐν οὐκ ἔνι; — Πλήθη μέντοι. — Τί οὖν; εἰ θέλοιμεν τῇ διανοίᾳ τῶν τοιούτων ἀφελεῖν ὡς οἷοι τέ ἐσμεν δτι δλγιστον, οὐκ ἀνάγκη καὶ τὸ ἀφαιρεθὲν ἐκεῖνο, εἰπερ τοῦ ἑνὸς μὴ μετέχοι, πλήθος εἶναι καὶ οὐχ ἐν; — "Ανάγκη. — Οὐκοῦν οὕτως ἀει σκοποῦντες αὐτὴν καθ' αὐτὴν τὴν ἐτέραν φύσιν τοῦ εἰδους δσον ἀν αὐτῆς ἀει δρῶμεν ἀπειρον ἔσται πλήθει; — Παντάπασι δ μὲν οὖν. — Καὶ μὴν ἐπειδάν γε ἐν ἔκαστον μόριον μόριον γένηται, πέρας ἡδη ἔχει πρὸς ἄλληλα καὶ πρὸς τὸ δλον, καὶ τὸ δλον πρὸς τὰ μόρια. — Κομιδῇ μὲν οὖν. — Τοῖς ἄλλοις δή τοῦ ἑνὸς συμβαίνει ἐκ μὲν τοῦ ἑνὸς καὶ ἐξ ἐσυτῶν κοινωνησάντων, ὡς ζοικεν, ἐτέρον τι γίγνεσθαι ἐν αὐτοῖς, δ δὴ πέρας παρέσχε πρὸς ἄλληλα· ή δὲ αὐτῶν φύσις καθ' ἐσυτὰ ἀπειρίαν. — Φαίνεται. — Οὕτω δὴ τὰ ἄλλα τοῦ ἑνὸς καὶ δλα καὶ κατὰ μόρια ἀπειρά τέ ἔστι καὶ πέρατος μετέχει. — Πάνυ γε.

II Aa 333—The formal refutation of Parmenides' thesis—the *being of non-being*—follows from the thesis of the third antinomy.

the ἐν μὴ δν
a positive
subject

a. Ib. 160 b-d:

Τίς οὖν ἀν εἴη αὐτη ἡ ὑπόθεσις, εἰ ἐν μὴ ἔστιν; ἀρά τι διαφέρει τῆσδε, εἰ μὴ ἐν μὴ ἔστιν; — Διαφέρει μέντοι. — Διαφέρει μόνον, ἡ καὶ πᾶν τούναντίον ἔστιν εἰπεῖν εἰ μὴ ἐν μὴ ἔστι τοῦ εἰ ἐν μὴ ἔστιν; — Πᾶν τούναντίον. — Τί δ' εἰ τις

^a Natorp, *Pl. Id.*, p. 263; N. Hartmann, *Platos Logik des Seins*, p. 351-360.

λέγοι εἰ μέγεθος μὴ ἔστιν η̄ σμικρότης μὴ ἔστιν η̄ ἄλλο τι τῶν τοιούτων, ἀρά
ἔφ̄ ἐκάστου ἀν δηλοῖ ὅτι ἔτερόν τι λέγοι τὸ μὴ ὄν; — Πάνυ γε. — Οὐκοῦν καὶ
νῦν δηλοῖ ὅτι ἔτερον λέγει τῶν ἄλλων τὸ μὴ ὄν, ὅταν εἴπῃ ἐν εἰ μὴ ἔστι, καὶ
ἴσμεν δὲ λέγει; — "Ισμεν. — Πρῶτον μὲν ἀρά γνωστόν τι λέγει, ἐπειτα ἔτερον
τῶν ἄλλων, ὅταν εἴπῃ ἐν, εἴτε τὸ εἰναι αὐτῷ προσθεῖς εἴτε τὸ μὴ εἰναι· οὐδὲν
<γάρ> ξῆτον γιγνώσκεται, τί τὸ λεγόμενον μὴ εἰναι, καὶ διὰ διάφορον τῶν
ἄλλων. "Η οὖ; — 'Ανάγκη. —

b. Ib. ιδο d⁴-ιδια²; ιδι a⁶⁻⁷; b⁴-e²:

determina-
tion of the
in μὴ ὄν

Πρῶτον μὲν οὖν αὐτῷ τοῦτο ὑπάρχειν δεῖ, ὡς ἔοικεν, εἰναι αὐτοῦ ἐπιστήμην,
η̄ μηδὲ διὰ λέγεται γιγνώσκεσθαι, ὅταν τις εἴπῃ ἐν εἰ μὴ ἔστιν. — 'Αληθῆ. —
Οὐκοῦν καὶ τὰ ἄλλα ἔτερα αὐτοῦ εἰναι, η̄ μηδὲ ἐκεῖνο ἔτερον τῶν ἄλλων λέ-
γεσθαι; — Πάνυ γε. — Καὶ ἔτεροιότης ἀρά ἔστιν αὐτῷ πρὸς τῇ ἐπιστήμῃ.
Οὐ γάρ τὴν τῶν ἄλλων ἔτεροιότητα λέγει, ὅταν τὸ ἐν ἔτερον τῶν ἄλλων λέγῃ, ιδοε
ἄλλα τὴν ἐκείνου. — Φαίνεται. — Καὶ μήν τοῦ γε ἐκείνου καὶ τοῦ τινὸς καὶ
τούτου καὶ τούτῳ καὶ τούτων καὶ πάντων τῶν τοιούτων μετέχει τὸ μὴ ὄν ἐν·
οὐ γάρ ἀν τὸ ἐν ἐλέγετο οὐδὲ ἀν τοῦ ἐνὸς ἔτερα, οὐδὲ ἐκείνων ἀν τι ξῆν οὐδὲ ἐκείνου,
οὐδὲ ἀν τι ἐλέγετο, εἰ μήτε τοῦ τινὸς αὐτῷ μετῆν μήτε τῶν ἄλλων τούτων. —
'Ορθῶς. — Εἰναι μὲν δὴ τῷ ἐνὶ οὐχ οἶον τε, εἴπερ γε μὴ ἔστι, μετέχειν δὲ
πολλῶν οὐδὲν κωλύει, ἀλλὰ καὶ ἀνάγκη, εἴπερ τό γε ἐν ἐκεῖνο καὶ μὴ ἄλλο μὴ ιδια
ἔστιν. —

Καὶ ἀνομοιότης ἀρά ἔστιν αὐτῷ πρὸς τὰ ἄλλα · τὰ γάρ ἄλλα τοῦ ἐνὸς
ἔτερα δῆτα ἔτεροῖα καὶ εἴη ἄν. — Ναί. —

Εἰ δὲ δὴ τῶν ἄλλων ἀνομοιότης ἔστιν αὐτῷ, ἀρά οὐκ ἀνάγκη ἔστιν αὐτοῦ ὄμοιό- b
τητα αὐτῷ εἰναι; — Πῶς; — Εἰ ἐνὸς ἀνομοιότης ἔστι τῷ ἐνὶ, οὐκ ἀν που περὶ^c
τοῦ τοιούτου ὁ λόγος εἴη οἷον τοῦ ἐνός, οὐδὲ ἀν η̄ ὑπόθεσις εἴη περὶ ἐνός, ἀλλὰ
περὶ ἄλλου η̄ ἐνός. — Πάνυ γε. — Οὐ δεῖ δέ γε. — Οὐ δῆτα. — Δεῖ ἀρά ὄμοιό-
τητα τῷ ἐνὶ αὐτοῦ ἔστιν εἰναι. — Δεῖ.

Καὶ μήν οὐδὲ αὖ ίσον γ' ἔστι τοῖς ἄλλοις · εἰ γάρ εἴη ίσον, εἴη τε ἀν ηδη καὶ
ὄμοιον ἀν εἴη αὐτοῖς κατὰ τὴν ίσότητα. Ταῦτα δ' ἀμφότερα ἀδύνατα, εἴπερ μὴ
ἔστιν ἐν. — 'Αδύνατα. — 'Επειδὴ δὲ οὐκ ἔστι τοῖς ἄλλοις ίσον, ἀρά οὐκ ἀνάγκη
καὶ τὰλλα ἐκείνων μὴ ίσα εἰναι; — 'Ανάγκη. — Τὰ δὲ μὴ ίσα οὐκ ἀνισα; —
Ναί. — Τὰ δὲ ἀνισα οὐ τῷ ἀνίσῳ ἀνισα; — Πῶς δ' οὖ; — Καὶ ἀνισότητος δὴ
μετέχει τὸ ἐν, πρὸς η̄ τὰλλα αὐτῷ ἔστιν ἀνισα; — Μετέχει. — 'Αλλὰ μέντοι d
ἀνισότητός γε ἔστι μέγεθος τε καὶ σμικρότης. — "Εστι γάρ. — "Εστιν ἀρά
καὶ μέγεθος τε καὶ σμικρότης τῷ τοιούτῳ ἐνὶ; — Κινδυνεύει. — Μέγεθος μήν
καὶ σμικρότης ἀεὶ ἀφέστατον ἀλλήλοιν. — Πάνυ γε. — Μεταξὺ ἀρά τι αὐτοῖν
ἀεὶ ἔστιν. — "Εστιν. — "Εχεις οὖν τι ἄλλο εἰπεῖν μεταξὺ αὐτοῖν η̄ ίσότητα;
— Οὐκ, ἀλλὰ τοῦτο. — "Οτῷ ἀρά ἔστι μέγεθος καὶ σμικρότης, ἔστι καὶ ίσότης

ε αὐτῷ μεταξὺ τούτοιν οὖσα. — Φαίνεται. — Τῷ δὴ ἐνὶ μὴ ὄντι, ὡς ἔοικε, καὶ
ἰσότητος ἀν μετείη καὶ μεγέθους καὶ σμικρότητος. — Ἔοικεν.

the one non-being is

c. Ib. 161 e³-162 b⁸:

Καὶ μὴν καὶ οὐσίας γε δεῖ αὐτὸ μετέχειν πῃ. — Πῶς δή; — "Εχειν αὐτὸ δεῖ οὗτως ὡς λέγομεν · εἰ γάρ μὴ οὔτως ἔχει, οὐκ ἀν ἀληθῆ λέγοιμεν ἡμεῖς λέγοντες τὸ ἐν μὴ εἶναι · εἰ δὲ ἀληθῆ, δῆλον δτι ὄντα αὐτὰ λέγομεν. "Η οὐχ οὔτως; — Οὔτω μὲν οὖν. — 'Επειδὴ δέ φαμεν ἀληθῆ λέγειν, ἀνάγκη ἡμῖν φάναι καὶ ὄντα λέγειν. — 'Ανάγκη. — "Εστιν ἄρα, ὡς ἔοικε, τὸ ἐν οὐκ ὄν · εἰ γάρ μὴ ἔσται μὴ ὄν, ἄλλα πῃ τοῦ εἶναι ἀνήσει πρὸς τὸ μὴ εἶναι, εὐθύνεις ἔσται ὄν. — Παντάπασι μὲν οὖν. — Δεῖς ἄρα αὐτὸ δεσμὸν ἔχειν τοῦ μὴ εἶναι τὸ εἶναι μὴ ὄν, εἰ μέλλει μὴ εἶναι, ὅμοιως ὥσπερ τὸ ὄν τὸ μὴ ὄν ἔχειν μὴ εἶναι, ἵνα τελέως αὐτὸ εἶναι ή · οὔτως γάρ ἀν τὸ τὸ ὄν μάλιστ' ἀν εἴη καὶ τὸ μὴ ὄν οὐκ ἀν εἴη, μετέχοντα τὸ μὲν ὄν οὐσίας τοῦ εἶναι ὄν, μὴ οὐσίας δὲ τοῦ εἶναι μὴ ὄν, εἰ μέλλει

b τελέως εἶναι, τὸ δὲ μὴ ὄν μὴ οὐσίας μὲν τοῦ μὴ εἶναι μὴ ὄν, οὐσίας δὲ τοῦ εἶναι μὴ ὄν, εἰ καὶ τὸ μὴ ὄν αὐτὸ τελέως μὴ ἔσται. — 'Αληθέστατα. — Οὐκοῦν ἐπείπερ τῷ τε ὄντι τοῦ μὴ εἶναι καὶ τῷ μὴ ὄντι τοῦ εἶναι μέτεστι, καὶ τῷ ἐνὶ, ἐπειδὴ οὐκ ἔστι, τοῦ εἶναι ἀνάγκη μετεῖναι εἰς τὸ μὴ εἶναι. — 'Ανάγκη. — Καὶ οὐσία δὴ φαίνεται τῷ ἐνὶ, εἰ μὴ ἔστιν. — Φαίνεται. — Καὶ μὴ οὐσία ἄρα, εἰπερ μὴ ἔστιν. — Πῶς δ' οὐ;

II Ba 334—The consequences of the negative hypothesis for the "other things", the μὴ ὄν being taken in the relative sense. Pl. here is speaking clearly of phenomenal being.

Ib. 164 b-165 c:

"Ἄλλα μέν που δεῖ αὐτὰ εἶναι · εἰ γάρ μηδὲ ἄλλα ἔστιν, οὐκ ἀν περὶ τῶν ἄλλων λέγοιτο. — Οὔτω. — Εἰ δὲ περὶ τῶν ἄλλων ὁ λόγος, τά γε ἄλλα ἔτερά ἔστιν. "Η οὐκ ἐπὶ τῷ αὐτῷ καλεῖς τό τε ἄλλο καὶ τὸ ἔτερον; —

164c "Ἐγωγε. — "Ἐτερον δέ γέ πού φαμεν τὸ ἔτερον εἶναι ἔτέρου, καὶ τὸ ἄλλο δὴ ἄλλο εἶναι ἄλλου; — Ναί. — Καὶ τοῖς ἄλλοις ἄρα, εἰ μέλλει ἄλλα εἶναι, ἔστι τι οὐ ἄλλα ἔσται. — 'Ανάγκη. — Τί δὴ οὖν ἀν εἴη; τοῦ μὲν γάρ ἐνὸς οὐκ ἔσται ἄλλα, μὴ ὄντος γε. — Οὐ γάρ. — 'Αλλήλων ἄρα ἔστι · τοῦτο γάρ αὐτοῖς ἔτι λείπεται, η μηδενὸς εἶναι ἄλλοις. — 'Ορθῶς. — Κατὰ πλήθη ἄρα ἔκαστα

a description of phenomenal being
ἄλλήλων ἄλλα ἔστι · κατὰ ἐν γάρ οὐκ ἀν οἴλα τε εἴη, μὴ ὄντος ἐνὸς. 'Αλλ' ἔκαστος, ὡς ἔοικεν, ὁ ὅγκος αὐτῶν ἀπειρός ἔστι πλήθει, καν τὸ σμικρότατον δοκοῦν εἶναι λάβῃ τις, ὥσπερ δηρ ἐν ὑπνῳ φαίνεται ἔξαιρηνς ἀντὶ ἐνὸς δόξαντος εἶναι πολλὰ καὶ ἀντὶ σμικροτάτου παυμέγεθες πρὸς τὰ κερματίζόμενα ἐξ αὐτοῦ. — 'Ορθότατα. — Τοιούτων δὴ ὅγκων ἄλλα ἄλλήλων ἀν εἴη τέλλα, εἰ ἐνὸς μὴ ὄντος ἄλλα ἔστιν. — Κομιδῇ μὲν οὖν. — Οὐκοῦν πολλοὶ δῆκοι

ἔσονται, εἰς ἔκαστος φαινόμενος, ὃν δὲ οὐ, εἴπερ ἐν μὴ ἔσται; — Οὔτω. — Καὶ ἀριθμὸς δὲ εἶναι αὐτῶν δόξει, εἴπερ καὶ ἐν ἔκαστον, πολλῶν ὄντων. — e Πάνυ γε. — Καὶ τὰ μὲν δὴ ἄρτια, τὰ δὲ περιττά ἐν αὐτοῖς ὄντα οὐκ ἀληθῶς φαίνεται, εἴπερ ἐν μὴ ἔσται. — Οὐ γάρ οὖν. — Καὶ μήν καὶ σμικρότατόν γε, φαμέν, δόξει ἐν αὐτοῖς ἐνεῖναι· φαίνεται δὲ τοῦτο πολλὰ καὶ μεγάλα πρὸς ἔκαστον τῶν πολλῶν ὡς σμικρῶν ὄντων. — Πῶς δ' οὐ; — Καὶ ἵσος μὴν τοῖς 165a πολλοῖς καὶ σμικροῖς ἔκαστος ὅγκος δοξασθήσεται εἶναι· οὐ γάρ ἂν μετέβαινεν ἐκ μείζονος εἰς ἔλαττον φαινόμενος, πρὶν εἰς τὸ μεταξὺ δόξειεν ἐλθεῖν, τοῦτο δὲ εἴη ἂν φάντασμα ἴσοτητος. — Εἰκός. — Οὐκοῦν καὶ πρὸς ἄλλον ὅγκον πέρας ἔχων, αὐτός γε πρὸς αὐτὸν οὔτε ἀρχὴν οὔτε πέρας οὔτε μέσον ἔχων; — Πῆ δή; — "Οτι δεὶς αὐτῶν ὅταν τίς τι λάβῃ τῇ διανοίᾳ ὡς τι τούτων ὅν, πρό τε τῆς ἀρχῆς ἄλλη δεὶς φαίνεται ἀρχή, μετά τε τὴν τελευτὴν ἑτέρα ὑπολειπομένη b τελευτή, ἐν τῷ μέσῳ ἄλλα μεσαίτερα τοῦ μέσου, σμικρότερα δέ, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἐνὸς αὐτῶν ἔκαστου λαμβάνεσθαι, ἀτε οὐκ ὄντος τοῦ ἐνός." — Ἀληθέστατα. — Θρύπτεσθαι δὴ οἷμαι κερματιζόμενον ἀνάγκη πᾶν τὸ ὅν, δὲ ἂν τις λάβῃ τῇ διανοίᾳ· ὅγκος γάρ που ἀνεὶς ἐνὸς δεὶς λαμβάνοιτ' ἄν. — Πάνυ μὲν οὖν. — Οὐκοῦν τό γε τοιοῦτον πόρρωθεν μὲν ὀρῶντι καὶ ἀμπλὺ ἐν φαίνεσθαι ἀνάγκη, ἐγγύθεν δὲ καὶ δέξιον νοοῦντι πλήθει ἀπειρον ἐν ἔκαστον c φανῆναι, εἴπερ στέρεται τοῦ ἐνὸς μὴ ὄντος; — Ἀναγκαιότατον μὲν οὖν.

335—The antitheses, II Ab and Bb, by taking the non-being of the one in the absolute sense, mark frontier-positions of thinking, as a counterpart to I Ab.

the anti-
theses

II Bb

The ἄλλα being neither ἐν nor πολλά (for this presupposes the one) nor *seeming* such (because they have not the least communion with μὴ ὄντα), nothing can be predicated nor believed of it.

Οὐκοῦν καὶ συλλήβδην εἰ εἴποιμεν, ἐν εἰ μὴ ἔστιν, οὐδέν ἔστιν, ὀρθῶς ἀν εἴποιμεν; — Παντάπασι μὲν οὖν.

336—The dialogue ends rather abruptly. Plato leaves it to the reader to draw conclusions his conclusions. J. Wahl in his *Etude sur le Parm.* p. 200, adding a slight correction to the conclusions of A. Diès and L. Robin—the last having said “que l’éléatisme est trop étroit et la théorie des Idées trop vague”—formulates them as follows: “— nous préférerions dire: “que l’éléatisme et la théorie des idées sont tous deux trop étroits” et insister sur la place de ce que nous appellerions volontiers l’héraclitéisme des idées dans le platonisme futur, réglé d’ailleurs par les nombres.”

F. M. Cornford (in *Pl. and Parm.* p. 245): “It must not be overlooked that, particularly in *Hyp.* II, he has restored, in a modified form, the Pythagorean “evolution” from the One, through the Union of Limit and Unlimited in numbers

and geometrical figures, to sensible things with their limiting form and unlimited matter. He has thus laid down, in outline, the foundations of the ontology which underlies all the later dialogues. Also he has indicated what he will, or what he will not, accept from his great forerunner, Parmenides."

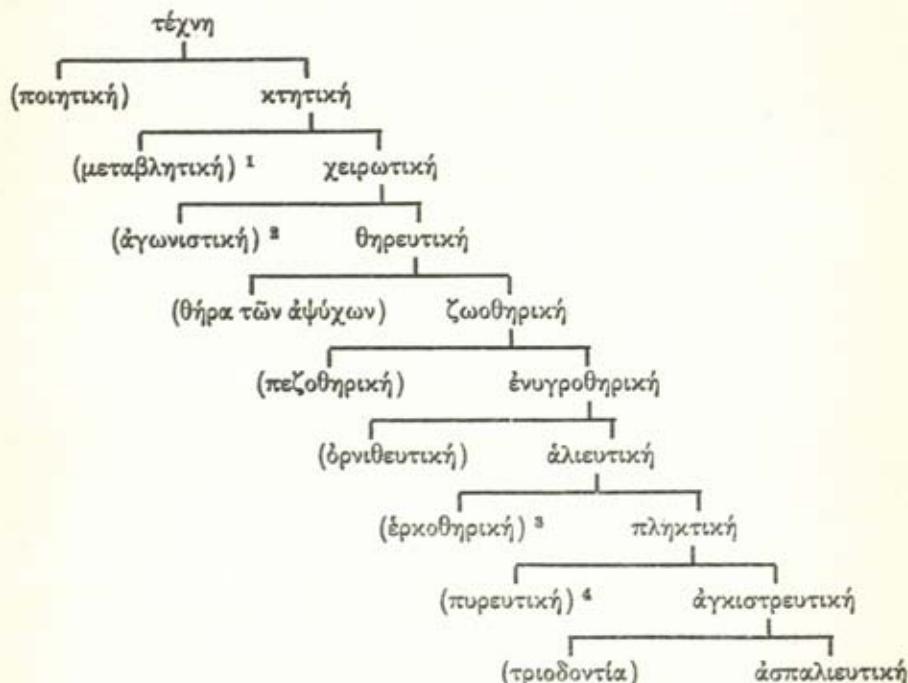
See also the excellent pages of L. Robin, *Platon*, 137-140; and my work, *Keerpunt*, 160-162.

A neoplatonic interpretation is given by M. Wundt, *Platons Parm.*, Stuttgart-Berlin 1935 *; a mathematical approach by A. Speiser, *Ein Parmenideskommentar*, Leipzig 1937.

8—THE LATER PLATONISM: SOPH., POLIT., PHIL., TIM.

*diaeresis.
the art of
angling*

337—An example of determining a notion by diaeresis. The art of angling (*ἀσπαλιευτική*). Pl., *Soph.* 219 a-221 c.



¹ μεταβλητική - by barter; χειρωτική - by subduing.

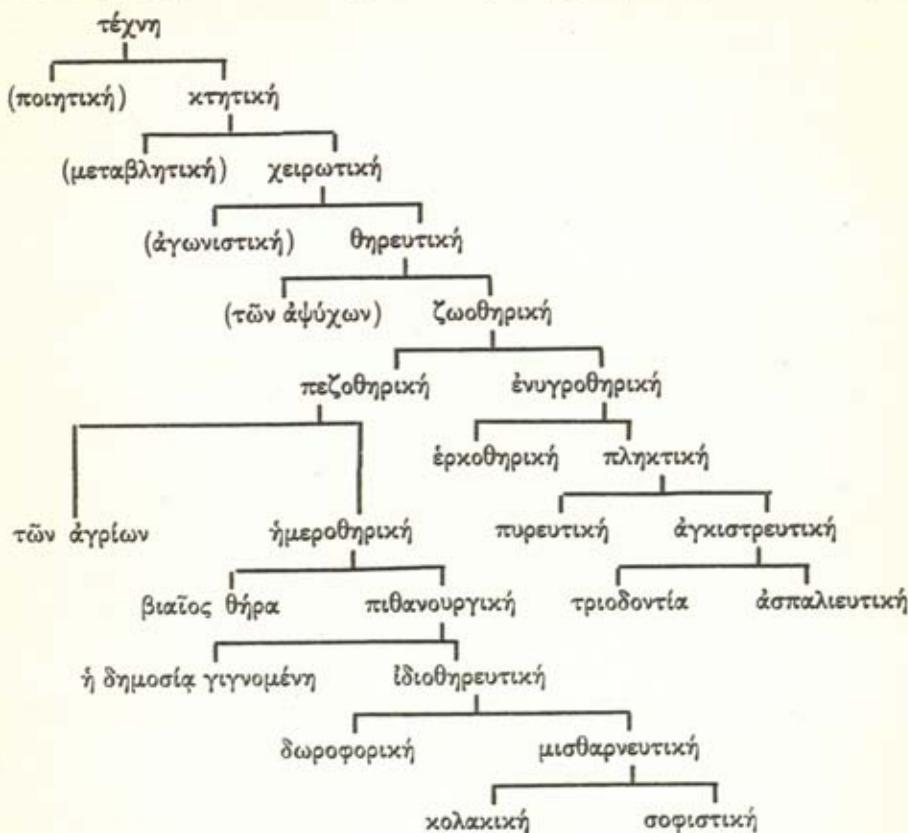
² ἀγωνιστική - by combat; θηρευτική - by hunting.

³ ἔρκοθηρική - with nets; πληκτική - by spearing.

⁴ πυρευτική - by torchlight; ἀγκιστρευτική - with hooks.

* A critical review of it is given by me in *Keerpunt*, p. 250-258.

338—The same method applied to sophistry (*σοφιστική*) Ib., 221 c-223 b. sophistry



Thus the sophist turns out to be a *man-hunter, eager for gain*. Three other schemes of division follow. In a fifth scheme Pl. starts from the view that the sophist is *ἀντιλογικός*. However, as it is impossible to contradict in all things on the ground of knowledge, an *apparent* knowledge must be admitted. Therefore Pl. starts from the notion of *μωλυτική*. And this notion presupposes non-being. Hence the question of the possibility of the being of non-being.

Now as a simple fact this follows from the existence of lying and deceit. Thus, not so much the *being* of non-being is the problem of this dialogue, as—much more—the *determination* of the *μὴ ὄν*.

339—We saw that Pl., in his discussion with the εἰδῶν φίλοι (see our nr. 315c), came to the conclusion that “the perfectly real” (*παντελῶς ὄν*) must have movement and life, soul and understanding, and therefore that *κίνησις* must belong to the realm of being. But *στάσις* also must belong to it, thinking being impossible without identity. So being turns out to be both *ἀκίνητα καὶ κεκινημένα*.

δν must be
assumed as a
third kind
next to mo-
tion and rest

250b

a. Ib. 250 a-c:

ΕΕ. Εἰεν δή, κίνησιν καὶ στάσιν ἄρ' οὐκ ἐναντιώτατα λέγει; ἀλλήλοις;

ΘΕΑΙ. Πῶς γάρ οὖ;

ΕΕ. Καὶ μὴν εἰναι γε ὅμοιως φῆς ἀμφότερα αὐτὰ καὶ ἐκάτερον;

ΘΕΑΙ. Φημὶ γάρ οὖν.

ΕΕ. Ἐρα κινεῖσθαι λέγων ἀμφότερα καὶ ἐκάτερον, ὅταν εἰναι συγχωρῆς;

ΘΕΑΙ. Οὐδαμῶς.

ΕΕ. Ἀλλ' ἔσταναι σημαίνεις λέγων αὐτὰ ἀμφότερα εἰναι;

ΘΕΑΙ. Καὶ πῶς;

ΕΕ. Τρίτον ἄρα τι παρὰ ταῦτα τὸ δν ἐν τῇ ψυχῇ τιθεῖς, ὡς ὑπ' ἔκεινου τὴν τε στάσιν καὶ τὴν κίνησιν περιεχομένην, συλλαβὼν καὶ ἀπιδὼν αὐτῶν πρὸς τὴν τῆς οὐσίας κοινωνίαν, οὗτως εἰναι προσεῖπας ἀμφότερα;

c ΘΕΑΙ. Κινδυνεύομεν ὡς ἀληθῶς τρίτον ἀπομαντεύεσθαι τι τὸ δν, ὅταν κίνησιν καὶ στάσιν εἰναι λέγωμεν.

ΕΕ. Οὐκ ἄρα κίνησις καὶ στάσις ἔστι συναμφότερον τὸ δν ἀλλ' ἔτερον δή τι τούτων.

ΘΕΑΙ. Εοικεν.

ΕΕ. Κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν ἄρα τὸ δν οὔτε ἔστηκεν οὔτε κινεῖται.

ΘΕΑΙ. Σχεδόν.

how then to
define being?

b. Ib. 250 c-d:

ΕΕ. Ποῖ δὴ χρὴ τὴν διάνοιαν ἔτι τρέπειν τὸν βουλόμενον ἐναργές τι περὶ αὐτοῦ παρ' ἔαυτῷ βεβαιώσασθαι;

ΘΕΑΙ. Ποῖ γάρ;

250d ΕΕ. Οἴμαι μὲν οὐδαμόσε εἴτι ῥάδιον. εἰ γάρ τι μὴ κινεῖται, πῶς οὐχ ἔστηκεν;

ἡ τὸ μηδαμῶς ἔστος πῶς οὐκ αὖ κινεῖται; τὸ δὲ δν ἡμῖν νῦν ἐκτὸς τούτων ἀμφοτέρων ἀναπέφανται. Ἡ δυνατὸν οὖν τοῦτο;

ΘΕΑΙ. Πάντων μὲν οὖν ἀδυνατώτατον.

the κοινωνία
τῶν γενῶν

340—Pl. now turns off in another direction. In which sense may we call a thing by many names? (251a) The view of those who deny the possibility of predication is rejected by him as a naïvety (see our nr. 252b). To all who ever spoke about being he then puts the following question.

three
possibilities

a. Ib. 251 d-e:

Πότερον μήτε τὴν οὐσίαν κινήσει καὶ στάσει προσάπτωμεν μήτε ἄλλῳ μηδὲν μηδενί, ἀλλ' ὡς ἀμεικτα δυτα καὶ ἀδύνατον μεταλαμβάνειν ἀλλήλων οὗτως αὐτὰ ἐν τοῖς παρ' ἡμῖν λόγοις τιθῶμεν; ἡ πάντα εἰς ταῦτὸν συναγάγωμεν

ώς δυνατά ἐπικοινωνεῖν ἄλλήλοις; η τὰ μὲν, τὰ δὲ μή; τούτων, δι Θεαίτητε,
τί ποτ' ἂν αὐτοὺς προαιρεῖσθαι φήσομεν;

In the first case being could neither move nor be at rest, and those
who choose for this possibility can on no account explain the world.
Moreover they needs must contradict themselves.

1. *no
κοινωνία
at all*

b. Ib. 252 c-d:

ΣΕ. Τῷ τε „εἰναὶ” που περὶ πάντα ἀναγκάζονται χρῆσθαι καὶ τῷ „χωρὶς”
καὶ τῷ „τῶν ἄλλων” καὶ τῷ „καθ’ αὐτὸν” καὶ μυρίοις ἑτέροις, διν ἀκρατεῖς
ὄντες εἰργεσθαι καὶ μὴ συνάπτειν ἐν τοῖς λόγοις οὐκ ἄλλων δέονται τῶν ἔξε-
λεγέντων, ἀλλὰ τὸ λεγόμενον οἶκοθεν τὸν πολέμιον καὶ ἐναντιωσόμενον
ἔχοντες, ἐντὸς ὑποφθεγγόμενον ὡσπερ τὸν ἄτοπον Εὔρυκλέα¹ περιφέροντες
ἀεὶ πορεύονται.

ΘΕΑΙ. Κομιδῇ λέγεις ὅμοιόν τε καὶ ἀληθές.

c. Ib. 252 d:

2. *κοινωνία
of all with
all*

ΣΕ. Τί δ’, ἂν πάντα ἄλλήλοις ἔῶμεν δύναμιν ἔχειν ἐπικοινωνίας;

ΘΕΑΙ. Τοῦτο μὲν οἶστος τε κάγὼ διαλύειν.

ΣΕ. Πῶς;

ΘΕΑΙ. “Οτι κίνησίς τε αὐτὴ παντάπασιν ἵσταιται” ἀν καὶ στάσις αὖ πάλιν
αὐτὴ κινοῖτο, εἰπερ ἐπιγιγνοίσθην ἐπ’ ἄλλήλοιν.

ΣΕ. Ἀλλὰ μήν τοῦτο γέ που ταῖς μεγίσταις ἀνάγκαις ἀδύνατον, κίνησίν
τε ἵστασθαι καὶ στάσιν κινεῖσθαι;

ΘΕΑΙ. Πῶς γάρ οὖ;

ΣΕ. Τὸ τρίτον δὴ μόνον λοιπόν.

ΘΕΑΙ. Ναί.

d. Ib. 252 e⁹-253 a³; 253 a⁸-e³:

3. *of some
with some
others*

ΣΕ. “Οτε δὴ τὰ μὲν ἔθέλει τοῦτο δρᾶν, τὰ δὲ οὖ, σχεδὸν οἷον τὰ γράμματα
πεπονθότες” ἀν εἴη, καὶ γάρ ἐκείνων τὰ μὲν ἀναρμοστεῖ που πρὸς ἄλληλα, τὰ δὲ
συναρμόττει.

ΘΕΑΙ. Πῶς δὲ οὖ; —

ΣΕ. Πᾶς οὖν οἰδεν ὁποῖα ὁποίοις δυνατὰ κοινωνεῖν, η τέχνης δεῖ τῷ 253a
μέλλοντι δρᾶν ίκανῶς αὐτό;

ΘΕΑΙ. Τέχνης.

ΣΕ. Ποίας;

ΘΕΑΙ. Τῆς γραμματικῆς.

¹ Εύρυκλέα - Eurycles was a ventriloquist (see Aristoph., *Wasps* 1017-1020).

b ΕΕ. Τί δέ; περὶ τοὺς τῶν δέξεων καὶ βαρέων φθόγγους ἀρ' οὐχ οὔτως; ὁ μὲν τοὺς συγκεραννυμένους τε καὶ μὴ τέχνην ἔχων γιγνώσκειν μουσικός, ὁ δὲ μὴ συνιεῖς ἀμουσος;

ΘΕΑΙ. Οὔτως.

ΕΕ. Καὶ κατὰ τῶν ἄλλων δὴ τεχνῶν καὶ ἀτεχνιῶν τοιαῦτα εὑρήσομεν ἔτερα.
ΘΕΑΙ. Πῶς δ' οὕ;

ΕΕ. Τί δ'; ἐπειδὴ καὶ τὰ γένη πρὸς ἄλληλα κατὰ ταύτα μείζεως ἔχειν ὡμολογήκαμεν, ἀρ' οὐ μετ' ἐπιστήμης τινὸς ἀναγκαῖον διὰ τῶν λόγων πορεύεσθαι τὸν ὄρθως μέλλοντα δεῖξειν ποῖα ποίοις συμφωνεῖ τῶν γενῶν καὶ ποῖα ἄλληλα
c οὐ δέχεται; καὶ δὴ καὶ διὰ πάντων εἰ συνέχοντ' ἄπτ' αὐτὸν ἔστιν, ὥστε συμμείγνυσθαι δυνατὰ εἰναι, καὶ πάλιν ἐν ταῖς διαιρέσεσιν, εἰ δι' ὅλων ἔτερα τῆς διαιρέσεως αἴτια;

ΘΕΑΙ. Πῶς γάρ οὐκ ἐπιστήμης δεῖ, καὶ σχεδόν γε ἵσως τῆς μεγίστης;

a new definition of philosophy ΕΕ. Τίν' οὖν αὐτὸν νῦν προσεροῦμεν, ὡς Θεαίτητε, ταύτην; ἢ πρὸς Διὸς ἔλα-
θομεν εἰς τὴν τῶν ἐλευθέρων ἐμπεσόντες ἐπιστήμην¹, καὶ κινδυνεύομεν ζη-
τοῦντες τὸν σοφιστὴν πρότερον ἀνημρηκέναι τὸν φιλόσοφον;

ΘΕΑΙ. Πῶς λέγεις;

d ΕΕ. Τὸ κατὰ γένη διαιρεῖσθαι καὶ μήτε ταύτὸν εἶδος ἔτερον ἡγήσασθαι μήτε ἔτερον δὲ ταύτὸν μῶν οὐ τῆς διαιλεκτικῆς φήσομεν ἐπιστήμης εἰναι;

ΘΕΑΙ. Ναί, φήσομεν.

ΕΕ. Οὐκοῦν δ γε τοῦτο δυνατὸς δρᾶν μίαν ίδεαν διὰ πολλῶν, ἐνὸς ἔκαστου κειμένου χωρίς, πάντῃ διατεταμένην ἴκανῶς διαισθάνεται, καὶ πολλὰς ἔτερας ἄλλήλων ὑπὸ μιᾶς ἔξιθεν περιεχομένας, καὶ μίαν αὖ δι' ὅλων πολλῶν ἐν ἐν συνημμένην, καὶ πολλὰς χωρίς πάντῃ διωρισμένας· τοῦτο δέ ἔστιν, ἢ τε κοινω-
e νεῖν ἔκαστα δύναται καὶ διπη μή, διακρίνειν κατὰ γένος ἐπίστασθαι.

ΘΕΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.

the five most important "kinds" 341—Ib. 254 d-255 e:

ΕΕ. Μέγιστα μὴν τῶν γενῶν δὲ νυνδὴ διῆμεν τό τε ὃν αὐτὸν καὶ στάσις καὶ κίνησις.

ΘΕΑΙ. Πολύ γε.

ΕΕ. Καὶ μὴν τώ γε δύο φαμὲν αὐτοῖν ἀμείκτω πρὸς ἄλλήλω.

ΘΕΑΙ. Σφόδρα γε.

ΕΕ. Τὸ δέ γε ὃν μεικτὸν ἀμφοῦν· ἔστὸν γάρ ἀμφω που.

ΘΕΑΙ. Πῶς δ' οὕ;

ΕΕ. Τρία δὴ γίγνεται ταῦτα.

ΘΕΑΙ. Τί μήν;

¹ εἰς τὴν — ἐπιστήμην - see *Theast.* 175de (our nr. 301).

ΣΕ. Ούκοῦν αὐτῶν ἔκαστον τοῖν μὲν δυοῖν ἔτερόν ἐστιν, αὐτὸ δέ ἔχωντῷ ταῦτόν.

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΣΕ. Τί ποτ' αὖ νῦν οὕτως εἰρήκαμεν τό τε ταῦτὸν καὶ θάτερον; πότερα δύο γένη τινὲ αὐτώ, τῶν μὲν τριῶν ἄλλω, συμμειγνυμένω μὴν ἔκεινοις ἔξ ἀνάγκης ἀει, καὶ περὶ πέντε ἀλλ' οὐ περὶ τριῶν ὡς διντῶν αὐτῶν σκεπτέον, ἢ τό τε ταῦτὸν τοῦτο καὶ θάτερον ὡς ἔκεινων τι προσαγορεύοντες λανθάνομεν ἡμᾶς 255a αὐτούς;

ΘΕΑΙ. Ἰσως.

ΣΕ. Ἀλλ' οὐ τι μὴν κίνησίς γε καὶ στάσις οὕθ' ἔτερον οὔτε ταῦτόν ἐστι.

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΣΕ. "Οτιπερ ἂν κοινῇ προσείπωμεν κίνησιν καὶ στάσιν, τοῦτο οὐδέτερον αὐτοῖν οἶλον τε εἶναι.

ΘΕΑΙ. Τί δή;

ΣΕ. Κίνησίς τε στήσεται καὶ στάσις αὖ κινηθήσεται· περὶ γάρ ἀμφότερα θάτερον ὅποτερονοῦν γιγνόμενον αὐτοῖν ἀναγκάσει μεταβάλλειν αὖ θάτερον ἐπὶ τούναντίον τῆς αὐτοῦ φύσεως, ἅτε μετασχόν τοῦ ἐναντίου.

b

ΘΕΑΙ. Κομιδῇ γε.

ΣΕ. Μετέχετον μὴν ἀμφω ταῦτον καὶ θατέρου.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΕ. Μὴ τοίνυν λέγωμεν κίνησίν γ' εἶναι ταῦτὸν ἢ θάτερον, μηδὲ αὖ στάσιν.

ΘΕΑΙ. Μὴ γάρ.

ΣΕ. Ἀλλ' ἄρα τὸ ὃν καὶ τὸ ταῦτὸν ὡς ἐν τι διανοητέον ἡμῖν;

ΘΕΑΙ. Ἰσως.

ΣΕ. Ἀλλ' εἰ τὸ ὃν καὶ τὸ ταῦτὸν μηδὲν διάφορον σημαίνετον, κίνησιν αὖ πάλιν καὶ στάσιν ἀμφότερα εἶναι λέγοντες ἀμφότερα οὕτως αὐτὰ ταῦτὸν ὡς διντα προσεροῦμεν.

c

ΘΕΑΙ. Ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε ἀδύνατον.

ΣΕ. Ἀδύνατον ἄρα ταῦτὸν καὶ τὸ ὃν ἐν εἶναι.

ΘΕΑΙ. Σχεδόν.

ΣΕ. Τέταρτον δὴ πρὸς τοῖς τρισὶν εἰδεσιν εἶδος τὸ ταῦτὸν τιθῶμεν;

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΕ. Τί δέ; τὸ θάτερον ἄρα ἡμῖν λεκτέον πέμπτον; ἢ τοῦτο καὶ τὸ ὃν ὡς δύ' ἀττα ὀνόματα ἐφ' ἐνὶ γένει διανοεῖσθαι δεῖ;

ΘΕΑΙ. Τάχ' ἀν.

ΣΕ. Ἀλλ' οἷμαί σε συγγωρεῖν τῶν διντῶν τὰ μὲν αὐτὰ καθ' αὐτά, τὰ δὲ πρὸς ἄλλα ἀει λέγεσθαι.

ΘΕΑΙ. Τί δέ οὖ;

ΣΕ. Τὸ δέ γ' ἔτερον ἀει πρὸς ἔτερον· ἢ γάρ;

d

ΘΕΑΙ. Οὕτως.

ΣΕ. Οὐκ ἄν, εἰ γε τὸ ὃν καὶ τὸ θάτερον μὴ πάμπολι μισθερέτην · ἀλλ' εἴπερ θάτερον ἀμφοῖν μετεῖχε τοῖν εἰδοῖν ὥσπερ τὸ ὃν, ἦν ἄν ποτέ τι καὶ τῶν ἔτερων ἔτερον οὐ πρὸς ἔτερον · νῦν δὲ ἀτεχνῶς ἡμῖν διτιπερ ἄν ἔτερον ἦ, συμβέβηκεν ἐξ ἀνάγκης ἔτερου τοῦτο αὐτὸς περ ἐστὶν εἶναι.

ΘΕΑΙ. Λέγεις καθάπερ ἔχει.

ΣΕ. Πέμπτον δὴ τὴν θατέρου φύσιν λεκτέον ἐν τοῖς εἰδεσιν οὖσαν, ἐν οἷς ε προαιρούμεθα.

ΘΕΑΙ. Ναί.

ΣΕ. Καὶ διὰ πάντων γε αὐτὴν αὐτῶν φήσομεν εἶναι διεληλυθῆναν · ἐν ἔκαστον γάρ ἔτερον εἶναι τῶν ἄλλων οὐ διὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν, ἀλλὰ διὰ τὸ μετέχειν τῆς ἰδέας τῆς θατέρου.

ΘΕΑΙ. Κομιδῇ μὲν οὖν.

the μὴ ὃν
defined as
ἔτερον

342—Ib. 256 d-257 b; 257 c-258 e:

ΣΕ. 'Αδεῶς ἄρα τὴν κίνησιν ἔτερον εἶναι τοῦ ὄντος διαμαχόμενοι λέγομεν;
ΘΕΑΙ. 'Αδεέστατα μὲν οὖν.

ΣΕ. Οὐκοῦν δὴ σαφῶς ἡ κίνησις ὄντως οὐκ ὃν ἐστι καὶ ὃν, ἐπείπερ τοῦ ὄντος μετέχει;

ΘΕΑΙ. Σαφέστατά γε.

ΣΕ. "Εστιν ἄρα ἐξ ἀνάγκης τὸ μὴ ὃν ἐπὶ τε κινήσεως εἶναι καὶ κατὰ πάντα τὰ γένη¹. Κατὰ πάντα γάρ ἡ θατέρου φύσις ἔτερον ἀπεργαζομένη τοῦ ὄντος ἔκαστον οὐκ ὃν ποιεῖ, καὶ σύμπαντα δὴ κατὰ ταῦτα οὔτως οὐκ ὄντα ὄρθως ἐροῦμεν, καὶ πάλιν, ὅτι μετέχει τοῦ ὄντος, εἶναι τε καὶ ὄντα.

ΘΕΑΙ. Κινδυνεύει.

ΣΕ. Περὶ ἔκαστον ἄρα τῶν εἰδῶν πολὺ μὲν ἐστι τὸ ὃν, ἀπειρον δὲ πλήθει τὸ μὴ ὃν.

ΘΕΑΙ. "Εοικεν.

257a ΣΕ. Οὐκοῦν καὶ τὸ ὃν αὐτὸς τῶν ἄλλων ἔτερον εἶναι λεκτέον.

ΘΕΑΙ. 'Ανάγκη.

ΣΕ. Καὶ τὸ ὃν ἄρ' ἡμῖν, δισπάρερ ἐστι τὰ ἄλλα, κατὰ τοσαῦτα οὐκ ἐστιν · ἐκεῖνα γάρ οὐκ ὃν ἐν μὲν αὐτῷ ἐστιν, ἀπέραντα δὲ τὸν ἀριθμὸν τάλλα οὐκ ἐστιν αὖ.

ΘΕΑΙ. Σχεδὸν οὔτως.

ΣΕ. Οὐκοῦν δὴ καὶ ταῦτα οὐ δυσχεραντέον, ἐπείπερ ἔχει κοινωνίαν ἀλλήλοις ἡ τῶν γενῶν φύσις. Εἰ δέ τις ταῦτα μὴ συγχωρεῖ, πείσας ἡμῶν τοὺς ἐμπροσθεν λόγους οὔτω πειθέτω τὰ μετὰ ταῦτα.

¹ "Εστιν ἄρα ἐξ ἀνάγκης — κατὰ πάντα τὰ γένη — "Thus non-being needs must be (exist), not only in the case of motion but of all the other kinds".

ΘΕΑΙ. Δικαιότατα είρηχας.

ΣΕ. "Ιδωμεν δὴ καὶ τόδε.

b

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΣΕ. 'Οπόταν τὸ μὴ δὲ λέγωμεν, ως ἔοικεν, οὐκ ἐναντίον τι λέγομεν τοῦ δοῦτος ἀλλ' ἔτερον μόνον. —

ΣΕ. Τόδε δὲ διανοηθῶμεν, εἰ καὶ σοὶ συνδοκεῖ.

c

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

ΣΕ. 'Η θατέρου μοι φύσις φαίνεται κατακεκερματίσθαι καθάπερ ἐπιστήμη.

ΘΕΑΙ. Πῶς;

ΣΕ. Μία μὲν ἔστι που καὶ ἔκεινη, τὸ δὲ ἐπὶ τῷ γιγνόμενον μέρος αὐτῆς ἔκαστον ἀφορισθὲν ἐπωνυμίαν ἔσχει τινὰ ἔαυτῆς ίδίαν· διὸ πολλαὶ τέχναι τ' εἰσὶ λεγόμεναι καὶ ἐπιστῆμαι.

d

ΘΕΑΙ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΕ. Οὐκοῦν καὶ τὰ τῆς θατέρου φύσεως μόρια μιᾶς οὖσης ταῦτὸν πέπονθε τοῦτο.

ΘΕΑΙ. Τάχ' ἀν· ἀλλ' ὅπη δὴ λέγωμεν;

ΣΕ. "Εστι τῷ καλῷ τι θατέρου μόριον ἀντιτιθέμενον;

ΘΕΑΙ. "Εστιν.

ΣΕ. Τοῦτ' οὖν ἀνώνυμον ἔροῦμεν η τιν' ἔχον ἐπωνυμίαν;

ΘΕΑΙ. "Έχον· δὲ γάρ μη καλὸν ἐκάστοτε φθεγγόμεθα, τοῦτο οὐκ ἄλλου τινὸς ἔτερόν ἔστιν η τῆς τοῦ καλοῦ φύσεως.

ΣΕ. "Ιθι νῦν τόδε μοι λέγε.

ΘΕΑΙ. Τὸ ποῖον;

e

ΣΕ. "Άλλο τι τῶν δυτῶν τινὸς ἐνὸς γένους ἀφορισθὲν καὶ πρός τι τῶν δυτῶν αὐτὸν ἀντιτεθὲν οὔτω συμβέβηκεν εἶναι τὸ μὴ καλόν;

ΘΕΑΙ. Οὔτως.

ΣΕ. "Οντος δὴ πρὸς δὲν ἀντιθεσις, ως ἔοικεν", εἶναι τις συμβαίνει τὸ μὴ καλόν.

ΘΕΑΙ. 'Ορθότατα.

ΣΕ. Τί οὖν; κατὰ τοῦτον τὸν λόγον ἀρα μᾶλλον μὲν τὸ καλὸν ἡμῖν ἔστι τῶν δυτῶν, ηττον δὲ τὸ μὴ καλόν;

ΘΕΑΙ. Οὐδέν.

ΣΕ. 'Ομοίως ἀρα τὸ μὴ μέγα καὶ τὸ μέγα αὐτὸν εἶναι λεκτέον;

258a

ΘΕΑΙ. 'Ομοίως.

ΣΕ. Οὐκοῦν καὶ τὸ μὴ δίκαιον τῷ δικαίῳ κατὰ ταῦτα θετέον πρὸς τὸ μηδέν τι μᾶλλον εἶναι θάτερον θατέρου;

ΘΕΑΙ. Τί μήν;

ΣΕ. Καὶ τέλλα τὸ μὴ ταύτη λέξομεν, ἐπείπερ η θατέρου φύσις ἐφάνη τῶν δυτῶν οὖσα, ἔκεινης δὲ οὖσης ἀνάγκη δὴ καὶ τὰ μόρια αὐτῆς μηδενὸς ηττον δυτα τιθέναι.

ΘΕΑΙ. Πῶς γάρ οὖ;

ΞΕ. Οὐκοῦν, ὡς ἔοικεν, ἡ τῆς θατέρου μορίου φύσεως καὶ τῆς τοῦ δυτος
b πρὸς ἄλληλα ἀντικειμένων ἀντίθεσις οὐδὲν ἥττον, εἰ θέμις εἴπειν, αὐτοῦ τοῦ
δυτος οὐσία ἐστίν¹, οὐκ ἐναντίον ἔκεινῳ σημαίνουσα ἀλλὰ τοσοῦτον μόνον,
ἔτερον ἔκεινον.

ΘΕΑΙ. Σαρφέστατά γε.

ΞΕ. Τίν' οὖν αὐτὴν προσείπωμεν;

ΘΕΑΙ. Δῆλον δτι τὸ μὴ δν, δ διὰ τὸν σοφιστὴν ἐζητοῦμεν, αὐτό ἐστι τοῦτο.

ΞΕ. Πότερον οὖν, ὡσπερ εἴπεις, ἐστιν οὐδενὸς τῶν ἄλλων οὐσίας ἄλλειπό-
c μενον, καὶ δεῖ θαρροῦντα ἥδη λέγειν δτι τὸ μὴ δν βεβαίως ἐστὶ τὴν αὐτοῦ φύσιν
ἔχον, ὡσπερ τὸ μέγα ἦν μέγα καὶ τὸ καλὸν ἦν καλὸν καὶ τὸ μὴ μέγα <μὴ
μέγα> καὶ τὸ μὴ καλὸν <μὴ καλόν>, οὕτω δὲ καὶ τὸ μὴ δν κατὰ ταῦτα ἦν τε
καὶ ἐστι μὴ δν, ἐνάριθμον τῶν πολλῶν δυτῶν εἶδος ἔν; "Ἡ τινα ἔτι πρὸς αὐτό,
δ Θεαίτητε, ἀπιστίαν ἔχομεν;

ΘΕΑΙ. Οὐδεμίαν.

ΞΕ. Οἰσθ' οὖν δτι Παρμενίδη μακροτέρως τῆς ἀπορρήσεως ἡπιστήκαμεν;

ΘΕΑΙ. Τί δή;

ΞΕ. Πλειον ἡ 'κεῖνος ἀπεῖπε σκοπεῖν, ἡμεῖς εἰς τὸ πρόσθεν ἔτι ζητήσαντες
ἀπεδείξαμεν αὐτῷ.

ΘΕΑΙ. Πῶς;

d ΞΕ. "Οτι δέ μέν πού φησιν —

Οὐ γάρ μὴ ποτε² τοῦτο δαμῆ, εἰναι μὴ ἔόντα,
ἄλλα σὺ τῆσδ' ἀφ' ὅδοῦ διέγησιος εἰργε νόημα.

ΘΕΑΙ. Λέγει γάρ οὖν οὕτως.

ΞΕ. 'Ημεῖς δέ γε οὐ μόνον τὰ μὴ δυτα ὡς ἐστιν ἀπεδείξαμεν, ἀλλὰ καὶ
τὸ εἶδος δ τυγχάνει δν τοῦ μὴ δυτος ἀπεφηνάμεθα· τὴν γάρ θατέρου φύσιν
ἀποδείξαντες οὖσάν τε καὶ κατακεκερματισμένην ἐπὶ πάντα τὰ δυτα πρὸς
e ἄλληλα, τὸ πρὸς τὸ δν ἔκαστον μόριον αὐτῆς ἀντιτιθέμενον ἐτολμήσαμεν
εἰπεῖν ὡς αὐτὸ τοῦτο ἐστιν δυτως τὸ μὴ δν.

ΘΕΑΙ. Καὶ παντάπασι γε, δ ξένε, ἀληθέστατά μοι δοκοῦμεν εἰρηκέναι.

¹ Οὐκοῦν, ὡς ἔοικεν, — οὐσία ἐστίν — "So it seems, when a part of the nature of the Different and a part of the nature of the Existential are set in contrast to one another, the contrast is, if it be permissible to say so, as much a reality as Existence itself."

² οὐ γάρ μὴ ποτε — - "Never this will be reached (realized) by force, that non-beings might be". *Parm.*, D. 28 B 7.

Diels translates:

"Denn unmöglich kann das Vorhandensein von Nichtseiendem zwingend erwiesen werden." So Burnet: "For this shall never be proved, that the things that are not are." The same interpretation is given by Cornford, *Pl. and Parm.*

343—Ib. 263 b⁴⁻¹³; d¹⁻⁴:

ψευδής λόγος
defined

The λόγος being defined as a σύνθεσις ἐκ φημάτων καὶ ὀνομάτων, two examples are given: Θεαίτητος κάθηται, — Θεαίτητος πέτεται. The stranger concludes:

Λέγει δὲ αὐτῶν ὃ μὲν ἀληθῆς τὰ δυτα ὡς ἔστιν περὶ σοῦ. ΘΕΑΙ. Τί μήν; ΞΕ. 'Ο δὲ δὴ ψευδῆς ἔτερα τῶν δυτῶν. ΘΕΑΙ. Ναί. ΞΕ. Τὰ μὴ δυτ' ἄρα ὡς δυτα λέγει. ΘΕΑΙ. Σχεδόν. ΞΕ. "Οντων δέ γε δυτα ἔτερα περὶ σοῦ. Πολλὰ μὲν γάρ ἔφαμεν δυτα περὶ ἔκαστον εἶναι που, πολλὰ δὲ οὐκ δυτα. ΘΕΑΙ. Κομιδῆ μὲν οὖν. —

Περὶ δὴ σοῦ λεγόμενα, <λεγόμενα>* μέντοι θάτερα ὡς τὰ αὐτὰ καὶ μὴ δυτα ὡς δυτα, παντάπασιν [ὡς] ἔσικεν ἡ τοιαύτη σύνθεσις ἐκ τε φημάτων γιγνομένη καὶ ὀνομάτων δυτῶν τε καὶ ἀληθῶς γίγνεσθαι λόγος ψευδῆς¹.

344—a. Pl., *Phil.* 15 d-16 a:

the difference
between phil.
and eristic in
the Phil.

ΣΩ. Φαμέν που ταῦτὸν ἐν καὶ πολλὰ ὑπὸ λόγων γιγνόμενα περιτρέχειν πάντη καθ' ἔκαστον τῶν λεγομένων δεῖ², καὶ πάλαι καὶ νῦν. Καὶ τοῦτο οὔτε μὴ παύσηται ποτε οὔτε ἡρξατο νῦν, ἀλλ' ἔστι τὸ τοιοῦτον, ὡς ἐμοὶ φαίνεται, τῶν λόγων αὐτῶν ἀθάνατόν τι καὶ ἀγήρων πάθος ἐν ἡμῖν· ὁ δὲ πρῶτον αὐτοῦ γευσάμενος ἔκάστοτε τῶν νέων, ἥσθεις ὡς τινα σοφίας ηύρηκώς θησαυρόν, 15e ὑφ' ἡδονῆς ἐνθουσιασθείς τε καὶ πάντα κινεῖ λόγον ἀσμενος, τοτὲ μὲν ἐπὶ θάτερα κυκλῶν καὶ συμφύρων εἰς ἐν, τοτὲ δὲ πάλιν ἀνειλίττων καὶ διαμερίζων, εἰς ἀπορίαν αὐτὸν μὲν πρῶτον καὶ μάλιστα καταβάλλων, δεύτερον δὲ δεῖ τὸν ἔχόμενον, ἄντε νεώτερος ἄντε πρεσβύτερος ἄντε ἡλιξ ὅν τυγχάνη, φειδόμενος οὔτε πατρὸς οὔτε μητρὸς οὔτε δόλου τῶν ἀκουούντων οὐδενός, δλέγου δὲ καὶ ιδα τῶν ἄλλων ζῴων, οὐ μόνον³ τῶν ἀνθρώπων, ἐπει βαρβάρων γε οὐδενὸς ἀν φείσατο, εἴπερ μόνον ἐρμηνέα ποθὲν ἔχοι.

b. Ib. 16 c⁵⁻¹⁷ a⁵ (Socr. describes the true method):

Θεῶν μὲν εἰς ἀνθρώπους δόσις, ὡς γε καταφαίνεται ἐμοί, ποθὲν ἐκ θεῶν

¹ "So what is stated about you, but so that what is different is stated as the same, or what is not as what is,—a combination of verbs and names answering to that description finally seems to be really and truly a false statement."

Now, thought or judgment having been defined as a logos of the soul with itself, by this definition at the same time ψευδῆς δέξια has been defined.

² ταῦτὸν ἐν καὶ πολλὰ — τῶν λεγομένων δεῖ - "that the one and many become identified by thought, and that now, as in time past, they run about together, in and out of every word which is uttered" (Jowett).

³ δλέγου δὲ — οὐ μόνον — - "no human being who has ears is safe from him, hardly even his dog" (Jowett).

* <λεγόμενα> Badham.

seeking the ἐρρίφη διά τινος Προμηθέως ἅμα φανοτάτῳ τινὶ πυρί· καὶ οἱ μὲν παλαιοί,

intermediate

stages κρείττονες ἡμῶν καὶ ἐγγυτέρω θεῶν οἰκοῦντες, ταύτην φήμην παρέδοσαν,
between ως ἔξ ἐνὸς μὲν καὶ πολλῶν διπλῶν τῶν ἀεὶ λεγομένων εἶναι, πέρας δὲ καὶ
unity and ἀπειρίαν ἐν αὐτοῖς σύμφυτον ἔχόντων. Δεῖν οὖν ἡμᾶς τούτων οὕτω διακε-

16d ικοσμημένων ἀεὶ μίαν ἰδέαν περὶ παντὸς ἑκάστοτε θεμένους ζητεῖν — εὐρήσειν
 γάρ ἐνοῦσαν — ἐὰν οὖν μεταλάβωμεν, μετὰ μίαν δύο, εἰ πως εἰσί, σκοπεῖν,
 εἰ δὲ μή, τρεῖς ἢ τινα ἄλλον ἀριθμόν, καὶ τῶν ἐκείνων ἑκαστον πάλιν ὁσαύτως,
 μέχριπερ ἂν τὸ κατ' ἀρχὰς ἐν μὴ δτι ἐν καὶ πολλὰ καὶ ἀπειρά ἐστι μόνον ἰδη
 τις, ἀλλὰ καὶ δόπσα· τὴν δὲ τοῦ ἀπειρού ἰδέαν πρὸς τὸ πλῆθος μὴ προσφέρειν
 πρὶν ἀν τις τὸν ἀριθμὸν αὐτοῦ πάντα κατίδη τὸν μεταξὺ τοῦ ἀπειρού τε καὶ
 ε τοῦ ἐνός, τότε δὲ ἥδη τὸ ἐν ἑκαστον τῶν πάντων εἰς τὸ ἀπειρον μεθέντα χαίρειν
 ἔστιν. Οἱ μὲν οὖν θεοί, διπερ εἴπον, οὕτως ἡμῖν παρέδοσαν σκοπεῖν καὶ μαν-
 θάνειν καὶ διδάσκειν ἀλλήλους· οἱ δὲ νῦν τῶν ἀνθρώπων σοφοὶ ἐν μέν, διπως
 ἀν τύχωσι, [καὶ πολλὰ] θάττον καὶ βραδύτερον ποιοῦσι τοῦ δέοντος, μετὰ δὲ
 τὸ ἐν ἀπειρα εὐθύς, τὰ δὲ μέσα αὐτοὺς ἐκφεύγει, οἵς διακεχώρισται τό τε δια-
 λεκτικῶς πάλιν καὶ τὸ ἐριστικῶς ἡμᾶς ποιεῖσθαι πρὸς ἀλλήλους τοὺς λόγους.

**the true
method
applied to
grammar**

c. Ib. 17 b-e (Socr. illustrates this by two examples):

ΣΩ. Φωνὴ μὲν ἡμῖν ἐστί που μία διὰ τοῦ στόματος ιοῦσα, καὶ ἀπειρος
 αὖ πλήθει, πάντων τε καὶ ἑκάστου.

ΠΡΩ. Τί μήν;

ΣΩ. Καὶ οὐδὲν ἑτέρω γε τούτων ἐσμέν πω σοφοί, οὔτε δτι τὸ ἀπειρον
 αὐτῆς ἵσμεν οὐθ' δτι τὸ ἐν· ἀλλ' δτι πόσα τ' ἐστὶ καὶ δόποια, τοῦτ' ἐστι τὸ
 γραμματικὸν ἑκαστον ποιοῦν ἡμῶν.

ΠΡΩ. Ἀληθέστατα.

ΣΩ. Καὶ μήν καὶ τὸ μουσικὸν δι τυγχάνει ποιοῦν, τοῦτ' ἐστι ταύτον.

ΠΡΩ. Πῶς;

and to music ΣΩ. Φωνὴ μέν που κατ' ἐκείνην τὴν τέχνην ἐστὶ μία ἐν αὐτῇ.

17c ΠΡΩ. Πῶς δ' οὕ;

ΣΩ. Δύο δὲ θῶμεν βαρὺ καὶ δέσποιν, καὶ τρίτον ὅμότονον. Ἡ πῶς;

ΠΡΩ. Οὕτως.

ΣΩ. 'Αλλ' οὕπω σοφὸς ἀν εἴης τὴν μουσικὴν εἰδὼς ταῦτα μόνα, μὴ δὲ
 εἰδὼς δις γ' ἔπος εἰπεῖν εἰς ταῦτα οὐδενὸς ἀξιος ἐσῃ.

ΠΡΩ. Οὐ γάρ οὖν.

ΣΩ. 'Αλλ', ὡ φίλε, ἐπειδὰν λάβης τὰ διαστήματα ὅποσα ἐστὶ τὸν ἀριθμὸν
 τῆς φωνῆς δέξυτητός τε πέρι καὶ βαρύτητος, καὶ ὅποια, καὶ τοὺς ὄρους τῶν
 διαστημάτων, καὶ τὰ ἐκ τούτων δισα συστήματα γέγονεν — ἀ κατιδόντες οἱ
 πρόσθιν παρέδοσαν ἡμῖν τοῖς ἐπομένοις ἐκείνοις καλεῖν αὐτὰ ἀρμονίας, ἐν
 τε ταῖς κινήσειν αὖ τοῦ σώματος ἑτερα τοιαῦτα ἐνόντα πάθη γιγνόμενα, ἀ

δὴ δι' ἀριθμῶν μετρηθέντα δεῖν αὖ φασι ῥυθμοὺς καὶ μέτρα ἐπονομάζειν, καὶ ἄμα ἐννοεῖν ὡς οὕτω δεῖ περὶ παντὸς ἐνὸς καὶ πολλῶν σκοπεῖν — δταν γάρ αὐτά τε λάβης οὕτω, τότε ἐγένου σοφός. δταν τε ἀλλο τῶν ἐν ὅτιοῦν ταύτη ε σκοπούμενος Ἑλης, οὕτως ἔμφρων περὶ τοῦτο γέγονας · τὸ δ' ἀπειρόν σε ἑκάστων καὶ ἐν ἑκάστοις πλήθος ἀπειρον ἑκάστοτε ποιεῖ τοῦ φρονεῖν¹ καὶ οὐκ ἐλλόγιμον οὐδὲ ἐνάριθμον, δτ' οὐκ εἰς ἀριθμὸν οὐδένα ἐν οὐδενὶ πώποτε ἀπιδόντα.

d. Ib. 18 a-b. Socr. adds:

ώσπερ γάρ ἐν ὅτιοῦν εἰς τίς ποτε λάβοι, τοῦτον, ὡς φαμεν, οὐκ ἐπ' ἀπείρου φύσιν δεῖ βλέπειν εὐθὺς ἀλλ' ἐπὶ τινα ἀριθμόν, οὕτω καὶ τὸ ἐναντίον δταν τις τὸ ἀπειρον ἀναγκασθῇ πρῶτον λαμβάνειν, μὴ ἐπὶ τὸ ἐν εὐθύς, ἀλλ' [ἐπ'] 18b ἀριθμὸν αὖ τινα πλῆθος ἔκαστον ἔχοντά τι κατανοεῖν, τελευτᾶν τε ἐκ πάντων εἰς ἐν.

specification
a matter of
counting and
measuring

345—Cf. the theory of a double μετρητική in Pl., *Polit.* 284e-285c:

ΕΕ. Δῆλον δτι διαιροῦμεν ἀν τὴν μετρητικήν, καθάπερ ἔρρηθη, ταύτη δίχα τέμνοντες, ἐν μὲν τιθέντες αὐτῆς μόριον συμπάσας τέχνας ὄπόσαι τὸν ἀριθμὸν καὶ μήκη καὶ βάθη καὶ πλάτη καὶ παχύτητας πρὸς τούναντίον μετροῦσιν, τὸ δὲ ἔτερον, ὄπόσαι πρὸς τὸ μέτρον καὶ τὸ πρέπον καὶ τὸν καιρὸν καὶ τὸ δέον καὶ πάνθ' ὄπόσα εἰς τὸ μέσον ἀπεψίσθη τῶν ἐσχάτων.

ΝΕ. ΣΩ. Καὶ μέγα γε ἐκάτερον τμῆμα εἶπες, καὶ πολὺ διαφέρον ἀλλήλοιν.

ΕΕ. "Ο γάρ ἐνίστε, ὁ Σώκρατες, οἱόμενοι δή τι σοφὸν φράζειν πολλοὶ τῶν κομψῶν λέγουσιν, ὡς ἄρα μετρητικὴ περὶ πάντ' ἐστὶ τὰ γιγνόμενα, τοῦτ' αὐτὸ τὸ νῦν λεγθὲν ὃν τυγχάνει. Μετρήσεω μὲν γάρ δή τινα τρόπον πάνθ' ὄπόσα ἔντεχνα μετείληφεν · διὰ δὲ τὸ μὴ κατ' εἰδή συνειθίσθαι σκοπεῖν διαιρουμένους ταῦτά τε τοσοῦτον διαιρέοντα συμβάλλουσιν εὐθὺς εἰς ταύτὸν δμοια νομίσαντες, καὶ τούναντίον αὖ τούτου δρῶσιν ἔτερα οὐ κατὰ μέρη διαιροῦντες, δέον, δταν μὲν τὴν τῶν πολλῶν τις πρότερον αἰσθηται κοινωνίαν, μὴ προαφίστασθαι πρὶν ἀν ἐν αὐτῇ τὰς διαιφορὰς ἵδη πάσας ὄπόσαιπερ ἐν εἰδεσι κεῖνται, τὰς δὲ αὖ παντοδαπὰς ἀνομοιότητας, δταν ἐν πλήθεσιν ὄφθῶσιν, μὴ δυνατὸν εἶναι δυσωπούμενον παύεσθαι πρὶν ἀν σύμπαντα τὰ οἰκεῖα ἐντὸς μᾶς ὅμοιότητος ἔρξας γένους τινὸς οὐσίᾳ περιβάλληται. Ταῦτα μὲν οὖν ἴκανῶς περὶ τε τούτων καὶ περὶ τῶν ἐλλείψεων καὶ ὑπερβολῶν εἰρήσθω · φυλάττωμεν δὲ μόνον δτι δύο γένη περὶ αὐτὰ ἔξηγρηται τῆς μετρητικῆς, καὶ ἄ φαμεν αὐτ'

a double
μετρητική:
both quanti-
tative and
qualitative

285a

μετρητική

a universal

art

¹ Constr. στ— ἀπειρον ποιεῖ — τοῦ φρονεῖν — "creates in you a state of infinite ignorance, and makes you obscure and not in the number of famous men, because you never looked for any definite number in anything."

This theory corresponds with the *meta-mathematical view of being* Aristotle attributed to Pl., and which seems to have been proper to later Platonism. See our next paragraph.

the four
principles
in the Phil.

346—Pl. Phil. 23 c-e:

ΣΩ. Πάντα τὰ νῦν ὄντα ἐν τῷ παντὶ δικῆ διαλέβωμεν, μᾶλλον δ', εἰ βούλει, τρικῆ.

ΠΡΩ. Καθ' ὅτι, φράζοις ἄν.

ΣΩ. Λάβωμεν ἀττα τῶν νυνδή λόγων.

ΠΡΩ. Ποῖα;

ΣΩ. Τὸν θεὸν ἐλέγομέν που τὸ μὲν ἀπειρον δεῖξαι τῶν ὄντων, τὸ δὲ πέρας;

ΠΡΩ. Πάνου μὲν οὖν.

ΣΩ. Τούτῳ δὴ τῶν εἰδῶν τὰ δύο τιθώμεθα, τὸ δὲ τρίτον ἐξ ἀμφοῖν τούτων ἐν τι συμμισγόμενον. Εἰμὶ δ', ως ἔοικεν, ἐγὼ γελοῖος τις ἴκανῶς * κατ' εἴδη διαστάς καὶ συναριθμούμενος.

ΠΡΩ. Τί φῆς, ὡγαθέ;

ΣΩ. Τετάρτου μοι γένους αὖ προσδεῖν φαίνεται.

ΠΡΩ. Λέγε τίνος.

ΣΩ. Τῆς συμμείξεως τούτων πρὸς ἄλληλα τὴν αἰτίαν ὅρα, καὶ τίθει μοι πρὸς τρισὶν ἑκένοις τέταρτον τοῦτο.

ΠΡΩ. Μῶν οὖν σοι καὶ πέμπτου προσδεήσει διάκρισίν τινος δυναμένου;

ε ΣΩ. Τάχ' ἄν · οὐ μὴν οἶμαί γε ἐν τῷ νῦν · ἀν δέ τι δέῃ, συγγράψῃ πού μοι σὺ μεταδιώκοντι πέμπτον τι ὄν. **

ΠΡΩ. Τί μήν;

the péras

347—a. Ib. 24 a-d:

24a ΣΩ. Λέγω τοίνυν τὰ δύο ἀ προτίθεμαι ταῦτ' εἶναι ἀπέρ νυνδή, τὸ μὲν ἀπειρον, τὸ δὲ πέρας ἔχον· ὅτι δὲ τρόπον τινὰ τὸ ἀπειρον πολλά ἔστι, πειράσομαι φράζειν. Τὸ δὲ πέρας ἔχον ἡμᾶς περιμενέτω.

ΠΡΩ. Μένει.

ΣΩ. Σκέψαι δή. Χαλεπὸν μὲν γάρ καὶ ἀμφισβητήσιμον δι κελεύω σε σκοπεῖν, δμως δὲ σκόπει. Θερμοτέρου καὶ ψυχροτέρου πέρι πρῶτον ὅρα πέρας εἰ ποτέ τι νοήσαις ἄν, ἢ τὸ μᾶλλον τε καὶ ἥπτον ἐν αὐτοῖς οίκοιν<τε> τοῖς γένεσιν, ἔωσπερ ἄν ἐνοικῆτον, τέλος οὐκ ἀν ἐπιτρεψαίτην γίγνεσθαι · γενομένης γάρ τελευτῆς καὶ αὐτῷ τετελευτήκατον.

* The mss have ἴκανῶς or ἴκανῶς. Diès reads ἴκανῶς and translates: „Je suis, apparemment, bien ridicule, à pousser ainsi jusqu'au bout mes divisions en espèces et mes énumérations.”

** The mss have βίον. τι ὄν is a conjecture of Schleiermacher, adopted by Diès.

ΠΡΩ. Ἀληθέστατα λέγεις.

ΣΩ. Αεὶ δέ γε, φαμέν, ἐν τῷ θερμοτέρῳ καὶ ψυχροτέρῳ τὸ μᾶλλόν τε καὶ ἥπτον ἔνι.

ΠΡΩ. Καὶ μάλα.

ΣΩ. Αεὶ τούννον ὁ λόγος ἡμῖν σημαίνει τούτω μὴ τέλος ἔχειν· ἀτελῆ δὲ δύντε δήπου παντάπασιν ἀπείρω γίγνεσθον.

ΠΡΩ. Καὶ σφόδρα γε, δὲ Σώκρατες.

ΣΩ. Ἀλλ' εὖ γε, δὲ φίλε Πρώταρχε, ὑπέλαβες καὶ ἀνέμνησας ὅτι καὶ τὸ σφόδρα τοῦτο, δὲ σὺ νῦν ἐφθέγξω, καὶ τὸ γε ἡρέμα τὴν αὐτὴν δύναμιν ἔχετον C τῷ μᾶλλόν τε καὶ ἥπτον· διόπου γάρ ἂν ἐνῆτον, οὐκ ἔστον εἶναι ποσὸν ἔκαστον, ἀλλ' ἀεὶ σφοδρότερον ἡσυχαιτέρου καὶ τούναντίον ἔκάσταις πράξεσιν ἐμποιοῦντε τὸ πλέον καὶ τὸ ἔλαττον ἀπεργάζεσθον, τὸ δὲ ποσὸν ἀφανίζετον. "Ο γάρ ἐλέχθη νυνδή, μὴ ἀφανίσαντε τὸ ποσόν, ἀλλ' ἔσαντε αὐτό τε καὶ τὸ μέτριον ἐν τῇ τοῦ μᾶλλον καὶ ἥπτον καὶ σφόδρα καὶ ἡρέμα ἔδρα ἐγγενέσθαι, αὐτὰ ἔρρει ταῦτα d ἐκ τῆς αὐτῶν χώρας ἐν τῇ ἐνῆν. Οὐ γάρ ἔτι θερμότερον οὐδὲ ψυχρότερον εἴτην ἂν λαβόντε τὸ ποσόν· προχωρεῖ γάρ καὶ οὐ μένει τὸ τε θερμότερον ἀεὶ καὶ τὸ ψυχρότερον ὠσαύτως, τὸ δὲ ποσὸν ἔστη καὶ προϊὸν ἐπαύσατο. Κατὰ δὴ τοῦτον τὸν λόγον ἀπειρον γίγνοιτ' ἂν τὸ θερμότερον καὶ τούναντίον ἄμα.

ΠΡΩ. Φαίνεται γοῦν, δέ Σώκρατες· ἔστι δέ, διπερ εἰπεις, οὐ φάδια ταῦτα συνέπεσθαι.

b. Ib., 24 e⁴-25 b⁴:

the speiron

Νῦν μέντοι ἀθρει τῆς τοῦ ἀπείρου φύσεως εἰ τοῦτο δεξόμεθα σημεῖον, ἵνα μὴ πάντ' ἐπεξιόντες μηκύνωμεν.

ΠΡΩ. Τὸ ποῖον δὴ λέγεις;

ΣΩ. 'Οπόσ' ἂν ἡμῖν φαίνηται μᾶλλόν τε καὶ ἥπτον γιγνόμενα καὶ τὸ σφόδρα καὶ ἡρέμα δεχόμενα καὶ τὸ λίαν καὶ δσα τοιαῦτα πάντα, εἰς τὸ τοῦ ἀπείρου 25a γένος ὡς εἰς ἐν δεῖ πάντα ταῦτα τιθέναι, κατὰ τὸν ἔμπροσθεν λόγον δὲ ἔφαμεν δσα διέσπασται καὶ διέσχισται συναγαγόντας χρῆναι κατὰ δύναμιν μίαν ἐπι- σημαίνεσθαι τινὰ φύσιν, εἰ μέμνησαι.

ΠΡΩ. Μέμνημαι.

ΣΩ. Οὔκοιν τὰ μὴ δεχόμενα ταῦτα, τούτων δὲ τὰ ἐναντία πάντα δεχόμενα, πρῶτον μὲν τὸ ἵσον καὶ ἴσοτητα, μετὰ δὲ τὸ ἵσον τὸ διπλάσιον καὶ πᾶν διπέρ b ἂν πρὸς ἀριθμὸν ἀριθμὸς ἡ μέτρον ἢ πρὸς μέτρον, ταῦτα σύμπαντα εἰς τὸ πέρας ἀπολογιζόμενοι καλῶς ἂν δοκοῦμεν δρᾶν τοῦτο. "Η πῶς σὺ φής;

ΠΡΩ. Κάλλιστά γε, δέ Σώκρατες.

c. Ib., 25b⁵-26b⁷:

the third kind

ΣΩ. Εἰεν· τὸ δὲ τρίτον τὸ μεικτὸν ἐκ τούτοιν ἀμφοῖν τίνα ἰδέαν φήσομεν ἔχειν;

ΠΡΩ. Σὺ καὶ ἐμοὶ φράσεις, ὡς οἶμαι.

ΣΩ. Θεὸς μὲν οὖν, ἀνπερ γε ἐμαῖς εὐχαῖς ἐπήκοος γίγνηται τις θεῶν.

ΠΡΩ. Εὔχου δὴ καὶ σκόπει.

ΣΩ. Σκοπῶ· καὶ μοι δοκεῖ τις, ὃ Πρώταρχε, αὐτῶν φίλος ἡμῖν νυνδὴ γεγονέναι.

c ΠΡΩ. Πῶς λέγεις τοῦτο καὶ τίνι τεκμηρίω χρῆ;

ΣΩ. Φράσω δῆλον δτι· σὺ δέ μοι συνακολούθησον τῷ λόγῳ.

ΠΡΩ. Λέγε μόνον.

ΣΩ. Θερμότερον ἐφθεγγόμεθα νυνδὴ πού τι καὶ ψυχρότερον. Ἡ γάρ;

ΠΡΩ. Ναί.

ΣΩ. Πρόσθες δὴ ἔνερτερον καὶ ὑγρότερον αὐτοῖς καὶ πλέον καὶ ἔλαττον καὶ θᾶττον καὶ βραδύτερον καὶ μεῖζον καὶ σμικρότερον καὶ ὄπόσα ἐν τῷ πρόσθεν τῆς τὸ μᾶλλόν τε καὶ ἥττον δεχομένης ἐτίθεμεν εἰς ἐν φύσεως.

d ΠΡΩ. Τῆς τοῦ ἀπείρου λέγεις;

ΣΩ. Ναί. Συμμείγνυ δέ γε εἰς αὐτὴν τὸ μετὰ ταῦτα τὴν αὖ τοῦ πέρατος γέννων.

ΠΡΩ. Ποίαν;

ΣΩ. Ἡν καὶ νυνδὴ, δέον ἡμᾶς καθάπερ τὴν τοῦ ἀπείρου συνηγάγομεν εἰς ἐν, οὕτω καὶ τὴν τοῦ περατοειδοῦς συναγαγεῖν, οὐ συνηγάγομεν. Ἀλλ' ἵσως καὶ νῦν ταύτὸν δράσασι* τούτων ἀμφοτέρων συναγομένων καταφανῆς κάκειν γενήσεται.

ΠΡΩ. Ποίαν καὶ πῶς λέγεις;

ΣΩ. Τὴν τοῦ ἵσου καὶ διπλασίου, καὶ ὄπόση παύει πρὸς ἄλληλα τάνατία e διαφόρως ἔχοντα, σύμμετρα δὲ καὶ σύμφωνα ἐνθεῖσα ἀριθμὸν ἀπεργάζεται.

ΠΡΩ. Μανθάνω· φαίνη γάρ μοι λέγειν μειγνῦσι ** ταῦτα γενέσεις τινὰς ἐφ' ἐκάστων αὐτῶν συμβαίνειν.

ΣΩ. Ὁρθῶς γάρ φαίνομαι.

ΠΡΩ. Λέγε τοίνυν.

ΣΩ. Ἄρα οὐκ ἐν μὲν νόσοις ἡ τούτων ὁρθὴ κοινωνία τὴν ὑγιείας φύσιν ἐγέννησεν;

2ba ΠΡΩ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΣΩ. Ἐν δὲ δξεῖ καὶ βαρεῖ καὶ ταχεῖ καὶ βραδεῖ, ἀπείροις οὖσιν, ἀρ' οὐ ταύτα ἐγγιγνόμενα *** ταῦτα ἀμα πέρας τε ἀπηργάσατο καὶ μουσικὴν σύμπασαν τελεώτατα συνεστήσατο;

ΠΡΩ. Κάλλιστά γε.

ΣΩ. Καὶ μὴν ἐν γε χειμῶσι καὶ πνίγεσιν ἐγγενόμενα **** τὸ μὲν πολὺ

* δράσαι MSS; δράσαι <ει> Vahlen, Burnet; δράσαπι Badham, Diès.

** μιγνύς MSS; μιγνῦσι Klitsch, followed by Diès. Burnet has μειγνύς.

*** ἐγγιγνόμενα secl. Burnet, who read a full stop after ταῦτα.

**** ἐγγενόμενη Burnet.

λίαν καὶ ἀπειρον ἀφέλετο, τὸ δὲ ἔμμετρον καὶ ἄμα σύμμετρον ἀπηργάσατο.

ΠΡΩ. Τί μήν;

ΣΩ. Οὐκοῦν ἐκ τούτων ὅραι τε καὶ δσα καλὰ πάντα ἡμῖν γέγονε, τῶν τε ἀπειρών καὶ τῶν πέρας ἔχόντων συμμειχθέντων;

ΠΡΩ. Πῶς δ' οὖ;

ΣΩ. Καὶ ἄλλα γε δὴ μυρία ἐπιλείπω λέγων, οἷον μεθ' ὑγιείας κάλλος καὶ ισχύν, καὶ ἐν ψυχαῖς αὖ πάμπολλα ἔτερα καὶ πάγκαλα.

d. Socrates concludes this passage (26 d):

ἀλλὰ τρίτον φάμι με λέγειν, ἐν τοῦτο τιθέντα τὸ τούτων ἔχονον ἀπαν, γένεσις εἰς οὐσίαν ἐκ τῶν μετὰ τοῦ πέρατος ἀπειργασμένων μέτρων.

ΠΡΩ. Ἐμαθον.

A comparison to *Phaedo* 79a-d (see our nr. 266e) will show the difference between the Platonism of that period and later Platonism.

To this important passage see Natorp, *Pl. Ideenl.* p. 225 *.

e. Ib., 26 e:

'Αλλὰ δὴ πρὸς <τοῖς> τριστὸν τέταρτόν τι τότε ἔφαμεν εἶναι γένος σκεπτέον·
κοινὴ δ' ἡ σκέψις. "Ορα γάρ εἰ σοι δοκεῖ ἀναγκαῖον εἶναι πάντα τὰ γιγνό-
μενα διά τινα αἵτιαν γίγνεσθαι.'

ΠΡΩ. Ἐμοιγε· πῶς γάρ ἂν χωρὶς τούτου γίγνοιτο;

ΣΩ. Οὐκοῦν ἡ τοῦ ποιοῦντος φύσις οὐδὲν πλὴν ὀνόματι τῆς αἵτιας διαφέρει,
τὸ δὲ ποιοῦν καὶ τὸ αἴτιον ὁρθῶς ἂν εἴη λεγόμενον ἔν;

ΠΡΩ. Ὁρθῶς.

In Phil. 30a-e Socr. determines that νοῦς must be reckoned to the fourth genus.

348—In this dialogue Philebus defends the thesis that pleasure is the ^{the supreme good} for man, Socr. that νοῦς or φρόνησις are far better. At the end neither of these two principles appears to be self-sufficient.

Pl., *Phil.* 63 a-64 b:

ΠΡΩ. Πῶς οὖν δὴ περὶ αὐτῶν τούτων λέγωμεν; καὶ πῶς ποιῶμεν;

* "Es ist sehr zu beachten, dass hiermit, zum ersten Mal in dieser Deutlichkeit, das Werden einen ganz positiven Sinn erlangt. Es wird etwas, das fortan ist. Das Werden besagt hier das Hervorgehn, das Entstehen des bestimmten *Seins*; bestimmt nach Massgabe *eines Gesetzes* der Bestimmung, und zwar nicht bloss des universalen Gesetzes der Bestimmung des Unbestimmten überhaupt, sondern allemal eines speziellen Gesetzes von notwendig mathematischer Form, welches ein Wieviel, und zwar ein verhältnismässiges Wieviel, eine Massbeziehung für es festsetzt."

* <τοῖς> Badham.

ΣΩ. Ούχ ήμας, ὁ Πρώταρχε, διερωτᾶν χρή, τὰς ήδονάς δὲ αὐτὰς καὶ τὰς φρονήσεις διαπυνθανομένους τὸ τοιόνδε ἀλλήλων πέρι.

63b ΠΡΩ. Τὸ ποῖον;

ΣΩ. „Ω φίλαι, εἴτε ήδονάς ήμας χρή προσαγορεύειν εἴτε ἀλλωφ ὅτῳδιν δύναματι, μῶν οὐκ ἀν δέξαισθε οἰκεῖν μετὰ φρονήσεως πάσης ἢ χωρὶς τοῦ φρονεῖν;“ οἶμαι μὲν πρὸς ταῦτα τόδ' αὐτὰς ἀναγκαιότατον εἶναι λέγειν.

ΠΡΩ. Τὸ ποῖον;

ΣΩ. „Οτι καθάπερ ἔμπροσθεν Ἐρρήθη, „Τὸ μόνον καὶ ἔρημον εἰλικρινὲς εἶναι τι γένος οὗτο πάνυ τι δυνατὸν οὔτ' ὀφέλιμον· πάντων γε μὴν ἡγούμεθα γενῶν ἀριστον ἐν ἀνθ' ἐνδὲ συνοικεῖν ήμεν τὸ τοῦ γιγνώσκειν ταῦλά τε πάντα καὶ [αὖτη] αὐτὴν ήμῶν τελέως εἰς δύναμιν ἔκαστην.“

ΠΡΩ. „Καὶ καλῶς γε εἰρήκατε τὰ νῦν“, φήσομεν.

ΣΩ. Ὁρθῶς. Πάλιν τοίνυν μετὰ τοῦτο τὴν φρόνησιν καὶ τὸν νοῦν ἀνερωτητέον. „Ἄρ' ήδονῶν τι προσδεῖσθε ἐν τῇ συγκράσει;“ φαῖμεν ἀν αὖ τὸν νοῦν τε καὶ τὴν φρόνησιν ἀνερωτῶντες. „Ποίων“, φαῖεν ἀν Ἰσως, „ήδονῶν;“

ΠΡΩ. Εἰκός.

d ΣΩ. „Ο δέ γ' ήμέτερος λόγος μετὰ τοῦτ' ἐστὶν ὅδε. „Πρὸς ταῖς ἀληθέσιν ἔκειναις ήδοναῖς“, φήσομεν, „ἄρ' ἔτι προσδεῖσθ' ὑμῖν τὰς μεγίστας ήδονάς συνοικους εἶναι καὶ τὰς σφοδροτάτας;“ — „Καὶ πῶς, ὁ Σώκρατες“, Ἰσως φαῖεν ἄν, „αἱ γ' ἔμποδίσματά τε μυρία ήμεν ἔχουσι, τὰς ψυχὰς ἐν αἷς οἰκοῦμεν ταράττουσαι διὰ μανικάς ὠδῖνας*“, καὶ γίγνεσθαι τε ήμας τὴν ἀρχὴν οὐκ ἔωσι,

e τά τε γιγνόμενα ήμῶν τέκνα ὡς τὸ πολύ, δι' ἀμέλειαν λήθην ἔμποιούσαι, παντάπασι διαφθείρουσιν; ἀλλ' ἂς τε ήδονάς ἀληθεῖς καὶ καθαράς [ἢ] εἰπεις, σχεδὸν οἰκεῖας ήμεν νόμιζε, καὶ πρὸς ταύτας τὰς μεθ' ὑγιείας καὶ τοῦ σωφρονεῖν, καὶ δὴ καὶ συμπάσης ἀρετῆς ὁπόσαι καθάπερ θεοῦ ὁπαδοὶ γιγνόμεναι αὐτῇ συνακολουθοῦσι πάντῃ, ταύτας μείγνυ· τὰς δ' ἀεὶ μετ' ἀφροσύνης καὶ τῆς ἀλλῆς κακίας ἐπομένας πολλή που ἀλογία τῷ νῷ μειγνύναι τὸν βουλόμενον ὅτι καλλίστην ἰδόντα καὶ ἀστασιαστοτάτην μεῖξιν καὶ κρασίν, ἐν ταύτῃ μαθεῖν πειρᾶσθαι,

64a τί ποτε ἐν τῷ ἀνθρώπῳ καὶ τῷ παντὶ πέφυκεν ἀγαθὸν καὶ τίνα ἰδέαν αὐτὴν εἶναι ποτε μαντευτέον.“ Ἄρ' οὐκ ἔμφρόνως ταῦτα καὶ ἔχόντως ἔσαυτὸν τὸν νοῦν φήσομεν ὑπέρ τε αὐτοῦ καὶ μνήμης καὶ δόξης ὁρθῆς ἀποκρίνασθαι τὰ νῦν ἥθεντα;

ΠΡΩ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΣΩ. „Αλλὰ μὴν καὶ τόδε γε ἀναγκαῖον, καὶ οὐκ ἀλλως ἀν ποτε γένοιτο οὐδὲ ἀν ἔν.

b ΠΡΩ. Τὸ ποῖον;

ΣΩ. „Ωι μὴ μείξομεν ἀλήθειαν, οὐκ ἀν ποτε τοῦτο ἀληθῶς γίγνοιτο οὐδὲ ἀν γενόμενον εἴη.

* A correction of Diès. The MSS have μανικάς ήδονάς.

ΠΡΩ. Πῶς γάρ ἄν;

ΣΩ. Οὐδαμῶς. 'Αλλ' εἴ τινος ἔτι προσδεῖ τῇ συγκράσει ταύτῃ, λέγετε σὺ καὶ Φίληβος. 'Εμοὶ μὲν γάρ καθαπτερεὶ κόσμος τις ἀσώματος ἄρξων καλῶς ἐμψύχου σώματος ὁ νῦν λόγος ἀπειργάσθαι φαίνεται¹.

349—We find Plato's changed view of man and the visible world *the Timaeus* expressed in the *Tim.* also: the ideal World remained the perfect and eternal Example, but the visible world, made as an image of it, as good as possible, is called, like the heavenly bodies, a „visible god”.

a. Pl., *Tim.* 28 c-29 a:

Τὸν μὲν οὖν ποιητὴν καὶ πατέρα τοῦδε τοῦ παντὸς εὑρεῖν τε ἔργον καὶ εὑρόντα εἰς πάντας ἀδύνατον λέγειν· τόδε δ' οὖν πάλιν ἐπισκεπτέον περὶ αὐτοῦ, πρὸς πότερον τῶν παραδειγμάτων ὁ τεκταινόμενος αὐτὸν ἀπηργάζετο, πότερον πρὸς τὸ κατὰ ταύτα καὶ ὡσαύτως ἔχον ἢ πρὸς τὸ γεγονός. Εἰ μὲν δὴ καλός ἔστιν ὅδε ὁ κόσμος ὃ τε δημιουργὸς ἀγαθός, δῆλον ὡς πρὸς τὸ ἀίδιον ἔβλεπεν· εἰ δὲ διὰ μηδὲ εἰπεῖν τινι θέμις, πρὸς γεγονός. Παντὶ δὴ σαφὲς ὅτι πρὸς τὸ ἀίδιον· ὃ μὲν γάρ κάλλιστος τῶν γεγονότων, ὃ δ' ἀριστος τῶν αἰτίων.

God made
the world
after the
eternal
pattern

b. Ib., 29 d⁷-30 c¹:

Λέγωμεν δὴ δι' ἥντινα αἰτίαν γένεσιν καὶ τὸ πᾶν τόδε ὃ συνιστάς συνέστησεν.
Ἄγαθὸς ἦν, ἀγαθῷ δὲ οὐδεὶς περὶ οὐδενὸς οὐδέποτε ἐγγίγνεται φύνος· τούτου

Being good,
he made the
world as
good as
possible.

¹ λόγος probably does not mean here "our words" or "our present argument"; but „the inner proportions of the mixed life". L. Robin explains this passage as follows *:

* *Platon*, p. 165 f.

"Au moment—où Platon achève de constituer cette vie mixte en laquelle l'homme trouvera son bonheur, il en définit la loi de façon à suggérer, semble-t-il, que cette loi s'étend bien au delà de ce à propos de quoi elle a été établie. La relation qu'elle exprime, ou son *logos* „est, dit-il (64b), comparable à une sorte d'arrangement incorporel, qui devra, en belle manière, commander à un corps animé". Or le mot que traduit "arrangement", c'est, on l'a déjà vu (cf. p. 158), *cosmos*. Si donc le principe du bien de l'homme par rapport à sa vie d'ici-bas est un système de relations dont les termes appartiennent à l'ordre de la pensée, autrement dit un *monde spirituel*, cette conception doit valoir pour le macrocosme comme elle vaut pour le microcosme: le système de relations intelligibles qui est le principe du bien pour ce grand vivant qu'est le monde, serait celui que forment entre elles les Idées. Si enfin, à leur tour, les Idées forment elles-mêmes *une sorte de corps* qui ait vie, âme, intellect (cf. *loc. cit.* et p. 154), nous trouverions, pour en commander l'organisation, un autre *cosmos* d'une intelligibilité encore plus subtile et plus épurée, l'arrangement que constituent les Nombres idéaux et les Grandeurs idéales (cf. p. 97 sq.). Ainsi toute la hiérarchie de l'Être serait fonction du degré d'„exactitude" dans les proportions des mixtes qui, à partir de la Limite et de l'Illimitation, constituent les diverses réalités." Cf. our nr. 373.

δ' ἔκτος ὀν πάντα ὅτι μάλιστα ἐβουλήθη γενέσθαι παραπλήσια ἔμυτῷ. Ταύτην δὴ γενέσεως καὶ κόσμου μάλιστ' ἄν τις ἀρχὴν κυριωτάτην παρ' ἀνδρῶν φρονί-
 30a μων ἀποδεχόμενος δρθέτατα ἀποδέχοιτ' ἄν. Βουληθεῖς γάρ ὁ θεὸς ἀγαθὰ μὲν πάντα, φλαῦρον δὲ μηδὲν εἶναι κατὰ δύναμιν, οὕτω δὴ πᾶν ὅσον ἦν ὄρατὸν παραλαβὼν οὐκ ἡσυχίαν ἔγον ἀλλὰ κινούμενον πλημμελῶς καὶ ἀτάκτως, εἰς τάξιν αὐτὸν ἤγαγεν ἐκ τῆς ἀταξίας, ἥγησάμενος ἐκεῖνο τούτου πάντως ἄμεινον. Θέμις δ' οὗτ' ἦν οὕτ' ἔστιν τῷ ἀρίστῳ δρᾶν ἀλλο πλὴν τὸ κάλλιστον· λογισά-
 b μενος οὖν ἡμίρισκεν ἐκ τῶν κατὰ φύσιν ὄρατῶν οὐδὲν ἀνόητον τοῦ νοῦν ἔχοντος ὅλον ὅλου κάλλιον ἔσεσθαι ποτε ἔργον, νοῦν δ' αὖ χωρὶς ψυχῆς ἀδύνατον παρα-
 γενέσθαι τῷ. Διὰ δὴ τὸν λογισμὸν τόνδε νοῦν μὲν ἐν ψυχῇ, ψυχὴν δὲ ἐν σώματι συνιστάς τὸ πᾶν συνετεκταίνετο, ὅπως ὅτι κάλλιστον εἴη κατὰ φύσιν ἀριστόν
 c τὸν κόσμον ζῷον ἔμψυχον ἔννουν τε τῇ ἀληθείᾳ διὰ τὴν τοῦ θεοῦ γενέσθαι πρό-
 νοιαν.

350—Ib., 35 a-b:

the creation of the world-soul Τῆς ἀμερίστου καὶ ἀεὶ κατὰ ταύτα ἔχούσης οὐσίας καὶ τῆς αὖ περὶ τὰ σώ-
 ματα γιγνομένης μεριστῆς τρίτον ἔξ ἀμφοῖν ἐν μέσῳ συνεκεράστατο οὐσίας
 εἶδος, τῆς τε ταύτου φύσεως αὖ πέρι * καὶ τῆς τοῦ ἑτέρου, καὶ κατὰ ταύτα
 συνέστησεν ἐν μέσῳ τοῦ τε ἀμεροῦς αὐτῶν καὶ τοῦ κατὰ τὰ σώματα μεριστοῦ·
 καὶ τρία λαβόντα αὐτὰ δύντα συνεκεράστατο εἰς μίαν πάντα ἰδέαν, τὴν θατέρου
 35b φύσιν δύσμεικτον οὖσαν εἰς ταύτην συναρμόττων βίᾳ. Μειγνὺς δὲ μετὰ τῆς οὐσίας καὶ ἐκ τριῶν ποιησάμενος ἐν, πάλιν ὅλον τοῦτο μοίρας δσας προσῆκεν διένειμεν, ἔκάστην δὲ ἐκ τε ταύτου καὶ θατέρου καὶ τῆς οὐσίας μεμειγμένην.

Most modern interpreters, such as Taylor, explain the ἀμέριστος οὐσία = ταύτων, and the περὶ τὰ σώματα γιγνομένη μεριστή = θάτερον *. In this case we have:
 the Indivisible substance (sameness) {
 the divisible — (difference) } the mixed substance.

And these three again are mixed into one.—The words αὖ πέρι, omitted by Sext., Emp. and in Cic.'s translation, must then be dropped. A greater difficulty is that in ἐν μέσῳ τοῦ τε ἀμεροῦς αὐτῶν καὶ τοῦ κατὰ τὰ σώματα μεριστοῦ also the word αὐτῶν must be left out *. Nor is it quite clear that at the end of this passage ταύτων, θάτερον and οὐσία are mentioned as the three equally compounding elements.

In my opinion the true explanation has been given by Cornford *, who follows Proclus: a mixture is made first out of the Indivisible and the divisible οὐσία;

* αὖ πέρι is bracketed by Burnet and Rivaud.
 * So also C. L. Scheppe (Jan Prins) in his admirable Dutch translation of the *Tim.* (Den Haag 1937).

Cp. A. E. Taylor, *A Commentary on Plato's Timaeus*, Oxford 1928, p. 106-136.

* So Scheppe: „en stelde haar uit gelijke deelen samen midden tusschen de ondeelbare soort en de soort die naar lichamen deelbaar is.”

* Pl.'s *Cosmology*, p. 59 ff.

next two other mixtures are made, the one of ταῦτόν, the other of θάτερον (αὗ πάρι being left in), viz. a blending out of the indivisible and the divisible kind of each of them (αὐτῶν). So three mixtures appear, which again are mingled into one.

First mixture	Final mixture
Indivisible Existence	Intermediate Existence
Divisible Existence	
Indivisible Sameness	Intermediate Sameness
Divisible Sameness	
Indivisible Difference	Intermediate Difference
Divisible Difference	

Soul.

351—Having spoken of the structure and spiritual motions of the World-Soul, Plato turns to the physical motions of the visible bodies in the heaven. This chapter is prefaced by a description of Time.

Ib. 37 c-e:

‘Ως δὲ κινηθὲν αὐτὸν καὶ ζῶν ἐνόησεν τῶν ἀιδίων θεῶν γεγονός ἄγαλμα¹ time a mov-
δὲ γεννήσας πατήρ, ἡγάσθη τε καὶ εὑφρανθεὶς ἔτι δὴ μᾶλλον δύμοιον πρὸς τὸ
παράδειγμα ἐπενόησεν ἀπεργάσασθαι. Καθάπερ οὖν αὐτὸν τυγχάνει ζῶν ἀιδίον
δὲν, καὶ τόδε τὸ πᾶν οὕτως εἰς δύναμιν ἐπεγείρησε τοιοῦτον ἀποτελεῖν. ‘Η μὲν
οὖν τοῦ ζώου φύσις ἐτύγχανεν οὔσα αἰώνιος, καὶ τοῦτο μὲν δὴ τῷ γεννητῷ
παντελῶς προσάπτειν οὐκ ἦν δυνατόν· εἰκὼν δὲ ἐπενόει κινητόν τινα αἰώνιος
ποιῆσαι, καὶ διακοσμῶν ἅμα οὐρανὸν ποιεῖ μένοντος αἰώνος ἐν ἐνὶ κατ’ ἀριθμὸν
Ιοῦσαν αἰώνιον εἰκόνα, τοῦτον δὴ χρόνον δινομάκαμεν. ‘Ημέρας γάρ καὶ
νύκτας καὶ μῆνας καὶ ἐνιαυτούς, οὐκ δηντας πρὶν οὐρανὸν γενέσθαι, τότε ἅμα ε
ἐκείνῳ συνισταμένῳ τὴν γένεσιν αὐτῶν μηχανᾶται.

352—Now the heavenly bodies are described. They are living beings ^{the heavenly bodies} and divine; the fixed stars are even called ἀΐδια. The earth, turning round its axis, is “the guardian and maker of night and day”.

Ib. 40 b-c:

ἔξ οὐδὲ τῆς αἰτίας γέγονεν δούστην τῶν ἀστρων ζῶα θεῖα δηντα καὶ
ἀΐδια καὶ κατὰ ταῦτα ἐν ταῦτῷ στρεφόμενα δεῖ μένει· τὰ δὲ τρεπόμενα καὶ
πλάνην τοιαύτην ἴσχοντα, καθάπερ ἐν τοῖς πρόσθιν ἐρρήθη, κατ’ ἐκεῖνα γέγο-
νεν. Γῆν δὲ τροφὸν μὲν ἡμετέραν, εἱλομένην² δὲ τὴν περὶ τὸν διὰ παντὸς 40c

¹ ἄγαλμα - Cornford rightly explains: “a shrine for the everlasting gods”.

² εἱλομένην - “clinging around the pole which is extended through the universe” (Jowett).

Burnet, and after him Cornford, defends the reading ίλομένην, which would mean: “circling around the pole” *. I think Rivaud was right in pointing out that the immovability of the earth is presupposed in Pl.’s whole system of the heavenly bodies ^b.

* Burnet, *E. Gr. Ph.*⁴ p. 302 ff.; Cornford, *Pl.’s Cosmol.* 120-134; cp. Rivaud in his edition of the *Tim.*, Introd. p. 59-63.

^b Schepp translates: (de aarde) “gebald om de as die het Al doorspant”.—

πόλον τεταμένον, φύλακα καὶ δημιουργὸν νυκτός τε καὶ ἡμέρας ἐμηχανήσατο, πρώτην καὶ πρεσβυτάτην θεῶν ὅσοι ἐντὸς οὐρανοῦ γεγόνασιν.

the Demi-urge bids the visible gods make the bodies of man and animals 353—The Demiurge, having in this way compounded the world-soul and the souls of the stars, thus addresses the “visible gods”.

Ib. 41 a-d:

„Θεοί θεῶν, ὃν ἐγὼ δημιουργὸς πατήρ τε ἔργων, δὶ' ἐμοῦ γενόμενα ἀλυτα
 41b ἐμοῦ γε μὴ ἔθελοντος. Τὸ μὲν οὖν δὴ δεθὲν πᾶν λυτόν, τό γε μὴν καλῶς ἀρμοσθὲν
 καὶ ἔχον εὐ λύειν κακοῦ· δὶ' ἀ καὶ ἐπείπερ γεγένησθε, ἀθανάτοι μὲν οὐκ
 ἔστε οὐδὲ ἀλυτοί τὸ πάμπαν, οὕτι μὲν δὴ λυθήσεσθε γε οὐδὲ τεύξεσθε θανάτου
 μοίρας, τῆς ἐμῆς βουλήσεως μεῖζονος ἔτι δεσμοῦ καὶ κυριωτέρου λαχόντες
 ἔκεινων οἰς δτ' ἐγίγνεσθε συνεδεῖσθε. Νῦν οὖν δ λέγω πρὸς ὑμᾶς ἐνδεικνύμενος,
 μάθετε. Θνητὰ ἔτι γένη λοιπὰ τρία ἀγέννητα· τούτων δὲ μὴ γενομένων οὐρανὸς
 c ἀτελῆς ἔσται· τὰ γάρ ἄπαντ' ἐν αὐτῷ γένη ζῷων οὐχ ἔξει, δεῖ δέ, εἰ μέλλει
 τέλεος ίκανῶς εἶναι. Δι' ἐμοῦ δὲ ταῦτα γενόμενα καὶ βίου μετασχόντα θεοῖς
 ισάζοιτ' ἐν· ἵνα οὖν θνητά τε ἥ το τε πᾶν τόδε δντως ἄπαν ἥ, τρέπεσθε κατὰ
 φύσιν ὑμεῖς ἐπὶ τὴν τῶν ζῷων δημιουργίαν, μιμούμενοι τὴν ἐμὴν δύναμιν
 περὶ τὴν ὑμετέραν γένεσιν. Καὶ καθ' ὅσον μὲν αὐτῶν ἀθανάτοις ὅμωνυμον
 εἶναι προσήκει, θεῖον λεγόμενον ἡγεμονοῦν τε ἐν αὐτοῖς τῶν δεὶ δίκη καὶ
 d ὑμῖν ἔθελόντων ἐπεσθαι, σπείρας καὶ ὑπαρξάμενος ἐγὼ παραδώσω· τὸ δὲ
 λοιπὸν ὑμεῖς, ἀθανάτῳ θνητὸν προσυφαίνοντες, ἀπεργάζεσθε ζῶα καὶ γεννᾶτε
 τροφήν τε διδόντες αὐξάνετε καὶ φθίνοντα πάλιν δέχεσθε.”

354—He then makes as many human souls as there are stars, places them each in a star and shows them their destiny.

a. Ib. 41 d⁸-42 a²:

Συστήσας δὲ τὸ πᾶν διεῖλεν ψυχὰς ίσαριθμούς τοῖς ἀστροῖς, ἔνειμέν θ'
 41e ἔκαστην πρὸς ἔκαστον, καὶ ἐμβιβάσας ὡς ἐς δχημα τὴν τοῦ παντὸς φύσιν
 ἔδειξεν, γόμους τε τοὺς εἰμαρμένους εἰπεν αὐταῖς, δτι γένεσις πρώτη μὲν
 ἔσσοιτο τεταγμένη μία πᾶσιν, ἵνα μήτις ἔλαττοῖτο ὑπ' αὐτοῦ, δέοι δὲ σπαρείσας
 42a αὐτὰς εἰς τὰ προσήκοντα ἔκασταις ἔκαστα δργανα χρόνων φῦναι ζῷων τὸ
 θεοσεβέστατον, διπλῆς δὲ οὖσης τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, τὸ κρείττον τοιοῦτον
 εἴη γένος δ καὶ ἐπειτα κεκλήσοιτο ἀνήρ.

b. Ib. 42 b-d:

the destiny of man Καὶ ὁ μὲν εὖ τὸν προσήκοντα χρόνον βιούς, πάλιν εἰς τὴν τοῦ συννόμου πο-
 ρευθεὶς οἰκησιν ἀστρου, βίον εὐδαίμονα καὶ συνήθη ἔξοι, σφαλεὶς δὲ τούτων
 εἰς γυναικός φύσιν ἐν τῇ δευτέρᾳ γενέσει μεταβαλοῖ· μὴ παυόμενός τε ἐν
 42c τούτοις ἔτι κακίας, τρόπον διν κακύνοιτο, κατὰ τὴν ὅμοιότητα τῆς τοῦ τρόπου

γενέσεως εἰς τινα τοιαύτην ἀεὶ μεταβαλοῖ θήρειον φύσιν, ἀλλάττων τε οὐ πρότερον πόνων λήξοι, πρὶν τῇ ταύτῳ καὶ δόμοίου περιόδῳ τῇ ἐν αὐτῷ συνεπισπώμενος τὸν πολὺν δχλὸν καὶ ὑστερὸν προσφύντα ἐκ πυρὸς καὶ ὄδατος καὶ ἀέρος καὶ γῆς, θορυβώδῃ καὶ ἀλογον δντα, λόγῳ κρατήσας εἰς τὸ τῆς πρώτης καὶ ἀρίστης ἀφίκοιτο εἶδος ἔξεως.

355—Thus there is a pre-established harmony between the souls, and even the bodies, of men and those divine and eternal Beings who are the heavenly bodies. Plato concludes: we must learn to imitate the cosmic order in our own life.

Ib. 47 a-c:

"Οψις δὴ κατὰ τὸν ἐμὸν λόγον αἰτίᾳ τῆς μεγίστης ὀφελίας γέγονεν ἡμῖν, δτι τῶν νῦν λόγων περὶ τοῦ παντὸς λεγομένων οὐδεὶς ἂν ποτε ἐρρήθη μήτε ἀστρα μήτε ἥλιοι μήτε οὐρανὸν ἴδονταν. Νῦν δ' ἡμέρα τε καὶ νὺξ ὀφεῖσαι μῆνες τε καὶ ἐνιαυτῶν περίοδοι καὶ ἵσημερίαι καὶ τροπαὶ μεμηχάνηται μὲν ἀριθμόν, χρόνου δὲ ἔννοιαν περὶ τῆς τοῦ παντὸς φύσεως ζήτησιν ἔδοσαν· ἔξ οἱ ἐπορισάμεθα φιλόσοφίας γένος, οὖ μεῖζον ἀγαθὸν οὕτ' ἔλθεν οὔτε ἥξει ποτὲ τῷ θητῷ γένεις δωρηθὲν ἐκ θεῶν. Λέγω δὴ τοῦτο ὀδυμάτων μέγιστον ἀγαθόν· τὰλλα δὲ δσα ἀλάττω τί ἀν ὑμνοῦμεν, ὃν δὲ μὴ φιλόσοφος τυφλωθεὶς ὀδυρόμενος ἀν θρηνοῖ μάτην; ἀλλὰ τούτου λεγέσθω παρ' ἡμῶν αὐτῇ ἐπὶ ταῦτα αἰτίᾳ, θεὸν ἡμῖν ἀνευρεῖν δωρήσασθαι τε δψιν, ἵνα τὰς ἐν οὐρανῷ τοῦ νοῦ κατιδόντες περιόδους χρησαίμεθα ἐπὶ τὰς περιφορὰς τὰς τῆς παρ' ἡμῖν διανοήσεως, συγγενεῖς ἐκείναις οὖσας, ἀταράκτοις τεταραγμένας, ἐκμαθόντες δὲ καὶ λογισμῶν κατὰ φύσιν ὀρθότητος μετασχόντες, μιμούμενοι τὰς τοῦ θεοῦ πάντως ἀπλανεῖς οὖσας, τὰς ἐν ἡμῖν πεπλανημένας καταστησαίμεθα.

356—a. Ib. 48 e-49 a:

"Η δ' οὖν αἰθίς ἀρχὴ περὶ τοῦ παντὸς ἔστω μειζόνως τῆς πρόσθεν διηρη-
μένη· τότε μὲν γάρ δύο εἴδη διειλόμεθα, νῦν δὲ τρίτον ἄλλο γένος ἡμῖν δηλωτέον. the creation
of the
universe Τὰ μὲν γάρ δύο ἴχανά ἦν ἐπὶ τοῖς ἔμπροσθεν λεχθεῖσιν, ἐν μὲν ὧς παραδείγματος εἶδος ὑποτεθέν, νοητὸν καὶ ἀεὶ κατὰ ταύτα δν, μίμημα δὲ παραδείγματος δεύτερον, γένεσιν ἔχον καὶ ὀρατόν. Τρίτον δὲ τότε μὲν οὐ διειλόμεθα, νομί-
σαντες τὰ δύο ἔξειν ἴχανῶς· νῦν δὲ δὲ λόγος ἕοικεν εἰσαναγκάζειν χαλεπὸν καὶ ἀμυδρὸν εἶδος ἐπιχειρεῖν λόγοις ἐμφανίσαι. Τίν' οὖν δύναμιν κατὰ φύσιν αὐτὸν ὑποληπτέον; τοιάνδε μάλιστα· πάσης εἶναι γενέσεως ὑποδοχὴν αὐτὴν οἷον τιθήνην.

b. The so-called elements have no fixed nature. Unchanging space only may be called "this" or "that".

space the
only fixed
nature

Ib. 49 e-50 a:

ἐν φῷ δὲ ἐγγιγνόμενα δεῖ ἔκαστα αὐτῶν φαντάζεται καὶ πάλιν ἐκεῖθεν ἀπόλ-
50a λυται, μόνον ἐκεῖνο αὖ προσαγορεύειν τῷ τε τοῦτο καὶ τῷ τόδε προσχρωμένους
δύναματι, τὸ δὲ ὄποιονοῦν τι, θερμὸν ἢ λευκὸν ἢ καὶ διτοῦν τῶν ἐναντίων, καὶ
πάνθ' ὅσα ἐκ τούτων, μηδὲν ἐκεῖνο αὖ τούτων καλεῖν.

c. Ib. 50 b-d:

the receiving principle 'Ο αὐτὸς δὴ λόγος καὶ περὶ τῆς τὰ πάντα δεχομένης σώματα φύσεως.
Ταῦτὸν αὐτὴν δεῖ προσρητέον· ἐκ γὰρ τῆς ἔκυτῆς τὸ παράπαν οὐκ ἔξισταται
δυνάμεως — δέχεται τε γὰρ δεῖ τὰ πάντα, καὶ μορφὴν οὐδεμίαν ποτὲ οὐδενὶ
50c τῶν εἰσιόντων ὁμοίαν εἴληφεν οὐδαμῇ οὐδαμῶς· ἐκμαγεῖν γὰρ φύσει παντὶ
κεῖται, κινούμενόν τε καὶ διασχηματίζομενον ὑπὸ τῶν εἰσιόντων, φαίνεται δὲ
δι' ἐκεῖνα ἄλλοτε ἄλλοιον — τὰ δὲ εἰσιόντα καὶ ἔξιόντα τῶν δυντῶν δεῖ μιμή-
ματα, τυπωθέντα ἀπ' αὐτῶν τρόπον τινὰ δύστραστον καὶ θαυμαστόν, ὃν εἰς
αὐθίς μέτιμεν. 'Ἐν δὲ οὖν τῷ παρόντι χρὴ γένη διανοηθῆναι τριτά, τὸ μὲν
d γιγνόμενον, τὸ δὲ ἐν φῷ γίγνεται, τὸ δὲ δύθεν ἀφομοιούμενον φύεται τὸ γιγνόμενον.
Καὶ δὴ καὶ προσεικάσαι πρέπει τὸ μὲν δεχόμενον μητρί, τὸ δὲ δύθεν πατρί,
τὴν δὲ μεταξὺ τούτων φύσιν ἔχγόνω.

d. Ib. 51a-b:

no "matter" in the usual sense διὸ δὴ τὴν τοῦ γεγονότος δρατοῦ καὶ πάντως αἰσθητοῦ μητέρα καὶ ὑποδοχὴν
μήτε γῆν μήτε ἀέρα μήτε πῦρ μήτε ὕδωρ λέγωμεν, μήτε ὅσα ἐκ τούτων μήτε
ἔξ διν ταῦτα γέγονεν· ἀλλ' ἀνόρατον εἰδός τι καὶ ἀμορφον, πανδεχές, μετα-
51b λαμβάνον δὲ ἀπορώτατά πῃ τοῦ νοητοῦ καὶ δυσαλωτότατον αὐτὸν λέγοντες οὐ
ψευσόμεθα.

e. Ib. 51 e-52 b:

the three kinds Τούτων δὲ οὕτως ἔχόντων ὁμολογητέον ἐν μὲν εἶναι τὸ κατὰ ταῦτα εἶδος
ἔχον, ἀγέννητον καὶ ἀνώλεθρον, οὔτε εἰς ἔκυτὸν εἰσδεχόμενον ἄλλο ἄλλοθεν
52a οὔτε αὐτὸν εἰς ἄλλο ποιέον, ἀδρατὸν δὲ καὶ ἀλωας ἀναισθητον, τοῦτο δὲ δὴ νόησις
εἴληχεν ἐπισκοπεῖν· τὸ δὲ ὁμώνυμον ὅμιούν τε ἐκείνων δεύτερον, αἰσθητόν,
πεφορημένον δεῖ, γιγνόμενόν τε ἐν τινι τόπῳ καὶ πάλιν ἐκεῖθεν ἀπολλύμενον,
δόξῃ μετ' αἰσθήσεως περιληπτόν· τρίτον δὲ αὖ γένος δὲν τὸ τῆς χώρας δεῖ,
b φθορὰν οὐ προσδεχόμενον, ἔδραν δὲ παρέχον ὅσα ἔχει γένεσιν πᾶσιν, αὐτὸν
δὲ μετ' ἀναισθησίας ἀπτὸν λογισμῷ τινι νόθῳ, μόγις πιστόν, πρὸς δὲ δὴ καὶ
διειρποτολοῦμεν βλέποντες καὶ φαμεν ἀναγκαῖον εἶναι που τὸ δὲ ἀπαν τὸν
τόπῳ καὶ κατέχον χώραν τινά, τὸ δὲ μήτ' ἐν γῇ μήτε που κατ' οὐρανὸν
οὐδὲν εἶναι.

357—a. Ib. 69 c-70 a:

Καὶ τῶν μὲν θείων αὐτὸς γίγνεται δημιουργός, τῶν δὲ θυητῶν τὴν γένεσιν

τοῖς ἔαυτοῦ γεννήμασιν δημιουργεῖν προσέταξεν. Οἱ δὲ μιμούμενοι, παραλα-^{the immortal}
βόντες ἀρχὴν ψυχῆς ἀθάνατον τὸ μετὰ τοῦτο θνητὸν σῶμα αὐτῇ περιετόρνευσαν ^{and the}
ὄχημά τε πᾶν τὸ σῶμα ἔδοσαν ἀλλο τε εἶδος ἐν αὐτῷ ψυχῆς προσωποδόμουν ^{mortal soul}
τὸ θνητόν, δεινὰ καὶ ἀναγκαῖα ἐν ἔαυτῷ παθήματα ἔχον, πρῶτον μὲν ἡδονήν, ^{in man}
μέγιστον κακοῦ δέλεαρ, ἐπειτα λύπας, ἀγαθῶν φυγάς, ἔτι δὲ αὖ θάρρος καὶ
φόβον, ἀφρονε συμβούλω, θυμὸν δὲ δυσπαραχμύθητον, ἐλπίδα δὲ εὔπαράγωγον·
αἰσθήσει δὲ ἀλόγῳ καὶ ἐπιχειρητῇ παντὸς ἔρωτι συγκερασάμενοι ταῦτα, ἀναγ-
καίως τὸ θνητὸν γένος συνέθεσαν. Καὶ διὰ ταῦτα δὴ σεβόμενοι μιαίνειν τὸ
θεῖον, δτι μὴ πᾶσα ἦν ἀνάγκη, χωρὶς ἔκείνου κατοικίζουσιν εἰς ἄλλην τοῦ
σώματος οἰκησιν τὸ θνητόν, Ισθμόν καὶ ὅρον διοικοδομήσαντες τῆς τε κεφαλῆς ^e
καὶ τοῦ στήθους, αὐχένα μεταξὺ τιθέντες, ἵν' εἴη χωρίς. Ἐν δὴ τοῖς στήθεσιν
καὶ τῷ καλουμένῳ θώρακι τὸ τῆς ψυχῆς θνητὸν γένος ἐνέδουν. Καὶ ἐπειδὴ τὸ
μὲν ἄμεινον αὐτῆς, τὸ δὲ χεῖρον ἐπεφύκει, διοικοδομοῦσι τοῦ θώρακος αὖ τὸ
κύτος, διορίζοντες οἷον γυναικῶν, τὴν δὲ ἀνδρῶν χωρὶς οἰκησιν, τὰς φρένας ^{70a}
διάφραγμα εἰς τὸ μέσον αὐτῶν τιθέντες. Τὸ μετέχον οὖν τῆς ψυχῆς ἀνδρείας καὶ
θυμοῦ, φιλόνικον ὅν, κατώκισαν ἐγγυτέρω τῆς κεφαλῆς μεταξὺ τῶν φρενῶν τε
καὶ αὐχένος, ἵνα τοῦ λόγου κατήκοον δν κοινῇ μετ' ἔκείνου βίᾳ τὸ τῶν ἐπι-
θυμιῶν κατέχοι γένος, δόπτ' ἐκ τῆς ἀκροπόλεως τῷ τ' ἐπιτάγματι καὶ λόγῳ
μηδαμῆ πείθεσθαι ἔκδον ἐθέλοι.

b. Ib. 70 d-71 a:

Τὸ δὲ δὴ σίτων τε καὶ ποτῶν ἐπιθυμητικὸν τῆς ψυχῆς καὶ δσων ἔνδειαν διὰ ^{the place of}
τὴν τοῦ σώματος ἴσχει φύσιν, τοῦτο εἰς τὸ μεταξὺ τῶν τε φρενῶν καὶ τοῦ πρὸς ἐπιθυμητικὸν
τὸν δύμφαλὸν ὅρον κατώκισαν, οἷον φάτνην ἐν ἀπαντι τούτῳ τῷ τόπῳ τῇ τοῦ ^{70e}
σώματος τροφῇ τεκτηνάμενοι· καὶ κατέδησαν δὴ τὸ τοιοῦτον ἐνταῦθι ὡς
θρέμμα ἄγριον, τρέφειν δὲ συνημμένον ἀναγκαῖον, εἰπερ τι μέλλοι ποτὲ θνητὸν
ἔσεσθαι γένος. "Ιν' οὖν ἀεὶ νεμόμενον πρὸς φάτνη καὶ δτι πορρωτάτω τοῦ βου-
λευομένου κατοικοῦν, θύρισθον καὶ βοήν ὡς ἐλαχίστην παρέχον, τὸ κράτιστον
καθ' ἡσυχίαν περὶ τοῦ πᾶσι κοινῇ καὶ ίδιᾳ συμφέροντος ἐῷ βουλεύεσθαι, διὰ ^{71a}
ταῦτα ἐνταῦθον ἔδοσαν αὐτῷ τὴν τάξιν.

c. Ib. 72 d:

Τὰ μὲν οὖν περὶ ψυχῆς, δσον θνητὸν ἔχει καὶ δσον θεῖον, καὶ δπῃ καὶ μεθ' ^{This account}
ῶν καὶ δι' ἂ χωρὶς φύκισθη, τὸ μὲν ἀληθὲς ὡς εἰρηται, θεοῦ συμφήσαντος τότ'^{is probable;}
ἀν οὕτως μόνως διισχυριζοίμεθα· τό γε μὴν εἰκὸς ἡμῖν εἰρῆσθαι, καὶ νῦν καὶ ^{God only}
ἔτι μᾶλλον ἀνασκοποῦσι διακινδυνευτέον τὸ φάναι καὶ πεφάσθω. ^{knows}
^{whether it is true.}

358—Ib. 75 b-c:

Νῦν δὲ τοῖς περὶ τὴν ἡμετέραν γένεσιν δημιουργοῖς, ἀναλογοῦομένοις πότε-
ρον πολυχρονιώτερον χεῖρον ἢ βραχυχρονιώτερον βέλτιον ἀπεργάσαιντο γένος,

^{God wished us to live a rational and not a long life}

συνέδοξεν τοῦ πλείονος βίου, φαυλοτέρου δέ, τὸν ἐλάττονα ἀμείνονα δητὰ παντὶ πάντως αἴρετεν· διὸν δὴ μανῷ μὲν διστῷ, σαρξὶν δὲ καὶ νεύροις κεφαλήν, ἀπὸ οὐδὲ καμπάς ἔχουσαν, οὐ συνεστέγασαν. Κατὰ πάντα οὖν ταῦτα εὐαισθητότερα μὲν καὶ φρονιμωτέρα, πολὺ δὲ ἀσθενεστέρα παντὸς ἀνδρὸς προσετέθη κεφαλὴ σώματι.

359—Ib. 77 b-c:

the "vegetative soul" in plants Πᾶν γάρ οὖν δτιπερ ἀν μετάσχη τοῦ ζῆν, ζῶον μὲν ἀν ἐν δίκῃ λέγοιτο ὁρθότατα· μετέχει γε μὴν τοῦτο δὲ νῦν λέγομεν τοῦ τρίτου ψυχῆς εἰδους, δ μεταξὺ φρενῶν ὄμφαλοῦ τε ἰδρῦσθαι λόγος, φόδόξης μὲν λογισμοῦ τε καὶ νοῦ μέτεστιν τὸ μηδέν, αἰσθήσεως δὲ ἡδείας καὶ ἀλγεινῆς μετὰ ἐπιθυμιῶν. Πάσχον γάρ διατελεῖ πάντα, στραφέντι δὲ αὐτῷ ἐν ἑαυτῷ περὶ ἑαυτόν, τὴν μὲν ἔξωθεν ἀπωστα-
77c μένῳ κινήσιν, τῇ δὲ οἰκείᾳ χρησαμένῳ, τῶν αὐτοῦ τι λογίσασθαι κατιδόντι φύσει οὐ παραδέδωκεν ἡ γένεσις. Διὸ δὴ ζῆ μὲν ἔστιν τε οὐχ ἔτερον ζῶον, μόνιμον δὲ καὶ κατερριζωμένον πέπηγεν διὰ τὸ τῆς ὑφ' ἑαυτοῦ κινήσεως ἔστε-
ρησθαι.

360—a. Ib. 86 b-e:

disease of the soul due to defective bodily constitution Νόσον μὲν δὴ ψυχῆς ἄνοιαν συγχωρητέον, δύο δὲ ἀνοίας γένη, τὸ μὲν μανίαν, τὸ δὲ ἀμαθίαν. Πᾶν οὖν δτι πάσχων τις πάθος ὅπότερον αὐτῶν ἴσχει, νόσον προσρητέον, ἡδονὰς δὲ καὶ λύπας ὑπερβαλλούσας τῶν νόσων μεγίστας θετέον τῇ ψυχῇ· περιχαρής γάρ δινθρωπος ὃν ἦ καὶ τάναντία ὑπὸ λύπης πάσχων,

86c σπεύδων τὸ μὲν ἐλεῖν ἀκαίρως, τὸ δὲ φυγεῖν, οὐθὲ δρᾶν οὔτε ἀκούειν δρῆδην οὐδὲν δύναται, λυττῷ δὲ καὶ λογισμοῦ μετασχεῖν ἡκιστα τότε δὴ δύνατός. Τὸ δὲ σπέρμα δτῷ πολὺ καὶ ῥυῶδες περὶ τὸν μυελὸν γίγνεται καὶ καθαπερεὶ δένδρον πολυκαρπότερον τοῦ συμμέτρου πεφυκός ἦ, πολλὰς μὲν καθ' ἔκαστον ωδηνας, πολλὰς δὲ ἡδονὰς κτώμενος ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις καὶ τοῖς περὶ τὰ τοιαῦτα τόκοις, ἐμμανής τὸ πλεῖστον γιγνόμενος τοῦ βίου διὰ τὰς μεγίστας ἡδονὰς δ καὶ λύπας, νοσοῦσαν καὶ ἀφρονα ἴσχων ὑπὸ τοῦ σώματος τὴν ψυχήν, οὐχ ὡς νοσῶν ἀλλ' ὡς ἐκῶν κακὸς δοξάζεται· τὸ δὲ ἀληθές ἡ περὶ τὰ ἀφροδίσια ἀκολασία κατὰ τὸ πολὺ μέρος διὰ τὴν ἐνδὸς γένους ἔξιν ὑπὸ μανότητος διστῶν ἐν σώματι ῥυώδη καὶ ὑγραίνουσαν νόσος ψυχῆς γέγονεν. Καὶ σχεδὸν δὴ πάντα δόποσα ἡδονῶν ἀκράτεια καὶ ὄνειδος ὡς ἐκόντων λέγεται τῶν κακῶν, οὐκ ε δρῆῶς διειδίζεται· κακὸς μὲν γάρ ἐκῶν οὐδείς, διὰ δὲ πονηρὸν ἔξιν τινὰ τοῦ σώματος καὶ ἀπαίδευτον τροφὴν δὲ κακὸς γίγνεται κακός, παντὶ δὲ ταῦτα ἔχθρὰ καὶ ἀκοντὶ προσγίγνεται.

b. Ib. 87 a-b:

badness must be prevented by education Πρὸς δὲ τούτοις, δταν οὕτως κακῶς παγέντων πολιτεῖαι κακαὶ καὶ λόγοι κατὰ πόλεις ίδιᾳ τε καὶ δημοσίᾳ λεχθῶσιν, ἔτι δὲ μαθήματα μηδαμῇ τούτων

Ιατικὰ ἐκ νέων μανθάνηται, ταύτη κακοὶ πάντες οἱ κακοὶ διὰ δύο ἀκουσιώτατα γιγνόμεθα· ὃν αἰτιατέον μὲν τοὺς φυτεύοντας ἀεὶ τῶν φυτευομένων μᾶλλον καὶ τοὺς τρέφοντας τῶν τρεφομένων, προθυμητέον μὴν, δῆπη τις δύναται, καὶ διὰ τροφῆς καὶ δι' ἐπιτηδευμάτων μαθημάτων τε φυγεῖν μὲν κακίαν, τούναντίον δὲ ἑλεῖν. Ταῦτα μὲν οὖν δὴ τρόπος ἄλλος λόγων.

361—Ib. 87 d-88 c:

Πρὸς γάρ ὑγιείας καὶ νόσους ἀρετάς τε καὶ κακίας οὐδεμίᾳ συμμετρίᾳ καὶ ^{due proportion of mind and body} ἀμετρίᾳ μείζων ἡ ψυχῆς αὐτῆς πρὸς σῶμα αὐτό· ὃν οὐδὲν σκοποῦμεν οὐδὲ ἔννοοῦμεν, ὅτι ψυχὴν ἴσχυρὰν καὶ πάντη μεγάλην ἀσθενέστερόν καὶ Ἑλλατον εἶδος ὅταν ὅχη, καὶ ὅταν αὖ τούναντίον συμπαγῆτον τούτῳ, οὐ καλὸν ὅλον τὸ ζῷον — ἀσύμμετρον γάρ ταῖς μεγίσταις συμμετρίαις — τὸ δὲ ἐναντίως ἔχον πάντων θεαμάτων τῷ δυναμένῳ καθορᾶν κάλλιστον καὶ ἔρασμιώτατον. Οἷον οὖν ὑπερσκελές ἡ καὶ τινα ἑτέραν ὑπέρεξιν ἀμετρον ἔκυτῷ τι σῶμα δὲ ἄμα μὲν αἰσχρόν, ἄμα δὲ ἐν τῇ κοινωνίᾳ τῶν πόνων πολλοὺς μὲν κόπους, πολλὰ δὲ σπάσματα καὶ διὰ τὴν παραφορότητα πτώματα παρέχον μυρίων κακῶν αἴτιον ἔκυτῷ, ταύτὸν δὴ διανοητέον καὶ περὶ τοῦ συναμφοτέρου¹, ζῷον δὲ καλοῦμεν, ὡς δταν τε ἐν αὐτῷ ψυχὴ κρείτων οὖσα σώματος περιθύμως ἴσχη, διασείουσα πᾶν αὐτὸν ἔνδοθεν νόσων ἐμπίμπλησι, καὶ δταν εἰς τινας μαθήσεις καὶ ζητήσεις συντόνως ἔη, κατατήκει, διδαχάς τ' αὖ καὶ μάχας ἐν λόγοις ποιουμένη δημοσίᾳ καὶ ίδιᾳ δι' ἐρίδων καὶ φιλονικίας γιγνομένων διάπυρον αὐτὸν ποιοῦσα σαλεύει, καὶ δεύματα ἐπάγουσα, τῶν λεγομένων ιατρῶν ἀπατῶσα τοὺς πλείστους, τάνακτια αἰτιᾶσθαι ποιεῖ· σῶμά τε δταν αὖ μέγα καὶ ὑπέρψυχον σμικρῷ συμφυὲς ἀσθενεῖ τε διανοίᾳ γένηται, διττῶν ἐπιθυμιῶν οὖσῶν φύσει κατ' ἀνθρώπους, διὰ σῶμα μὲν τροφῆς, διὰ δὲ τὸ θειότατον τῶν ἐν ἡμῖν φρονήσεως, αἱ τοῦ κρείττονος κινήσεις κρατοῦσαι καὶ τὸ μὲν σφέτερον αὔξουσαι, τὸ δὲ τῆς ψυχῆς καφδὸν καὶ δυσμαθὲς ἀμνῆμόν τε ποιοῦσαι, τὴν μεγίστην νόσον ἀμαθίαν ἐναπεργάζονται. Μία δὴ σωτηρία πρὸς ἄμφω, μήτε ψυχὴν ἀνευ σώματος κινεῖν μήτε σῶμα ἀνευ ψυχῆς, ἵνα ἀμυνομένω γίγνησθον ἴσορρόπω καὶ ὑγιῆ. Τὸν δὴ μαθηματικὸν ἡ τινα ἄλλην σφόδρα μελέτην διανοίᾳ κατεργαζόμενον καὶ τὴν τοῦ σώματος ἀποδοτέον κινησιν, γυμναστικῇ προσομοιλοῦντα τὸν τε αὖ σῶμα ἐπιμελῶς πλάττοντα τὰς τῆς ψυχῆς ἀνταποδοτέον κινήσεις, μουσικῇ καὶ πάσῃ φιλοσοφίᾳ προσχρώμενον, εἰ μέλλει δικαίως τις ἄμα μὲν καλός, ἄμα δὲ ἀγαθὸς δρθῶς κεκλησθαι.

¹ τὸ συναμφότερον - This whole view of man comes very near to that of Aristotle in Περὶ ψυχῆς, as the term συναμφότερον is essentially the same as the Aristotelian σύνθετον.

9—THE IDEAL NUMBERS

362—Arist. says in several places that Plato identified the Ideas with Numbers.

Ideas are numbers

a. Ar., *Metaph.* A 9, 991 b⁹:

ἔτι εἶπερ εἰσὶν ἀριθμοὶ τὰ εἴδη, πῶς αἴτιοι ἔσονται;

b. Ib. 992 b¹⁵⁻¹⁸ (Ar. is speaking here about geometrical figures, τὰ μετὰ τοὺς ἀριθμούς μήκη τε καὶ ἐπίπεδα καὶ στερεά):

ταῦτα γάρ οὔτε εἴδη οἶναι (οὐ γάρ εἰσιν ἀριθμοί) οὔτε τὰ μεταξύ (μαθηματικά γάρ ἔχεινα) ¹ οὔτε τὰ φυλαρτά, ἀλλὰ πάλιν τέταρτον ἄλλο φαίνεται τοῦτο τι γένος.

c. Ib. Λ 8, 1073 a¹⁸⁻²¹:

ἀριθμούς γάρ λέγουσι τὰς ἰδέας οἱ λέγοντες ἰδέας, περὶ δὲ τῶν ἀριθμῶν οὐτὲ μὲν ὡς περὶ ἀπείρων λέγουσιν, οὐτὲ δὲ ὡς μέχρι τῆς δεκάδος ὠρισμένων ².

d. Ib. M 7, 1081 a⁵⁻⁸; 12-13:

εἰ μὲν οὖν πᾶσαι συμβληταὶ καὶ ἀδιάφοροι αἱ μονάδες, ὁ μαθηματικὸς γίγνεται ἀριθμὸς καὶ εἰς μόνον, καὶ τὰς ἰδέας οὐκ ἐνδέχεται εἶναι τοὺς ἀριθμούς ³.—εἰ δὲ μή εἰσιν ἀριθμοὶ οἱ ἰδέαι, οὐδὲ διλως οἶναι τε αὐτὰς εἶναι.

e. Ib. M 8, 1083 a¹⁷⁻¹⁹:

ὅτι μὲν οὖν, εἶπερ εἰσὶν ἀριθμοὶ αἱ ἰδέαι, οὔτε συμβλητὰς τὰς μονάδας ἀπάσας ἐνδέχεται εἶναι, φανερόν.

Numbers are Ideas

363—In other places Ar. implies that Numbers were said to be Ideas.

a. Ib. M. 8, 1084 a⁷⁻⁹:

ἔτι εἰ πᾶσα ἰδέα τινός, οἱ δὲ ἀριθμοὶ ἰδέαι, καὶ ὁ ἀπειρος ἔσται ἰδέα τινός, ἡ τῶν αἰσθητῶν ἡ ἄλλου τινός.

¹ Ar. says in *Metaph.* A 6, 987 b¹⁴, Pl. recognized mathematical objects as existing between Forms and sensibles, differing from the last in being eternal and unchangeable, from Forms in there being many of the same kind:

ἔτι δὲ παρὰ τὰ αἰσθητὰ καὶ τὰ εἴδη τὰ μαθηματικὰ τῶν πραγμάτων εἶναι φησι μεταξύ, διαφέροντα τῶν μὲν αἰσθητῶν τῷ ἀτίκα καὶ ἀσίνητα εἶναι, τῶν δὲ εἰδῶν τῷ τὰ μὲν πόλλα διττα δμοις εἶναι, τῷ δὲ εἰδος αὐτὸ δὲ ἔν ἔχαστον μόνον.

² About the last point see our nr. 366 a.

³ Ar. means: the mathematical number is constituted by adding one unity to the other (so here the monads are συμβληταὶ). But ideal numbers are individual types, not comparable, and therefore unaddable. Cp. our nr. 367.

b. We may mention here also N 3, 1090 b²²⁻²⁸, where is spoken of ὁ τῶν εἰδῶν ἀριθμός (gen. explic.) and εἰδετικὸς ἀριθμός:

οἱ δὲ πρῶτοι δύο τοὺς ἀριθμοὺς ποιήσαντες, τὸν τε τῶν εἰδῶν καὶ τὸν μαθηματικόν, οὐδαμῶς οὔτ' εἰρήκασιν οὔτ' ἔχοιεν ἀν εἰπεῖν πῶς καὶ ἐκ τίνος ἔσται ὁ μαθηματικός. ποιοῦσι γάρ αὐτὸν μεταξὺ τοῦ εἰδητικοῦ καὶ τοῦ αισθητοῦ.

c. Also N 5, 1092 b⁸⁻¹⁸, where Ar. wonders how numbers could be the cause of being, or how they could be οὐσίαι.

οὐθὲν δὲ διώρισται οὐδὲ δόποτέρως οἱ ἀριθμοὶ αἴτιοι τῶν οὐσιῶν καὶ τοῦ εἰναι, πότερον ὡς δροι (οἷον αἱ στιγμαὶ τῶν μεγεθῶν, καὶ ὡς Εὔρυτος ἔταττε τίς ἀριθμὸς τίνος, οἷον δὲ μὲν ἀνθρώπου δὲ δὲ Ἰππου, ὥσπερ οἱ τοὺς ἀριθμοὺς ἄγοντες εἰς τὰ σχῆματα τρίγωνον καὶ τετράγωνον, οὗτως ἀφομοιῶν ταῖς ψήφοις τὰς μορφὰς τῶν φυτῶν), ή δὲ [ό] λόγος ή συμφωνία ἀριθμῶν, δύοις δὲ καὶ ἀνθρωπος καὶ τῶν ἄλλων ἔκαστον; τὰ δὲ δὴ πάθη πῶς ἀριθμοὶ, τὸ λευκὸν καὶ γλυκὺ καὶ τὸ θερμόν; δὲ οὐχ οἱ ἀριθμοὶ οὐσία οὐδὲ τῆς μορφῆς αἴτιοι, δῆλον· ὁ γάρ λόγος ή οὐσία, ὁ δὲ ἀριθμὸς ὅλη.

From this passage a direct identification of numbers with Ideas, and of Ideas with numbers, might be inferred. Yet this inference is not the only one possible. Cp. our nr. 373.

d. Ar. even says *each* number was taught to be an Idea. N 2, 1090 a⁴⁻⁶:

Τῷ μὲν γάρ ιδέας τιθεμένῳ παρέχονται τιν' αἴτιαν τοῖς οὖσιν, εἴπερ ἔκαστος; τῶν ἀριθμῶν ιδέα τις, ή δὲ ιδέα τοῖς ἄλλοις αἴτια τοῦ εἰναι ὃν δὴ ποτε τρόπον.

Now this cannot have been the theory of Plato. Cp. our nr. 366c.

364—a. Ib. N 4, 1091 b¹³⁻¹⁴:

τῶν δὲ τὰς ἀκινήτους οὐσίας εἰναι λεγόντων οἱ μὲν φασιν αὐτὸ τὸ ἐν τῷ ^{the One = the Agathon}

ἀγαθὸν αὐτὸ εἰναι.

b. Cf. *Eth. Eud.* I 8, 1218 a²⁴⁻²⁸:

Παράβολος δὲ καὶ η ἀπόδειξις δτι τὸ ἐν αὐτῷ τὸ ἀγαθόν, δτι οἱ ἀριθμοὶ ἐφίενται· οὔτε γάρ ὡς ἐφίενται λέγονται φανερῶς, ἀλλὰ λίαν ἀπλῶς τοῦτό φασι, καὶ δρεξιν εἰναι πῶς ἀν τις ὑπόλαβοι ἐν οἷς ζωὴ μὴ ὑπάρχει;

c. Aristox., *Harm. Elem.* II, p. 30 Meib.

Aristox. begins his second book by saying that it is perhaps better first to speak of the method of his inquiry, in order to prevent misunderstanding and disappointment.

Καθάπερ Ἀριστοτέλης ἀεὶ διηγεῖτο τοὺς πλείστους τῶν ἀκουσάντων παρὰ
De Vogel, Greek Philosophy I

Πλάτωνος τὴν περὶ τἀγαθοῦ ἀκρόασιν παθεῖν. προσιέναι μὲν γὰρ ἔκαπτον ὑπολαμβάνοντα λήψεσθαι τι τῶν νομιζομένων τούτων ἀνθρωπίνων ἀγαθῶν οἷον πλοῦτον, ὑγίειαν, ἴσχυν, τὸ δόλον εὐδαιμονίαν τινὰ θαυμαστήν· ὅτε δὲ φανεῖσαν οἱ λόγοι περὶ μαθημάτων καὶ ἀριθμῶν καὶ γεωμετρίας καὶ ἀστρολογίας καὶ τὸ πέρας ὅτι ἀγαθόν ἐστιν ἔν¹, παντελῶς οἶμαι παράδοξόν τι ἐφαίνετο αὐτοῖς· εἴθ' οἱ μὲν ὑποκατεφρόνουν τοῦ πράγματος, οἱ δὲ κατεμέμφοντο.

365—a. Arist., *Metaph.* A 6, 987 b¹⁸⁻²²:

the elements of
Forms = the
elements of
all things

'Ἐπει δ' αἰτία τὰ εἰδή τοῖς ἄλλοις, τάκεινων στοιχεῖα πάντων φήθη τῶν δύντων εἶναι στοιχεῖα. ὡς μὲν οὖν ὅλην τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν εἶναι ἀρχάς, ὡς δ' οὐσίαν τὸ ἔν· ἐξ ἔκεινων γὰρ κατὰ μέθεξιν τοῦ ἔνδος [τὰ εἰδή] εἶναι τοὺς ἀριθμούς.

b. Ib., 988 a⁸⁻¹¹:

the Forms
are formal
cause of
sensibles,
the One
formal cause
of the Forms

φανερὸν δ' ἐκ τῶν εἰρημένων ὅτι δυοῖν αἰτίαιν μόνον κέχρονται (sc. Πλάτων), τῇ τε τοῦ τί ἐστι καὶ τῇ κατὰ τὴν ὅλην (τὰ γὰρ εἰδή τοῦ τί ἐστιν αἴτια τοῖς ἄλλοις, τοῖς δ' εἰδεσι τὸ ἔν).

366—a. Ib., Λ 8, 1073 a¹⁸⁻²¹ = our nr. 362c:

the ideal
Numbers
limited
to ten

Those who identified Ideas with Numbers sometimes treated them as unlimited, sometimes as limited by the number ten.

b. Ib. M 8, 1084 a¹². Here Ar., having showed that Number cannot be illimited, continues:

'Αλλὰ μὴν εἰ μέχρι τῆς δεκάδος ὁ ἀριθμός, ὥσπερ τινές φασιν, πρῶτον μὲν ταχὺ ἐπιλείψει τὰ εἰδή, —

c. Arist., *Phys.* 206 b³⁰⁻³³.

In this place Ar. distinguishes two kinds of infinite, the infinite "in the direction of increase" (*ἐπὶ τὴν αὔξην*), and the infinite "in the direction of reduction" (*ἐπὶ τὴν καθίστασιν*). He says: "for this reason Plato also made the infinites two in number", referring to the name of *τὸ μέγα καὶ μικρόν*, by which Plato called the infinite. It is clear, however, that by this name Pl. did not intend to make a distinction between two kinds of infinite; he simply meant by his *ἀόριστος δύας*, which he called also "the great and small": "something that is oscillating

¹ H. Macran, *The harmonics of Aristox.*, Oxford 1902, p. 187, translates: "But when they found that Plato's reasonings were of sciences and numbers, and geometry and astronomy, and of good and unity as predicates of the finite,"—

I should prefer: "and that the Finite is the Good, which is identical with the One".

"Good" and "one" in Plato's thoughts surely were no predicates of the *péras*. They were substances, identical with it.

between two extremes" *. Ar., explaining Plato's term in his own way, then states that Pl. did not use his two indefinites:

οὔτε γάρ ἐν τοῖς ἀριθμοῖς τὸ ἐπὶ τὴν καθαίρεσιν ἀπειρον ὑπάρχει, ή γάρ μονάς ἐλάχιστον, οὔτε ἐπὶ τὴν αὐξήν· μέχρι γάρ δεκάδος ποιεῖ τὸν ἀριθμόν.

Here then is said explicitly that Pl. limited his ideal Numbers to ten. Consequently in *N* 1090a⁵ (our nr. 363 d), where is said that "each number was an Idea, according to the adherents of the hypothesis of Ideas", Plato himself must be excepted. Indeed, the theory here mentioned was taught by Xenocrates.

Hence follows that neither in 1073a¹⁸⁻²¹, cited under a, "those who identified Ideas with Numbers" may be taken without any distinction as the subject of the following phrase: not his whole school did "sometimes" treat the ideal Numbers as unlimited, "sometimes" as limited; but *some of them* (e.g. Xenocrates) represented the first, *others* (first of all Plato) the last view. Which agrees with 1084a¹², ὅσπερ τινές φασιν, cited under b^b.

367—Ar. mentions three characteristics of ideal Numbers:

the ideal
Numbers
unaddable

a. First they are unaddable. M 7, 1083 a³¹⁻³⁵:

εἰ δέ ἔστι τὸ ἐν ἀρχῇ, ἀνάγκη μᾶλλον ὅσπερ Πλάτων ἔλεγεν ἔχειν τὰ περὶ τοὺς ἀριθμούς, καὶ εἶναι δυάδα πρώτην καὶ τριάδα, καὶ οὐ συμβλητούς εἶναι τοὺς ἀριθμούς πρὸς ἀλλήλους.

See Van der Wielen, *De Ideegetallen*, p. 62; Ross, *Ar.'s Metaph.* II p. 427. Both explain ἀσύμβλητος as "incomparable". Yet practically this implies the unaddability.

b. Secondly they contain the relation prior-posterior. Ib. M 6, 1080 b¹¹⁻¹⁴:

οἱ μὲν οὖν ἀμφοτέρους φασὶν εἶναι τοὺς ἀριθμούς, τὸν μὲν ἔχοντα τὸ πρότερον καὶ ὄπιστον τὰς ἰδέας, τὸν δὲ μαθηματικὸν παρὰ τὰς ἰδέας καὶ τὰ αἰσθητά, καὶ χωριστούς ἀμφοτέρους τῶν αἰσθητῶν.

they contain
the relation
prior-
posterior

c. Cf. Ar., *Eth. Nic.* A 4, 1096 a¹⁷⁻¹⁹:

οἱ δὲ κομίσαντες τὴν δόξαν ταῦτην¹ οὐκ ἐποίουσιν ἰδέας ἐν οἷς τὸ πρότερον καὶ τὸ ὄπιστον ἔλεγον, διόπερ οὐδὲ τῶν ἀριθμῶν ἰδέαν κατεσκεύαζον².

¹ Sc. the theory of Ideas.

² Van der Wielen, o.c. p. 66 ff., follows Cook Wilson's interpretation that Pl. did not assume one Idea above the ideal Numbers, these Numbers being individual types, the one independent of and incomparable with the other.

* See Robin, *Platon* p. 144; H. Cherniss, *Ar.'s Crit. of Pl.* I, p. 105.

^b Cherniss, *The Riddle of the Early Academy*, Berkeley and Los Angeles 1945, p. 26, tries to show an inconsistency in the report of Ar. on this point, but a careful interpretation removes this apparent contradiction. See my article *Problems concerning later Platonism*, in *Mnem.* 1949, pp. 197-216; 299-318.

they are independent of each other

d. Hence follows the third characteristic: among the ideal Numbers each following Number is independent of the preceding.

M 6, 1080 a²⁰⁻³⁵:

διὸ καὶ ὁ μὲν μαθηματικὸς ἀριθμεῖται μετὰ τὸ ἐν δύο, πρὸς τῷ ἔμπροσθεν ἐνὶ ἄλλῳ ἐν, καὶ τὰ τρία πρὸς τοὺς δυοὺς τούτοις ἄλλο ἐν, καὶ ὁ λοιπὸς δὲ ὠσαύτως· οὗτος δὲ μετὰ τὸ ἐν δύο ἔτερα ἀνευ τοῦ ἐνὸς τοῦ πρώτου, καὶ ἡ τρίας ἀνευ τῆς δυάδος, δύοιων δὲ καὶ ὁ ἄλλος ἀριθμός.

Cf. M 7, 1082 b²⁸⁻³⁷, Van der Wielen p. 72 f.

the generation of ideal numbers

368—The so-called “generation” of ideal Numbers is spoken of by Ar. in a number of places. We cite:

a. *Metaph.* A 6, 987 b^{33-988 a¹:}

τὸ δὲ δυάδα ποιῆσαι τὴν ἔτεραν φύσιν¹ διὰ τὸ τοὺς ἀριθμοὺς ἔξω τῶν πρώτων² εὐφυῶς ἔξ αὐτῆς γεννᾶσθαι ὥσπερ ἐκ τινος ἐκμαγείου.

b. Cf. *Metaph.* M 7, 1081 a²³⁻²⁵:

ἄμα γάρ αἱ ἐν τῇ δυάδι τῇ πρώτῃ³ μονάδες γεννῶνται, εἴτε ὥσπερ ὁ πρῶτος εἰπὼν⁴ ἔξ ἀνίσων (ἰσασθέντων γάρ ἐγένοντο) εἴτε ἄλλως.

c. Ib. N 4, 1091 a²³⁻²⁵:

τοῦ μὲν οὖν περιττοῦ γένεσιν οὐ φασιν, ὡς δηλονότι τοῦ ἀρτίου οὕσης γενέσεως· τὸν δὲ ἀρτίον πρῶτον ἔξ ἀνίσων τινὲς κατασκευάζουσι τοῦ μεγάλου καὶ μικροῦ ισασθέντων.

the material principle

369—a. Pl., *Tim.* 49 a⁵⁻⁶ (the τρίτον γένος; see our nr. 356 a): πάσης εἶναι γενέσεως ὑποδοχὴν αὐτὴν οἶον τιθήνην.

b. Ib. 50 b-d; 51 a-b; 51 e-52 b. Our nr. 356 b-c.

peras and
apeiron in the
Philebus

370—As we have seen in the preceding paragraph (nr. 347) Pl. in the *Phil.* admits four principles: πέρας and ἀπειρον, the μεικτὸν γένος and the αλτία of the mixture. The class of the infinite contains all things into which the more and the less enter, the more and less being without limit and measure:

¹ Next to the One and the Ideas.

² “The prime numbers”, i.e. the odd numbers (3, 5, 7, 9). Cf. Robin, *La théorie plat. des Id. et des Nombres*, p. 661, n. 266 II; Ross, *Ar.'s Metaph.* I p. 173 ff.

³ In the ideal Number “Two”.

⁴ Plato.

a. *Phil.* 24 e-25 b (our nr. 347 b).

The péras is described as containing all things which admit of equality, number and measure:

b. Ib. 24 a-d (our nr. 347 a).

To this passage cp. the next nr. 371 a and b.

371—a. Hermodorus ap. Simpl., *Phys.* 247³⁰-248¹⁵:

Ἐπειδὴ πολλαχοῦ μέμνηται τοῦ Πλάτωνος ὁ Ἀριστοτέλης ὡς τὴν ὥλην μέγα καὶ μικρὸν λέγοντος, ἵστεον διτὶ ὁ Πορφύριος ἴστορεῖ¹ τὸν Δερκυλίδην ἐν τῷ ια' τῆς Πλάτωνος φιλοσοφίας, ἔνθα περὶ ὥλης ποιεῖται τὸν λόγον, Ἐρμοδώρου τοῦ Πλάτωνος ἔταιρου λέξιν παραγράφειν ἐκ τῆς περὶ Πλάτωνος αὐτοῦ συγγραφῆς, ἐξ ἣς δηλοῦται διτὶ τὴν ὥλην ὁ Πλάτων κατὰ τὸ ἄπειρον καὶ ἀδριστὸν ὑποτιθέμενος² ἀπ' ἔκεινων αὐτὴν ἐδήλου τῶν τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἔπειτον ἐπιδεχομένων³, διὸ καὶ τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν ἐστιν. εἰπὼν γάρ διτὶ „τῶν δυντων τὰ μὲν καθ' αὐτὰ εἶναι λέγει, ὡς ἀνθρωπὸν καὶ ἵππον, τὰ δὲ πρὸς ἔτερα, καὶ τούτων τὰ μὲν ὡς πρὸς ἐναντία, ὡς ἀγαθὸν κακῷ, τὰ δὲ ὡς πρὸς τι, καὶ τούτων τὰ μὲν ὡς ὀρισμένα, τὰ δὲ ὡς ἀδριστα” ἐπάγει· „καὶ τὰ μὲν ὡς μέγα πρὸς μικρὸν λεγόμενα πάντα ἔχειν τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἔπειτον. ἔστι⁴ γάρ μᾶλλον^{*} εἶναι μεῖζον καὶ ἔλαττον εἰς ἄπειρον φερόμενα· ὡσαύτως δὲ καὶ πλατύτερον καὶ στενότερον καὶ βαρύτερον καὶ κουφότερον καὶ πάντα τὰ οὔτως λεγόμενα εἰς ἄπειρον οἰσθήσεται. τὰ δὲ ὡς τὸ ἵστον καὶ τὸ μένον καὶ τὸ ἡρμοσμένον λεγόμενα οὐκ ἔχειν τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἔπειτον, τὰ δὲ ἐναντία τούτων ἔχειν. ἔστι γάρ μᾶλλον ἀνιστὸν καὶ κινούμενον κινουμένου καὶ ἀνάρμοστον ἀναρμόστου, ὡστε αὐτῶν ἀμφοτέρων τῶν συζυγιῶν πάντα πλὴν τοῦ ἐνὸς στοιχείου τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἔπειτον δέδεκται^{**}. ὡστε ἀστατον καὶ ἀμορφον καὶ ἄπειρον καὶ οὐκ ὅν τὸ τοιοῦτον λέγεσθαι κατὰ ἀπόφασιν τοῦ δυντος. τῷ τοιούτῳ δὲ οὐ προσήκειν οὔτε ἀρχῆς οὔτε οὐσίας, ἀλλ' ἐν ἀκρισίᾳ τινὶ φέρεσθαι⁵—

b. An interesting parallel to this passage of Hermodorus is found ^{a parallel in Sextus} in the Xth book *Adv. Math.* of Sextus Empiricus (= *Against the phys-*

¹ ἴστορεῖ - says.

² τὴν ὥλην — ὑποτιθέμενος - "admitting that matter is something like the infinite and indeterminate".

³ αὐτὴν — τῶν ἐπιδεχομένων - sc. εἶναι. "that it belongs to things admitting of a more and a less."

⁴ ἔστι γάρ μᾶλλον — "For it is possible to be greater and smaller in a higher degree".

⁵ "to move in a certain indistinctness."

* ἔστι γάρ μᾶλλον editio Aldina. ἔστι ... μᾶλλον (with a lacuna of three letters) F.

** δέδεκται R. Heinze. δεδεγμένον codd.

sicists II), 248-282. Here the same tripartition of being is mentioned as Pythagorean doctrine, but Ph. Merlan and P. Wilpert * rightly pointed out that the whole passage is of Platonic origin.

Sextus, *Adv. math.* X, 263-265:

tripartition of being Τῶν γάρ ὄντων, φασί (sc. οἱ Πυθαγορικοί), τὰ μὲν κατὰ διαφορὰν¹ νοεῖται, τὰ δὲ κατ' ἐναντίωσιν, τὰ δὲ πρός τι. κατὰ διαφορὰν μὲν οὖν εἶναι τὰ καθ' ἔκυτὰ καὶ κατ' ἴδιαν περιγραφὴν² ὑποκείμενα, οἷον ἀνθρώπος, ἵππος, φυτόν, γῆ, ὅδωρ, ἀήρ, πῦρ· τούτων γάρ ἔκαστον ἀπολύτως θεωρεῖται καὶ οὐχ ὡς κατὰ τὴν πρὸς ἔτερον σχέσιν· κατ' ἐναντίωσιν δὲ ὑπάρχειν δσα ἐξ ἐναντιώσεως ἑτέρου πρὸς ἔτερον θεωρεῖται, οἷον ἀγαθὸν καὶ κακόν, δίκαιον καὶ δίκιον, συμφέρον καὶ ἀσύμφερον, δσιον καὶ ἀνόσιον, εὔσεβες ἀσεβές, κινούμενον ἡρεμοῦν, τὰ ἄλλα δσα τούτοις ἐμφερῆ. Πρός τι δὲ τυγχάνειν τὰ κατὰ τὴν ὡς πρὸς ἔτερον σχέσιν νοούμενα, οἷον δεξιὸν ἀριστερόν, ἀνω κάτω, διπλάσιον ἥμισυ. —

The author determines the difference between the second group (τὰ κατ' ἐναντίωσιν) and the third (τὰ πρός τι) by two points:

first point of difference (266-268) ἐπὶ μὲν γάρ τῶν ἐναντίων ἡ τοῦ ἑτέρου φθορὰ γένεσίς ἐστι τοῦ ἑτέρου, οἷον ἐπὶ ὑγιείας καὶ νόσου κινήσεώς τε καὶ ἡρεμίας· νόσου τε γάρ γένεσις ἄρσις ἐστιν ὑγιείας, ὑγιείας τε γένεσις ἄρσις ἐστι νόσου, καὶ κινήσεως μὲν ὑπόστασις φθορὰ στάσεως, γένεσις δὲ στάσεως ἄρσις κινήσεως. — τὰ δὲ πρός τι συνύπαρξιν τε καὶ συναναλρεσιν ἀλλήλων περιείχεν· οὐδὲν γάρ δεξιὸν ἐστιν ἐὰν μὴ καὶ ἀριστερὸν ὑπάρχῃ, οὐδὲ διπλάσιον ἐὰν μὴ καὶ τὸ ἥμισυ προ-υποκένται οὐδὲ διπλάσιον ἐστίν.

second point Πρὸς τούτοις ἐπὶ μὲν τῶν ἐναντίων ὡς ἐπίπαν οὐδὲν θεωρεῖται μέσον, καθάπερ εὐθέως ἐπὶ ὑγιείας καὶ νόσου, ζωῆς τε καὶ θανάτου, κινήσεώς τε καὶ μονῆς. — ἐπὶ δὲ τῶν πρὸς τι πως ἔχοντων ἐστι τι μέσον· τοῦ γάρ μείζονος, εἰ τύχοι, καὶ τοῦ μικροτέρου τῶν πρὸς τι πως καθεστώτων μεταξὺ γένοιτ' ἂν τὸ ἓσον, ὕσατώτως δὲ καὶ τοῦ πλειονος καὶ ἥπτονος τὸ ἴκανόν, δξέος τε καὶ βαρέος τὸ σύμφωνον. —

¹ κατὰ διαφορὰν - absolutely.

² κατ' ίδιαν περιγραφὴν - in complete independence.

* Ph. Merlan, *Beiträge zur Geschichte des antiken Platonismus I, Zur Erklärung der dem Aristoteles zugeschriebenen Kategorienhandschrift*, in *Philologus* 89 (1934), p. 35-53.

P. Wilpert, *Neue Fragmente aus Ηερὶ τάγαθοῦ*, in *Hermes* (1941), p. 225-250.

See also C. J. de Vogel, *Problems concerning later Platonism*, which has been cited supra.

Then he argues that above these three groups there must stand of necessity a certain genus:

(270) καὶ δὴ τῶν μὲν καθ' αὐτὰ νοούμενων γένος ὑπεστήσαντο Πυθαγορικῶν παιδεῖς, ὡς ἐπαναβεβηκός, τὸ ἔν —

(271) τῶν δὲ κατ' ἐναντίωσιν ἔλεξαν ἀρχειν, γένους τάξιν ἐπέχον, τὸ Ἰσον καὶ τὸ ἀνισον —

(273) τὰ μέντοι γε πρός τι ὑφέστηκε γένει τῇ τε ὑπεροχῇ καὶ τῇ ἐλλείψει.

These three genera finally are referred back to two ultimate principles:

(275) οὐκοῦν ἡ μὲν Ισότης τῷ ἐνὶ ὑπάγεται, τὸ γὰρ ἐν πρώτως αὐτὸ ἐστὶν Ἰσον, ἡ δὲ ἀνισότης ἐν ὑπεροχῇ τε καὶ ἐλλείψει βλέπεται. — ἀλλὰ καὶ ἡ ὑπεροχὴ καὶ ἡ ἐλλείψις κατὰ τὸν τῆς ἀρίστου δυάδος λόγον τέτακται, ἐπειδήπερ ἡ πρώτη ὑπεροχὴ καὶ ἡ ἐλλείψις ἐν δυσὶν ἔστι, τῷ τε ὑπερέχοντι καὶ τῷ ὑπερεχομένῳ.

(276) ἀνέκυψαν ἄρα ἀρχαὶ πάντων κατὰ τὸ ἀνωτάτω ἡ τε πρώτη μονὰς καὶ ἡ ἀρίστος δυάς. —

c. Cf. Ar., *Phys.* IV 2, 209 b¹¹⁻¹⁷:

the two ultimate principles

Διὸ καὶ Πλάτων τὴν ὅλην καὶ τὴν χώραν ταῦτο φησιν εἶναι ἐν τῷ Τιμαίῳ · τὸ γὰρ μεταληπτικὸν καὶ τὴν χώραν ἐν καὶ ταῦτον. ἀλλον δὲ τρόπον ἔκει τε λέγων τὸ μεταληπτικὸν καὶ ἐν τοῖς λεγομένοις ἀγράφοις δόγμασιν, δῆμος τὸν τόπον καὶ τὴν χώραν τὸ αὐτὸ ἀπεφήνατο. λέγουσι μὲν γὰρ πάντες εἶναι τι τὸν τόπον, τι δὲ ἔστιν, οὗτος μόνος ἐπεχείρησεν εἰπεῖν.

Aristotle's testimony on the ἄγραφα

About this passage see Cherniss, *Riddle* p. 15 f., and my *Problems concerning later Platonism*.

372—Arist., *De Anima* I 2, 404 b¹⁸⁻²¹:

the εἰδὴ and the στοιχεῖα

τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ὁ Πλάτων ἐν τῷ Τιμαίῳ τὴν ψυχὴν ἐκ τῶν στοιχείων ποιεῖ¹. γινώσκεσθαι γὰρ τῷ δόμοιῷ τὸ δόμοιον, τὰ δὲ πράγματα ἐκ τῶν ἀρχῶν εἶναι. 'Ομοίως δὲ καὶ ἐν τοῖς περὶ φιλοσοφίας λεγομένοις² διωρίσθη,

¹ τὴν ψυχὴν ἐκ τῶν στοιχείων ποιεῖ - sc. out of the Indivisible and the Divisible, the ταῦτον and ἔτερον. Cp. πέρας and ἀπειρον in the *Phil.*

² ἐν τοῖς π. φιλ. λεγομένοις. By the same words in *Phys.* II 2, 194a³⁸ Ar. refers to his own dialogue II. φιλ.; but according to most ancient commentators in this place Plato's lecture on the Good is meant *.

* According to Cherniss, here also Ar.'s dialogue II. φιλ. is referred to, the doctrine of line, plane and body as 2, 3 and 4 being not of Pl. but of Xenocr. (*Riddle* p. 14 f.; Ar.'s *Crit. of Pl.* I, App. IX, 567-570). This explanation, however, is perfectly impossible: Ar. here is speaking clearly of Platonic thoughts. Only at the end of the passage does he mention Xenocr.' theory of the soul as differing from the preceding theory.

αὐτὸν μὲν τὸ ζῷον¹ ἐξ αὐτῆς τῆς τοῦ ἐνὸς ιδέας καὶ τοῦ πρώτου μήκους² καὶ πλάτους καὶ βάθους, τὰ δ' ἄλλα ὁμοιοτρόπως· ἔτι δὲ καὶ ἄλλως³, νοῦν μὲν τὸ ξύν, ἐπιστήμην δὲ τὰ δύο· μοναχῶς γάρ ἐφ' ἓν· τὸν δὲ τοῦ ἐπιπέδου ἀριθμὸν δόξαν, αἰσθησιν δὲ τὸν τοῦ στερεοῦ· οἱ μὲν γάρ ἀριθμοὶ τὰ εἴδη αὐτὰ καὶ αἱ ἀρχαὶ ἐλέγοντο, εἰσὶ δ' ἐκ τῶν στοιχείων⁴. Κρίνεται δὲ τὰ πράγματα τὰ μὲν νῷ, τὰ δ' ἐπιστήμῃ, τὰ δὲ δόξῃ, τὰ δ' αἰσθήσει· εἴδη δ' οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι τῶν πραγμάτων.

the testimony
of Theophr.

373—Theophr., *Metaph.* 6 b^{11–14} (Ross-Fobes):

Πλάτων μὲν οὖν ἐν τῷ ἀνάγειν εἰς τὰς ἀρχὰς δόξειν ἀν ἀπτεσθαι τῶν ἄλλων εἰς τὰς ιδέας ἀνάπτων, ταύτας δ' εἰς τοὺς ἀριθμούς, ἐκ δὲ τούτων εἰς τὰς ἀρχάς.—

It cannot be denied that according to this text the Numbers were a principle superior to the Ideas. Most modern critics share the opinion of Ross, who argues that Ar. says too explicitly that for Pl. the Ideas *were* Numbers: no doubt this means a simple identification. I think Robin is right in following the testimony of Theophr.

¹ αὐτὸν τὸ ζῷον - not the visible universe, which is called a ζῷον by Pl. in *Tim.* 30b; but the invisible, ideal World. So rightly *Themistius* 12, I H.: τὸ μὲν οὖν αὐτοζῷον, τουτέστι τὸν κόσμον τὸν νοητόν, ἐκ τῶν πρώτων ἐποιουν ἀρχῶν, τὰ δὲ ἐπὶ μέρους ἐκ τῶν ὑφεμένων· δισπερ γάρ τὰ αἰσθητὰ ἔχει πρὸς ἄλληλα, οὕτω καὶ τὰς ιδέας αὐτῶν πρὸς ἄλλήλας ἔχειν.

Cp. Plato, *Soph.* 249a (our nr. 315c) where life and motion, intelligence and soul is attributed to the παντελῶς ὄν. Cp. De Vogel, *Actes Congr. Int. Phil.* 1953, XII, 61 ff.

² τοῦ πρώτου μήκους etc. - Length, breadth, and depth are deduced from the ideal Numbers 2, 3 and 4; see *Metaph.* 992a¹⁰ ff., b¹³ ff., 1085a⁷ ff., and especially 1090b¹¹: ποιοῦσι γάρ (οἱ τὰς ιδέας τιθέμενοι) τὰ μεγέθη ἐκ τῆς ὅλης καὶ ἀριθμοῦ, ἐκ μὲν τῆς δυάδος τὰ μήκη, ἐκ τριάδος δ' ἵσως τὰ ἐπίπεδα, ἐκ δὲ τῆς τετράδος τὰ στερεὰ καὶ ἐξ ἄλλων ἀριθμῶν.

Cp. 1036b¹². So it was said ἐν τοῖς π. φιλ. λεγομένοις, that the kosmos noētos (αὐτὸν τὸ ζῷον) consists of, or is constituted from, the One itself and the elementary numbers 2, 3 and 4, which form together the ten; τὰ δ' ἄλλα ὁμοιοτρόπως, "and the sensible world in the same way" (the sensible world also depends on the elementary numbers).

It is impossible to attribute this doctrine to Ar.'s π. φιλ. Consequently it must have been later Platonism, and this place as well as *Phys.* IV 2 contains a reference to the ἀγράφα.

³ Επι δὲ καὶ ἄλλως - Them. supplies: τὸν αὐτὸν δὴ τούτον λόγον μετέχεσσαν: "And still in another way they applied this principle", sc. to the faculties of cognition of the soul. These also are reduced to numbers. Shorey calls this "fooleries of Xenocrates", which must not be attributed to Pl. *. Cherniss follows him.

⁴ οἱ μὲν γάρ ἀριθμοὶ — ἐκ τῶν στοιχείων - "For the numbers were called the Forms themselves and the principles (of things); but [they were not the last principles:] they are [themselves] constituted from the elements" (Sc. the One and the ἀπειρον or ἀδριστος διάτοις).

* Amer. Journ. of Philol. XXII 152.

Pl. himself points in this direction by his hierarchical conception of being, and so does Ar., in saying that the Ideas are as numerous as there are kinds and qualities, whereas the ideal Numbers are limited to ten *.

Cp. Pl., *Phil.* 64b (our nr. 348, at the end) and the explanation of L. Robin, cited under the same nr.

10—THE LAWS

374—Some preliminary remarks.

a. Pl., *Leg.* II 664 b-c:

ΑΘ. Τὸ μετὰ τοῦτο τοίνυν ἐμὸν ἀν εἴη λέγειν. Φημὶ γάρ ἀπαντας δεῖν ἐπάδειν τρεῖς δόντας τοὺς χοροὺς¹ ἔτι νέαις οὖσαις ταῖς ψυχαῖς καὶ ἀπαλαῖς τῶν παίδων, τά τε ἄλλα καλὰ λέγοντας πάντα δσα διεληλύθαμέν τε καὶ ἔτι διέλθοιμεν ἀν, τὸ δὲ κεφάλαιον αὐτῶν τοῦτο ἔστω· τὸν αὐτὸν ἡδιστόν τε καὶ ἀριστόν ὑπὸ θεῶν. βίον λέγεσθαι φάσκοντες², ἀληθέστατα ἐροῦμεν ἄμα, καὶ 664c μᾶλλον πείσομεν οὓς δεῖ πείθειν ἢ ἐὰν ἄλλως πως φθεγγώμεθα λέγοντες.

According to
divine
judgment, the
best life is
also the
happiest.

ΚΛ. Συγχωρητέον & λέγεις.

b. *Leg.* IV 716 c:

ὁ δὴ θεὸς ἡμῶν πάντων χρημάτων μέτρον ἀν εἴη μάλιστα, καὶ πολὺ μᾶλλον
ἡ πού τις, ὡς φασιν, ἀνθρωπος.

God the
measure of
all things

c. Ib. 717 a-d:

Πρῶτον μέν, φαμέν, τιμὰς τὰς μετ' Ὀλυμπίους τε καὶ τοὺς τὴν πόλιν
ἔχοντας θεοὺς τοῖς χθονίοις ἀν τις θεοῖς ἄρτια καὶ δεύτερα καὶ ἀριστερὰ νέμων
δρθότατα τοῦ τῆς εὐσεβείας σκοποῦ τυγχάνοι, τὰ δὲ τούτων ἀνωθεν [τὰ περιτ-
τὰ] καὶ ἀντίφωνα, τοῖς ἐμπροσθεν ῥηθεῖσιν νυνδή. μετὰ θεοὺς δὲ τούσδε καὶ
τοῖς δαίμοσιν δ γε ἐμφρων δργιάζοιτ' ἀν, ἥρωσιν δὲ μετὰ τούτους. ἐπακολουθοῖ
δ' αὐτοῖς ἰδρύματα ἵδια πατρώων θεῶν κατὰ νόμον δργιάζόμενα, γονέων δὲ
μετὰ ταῦτα τιμαὶ ζώντων· ὡς θέμις ὁφείλοντα ἀποτίνειν τὰ πρῶτά τε καὶ
μέγιστα ὁφειλήματα, χρεῶν πάντων πρεσβύτατα, νομίζειν δέ, ἀ κέκτηται καὶ
ἔχει, πάντα εἶναι τῶν γεννησάντων καὶ θρεψαμένων πρὸς τὸ παρέχειν αὐτὰ

honour to
the Gods,
demons and
heroes

717b

honour to
parents

¹ τρεῖς — χοροὺς - sc. children, young men and old men.

² — φάσκοντες - "that the best life is said by the Gods to be also the most happy." I.e. that according to divine judgment virtue and happiness are no separate things.

* C. J. de Vogel, *Een groot probleem uit de antieke wijsb.*, Utrecht 1947, p. 11-14.
La dernière phase du platonisme in *Studia Vollgraff*, Amsterdam 1948, p. 165-178.
and *Problems concerning later Plat.*, in *Mnem.* 1949.

εις ὑπηρεσίαν ἔκεινοις κατὰ δύναμιν πᾶσαν, ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς οὐσίας, δεύτερα τὰ τοῦ σώματος, τρίτα τὰ τῆς ψυχῆς, ἀποτίνοντα δανείσματα ἐπιμελεῖας τε καὶ ὑπερπονούντων ὡδῖνας παλαιάς ἐπὶ νέοις δανεισθείσας, ἀποδιδόντα δὲ παλαιοῖς ἐν τῷ γήρᾳ σφόδρα κεχρημένοις. παρὰ δὲ πάντα τὸν βίον ἔχειν τε καὶ ἐσχηκέναι χρὴ πρὸς αὐτοῦ γονέας εὐφημίαν διαφερόντως, διότι κούφων
d καὶ πτηνῶν λόγων βαρυτάτη ζημία — πᾶσι γάρ ἐπίσκοπος τοῖς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐτάχθη Δίκης Νέμεσις ἄγγελος — θυμουμένοις τε οὖν ὑπείκειν δεῖ καὶ ἀποπι- πλᾶσι τὸν θυμόν, ἔαντ' ἐν λόγοις ἔαντ' ἐν ἔργοις δρῶσιν τὸ τοιοῦτον, συγγι- γνώσκοντα, ὡς εἰκότως μάλιστα πατήρ ὑεῖ δοξάζων ἀδικεῖσθαι θυμοῖτ' ἀν διαφερόντως.

*every law
should have a
preamble* 375—a. Leg. IV 723 c-d; e:

AΘ. Καλῶς μὲν τοίνυν, δὲ Κλεινία, δοκεῖς μοι τὸ γε τοσοῦτον λέγειν, διτι πᾶσιν γε νόμοις ἔστιν προσόμια καὶ διτι πάσης ἀρχόμενον νομοθεσίας χρὴ προτιθέναι παντὸς τοῦ λόγου τὸ πεφυκός προσόμιον ἐκάστοις — οὐ γάρ σμικρὸν τὸ μετὰ τοῦτο ἔστιν ῥηθησόμενον, οὐδὲ δλίγον διαφέρον ἢ σαφῶς ἢ μὴ σαφῶς αὐτὰ μνημονεύεσθαι — τὸ μέντοι μεγάλων πέρι λεγομένων νόμων καὶ σμικρῶν εἰ διμοίως προσομιάζεσθαι προστάττοιμεν, οὐκ ἀν δρθῶς λέγοιμεν. οὐδὲ γάρ 723d δισματος οὐδὲ λόγου παντὸς δεῖ τὸ τοιοῦτον δρᾶν — καίτοι πέφυκέν γε εἶναι πᾶσιν, ἀλλ' οὐ χρηστέον ἀπασιν — αὐτῷ δὲ τῷ τε ῥήτορι καὶ τῷ μελῳδῷ καὶ νομοθέτῃ τὸ τοιοῦτον ἐκάστοτε ἐπιτρεπτέον.

KΛ. Ἐληθέστατα δοκεῖς μοι λέγειν. ἀλλὰ δὴ μηκέτ', δὲ ξένε, διατριβὴν πλείω τῆς μελλήσεως ποιώμεθα, ἐπὶ δὲ τὸν λόγον ἐπανέλθωμεν. —

e καὶ τὰ μὲν περὶ θεῶν τιμῆς προγόνων τε θεραπείας, καὶ τὰ νυνδὴ λεχθέντα ἴκανα · τὰ δὲ ἔξῆς πειρώμεθα λέγειν, μέχρι περ ἂν σοι πᾶν τὸ προσόμιον ἴκανῶς εἰρῆσθαι δοκῇ. μετὰ δὲ τοῦτο ἡδη τοὺς νόμους αὐτούς διέξει λέγων.

*The prooimii-
on* b. Leg. V 726-734 e:

AΘ. Ἀκούοι δὴ πᾶς διπερ νυνδὴ τὰ περὶ θεῶν τε ἤκουε καὶ τῶν φίλων
Next to the gods a man προπατόρων · πάντων γάρ τῶν αὐτοῦ κτημάτων μετὰ θεοὺς ψυχὴ θειότατον,
should hon- προπατόρων · πάντων γάρ τῶν αὐτοῦ κτημάτων μετὰ θεούς ψυχὴ θειότατον,
our his own soul οἰκειότατον ὅν. τὰ δὲ αὐτοῦ διττὰ πάντ' ἔστι πᾶσιν. τὰ μὲν οὖν κρείτω καὶ
ἀμείνω δεσπόζοντα, τὰ δὲ ἥττω καὶ χείρω δοῦλα · τῶν οὖν αὐτοῦ τὰ δεσπόζοντα
ἀεὶ προτιμητέον τῶν δουλευόντων. οὗτω δὴ τὴν αὐτοῦ ψυχὴν μετὰ θεούς ὅντας
727a δεσπότας καὶ τοὺς τούτοις ἐπομένους τιμᾶν δεῖν λέγων δευτέραν, δρθῶς παρα-
κελεύομαι. τιμᾶς δὲ ὡς ἐπος εἰπεῖν ἡμῶν οὐδεὶς δρθῶς, δοκεῖ δέ. θεῖον γάρ
ἀγαθόν που τιμή, τῶν δὲ κακῶν οὐδὲν τίμιον, δὲ δηγούμενος ἢ τισι λόγοις ἢ
δώροις αὐτὴν αὔξειν ἢ τισιν ὑπείξειν, μηδὲν βελτίω δὲ ἐκ χείρονος αὐτὴν
ἀπεργαζόμενος, τιμᾶν μὲν δοκεῖ, δρᾷ δὲ τοῦτο οὐδαμῶς. αὐτίκα παῖς εὐθὺς
γενόμενος πᾶς ἥγεῖται πάντα ἴκανὸς εἶναι γιγνώσκειν, καὶ τιμᾶν

οίται ἐπαινῶν τὴν αὐτοῦ ψυχήν, καὶ προθυμούμενος ἐπιτρέπει πράττειν ὅτι ἔθελη, τὸ δὲ νῦν λεγόμενόν ἐστιν ὡς δρῶν ταῦτα βλάπτει καὶ οὐ τιμᾶ· δεῖ δέ, ὡς φαμεν, μετά γε θεοὺς δευτέρων. οὐδέ γε δταν ἀνθρωπος τῶν αὐτοῦ ἐκάστοτε ἀμαρτημάτων μὴ ἐσυτὸν αἴτιον ἥγῆται καὶ τῶν πλείστων κακῶν καὶ μεγίστων, ἀλλὰ ἄλλους, ἐσυτὸν δὲ ἀεὶ ἀνάτιον ἔξαιρῃ, τιμῶν τὴν αὐτοῦ ψυχήν, ὡς δὴ δοκεῖ, ὃ δὲ πολλοῦ δεῖ δρᾶν τοῦτο· βλάπτει γάρ. οὐδ' ὅπόταν ἡδοναῖς παρὰ λόγον τὸν τοῦ νομοθέτου καὶ ἐπαινον χαρίζηται, τότε οὐδαμῶς τιμᾶ, ἀτιμάζει δὲ κακῶν καὶ μεταμελείας ἐμπιπλάς αὐτήν. οὐδέ γε ὅπόταν αὖ τάνατία τοὺς ἐπαινουμένους πόνους καὶ φόβους καὶ ἀλγηδόνας καὶ λύπας μὴ διαπονῇ καρτερῶν ἀλλὰ ὑπεικῇ, τότε οὐ τιμᾶ ὑπείκων· ἀτιμον γάρ αὐτὴν ἀπεργάζεται δρῶν τὰ τοιαῦτα σύμπαντα. οὐδ' ὅπόταν ἥγῆται τὸ ζῆν πάντως ἀγαθῶν εἶναι, τιμᾶ, ἀτιμάζει δὲ αὐτὴν καὶ τότε· τὰ γάρ ἐν "Αἰδου πράγματα πάντα κακὰ ἡγουμένης τῆς ψυχῆς εἶναι, ὑπείκει καὶ οὐκ ἀντιτείνει διδάσκων τε καὶ ἐλέγχων ὡς οὐκ οἰδεν οὐδ' εἰ τάνατία πέφυκεν μέγιστα εἶναι πάντων ἀγαθῶν ἡμῖν τὰ περὶ τοὺς θεοὺς τοὺς ἔκει. οὐδὲ μὴν πρὸ ἀρετῆς ὅπόταν αὖ προτιμᾶς τις κάλλος, τοῦτ' ἐστιν οὐχ ἔτερον ἢ ἡ τῆς ψυχῆς δυντῶς καὶ πάντως ἀτιμία. ψυχῆς γάρ σῶμα ἐντιμότερον οὗτος ὁ λόγος φησὶν εἶναι, ψευδόμενος· οὐδὲν γάρ γηγενὲς Ὁλυμπίων ἐντιμότερον, ἀλλ' ὁ περὶ ψυχῆς ἄλλως δοξάζων ἀγνοεῖ ὡς θαυμαστοῦ τούτου κτήματος ἀμελεῖ. οὐδέ γε ὅπόταν χρήματά τις ἔρῃ κτᾶσθαι μὴ καλῶς, ἢ μὴ δυσχερῶς φέρῃ κτώμενος, δώροις ἄρα τιμᾶ τότε 728α τὴν αὐτοῦ ψυχήν — παντὸς μὲν οὖν λείπει — τὸ γάρ αὐτῆς τίμιον ἄμα καὶ καλὸν ἀποδίδοται σμικροῦ χρυσίου· πᾶς γάρ δ' τ' ἐπὶ γῆς καὶ ὑπὸ γῆς χρυσὸς ἀρετῆς οὐκ ἀντάξιος. ὡς δὲ εἰπεῖν συλλήβδην, δις ἀπερ ἀν νομοθέτης αἰσχρὰ εἶναι καὶ κακὰ διαριθμούμενος τάττῃ καὶ τούναντίον ἀγαθὰ καὶ καλά, τῶν μὲν ἀπέχεσθαι μὴ ἔθέλη πάσῃ μηχανῇ, τὰ δὲ ἐπιτηδεύειν σύμπασσαν κατὰ δύναμιν, οὐκ οἰδεν ἐν τούτοις πᾶσιν πᾶς ἀνθρωπος ψυχὴν θειότατον δν ἀτιμότατα καὶ b κακοσχῆμονέστατα διατίθεις. τὴν γάρ λεγομένην δίκην τῆς κακουργίας τὴν μεγίστην οὐδεὶς ὡς ἔπος εἰπεῖν λογίζεται, ἐστιν δὲ γε μεγίστη τὸ δόμοιούσθαι τοῖς οὖσιν κακοῖς ἀνδράσιν, δμοιούμενον δὲ τοὺς μὲν ἀγαθούς φεύγειν ἀνδρας καὶ λόγους καὶ ἀποσχίζεσθαι, τοῖς δὲ προσκολλᾶσθαι διώκοντα κατὰ τὰς συνουσίας· προσπεφυκότα δὲ τοῖς τοιούτοις ἀνάγκῃ ποιεῖν καὶ πάσχειν ἀπεφύκασιν ἀλλήλους οἱ τοιοῦτοι ποιεῖν καὶ λέγειν. τοῦτο οὖν δὴ τὸ πάθος δίκην μὲν οὐκ ἐστιν — καλὸν γάρ τὸ γε δίκαιον καὶ ἡ δίκη — τιμωρία δέ, ἀδικίας δικλούσθιος πάθη, ἥς δ τε τυχῶν καὶ μὴ τυγχάνων ἀθλιός, δ μὲν οὐκ ιατρεύμενος, δ δέ, ίνα ἔτεροι πολλοὶ σφέωνται, ἀπολλύμενος. τιμὴ δὲ ἐστὶν ἡμῖν, ὡς τὸ δλον εἰπεῖν, τοῖς μὲν ἀμείνοσιν ἐπεσθαι, τὰ δὲ χειρονα, γενέσθαι δὲ βελτίω δυνατά, τοῦτ' αὐτὸ διαριστα ἀποτελεῖν.

Ψυχῆς οὖν ἀνθρώπῳ κτῆμα οὐκ ἐστιν εὑφύέστερον εἰς τὸ φυγεῖν μὲν τὸ d κακόν, ἰχνεῦσαι δὲ καὶ ἐλεῖν τὸ πάντων δριστὸν, καὶ ἐλόντα αὖ κοινῇ συνοικεῖν

virtue the
most pre-
cious thing
on earth

the honour of the body comes next after the honour of the soul τὸν ἐπέλοιπον βίον· διὸ δεύτερον ἐτάχθη τιμῆ, τὸ δὲ τρίτον — πᾶς ἀν τοῦτο γε νοήσειν — τὴν τοῦ σώματος εἶναι κατὰ φύσιν τιμήν· τὰς δ' αὖ τιμὰς δεῖ σκοπεῖν, καὶ τούτων τίνες ἀληθεῖς καὶ ὅσαι κίβδηλοι, τοῦτο δὲ νομοθέτου. μηνύειν δή μοι φαίνεται τάσδε καὶ τοιάσδε τινάς αὐτάς εἶναι, τίμιον εἶναι σῶμα οὐ τὸ καλὸν οὐδὲ ἴσχυρὸν οὐδὲ τάχος ἔχον οὐδὲ μέγα, οὐδὲ γε τὸ ὑγιεινόν — ε καίτοι πολλοῖς ἀν τοῦτο γε δοκοῖ — καὶ μὴν οὐδὲ τὰ τούτων γ' ἐναντία, τὰ δ' ἐν τῷ μέσῳ ἀπάσης ταύτης τῆς ἔξεως ἐφαπτόμενα σωφρονέστατα ἀμά τε ἀσφαλέστατα εἶναι μακρῷ· τὰ μὲν γάρ χαύνους τὰς ψυχὰς καὶ θρασείας ποιεῖ, τὰ δὲ ταπεινάς τε καὶ ἀνελευθέρους. ὡς δ' αὔτως ἡ τῶν χρημάτων καὶ κτημάτων κτῆσις, καὶ τιμήσεως κατὰ τὸν αὐτὸν ῥυθμὸν ἔχει· τὰ μὲν ὑπέρογκα γάρ ἔκάστων τούτων ἔχθρας καὶ στάσεις ἀπεργάζεται ταῖς πόλεσιν καὶ ἰδίᾳ, τὰ δὲ ἐλλείποντα δουλείας ὡς τὸ πολύ. μὴ δή τις φιλοχρημονείτω παλδῶν γ' ἔνεκα, ἵνα δτὶ πλουσιωτάτους καταλίπῃ· οὔτε γάρ ἐκείνοις οὔτε αὖ τῇ πόλει ἀμεινον. ἡ γάρ τῶν νέων ἀκολάκευτος οὐσία, τῶν δὲ ἀναγκαίων μὴ ἐνδέής, αὕτη πασῶν μουσικωτάτη τε καὶ ἀρίστη· συμφωνοῦσα γάρ ήμεν καὶ συναρμόττουσα εἰς 729a
b principles of education ἀπαντα ἀλυπον τὸν βίον ἀπεργάζεται. παισὶν δὲ αἰδῶ χρὴ πολλήν, οὐ χρυσὸν καταλείπειν. οἱόμεθα δὲ ἐπιπλήττοντες τοὺς νέοις ἀναισχυντοῦσιν τοῦτο καταλείψειν · τὸ δὲ ἔστιν οὐκ ἐκ τοῦ νῦν παρακελεύματος τοὺς νέοις γιγνόμενον, δ παρακελεύονται λέγοντες ὡς δεῖ πάντα αἰσχύνεσθαι τὸν νέον. δ δὲ ἔμφρων νομοθέτης τοὺς πρεσβυτέροις ἀν μᾶλλον παρακελεύοιτο αἰσχύνεσθαι τοὺς νέους, καὶ πάντων μάλιστα εὐλαβεῖσθαι μή ποτέ τις αὐτὸν ἰδῃ τῶν νέων ἡ καὶ ἐπα-
c κούσῃ δρῶντα ἡ λέγοντά τι τῶν αἰσχρῶν, ὡς ὅπου ἀναισχυντοῦσι γέροντες, ἀνάγκη καὶ νέους ἐνταῦθα εἶναι ἀναιδεστάτους· παιδείᾳ γάρ νέων διαφέρουσά ἔστιν ἀμά καὶ αὐτῶν οὐ τὸ νουθετεῖν, ἀλλ' ἀπερ ἀν ἄλλον νουθετῶν εἴποι τις, φαίνεσθαι ταῦτα αὐτὸν δρῶντα διὰ βίου. συγγένειαν δὲ καὶ ὁμογνίων θεῶν κοινωνίαν πᾶσαν ταύτου φύσιν αἰματος ἔχουσαν τιμῶν τις καὶ σεβόμενος, εἴνους ἀν γενεθλίους θεούς εἰς παίδων αὐτοῦ σπορὰν ἵσχοι κατὰ λόγον. καὶ
d respect to strangers μὴν τό γε φίλων καὶ ἑταίρων πρὸς τὰς ἐν βίῳ διμίλιας εὐμενεῖς ἀν τις κτῷτο, μείζους μὲν καὶ σεμνοτέρας τὰς ἐκείνων ὑπηρεσίας εἰς αὐτὸν ἡγούμενος ἡ 'κεῖνοι, ἐλάττους δ' αὖ τὰς αὐτοῦ διανοούμενος εἰς τοὺς φίλους χάριτας αὐτῶν τῶν φίλων τε καὶ ἑταίρων. εἰς μὴν πόλιν καὶ πολίτας μακρῷ ἀριστος δστις πρὸ τοῦ Ὀλυμπίασιν καὶ ἀπάντων ἀγώνων πολεμικῶν τε καὶ εἰρηνικῶν νικῶν
e δέξαιτ' ἀν δόξῃ ὑπηρεσίας τῶν οἰκοι νόμων, ὡς ὑπηρετηκώς πάντων κάλιστ' ἀνθρώπων αὐτοῖς ἐν τῷ βίῳ. πρὸς δ' αὖ τοὺς ξένους διανοητέον ὡς ἀγιώτατα συμβόλαια δντα· σχεδὸν γάρ πάντ' ἔστι τὰ τῶν ξένων καὶ εἰς τοὺς ξένους ἀμαρτήματα παρὰ τὰ τῶν πολιτῶν εἰς θεὸν ἀνηρτημένα τιμωρὸν μᾶλλον. ἔρημος γάρ ὃν ὁ ξένος ἑταίρων τε καὶ συγγενῶν ἐλεεινότερος ἀνθρώποις καὶ θεοῖς· ὃ δυνάμενος οὖν τιμωρεῖν μᾶλλον βοηθεῖ προθυμότερον, δύναται δὲ 730a
 διαφερόντως ὁ ξένος ἔκάστων δαίμων καὶ θεὸς τῷ ξενίῳ συνεπόμενοι Δι.

πολλῆς οὖν εὐλαβείας, ὡς καὶ σμικρὸν προμηθείας ἔνι, μηδὲν ἀμάρτημα περὶ ξένους ἀμαρτόντα ἐν τῷ βίῳ πρὸς τὸ τέλος αὐτοῦ πορευθῆναι. ξενικῶν δ' αὖ καὶ ἐπιχωρίων ἀμαρτημάτων τὸ περὶ τοὺς ἵκετας μέγιστον γίγνεται ἀμάρτημα ^{and suppli-}
^{ants} ἑκάστοις· μεθ' οὖν γάρ ἵκετεύσας μάρτυρος ὁ ἵκετης θεοῦ ἔτυχεν ὅμοιοιῶν, φύλαξ διαφέρων οὗτος τοῦ παθόντος γίγνεται, ὥστ' οὐκ ἄν ποτε ἀτιμώρητος πάθοις ὁ τυχῶν ὁν ἔπειθε.

Τὰ μὲν οὖν περὶ γονέας τε καὶ ἔσωτὸν καὶ τὰ ἔσωτοῦ, περὶ πόλιν τε καὶ φίλους καὶ συγγένειαν, ξενικά τε καὶ ἐπιχώρια, διεληλύθαμεν σχεδὸν ὅμιλήματα, τὸ δὲ ποιός τις ὁν αὐτὸς ἄν κάλλιστα διαγάγοι τὸν βίον, ἐπόμενον τούτῳ διεξελθεῖν· ὅσα μὴ νόμος, ἀλλ' ἐπαινος παιδεύων καὶ ψόγος ἑκάστους εὐηγίους μᾶλλον καὶ εὑμενεῖς τοῖς τεθῆσεσθαι μέλλουσιν νόμοις ἀπεργάζεται, ταῦτ' ἔστιν μετὰ τοῦτο ἡμῖν ῥήτεον. ἀλήθεια δὴ πάντων μὲν ἀγαθῶν θεοῖς ἡγεῖται, πάντων δὲ ἀνθρώποις· ἡς ὁ γενήσεσθαι μέλλων μακάριος τε καὶ εὐδαίμων ἔξι ἀρχῆς εὐθὺς μέτοχος εἴη, ἵνα ὡς πλεῖστον χρόνον ἀληθῆς ὁν διαβιοῖ. πιστὸς γάρ· δὲ ἀπιστος δὲ φίλον ψεῦδος ἐκούσιον, ὅτῳ δὲ ἀκούσιον, ἀνους. ὁν οὐδέτερον ζηλωτόν. ἄφιλος γάρ δὴ πᾶς δ γε ἀπιστος καὶ ἀμαθής, χρόνου δὲ προίόντος γνωσθείς, εἰς τὸ χαλεπὸν γῆρας ἐρημίαν αὐτῷ πᾶσαν κατεσκευάσατο ἐπὶ τέλει τοῦ βίου, ὥστε ζώντων καὶ μὴ ἑταίρων καὶ παιδῶν σχεδὸν ὅμοιως ὀρφανὸν αὐτῷ γενέσθαι τὸν βίον. τίμιος μὲν δὴ καὶ ὁ μηδὲν ἀδικῶν, δὲ μηδὲ ἐπιτρέπων τοῖς ἀδικοῦσιν ἀδικεῖν πλέον ἢ διπλασίας τιμῆς ἀξιος ἔκεινον· ὁ μὲν γάρ ἔνος, δὲ πολλῶν ἀντάξιος ἑτέρων, μηγών τὴν τῶν ἄλλων τοῖς ἀρχουσιν ἀδικίαν. δὲ καὶ συγκολάζων εἰς δύναμιν τοῖς ἀρχουσιν, δέ μέγας ἀνήρ ἐν πόλει καὶ τέλειος, οὗτος ἀναγορευέσθαι νικηφόρος ἀρετῇ· τὸν αὐτὸν δὴ τοῦτον ε ἔπαινον καὶ περὶ σωφροσύνης χρή λέγειν καὶ περὶ φρονήσεως, καὶ δοσα ἄλλα ἀγαθά τις κέκτηται δυνατὰ μὴ μόνον αὐτὸν ἔχειν, ἀλλὰ καὶ ἄλλοις μεταδιδόνται· καὶ τὸν μὲν μεταδιδόντα ως ἀκρότατον χρή τιμᾶν, τὸν δ' αὖ μὴ δυνάμενον, ἔθέλοντα δέ, ἔαν δεύτερον, τὸν δὲ φθονοῦντα καὶ ἔκόντα μηδενὶ κοινωνὸν διὰ φιλίας γιγνόμενον ἀγαθῶν τινων αὐτὸν μὲν ψέγειν, τὸ δὲ κτῆμα μηδὲν μᾶλλον διὰ τὸν κεκτημένον ἀτιμάζειν, ἀλλὰ κτᾶσθαι κατὰ δύναμιν. φιλονικείτω δὲ ἡμῖν πᾶς πρὸς ἀρετὴν ἀφίσθιν. ὁ μὲν γάρ τοιοῦτος τὰς πόλεις αὐξεῖ, ἀμιλλώμενος μὲν αὐτός, τοὺς ἄλλους δὲ οὐ κολούων διαβολαῖς· δὲ φθονερός, τῇ τῶν ἄλλων διαβολῇ δεῖν οἰόμενος ὑπερέχειν, αὐτός τε ἡττον συντείνει πρὸς ἀρετὴν τὴν ἀληθῆ, τοὺς τε ἀνθαμύλωμένους εἰς ἀθυμίαν καθίστησι τῷ ἀδίκως ψέγεσθαι, καὶ διὰ ταῦτα ἀγύμναστον τὴν πόλιν ὅλην εἰς ἀμιλλαν ἀρετῆς ποιῶν, b σμικροτέραν αὐτὴν πρὸς εὐδοξίαν τὸ ἔσωτοῦ μέρος ἀπεργάζεται. θυμοειδῆ μὲν δὴ χρή πάντας ἀνδρα εἶναι, πρᾶγον δὲ ως δτι μάλιστα. τὰ γάρ τῶν ἄλλων χαλεπὰ καὶ δυσίστα ἢ καὶ τὸ παράπαν ἀνίστα ἀδικήματα οὐκ ἔστιν ἄλλως ἔκφυγειν ἢ μαχόμενον καὶ ἀμυνόμενον νικῶντα καὶ τῷ μηδὲν ἀνιέναι κολάζοντα, τοῦτο δὲ ἀνευ θυμοῦ γενναίου ψυχὴ πᾶσα ἀδύνατος δρᾶν. τὰ δ' αὖ τῶν δοσοὶ ἀδι-

truth the
beginning of
all good

justice is to
be honoured
and vindicated

731a

b

c

the unjust
are always
to be pitied,
being not
willingly so

χοῦσιν μέν, ίατὰ δέ, γιγνώσκειν χρὴ πρῶτον μὲν ὅτι πᾶς ὁ ἄδικος οὐχ ἔκδων
ἄδικος· τῶν γάρ μεγίστων κακῶν οὐδεὶς οὐδαμοῦ οὐδὲν ἔκδων κεκτῆτο ἀν ποτε,
πολὺ δὲ ἡκιστα ἐν τοῖς τῶν ἔαυτοῦ τιμιωτάτοις. ψυχὴ δ', ὡς εἴπομεν, ἀληθείᾳ
γέ ἐστιν πᾶσιν τιμιώτατον· ἐν οὖν τῷ τιμιωτάτῳ τὸ μέγιστον κακὸν οὐδεὶς
ἔκδων μή ποτε λάβῃ καὶ ζῆ διὰ βίου κεκτημένος αὐτό. ἀλλὰ ἐλεεινὸς μὲν πάντως
d δ γε ἄδικος ὁ τὰ κακὰ ἔχων, ἐλεεῖν δὲ τὸν μὲν ίάσιμα ἔχοντα ἐγχωρεῖ καὶ ἀνείρ-
γοντα τὸν θυμὸν πραῦνειν καὶ μὴ ἀκραχολοῦντα γυναικείως πικραινόμενον
διατελεῖν, τῷ δ' ἀκράτως καὶ ἀπαραμυθήτως πλημμελεῖ καὶ κακῷ ἐφίεναι
δεῖ τὴν δργήν· διὸ δὴ θυμοειδῆ πρέπειν καὶ πρᾶξόν φαμεν ἔκάστοτε εἰναι
δεῖν τὸν ἀγαθόν.

selfishness
the greatest
of evils

πάντων δὲ μέγιστον κακῶν ἀνθρώποις τοῖς πολλοῖς ἔμφυτον ἐν ταῖς ψυχαῖς
e ἐστιν, οὐ πᾶς αὐτῷ συγγνώμην ἔχων ἀποφυγήν οὐδεμίαν μηχανᾶται· τοῦτο δ'
e ἐστιν ὁ λέγουσιν ὡς φίλος αὐτῷ πᾶς ἀνθρωπός φύσει τέ ἐστιν καὶ ὅρθως ἔχει
τὸ δεῖν εἰναι τοιοῦτον. τὸ δὲ ἀληθείᾳ γε πάντων ἀμαρτημάτων διὰ τὴν σφόδρα
ἔαυτοῦ φιλίαν αἵτιον ἔκάστω γίγνεται ἔκάστοτε. τυφλοῦται γάρ περὶ τὸ φιλού-
μενον ὁ φιλῶν, ὥστε τὰ δίκαια καὶ τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ καλὰ κακῶς κρίνει, τὸ
732a αὐτοῦ πρὸ τοῦ ἀληθοῦς ἀεὶ τιμᾶν ἥγονταν· οὔτε γάρ ἔαυτὸν οὔτε τὰ ἔαυτοῦ
χρὴ τὸν γε μέγαν ἄνδρα ἐσόμενον στέργειν, ἀλλὰ τὰ δίκαια, ἔάντε παρ' αὐτῷ
e έάντε παρ' ἄλλῳ μᾶλλον πραττόμενα τυγχάνῃ. ἐκ ταύτου δὲ ἀμαρτήματος τούτου
καὶ τὸ τὴν ἀμαθίαν τὴν παρ' αὐτῷ δοκεῖν σοφίαν εἰναι γέγονε πᾶσιν· διὸ οὐκ
εἰδότες ὡς ἔπος εἰπεῖν οὐδέν, οἱόμεθα τὰ πάντα εἰδέναι, οὐκ ἐπιτρέποντες δὲ
b ἄλλοις & μὴ ἐπιστάμεθα πράττειν, ἀναγκαζόμεθα ἀμαρτάνειν αὐτοὶ πράττοντες.
διὸ πάντα ἀνθρώπον χρὴ φεύγειν τὸ σφόδρα φιλεῖν αὐτόν, τὸν δὲ ἔαυτοῦ βελτίω
διώκειν ἀεὶ, μηδεμίαν αἰσχύνην ἐπὶ τῷ τοιούτῳ πρόσθεν ποιούμενον.

necessity of
self-com-
mand

confidence
in God

d

“Α δὲ σμικρότερα μὲν τούτων καὶ λεγόμενα πολλάκις ἐστίν, χρήσιμα δὲ
τούτων οὐχ ἦτον, χρὴ λέγειν ἔαυτὸν ἀναμιμνήσκοντα· ὡσπερ γάρ τινος
ἀπορρέοντος ἀεὶ δεῖ τούναντίον ἐπιτρέπειν, ἀνάμνησις δὲ ἐστὶν ἐπιφροὴ φρονή-
σεως ἀπολειπούσης. διὸ δὴ γελώτων τε εἰργεσθαι χρὴ τῶν ἔξαισίων καὶ δα-
κρύων, παραγγέλλειν δὲ παντὶ πάντ' ἄνδρα, καὶ δῆλην περιχάρειαν πᾶσαν
ἀποκρυπτόμενον καὶ περιωδυνίαν εὐσχημονεῖν πειρᾶσθαι, κατά τε εὐπραγίας
ίσταμένου τοῦ δαίμονος ἔκάστου, καὶ κατά τύχας οἷον πρὸς ὑψηλὰ καὶ ἀνάντη
δαιμόνων ἀνθισταμένων τισὶν πράξειν, ἐλπίζειν δὲ ἀεὶ τοῖς γε ἀγαθοῖσι τὸν
θεὸν ἀ δωρεῖται πόνων μὲν ἐπιπιπτόντων ἀντὶ μειζόνων ἐλάττους ποιήσειν
τῶν τ' αὐτὸν παρόντων ἐπὶ τὸ βέλτιον μεταβολάς, περὶ δὲ τὰ ἀγαθὰ τὰ ἔναντια
τούτων ἀεὶ πάντ' αὐτοῖς παραγενήσεσθαι μετ' ἀγαθῆς τύχης. ταύταις δὴ ταῖς
ἐλπίσιν ἔκαστον χρὴ ζῆν καὶ ταῖς ὑπομνήσεσι πάντων τῶν τοιούτων, μηδὲν
φειδόμενον, ἀλλ' ἀεὶ κατά τε παιδιάς καὶ σπουδὰς ἀναμιμνήσκοντα ἔτερόν τε
καὶ ἔαυτὸν σαφῶς.

e Νῦν οὖν δὴ περὶ μὲν ἐπιτηδευμάτων, οἷα χρὴ ἐπιτηδεύειν, καὶ περὶ αὐτοῦ

έκάστου, ποιόν τινα χρεών είναι, λέλεκται σχεδὸν ὅσα θεῖά ἔστι, τὰ δὲ ἀνθρώπινα νῦν ἡμῖν οὐκ εἰρηται, δεῖ δέ ἀνθρώποις γάρ διαλεγόμεθα ἀλλ' οὐ θεοῖς. ἔστιν δὴ φύσει ἀνθρώπειον μάλιστα ἡδοναὶ καὶ λῦπαι καὶ ἐπιθυμίαι, ἐξ ὧν ἀνάγκη τὸ θυητὸν πᾶν ζῷον ἀτεγνῶς οἶον ἔξηρτῆσθαι τε καὶ ἐκκρεμάμενον είναι στοιδαῖς ταῖς μεγίσταις· δεῖ δὴ τὸν κάλλιστον βίον ἐπαινεῖν, μὴ μόνον ὅτι τῷ σχήματι κρατεῖ πρὸς εὐδοξίαν, ἀλλὰ καὶ ὡς, ἐν τις ἑθέλῃ γενέσθαι καὶ μὴ νέος ὡν φυγὰς ἀπ' αὐτοῦ γένηται, κρατεῖ καὶ τούτῳ δι πάντες ζητοῦμεν, τῷ χαίρειν πλείω, ἐλάττῳ δὲ λυπεῖσθαι παρὰ τὸν βίον ἄποντα. ὡς δὲ ἔσται τοῦτο σαφές, ἐν γεύηται τις ὁρθῶς, ἐτοίμως καὶ σφόδρα φανήσεται. ή δὲ ὁρθητῆς τίς; τοῦτο ἡδη παρὰ τοῦ λόγου χρὴ λαμβάνοντα σκοπεῖν· εἴτε οὕτως ἡμῖν κατὰ φύσιν πέφυκεν εἴτε ἀλλως παρὰ φύσιν, βίον χρὴ παρὰ βίον ἡδίω καὶ λυπηρότερον ὥδε σκοπεῖν. ἡδονὴν βουλόμεθα ἡμῖν είναι, λύπην δὲ οὕθ' αἱρούμεθα οὕτε βουλόμεθα, τὸ δὲ μηδέτερον ἀντὶ μὲν ἡδονῆς οὐ βουλόμεθα, λύπης δὲ ἀλλάττεσθαι βουλόμεθα· λύπην δὲ ἐλάττῳ μετὰ μείζονος ἡδονῆς βουλόμεθα, ἡδονὴν δὲ ἐλάττῳ μετὰ μείζονος λύπης οὐ βουλόμεθα, ἵσα δὲ ἀντὶ ἵσων ἐκάτερα τούτων οὐχ ὡς βουλόμεθα ἔχομεν ἀν διασαφεῖν. ταῦτα δὲ πάντα ἔστιν πλήθει καὶ μεγέθει καὶ σφοδρότησιν ἴσστησιν τε, καὶ ὅσα ἐναντία ἔστιν πᾶσι τοῖς τοιούτοις πρὸς βούλησιν, διαφέροντά τε καὶ μηδὲν διαφέροντα πρὸς αἱρεσιν ἐκάστων. οὕτω δὴ τούτων ἐξ ἀνάγκης διακεκοσμημένων, ἐν φιλοφρίᾳ μὲν βίῳ ἔνεστι πολλὰ ἐκάτερα καὶ μεγάλα καὶ σφοδρά, ὑπερβάλλει δὲ τὰ τῶν ἡδονῶν, βουλόμεθα, ἐν φιλοφρίᾳ μὲν βίῳ ἐπιφρόνει, καθάπερ ἐν τοῖς πρόσθιν δεῖ διανοεῖσθαι· τὸν ἴσθροπον βίον ὡς τῶν μὲν ὑπερβαλλόντων τῷ φίλῳ ἡμῖν βουλόμεθα, τῶν δὲ αὖ τοῖς ἐχθροῖς οὐ βουλόμεθα. πάντας δὴ δεῖ διανοεῖσθαι τοὺς βίους ἡμῶν δι ὡς ἐν τούτοις ἐνδεδεμένοι πεφύκασιν, καὶ δεῖ διανοεῖσθαι ποίους φύσει βουλόμεθα· εἰ δέ τι παρὰ ταῦτα ἄρα φαμὲν βούλεσθαι, διά τινα ἀγνοιαν καὶ ἀπειράνων τῶν ὄντων βίων αὐτὰ λέγομεν.

Tίνες δὴ καὶ πόσοι εἰσὶ βίοι, δι πέρι δεῖ προελόμενον τὸ βιούλητόν τε καὶ [έκούσιον ἀβούλητόν τε καὶ] ἀκούσιον ἰδόντα εἰς νόμον ἔχυτῷ ταξάμενον, τὸ φίλον ἄμα καὶ ἡδὺ καὶ ἀκριστόν τε καὶ κάλλιστον ἐλόμενον, ζῆν ὡς οἶόν τ' ἔστιν ἀνθρώπον μακαριώτατα; λέγωμεν δὴ σώφρονα βίον ἔνα είναι καὶ φρόνιμον ἔνα καὶ ἔνα τὸν ἀνδρεῖον, καὶ τὸν ὑγιεινὸν βίον ἔνα ταξάμεθα· καὶ τούτοις οὖσιν τέτταρσιν ἐναντίους ἀλλους τέτταρας, ἀφρονα, δειλόν, ἀκόλαστον, νοσώδη. σώφρονα μὲν οὖν βίον δι γιγνώσκων θήσει πρᾶγον ἐπὶ πάντα, καὶ ἡρεμαίσας μὲν λύπας, ἡρεμαίας δὲ ἡδονάς, μαλακάς δὲ ἐπιθυμίας καὶ ἔρωτας οὐκ ἐμμανεῖς παρεχόμενον, ἀκόλαστον δέ, δξὺν ἐπὶ πάντα, καὶ σφοδράς μὲν λύπας, σφοδράς δὲ ἡδονάς, συντόνους δὲ καὶ οἰστρώδεις ἐπιθυμίας τε καὶ ἔρωτας ὡς οἶόν τε ἐμμανεστάτους παρεχόμενον, ὑπερβαλλούσας δὲ ἐν μὲν τῷ σώφρονι

there must
be a right
taste of
pleasure
and pain

733b

which lives
are the most
happy?

the temper-
ate and the
rational, the
courageous
and the
healthy

734a

- βίῳ τὰς ἡδονὰς τῶν ἀγθηδόνων, ἐν δὲ τῷ ἀκολάστῳ τὰς λύπας τῶν ἡδονῶν μεγέθει καὶ πλήθει καὶ πυκνότησιν. οὗτον ὁ μὲν ἡδίων ἡμῖν τῶν βίων, ὁ δὲ b λυπηρότερος ἔξι ἀνάγκης συμβαίνει κατὰ φύσιν γίγνεσθαι, καὶ τόν γε βουλόμενον ἡδέως ζῆν οὐκέτι παρείκει ἐκόντα γε ἀκολάστως ζῆν, ἀλλ' ἡδὴ δῆλον ὅς, εἰ τὸ νῦν λεγόμενον ὄρθον, πᾶς ἔξι ἀνάγκης ἀκων ἐστὶν ἀκόλαστος· ἢ γὰρ δὶς ἀμαθίαν ἢ δὶς ἀκράτειαν ἢ δὶς ἀμφότερα, τοῦ σωφρονεῖν ἐνδεής ὁν ζῆ ὁ πᾶς ἀνθρώπινος δχλος. ταῦτα δὲ περὶ νοσώδους τε καὶ ὑγιεινοῦ βίου διανοητέον, ως ἔχουσι μὲν ἡδονὰς καὶ λύπας, ὑπερβάλλουσι δὲ ἡδονὰι μὲν λύπας, ἐν ὑγιείᾳ, c λῦπαι δὲ ἡδονὰς ἐν νόσοις. ἡμῖν δὲ ἡ βούλησις τῆς αἱρέσεως τῶν βίων οὐχ ἵνα τὸ λυπηρὸν ὑπερβάλλῃ· ὅπου δὲ ὑπερβάλλεται, τοῦτο τὸν βίον ἡδίω κεκρίκαμεν. δὴ σώφρων τοῦ ἀκολάστου καὶ ὁ φρόνιμος τοῦ ἀφρονος, φαῖμεν ἀν, καὶ δὴ τῆς ἀνδρείας τοῦ τῆς δειλίας ἐλάττονα καὶ σμικρότερα καὶ μανότερα ἔχων ἀμφότερα, τῇ τῶν ἡδονῶν ἐκάτερος ἐκάτερον ὑπερβάλλων, τῇ τῆς λύπης d ἐκείνων ὑπερβαλλόντων αὐτούς, ὁ μὲν ἀνδρεῖος τὸν δειλόν, ὁ δὲ φρόνιμος τὸν ἀφρονα νικῶσιν, ὥστε ἡδίους εἶναι τοὺς βίους τῶν βίων, σώφρωνα καὶ ἀνδρεῖον καὶ φρόνιμον καὶ ὑγιεινὸν δειλοῦ καὶ ἀφρονος καὶ ἀκολάστου καὶ νοσώδους, καὶ συλλήβδην τὸν ἀρετῆς ἔχόμενον κατὰ σῶμα ἢ καὶ κατὰ ψυχὴν τοῦ τῆς μοχθηρίας ἔχομένου βίου ἡδίων τε εἶναι καὶ τοῖς ἄλλοις ὑπερέγειν ἐκ περιττοῦ καλλει καὶ δρθότητι καὶ ἀρετῇ καὶ εὐδόξιᾳ, ὥστε τὸν ἔχοντα αὐτὸν ζῆν e εὐδαιμονέστερον ἀπεργάζεσθαι τοῦ ἐναντίου τῷ παντὶ καὶ ὅλῳ.

impossible
that a good
man should
be very rich

376—*Leg. V* 742 e-743 a:

- σχεδὸν μὲν γὰρ εὐδαιμόνας ἀμα καὶ ἀγαθούς ἀνάγκη γίγνεσθαι — τοῦτο μὲν οὖν βούλοιτο· ἀν — πλουσίους δὲ αὐτὸφρα καὶ ἀγαθούς ἀδύνατον, οὓς γε δὴ πλουσίους οἱ πολλοὶ καταλέγουσι· λέγουσιν δὲ τοὺς κεκτημένους ἐν δίγοις τῶν ἀνθρώπων πλείστου νομίσματος ἀξια κτήματα, ἀ καὶ κακός τις κεκτῆτο· ἀν. εἰ δὲ ἔστιν τοῦτο οὕτως ἔχον, οὐκ ἀν ἔγωγε αὐτοῖς ποτε συγχωρίην τὸν πλούσιον εὐδαιμονα τῇ ἀληθείᾳ γίγνεσθαι μή καὶ ἀγαθὸν δύντα· ἀγαθὸν δὲ δύντα διαφέρως καὶ πλούσιον εἶναι διαφερόντως ἀδύνατον.

a general
word about
marriage

377—a. *Leg. VI* 773 b-d:

- καὶ κατὰ παντὸς εἰς ἔστω μῆδος γάμου· τὸν γὰρ τῇ πόλει δεῖ συμφέροντα μνηστεύειν γάμον ἔκαστον, οὐ τὸν ἡδιστον αὐτῷ. φέρεται δέ πως πᾶς ἀεὶ 773c κατὰ φύσιν πρὸς τὸν ὄμοιότατον αὐτῷ, οὗτον δὲ ἀνώμαλος ἡ πόλις ὅλη γίγνεται χρήμασίν τε καὶ τρόπων ἥθεσιν· ἔξι ὡν δὲ μὴ βουλόμεθα συμβαίνειν ἡμῖν, καὶ μάλιστα συμβαίνει ταῖς πλείσταις πόλεσι. ταῦτα δὴ διὰ λόγου μὲν νόμῳ προσέττειν, μὴ γαμεῖν πλούσιον πλουσίου, μηδὲ πολλὰ δυνάμενον πράττειν ἄλλου τοιούτου, θάττους δὲ ἥθεσι πρὸς βραδυτέρους καὶ βραδυτέρους πρὸς θάττους ἀναγκάζειν τῇ τῶν γάμων κοινωνίᾳ πορεύεσθαι, πρὸς τῷ γελοῖα

είναι θυμὸν¹ ἀνέγειραι πολλοῖς· οὐ γάρ ῥάδιον ἐννοεῖν δτι πόλιν εἰναι δεῖ δίκην κρατῆρος κεκραμένην, οὐ μαινόμενος μὲν οἶνος ἐγκεχυμένος ζεῖ, κολα- d ζόμενος δὲ ὑπὸ νήφροντος ἔτέρου θεοῦ καλὴν κοινωνίαν λαβὼν ἀγαθὸν πῶμα καὶ μέτριον ἀπεργάζεται.

b: Ib. 773 e-774 c:

Περὶ γάμων δὴ ταῦτ' ἔστω παραμύθια λεγόμενα, καὶ δὴ καὶ τὰ ἔμπροσθε τούτων ῥήθεντα, ὡς χρὴ τῆς ἀειγενοῦς φύσεως ἀντέχεσθαι τῷ παῖδας παιδῶν καταλείποντα ἀεὶ τῷ θεῷ ὑπηρέτας ἀνθ' αὐτοῦ παραδίδονται. πάντα οὖν ταῦτα καὶ ἔτι πλείω τις ἀν εἴποι περὶ γάμων, ὡς χρὴ γαμεῖν, προοιμιαζόμενος ὅρθως· ἀν δ' ἄρα τις μὴ πείθηται ἔκών, ἀλλότριον δὲ αὐτὸν καὶ ἀκοινώνητον² ἐν τῇ πόλει ἔχῃ καὶ ἄγαμος ὁν γένηται πεντεκαιτριακοντούτης, ζημιούσθω κατ' ἐνιαυτὸν ἔκαστον, ὁ μέγιστον μὲν τίμημα κεκτημένος ἔκατὸν δραχμαῖς, ὁ δὲ τὸ δεύτερον ἔβδομήκοντα, τρίτον δὲ ἔξήκοντα, ὁ δὲ τὸ τέταρτον τριάκοντα. τοῦτο δ' ἔστω τῆς "Ἡρας Ἱερόν." ὁ δὲ μὴ ἔκτίνων κατ' ἐνιαυτὸν δεκαπλάσιον b ὁφειλέτω· πραττέσθω δὲ ὁ ταμίας τῆς θεοῦ, μὴ ἐκπράξας δὲ αὐτὸς ὁφειλέτω καὶ ἐν ταῖς εὐθύναις τοῦ τοιούτου λόγον ὑπερέτω πᾶς. εἰς μὲν οὖν χρήματα δὲ μὴ θέλων γαμεῖν ταῦτα ζημιούσθω, τιμῆς δὲ παρὰ τῶν νεωτέρων ἀτιμος πάσης ἔστω, καὶ μηδεὶς ὑπακούέτω μηδὲν αὐτῷ ἔκών τῶν νέων· ἐὰν δὲ κολάζειν τινὰ ἐπιχειρῇ, πᾶς τῷ ἀδικουμένῳ βοηθείτω καὶ ἀμυνέτω, μὴ βοηθῶν δὲ ὁ παραγενόμενος δειλός τε ἄμα καὶ κακὸς ὑπὸ τοῦ νόμου πολίτης εἰναι λεγέσθω. c

774a

the unmarried
shall be
fined and
dishonoured

378—Leg. XI 929 e-930 b:

divorce

'Ἐὰν δὲ ἀνὴρ καὶ γυνὴ μηδαμῇ συμφέρωνται τρόπων ἀτυχίᾳ χρώμενοι, δέκα μὲν ἀνδρας τῶν νομοφυλάκων ἐπιμελεῖσθαι τῶν τοιούτων ἀεὶ χρεῶν τοὺς 930a μέσους, δέκα δὲ τῶν περὶ γάμους γυναικῶν ὡσαύτως· καὶ ἐὰν μὲν δὴ συναλλάττειν δύνωνται, ταῦτ' ἔστω κύρια, ἐὰν δ' αἱ ψυχαὶ κυμαίνωσιν μειζόνως αὐτῶν, ζητεῖν κατὰ δύναμιν οἵτινες ἔκατέρῳ συνοίσουσιν. εἰκὸς δὲ εἰναι τοὺς τοιούτους μὴ πράξειν ηθεσιν κεχρημένους· βαθύτερα δὴ τούτοις καὶ πράξτερα τρόπων ηθη σύννομα πειρᾶσθαι προσαρμόττειν. καὶ δοσοὶ μὲν ἀν ἀπαίδες αὐτῶν ἡ ὀλιγόπαιδες δητες διαφέρωνται, καὶ παῖδων ἔνεκα τὴν συνοίκησιν ποιεῖσθαι· b δοσοὶ δ' ἀν ἰκανῶν δητῶν παίδων, τῆς συγκαταγγράσεως ἔνεκα καὶ ἐπιμελείχις ἀλλήλων τὴν διάζευξιν τε καὶ σύζευξιν ποιεῖσθαι χρεών.

379—Leg. VI 777 b-e:

slaves, and
how they
ought to be
treated

ΑΘ. Τί δ', δ Κλεινία; δῆλον ὡς ἐπειδὴ δύσκολόν ἔστι τὸ θρέμμα ἄνθρωπος, καὶ πρὸς τὴν ἀναγκαῖαν διόρισιν, τὸ δοῦλόν τε ἔργῳ διορίζεσθαι καὶ ἐλεύθερον

¹ θυμὸν - ὄργην.

² ἀλλότριον καὶ ἀκοινώνητον - eccentric and unsocial.

καὶ δεσπότην, οὐδαμῶς εὔχρηστον ἔθέλειν εἶναι τε καὶ γίγνεσθαι φαίνεται,
 777c χαλεπὸν δὴ τὸ κτῆμα· ἔργῳ γάρ πολλάκις ἐπιδέδεικται περὶ τὰς Μεσσηνίων
 συχνὰς εἰωθυῖας ἀποστάσεις γίγνεσθαι, καὶ περὶ γε τὰς τῶν ἐκ μιᾶς φωνῆς
 πολλοὺς οἰκέτας κτωμένων πόλεις, δσα κακὰ συμβαίνει, καὶ ἔτι τὰ τῶν λεγο-
 μένων περιδίνων * τῶν περὶ τὴν Ἰταλίαν γιγνομένων παντοδαπὰ κλωπῶν ἔργα
 τε καὶ παθήματα. πρὸς ᾧ τις ἀν πάντα βλέψας διαπορήσει τί χρὴ δρᾶν περὶ
 ἀπάντων τῶν τοιούτων. δύο δὴ λείπεσθον μόνω μηχανά, μήτε πατριώτας
 d ἀλλήλων εἶναι τοὺς μέλλοντας ῥῶν δουλεύειν, ἀσυμφώνους τε εἰς δύναμιν διτι
 μάλιστα, τρέφειν δ' αὐτοὺς δρθῶς, μὴ μόνον ἔκεινων ἔνεκα, πλέον δὲ αὐτῶν
 προτιμῶντας· ἡ δὲ τροφὴ τῶν τοιούτων μήτε τινὰ ὑβρινόν τοιούτων
 οἰκέτας, ἢττον δέ, εἰ δυνατόν, ἀδικεῖν ἡ τοὺς ἔξ ίσου. διάδηλος γάρ ὁ φύσει
 e καὶ μὴ πλαστῶς σέβων τὴν δίκην, μισῶν δὲ δυτῶς τὸ ἀδίκον, ἐν τούτοις τῶν
 ἀνθρώπων ἐν οἷς αὐτῷ ῥέδιον ἀδικεῖν· διπέρι τὰ τῶν δούλων οὖν ἥθη καὶ
 πράξεις γιγνόμενός τις ἀμίλαντος τοῦ τε ἀνοσίου πέρι καὶ ἀδίκου, σπείρειν εἰς
 ἀρετῆς ἔκφυσιν ἵκανωτατος ἀν εἴη, ταύτὸν δ' ἔστιν τοῦτο δρθῶς ἄμα
 λέγοντα ἐπὶ τε δεσπότη καὶ τυράννῳ καὶ πᾶσαν δυναστείαν δυναστεύοντι
 πρὸς διστενέστερον ἔαυτοῦ.

the middle
state to be
striven after

380—a. Leg. VII 792 c-e:

AΘ. Οὐ σμικροῦ πέρι νῦν εἶναι νῦν τὸν λόγον. δρα δὲ καὶ σύ, συνεπίκρινέ
 τε ἡμᾶς, ὁ Μέγιλλε. ὁ μὲν γάρ ἔμὸς δὴ λόγος οὐθὶς ἡδονάς φησι δεῖν διώκειν
 792d τὸν ὀρθὸν βίον οὗτ' αὖ τὸ παράπαν φεύγειν τὰς λύπας, ἀλλ' αὐτὸ διστάζεσθαι
 τὸ μέσον, ὁ νυνὸν προσεῖπον ὡς Διεων ὀνομάσας, ἦν δὴ διάθεσιν καὶ θεοῦ
 κατά τινα μαντείας φήμην εὐστόχως πάντες προσαγορεύομεν. ταύτην τὴν
 ἔξιν διώκειν φημι δεῖν ἡμῶν καὶ τὸν μέλλοντα ἔσεσθαι θεῖον, μήτ' οὖν αὐτὸν
 προπετῇ πρὸς τὰς ἡδονάς γιγνόμενον δλως, ὡς οὐδὲ ἐκτὸς λυπῶν ἐσόμενον,
 μήτε ἄλλον, γέροντα ἡ νέον, ἔαν πάσχειν ταύτον τοῦθι ἡμῖν, ἅρρενα ἡ θῆλυν,
 e ἀπάντων δὲ ἥκιστα εἰς δύναμιν τὸν ἀρτίως νεογενῆ· κυριώτατον γάρ οὖν
 ἐμφύεται πᾶσι τότε τὸ πᾶν ἥθος διὰ ἔθος. ἔτι δ' ἔγωγ', εἰ μὴ μέλλοιμι δόξειν
 παῖςειν, φαίνη ἀν δεῖν καὶ τὰς φερούσας ἐν γαστρὶ πασῶν τῶν γυναικῶν μάλιστα
 θεραπεύειν ἔκεινον τὸν ἐνιαυτόν, δπως μήτε ἡδοναῖς τισι πολλαῖς ἄμα καὶ
 μάργοις προσχρήσεται ἡ κύουσα μήτε αὖ λύπαις, τὸ δὲ Διεων καὶ εὑμενὲς
 πρᾶξον τε τιμῶσα διαζήσει τὸν τότε χρόνον.

the Stoic
apatheia
anticipated

b. Cf. Pl., Phil. 33 a-b:

ΣΩ. Τῷ τὸν τοῦ φρονεῖν ἐλομένῳ βίον οἰσθι ὡς τοῦτον τὸν τρόπον οὐδὲν
 ἀποκωλύει ζῆν.

33b ΠΡΩ. Τὸν τοῦ μὴ χαίρειν μηδὲ λυπεῖσθαι λέγεις;

* περιδίνοι - „banditti.”

ΣΩ. Ἐρρήθη γάρ που τότε ἐν τῇ παραβολῇ τῶν βίων μηδὲν δεῖν μήτε μέγα μήτε σμικρὸν χαίρειν τῷ τὸν τοῦ νοεῖν καὶ φρονεῖν βίον ἐλομένῳ.

ΠΡΩ. Καὶ μάλα οὕτως ἐρρήθη.

ΣΩ. Οὐκοῦν οὕτως ἀνέκεινῷ γε ὑπάρχοι· καὶ ἵσως οὐδὲν ἄτοπον εἰ πάντων τῶν βίων ἔστι θειότατος.

ΠΡΩ. Οὐκοῦν εἰκός γε οὔτε χαίρειν θεούς οὔτε τὸ ἐναντίον.

ΣΩ. Πάνυ μὲν οὖν οὐκ εἰκός· ἀσχημον γοῦν αὐτῶν ἐκάτερον γιγνόμενόν ἔστιν.

381—Leg. VII 794 d-795 c:

ΑΘ. Ὡς ἀρα τὰ δεξιὰ καὶ τὰ ἀριστερὰ διαφέροντά ἐσθ' ἡμῶν φύσει πρὸς τὰς χρείας εἰς ἑκάστας τῶν πράξεων τὰ περὶ τὰς χειρας, ἐπει τά γε περὶ πόδας τε καὶ τὰ κάτω τῶν μελῶν οὐδὲν διαφέροντα εἰς τοὺς πόνους φαίνεται· τὰ δὲ κατὰ χειρας ἀνοίᾳ τροφῶν καὶ μητέρων οἶον χωλοὶ γεγόναμεν ἑκαστοι. τῆς φύσεως γάρ ἑκατέρων τῶν μελῶν σχεδὸν Ισορροπούσης, αὐτοὶ διὰ τὰ ἔθη διά-
φορα αὐτὰ πεποιήκαμεν οὐκ ὁρθῶς χρώμενοι. ἐν δοσοῖς μὲν γάρ τῶν ἔργων μὴ μέγα διαφέρει, λύρᾳ μὲν ἐν ἀριστερᾷ χρώμενον, πλήκτρῳ δὲ ἐν δεξιᾷ,
πρᾶγμα οὐδέν, καὶ δσα τοιαῦτα· τούτοις δὲ παραδείγμασι χρώμενον καὶ εἰς ἄλλα μὴ δέον οὕτω χρῆσθαι σχεδὸν ἄνοια. ἔδειξεν δὲ ταῦτα ὁ τῶν Σκυθῶν
νόμος, οὐκ ἐν ἀριστερᾷ μὲν τόξον ἀπάγων, ἐν δεξιᾷ δὲ οἰστόν προσαγόμενος μόνον, ἀλλ' ὅμοιως ἑκατέροις ἐπ' ἀμφότερα χρώμενος· πάμπολλα δ' ἔτερα τοιαῦτα παραδείγματα ἐν ἡνιοχείαις τέ ἔστι καὶ ἐν ἔτέροις, ἐν οἷσιν μαθεῖν δυνατὸν ὅτι παρὰ φύσιν κατασκευάζουσιν οἱ ἀριστερὰ δεξιῶν ἀσθενέστερα κατασκευάζοντες. ταῦτα δ', δπερ εἴπομεν, ἐν μὲν κεφατίνοις πλήκτροις καὶ ἐν δργάνοις τοιούτοις οὐδὲν μέγα· σιδηροῖς δὲ εἰς τὸν πόλεμον ὅταν δέῃ χρῆσθαι,
μέγα διαφέρει, καὶ τόξοις καὶ ἀκοντίοις καὶ ἑκάστοις τούτων, πολὺ δὲ μέγιστον,
ὅταν δποιοὶ δέῃ πρὸς δπλα χρῆσθαι. διαφέρει δὲ πάμπολι μαθών μὴ μαθόντος καὶ δ γυμνασάμενος τοῦ μὴ γεγυμνασμένου. καθάπερ γάρ δ τελέως παγκράτιον
ἡσκηκὼς ἡ πυγμὴν ἡ πάλην οὐκ ἀπὸ μὲν τῶν ἀριστερῶν ἀδύνατός ἔστι μάχεσθαι,
χωλαίνει δὲ καὶ ἐφέλκεται πλημμελῶν, δπόταν αὐτόν τις μεταβιβάζων ἐπὶ θάτερα ἀναγκάζῃ διαπονεῖν, ταῦτὸν δὴ τοῦτ', οἷμαι, καὶ ἐν δποιοῖς καὶ ἐν τοῖς
ἄλλοις πᾶσι χρὴ προσδοκᾶν δρθόν, ὅτι τὸν διττὰ δεῖ κεκτημένον, οἷς ἀμύνοιτο
τ' ἀν καὶ ἐπιτιθεῖτο ἄλλοις, μηδὲν ἀργὸν τούτων μηδὲ ἀνεπιστῆμον ἔστιν εἰναι
κατὰ δύναμιν· Γηρυόνου δέ γε εἰ τις φύσιν ἔχων ἥ καὶ τὴν Βριάρεω φύσιοι,
ταῖς ἑκατὸν χερσὶν ἑκατὸν δεῖ βέλη φίπτειν δυνατὸν εἰναι.

382—Ib. 798 b-d:

Τὰς παιδιάς πάντες διανοοῦνται κινουμένας τῶν νέων, δπερ ἔμπροσθεν
ἐλέγομεν, παιδιάς δντως εἰναι καὶ οὐ τὴν μεγίστην ἔξ αὐτῶν σπουδὴν καὶ
Innovation in
children's
plays leads
to revolution

798c βλάβην συμβαίνειν, ὥστε οὐκ ἀποτρέπουσιν ἀλλὰ συνέπονται ὑπείκοντες, καὶ οὐ λογίζονται τόδε, διτὶ τούτους ἀνάγκη τοὺς παιδιάς τοὺς ἐν ταῖς παιδιάς νεωτερίζοντας ἔτέρους ἄνδρας τῶν ἐμπροσθεν γενέσθαι παιδιών, γενομένους δὲ ἄλλους, ἄλλον βίον ζητεῖν, ζητήσαντας δέ, ἔτέρων ἐπιτηδευμάτων καὶ νόμων ἐπιθυμῆσαι, καὶ μετὰ τοῦτο ὡς ἥξοντος τοῦ νυνδὴ λεγομένου μεγίστου d κακοῦ πόλεσιν οὐδεὶς αὐτῶν φοβεῖται.

human things 383—Ib. 803 b-c; 804 b-c:

not of great importance; "Εστι δὴ τοίνυν τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα μεγάλης μὲν σπουδῆς οὐκ
yet we must ξένια, ἀναγκαῖόν γε μὴν σπουδάζειν· τοῦτο δὲ οὐκ εὐτυχές. ἐπειδὴ δὲ ἐνταῦθα
be in earnest έσμεν, εἴ πως διὰ προσήκοντός τινος αὐτὸ πράττομεν, ίσως ἢν ἡμῖν σύμμε-
about them τρον ἀν εἰη. λέγω δὲ δὴ τί ποτε; ίσως μεντάν τίς μοι τοῦτ' αὐτὸ ὑπολαβῶν
 δρθῶς ὑπολάβοις.

803c ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΑΘ. Φημὶ χρῆναι τὸ μὲν σπουδαῖον σπουδάζειν, τὸ δὲ μὴ σπουδαῖον μή, φύσει δὲ εἶναι θεὸν μὲν πάσης μαχαρίου σπουδῆς ξένιον, ἀνθρώπον δέ, ὅπερ εἴπομεν ἐμπροσθεν, θεοῦ τι παίγνιον εἶναι μεμηχανημένον, καὶ δητῶς τοῦτο αὐτοῦ τὸ βέλτιστον γεγονέναι· τούτῳ δὴ δεῖν τῷ τρόπῳ συνεπόμενον καὶ παιζοντα διτὶ καλλίστας παιδιάς πάντ' ἄνδρα καὶ γυναικα σύτω διαβιῶνται, τούναντίον ἡ νῦν διανοηθέντας. —

804b ΜΕ. Παντάπασι τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος ἡμῖν, ὡς ξένε, διαφανεῖται.

ΑΘ. Μὴ θαυμάσῃς, ὁ Μέγιλλε, ἀλλὰ σύγγρωθί μοι· πρὸς γάρ τὸν θεὸν ἀπιδῶν καὶ παθών εἶπον ὅπερ εἰρηκα νῦν. ξστω δ' οὖν τὸ γένος ἡμῶν μὴ φαῦλον, c εἴ σοι φίλον, σπουδῆς δέ τινος ξένιον.

384—Ib. 804c^a-d^c (There must be schools and places of exercise):

education to
be compul-
sory 'Ἐν δὲ τούτοις¹ πᾶσιν διδασκάλους ἐκάστων πεπεισμένους μισθοῖς οἰκοῦν-
 τας² ξένους διδάσκειν τε πάντα δσα πρὸς τὸν πόλεμόν ἐστιν μαθήματα τοὺς
 φοιτῶντας δσα τε πρὸς μουσικήν, οὐχ δν μὲν ἀν δ πατήρ βούληται, φοιτῶντα,
 δν δ ἀν μή, ἔσωντα τὰς παιδείας, ἀλλὰ τὸ λεγόμενον πάντ' ἄνδρα καὶ παιδία
 κατὰ τὸ δυνατόν, ὡς τῆς πόλεως μᾶλλον ἡ τῶν γεννητόρων δητας, παι-
 δευτέον ἐξ ἀνάγκης³.

¹ ἐν δὲ τούτοις - "In these several schools"—

² οἰκοῦντας - there should be dwellings for teachers in the schools.

³ In Rep. VII 536 d-537 a (our nr. 301), speaking about the training of his philosophers, Pl. ordained that education should not be forced. But in the above passage of the Laws there is 1st not thought of higher studies, such as the training of the philosophers; 2nd there is no question about the inclination of the children, but of the willing or not-willing of their parents.

385—Ib. 804 d-805 b:

Τὰ αὐτὰ δὲ δή καὶ περὶ θηλειῶν ὁ μὲν ἔμδος νόμος ἀν εἴποι: πάντα δσαπερ both sexes καὶ περὶ τῶν ἀρρένων, ἵσα καὶ τὰς θηλείας ἀσκεῖν δεῖν· καὶ οὐδὲν φοβηθεὶς 804e εἴποιμ' ἀν τοῦτον τὸν λόγον οὔτε ἴππικῆς οὔτε γυμναστικῆς, ὡς ἀνδράσι μὲν πρέπον ἄν εἶη, γυναιξὶ δὲ οὐκ ἄν πρέπον. ἀκούων μὲν γάρ δὴ μύθους παλαιοὺς πέπεισμαι, τὰ δὲ νῦν ὡς ἔπος εἰπεῖν οἴδα ὅτι μυριάδες ἀναρίθμητοι γυναικῶν εἰσι τῶν περὶ τὸν Πόντον, ἀς Σαυρομάτιδας καλοῦσιν, αἵς οὐχ ἴππων μόνον 805a ἀλλὰ καὶ τέσσαραν καὶ τῶν ἄλλων ὄπλων κοινωνία καὶ τοῖς ἀνδράσιν ἵση προστεταγμένη ἵσως ἀσκεῖται. λογισμὸν δὲ πρὸς τούτοις περὶ τούτων τοιόνδε τινὰ ἔχω· φημί, εἴπερ ταῦτα οὕτω συμβαίνειν ἔστιν δυνατά, πάντων ἀνοητότατα τὰ νῦν ἐν τοῖς παρ' ἡμῖν τόποις γίγνεσθαι τὸ μὴ πάσῃ φύμη πάντας δύοθυμαδὸν ἐπιτηδεύειν ἄνδρας γυναιξὶν ταῦτα. σχεδὸν γάρ δλίγου¹ πᾶσα ἡμίσεια πόλις ἀντὶ διπλασίας οὕτως ἔστιν τε καὶ γίγνεται ἐκ τῶν αὐτῶν τελῶν καὶ πόνων· καίτοι θυμαστὸν ἄν ἀμάρτημα νομοθέτη τοῦτο² αὐτὸς γίγνοιτο.

education
the same on
both sexes

the state is
reduced to a
half, if the
training of
women be
neglected

386—Leg. X 885 b:

Θεοὺς ἡγούμενος εἶναι κατὰ νόμους οὐδεὶς πώποτε οὔτε ἔργον ἀσεβὲς ἡργάσατο ἐκῶν οὔτε λόγον ἀφῆκεν ἀνομον, ἀλλὰ ἐν δή τι τῶν τριῶν πάσχων, ἡ τοῦτο, ὅπερ εἴπον, οὐχ ἡγούμενος, ἢ τὸ δεύτερον δοντας οὐ φροντίζειν ἀνθρώπων, ἡ τρίτον εὐπαραμυθήτους εἶναι θυσίαις τε καὶ εὐχαῖς παραγομένους.

three forms
of asébeia

387—Ib. 885 e-886 a:

ΚΛ. Οὐχοῦν, ὡς ξένε, δοκεῖ φάδιον εἶναι ἀληθεύοντας² λέγειν ὡς εἰσὶν θεοί;
ΑΘ. Πῶς;
ΚΛ. Πρῶτον μὲν γῆ καὶ ἥλιος ἀστρα τε καὶ τὰ σύμπαντα, καὶ τὰ τῶν ὡρῶν διακεκοσμημένα καλῶς οὔτως, ἐνιαυτοῖς τε καὶ μησὶν διειλημμένα· καὶ δοτι πάντες "Ἐλληνές τε καὶ βάρβαροι νομίζουσιν εἶναι θεούς.

May not the
existence of
gods be
proved by the
cosmical
order and by
the consensus
gentium?

ΑΘ. Φοβοῦμαι γε, μακάριε, τοὺς μοχθηρούς — οὐ γάρ δή ποτε εἴποιμ'
ἄν ὡς γε αἰδοῦμαι — μή πως ἡμῶν καταφρονήσωσιν.

¹ σχεδὸν γάρ δλίγου — - "What actually happens now is that, with the same expenditure and the same effort, almost every state turns out, as near as may be, the half of what it might have been—a strange blunder, surely, for a lawgiver to make!" (England).

² ἀληθεύοντας - This is the most significant word in the sentence: "Is it not the easiest thing in the world to speak the truth when you are saying that gods exist?" (England).

Pl. does believe that the existence of the gods can be proved by the order of the universe. Cp. our nr. 394.

388—Ib. 891 b-d; 891 e-892 d:

891b ΑΘ. — Καὶ γάρ εἰ μὴ κατεσπαρμένοι ἡσαν οἱ τοιοῦτοι λόγοι;¹ ἐν τοῖς πᾶσιν ὡς ἔπος εἰπεῖν ἀνθρώποις, οὐδὲν ἂν ἔδει τῶν ἐπαμυνούντων λόγων ὡς εἰσὶν θεοί· νῦν δὲ ἀνάγκη, νόμοις οὖν διαφθειρομένοις τοῖς μεγίστοις ὑπὸ κακῶν ἀνθρώπων τίνα καὶ μᾶλλον προσήκει βοηθεῖν ἢ νομοθέτην;

ΜΕ. Οὐκ ἔστιν.

The error of physical philosophers is that they take matter as the first cause of things.

ΑΘ. Ἀλλὰ δὴ λέγε μοι πάλιν, Κλεινία, καὶ σὺ — κοινωνὸν γάρ δεῖ σε εἶναι τῶν λόγων — κινδυνεύει γάρ ὁ λέγων ταῦτα πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ γῆν καὶ ἀέρα πρῶτα ἡγεῖσθαι τῶν πάντων εἶναι, καὶ τὴν φύσιν ὄνομάζειν ταῦτα αὐτά, ψυχὴν δὲ ἐκ τούτων ὑστερον. Ἑοικεν δὲ οὐ κινδυνεύειν, ἀλλὰ ὅντως σημαίνειν ταῦτα ἡμῖν τῷ λόγῳ.

ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΑΘ. Ἡρ' οὖν πρὸς Διὸς οἶον πηγὴν τινα ἀνοήτου δόξης ἀνηυρήκαμεν ἀνθρώπων ὄπόσιοι πώποτε τῶν περὶ φύσεως ἐφήψαντο ζητημάτων; σκόπει

d πάντα λόγον ἔξετάζων · οὐ γάρ δὴ σμικρόν γε τὸ διαφέρον, εἰ φανεῖν οἱ λόγων ἀπτόμενοι ἀσεβῶν, ἄλλοις τε ἔξαρχοντες, μηδὲ εὗ τοῖς λόγοις ἀλλ' ἔξημαρτημένως χρώμενοι. δοκεῖ τοίνυν μοι ταῦτα οὔτως ἔχειν.

ΚΛ. Εὖ λέγεις · ἀλλ' ὅπῃ, πειρῶ φράζειν.

ΑΘ. Ἔοικεν τοίνυν ἀθηεστέρων ἀπτέον εἶναι λόγων.

ΚΛ. Ούκ ὀκνητέον, δέ ξένε.

e ΑΘ. Λέγοιμ' ἄν, ὡς ἔοικεν, ἥδη σχεδὸν οὐκ εἰωθότα λόγον τινὰ τόνδε. ὃ πρῶτον γενέσεως καὶ φθορᾶς αἴτιον ἀπάντων, τοῦτο οὐ πρῶτον ἀλλὰ ὑστερον ἀπεφήναντο εἶναι γεγονός οἱ τὴν τῶν ἀσεβῶν ψυχὴν ἀπεργασάμενοι λόγοι², δὲ ὑστερον, πρότερον · ὅθεν ἡμαρτήκασι περὶ θεῶν τῆς ὅντως οὐσίας.

892a ΚΛ. Οὕτω μανθάνω.

ΑΘ. Ψυχήν, δέ ἔταιρε, ἡγνοηκέναι κινδυνεύουσι μὲν ὀλίγου σύμπαντες οἵοι τε ὃν τυγχάνει καὶ δύναμιν ἦν ἔχει, τῶν τε ἄλλων αὐτῆς πέρι καὶ δὴ καὶ γενέσεως, ὡς ἐν πρώτοις ἐστί, σωμάτων ἔμπροσθεν πάντων γενομένη, καὶ μεταβολῆς τε αὐτῶν καὶ μετακοσμήσεως ἀπάστης ἄρχει παντὸς μᾶλλον · εἰ δὲ

priority of soul to body

ἔστιν ταῦτα οὔτως, ἀρ' οὐκ ἔξ ἀνάγκης τὰ ψυχῆς συγγενῆ πρότερα ἐν εἴη γεγονότα τῶν σώματι προσηκόντων, οὕστης γ' αὐτῆς πρεσβυτέρας ἢ σώματος;

b ΚΛ. Ἀνάγκη.

ΑΘ. Δόξα δὴ καὶ ἐπιμέλεια καὶ νοῦς καὶ τέχνη καὶ νόμος σκληρῶν καὶ

¹ οἱ τοιοῦτοι λόγοι - impious discourses.

² οἱ τὴν τῶν ἀσεβῶν ψυχὴν ἀπεργασάμενοι λόγοι - Jowett gives a somewhat free, but clear translation, which explains the passage well. He places οἱ — λόγοι, which is grammatically the subject of ἀπεφήναντο, in the preceding sentence: "Then I suppose that I must repeat the singular argument of those who manufacture the soul according to their own impious notions; they affirm that"—

μαλακῶν καὶ βαρέων καὶ κούφων πρότερα ἀν εἰη· καὶ δὴ καὶ τὰ μεγάλα καὶ πρῶτα ἔργα καὶ πράξεις τέχνης ἀν γίγνοιτο, ὅντα ἐν πρώτοις, τὰ δὲ φύσει καὶ φύσις, ἦν οὐκ ὁρθῶς ἐπονομάζουσιν αὐτὸ τοῦτο, ὅστερα καὶ ἀρχόμενα ἀν ἐκ τέχνης εἰη καὶ νοῦ.

ΚΛ. Πῶς οὖκ ὁρθῶς;

c

ΑΘ. Φύσιν βιούλονται λέγειν γένεσιν τὴν περὶ τὰ πρῶτα¹· εἰ δὲ φανήσεται ψυχὴ πρῶτον, οὐ πῦρ οὐδὲ ἄλλο, ψυχὴ δὲ ἐν πρώτοις γεγενημένη, σχεδὸν ὁρθότατα λέγοιτο· ἀν εἶναι διαφερόντως φύσει. ταῦτ' ἔσθι οὔτως ἔχοντα, ἀν ψυχὴν τις ἐπιδείξῃ πρεσβυτέραν οὖσαν σώματος, ἄλλως δὲ οὐδαμῶς.

ΚΛ. Ἀληθέστατα λέγεις.

ΑΘ. Οὐκοῦν τὰ μετὰ ταῦτα ἐπ' αὐτὸ δὴ τοῦτο στελλώμεθα;

ΚΛ. Τί μήν;

d

389—Ib., 895 e¹⁰-896 b³:

soul the
self-moving
principle

896a

ΑΘ. Ὡς δὴ ψυχὴ τοῦνομα, τίς τούτου λόγος; ἔχομεν ἄλλον πλὴν τὸν νυνδὴ ὁρθότατα, τὴν δύναμένην αὐτὴν αὐτὴν κινεῖν κίνησιν;

ΚΛ. Τὸ ἔαυτὸ κινεῖν φῆς λόγον ἔχειν τὴν αὐτὴν οὐσίαν, ἥνπερ τοῦνομα δὲ δὴ πάντες ψυχὴν προσαγορεύομεν;

ΑΘ. Φημί γε· εἰ δὲ ἔστι τοῦτο οὔτως ἔχον, ἀρα ἔτι ποθοῦμεν μὴ ίκανῶς δεδεῖχθαι ψυχὴν ταῦτὸν δὲν καὶ τὴν πρώτην γένεσιν καὶ κίνησιν τῶν τε ὅντων καὶ γεγονότων καὶ ἐσομένων καὶ πάντων αὐ τῶν ἐναντίων τούτοις, ἐπειδὴ γε ἀνεφάνη μεταβολῆς τε καὶ κινήσεως ἀπάσης αἰτία ἀπασιν;

b

ΚΛ. Οὐκ, ἀλλὰ ίκανώτατα δέδεικται ψυχὴ τῶν πάντων πρεσβυτάτη, γενομένη γε ἀρχὴ κινήσεως.

390—α. Ib. 896 d⁵-897 b⁶:

soul the cause
of good and
evil

896b

ΑΘ. 'Ἄρ' οὖν τὸ μετὰ τοῦτο ὁμολογεῖν ἀναγκαῖον τῶν τε ἀγαθῶν αἰτίαν εἶναι ψυχὴν καὶ τῶν κακῶν καὶ καλῶν καὶ αἰσχρῶν δικαίων τε καὶ ἀδίκων καὶ πάντων τῶν ἐναντίων, εἰπερ τῶν πάντων γε αὐτὴν θήσομεν αἰτίαν;

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὖ;

ΑΘ. Ψυχὴν δὴ διοικοῦσαν καὶ ἐνοικοῦσαν ἐν ἀπασιν τοῖς πάντῃ κινουμένοις μῶν οὐ καὶ τὸν οὐρανὸν ἀνάγκη διοικεῖν φάναι;

896c

ΚΛ. Τί μήν;

ΑΘ. Μίαν η πλείους; πλείους· ἐγὼ ὑπὲρ σφῶν ἀποκρινοῦμαι. δυοῖν μὲν

¹ γένεσιν τὴν περὶ τὰ πρῶτα - England explains: "When they use the term φύσις they mean to describe the way the first things come into being."

Jowett translates, clearer and yet precisely: "Because those who use the term mean to say that nature is the first creative power".

more than
one world-
soul γέ που ἔλαττον μηδὲν τιθῶμεν, τῆς τε εὐεργέτιδος καὶ τῆς τάνατία δυναμένης ἐξεργάζεσθαι ¹.

ΚΛ. Σφόδρα ὀρθῶς εἰρηκας.

ΑΘ. Εἰεν. ἄγει μὲν δὴ ψυχὴ πάντα τὰ κατ' οὐρανὸν καὶ γῆν καὶ θάλατταν ταῖς αὐτῆς κινήσεσιν, αἷς ὀνόματά ἔστιν βούλεσθαι, σκοπεῖσθαι, ἐπιμελεῖσθαι, βούλευεσθαι, δοξάζειν ὀρθῶς ἐψευσμένως, χαίρουσαν λυπουμένην, θαρροῦσαν φοβουμένην, μισοῦσαν στέργουσαν, καὶ πάσαις δσαι τούτων συγγενεῖς ἢ πρωτουργοὶ κινήσεις τὰς δευτερουργοὺς αὖ παραλαμβάνουσαι κινήσεις σωμάτων ἀγουσι πάντα εἰς αὐξῆσιν καὶ φθίσιν καὶ διάκρισιν καὶ σύγκρισιν καὶ τούτοις ἐπομένας θερμότητας ψύξεις, βαρύτητας κουφότητας, σκληρὸν καὶ μαλακόν, b λευκὸν καὶ μέλαν, αὐστηρὸν καὶ γλυκύ, καὶ πᾶσιν οἷς ψυχὴ χρωμένη, νοῦν μὲν προσλαβοῦσα ἀεὶ θεὸν τὸ ὀρθῶς θεοῖς ² τὸ. ὀρθὸν καὶ εὐδαίμονα παιδαγωγεῖ πάντα, ἀνοίᾳ δὲ συγγενούμενη πάντα αὖ τάνατία τούτοις ἀπεργάζεται. τιθῶμεν ταῦτα οὕτως ἔχειν, ἢ ἔτι διστάζομεν εἰ ἑτέρως πως ἔχει;

ΚΛ. Οὐδαμῶς.

Is the universe governed by the good or by the bad world-soul?

b. Ib. 897 b⁷- d²:

ΑΘ. Πότερον οὖν δὴ ψυχῆς ἐγκρατὲς οὐρανοῦ καὶ γῆς καὶ πάσης τῆς περιβούλεσθε οὖν πρὸς ταῦτα ἀδειάς;

c. βούλεσθε οὖν πρὸς ταῦτα ἀδειάς;

ΚΛ. Πῶς;

ΑΘ. Εἰ μέν, ὡς θαυμάσιε, φῶμεν, ἡ σύμπασα οὐρανοῦ ὁδὸς ἀμά καὶ φορὰ καὶ τῶν ἐν αὐτῷ ὄντων ἀπάντων νοῦ κινήσει καὶ περιφορῇ καὶ λογισμοῖς ὅμοιαν φύσιν ἔχει καὶ συγγενῶς ἔρχεται, δῆλον ὡς τὴν ἀρίστην ψυχὴν φατέον ἐπιμελεῖσθαι τοῦ κόσμου πάντος καὶ ἄγειν αὐτὸν τὴν τοιαύτην ὁδὸν ἔκείνην.

ΚΛ. Ὁρθῶς.

d. ΑΘ. Εἰ δὲ μανικῶς τε καὶ ἀτάκτως ἔρχεται, τὴν κακήν.

ΚΛ. Καὶ ταῦτα ὀρθῶς.

In the following passages the author shows that the motion of the universe is akin to that of mind, which is circular.

the souls of the heavenly bodies 391—Ib. 898 d-e; 899 a-c:

ΑΘ. "Ἡλιον καὶ σελήνην καὶ τὰ ἄλλα ἀστρα, εἴπερ ψυχὴ περιάγει πάντα, ἀρ' οὐ καὶ ἐν ἔκαστον;

ΚΛ. Τί μήν;

¹ δυναμένης ἐξεργάζεσθαι - Cp. *Rep.* II 379c (see our nr. 262a), and *Leg.* 90b a (our nr. 376).

² The words ὀρθῶς θεοῖς do not contain any good sense. Winckelmann proposed ὀρθῶς θεούσα, Apelt ὀρθωθείσα.

ΑΘ. Περὶ ἑνὸς δὴ ποιησώμεθα λόγους, οἱ καὶ ἐπὶ πάντα ἡμῖν ἀστρα ἀρμότοντες φανοῦνται.

ΚΛ. Τίνος;

ΑΘ. Ἡλίου πᾶς ἀνθρωπος σῶμα μὲν ὁρᾶ, ψυχὴν δὲ οὐδείς· οὐδὲ γὰρ ἄλλου σώματος οὐδενὸς οὔτε ζῶντος οὔτε ἀποθνήσκοντος τῶν ζῴων, ἀλλὰ ἐπὶ πολλὴ τὸ παράπαν τὸ γένος ἡμῖν τοῦτο ἀναίσθητον πάσαις ταῖς τοῦ 898e σώματος αἰσθήσεσι περιπεφυκέναι, νοητὸν δὲ εἶναι. —

ΑΘ. [Αὐτοῦ δὴ ἀμεινον]¹ ταύτην τὴν ψυχὴν, εἴτε ἐν ἀρμασιν ἔχουσα ἡμῖν 899a ἥλιον ἄγει φῶς τοῖς ἀπασιν, εἴτε ἔξωθεν, εἴθ' ὅπως εἴθ' ὅπῃ, θεὸν ἡγεῖσθαι χρεῶν πάντα ἄνδρα. ἢ πῶς;

ΚΛ. Ναί, τὸν γέ που μὴ ἐπὶ τὸ ἔσχατον ἀφιγμένον ἀνοίας.

b

ΑΘ. Ἀστρων δὴ πέρι πάντων καὶ σελήνης, ἐνιαυτῶν τε καὶ μηνῶν καὶ πασῶν ὡρῶν πέρι, τίνα δὲ λόγον ἔροῦμεν ἡ τὸν αὐτὸν τοῦτον, ὃς ἐπειδὴ ψυχὴ μὲν ἡ ψυχὴ πάντων τούτων αἰτιαι ἐφάνησαν, ἀγαθαι δὲ πᾶσαν ἀρετὴν, θεοὺς αὐτὰς εἶναι φήσομεν, εἴτε ἐν σώμασιν ἐνοῦσαι, ζῷα δητα, κοσμοῦσιν πάντα οὐρανόν, εἴτε ὅπῃ τε καὶ ὅπως; ἕσθ' ὅστις ταῦτα ὀμολογῶν ὑπομενεῖ μὴ θεῶν εἶναι πλήρη πάντα;

ΚΛ. Οὐκ ἔστιν οὕτως, διότι ξένε, παραφρονῶν οὐδείς.

c

392—a. Ib. 904 a-c:

Ἐπειδὴ κατεῖδεν ἡμῶν δὲ βασιλεὺς ἐμψύχους οῦσας τὰς πράξεις ἀπάσας καὶ πολλὴν μὲν ἀρετὴν ἐν αὐταῖς οὖσαν, πολλὴν δὲ κακίαν, ἀνώλεθρον δὲ ὃν γενόμενον, ἀλλ' οὐκ αἰώνιον, ψυχὴν καὶ σῶμα, καθάπερ οἱ κατὰ νόμον δητες θεοί — γένεσις γάρ οὐκ ἀν ποτε ἡν ζῷων ἀπολογένου τούτοιν θατέρου — καὶ τὸ μὲν ὀφελεῖν ἀεὶ πεφυκός, δισον ἀγαθὸν ψυχῆς, διενοήθη, τὸ δὲ κακὸν βλάπτειν. 904b ταῦτα πάντα συνιδών, ἐμηγχανήσατο ποῦ κείμενον ἔκαστον τῶν μερῶν νικῶσαν ἀρετὴν, ἡττωμένην δὲ κακίαν, ἐν τῷ παντὶ παρέχοι μάλιστ' ἀν καὶ ῥῆστα καὶ ἀριστα. μεμηχάνηται δὴ πρὸς πᾶν τοῦτο τὸ ποῖόν τι γιγνόμενον ἀεὶ ποίαν ἔδραν δεῖ μεταλαμβάνον οἰκίζεσθαι καὶ τίνας ποτὲ τόπους· τῆς δὲ γενέσεως τοῦ ποίου τινὸς ἀφῆκε ταῖς βουλήσεσιν ἔκαστων ἡμῶν τὰς αἰτίας, ὅπῃ γάρ ἀν ἐπιθυμῇ καὶ ὀποῖός τις ὁν τὴν ψυχὴν, ταύτη σχεδὸν ἔκαστοτε καὶ τοιοῦτος γίγνεται ἀπας ἡμῶν ὡς τὸ πολὺ.

God assigns
to human
souls their
places in such
a way that
evil may be
overcome

904b

The fashioning
of men's
characters
is left to
themselves

b. Ib. 904 e-905 b:

Ω παῖ καὶ νεανίσκε ἀμελεῖσθαι δοκῶν ὑπὸ θεῶν, κακία μὲν γιγνόμενον πρὸς τὰς κακίους ψυχάς, ἀμείνω δὲ πρὸς τὰς ἀμείνους πορευόμενον, ἐν τε ζωῇ καὶ

divine provi-
dence and hu-
man respon-
sibility

¹ These words, which cannot be explained well, have been secluded by Schneider. Cp. England, *Laws* II p. 481.

ἐν πᾶσι θανάτοις πάσχειν τε ἡ προσῆκον δρᾶν ἔστι τοῖς προσφερέσι τοὺς προσφερεῖς καὶ ποιεῖν. ταύτης τῆς δίκης οὔτε σὺ μή ποτε οὔτε εἰ ἄλλος ἀτυχῆς γενόμενος ἐπεύζηται περιγενέσθαι θεῶν· ἦν πασῶν δικῶν διαφερόντως ἔταξάν τε οἱ τάξαντες χρέων τε ἔξευλαβεῖσθαι τὸ παράπαν. οὐ γάρ ἀμεληθήσῃ ποτὲ ὑπ' αὐτῆς· οὐχ οὕτω σμικρὸς ὅν δύσῃ κατὰ τὸ τῆς γῆς βάθος, οὐδὲ ὑψηλὸς γενόμενος εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναπτήσῃ, τείσεις δὲ αὐτῶν τὴν προσήκουσαν
b τιμωρίαν εἴτ' ἐνθάδε μένων εἴτε καὶ ἐν "Αἰδου διαπορευθεὶς εἴτε καὶ τούτων εἰς ἀγριώτερον ἔτι διαχωμισθεὶς τόπον.

the gods our helpers in the eternal conflict between good and evil 393—*a. Ib. 96b a-b:*

'Ἐπειδὴ γάρ συγκεχωρήκαμεν ἡμῖν αὐτοῖς εἶναι μὲν τὸν οὐρανὸν πολλῶν μεστὸν ἀγαθῶν, εἶναι δὲ καὶ τῶν ἐναντίων, πλειόνων δὲ τῶν μή, μάχη δή, φραμέν, ἀθάνατός ἐσθ' ἡ τοιαύτη καὶ φυλακῆς θαυμαστῆς δεομένη, σύμμαχοι δὲ ἡμῖν θεοί τε ἄμα καὶ δαίμονες, ἡμεῖς δ' αὖτης καὶ δαίμονων· φθείρει δὲ ἡμᾶς ἀδικία καὶ ὕβρις μετὰ ἀφροσύνης, σφέζει δὲ δικαιοσύνη καὶ 96b σωφροσύνη μετὰ φρονήσεως, ἐν ταῖς τῶν θεῶν ἐμψύχοις οἰκοῦσαι δυνάμεσιν, βραχὺ δέ τι καὶ τῇδε¹ ἀν τις τῶν τοιούτων ἡμῖν σαφὲς ἔδοι.

conclusion 394—At the end of the 12th book of the *Leg.* Pl. makes his Athenian once more give his two proofs for the existence of Gods.

two proofs for the existence of Gods a. *Leg. XII 96b d-967 a:*

ΑΘ. Ἄρα οὖν ἴσμεν ὅτι δύ' ἔστὸν τὰ περὶ θεῶν ἀγοντες εἰς πίστιν, ὅσα διέλθομεν ἐν τοῖς πρόσθιν;

ΚΛ. Ποῖα;

ΑΘ. "Ἐν μὲν δὲ περὶ τὴν ψυχὴν ἐλέγομεν, ὡς πρεσβύτατόν τε καὶ θειότατόν 96b ἔστιν πάντων ὁν κίνησις γένεσιν παραλαβοῦσα ἀέναον οὐσίαν ἐπόρισεν· ἐν δὲ τὸ περὶ τὴν φοράν, ὡς ἔχει τάξεως, διστρων τε καὶ δσων ἄλλων ἐγκρατῆς νοῦς ἔστιν τὸ πάν διακεκοσμηκώς. ὁ γάρ ἰδὼν ταῦτα μή φαύλως μηδὲ ἰδιωτικῶς, οὐδεὶς οὕτως ἀθεος ἀνθρώπων ποτὲ πέφυκεν, ὃς οὐ τούναντίον ἔπαθεν ἢ τὸ προσδοκώμενον ὑπὸ τῶν πολλῶν.

astronomy does not tend to atheism b. *Ib. 967 a-968 a:*

Οἱ μὲν γάρ διανοοῦνται τοὺς τὰ τοιαῦτα μεταχειρισαμένους ἀστρονομίᾳ τε 967a καὶ ταῖς μετὰ ταύτης ἀναγκαῖαις ἄλλαις τέχναις ἀθέους γίγνεσθαι, καθεωρακότας ὡς οἶόν τε γιγνόμενα ἀνάγκαις πράγματα· ἀλλ' οὐ διανοίαις βουλήσεως ἀγαθῶν πέρι τελουμένων.

¹ καὶ τῇδε - among mankind.

ΚΛ. Τὸ δὲ δὴ πῶς ἔχον ἄν εἶη;

ΑΘ. Πᾶν, ὅπερ εἰπον, τούναντίον ἔχει νῦν τε καὶ δέ τε ἀψυχα αὐτὰ οἱ διανοούμενοι διενοοῦντο. Θαύματα μὲν οὖν καὶ τότε ὑπεδύετο περὶ αὐτά, καὶ ὑπωπτεύετο τὸ νῦν ὄντως δεδογμένον, δσοι τῆς ἀκριβείας αὐτῶν ἡπτοντο, b ὅπως μήποτ' ἄν ἀψυχα ὄντα οὔτως εἰς ἀκριβειαν θαυμαστοῖς λογισμοῖς ἄν ἐχρῆτο, νοῦν μὴ κεκτημένα· καὶ τινες ἐτόλμων τοῦτο γε αὐτὸ παρακινδυνεύειν καὶ τότε, λέγοντες ὡς νοῦς εἴη ὁ διακεκοσμηκώς πάνθ' ὅσα κατ' οὐρανόν. οἱ δὲ αὐτοὶ πάλιν ἀμαρτάνοντες ψυχῆς φύσεως διτι πρεσβύτερον εἴη σωμάτων, διανοηθέντες δὲ ὡς νεώτερον, ἀπανθ' ὡς εἰπεῖν ἔπος ἀνέτρεψαν πάλιν, ἐκυτοὺς c δὲ πολὺ μᾶλλον· τὸ γάρ δὴ πρὸ τῶν ὄμμάτων, πάντα αὐτοῖς ἐφάνη, τὰ κατ' οὐρανὸν φερόμενα, μεστὰ εἰναι λίθων καὶ γῆς καὶ πολλῶν ἄλλων ἀψύχων σωμάτων διανεμόντων τὰς αἰτίας παντὸς τοῦ κόσμου. ταῦτ' ἦν τὰ τότε ἔξειργασμένα πολλὰς ἀθεότητας καὶ δυσχερείας τῶν τοιούτων ἀπτεσθαι, καὶ δὴ καὶ λοιδορήσεις γε ἐπῆλθον ποιηταῖς, τοὺς φιλοσοφοῦντας κυσὶ ματαίαις ἀπεικάζοντας χρωμέναισιν ὑλακαῖς, ἄλλα τε αὖ ἀνόγητ' εἰπεῖν· νῦν δέ, ὅπερ d εἰρηται, πᾶν τούναντίον ἔχει.

ΚΛ. Πῶς;

ΑΘ. Οὐκ ἔστιν ποτὲ γενέσθαι βεβαίως θεοσεβῆ θυνητῶν ἀνθρώπων οὐδένα, No man can δις ἄν μὴ τὰ λεγόμενα ταῦτα νῦν δύο λάβῃ, ψυχὴ τε ὡς ἔστιν πρεσβύτατον be truly pious who does not ἀπάντων δσα γονῆς μετείληφεν, ἀθάνατὸν τε, ἄρχει τε δὴ σωμάτων πάντων, accept the two fundamental ἐπὶ δὲ τούτοις δὴ, τὸ νῦν εἰρημένον πολλάκις, τὸν τε εἰρημένον ἐν τοῖς ἀστροῖς principles. νοῦν τῶν ὄντων τά τε πρὸ τούτων ἀναγκαῖα μαθήματα λάβῃ, τά τε κατὰ τὴν e μοῦσαν τούτοις τῆς κοινωνίας συνθεασάμενος, χρήσηται πρὸς τὰ τῶν ἡθῶν ἐπιτηδεύματα καὶ νόμιμα συναρμοττόντως, δσα τε λόγον ἔχει, τούτων δυνατὸς ἦ δοῦναι τὸν λόγον· ὁ δὲ μὴ ταῦθ' οἶός τ' ὃν πρὸς ταῖς δημοσίαις ἀρεταῖς 968a κεκτῆσθαι σχεδὸν ἄρχων μὲν οὖν ἄν ποτε γένοιτο ἴκανός ὅλης πόλεως, ὑπηρέτης δ' ἄν ἄλλοις ἄρχουσιν.

A SHORT BIBLIOGRAPHY

I—GENERAL WORKS

A—TEXTEDITIONS

- Fragmenta Philosophorum Graecorum* ed. F. W. A. Mullach, Parisii 1860-67.
Poetarum philosophorum fragmenta ed. H. Diels, Berolini 1901.
Doxographi Graeci ed. H. Diels, Berolini 1879. Editio iterata 1929.
Diogenis Laertii IIepl βιων, δογμάτων καὶ ἀποφθεγμάτων τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ εὑδοκιμησάντων ed. H. G. Hübner, Lipsiae 1828-31.
Diogenis Laertii Vitae philosophorum ed. C. G. Cobet, Parisii 1850.
Special editions of parts of the work are mentioned by R. Hope, *The Book of Diogenes Laërtius, its Spirit and its Method*, New-York 1930.
A collection of texts: H. Ritter and L. Preller, *Historia philosophiae Graecae et Romanae ex fontium locis contexta*, Gotha, 1934.

B—GENERAL HISTORIES OF ANCIENT PHILOSOPHY (in alphabetical order)

- A. H. Armstrong, *An Introduction to Ancient Philosophy*, London 1947.
E. von Aster, *Geschichte der antiken Philosophie*, Berlin-Leipzig 1920.
E. Bréhier, *Histoire de la Philosophie*, I, *L'Antiquité et le moyen-âge*, Paris 1926-27.
J. Burnet, *Greek Philosophy*, I, *Thales to Plato*, London 1914, *1928.
F. Copleston, *A History of Philosophy*, I, *Greece and Rome*, London 1946.
F. M. Cornford, *Before and after Socrates*, Cambridge 1932.
Th. Gomperz, *Griechische Denker*, vol. I, *Naturphilosophen und Sophisten*, Leipzig *1922; II, *Sokrates und Platon*, *1925; III, *Aristoteles und seine Nachfolger*, *1931. Engl. transl. by L. Magnus and G. G. Berry, 4 vol., London *1913-29.
K. Joël, *Geschichte der antiken Philosophie*, I, Tübingen 1921.
B. J. H. Ovink-C. J. de Vogel, *Overzicht der Grieksche Wijsbegeerte*, Zutphen *1943.
L. Robin, *La pensée grecque*, Paris 1923, *1948. Engl. transl., *Greek thought*, London 1928.
F. Sassen, *Geschiedenis van de Wijsbegeerte der Grieken en Romeinen*, Antwerpen-Nijmegen *1949.
Ueberweg-Praechter, *Grundriss der Geschichte der Philosophie des Altertums*, Berlin, *1926.
Ch. Werner, *La philosophie grecque*, Paris 1938.
W. Windelband-A. Goedekemeyer, *Geschichte der Abendl. Philosophie im Altertum*, *1923 (I. von Müller's *Handbuch der klass. Altertumswissenschaft* I).
E. Zeller, *Die Philosophie der Griechen*, 5 vol., Leipzig *1919-23. I, *Allg. Einleitung, Vorsokr. Philosophie*; II, 1. *Sokrates u. die Sokratiker*; *Plato u. die alte Akademie*; 2. *Aristoteles u. die alten Peripatetiker*; III, 1. u. 2. *Die nacharistotelische Philosophie*.
E. Zeller-W. Nestle, *Grundriss der Geschichte der griechischen Philosophie*, Leipzig, *1928. Engl. transl. by S. F. Alleyne and E. Abbott, new edition, London 1931.

C—WORKS ON SPECIAL SUBJECTS

- B. Bauch, *Das Substanzproblem in der griechischen Philosophie bis zur Blütezeit*, Heidelberg 1910.
- C. Bäumker, *Das Problem der Materie in der griech. Philosophie*, München 1890.
- J. I. Beare, *Greek Theories of Elementary Cognition from Alcmaeon to Aristotle*, 1906.
- P. Duhem, *Le Système du Monde*, I, *La cosmologie hellénique*, Paris 1913.
- R. Herzberg, *Das Wahrheitsproblem in der griech. Philosophie*, Berlin 1913.
- W. Jaeger, *Paideia*, Berlin 1934, *1936. Engl. transl. by G. Highet, 3 vol., Oxford 1943-45.
- A. Reymond, *Histoire des Sciences exactes et naturelles dans l'Antiquité Gréco-Romaine*, Paris 1924. Engl. transl. by R. G. de Bray, *History of the Sciences in the Graeco-Roman World*, London 1927.
- A. Rivaud, *Le problème du devenir et la notion de la matière dans la philosophie grecque*, Paris 1906.
- E. Rohde, *Psyche*, Tübingen *1921. Engl. transl. by W. B. Hillis, *Greek Ideas about the Soul*, 1925.
- M. Wundt, *Geschichte der griech. Ethik*, Leipzig 1908-11.

II—PRESOCRATIC PHILOSOPHY

A—TEXT AND TRANSLATIONS

- H. Diels-W. Kranz, *Die Fragmente der Vorsokratiker*, Griechisch und deutsch, 3 vol., Berlin *1934-37. An English translation of the fragments has been given by K. Freeman, *Ancilla to the Presocratic Philosophers*, Oxford 1948.

B—MODERN WORKS (in chronological order)

- J. Burnet, *Early Greek Philosophy*, London 1892, *1945.
- A. Rey, *La jeunesse de la science grecque*, Paris 1933.
- P. M. Schuhl, *Essai sur la Formation de la Pensée grecque*, Paris 1934, *1949.
- W. Nestle, *Vom Mythos zum Logos, die Selbstentfaltung des griechischen Denkens von Homer bis auf die Sophistik u. Sokrates*, Stuttgart 1940.
- O. Gigon, *Der Ursprung der griechischen Philosophie*, Basel 1945.
- K. Freeman, *The Pre-socratic Philosophers. A companion to Diels, Fragmente der Vorsokratiker*, Oxford 1946.
- B. Snell, *Die Entdeckung des Geistes. Studien zur Entstehung des europäischen Denkens bei den Griechen*, Hamburg 1946.
- W. Jaeger, *The Theology of the Early Greek Philosophers*, London 1947.

Heraclitus

- Ferd. Lassalle, *Die Philosophie Herakleitos des Dunklen von Ephesos*, Berlin 1858.
- G. Burckhardt, *Heraklit*, Zürich 1925.
- J. Solovine, *Héraclite d'Ephèse*, Paris 1931.
- A. M. Frenkian, *Etudes de philosophie présocratique*, I, *Héraclite d'Ephèse*, Paris 1934.
- O. Gigon, *Untersuchungen zu Heraklit*, Leipzig 1935.
- F. J. Brecht, *Heraklit*, Heidelberg 1936.

The Pythagoreans

- A. Chaignet, *Pythagore et la philosophie pythagoricienne*, Paris *1874.
- A. Delatte, *Études sur la Littérature Pythagoricienne. Bibliothèque de l'Ecole des Hautes Etudes*, sect. philol. 217, Paris 1915.

- G. Méautis, *Recherches sur le Pythagorisme*, Neuchâtel 1921.
 E. Frank, *Platon und die sogenannten Pythagoreer*, Halle 1923.
 E. Bollinger, *Die sogenannten Pythagoreer des Aristoteles*, Zürich 1925.
 L. Brunschvicg, *Le rôle du pythagorisme dans l'évolution des idées*, Paris 1937.
 K. Kerényi, *Pythagoras und Orpheus*, Amsterdam-Leipzig 1940.
 V. Caparelli, *Sapienza di Pitagora*, I, Problemi e fonti, 1941.
 J. E. Raven, *Pythagoreans and Eleatics*, Cambridge 1948.

The Eleatics

- K. Reinhardt, *Parmenides u. die Geschichte der griech. Philosophie*, Bonn 1916.
 D. Einhorn, *Xenophanes, ein Beitrag zur Kritik der Grundlagen der bisherigen Philosophiegeschichte*, Wien-Leipzig 1917.
 G. Calogero, *Studi sull' Eleatismo*, Roma 1932.
 K. Riezler, *Parmenides*, Frankfurt a/M 1934.
 A. M. Frenkian, *Etudes de philosophie présocratique*, II, *Empédocle d'Agrigente, Parménide d'Elée*, Paris 1937.
 W. J. Verdenius, *Parmenides, some comments on his poem*, Groningen 1942.
 F. M. Cornford, *Plato and Parmenides*, Cambridge 1939 (gives a translation of Parm. with a commentary).
 H. D. P. Lee, *Zeno of Elea*. A text with translation and notes.

Pluralists and atomists

- J. Bidez, *La biographie d'Empédocle*, Gent 1894.
 H. Diels, *Über die Gedichte des Empedocles*, Sitzungsberichte d. Berl. Akad. 1898, pp. 396-416.
 W. Nestle, *Der Dualismus des Empedokles*, Philologus 65 (1906), pp. 545-57.
 E. Bignone, *Empedocle*, Turino 1916 (transl. with a commentary).
 W. Kranz, *Vorsokratisches*, III, *Die Katharmoi und die Physika des Empedokles*, Hermes 70 (1935), pp. 111-19.
 W. Kranz, *Empedokles*. Antike Gestalt und romantische Neuschöpfung, Zürich 1949.
 F. Löwy-Cleve, *Die Philosophie des Anaxagoras*, Wien 1917.
 F. Krohn, *Der Nous bei Anaxagoras*, Münster 1907.
 F. M. Cornford, *Anaxagoras' theory of matter*, in *Class. Quart.* 24 (1930), pp. 14-30.
 O. Jöhrens, *Die Fragmente des Anaxagoras*. Diss. Göttingen 1939.
 W. Bröcker, *Die Lehre des Anaxagoras*, in *Kant-Studien* 1943, pp. 176 ff.
 D. Ciurnelli, *La filosofia di Anassagora*, Padova 1947.
 F. M. Cleve, *The philosophy of Anaxagoras*, New-York 1949. See the review of this book by W. J. Verdenius in *Museum* 1949, p. 150.
 A. G. M. van Melsen, *Het wijsgerig verleden der atoomtheorie*, Amsterdam 1941.
 A. Dyroff, *Demokritstudien*, München 1899.
 P. Natorp, *Die Ethika des Demokritos*, Marburg 1893.
 C. Bailey, *The Greek atomists and Epicurus*, Oxford 1928, pp. 64-214.
 H. Langerbeck, Δέξις ἐπιφυσῆς, *Studien zu Demokrits Ethik und Erkenntnislehre*, Berlin 1935.
 E. Bignone, *Nuove luci sulla storia dell' atomismo greco*, 1940.
 G. Vlastos, *Ethics and physics in Democritus*, *Philos Rev.* 1945, pp. 578 ff.; 1946, pp. 53 ff.

III—THE SOPHISTS

A—TEXT

Diels-Kranz, *Die Fragmente der Vorsokratiker*, vol. II. Engl. transl. of K. Freeman, *Ancilla to the Pre-socratic Philosophers*.

B—MODERN WORKS

- G. Grote, *History of Greece* VIII, 1850, pp. 474-544.
 H. Gomperz, *Sophistik u. Rhetorik*, Leipzig-Berlin 1912.
 C. P. Gunning, *De sophistis Graeciae praeceptoribus*, Amsterdam 1915.
 A. Bill, *La morale et la loi dans la philosophie antique*, Paris 1928.
 Joh. Mewaldt, *Kulturkampf der Sophisten*, Tübingen 1928.
 W. Jaeger, *Paideia* 1934, pp. 364-418.
 W. Nestle, *Vom Mythos zum Logos* *1942, pp. 249-528.
 D. Loenen, *Protagoras and the Greek Community*, Amsterdam 1941.
 O. Gigon, *Gorgias „Über das Nichtsein“*, *Hermes* 71 (1936), pp. 186-213.
 E. W. Beth, *Gorgias van Leontini als wijsgeer*, *Alg. Ned. Tijdschr. v. Wijsb.* 35 (1941-42) pp. 41-58.
 F. Heinimann, *Nomos und Physis*. Diss. Basel 1945.
 H. J. Pos, *De Griekse Sofistiek en onze tijd*, in *De Nieuwe Stem* 1949, pp. 215-234.
 E. Dupréel, *Les Sophistes*, Neuchâtel 1948.

IV—SOCRATES

An analysis of the sources, see our nrs. 201-205.

The "Socratic problem" has been treated by

- A. Diès, *Autour de Platon I*, Paris 1927, pp. 127-243.
 C. J. de Vogel, *Een keerpunt in Plato's denken*, Amsterdam 1936, pp. 23-136.
 A. K. Rogers, *The Socratic Problem*, New-Haven 1933.
 Cp. also: G. Rutberg, *Sokrates und Xenophon*, Uppsala 1939.
 W. Schmid, *Das Sokratesbild der Wolken*, in *Philologus* 97, 1948, pp. 209 ff.
 More constructive works:
 H. Maier, *Sokrates*, Tübingen 1913.
 Is. van Dijk, *Socrates*, Haarlem 1923, *1942.
 A. E. Taylor, *Socrates*, London 1932.
 A. J. Festugière, *Socrate*, Paris 1934.
 G. Bastide, *Le moment historique de Socrate*, Paris 1939.
 A separate place is taken by
 E. Dupréel, *La légende socratique et les sources de Platon*, Bruxelles 1921 (denies the historical existence of Socrates).
 O. Gigon, *Sokrates*, Bern 1947 (holds that we do not know anything with certainty about Socrates). See on this book C. J. de Vogel, *Une nouvelle approche du problème socratique*, in *Mnemosyne* 1950.

V—THE MINOR SOCRATICS

A—Texts in Mullach, *Fr. Phil. Gr.*, vol. II.

See also Ritter and Preller.

B—MODERN WORKS

- M. C. Mallet, *Histoire de l'Ecole de Mégare et des Ecoles d'Elis et d'Erétria*, Paris 1845.
 E. Zeller, *Über den κορεύων des Megarikers Diodoros*, Berlin 1882.

- F. Dümmeler, *Akademika, Beiträge zur Literaturgeschichte der sokratischen Schulen*, Giessen 1889.
- A. Rüstow, *Der Lügner, Theorie, Geschichte u. Auflösung*, Leipzig 1910.
- C. M. Gillespie, *On the Megarians*, in *Archiv f. Gesch. d. Phil.* 24 (1911), pp. 218-41.
- Adolfo Levi, *La dottrina filosofica della scuola di Megara*. Roma 1932. See the review of K. von Fritz in *Gnomon* 1934, pp. 122 ff.
- Article of K. von Fritz in *Pauly Wissowa*, R.E. Suppl. V, pp. 707 ff., s.v. *Megariker*.
- N. Hartmann, *Der megarische u. der aristotelische Möglichkeitsgedanke*. Berl. Akad. 1937.
- D. R. Dudley, *A History of Cynicism from Diogenes to the 6th Century*, London 1937.
- G. Rudberg, *Zur Diogenes-Tradition in Symbolae Osloenses* 14, 1935; *Zum Diogenes-Typus*, ib. 15/16, 1936.
- Sayre Ferrand, *Diogenes of Sinope*, Baltimore 1938.
- R. Höistad, *Cynic hero and Cynic king*. Studies in de Cynic conception of man. Uppsala 1948.
- G. Colosio, *Aristippo di Cirene filosofo Socratico*, Torino 1925.
- P. J. van Gils, *Quaestiones Euhemereae*, Kerkrade-Heerlen 1902.

VI—PLATO

A—TEXT AND TRANSLATIONS

- Platonis opera recognovit* I. Burnet, Oxonii 1899-1906, 6 vol.
- Platon, *Oeuvres complètes*, texte et traduction française, Paris, „Les belles Lettres“, 1920 ff.: I. *Hippias II*, *Alcibiade I*, *Apologie*, *Euthyphron*, *Criton* par M. Croiset; II. *Hippias I*, *Charmide*, *Laches*, *Lysis*; III. *Protagoras*, *Gorgias*, *Ménon* par A. Croiset; IV. *Phédon*, *le Banquet*, *Phèdre* par L. Robin; V. *Ion*, *Ménexène*, *Euthydème*, *Cratyle* par L. Méridier; VI-VII. *La République* par E. Chambray, introd. par A. Diès; VIII. *Parménide*, *Théétète*, *le Sophiste* par A. Diès; IX. *Le Politique*, *le Philèbe* par A. Diès; X. *Timée* et *Critias* par A. Rivaud; XIII. Dialogues suspects, *Dialogues apocryphes et Lettres* par J. Souilhé.
- English translation of all the dialogues by B. Jowett (1871). New edition at New-York 1946.
- German translation, with notes and a detailed bibliography of each dialogue, by O. Apelt, Phil. Bibl., Leipzig.

B—GENERAL WORKS ON PLATO

- W. Lutoslawsky, *The Origin and Growth of Plato's Logic*, London 1897, *1905.
- P. Shorey, *The Unity of Plato's Thought*, Chicago 1903.
- P. Natorp, *Platos Ideenlehre*, Leipzig 1903, *1921.
- H. Raeder, *Platons philosophische Entwicklung*, Leipzig 1905.
- U. von Wilamowitz-Moellendorff, *Platon*, 2 vol., Berlin 1919, *1920, *1948 (only the first vol.).
- C. Ritter, *Platon*, I, 1910; II, 1922.
- A. E. Taylor, *Plato, the man and his work*, London 1926, *1948.
- P. Friedländer, *Platon*, 2 vol., Berlin 1928-1930.
- J. Burnet, *Platonism*, Berkeley (California) 1928.
- A. Diès, *Autour de Platon*, 2 vol., Paris 1927.
- H. Leisegang, *Die Platondeutung der Gegenwart*, Karlsruhe 1929.
- G. C. Field, *Plato and his contemporaries*, Oxford 1930, *1948.
- P. Shorey, *What Plato said*, Chicago 1933.
- L. Robin, *Platon*, Paris 1935.

- J. D. Bierens de Haan, *Plato's levensleer*, Haarlem 1935.
 R. Schaefer, *La Question platonicienne, Etude sur les rapports de la pensée et de l'expression dans les Dialogues*, Neuchâtel et Paris 1938.
 J. Moreau, *La construction de l'idéalisme platonicien*, Paris 1939.
 R. Demos, *The Philosophy of Plato*, New-York 1939.
 A. Koyré, *Discovering Plato*. New-York 1945.
 V. Goldschmidt, *Les dialogues de Platon, Structure et méthode dialectique*, Paris 1947.
 V. Goldschmidt, *Le paradigme dans la dialectique platonicienne*, Paris 1947.
 We may mention also, as having a bearing on Platonism as a whole:
 J. Stenzel, *Studien zur Entwicklung der platonischen Dialektik von Sokrates zu Aristoteles*, Leipzig 1931.
 C. J. de Vogel, *Een keerpunt in Plato's denken*, Amsterdam 1936 (a study on the Parmenides as a crisis in Plato's philosophy).
 A. J. Festugière, *Contemplation et vie contemplative selon Platon*, Paris 1936.
 H. Perlis, *Platon, Sa conception du Kosmos*, 2 vol., New-York 1945 (not only a commentary on the Timaeus).
 G. J. de Vries, *Spel bij Plato*, Amsterdam 1949.

C—WORKS ON SPECIAL SUBJECTS

- 1—Theology and philosophy of religion
 P. E. More, *The religion of Plato*, Princeton 1921.
 A. Diès, *Le Dieu de Platon* and *La religion de Platon* in *Autour de Platon* II.
 Fr. Solmsen, *Plato's theology*, Ithaca 1942 (See about this work the review of E. de Strycker in *L'Antiquité classique*, 1947, 1).
 A. E. Taylor, *The „Polytheism” of Plato*, *An apologia*, Mind (N.S.) 1938, pp. 180-199.
 A. J. Festugière, *Contemplation etc.*
 P. Lachièze-Rey, *Les idées morales, sociales et politiques de Platon*, Paris 1938.
 R. Schaefer, *Dieu, l'homme et la vie d'après Platon*, Neuchâtel 1944.
 O. Reverdin, *La religion de la cité platonicienne*, Paris 1945.
 V. Goldschmidt, *La religion de Platon*, Paris 1949.

2—On the myths of Plato the best work is:

- P. Frutiger, *Les mythes de Platon*, Paris 1930.
 See also P. Stoecklein, *Über die phil. Bedeutung von Platons Mythen*, *Philologus*, Suppl. Bd. XXX 3, Leipzig 1937.

3—The soul

- L. Robin, *La théorie platonicienne de l'amour*, Paris 1907, 2^e 1933.
 H. Barth, *Die Seele in der Philosophie Platons*, Tübingen 1921.
 J. Moreau, *L'âme du monde, de Platon aux Stoïciens*, Paris 1939.
 J. B. Skemp, *The theory of motion in Plato's later dialogues*, Cambridge 1944.

4—Ideas and Numbers

- L. Robin, *La théorie platonicienne des Idées et des Nombres d'après Aristote*, Paris 1908.
 M. Gentile, *La dottrina platonica delle idee numeri in Aristotele*, 1930.
 J. Stenzel, *Zahl u. Gestalt bei Platon und Aristoteles*, Leipzig, 2^e 1933.
 W. van der Wielen, *De Ideegetallen van Plato*, Amsterdam 1941.
 H. Cherniss, *The Riddle of the Early Academy*, Berkeley and Los Angeles 1945.

- Cf. H. Cherniss, *Aristotle's Criticism of Plato and the Academy*, I, Baltimore 1944.
 C. J. de Vogel, *La dernière phase du platonisme et l'interprétation de M. Robin*, in *Studia Vollafradi*, Amsterdam 1948.
 C. J. de Vogel, *Problems concerning later Platonism*, in *Mnemosyne*, 1949, pp. 197-216; 299-318.

D—SPECIAL DIALOGUES

Protagoras, ed. with commentary by Deuskle-Cron, revised by W. Nestle, *1931.
Gorgias, *A commentary* (Dutch) of B. J. H. Ovink, Leyden 1909.

An older English edition with a commentary of W. H. Thompson, London 1871.
 A German ed. of Deuskle-Nestle, *1909.

Meno and Hippias Minor, *Philosophische Erklärung* (German) by B. J. H. Ovink, Amsterdam 1929.

Klara Buchmann, *Die Stellung des Menon in der platonischen Philosophie*, in *Philologus*, Suppl. Bd. 29, 3, Leipzig 1936.

Hippias Maior. On the authenticity of this dialogue: J. Moreau, *Le platonisme de l'H.M.*, in *Rev. des Etudes grecques* 1941, p. 19.

Alcibiades Maior. The authenticity is denied by E. de Strycker, *Platonica I*, *L'authenticité du premier Alcibiade*, in *Les Etudes Classiques* 1942, pp. 135-151.

Io. Article of W. J. Verdenius, *L'Ion de Platon*, in *Mnemosyne* 1943, pp. 233-262.

Phaedo, ed. with a commentary of J. Burnet, Oxford 1911.

A German commentary of H. Baumann (with the later proofs for immortality). Cf. G. Rodier, *Les preuves de l'immortalité de l'âme dans le Phédon de Platon*, *Année philos.* XVIII, 1908.

R. Schaefer, *La composition du Phaedon*, in *Revue des Etudes grecques* 1940, pp. 1-50.

Symposium, ed. R. G. Bury, *1932, Cambridge.

Important introduction in the edition of L. Robin, Paris 1929.

Article of G. Daux, *Sur quelques passages du Banquet de Platon*, in *Revue des Etudes grecques*, 1942, p. 236-271 (good remarks on the relation of Plato to Aristoph.).

Republic. Edition with notes and essays by B. Jowett and L. Campbell, 3 vol., Oxford 1894.

Ed. with a commentary of J. Adam, Cambridge 1902.

M. Wohlraab, *Der Staat*, Buch I, Leipzig 1893.

A. Diès, *Introduction* in the edition of the Collection Budé, Paris 1932.

R. L. Nettleship, *Lectures on the Republic of Plato*, London 1808, new edition 1947.

New English transl. of F. M. Cornford, Oxford *1944.

Phaedrus. Ed. with a commentary of W. H. Thompson, London 1868.

Good introd. of L. Robin in his edition in the Collection Budé, Paris 1933.

Theaetetus. Text with English notes of L. Campbell, Oxford 1883.

New translation with a commentary of F. M. Cornford, *Plato's theory of knowledge*, Cambridge 1935. *London 1946. (Theaet. and Soph.).

Parmenides. Introd. of A. Diès (coll. Budé), Paris 1923.

English transl. of A. E. Taylor, 1934.

New Engl. transl. with a commentary of F. M. Cornford, *Plato and Parmenides*, Cambridge-London 1939.

J. Wahl, *Etude sur le Parménide de Platon*, Paris 1926.

M. Wundt, *Platons Parmenides*, Stuttgart 1935.

C. J. de Vogel, *Een keerpunt in Plato's denken*, Amsterdam 1936.

- Soph.* and *Politicus*, ed. with notes of L. Campbell, Oxford 1867.
 Introd. of A. Diès (coll. Budé), ed. of *Soph.* and *Polit.*
 A. Diès, *La définition de l'être et la nature des Idées dans le Sophiste de Platon*, Paris 1909.
 H. Zeise, *Der Staatsmann. Ein Beitrag zur Interpretation des platonischen Politikos*, in *Philol.*, Suppl. Bd. 31, 3, Leipzig 1938.
Philebus. Ed. with comm. of R. G. Bury, Cambridge 1897.
 Ed. with introd. by A. Diès (coll. Budé).
 Transl. with comm. of R. Hackforth, *Plato's examination of pleasure*, Cambridge 1944.
Timaeus. Ed. with introd. by A. Rivaud (coll. Budé), Paris 1925.
 A. E. Taylor, *A commentary on Plato's Timaeus*, Oxford 1928.
 F. M. Cornford, *Plato's Cosmology* (transl. with a commentary), Cambridge 1937; London 1948.
 L. Robin, *Etudes sur la signification et la place de la physique dans la phil. de Platon*, Paris 1919.
Critias. A. Delatte, *L'Atlantide de Platon* in *Musée belge* 1922.
 P. Couissin, *L'Atlantide de Platon et les origines de la civilisation*, Aix en Provence 1928.
 J. Bidez, *L'Atlantide*. *Bull. Acad. roy. belgique, classe d. lettres*, 1934, pp. 101-126.
 H. Herter, *Altes u. Neues zu Platons Kritias*, in *Rhein. Mus.* 1943, pp. 236-265.
Laws. C. Ritter, *Platos Gesetze, Darstellung d. Inhalts, Kommentar*; 2 vol., Leipzig 1896.
 E. B. England, text with a commentary, 2 vol., Manchester 1921.
 G. J. D. Aalders, *Het 3e boek van Plato's Leges*, Amsterdam 1943.
Epinomis. J. Harward, *The Epinomis of Plato*, Oxford 1928.
 H. Raeder, *Platons Epinomis*, Kopenhagen 1938.
 E. des Places, *Les dernières années de Platon*, in *L'Antiquité classique*, 1938, pp. 169-200. Again, in the same Review, 1942, p. 97 ff.: *Une nouvelle défense de l'Epinomis*.

Letters, See our nr. 263.

For more detailed bibliographical information the reader may apply to: *Bibliographische Einführungen in das Studium der Philosophie*, herausgegeben von I. M. Bochensky, Bern, Heft 5: O. Gigon, *Antike Philosophie*, which is, however, far from being complete.

INDICES

I—NAMES

- Achilles** Nr. 92 a, b
Aëtius 85; 111 g
Alcibiades (his speech about Socr.) 208
Alcmaeon 46
Anaxagoras 119-133; 216
Anaximander 2; 11-17
Anaximenes 18-20; 125
Angelopoulos, E., 203
Antiphon, the sophist, 195 a
Antisthenes 202; 243-253
Apelt, O., 311
Aristippus 254-260
Aristophanes 203; 224 c
Aristoteles 2 a, n. 2; 37; 38; 90 b; 91;
 92; 93; 94; 95; 146 a, n. 1; 156 f;
 165, n. 1; 204; 262; 310; 312; 361,
 n. 1; 362-368; 371 c; 372
Aristoxenus 24 b, d; 28 b; 262; 364 c
Arnim, H. von, 202
Augustinus (on Platonism and Christianity) 309

Beth, E. W., 186 b
Bias 5, 6 f
Bidez, J., 143 b; d, n. 4
Boeckh, A., 31
Burnet, J., 11 a, n. 1; 12 b; 24 d; 29;
 44 a; 48 b; 57; 85 c; 104 a, n. **;
 108 b, n. 1; 110 a, n. 3; 111, sub 4,
 g; 205; 225 a; 262; 263; 315;
 330, n. a; 352, n. 2

Callicles 193 a
Calogero, G., 185
Cardini, M. T., 44 a
Cherniss, H., 262; 263; 327 c; 366 c,
 n. b; 371 c
Chilo 5, 6 c
Cicero 4; 26 g; 85 d
Cleobulus 5; 6 a
Colotes 171 g
Cornford, F. M., 314; 318; 319 a;

Damon of Oa 210, Laches 197 d, with
 n. 2
Deman, Th., 205
Dercyllides 262; 371 a
Democritus 135; 138-160; 171 g-h;
 204 b
Dickerman, S. O., 163 a
Diels, H., 31; 57; 80, n. *; 82, n. 4;
 83 vs. 57, n. *; 85 c; 104 a, n. *;
 **; 110 a, n. 3; 111 b, n. 1; 113 a,
 n. 2; 186 b
Diès, A., 269 b, n. *; 314; 346, n. *;
 **; 348, p. 262, n. *
Diodorus Cronus 232-235
Diogenes of Apollonia 161-165
Diogenes of Sinope 243 b; 244 c; 246
 a; 248 a, b
Dionysius Halicarnassensis 194 a; 264
Dümmler, F., 163 a; 194
Dupréel, E., 185
Dijk, Is. van, 205

Echphantus 44 d
Electra, the sophism the E., 231 c
Empedocles 2; 24 c; 25; 100-118
Eubulides 231
Euclides of Megara 230
Eurytus 35

Festugière, A. J., 26 f; 308
Frank, E., 31
Freeman, K., 89 c, n. *; 111 b, n. 1;
 210, p. 132, n. 2
Gigon, O., 2 a, n. 2; 8 b; 11 a, n. 1;

- 54 a, n. 1; 57; 76; 82, n. 2; 85 d; 185; 186 b; 205
 Gillespie, C., 225 a; 227 a
 Goethe 41 b
 Gomperz, H., 186 b; 202
 Gomperz, Th., 74, n. 1; 89 c, n. *; 173; 194
 Gorgias 100; 112 d; 177-187; 243 a
 Grote, G., 194
 Guthrie, W. K. G., 8 c; 115
- Hartmann, N., 331
 Heath, Sir Th., 45
 Hegesias 261
 Heracles 191
 Heraclides Ponticus 44 d; 102 b, c; 103 a, b
 Heraclitus 48-66; 82, n. 2; 171 c
 Hermodorus, of Ephesus, 48 b
 Hermodorus, Platonicus, 262; 371 a
 Herodotus 3; 7; 166
 Hesiodus 2; 71
 Hicetas 44 a, c
 Hippias 188
 Hippocrates 225-227
 Homer 71; 83 vs. 34, n. 4; (and other poets) 279; 280
 Horatius 103 c
- Iamblichus 25; 26-30
 Isocrates 3 b
- Jaeger, W., 2 a, n. 2; 11 a, n. 1; 25; 76; 80, n. *; 82, n. 2; 110 a, n. 3, b, n. 1; 163 a; 195 a
 Janssens, A. J., 210, p. 132, n. 2
 Joël, K., 173; 186 b; 194; 200; 202; 205; 235
 Jones, W. H. S., 225 b, n. 2
 Jowett, B., 352, n. 2
- Karsten, S., 83 vs. 57, n. *
 Kepler 45
 Koster, W. J. W., 312, n. a
 Kranz, W., 104 a, n. **
- Leeuw, G. van der, 29
 Leucippus 134-138
 Livius 51 a
 Loenen, D., 175
 Lysis 47
- Macran, H., 364 c, n. 1
 Maier, H., 205
 Melissus 96-99; 313
 Menedemus 240-242
 Merian, Ph., 371 b
 Meyer, H., 312, n. a
 Mondolfo, R., 31
 Moreau, J., 312
- Nachmanson, E., 225 b, n. 2
 Natorp, P., 149; 150 c, n. *; 194; 266 b, Remark II; 270; 271; 331; 347 d
 Nettleship, R. L., 312
 Nietzsche, Fr., 11 a, n. 1; 200
- Ovink, B. J. H., 212 b
- Paracelsus 41 b
 Parmenides 2; 48; 76; 77-86; 104 b, n. 4; 122; 313; 314; refuted by Plato 333; 339-342
 Periander 5; 6 g
 Phaedo 240
 Pherecydes 2
 Philippson, R., 203
 Philolaus 31-33; 40 a; 44; 47
 Pittacus 5; 6 e
 Plato 3; 9 c, n. 3; 37 b; 78; 87 b, c; 119; 156 d; 171 a-f; 200; 201; Aristotle's testimony about P. and Socr. 204 a, b; 262-394
 Popper, K. R., 312
 Porphyrius 24
 Proclus 228
 Prodicus 189-192
 Protagoras 167-168; 169-176; 198; 211; 317 d
 Pythagoras 3 b; 4; 21-43
 Pythagoreans 21-47; 48; 204 b; 228; 371 b
- Reinhardt, K., 76; 188 b
 Renan, E., 202
 Rivaud, A., 350, n. *; 352, n. 2
 Robin, L., 11 a, n. 1; 263; 265; 316 a, b; 326 b, n. a; 336; 348, p. 262/3, n. 1; 366 c, n. a; 373
 Rohde, E., 11 a, n. 1
 Ross, W. D., 43 a, n. *; 205; 367 a; 373
 Rüstow, A., 231 b

- Scaliger, J., 104 a, n. **
 Schepp, C. L. (Jan Prins) 350, n. a, b; 352, n. b
 Schleiermacher 194; 315
 Sextus Empiricus 262; 371 b
 Simplicius 85 b
 Socrates 77, n. 3; 119; 139 d; 156 a, d, f; 198; 201-229; 243 a, b; 246 a
 Solon 3; 5; 6 d
 Speiser, A., 336
 Stilpo 236-239
- Taylor, A. E., 203; 205; 224-227; 263; 265; 316; 350
 Thales 1; 5; 6 d; 7-10
 Theaetetus 31
 (the dialogue Th. of Plato) 317-325
 Theiler, W., 163 a
 Theophrastus 86 b; 112-113; 262; 373
 Thrasyllus 140 b
 Thrasymachus 193 b; 194
 Thucydides 3 b; 168; 224 a, b
 Timaeus, the historian 102 a; 103 d
 dialogue of Plato 349-361
- Usener, H., 164, n.*
- Verdenius, W. J., 59 e; 83, vs. 57, n. *; 112 d
 Vogel, C. J. de, 175, n. a; 203 b; 225 a; 228; 315; 330, n. a; 336; 366 c, n. b; 371 b, n. a; 371 c
 Vollenhoven, D. H. Th., 314
- Wahl, J., 329; 330, n. a; 336
 Wendland, P., 248, n. a
 Wielen, W. van der, 376 a, d
 Wiersma, W., 44 a
 Wilamowitz, U. von W.-Moellendorff, 80, n. *, n. 1; 202; 227 c; 265; 315
 Wilpert, P., 371 b
 Wundt, M., 136
 Wundt, W., 29
- Xenocrates 366 c; 372, n. a
 Xenophanes 48; 67-76
 Xenophon 202; 216, p. 144, n. 1; p. 145, n. 1; p. 147, n. 1; 217-223
- Zeller, E., 48 b; 57; 122 b, n. 2; 163 a; 173; 194; 235
 eno 77, n. 3; 87-95; 231 e; 232
 the method of Z. 328-329
- Zeus 63 a

II—SUBJECTS

- Abstinence Nr. 24 a-d
 agrapha, of Plato 262; 371
 anamnesis, doctrine of a. 297 b-c; 326
 apatheia s. ἀπάθεια
 asebeia s. ἀσέβεια
 astronomy
 study of a. preparatory to dialectic 298; it does not tend to atheism 394 b
 S. also cosmology
 atheism s. ἀσέβεια
 atoms 141; 146 a; 232
- Badness 360 a, b; cp. 392 a, b; 393
 bald-headed, argument of the b. 231 e
 Beauty 273
 being
 with Parmenides 80-83
 with Melissus 97-99
 with Anaxagoras 122
 with Democritus 135; 136; 141; 142 a
- the πάντελῶς ὄν in the *Soph.* of Plato, 315 c
 in Plato's *Parm.* 330-336
 in his *Soph.* 341
 S. also non-being, and coming into being
 body
 soul higher than b. 150 a, b (Democritus); 215 (in the *Crito*); 266 e (in the *Phaedo*); creation of the b. in the *Tim.* 353; its influence on the soul 360-361 (*Tim.*); honoured next to the soul 375 b, p. 284 (*Laws*)
 bodies, the five regular —, 31
- Chaldaeans 139 c
 character
 of man fashioned by himself, 392 a
 children
 difficulty of rearing — 158;
 community of — 286-288; 310 a;

- education of — 381; 382; 385
 colour
 definition of — 186 a
 coming into being
 denied by Parm. 83;
 explained by Emped. as a mixture
 of the elements, 106 a;
 cp. Anaxagoras, 123; Democr. 141,
 144; Socrates' criticism of these
 theories, 216
 Plato's γένεσις τοῖς οὐσίαις, 347 d;
 the theory of the *Tim.*, 356
 conscience
 examination of the c., 26 f-g; 28 b
 consensus gentium
 proof of the existence of gods, 387;
 cp. 394
 contemplation
 of Beauty itself 273, p. 183/4
 of the Good 304
 cosmic order
 a pattern for human thought and
 action, 355
 proof of the existence of God 387,
 394. See also *heavenly bodies*
 cosmology
 See *world and worlds*
 of Philolaus 44; of Parmenides 84-
 85
 creation 350-356
 Cynicism 222; 239; 243-253
 Cyrenaic, the — school, 254-261
 Daimonion of Socrates 220
 definition
 sought for by Socr., 204 b;
 of bravery sought for, 210;
 d. impossible 252 c, d
 See also *diaeresis*
 Demiurge
 Maker of the world, 349-356
 desires
 limitation of — 154 (Democr.);
 cp. 222 and 243 b (principle of
 Cynicism);
 d. opposed to will 213 a
 diaeresis,
 method of, 316 b; 326 b; 337; 338
 dialectic
 invented by Zeno 87 a;
 d. method of Socr. 210;
 d. opposed to Mathematics 294, p.
- 203; 299, p. 210; 302-304; 340,
 p. 250;
 d. opposed to eristic 344 a, b; the
 method of d. illustrated by gram-
 mar and musicology 344 c
 Dissoi logoi 196; 261, p. 147, n. 2; 227 c
 divination 217 c
 divorce 378
 dramatic art
 excluded by Plato 281
- Earth
 with Anaximander 16 c, d;
 Anaximenes 19 c;
 Philolaus etc. 44 a-d;
 Xenophanes 74
 in the *Tim.* 352
- education
 Democr. on — 156 a-c;
 Plato on — 278 b-281; 291-304;
 e. not compulsory 301;
 should prevent badness 360 b;
 principles of — 375 b, p. 284 sqq.;
 compulsory 384;
 the same on both sexes 385
- elements
 the four — 105 (Empedocles);
 the δρυομερῆ of Anaxagoras 124;
 with Democr. the atoms and the
 void, 135-136; 141;
 in later Platonism 365 a, b; 371 a,
 b; 372; 373; in the *Tim.* 356 b
- eristic 344 a
 Examples of — see 196-197
- eros
 in Hesiodus 2 a; cp. Parm., 85 b,
 and Emped., 107 a, b;
 in Plato's *Symposium*, 273; cp. 326
 eschatology 307
 ethics
 with Pythagoreans 28; Heracl. 62 b;
 Democr. 149-160; Prodicus 191;
 Antiphon and Critias 195;
 in the Socratic dialogues 210-214;
 with the Cynics 243-248;
 Aristippus 255-259;
 Plato 267; 273; 274-308; 348;
 355; 375 b-380; 392-393
- evil
 caused by soul 390 a, b
 evil eye 143 c
 evolution, biological —, 17 a-c

- Fire** 54 d; 55-58
 free choice of a life 307, p. 215
 C. *will* and *responsibility*
 friendship 157 a
- God(s)**
 with Pythagoreans 27;
 Heraclitus 63-65;
 Xenophanes 70-73;
 Democr. 143 d; Protagoras 174;
 Prodicus 192; Critias 195 b;
 Socr. 217-219; 223;
 in the *Laws* of Plato 374 b (God the
 measure of all things); 374 c (first
 to be honoured); 375 b, p. 286
 (confidence in —); 387, 394
 (existence of — proved)
- good**
 disposition of the heart 155 (De-
 mocr.); in the *Dissoi logoi* 196 a;
 Socr. 215;
 the Good in Plato's *Rep.* VI, 291 a-
 294;
 contemplation of the Good 304;
 the supreme g. in the *Phil.* 348;
 = the One 364;
 in the universe caused by soul
 390 a, b;
 God our helper in the struggle for
 the g. 392; 393
- grammar
 studied by Protagoras 176;
 Prodicos 190;
 illustration of dialectic 344 c
- great and small, the, 365; 371
 S. also μᾶλλον κ. ἥπτον and ὑπερούγη
 καὶ Ἐλευψίς
- Happiness**
 with Democr. 149; 151-154;
 the just man is happy 274;
 the citizens of Pl.'s Republic not
 happy 310 d-e;
 the best life = the happiest 374 a;
 375 b, p. 287/8
- harmony**
 33 a-b; of the spheres 45;
 elastic h. 53-54
- heap, argument of the,
 with Zeno 88; Eubulides 231 e
- hearing 112 e
- heavenly bodies**
 in general 352; 353-355;
 souls of the — 391; 394
 S. also sun, moon, stars
- horns, sophism of the, 231 d
- hylozoism** 9
- hypothesis** 216; 266 b-c; 294;
 in the *Parm.* of Plato 329
- Idea**
 pre-platonic theory of —s 216, p.
 147, n. 2; 224-228;
 existence of —s denied by Stilpo
 238;
 by Antisthenes 253;
 origin of the —s 266-268;
 —s of which objects 269;
 true sense 270-273;
 I. of the Good 291 c-294;
 alteration in the theory of —s 315;
 objections of Parm. against the I.
 327;
 —s = Numbers? 362-373
- infinite, see ἀπέτιμον
- Justice**
 with Democr. 156 d- e;
 Antiphon and Critias 195;
Dissoi logoi 196 b;
 Socrates 204 c; 215; 223;
 Plato 274-285; 306-307; 375 b,
 p. 285
- Knowledge**
 Philolaus on — 32; Heraclitus 60-
 62; Parmenides 80-83; 86; De-
 mocr. 142; Protagoras 166-167;
 171-172; Gorgias 183
 virtue = k., see *virtue*
 Plato's theory of k. 266 a-c; 268;
 269 b; 270; 271; 294-297
 k. = αἰσθησις? 317-325
- Labour**
 division of — 277 b
 S. also πόνος
- law**
 origin of — 195 b
 human and divine 223
 the *Laws* of Plato 374-394
 liar, sophism of the, 231 b
 literature
 selected on moral principles, 279-281

- Love**
 moving principle, called φύλατης by
 Emped. 107 a; 110 a, e; 111 b, g
 S. also *eros* and *friendship*
- Man**
 origin of —, 17 b, c;
 Anaxagoras' definition of — 130 b;
 — a mikrokosmos 148;
 — measure of all things 167; 171;
 body and soul s. there
 $\tau\delta \sigma\omega\mu\phi\tau\pi\tau\epsilon\rho\tau\epsilon\rho$ 361 (*Tim.* 87 e)
 in general superior to women 286 a
 (Rep. V 455 d); 354 a (*Tim.* 42 a)
- many
 there cannot be — 89 (Zeno);
 in Gorgias' work about non-being
 182;
 in Plato's *Parm.* 332 b; 334;
 mathematical determination of the
 — 344 a-d
- marriage 377; 378
- materialism
 combated by Plato, 216; 266;
 388-294
- mathematics
 with Pythagoreans 31-40;
 preparatory to dialectic, 298;
 method of — opposed to dialectic
 294;
- Megarian School 230-239; 266 b.
 Remark I; 315 c
- metempsychosis
 with Pythag. 23 b;
 with Emped. 116-117;
 with Plato 307, p. 215 sqq.; 357 a
- middle state
 to be strived after, 380 a;
 cp. 348
- miracles, s. *wonder-worker*
- mixture
 of the four elements in Emped.
 106 a; 108 a, b;
 of peras and apeiron in Pl.'s *Phil.*
 346; 347 c;
 of pleasure and φρόνησις, ib., 348;
 of the elements for the creation of
 the world-soul in the *Tim.*, 350
- monotheism
 a tendency towards — in Xenophanes 70 b-d; 71-73;
 with Antisthenes 250 a
- moon
 theory of Anaximander 16 a, c;
 of Anaximenes 19 c; 20;
 of Philolaus 44 a-d
- morality
 origin of — 195 b. Cp. *Ethics*
- motion (movement)
 eternal — 52 a-e (Heracl.);
 arguments of Zeno against —, 91-95;
 caused by the νοῦς, 127 (Anaxagoras);
 arguments of Diodorus Cronus
 against — 232;
 introduced in the ideal world of
 Plato, 315 c;
- soul the cause of —, 316 a; 341;
 389-390
- musicology
 preparatory to dialectic, 298;
 the method of dialectic illustrated
 by —, 344 c. S. also *harmony*
- Nature**
 philosophy of —, 7-165;
 judgment of Socr. about this philosophy, 216;
 teleological interpretation of —,
 163 a (Diog. of Apoll.); 216, p.
 145, n. 1 (Socr.)
- non-being
 with Parm. 80-84;
 with Gorgias 181-185;
 in Plato's *Parm.*, 333-336;
 definition of — in the *Soph.*, 342
- number
 with Pythag. 32 a-b; 34 a-b; 35
 a-b; 37-41
 ideal Numbers 362-373
- Obstetric art (maieutic)**
 209 a; 326
- one
 Parm.' being is —, 83; 97-98;
 in Gorgias' work on non-being, 182;
 in Plato's *Parm.*, 330-336;
 the One = the Agathon, 364
- Parents, to be honoured, 374 c
- passing away
 denied by Parm. 83
 explained by Emped. as *an exchange*
of what has been mixed, 106 a;

- cp. Anaxagoras, 123;
 Democr. 141;
 Socrates' criticism of these theories, 216
- pentagramma 41 b
- perception
 judgment of Heracl. on p., 66
 p. explained by Parm. 86 a, b
 Emped. warns not to reject the senses, 104 b
 he explains p., 112 a, b
 p. explained by Anaxag. 132
 his judgment about —, 133
 judgment of Democr. 142 d
 of Aristippus 260
 Plato's analysis of p., 317-325
- periodical return of all things 23 c
- periodical conflagration 55 b; 56-58
- philosophers
 criteria, 1; name 3-4
 judgment of Antisth. about ph., 251
 of Aristippus 257
 definition by Plato 289
 difficulty against this 290
 education of the ph. 291-304
 required qualities of the ph. 300
 portrait of the ph. 318
 new definition 340 d, p. 250
 S. also 344 a (philosophy distinguished from eristical debating)
- philosophy, s. philosopher
- plants
 have a soul, 131
- play, children's —s, 382
- pleasure
 with Democr. 150 c; 152 a
 despised by Antisth., 245
 considered as the supreme good by Aristippus, 255-256
 appreciation in Plato's *Phil.*, 348;
 Cp. in the *Laws*, 375 b, p. 287.
 Cp. also the condemnation of rhetoric as δόκοντας in the *Gorg.*, 198,
 p. 110-111. Here a severe judgment on ήθονή is implied.
- poetical inspiration 147
- politics
 saying of Antisth. about p., 249
- potentially (δύναμις) 234; 235
- predication 237; 241; 252
- principle, s. δργή
 four —s in Plato's *Phil.*, 346
- prior-posterior
 in the ideal Numbers, 367 b
- property
 community of — among Pythagoreans, 26 d; in Plato's state, 283; criticized by Aristotle 310 b
- providence
 denied by Thrasymachus 194 b
 Socr.' belief in — 217 b
 Plato on —, in the *Laws*, 392 a, b; 393; 394
- Qualities
 primary and secondary, 142 a
- Religion
 popular r. criticized by Heracl., 63-65
 by Xenophanes 71-73
 by Empedocles 118 a, b
 the gods explained as εἴδωλα by Democr. 143 d;
 Protagoras II. θεῶν 174
 r. explained by Prodicus 192
 by Critias 195 b
 Socrates' attitude towards r. 217-219; 223
 Plato in the *Laws*, 374 b, c; 375 b, beginning; cp. 394
- religious community-life 26-27
- respiration
 explained by Emped., 115
- responsibility
 in Plato's Rep. X, 307, p. 215;
 in the *Laws*, 392 a, b; 393
- rhetoric
 severely criticized in Plato's *Gorg.*, 198 c
 relatively appreciated by Antisth., 251
- Sage, ideal of the, 248; 251; 257;
 cp. 289-290; 300; 318
- sages, the seven, 5-6
- scepticism, seeming sc. of Democr., 142 b
- science
 Socrates' idea of —, 221
 S. also knowledge
- sea 16 d
- selfishness
 judged by Plato as the greatest of evils, 375 b, p. 286

- senses, s. *perception*
 sensualism
 of Aristippus (perhaps better called
 empirical *phaenomenism*) 260
 sin
 notion of — in Democr. 156 a-c;
 cp. Socrates 204 d; 211; 212; 213
 slaves
 treatment of, 379
 Sophists 166-200
 defined in Plato's *Soph.*, 338
 Sophistic method distinguished
 from dialectic, 344 a
 soul
 defined by Anaximenes as air, 18;
 the doctrine of metempsychosis,
 23 a, b
 —s of the heavenly bodies 46 a-c
 (Alcmaeon of Croton)
 cp. Socrates 216, p. 145, n. 1 (*Mem.*
 I 4, 8), and Plato 391, 394 (*Laws*
 X and XII)
 Herachitus' doctrine of the —, 59
 a-e; 61 a-b;
 Empedocles 116-117 (the doctrine
 of metempsychosis)
 Democritus' doctrine of the s., 146
 a-c; s. superior to body 150 a, b;
 Socr. in the *Crito* 215; in the
Phaedo 266 e;
 tripartition in *Rep.* IV, 285 b;
 s. cause of motion 316 a (*Phaedr.*);
 cp. 389 sqq. (*Laws*);
 the s. perceives 319 a (*Theaet.*);
 creation of the world-s. 350 (*Tim.*);
 of human —s 354; mortal and
 immortal s. in man 357 a;
 s. in plants 359 (cp. Anaxagoras,
 131 a-b);
 interrelation with the body 360-361;
 s. to be honoured next to the gods,
 375 b, beginning; superior to body
 388; self-moving principle 389
 sqq.; good and bad world-s. 390;
 —s of the heavenly bodies 391;
 proof of the existence of gods 394
 space
 denied by Zeno, 90; by Melissus, 98,
 and by Anaxagoras, 126;
 accepted as true being by Democr.
 141, 142 a (*xevóv*);
 in the *Tim.* 356
- stars
 theory of Anaximander 16 a, c
 Anaximenes 19 c-d
 Pythagoreans 44 a-d; 45; 46
 Plato 352; 353-355
- state
 appreciation by Democr. 157 b, c;
 origin of the —, 175 (Protagoras),
 195 (*Critias*), 277 a (Plato);
 — of Plato 277 b-284
- Stoicism
 anticipated by Stilpo 239;
 cp. Democr. 159; Plato 380 b
- strangers
 respect to —, 375 b, p. 284
 strife (war), s. *νεῖκος* and *πόλεμος*
 summum bonum, s. *τέλος*
 sun
 theory of Anaximander 16 a-c
 Anaximenes 19 c
 Philolaus etc. 44 a-d
 Heraclitus 57 b
 Anaxagoras 120 d
 See also *heavenly bodies*
- suppliants
 respect to, 375 b, p. 285
- synonymic 190
- Taboo 24 a-d; 29 a-c
- taste and touch 112 f
- teleological interpretation of nature,
 s. *nature*
- theodicy
 Anaximander's fr. called the first
 th. by Jaeger, 11 a, n. 1
- thinking
 explained by Parm. 86 a, b
 by Emped. 113 a, b
 defined by Plato in the *Theaet.*,
 321 d
- third man, the argument of the —,
 327 c
- time
 defined by Plato in the *Tim.*, 351
- truth
 in Parm.' fr. 1, vs. 29-30 and 2: 80;
 80 a; also fr. 8, vs. 15-18, 50-51:
 83
 “T. lies in an abyss”, Democr. 142 b;
 title of the book of Protagoras, 170;
 his theses, 171 a, 172 a; opposed to
 Socr. and Plato, 199

- T. the beginning of all good, 375 b,
p. 285
- Virtue
 theory of Heracl. on v., 62 b
 v. a disposition of the heart, Democr.
 155 a-d; to be cultivated by education, 156 b, c;
 myth of Protagoras on v., 175;
 Gorgias as a teacher of v., 187 e;
 v. = knowledge (Socr.), 204 c, d;
 a definition of v. is sought for, 210;
211; 212; 213-214
 considered by Antisth. as the supreme good, 244 a
 a thing of deeds, not of learning, 246 b
 a question of practical wisdom (Aristippus), 258
 the four virtues in Plato's *Rep.*, 285 c
 metaphysical basis of v., 267; 273; 308
 to be mixed with pleasure, 348
 in the *Laws*, 374 a; 385 b, p. 283
 vision
 theory of v. by Democr., 112 c, d
 void
 admitted by the Pythag. 43 a-b;
 denied by Melissus, 98; and by Anaxagoras, 126; accepted by Democr. as truly being, 141; 142 a
- Wealth, not desired by the philosopher,
- 10; 154 f; impossible for a good man, 376
 will
 opposed to desire 213 a
 free to choose a life 307, p. 215
 free to form the character 392 a
 free w. and providence of God 392 b; 393
- wisdom
 s. *sages*
- women
 in Plato's *Rep.* 286-288
 community of w. criticized by Aristotle 310;
 inferior to man 354;
 education the same on both sexes 385
- wonder-worker
 Pythagoras 22
 Empedocles 102-103
- words, different from things, 184
 have an objective value 268
- world
 surrounded by air (Anaximenes) 18
 fitted together from the Non-limited and the Limiting (Philolaus) 43
 cosmic system of Philolaus 44
 an ever-living fire (Heracl.) 57 a
 cosmic system of Parmenides 84-85
 forming of the w. (Anaxagoras) 128 a, b
- Plato's view of the visible w., 349
- worlds, innumerable, 15 (Anaximander); 129 (Anaxagoras); 145 (Democritus)
- two — 266 e; 294-297

III. GREEK WORDS

- 'Αγαθόν s. *good*
 ἀδυκία Nr. 11 a
 ἀδικεῖν and ἀδικεῖσθαι s. *justice*
 ἀδοξία 248 a
 ἀδιτον 98;
 the fixed stars called ἀδιτα 352
 αἰδώς 175
 αἴσθησις s. *perception*
 αἴτια
 seeking for a true — 216
 fourth principle in the *Phil.* 346;
347 e
 'Ακούσματα 29-30
 ἀνάγκη 85 a; 144

- ἀνάμνησις
 Plato's doctrine of —, s. *anamnesis*
 ἀρριστος δύας s. μέγα x. μικρόν
 ἀνάθετα (tranquillitas animi)
159; cp. 239; 380 b
 ἀπειρον
 Anaximander's doctrine of the —,
11-15;
 Pythagorean doctrine 31; 32 b, 42;
 Parmenides' being is — 83;
 Melissus 97 b;
 in Plato's *Phil.*, 344, 346; 347 b;
 compared with the agrapha 370-371
 ἀπορροαί 109 b; 112 a, c

- ἀριθμός s. *number*
 ἀρμονία s. *harmony* and *musicology*
 ἀρχή 1, n. 1; 8; 11; 12-15; 162; 163;
 hypotheses as ἀρχαι 294, p. 203
 ἀσέβεια
 Anaxagoras accused o — 120 c;
 three forms of —, 386;
 astronomy does not lead to —, 394 b
 ἀσκησις 244 c
 ἀσύμβλητοι
 of the ideal Numbers, 367 a
- Βασκανία 143 c
 Βουγενή ἀνθρώπωρα 111 c
 βούλεσθαι 213
 S. also *will*
- Γένεσις εἰς οὐσίαν 347 d
 S. also *coming into being*
 γνησία and σκοτίη γνώμη 142 c
- Δαιμόνιον s. *daimonion*
 δαιμῶν
 with Parmenides 85 b;
 guardian angel 307, p. 217;
 cult of daemones prescribed by Plato, 374 c
 δεκάς 40 a-b;
 cp. Plato's doctrine of ideal Numbers 366 c
 Διαλέξεις s. λόγος (Διασοὶ λόγοι)
 δημιουργός s. *Demiurge*
 δίάνοια
 technical term in Plato's *Rep.*, 294, p. 203
 δίκαιον, s. *justice*
 δίκη 11 a; 57 b; 63 b; 85 a
 διχοτομία 89 b; 92 b
 S. also *diaeresis*
 διέξα
 with Parmenide 84-85
 ὁρθὴ δ. (in the *Meno*) 214 b
 -αι τῶν ἀνθρώπων (in the *Crito*) 215;
 ἀληθῆς δ. (in the *Theaet.*) 320 b;
 325 b, c; Ψευδῆς δ. 321-324; 326 b
 δύναμις
 potentially, denied by Diod. Cronus 234; 235
- Εἶδος and ιδέα
 in preplatonic literature 224-228
 εἰδῶν φύλοι 315
 S. further *Idea*
- εἰδωλα 143 a-d
 εἰκασία
 used by Plato to indicate his fourth stage of cognition, 294, p. 203
 εἰμαρμένη 55 b; 63 b
 ἐκπύρωσις 55 b; 56-58
 ἐκών
 οὐδέτες — ἀμαρτάνει 204 d; 211; 212; 213
 cp. *Democr.* 156 a
 ἐμπειρία 198 c, p. 110
 ἐν 83; 97-98; 330-336; 344; 364 a-c
 ἐξαιρήσης, τὸ, 331
 ἐπιθυμητικόν 357 b
 ἐπιθυμία s. *desires*
 ἐπιφρυσμή 142 a
 εὐθαυμοία 151 a
 εὐδαίμων 275 a, b; cp. 374 a
 εὐθυμία 149; 152 a, c
- *Ηδονή
 rejected by Antisth. 245 a
 more temperately 245 b
 considered as the supreme good by Aristippus, 255-259; 261
 in Plato's *Phil.* 348; cp. 374 a
- *Πίσιν 152 b (καὶ λόγον ἐν πάντι, *Democr.*);
 in Plato's doctrine of ultimate principles, 371 a; 371 b (*Sextus, Adv. math.* X 271-276)
- Καθαρμός
 poem of Empedocles, 100; 101; 116-118
 κενόν s. *void*
 κίνησις s. *motion*
 κιλεψύδρα 115
 κοινωνία τῶν γενῶν
 in Plato's *Soph.*, 340
 κομψότεροι 247 b
 κυριεύων 235
- Λόγος
 Heraclitus' doctrine of the —, 60-63;
 λ. δινάστης μέγας (Gorgias) 179;
 Δισσοὶ λόγοι, 196; 216, p. 147, n. 2; 227 c
 thinking a l. of the soul with itself 321 d
 account 325 b
 ψευδῆς λ. 343

- Μάγοις 139 c
μανιτυχή s. *obstetric art.*
μᾶλλον καὶ ἡτον 371 a
cp. ὑπεροχὴ κ. Ἑλλεψίς in 371 b
μέγα καὶ μικρόν 365 c; 371; 372
μέθεις 204 a; 327 a
μετρητική 345; cp. 344
μέτρον 152
μὴ δν, s. *non-being*
- Νάρκη
Socrates compared with a —, 209 b
- Νεῖκος
moving principle in Empedocles, 107 a; 110 c, d, e, f; 111 b, g
νόησις
with Diog. of Apollonia 163-165
in Plato's *Rep.* VI, 294, p. 203
in the *Phil.* 348
νοῦς, moving and ruling principle (Anaxagoras) 119; 128 a; in man 130 a
S. also νόησις
- Οδὸς δνω, κάτω 55
δμοιομερῆ 124 a
δν s. *being*
- Πεισθάντος 261
πέρας
with Pythagoreans 42
in Plato's *Phil.* 346; 347 a
compared with the *agrapha*, 370-371
- πίστις
used by Plato for his third stage of cognition, 294, p. 203
ποιεῖν and πάσχειν (categories), denied by the Megarians 232;
cp. 315 c
πόλεμος 53-54
- πολυμαθία 48 a
πόνος 191 c; 244 b
- Πρητορική 198 c
- Σκοτεινός 51
σφριστικοί θλεγχοι 197
στάσις 52 d; 339; 341
στοιχεῖα
term first used by Aristotle
S. *Democr.* 135-136; 141
the elements in later Platonism 365 a; 372
- συνοπτικός 302; 326 a
σφαῖρος
Empedocles fr. 27: 110 a-c;
cp. *Parm.* fr. 8, vs. 42-44: 83
σωφροσύνη
153 e; 211 a; 248 a, b; 310 e
- Τέλος (summum bonum) 149; 244 a; 255
- τετρακτύς 41 a
- "Τλη, Aristotelian term for *matter*. Aristotle identifies it with Plato's χώρα and with his principle of the *great and small*: 371 c
- ὑπερβολή καὶ Ἑλλεψίς
-ού καλόν *Democr.*: 152 b
- ὑπεροχὴ καὶ Ἑλλεψίς
in later Platonism, 371 b
cp. μᾶλλον καὶ ἡτον
- Φιλότης 107 a; 110 a, e; 111 b, g
φρόνησις 153; 247; 258; 348
- Χώρα
in Plato's *Tim.*, 356
compared with the *agrapha*, 317 c

ADDITIONS TO THE BIBLIOGRAPHY

1. PRESOCRATICS

a. *The period as a whole.*

- Italian translation of Zeller, *Die Phil. der Griechen* I by R. Mondolfo, *La filosofia dei Greci*, parte I, I presocratici, 2 vol., Firenze 1932.
H. Cherniss, *Aristotle's criticism of Presocratic Philosophy*. Baltimore 1935.
H. Fraenkel, *Dichtung u. Philosophie des frühen Griechentums* (Philol. Monogr. XIII), New York 1951.
F. M. Cornford, *Principium sapientiae*, Cambridge 1952.
E. L. Minar jr., *A survey of recent work in pre-Socratic philosophy*, in: *Class. Weekly* 47 (1954), nr. 12.
H. Fraenkel, *Wege u. Formen frühgriechischen Denkens*, München 1955.

b. *Particular schools or theories.*

- A. Lumpe, *Die Philosophie des Xenophanes von Kolophon*. Diss. München, 1952.
M. Heidegger on Parmenides in: *Was heisst Denken?* Tübingen 1954.
J. Zafiropoulo, *Anaxagore de Clazomène*, I, Le mythe grec traditionnel de Thalès à Platon. II, Théorie et fragments. (Coll. d'Etudes anciennes) Paris 1948.
G. Vlastos, *The physical theory of Anaxagoras*, in: *Philos. Review* 1950, p. 31-57

2. THE SOPHISTS

- M. Untersteiner, *I Sofisti*, Torino 1949. Engl. transl.: by K. Freeman, *The Sophists*, Oxford 1954.
W. Vollgraff, *L'oraison funèbre de Gorgias* (Phil. antiqua 4), Leiden 1952.
G. B. Kerferd, *Gorgias on nature or that which is not*, in: *Phronesis* 1955, p. 3-25.

3. SOCRATES

- B. Snell, *Das frühste Zeugnis über Sokrates*, in: *Philologus* 97 (1948), p. 125-134.
W. Schmidt, *Das Sokratesbild der Wolken*, ib., p. 209-228.
E. de Strycker S.J., *Socrate et l'au-delà d'après l'Apologie platonicienne*, in: *Les Etudes classiques* 18 (1950), p. 269-284.
—, *Les témoignages historiques sur Socrate*, in: *Mélanges Grégoire* II, Bruxelles 1950, p. 199-230.
C. J. de Vogel, *Une nouvelle interprétation du problème socratique*, in: *Mnemosyne* 1951, p. 30-39.
V. de Magalhães Vilhena, *Le problème de Socrate*, Paris 1951.
—, *Socrate et la légende platonicienne*, Paris 1951.
C. J. de Vogel, *The present state of the Socratic problem*, in: *Phronesis* 1955, p. 26-35.
See also O. Gigon on Vilhena's book in *Gnomon* 1955, p. 259-266.

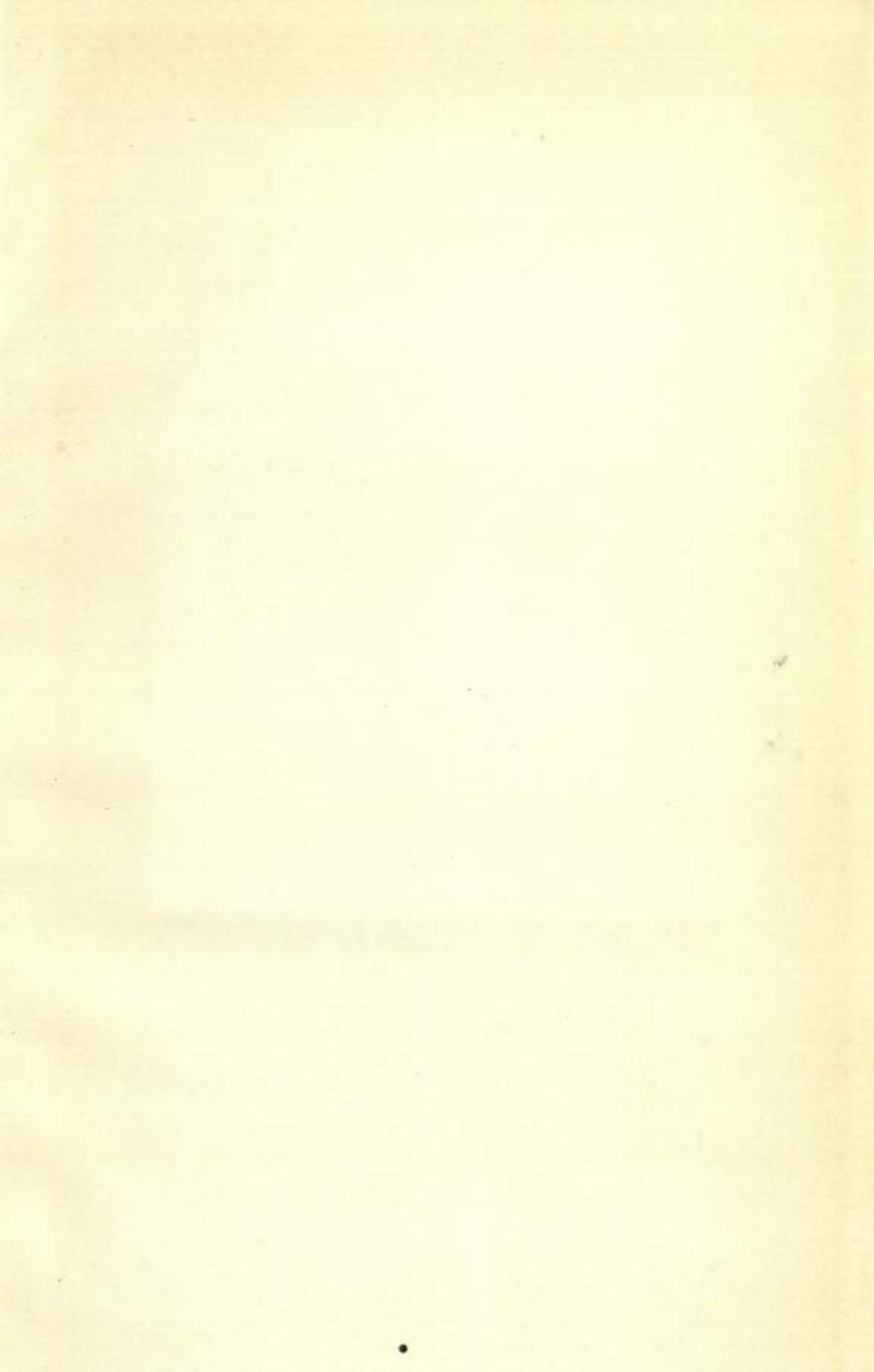
4. SOCRATICI MINORES

- O. Gigon, *Kommentar zum ersten Buch von Xenophons Memorabilien* (Schweiz. Beiträge zur Altertumswiss. 5) Basel 1953.
—, *Kommentar zum zweiten Buch von Xenophons Memorabilien* (id., 7), Basel 1956.

5. PLATO

- Sir David Ross, *Plato's theory of the Ideas*, Oxford 1951.
- N. R. Murphy, *A commentary on Plato's Republic*, Oxford 1951.
- J. B. Skemp, *Plato's Statesman*. A translation of the *Politicus* of Plato with introductory essays and footnotes, London 1952.
- R. Hackforth, *Plato's Phaedrus*, transl. with introd. and commentary, Cambridge 1952.
- , *Plato's Phaedo*, transl. with introd. and commentary, Cambridge 1955.
- C. J. de Vogel, *On the Neoplatonic character of Platonism and the Platonic character of Neoplatonism*, in: *Mind* 1953, p. 43-64.
- , *Platon a-t-il ou n'a-t-il pas introduit le mouvement dans son monde intelligible?* (Critique des interprétations modernes de *Soph.* 249a et de *Tim.* 31b), in: *Actes du XI^e Congrès International de Phil.*, Bruxelles 1953, vol. XII, p. 61-67.
- Platon, *Oeuvres complètes*, t. XI, *Les Lois*, 1^{re} partie, ll. I-II, texte établi et traduit par E. des Places, S.J.; introd. de A. Diès et L. Gernet. 2^{me} partie, ll. III-VI, Paris 1951.
- , t. XII, *Les Lois*, 1^{re} partie, ll. VII-X, texte établi et traduit par A. Diès; 2^{re} partie, *Les Lois*, ll. XI-XII, texte établi et traduit par A. Diès; *Epinomis* par E. des Places, S.J., Paris 1956.
- M. Vanhoutte, *La phil. politique de Platon dans les „Lois”*, Louvain 1954.
- , *La méthode ontologique de Platon*, Louvain-Paris 1956.





CATALOGUED.
✓
25/10/61

**Central Archaeological Library,
NEW DELHI.**

Call No. 182.09/DeV - 38072

Author— De Vogel, C.J.

Title— Greek Philosophy, vol.1.

Borrower No.	Date of Issue	Date of Return

"A book that is shut is but a block"

CENTRAL ARCHAEOLOGICAL LIBRARY
GOVT. OF INDIA
Department of Archaeology
NEW DELHI.

Please help us to keep the book
clean and moving.